

Il-Ġurnal Uffiċjali L 170

tal-Unjoni Ewropea

Edizzjoni bil-Malti

Legiżlazzjoni

Volum 64

12 ta' Mejju 2021

Werrej

I Atti legiżlattivi

REGOLAMENTI

- ★ **Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa — il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 ⁽¹⁾ 1**
- ★ **Regolament (UE) 2021/696 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u, (UE) Nru 377/2014 u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE 69**
- ★ **Regolament (UE) 2021/697 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għad-Difiża u li jhassar ir-Regolament (UE) 2018/1092 ⁽¹⁾ 149**

II Atti mhux legiżlattivi

DECIŻJONIJIET

- ★ **Deciżjoni tal-Kunsill (PESK) 2021/698 tad-30 ta' April 2021 dwar is-sigurtà tas-sistemi u s-servizzi skjerati, operati u użati taht il-Programm Spazjali tal-Unjoni li jistgħu jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni, u li thassar id-Deciżjoni 2014/496/PESK 178**

⁽¹⁾ Test b'rilevanza għaż-ŻEE.

MT

L-Atti b'titoli b'tipa ċara relatati mal-ġestjoni ta' kuljum ta' affarijiet agricoli, u li ġeneralment huma validi għal perjodu limitat. It-titoli tal-atti l-oħra kollha huma stampati b'tipa skura u mmarkati b'asterisk quddiemhom.

I

(Atti leġiżlattivi)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT (UE) 2021/695 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-28 ta' April 2021

li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa — il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 173(3), l-Artikolu 182(1), l-Artikolu 183, u t-tieni paragrafu tal-Artikolu 188 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Huwa objettiv tal-Unjoni li ssahha il-bażijiet xjentifiċi u teknoloġiċi tagħha billi ssahha iż-zona Ewropea tar-riċerka (ZER) fejn ir-riċerkaturi, l-għarfien xjentifiku u t-teknoloġija jiċċirkolaw liberament u thegġeg l-izvilupp tal-kompetittività tagħha, inkluż fl-industrija tagħha, filwaqt li tippromwovi l-attivitajiet kollha ta' riċerka u innovazzjoni (R&I) biex jinkisbu l-prijoritajiet strateġiċi tal-Unjoni, li fl-aħhar mill-aħhar għandhom l-għan biex jippromwovu l-paċi, il-valuri tal-Unjoni u l-benesseri tal-popli tagħha.
- (2) Sabiex jithalla impatt xjentifiku, teknoloġiku, ekonomiku, ambjentali u soċjetali fil-kisba ta' dan l-objettiv ġenerali u sabiex jiġi massimizzat il-valur miżjud tal-investimenti tal-Unjoni fir-R&I, l-Unjoni jenhtieg li tinvesti fir-R&I permezz tal-Orizzont Ewropa - Il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni 2021–2027 (il-"Programm"). Il-Programm jenhtieg li jappoġġa l-holqien, id-diffużjoni ahjar u t-trasferiment ta' għarfien ta' kwalità għolja u eċċellenti u ta' teknoloġiji ta' kwalità għolja fl-Unjoni, jattira t-talent f'kull livell u jikkontribwixxi għall-involviment shih tar-riżerva ta' talenti tal-Unjoni, jiffacilita rabtiet kollaborattivi u jsahha l-impatt tar-R&I fl-izvilupp, l-appoġġ u l-implimentazzjoni tal-politiki tal-Unjoni, jappoġġa u jsahha l-adozzjoni u l-użu ta' soluzzjonijiet innovattivi u sostenibbli fl-ekonomija tal-Unjoni, b'mod partikolari fl-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs, *small and medium-sized enterprises*), u fis-soċjetà, jindirizza l-isfidi globali, inkluż it-tibdil fil-klima u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs, *Sustainable Development Goals*) tan-Nazzjonijiet Uniti, johloq l-impjiegi, jagħti spinta lit-tkabbir ekonomiku, jippromwovi l-kompetittività industrijali u jagħti spinta lill-attraenza tal-Unjoni fil-qasam tar-R&I. Il-Programm jenhtieg li jrawwem kull forma ta' innovazzjoni, inkluża l-innovazzjoni rivoluzzjonarja, u jrawwem l-użu fis-suq ta' soluzzjonijiet innovattivi, u jottimizza r-riżultati ta' tali investiment għal impatt akbar fi hdan ZER imsaħha.

⁽¹⁾ ĠU C 62, 15.2.2019, p. 33 u ĠU C 364, 28.10.2020, p. 124.

⁽²⁾ ĠU C 461, 21.12.2018, p. 79.

⁽³⁾ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tas-17 ta' April 2019 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u pożizzjoni tal-Kunsill fl-ewwel qari tas-16 ta' Marzu 2021 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta' ... (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

- (3) Il-Programm jenhtieg li jiġi stabbilit għad-durata tal-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) 2021-2027 kif stipulat fir-Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾, minghajr preġudizzju għal-limiti ta' żmien stabbiliti fir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2020/2094 ⁽⁵⁾.
- (4) Il-Programm jenhtieg li jikkontribwixxi biex jżied l-investiment pubbliku u privat fir-R&I fl-Istati Membri, u b'hekk jgħin biex tintlaħaq il-mira ta' investiment globali ta' mill-inqas 3 % tal-prodott domestiku gross (PDG) tal-Unjoni fir-riċerka u l-iżvilupp. Biex tintlaħaq dik il-mira jkun mehtieg li l-Istati Membri u s-settur privat jikkomplementaw il-Programm bl-azzjonijiet ta' investiment imsaħħa tagħhom stess fir-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni.
- (5) Bil-għan li jintlaħqu l-oġġettivi tal-Programm u filwaqt li jiġi rispettata il-prinċipju ta' eċċellenza, il-Programm jenhtieg li jkollu l-għan li jsaħħa, inter alia, ir-rabtiet kollaborattivi fl-Ewropa, biex b'hekk jikkontribwixxi għat-tnaqqis tad-distakk fir-R&I.
- (6) Bħala għajnuna biex jintlaħqu l-oġġettivi tal-politika tal-Unjoni, jenhtieg li l-attivitajiet appoġġati taħt dan il-Programm, fejn rilevanti, jispiraw u jieħdu vantaġġ minn regolamentazzjoni favorevoli għall-innovazzjoni, f'konformità mal-prinċipju ta' innovazzjoni, biex jappoġġaw it-trasformazzjoni aktar rapida u aktar intensiva tal-assi sostanzjali ta' għarfien tal-Unjoni fl-innovazzjoni.
- (7) Il-kunċetti ta' 'xjenza miftuħa', 'innovazzjoni miftuħa' u 'miftuħin għad-dinja' jenhtieg li jiżguraw l-eċċellenza u l-impatt tal-investiment tal-Unjoni fir-R&I, filwaqt li jiġu salvagwardati l-interessi tal-Unjoni.
- (8) Ix-xjenza miftuħa, inkluż l-aċċess miftuħ għal pubblikazzjonijiet xjentifiċi u data tar-riċerka, kif ukoll l-aqwa disseminazzjoni u sfruttament tal-għarfien, għandhom il-potenzjal li jżidu l-kwalità, l-impatt u l-benefiċċji tax-xjenza. Għandhom ukoll il-potenzjal li jaċċelleraw l-avanz tal-għarfien billi jagħmluh aktar affidabbli, aktar effiċjenti u preċiż, jinftehem aħjar mis-soċjetà u kapaċi jwieġeb għall-isfidi tas-soċjetà. Jenhtieg li jiġu stabbiliti dispożizzjonijiet li jiżguraw li l-benefiċjarji jipprovdu aċċess miftuħ għall-pubblikazzjonijiet xjentifiċi evalwati bejn il-pari. Bl-istess mod, jenhtieg li jiġi żgurat li l-benefiċjarji jipprovdu aċċess miftuħ għad-data tar-riċerka skont il-prinċipju "miftuħ kemm jista' jkun, magħluq kemm mehtieg" filwaqt li għal raġunijiet validi jiġu permessi eċċezzjonijiet relatati mar-regoli dwar il-protezzjoni tad-data u l-interessi ta' sigurtà kif ukoll id-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, il-kompetittività ekonomika globali tal-Unjoni Ewropea u interessi legittimi oħra. B'mod partikolari jenhtieg li tingħata aktar enfasi lill-ġestjoni responsabbli tad-data tar-riċerka, li jenhtieg li tikkonforma mal-prinċipji ta' "traċċabilità" (*findability*), "aċċessibilità" (*accessibility*), "interoperabilità" (*interoperability*) u "riutilizzabilità" (*reusability*) ('il-prinċipji FAIR'), , b'mod partikolari permezz tal-integrazzjoni ta' pjanijiet tal-ġestjoni tad-data. Fejn ikun il-każ, jenhtieg li l-benefiċjarji jagħmlu użu mill-possibiltajiet offruti mill-Cloud Ewropew tax-Xjenza Miftuħa (EOSC, *European Open Science Cloud*) u jaderixxu ma' prinċipji u prattiki oħra relatati max-xjenza miftuħa. Ir-riċiproċità fix-xjenza miftuħa jenhtieg li tiġi mhegġa fil-ftehimiet kollha ta' assoċjazzjoni u kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi.
- (9) Jenhtieg li l-benefiċjarji tal-Programm, speċjalment l-SMEs, ikunu mhegġa jagħmlu użu mill-istrumenti eżistenti rilevanti tal-Unjoni, bħall-Helpdesk Ewropew tal-Proprietà Intellettuali (PI) li jappoġġa lill-SMEs u partecipanti oħra fil-Programm kemm fil-protezzjoni kif ukoll fil-infurzar tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali (PI) tagħhom.
- (10) Il-konċepiment u t-tfassil tal-Programm jenhtieg li jwieġbu għall-htieġa li tiġi stabbilita massa kritika ta' attivitajiet appoġġati fl-UE kollha, jinkoraġġixxu l-partecipazzjoni, ibbażata fuq l-eċċellenza tal-Istati Membri kollha, u permezz ta' kooperazzjoni internazzjonali, f'konformità mal-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli (l-Aġenda 2030'), l-SDGs tagħha u l-Ftehim ta' Pariġi adottat skont il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima ⁽⁶⁾ (il- "Ftehim ta' Pariġi").. L-implimentazzjoni tal-programm jenhtieg li ssaħħa l-insewiment ta' l-SDGs u l-impenn tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha li jimplimentaw l-Aġenda 2030 u li jiksbu t-tliet dimensjonijiet tagħha – ekonomika, soċjali u ambjentali – b'mod koerenti u integrat.
- (11) L-attivitajiet appoġġati taħt il-Programm jenhtieg li jikkontribwixxu għat-twettiq tal-oġġettivi, il-prijoritajiet u l-impenn internazzjonali tal-Unjoni.

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093 tas-17 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi l-qafas finanzjarju pluriennali għas-snin mill-2021 sal-2027 (ĠU L 4331, 22.12.2020, p. 11).

⁽⁵⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2020/2094 tal-14 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi Strument tal-Unjoni Ewropea għall-Irkupru biex jappoġġa l-irkupru wara l-kriżi tal-COVID-19 (GU L 4331, 22.12.2020, p. 23).

⁽⁶⁾ GU L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (12) Il-Programm jenhtieg li jibbenefika mill-komplementarjetà mal-pjanijiet direzzjonali u l-istrategiji Ewropej rilevanti eżistenti fir-R&I, kif ukoll ma' proġetti importanti ta' interess Ewropew komuni (IPCEIs, *important projects of common European interest*), fejn rilevanti, dment li l-htigijiet relatati tar-R&I jiġu identifikati fl-ippjanar strategiku tal-Programm.
- (13) Il-Programm jenhtieg li jiżgura t-trasparenza u r-responsabbilizzazzjoni tal-finanzjament pubbliku fi proġetti tar-R&I, biex b'hekk jithares l-interess pubbliku.
- (14) Il-Programm jenhtieg li jappoġġa attivitajiet tar-R&I fil-qasam tax-xjenzi soċjali u umanistiċi (SSH, *Social sciences and humanities*). Dan jinvolvi l-avvanz fl-gharfien xjentifiku f'dak il-qasam, u l-użu ta' gharfien u progress mill-SSH biex jiżdied l-impatt ekonomiku u soċjetali tal-Programm. Taht il-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea", l-SSH jenhtieg li jiġu integrati b'mod shih fir-raggruppamenti kollha. Lil hinn mill-promozzjoni tal-SSH fi proġetti, l-integrazzjoni tax-xjenzi soċjali u umanistiċi jenhtieg li tiġi appoġġata wkoll permezz tal-inklużjoni, kull meta jkun il-każ, ta' esperti esterni indipendenti mill-oqsma tal-SSH f'kumitati esperti u f'panels ta' evalwazzjoni, u permezz tal-monitoraġġ u r-rappurtar f'waqthom tal-SSH f'azzjonijiet ta' riċerka ffinanzjati. B'mod partikolari, il-livell ta' integrazzjoni tal-SSH ser jiġi mmonitorjat fil-Programm kollu.
- (15) Il-Programm jenhtieg li jzomm approċċ bilancjat bejn ir-riċerka, fuq naħa waħda, u l-innovazzjoni, fuq in-naħa l-oħra, kif ukoll bejn il-finanzjament minn isfel għal fuq (xprunat mill-investigaturi jew l-innovaturi) u l-finanzjament minn fuq għal isfel (determinat minn prijoritajiet definiti strategikament), b'referenza għan-natura tal-komunitajiet tar-R&I li huma involuti fl-Unjoni kollha, it-tipi u l-iskop tal-aktivitajiet imwettqa u l-impatti mixtieqa. It-taħlita ta' dawk il-fatturi jenhtieg li tiddetermina l-ghażla tal-approċċ għall-partijiet rilevanti tal-Programm, li kull waħda minnhom tikkontribwixxi għall-oġettivi ġenerali u speċifiċi kollha tal-Programm.
- (16) Il-baġit globali għall-komponent "twessigh tal-partecipazzjoni u tixrid tal-eċċellenza" tal-parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taż-ŻER" tal-Programm jenhtieg li jkun mill-inqas 3.3 % tal-baġit globali tal-Programm u jenhtieg li prinċipalment ikun ta' benefiċċju għall-entitajiet ġuridiċi stabbiliti fil-pajjiżi li jhejju għat-twessigh tal-partecipazzjoni.
- (17) L-inizjattivi ta' eċċellenza jenhtieg li jkollhom l-għan li jsaħħu l-eċċellenza fir-R&I fil-pajjiżi eliġibbli, inkluż li jappoġġaw it-taħriġ biex jittejbu l-hiliet maniġerjali tar-R&I, il-premijijiet, it-tishih tal-ekosistemi tal-innovazzjoni kif ukoll il-holqien ta' networks tar-R&I, inkluż abbażi ta' infrastrutturi tar-riċerka ffinanzjati mill-Unjoni. L-applikanti jenhtieg li juru b'mod ċar li l-proġetti jkunu marbuta ma' strategiji nazzjonali u/jew reġjonali fir-rigward tar-R&I biex ikunu eliġibbli biex japplikaw għal fondi taht il-komponent "twessigh tal-partecipazzjoni u tixrid tal-eċċellenza" tal-parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taż-ŻER" tal-Programm.
- (18) Jenhtieg li tkun tista' tiġi applikata proċedura ta' rotta rapida lejn ir-R&I (il-proċedura FTRI, *Fast Track to Research and Innovation*), fejn iż-żmien għall-ghotja jenhtieg li ma jaqbiżx sitt xhur, biex il-konsorzji kollaborattivi zġhar li jwettqu azzjonijiet li jvarjaw mir-riċerka fundamentali sal-applikazzjoni tas-suq ikollhom aċċess aktar rapidu u minn isfel għal fuq għall-finanzjament.
- (19) Il-Programm jenhtieg li jappoġġa l-istadji kollha tar-R&I speċjalment fi hdan proġetti kollaborattivi u f'missionijiet u Shubiji Ewropej, skont il-każ. Ir-riċerka fundamentali hija assi essenzjali ta' u kundizzjoni importanti biex tiżdied l-abbiltà tal-Unjoni li tattira l-aqwa xjenzati sabiex issir ċentru globali ta' eċċellenza. jenhtieg li jiġi żgurat bilanċ fil-Programm bejn ir-riċerka bażika u dik applikata. Flimkien mal-innovazzjoni, dak il-bilanċ ser jappoġġa l-kompetittività ekonomika, it-tkabbir u l-impjegji tal-Unjoni.
- (20) L-evidenza turi li t-thaddin tad-diversità, f'kull sens, huwa essenzjali għal xjenza tajba, peress li x-xjenza tibbenefika mid-diversità. Id-diversità u l-inklussività jikkontribwixxu għall-eċċellenza fil-qasam kollaborattiv tar-R&I: il-kollaborazzjoni bejn id-dixxiplini, is-setturi u fiż-ŻER kollha twassal għal riċerka aħjar u għal proposti ta' proġetti ta' kwalità superjuri, tista' twassal għal rati oġhla ta' implimentazzjoni fis-soċjetà, u tista' trawwem il-benefiċċji tal-innovazzjoni, biex b'hekk l-Ewropa tavvanza aktar.
- (21) Sabiex jiġi massimizzat l-impatt tal-Programm, jenhtieg li tinghata kunsiderazzjoni partikolari lill-approċċi multidixxiplinari, interdixxiplinari u transdixxiplinari bħala elementi ewlenin għal progress xjentifiku kbir.

- (22) L-attivitajiet ta' riċerka mwettqa taht il-pilastru "Xjenza Eċċellenti" jenhtieg li jiġu determinati skont il-htigijiet u l-opportunitajiet tax-xjenza u jenhtieg li jipromwovu l-eċċellenza xjentifika. L-aġenda tar-riċerka jenhtieg li tiġi stabbilita f'kollaborazzjoni mill-qrib mal-komunità xjentifika u tinkludi enfasi fuq il-kapaċità li jiġu attirati talenti godda fil-qasam tar-R&I, riċerkaturi fi stadju bikri tal-karriera, filwaqt li tissahhaħ iż-ŻER, jiġi evitat l-eżodu ta' mhuh u tiġi promossa ċ-ċirkolazzjoni tal-imhuh.
- (23) Il-Programm jenhtieg li jappoġġa lill-Unjoni u lill-Istati Membri tagħha billi jiġu attirati l-aqwa talenti u hiliet, filwaqt li jittiehed kont tar-realtà ta' kompetizzjoni internazzjonali qawwija hafna.
- (24) Il-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea" jenhtieg li jiġi stabbilit permezz ta' raggruppamenti ta' attivitajiet ta' R&I, sabiex tiġi massimizzata l-integrazzjoni fost l-oqsma tematiċi rispettivi filwaqt li jiġu żgurati livelli għoljin u sostenibbli ta' eċċellenza u impatt fir-rigward tar-riżorsi użati. Dan iheggegħ kollaborazzjoni transdixxiplinarja, transettorjali, transpolitika u transfruntiera fit-twettiq tal-SDGs billi jsegwi l-prinċipji tal-Aġenda 2030, tal-Ftehim ta' Pariġi u tal-kompetittività tal-industrija tal-Unjoni. L-organizzazzjoni ta' inizjattivi ambizzjużi hafna u b'firxa wiesgħa fil-forma ta' missjonijiet ta' R&I tagħmilha possibbli li l-Programm jikseb impatt trasformattiv u sistemiku għas-soċjetà b'appoġġ għall-SDGs, anki permezz ta' kooperazzjoni internazzjonali u diplomazija fil-qasam tax-xjenza. L-attivitajiet taht dak il-pilastru jenhtieg li jkopru l-firxa kollha tal-aktivitajiet tar-R&I sabiex ikun żgurat li l-Unjoni tibqa' innovattiva fir-rigward tal-prijoritajiet definiti strategikament.
- (25) Ir-raggruppament "Kultura, Kreattività u Soċjetà Inkluziva" jenhtieg li jikkontribwixxi b'mod sostanzjali għar-riċerka dwar is-setturi kulturali u kreattivi, inkluzi dwar il-wirt kulturali tal-Unjoni, u b'mod partikolari jippermetti l-istabbiliment ta' spazju kollaborattiv tal-wirt kulturali Ewropew.
- (26) L-involviment shiħ u f'waqt ta' kull tip fl-industrija fil-Programm, mill-intraprendituri individwali u SMEs sa intrapriżi ta' skala kbira, jikkontribwixxi b'mod sostanzjali sabiex jitwettqu l-oġġettivi tal-Programm u b'mod speċifiku sabiex jinholqu impjiegi u tkabbir sostenibbli fl-Unjoni. Tali involviment mill-industrija jenhtieg li jinkludi l-partecipazzjoni tagħha fl-azzjonijiet appoġġati f'livelli minn tal-inqas paragonabbli ma' dawk taht il-programm qafas, Orizzont 2020, stabbilit bir-Regolament (UE) Nru 1291/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) (Orizzont 2020).
- (27) L-azzjonijiet taht il-Programm jikkontribwixxu b'mod sostanzjali sabiex ikun jista' jiġi sfruttat il-potenzjal tas-setturi strateġiċi tal-Unjoni, inkluzi teknoloġiji abilitanti essenzjali li jirriflettu l-oġġettivi tal-istrateġija tal-politika industrijali tal-Unjoni.
- (28) Il-konsultazzjonijiet ma' bosta partijiet ikkonċernati, inkluzi dawk mas-soċjetà ċivili u l-industrija, jenhtieg li jikkontribwixxu għall-perspettivi u l-prijoritajiet stabbiliti permezz tal-ippjanar strateġiku. Jenhtieg li dan jirriżulta fi pjanijiet strateġiċi perijodiċi ta' R&I adottati permezz ta' atti implimentattivi għat-thejjija tal-kontenut tal-programmi ta' hidma.
- (29) Sabiex azzjoni partikolari tiġi ffinanzjata, il-programm ta' hidma jenhtieg li jqis l-eżitu ta' proġetti preċedenti speċifiċi kif ukoll l-istat tax-xjenza, it-teknoloġija u l-innovazzjoni fil-livell nazzjonali, fil-livell tal-Unjoni u fdak internazzjonali u tal-iżviluppi rilevanti tal-politika, tas-suq u tas-soċjetà.
- (30) Huwa importanti li l-industrija tal-Unjoni tiġi appoġġata biex tibqa' jew biex issir minn ta' quddiem fid-dinja fl-innovazzjoni, fid-digitizzazzjoni u fin-newtralità klimatika, partikolarment permezz ta' investimenti fit-teknoloġiji abilitanti ewlenin li ser isostnu n-negozji tal-gejjieni. L-azzjonijiet tal-Programm jenhtieg li jindirizzaw fallimenti tas-suq jew sitwazzjonijiet ta' investment subottimali, jagħtu spinta lill-investimenti b'mod proporzjonat u trasparenti, bla ma jiġi duplikat jew eskluż il-finanzjament privat u jkollhom valur miżjud Ewropew ċar u redditu pubbliku fuq l-investimenti. Dan ser jiżgura l-konsistenza bejn l-azzjonijiet tal-Programm u r-regoli tal-Unjoni dwar l-għajjuna mill-Istat, filwaqt li jiġu evitati distorsjonijiet mhux dovuti tal-kompetizzjoni fis-suq intern.

(*) Ir-Regolament (UE) Nru 1291/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2013 li jstabbilixxi Orizzont 2020 - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (2014-2020) u li jhassar id-Deċiżjoni Nru 1982/2006/KE (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 104).

- (31) Il-Programm jenhtieg li jappoġġa r-R&I b'mod integrat, filwaqt li jirrispetta d-dispożizzjonijiet rilevanti kollha fil-qafas tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ. Il-kunċett tar-riċerka, inkluż l-iżvilupp sperimentali, jenhtieg li jintuża f'konformità mal-Manwal ta' Frascati żviluppat mill-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD, *Organisation for Economic Co-operation and Development*), filwaqt li l-kunċett tal-innovazzjoni jenhtieg li jintuża skont il-Manwal ta' Oslo żviluppat mill-OECD u l-Eurostat, skont approċċ wiesa' li jkopri l-innovazzjoni u t-fassil soċjali. Jenhtieg li, bħal fl-Orizzont 2020, jibqa' jittiehed kont tad-definizzjonijiet tal-OECD rigward il-livell ta' thejġija teknoloġika (TRLs, *Technology Readiness Level*) fil-klassifikazzjoni tar-riċerka teknoloġika, fl-iżvilupp ta' prodotti u fl-attivajiet ta' dimostrazzjoni, u fid-definizzjoni ta' tipi ta' azzjoni disponibbli f'sejhiet għal proposti. Jenhtieg li ma jinghatawx għotjiet għal azzjonijiet fejn l-attivajiet jaqbzū TRL 8. Jenhtieg li jkun possibbli li l-programm ta' hidma jippermetti għotjiet għal validazzjoni ta' prodotti u replikazzjoni fis-suq fuq skala kbira għal sejha partikolari taht il-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea".
- (32) Il-Programm jenhtieg li jikkontribwixxi għall-objettivi tal-ispazju flivell ta' nfiq li huwa mill-inqas proporzjonalment paragonabbli ma' dak taht l-Orizzont 2020.
- (33) Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Jannar 2018 intitolata "Evalwazzjoni interim ta' Orizzont 2020: il-massimizzazzjoni tal-impatt tal-programmi tar-riċerka u l-innovazzjoni tal-UE", ir-Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tat-13 ta' Ġunju 2017 dwar il-valutazzjoni tal-implimentazzjoni tal-Orizzont 2020 fid-dawl tal-evalwazzjoni interim tiegħu u tal-proposta għad-9 Programm Qafas (*) u l-Konkluzjonijiet tal-Kunsill tal-1 ta' Diċembru 2017 intitolati "Mill-evalwazzjoni interim tal-Orizzont 2020 lejn id-disa' Programm Qafas" ipprovdew sett ta' rakkomandazzjonijiet għall-Programm, inkluż għar-regoli tiegħu tal-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni. Dawk ir-rakkomandazzjonijiet jibnu fuq il-lezzjonijiet meħuda mill-Orizzont 2020 kif ukoll fuq il-kontribut tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni u l-partijiet ikkonċernati. Dawk ir-rakkomandazzjonijiet jinkludu l-proposta ta' miżuri biex tiġi promossa ċ-ċirkolazzjoni tal-imhuh u biex jiġi facilitat il-ftuh tan-netwerks tar-R&I, li jsir investment b'mod aktar ambizzjuż sabiex tintlaħaq massa kritika u jiġi massimizzat l-impatt; li jinghata appoġġ lill-innovazzjoni rivoluzzjonarja; li tinghata prijorità lill-investimenti tal-Unjoni fir-R&I f'oqsma ta' valur miżjud għoli, partikolarment permezz ta' orjentazzjoni tal-missjonijiet, involviment shih, infurmat sew, f'waqtu taċ-ċittadini u komunikazzjoni wiesgħa; li jiġi razjonalizzat ix-xenarju tal-finanzjament mill-Unjoni sabiex jintuża bis-shih il-potenzjal ta' R&I, inkluż billi tiġi simplifikata l-firxa ta' inizjattivi tas-Shubiji Ewropej u ta' skemi ta' kofinanzjament; li jiġu żviluppati aktar sinerġiji konkreti bejn strumenti ta' finanzjament differenti mill-Unjoni, b'mod partikolari billi jingħelbu logiċi ta' intervent mhux komplementari u l-kumplessità regolamenti differenti ta' finanzjament u oħrajn anke bil-ghan li tinghata għajnuna biex jiġi mobilizzat il-potenzjal mhux sfruttat biżżejjed tar-R&I madwar l-Unjoni; li tissahħaħ il-kooperazzjoni internazzjonali u li tissahħaħ l-aċċettazzjoni tal-partecipazzjoni minn pajjiżi terzi; u li tkompli s-simplifikazzjoni bbażata fuq l-esperjenzi ta' implimentazzjoni tal-Orizzont 2020.
- (34) Minhabba l-attenzjoni speċjali li jehtieg tinghata lill-koordinazzjoni u l-komplementarjetà bejn politiki differenti tal-Unjoni, il-Programm jenhtieg li jfittex sinerġiji ma' programmi oħra tal-Unjoni, mit-tfassil u l-ippjanar strateġiku tagħhom, sal-ghażla tal-proġetti, il-ġestjoni, il-komunikazzjoni, id-disseminazzjoni u l-isfruttament tar-riżultati, sal-monitoraġġ, l-awditjar u l-governanza. Fir-rigward tal-finanzjament għall-attivajiet tar-R&I, is-sinerġiji jenhtieg li jhallu lok għall-armonizzazzjoni tar-regoli, inkluż, kemm jista' jkun, l-eligibbiltà tal-ispejjeż. Bil-hsieb li jiġu evitati d-duplikazzjoni jew is-sovrapożizzjonijiet, li jżied ir-rinforz finanzjarju (*leverage*) tal-finanzjament tal-Unjoni u li jitnaqqas il-piż amministrattiv għal applikanti u benefiċjarji, jenhtieg li jkun jistgħu jiġu promossi sinerġiji, b'mod partikolari permezz ta' finanzjament alternattiv, ikkombinat u ta' trasferimenti tar-riżorsi.
- (35) F'konformità mar-Regolament (UE) 2020/2094 u fil-limiti tar-riżorsi allokat i fih, jenhtieg li jitwettqu miżuri ta' rkupru u ta' reziljenza taht il-Programm sabiex jiġu indirizzati l-konsegwenzi mingħajr precedent tal-kriżi tal-COVID-19. Tali riżorsi addizzjonali jenhtieg li jintużaw b'mod li jiżguraw konformità mal-limiti ta' żmien previsti fir-Regolament (UE) 2020/2094. Tali ammonti addizzjonali jenhtieg li jiġu allokat i esklużivament għal azzjonijiet għar-R&I li jkunu mmirati biex jindirizzaw il-konsegwenzi tal-kriżi tal-COVID-19 u b'mod partikolari l-konsegwenzi ekonomiċi, soċjali u soċjetali tagħha.
- (36) Bil-ghan li tal-finanzjament tal-Unjoni jikseb l-ikbar impatt possibbli u jagħmel l-iżjed kontribut effettiv lejn l-objettivi ta' politika u l-impenni tal-Unjoni, jenhtieg li jkun possibbli għall-Unjoni li tidhol fi Shubiji Ewropej ma' shab mis-settur pubbliku u/jew privat. Tali msieħba jinkludu l-industrija, l-SMEs, universitajiet, organizzazzjonijiet tar-riċerka, partijiet ikkonċernati tal-R&I, korpi b'missjoni ta' servizz pubbliku fil-livell lokali, regionali, nazzjonali jew internazzjonali jew organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili inklużi fondazzjonijiet u organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs) li jappoġġaw u/jew iwettqu R&I, dment li l-impatti mixtieqa jistgħu jinkisbu b'mod aktar effettiv fi shubija milli mill-Unjoni waħedha.

(*) ĠU C 331, 18.9.2018, p. 30.

- (37) Jenhtieg li jkun possibbli, skont id-deċiżjoni tal-Istat Membru, li l-kontribuzzjonijiet mill-programmi kofinanzjati mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR), il-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+), il-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura (FEMSA) u l-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) jitqiesu bhala kontribuzzjoni tal-Istat Membru partecipanti għas-Shubiji Ewropej taht il-Programm. Madankollu, jenhtieg li dik il-possibbiltà tkun mingħajr preġudizzju għal-htieġa ta' konformità mad-dispożizzjonijiet kollha applikabbli għal dawk il-kontribuzzjonijiet kif stabbilit f'Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranzizzjoni Ġusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u r-regoli finanzjarji għalihom u għall-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni, il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Istrument għal Appoġġ Finanzjarju għall-Ġestjoni tal-Fruntieri u l-Politika tal-Viżi (ir-"Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027") u r-regolamenti speċifiċi għall-fondi.
- (38) Il-Programm jenhtieg li jsaħħaħ il-kooperazzjoni bejn is-Shubiji Ewropej u s-shab mis-settur privat u/jew mis-settur pubbliku fil-livell internazzjonali, inkluż billi jingħaqdu programmi ta' R&I ma' investiment transfruntier fir-R&I li jgħibu benefiċċji reċiproċi lin-nies u n-negozji filwaqt li jiżguraw li l-Unjoni tkun tista' tiddefendi l-interessi tagħha f'oqsma strateġiċi.
- (39) L-Inizjattivi Ewlenin tat-Teknoloġiji Futuri u Emerġenti (FET, *Future and Emerging Technologies*) urew li huma strument effettiv u effiċjenti, li joffru benefiċċji għas-soċjetà bi sforz kongunt u koordinat mill-Unjoni u l-Istati Membri tagħha. L-attivitajiet imwettqa fl-Inizjattivi Ewlenin tal-FET dwar il-Graphene, il-"Human Brain Project" u l-"Quantum Technology", li huma appoġġati taht l-Orizzont 2020, ser ikompli jiġu appoġġati taht il-Programm permezz ta' sejhiet għal proposti inklużi fil-programm ta' hidma. L-azzjonijiet preparatorji appoġġati taht l-Inizjattivi Ewlenin tal-FET li jagħmlu parti mill-Orizzont 2020 ser jikkontribwixxu għall-ippjanar strateġiku taht il-Programm u jinformat il-hidma f'missjonijiet, Shubiji Ewropej kofinanzjati u/jew koprogrammati u sejhiet regolari għal proposti.
- (40) Iċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka (JRC, *Joint Research Centre*) jenhtieg li jkompli jipprovi evidenza xjentifika xprunata mill-klijent u li tkun indipendenti u appoġġ tekniku għall-politiki tal-Unjoni, matul iċ-ċiklu ta' politika kollu. L-azzjonijiet diretti tal-JRC jenhtieg li jkunu implimentati b'mod flessibbli, effiċjenti u trasparenti, b'kont mehud tal-htigijiet tal-politiki tal-Unjoni u tal-htigijiet rilevanti tal-utenti tal-JRC, filwaqt li tiġi żgurata l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Jenhtieg li l-JRC ikompli jiġġenera rizorsi addizzjonali.
- (41) Il-pilastru "Ewropa Innovazzjoni Miftuħa" jenhtieg li jstabbilixxi sensiela ta' miżuri għall-ghoti ta' appoġġ integrat bhala rispons għall-htigijiet tal-intraprendituri u tal-intraprenditorija bl-għan li titwettaq u tithaffef l-innovazzjoni rivoluzzjonarja għal tkabbir mgħaġġel tas-suq kif ukoll li tiġi promossa l-awtonomija strateġika tal-Unjoni filwaqt li tinzamm ekonomija miftuħa. Jenhtieg li jipprovi "punt uniku ta' servizz" biex jattira u jappoġġa kull tip ta' innovaturi u kumpanniji innovattivi, bħal SMEs, inklużi negozji godda, u, f'każijiet eċċezzjonali, mid-caps żgħar, b'potenzjal ta' espansjoni fil-livell tal-Unjoni u fil-livell internazzjonali. Il-pilastru jenhtieg li joffri ghotjiet u koinvestimenti rapidi u flessibbli, inkluż ma' investituri privati. Dawn l-oġġettivi jenhtieg li jiġu miksuba permezz tal-holqien ta' Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni (EIC, *European Innovation Council*). Il-pilastru jenhtieg ukoll li jappoġġa lill-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT, *European Institute of Innovation and Technology*) u lill-ekosistemi ta' innovazzjoni Ewropea b'mod ġenerali, b'mod partikolari permezz tal-kofinanzjament ta' Shubiji Ewropej ma' atturi nazzjonali u reġjonali ta' appoġġ għall-innovazzjoni.
- (42) Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament u b'mod partikolari għall-attivitajiet imwettqa taht tal-EIC, "negożju ġdid" jenhtieg li jinftehem bhala SME fl-istadju bikri fiċ-ċiklu tal-hajja tagħha, inklużi dawkli huma mibdija bhala spin-offs minn attivitajiet universitarji ta' riċerka, li jkollha l-għan li ssib soluzzjonijiet innovattivi u mudelli kummerċjali li jstgħu jikbru, u li tkun awtonoma fis-sens tal-Artikolu 3 tal-Anness tar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE⁽⁹⁾; u "mid-cap" jenhtieg li tinftiehem bhala intrapriża li ma tkunx SME u li jkollha bejn il-250 u t-3 000 impjegati fejn l-għadd totali ta' persunal huwa kkalkulat skont l-Artikoli 3 sa 6 tat-Titolu I tal-Anness ta' dik ir-Rakkomandazzjoni; u jenhtieg li "mid-cap" għira tkun tinftiehem bhala mid-cap li jkollha sa 499 impjegati.

⁽⁹⁾ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriži mikro, żgħar u ta' daqs medju (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (43) L-oġġettivi ta' politika tal-Programm għandhom jiġu indirizzati wkoll permezz ta' strumenti finanzjarji u garanzija baġitarja tal-Programm InvestEU, biex b'hekk jiġu promossi s-sinergiji bejn iż-żewġ programmi.
- (44) L-EIC, flimkien ma' komponenti oħra tal-Programm, jenhtieg li jstimola l-forom kollha ta' innovazzjoni li jvarjaw mill-innovazzjoni inkrementali għal dik rivoluzzjonarja u interruttiva, filwaqt li b'mod speċjali jimmira lejn l-innovazzjoni li tohloq is-swieq. Permezz tal-istrumenti tiegħu, il-Pathfinder u l-Aċċeleratur, l-EIC jenhtieg li jkollu l-għan li jidentifika, jiżviluppa u juża innovazzjonijiet b'riskju għoli ta' kull tip, inklużi innovazzjonijiet inkrementali b'enfasi prinċipali fuq innovazzjonijiet rivoluzzjonarji, interruttivi u teknoloġikament avvanzati li jkollhom il-potenzjal li jsiru innovazzjonijiet li johlqu s-swieq. Permezz ta' appoġġ koerenti u semplifikat, l-EIC jenhtieg li jimla l-vojt attwali fl-appoġġ pubbliku u fl-investment privat għall-innovazzjoni rivoluzzjonarja. L-istrumenti tal-EIC jirrikjedu aspetti ġuridiċi u ta' ġestjoni li jkunu speċjalizzati biex ikunu riflessi l-oġġettivi tiegħu, b'mod partikolari l-azzjoni ta' użu fis-suq.
- (45) L-Aċċeleratur huwa maħsub li jiffacilita l-passaġġ minn stadju riskjuż, u jevita "wied tal-mewt", bejn ir-riċerka, il-prekummerċjalizzazzjoni tal-massa u l-espansjoni tal-kumpanniji. L-Aċċeleratur ser jipprovdi appoġġ lil operazzjonijiet b'potenzjal għoli li jipprezentaw tali riskji teknoloġiċi, xjentifiċi, finanzjarji, ta' ġestjoni jew tas-suq u li għandhom mhumiex ikkunsidrati bħala bankabbli u għalhekk ma jistgħux jiġġeneraw investimenti sinifikanti mis-suq, u b'hekk jikkomplementaw il-Programm InvestEU.
- (46) F'sinergija mill-qrib mal-Programm InvestEU, l-Aċċeleratur, fil-forom tiegħu ta' appoġġ finanzjarju permezz ta' finanzjament imħallat u ta' ishma, jenhtieg li jiffinanzja proġetti mmexxija minn SMEs, inklużi negozji godda, u, f'każijiet eċċezzjonali, minn mid-caps żgħar, li jew għandhom ma jistgħux jiġġeneraw dħul, jew għandhom ma jhallux qligħ, jew li għandhom mhux kapaċi jattiraw investment suffiċjenti biex jimplimentaw bis-shih il-pjan kummerċjali tal-proġetti tagħhom. Tali entitajiet eliġibbli jenhtieg li jitqiesu bħala mhux bankabbli, filwaqt li parti mill-htigijiet ta' investment tagħhom setgħu jew jistgħu jiġu pprovduti minn investitur wieħed jew minn diversi investituri, bħal bank privat jew pubbliku, family office, fond ta' kapital ta' riskju jew investitur informali. B'dak il-mod, l-Aċċeleratur huwa maħsub li jegħleb falliment tas-suq u jiffinanzja entitajiet promettenti iżda li għandhom mhumiex bankabbli li jkunu involuti f'proġetti ta' innovazzjoni rivoluzzjonarja li johlqu s-swieq. Ladarba jsiru bankabbli, daww il-proġetti jistgħu jiġu ffinanzjati taħt il-Programm InvestEU.
- (47) Filwaqt li l-baġit tal-Aċċeleratur jenhtieg li prinċipalment jiġi distribwit permezz tal-finanzjament imħallat, għall-fini tal-Artikolu 48, jenhtieg li l-appoġġ minnu permezz ta' għotjiet biss lill-SMEs, inklużi negozji godda, jikkorrispondi għal dak taħt il-baġit tal-istrument tal-SMEs tal-Orizzont 2020.
- (48) L-EIT, primarjament permezz tal-Komunitajiet ta' Konoxxenza u Innovazzjoni (KKI) tiegħu ubilli jespandi l-Iskema tiegħu ta' Innovazzjoni Reġjonali, jenhtieg li jimmira lejn it-tishih tal-ekosistemi tal-innovazzjoni li jindirizzaw l-isfidi globali. Dan jenhtieg li jinkiseb billi titrawwem l-integrazzjoni tal-innovazzjoni, ir-riċerka, l-edukazzjoni oġhla u l-intraprenditorija. F'konformità ma' Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (ir-"Regolament dwar l-EIT u l-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tiegħu li hija msemmija f'Decizjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT) 2021-2027, l-EIT jenhtieg li jrawwem l-innovazzjoni permezz tal-attivitajiet tiegħu u jenhtieg li jżid b'mod sinifikanti l-appoġġ tiegħu għall-integrazzjoni tal-edukazzjoni oġhla fi hdan l-ekosistema tal-innovazzjoni, b'mod partikolari jstimola l-edukazzjoni intraprenditorjali, irawwem kollaborazzjoni mhux dixxiplinari b'sahhitha bejn l-industrija u l-academia, u jidentifika hliet prospettivi għall-innovaturi tal-futur biex jindirizzaw l-isfidi globali, li jinkludu hliet diġitali u ta' innovazzjoni avvanzati. L-iskema ta' appoġġ ipprovduti mill-EIT jenhtieg li jkunu ta' benefiċċju għall-benefiċjarji tal-EIC, filwaqt li negozji godda li jirriżultaw mill-KKI tal-EIT's jenhtieg li jkollhom aċċess għall-azzjonijiet tal-EIC. Filwaqt li l-enfasi tal-EIT fuq l-ekosistemi tal-innovazzjoni suppost ipoġġuh b'mod naturali fi hdan il-pilastru "Ewropa Innovattiva", jenhtieg ukoll li l-EIT jappoġġa wkoll il-pilastru l-oħra, skont il-każ. Id-duplikazzjoni bla bżonn bejn il-KKI u strumenti oħra fl-istess qasam, b'mod partikolari Shubiji Ewropej oħra, jenhtieg li tiġi evitata.
- (49) Jenhtieg li jkunu żgurati u jinżammu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għal kumpanniji li jikkompetu f'suq partikolari, billi dawn huma rekwiżiti essenzjali għall-avvanz ta' kull tip ta' innovazzjoni, inklużi l-innovazzjoni rivoluzzjonarja, interruttiva u inkrementali, u b'hekk tagħmilha possibbli biex b'mod partikolari għadd kbir ta' innovaturi żgħar u ta' daqs medju jibnu l-kapaċitajiet tar-R&I tagħhom, jiksbu l-benefiċċji tal-investment tagħhom u jkollhom sehem mis-suq.

- (50) Il-Programm jenhtieg li jippromwovi u jintegra l-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet u inizjattivi internazzjonali abbażi tal-interessi tal-Unjoni, il-benefiċċji reciproċi, l-impenji internazzjonali, id-diplomazija xjentifika u, sa fejn possibbli, ir-reciproċità. Il-kooperazzjoni internazzjonali jenhtieg li timmira li ssaħħah l-eċċellenza tal-Unjoni fir-R&I, fl-attrattività, fil-kapaċità li żżomm l-aqwa talenti u fil-kompetittività ekonomika u industrijali, biex jiġu indirizzati l-isfidi globali, inklużi l-SDGs billi jiġu segwiti l-prinċipji tal-Aġenda 2030 u tal-Ftehim ta' Pariġi, u biex jiġu appoġġati l-politiki esterni tal-Unjoni. Jenhtieg li jiġi segwit approċċ ta' ftuħ generali għall-partecipazzjoni internazzjonali u azzjonijiet ta' kooperazzjoni internazzjonali mmirati, inkluż permezz ta' eliġibbiltà adatta għall-finanzjament ta' entitajiet stabbiliti fpajjiżi bi dħul baxx sa medju. L-Unjoni jenhtieg li timmira li tikkonkludi ftehimiet ta' kooperazzjoni internazzjonali fil-qasam tar-R&I ma' pajjiżi terzi. Fl-istess hin, jenhtieg li tiġi promossa l-assoċjazzjoni ta' pajjiżi terzi, b'mod partikolari l-partijiet kollaborattivi għall-Programm, f'konformità mal-ftehimiet ta' assoċjazzjoni u b'enfasi fuq il-valur miżjud għall-Unjoni. Meta talloka kontribuzzjonijiet finanzjarji tal-pajjiżi assoċjati għall-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni tqis il-livell ta' partecipazzjoni tal-entitajiet ġuridici ta' dawk il-pajjiżi terzi fil-partijiet differenti tal-Programm.
- (51) Bil-ghan li tiġi approfondita r-relazzjoni bejn ix-xjenza u s-socjetà u jiġu massimizzati l-benefiċċji tal-interazzjonijiet tagħhom, il-Programm jenhtieg li jimpenna u jinvolti liċ-ċittadini u lill-organizzazzjonijiet tas-socjetà ċivili, fit-tfassil kongunt u l-holqien kongunt ta' aġendi responsabbli fir-rigward tar-riċerka u l-innovazzjoni (RRI, *responsible research and innovation*), ta' kontenut u f'kull parti tal-proċessi li jindirizzaw it-thassib, il-htigijiet u l-aspettattivi taċ-ċittadini u tas-socjetà ċivili, fil-promozzjoni tal-edukazzjoni fix-xjenza, f'hidma li tagħmel l-għarfien xjentifiku pubblikament aċċessibbli, u fl-iffaċilitar tal-partecipazzjoni taċ-ċittadini u tal-organizzazzjonijiet tas-socjetà ċivili fl-attivitajiet tiegħu. Dan jenhtieg li jsir fil-Programm kollu u permezz ta' attivitajiet ddedikati fil-parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taż-ZER". L-involvement taċ-ċittadini u tas-socjetà ċivili fir-R&I jenhtieg li jsir flimkien ma' attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni tal-pubbliku biex jiġi ġġenerat u sostnut l-appoġġ pubbliku għall-Programm. Il-Programm jenhtieg ukoll li jkollu l-ghan li jneħhi l-ostakli u li jagħti spinta lis-sinerġiji bejn ix-xjenza, it-teknoloġija, il-kultura u l-arti biex tinkiseb kwalità ġdida ta' innovazzjoni sostenibbli. Il-miżuri meħuda biex jitjeb l-involvement taċ-ċittadini u tas-socjetà ċivili fil-proġetti appoġġati jenhtieg li jiġu mmonitorjati.
- (52) Fejn ikun il-każ, il-Programm jenhtieg li jqis il-karatteristiċi speċifiċi tar-reġjuni ultraperiferiċi kif identifikati fl-Artikolu 349 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) u f'konformità mal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-24 ta' Ottubru 2017 intitolata "Shubija strateġika aktar b'saħħitha u mġedda mar-reġjuni ultraperiferiċi tal-UE", kif approvata mill-Kunsill.
- (53) L-attivitajiet żviluppatti taht il-Programm jenhtieg li jimmiraw lejn l-eliminazzjoni tal-inugwaljanzi bejn is-sessi, filwaqt li jtejbu l-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata u jippromwovu l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel fir-R&I, inkluż il-prinċipju ta' hlas indaqg minghajr diskriminazzjoni abbażi tas-sess, f'konformità mal-Artikoli 2 u 3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) u l-Artikolu 8 u 157 TFUE. Id-dimensjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi jenhtieg li tiġi integrata fil-kontenut tar-R&I u implimentata fl-istadji kollha taċ-ċiklu tar-riċerka. Barra minn hekk, l-attivitajiet taht il-Programm jenhtieg li jimmiraw lejn l-eliminazzjoni tal-inugwaljanzi u jippromwovu l-ugwaljanza u d-diversità fl-aspetti kollha tar-R&I fir-rigward tal-età, id-dizabbiltà, ir-razza u l-etnicità, ir-religjon jew it-twemmin, u l-orjentazzjoni sesswali.
- (54) Fid-dawl tal-ispeċifiċitajiet tas-settur tal-industrija tad-difiża, id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-finanzjament tal-Unjoni għal proġetti ta' riċerka tad-difiża jenhtieg li jiġu stabbiliti mar-Regolament (UE) 2021/697 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁰⁾ (il-"Fond Ewropew għad-Difiża") li jiddefinixxi r-regoli ta' partecipazzjoni fil-qasam tar-riċerka tad-difiża. L-attivitajiet li għandhom jitwettqu taht il-Fond Ewropew għad-Difiża jenhtieg li jkollhom fokus esklużiv fuq ir-riċerka u l-iżvilupp tad-difiża, filwaqt li l-attivitajiet imwettqa taht il-programm speċifiku stabbilit mid-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2021/764 ⁽¹¹⁾, (il-"programm speċifiku") u l-EIT jenhtieg li jkollhom fokus esklużiv fuq l-applikazzjonijiet ċivili. Jenhtieg li tiġi evitata d-duplikazzjoni bla bżonn.

⁽¹⁰⁾ Ir-Regolament (UE) 2021/697 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għad-Difiża u li jhassar ir-Regolament (UE) 2018/1092 (ara paġna 149 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

⁽¹¹⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE) 2021/764 l-10 ta' Mejju 2021 dwar l-istabbiliment tal-Programm Speċifiku li jimplementa l-Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, u li thassar id-Deciżjoni 2013/743/UE (ĠU LI 167, 12.5.2021, p. 1).

- (55) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju ghat-tul kollu tal-Programm, li ghandu jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, fis-sens tal-punt 18 tal-Ftehim Interistituzzjonali tas-16 ta' Diċembru 2020 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji baġitarji u dwar ġestjoni finanzjarja tajba, kif ukoll dwar rizorsi proprji godda, inkluż pjan direzzjonali lejn l-introduzzjoni ta' rizorsi proprji godda ⁽¹²⁾, għall-Parlament Ewropew u l-Kunsill matul il-proċedura baġitarja annwali. Dak il-pakkett finanzjarju jinkludi ammont ta' EUR 580 000 000 fi prezzijiet attwali għall-programm speċifiku stabbilit mid-Deciżjoni (UE) 2021/764, u għall-EIT, skont id-dikjarazzjoni kongunta mill-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni tas-16 ta' Diċembru 2020 dwar it-tishih ta' programmi speċifiċi u l-adattament tal-atti bażiċi ⁽¹³⁾.
- (56) Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁴⁾ (ir-"Regolament Finanzjarju") japplika għal dan il-Programm. Ir-Regolament Finanzjarju jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inkluż ir-regoli dwar għotjiet, premjijiet, akkwist, ġestjoni indiretta, strumenti finanzjarji, garanziji baġitarji, assistenza finanzjarja u r-rimborż ta' esperti esterni.
- (57) F'konformità mal-Artikolu 193(2) tar-Regolament Finanzjarju, tista' tingħata għotja għal azzjoni li tkun diġà bdiet, dment li l-applikant ikun jista' juri l-htieġa li jibda l-azzjoni qabel il-firma tal-ftehim ta' għotja. Madankollu, l-ispejjeż imġarrba qabel id-data tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni għal għotja mhumiex eliġibbli, hlief f'każijiet eċċezzjonali debitament ġustifikati. Sabiex jiġi evitat kwalunkwe tfixkil fl-appoġġ tal-Unjoni li jista' jkun ta' preġudizzju għall-interessi tal-Unjoni, jenhtieġ li jkun possibbli li fid-deċiżjoni ta' finanzjament, matul perijodu limitat ta' żmien fil-bidu tal-QFP 2021-2027, u f'każijiet debitament ġustifikati biss, tkun prevista l-eliġibbiltà tal-attivitajiet u l-ispejjeż mill-bidu tas-sena finanzjarja 2021, anki jekk dawn gew implimentati u mġarrba qabel ma giet ipprezentata l-applikazzjoni għal għotja.
- (58) Jenhtieġ li kontinwament tul il-Programm kollu tipprova tinkiseb simplifikazzjoni amministrattiva, b'mod partikolari tnaqqis tal-piż amministrattiv għall-benefiċjarji. Il-Kummissjoni jenhtieġ li tissimplifika ulterjorment l-ghodod u l-gwida tagħha b'tali mod li jimponu piż minimu fuq il-benefiċjarji. B'mod partikolari, il-Kummissjoni jenhtieġ li tqis li tohroġ verżjoni fil-qosor tal-gwida.
- (59) It-tlestija tas-Suq Uniku Diġitali u l-opportunitajiet li qed jikbru mill-konverġenza tat-teknoloġiji diġitali u fiżiċi jirrikjedu zieda fl-investimenti. Il-Programm jenhtieġ li jikkontribwixxi għal dawk l-isforzi b'zieda sostanzjali ta' nfiq fuq l-attivitajiet tar-R&I diġitali prinċipali meta mqabbla mal-Orizzont 2020 ⁽¹⁵⁾. Dan jenhtieġ li jiżgura li l-Ewropa tibqa' minn ta' quddiem fir-R&I globali fil-qasam diġitali.
- (60) Ir-riċerka tal-kwantum taht ir-raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju" taht il-Pilastru II jenhtieġ li tingħata prijorità, minhabba r-rwol kruċjali tagħha fit-tranzizzjoni diġitali, b'mod partikolari bl-espansjoni tat-tmexxija u l-eċċellenza xjentifika Ewropea fit-teknoloġiji tal-kwantum, u b'hekk ikun jista' jitwettaq il-baġit previst stabbilit fl-2018.

⁽¹²⁾ ĠU L 433I, 22.12.2020, p. 28.

⁽¹³⁾ ĠU C 444I, 22.12.2020, p. 1.

⁽¹⁴⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

⁽¹⁵⁾ Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni tal-14 ta' Frar 2018 intitolata "Qafas Finanzjarju Pluriennali ġdid u modern għal Unjoni Ewropa li tagħti riżultati fuq il-prijoritajiet tagħha b'mod effiċjenti wara l-2020 " tidentifika EUR 13-il biljun minfuqa fuq attivitajiet diġitali prinċipali taht il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, l-Orizzont 2020.

- (61) F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁶⁾ u r-Regolamenti tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, KE) Nru 2185/96 ⁽¹⁸⁾ u (UE) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni għandhom jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inklużi l-prevenzjoni, l-identifikazzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet, inkluża l-frodi, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod mhux korrett u, fejn xieraq, l-impożizzjoni ta' penali amministrattivi.

B'mod partikolari, f'konformità mar-Regolamenti (Euratom, KE) Nru 2185/96 u (UE, Euratom) Nru 883/2013, l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) għandu s-setgħa li jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inkluż kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-għan li jiġi stabbilit jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali ohra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) għandu s-setgħa, skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, li jinvestiga u jressaq għall-prosekuzzjoni reati kriminali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁰⁾. F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, kwalunkwe persuna jew entità li tirċievi fondi mill-Unjoni trid tikkoopera bis-shih fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, tagħti d-drittijiet u l-aċċess neċessarji lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-Qorti tal-Awdituri u, fir-rigward ta' dawk l-Istati Membri li jipparteċipaw fil-kooperazzjoni msahha skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, lill-UPPE, u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni ta' fondi tal-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

- (62) Il-pajjiżi terzi li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE) jistgħu jipparteċipaw fi programmi tal-Unjoni fil-qafas tal-kooperazzjoni stabbilita taht il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea ⁽²¹⁾, li jipprevedi l-implimentazzjoni tal-programmi permezz ta' deċiżjoni taht dak il-Ftehim. Il-pajjiżi terzi jistgħu wkoll jipparteċipaw fuq il-bażi ta' strumenti legali ohra. F'dan ir-Regolament jenhtieg li tiġi introdotta dispozizzjoni speċifika li tirrikjedi li pajjiżi terzi jagħtu d-drittijiet u l-aċċess neċessarji meħtieġa biex l-uffiċjal awtorizzanti responsabbli, l-OLAF u l-Qorti tal-Awdituri jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom b'mod komprensiv
- (63) Skont l-Artikolu 94 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE ⁽²²⁾, persuni u entitajiet stabbiliti f'pajjiżi jew territorji extra-Ewropej huma eliġibbli għal finanzjament soġġett għar-regoli u l-oġettivi tal-Programm u għal arranġamenti possibbli applikabbli għall-Istat Membru li miegħu jkun marbut il-pajjiż jew territorju extra-Ewropew rilevanti.
- (64) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet ⁽²³⁾, jenhtieg li dan il-Programm jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura f'konformità ma' rekwiżiti speċifiċi ta' rappurtar u monitoraġġ, filwaqt li jiġu evitati r-regolamentazzjoni żejda u l-piżijiet amministrattivi, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri u l-benefiċjarji tal-Programm. Dawk ir-rekwiżiti, fejn xieraq, jenhtieg li jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu, bħala bażi għall-evalwazzjoni, fuq il-post, tal-effetti tal-Programm.

⁽¹⁶⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jhassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽¹⁷⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Dicembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽¹⁸⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tippoteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet ohra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽¹⁹⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1).

⁽²⁰⁾ Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (ĠU L 198, 28.7.2017, p. 29).

⁽²¹⁾ ĠU L 1, 3.1.1994, p. 3.

⁽²²⁾ Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE tal-25 ta' Novembru 2013 dwar l-assoċjazzjoni tal-pajjiżi u t-territorji extra-Ewropej mal-Unjoni Ewropea ("Deċiżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Extra-Ewropea") (ĠU L 344, 19.12.2013, p. 1).

⁽²³⁾ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (65) Sabiex tiġi żgurata l-valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm biex jintlaħqu l-ghanijiet tiegħu, jenhtieg li s-setgħa ta' adozzjoni ta' atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tiġi delegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-Anness V fir-rigward tal-indikaturi tad-direzzjoni tal-impatt, fejn meqjus li hu mehtieg, u biex jiġu stabbiliti linji bażi u miri kif ukoll biex dan ir-Regolament jiġi ssupplimentat b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni jkollha konsultazzjonijiet adegwati matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet isiru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet³. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jitrattaw it-thejjija ta' atti delegati.
- (66) Il-koerenza u s-sinergiji bejn il-Programm u l-Programm Spazjali tal-Unjoni ser irawmu settur spazjali Ewropew globalment kompetittiv u innovattiva, isahħu l-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispazju f'ambjent mingħajr periklu u sikur, u jsahħu r-rwol tal-Ewropa bħala attur globali. L-eċċellenza fir-riċerka, is-soluzzjonijiet rivoluzzjonarji u l-utenti downstream fil-Programm ser ikunu appoġġati minn data u servizzi li jsiru disponibbli permezz tal-Programm Spazjali tal-Unjoni.
- (67) Il-koerenza u s-sinergiji bejn il-Programm u l-Erasmus+ ser irawmu l-użu tar-riżultati tar-riċerka permezz ta' attivitajiet ta' taħriġ, diffużjoni ta' spirtu ta' innovazzjoni fis-sistema tal-edukazzjoni u jiżguraw li l-attivitajiet ta' edukazzjoni u ta' taħriġ jiddependu fuq l-aktar attivitajiet aġġornati ta' riċerka u innovazzjoni. F'dak ir-rigward, wara l-azzjonijiet pilota mnedija taħt Erasmus+ 2014-2020 dwar l-Universitajiet Ewropej, fejn xieraq, il-Programm ser jikkomplementa b'mod sinerġetiku l-appoġġ provdut mill-Erasmus+ lill-Universitajiet Ewropej.
- (68) Sabiex jizdied l-impatt tal-Programm fl-indirizzar tal-prijoritajiet tal-Unjoni, jenhtieg li jiġu mhegġa u mfittxija sinergiji mal-programmi u l-istrumenti li għandhom l-ghan li jwieġbu għall-htigijiet emergenti tal-Unjoni, inkluż mal-Mekkaniżmu għal Tranżizzjoni Gusta, il-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u l-Programm l-UE għas-Sahħa.
- (69) Jenhtieg li r-regoli għall-parteeipazzjoni u d-disseminazzjoni jirriflettu b'mod adegwat il-htigijiet tal-Programm b'kont meħud tat-thassib imqajjem u r-rakkomandazzjonijiet magħmula minn diversi partijiet ikkonċernati, kif ukoll fl-evalwazzjoni interim tal-Orizzont 2020 imwettqa bl-assistenza ta' esperti esterni indipendenti
- (70) Ir-regoli komuni fil-Programm kollu jenhtieg li jiżguraw qafas koerenti li jiffacilita l-parteeipazzjoni fil-programmi appoġġati finanzjarjament mill-baġit tal-Programm, inklużi l-parteeipazzjoni fil-programmi ġestiti minn korpi ta' finanzjament bħall-EIT, impriżi kongunti jew kwalunkwe struttura oħra taħt l-Artikolu 187 TFUE, u l-parteeipazzjoni fi programmi mwettqa mill-Istati Membri taħt l-Artikolu 185 TFUE. L-adozzjoni ta' regoli speċifiċi jenhtieg li tkun possibbli, iżda tali eċċezzjonijiet għandhom ikunu limitati għal meta strettament mehtieġa u ġustifikati debitament.
- (71) L-azzjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Programm jenhtieg li jirrispettaw id-drittijiet fundamentali u josservaw il-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-'Karta'). Tali azzjonijiet jenhtieg li jkunu f'konformità ma' kwalunkwe obbligu ġuridiku inkluża l-liġi internazzjonali u ma' kwalunkwe deċiżjoni rilevanti tal-Kummissjoni bħall-avviz tal-Kummissjoni tat-28 ta' Ġunju 2013⁽²⁴⁾, kif ukoll ma' prinċipji etiċi, li jinkludu l-evitar ta' kwalunkwe ksur tal-integrità tar-riċerka. Jenhtieg li jitqiesu l-opinjoni tal-Grupp Ewropew dwar l-Etika fix-Xjenza u t-Teknoloġiji l-Godda, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali u l-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data, fejn xieraq. Fl-attivitajiet ta' riċerka jenhtieg li jittiehed kont ukoll tal-Artikolu 13 TFUE, u jenhtieg li jitnaqqas l-użu tal-annimali fir-riċerka u l-ittestjar, bil-ħsieb li finalment l-użu tagħhom jiġi sostitwit.
- (72) Sabiex tiġi garantita l-eċċellenza xjentifika, u f'konformità mal-Artikolu 13 tal-Karta, jenhtieg li l-Programm jippromwovi r-rispett għal-libertà akkademika fil-pajjiżi kollha li jibbenefikaw mill-fondi tiegħu.

(²⁴) ĠU C 205, 19.7.2013, p. 9.

- (73) F'konformità mal-oġġettivi tal-kooperazzjoni internazzjonali kif stabbiliti fl-Artikoli 180 u 186 TFUE, il-partecipazzjoni ta' entitajiet ġuridici stabbiliti f'pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali jenhtieg li tiġi promossa, abbażi tal-benefiċċji reċiproci u l-interessi tal-Unjoni. L-implimentazzjoni tal-Programm jenhtieg li tkun f'konformità mal-miżuri adottati skont l-Artikoli 75 u 215 TFUE u jenhtieg li tkun f'konformità mal-liġi internazzjonali. Għal azzjonijiet relatati mal-assi strateġiċi, l-interessi, l-awtonomija jew is-sigurtà tal-Unjoni, jenhtieg li jkun possibbli li l-partecipazzjoni f'azzjonijiet speċifiċi tal-Programm tkun limitata għal entitajiet ġuridici stabbiliti fi Stati Membri biss, jew għal entitajiet ġuridici stabbiliti f'pajjiżi assoċjati jew pajjiżi terzi ohra speċifikati minbarra l-Istati Membri. Kwalunkwe esklużjoni ta' entitajiet ġuridici stabbiliti fl-Unjoni jew f'pajjiżi assoċjati direttament jew indirettament ikkontrollati minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew minn entitajiet ġuridici ta' pajjiżi terzi mhux assoċjati għandha tqis ir-riskji li l-inkluzjoni ta' tali entitajiet tirrappreżenta, minn naħa waħda, u l-benefiċċji li l-partecipazzjoni tagħhom tiġġenera, min-naħa l-ohra.
- (74) Il-Programm jirrikonoxxi t-tibdil fil-klima bħala waħda mill-akbar sfidi globali u soċjetali u jirrifletti l-importanza li t-tibdil fil-klima jiġi indirizzat f'konformità mal-impenji tal-Unjoni li timplimenta l-Ftehim ta' Pariġi u l-SDGs. Għaldaqstant, jenhtieg li l-Programm jikkontribwixxi lejn l-integrazzjoni ta' azzjonijiet klimatiki u lejn il-kisba ta' mira ġenerali ta' 30 % tal-infiq tal-baġit tal-Unjoni li jappoġġa l-oġġettivi relatati mal-klima. Jenhtieg li l-integrazzjoni tal-azzjoni klimatika tkun adegwatament integrata fil-kontenut tar-R&I u tiġi applikata fl-istadij kollha taċ-ċiklu ta' riċerka.
- (75) Fil-kuntest tad-direzzjoni tal-impatt relatata mal-klima, jenhtieg li l-Kummissjoni tirrapporta dwar ir-riżultati, l-innovazzjonijiet u l-effetti stmati aggregati ta' proġetti li huma rilevanti għall-klima, inkluż skont il-parti tal-Programm u skont il-mod ta' implimentazzjoni. Fit-twettiq tal-analizi tagħha, il-Kummissjoni jenhtieg li tqis il-kostijiet u l-benefiċċji ekonomiċi, soċjetali u ambjentali fit-tul għaċ-ċittadini tal-Unjoni tal-attivitajiet taħt il-Programm, inklużi l-adozzjoni ta' soluzzjonijiet innovattivi ta' mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u ta' adattament għalih, l-impatt stmat fuq l-impjiegi u l-holqien ta' kumpanniji, it-tkabbir ekonomiku u l-kompetittività, l-enerġija nadifa, is-saħha u l-benesseri, inkluża l-kwalità tal-arja, tal-hamrija u tal-ilma. Ir-riżultati ta' dik l-analizi tal-impatt jenhtieg li jsiru pubbliċi, jenhtieg li valutati fil-kuntest tal-għanijiet tal-Unjoni fir-rigward tal-klima u l-enerġija u jenhtieg li jikkontribwixxu fl-ippjanar strateġiku sussegwenti u fil-programmi ta' ħidma fil-futur.
- (76) Bħala riflessjoni tal-importanza li jiġi indirizzat it-telf drammatiku tal-bijodiversità, l-attivitajiet ta' R&I taħt il-Programm jenhtieg li jikkontribwixxi għall-preservazzjoni u r-restawr tal-bijodiversità u għall-kisba tal-ambizzjoni ġenerali li jiġi pprovdut 7,5 % tal-infiq annwali taħt il-QFP għall-oġġettivi tal-bijodiversità fl-2024 u 10 % tal-infiq annwali taħt il-QFP għall-oġġettivi tal-bijodiversità fl-2026 u l-2027, filwaqt li jitqiesu d-duplikazzjonijiet eżistenti bejn l-għanijiet klimatiki u tal-bijodiversità f'konformità mal-Ftehim Interistituzzjonali tas-16 ta' Dicembru 2020 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba, kif ukoll dwar riżorsi proprji godda, inkluż pjan direzzjonali lejn l-introduzzjoni ta' riżorsi proprji godda.
- (77) Ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fuq il-bażi tal-Artikolu 322 TFUE japplikaw għal dan ir-Regolament. Dawk ir-regoli huma stipulati fir-Regolament Finanzjarju u b'mod partikolari jiddeterminaw il-proċedura għall-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' għotjiet, akkwist, premijiet u implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu kontrolli dwar ir-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 TFUE jinkludu ukoll reġim ġenerali ta' kundizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni.
- (78) Huwa possibbli li l-użu ta' informazzjoni eżistenti sensitiva jew l-aċċess minn individwi mhux awtorizzati għal riżultati sensitivi jkollu impatt negattiv fuq l-interessi tal-Unjoni jew fuq l-interessi ta' Stat Membru wieħed jew aktar. Għaldaqstant it-trattament ta' data kunfidenzjali u ta' informazzjoni klassifikata jenhtieg li jkun regolat mil-liġi tal-Unjoni rilevanti kollha, inklużi r-regoli interni tal-Istituzzjonijiet, bħad-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni tal-informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

- (79) Jenhtieg li jiġu stabbiliti l-kundizzjonijiet minimi għall-partecipazzjoni, kemm bhala regola ġenerali fejn konsorzju jenhtieg li jinkludi mill-inqas entità ġuridika wahda minn Stat Membru, u fir-rigward tal-ispeċifitajiet ta' tipi partikolari ta' azzjoni taht il-Programm.
- (80) Huwa mehtieg li jiġu stabbiliti t-termini u l-kundizzjonijiet sabiex jiġi pprovdut il-finanzjament tal-Unjoni lil partecipanti f'azzjonijiet taht il-Programm. L-għotjiet jenhtieg li jkunu l-forma ewlenija ta' appoġġ fil-Programm. Dawn jenhtieg li jiġu implimentati b'kont mehud tal-forom kollha ta' kontribuzzjoni stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, inklużi somom f'daqqa, rati fissi jew kostijiet unitarji, bil-ghan li jkun hemm aktar simplifikazzjoni. Il-ftehim ta' għotja jenhtieg li jstabbilixxi d-drittijiet u l-obbligi tal-benefiċjarji, inkluż ir-rwol u l-kompiti tal-koordinatur fejn applikabbli. Jenhtieg li tiġi żgurata kooperazzjoni mill-qrib mal-esperti tal-Istati Membri fit-tfassil tal-mudelli ta' ftehimiet ta' għotja u fi kwalunkwe emenda sostanzjali fihom bil-ħsieb, inter alia, ta' aktar simplifikazzjoni għall-benefiċjarji.
- (81) Ir-rati ta' finanzjament f'dan ir-Regolament huma indikati bhala massimi sabiex ikun hemm konformità mal-prinċipju ta' kofinanzjament.
- (82) F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, il-Programm jenhtieg li jipprovdi l-bażi għal aċċettazzjoni usa' tal-prattiki abitwali ta' kontabbiltà tal-kost tal-benefiċjarji fir-rigward tal-kostijiet tal-persunal u kostijiet unitarji għal oġġetti u servizzi fatturati internament, inkluż għal infrastrutturi tar-riċerka kbar fis-sens tal-Orizzont 2020. L-użu ta' kostijiet unitarji għal oġġetti u servizzi fatturati internament ikkalkulati f'konformità mal-prattiki kontabilistiċi abitwali tal-benefiċjarji li jiġbru flimkien kostijiet diretti u kostijiet indiretti reali jenhtieg li jkun opzjoni li jistgħu jagħzlu l-benefiċjarji kollha. F'dak ir-rigward, il-benefiċjarji jenhtieg li jkunu jistgħu jinkludu l-kostijiet indiretti reali kkalculati abbażi ta' skemi ta' kontribuzzjoni f'tali kostijiet unitarji għal oġġetti u servizzi fatturati internament.
- (83) Is-sistema kurrenti ta' rimborż tal-kostijiet reali relatati mal-persunal jenhtieg tiġi simplifikata ulterjorment abbażi tal-approċċ ta' remunerazzjoni bbażata fuq il-proġetti żviluppatti taht l-Orizzont 2020, u allinjata ulterjorment mar-Regolament Finanzjarju, bil-ghan li jitnaqqas id-distakk fir-remunerazzjoni bejn ir-riċerkaturi tal-Unjoni involuti fil-Programm.
- (84) Il-Fond ta' Garanzija tal-Partecipanti stabbilit taht l-Orizzont 2020 u ġestit mill-Kummissjoni wera li huwa mekkaniżmu ta' salvagwardja importanti li jtaffi r-riskji assoċjati mal-ammonti dovuti u mhux rimborżati minn partecipanti f'kontumacija. Għaldaqstant, il-Fond ta' Garanzija tal-Partecipanti, li t-titlu tiegħu inbidel għal mekkaniżmu ta' assigurarazzjoni reċiproka (il-"Mekkanizmu") jenhtieg jtkompla u jitwessa' biex jilqa' korpi ta' finanzjament ohra b'mod partikolari inizzjattivi skont l-Artikolu 185 TFUE. Jenhtieg li jkun possibbli li l-Mekkanizmu jiġi estiz għall-benefiċjarji ta' kwalunkwe programm iehor direttament ġestit mill-Unjoni. Abbażi ta' monitoraġġ mill-qrib tar-reditti negattivi possibbli fuq l-investimenti magħmula mill-Mekkanizmu, jenhtieg li l-Kummissjoni tieħu l-miżuri ta' mitigazzjoni xierqa sabiex tippermetti lill-Mekkanizmu jkompli l-interventi tiegħu għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni u jirritorna kontribuzzjonijiet lill-benefiċjarji mal-pagament tal-bilanċ.
- (85) Jenhtieg li jiġu stabbiliti regoli li jirregolaw id-disseminazzjoni u l-isfruttament tar-riżultati biex jiġi żgurat li l-benefiċjarji jipproteġu, jisfruttaw, jiddisseminaw u jagħtu aċċess għal daww ir-riżultati skont il-każ. Jenhtieg li ssir aktar enfasi fuq l-isfruttament ta' daww ir-riżultati, u l-Kummissjoni jenhtieg li tidentifika u tghin biex jiġu massimizzati l-opportunitajiet għall-benefiċjarji biex jisfruttaw ir-riżultati, b'mod partikolari fl-Unjoni. L-isfruttament tar-riżultati jenhtieg li jqis il-prinċipji ta' dan il-programm, inklużi l-promozzjoni tal-innovazzjoni fl-Unjoni u t-tisħih taż-ŻER.
- (86) Jenhtieg li jinżammu l-elementi ewlenin tas-sistema ta' valutazzjoni u l-għażla tal-proposta tal-Orizzont 2020 bl-enfasi partikolari fuq l-eċċellenza u, fejn applikabbli, fuq "impatt" u "kwalità u effiċjenza tal-implimentazzjoni". Jenhtieg li l-proposti jibqgħu jiġu magħzula fuq il-bażi tal-evalwazzjoni magħmula minn esperti esterni indipendenti. Il-proċess ta' evalwazzjoni jenhtieg li jiġi mfassal biex jevita konflitti ta' interess u preġudizzju. Il-possibbiltà ta' proċedura ta' sottomissjoni f'zewġ stadji jenhtieg li jittiehed kont tagħha, u fejn xieraq, proposti anonimizzati jistgħu jiġu evalwati matul l-ewwel stadju ta' evalwazzjoni. Il-Kummissjoni jenhtieg li tkompli tinvolvi lill-osservaturi indipendenti fil-proċess ta' evalwazzjoni, fejn applikabbli. Għall-attivitajiet tal-Pathfinder, il-missjonijiet u f'każijiet ohra debitament ġustifikati kif stabbilit fil-programm ta' hidma, jista' jittiehed kont tan-neċessità li tiġi żgurata l-koerenza globali tal-portafoll ta' proġetti, dment li l-proposti jkunu qabzu l-limiti applikabbli. L-objettivi u l-proċeduri biex isir dan jenhtieg li jirċievu feedback dwar l-evalwazzjoni tal-proposta tagħhom b'mod partikolari, inklużi, fejn applikabbli, ir-raġunijiet għaċ-ċahda.

- (87) Dipendenza reċiproka sistematika fuq valutazzjonijiet u awditi ma' programmi oħra tal-Unjoni jenħtieġ li tiġi implimentata f'konformità mal-Artikoli 126 u 127 tar-Regolament Finanzjarju għall-partijiet kollha tal-Programm, fejn possibbli, sabiex jitnaqqas il-piż amministrattiv għall-benefiċjarji ta' fondi tal-Unjoni. Id-dipendenza reċiproka jenħtieġ tkun espliċitament prevista billi jiġu kkunsidrati wkoll elementi oħra ta' assigurazzjoni bħal awditi ta' sistemi u ta' proċessi.
- (88) L-isfidi speċifiċi fl-oqsma tar-R&I jenħtieġ li jiġu indirizzati permezz ta' premijijiet, inklużi premijijiet komuni jew kongunti fejn ikun il-każ, organizzati mill-Kummissjoni jew mill-korp ta' finanzjament rilevanti ma' entitajiet oħra tal-Unjoni, pajjiżi assoċjati, pajjiżi terzi oħra, organizzazzjonijiet internazzjonali jew entitajiet ġuridici minghajr skop ta' qligħ. Il-premijijiet jenħtieġ li jappoġġaw il-kisba tal-oġġettivi tal-Programm.
- (89) It-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni skont dan ir-Regolament jenħtieġ li jintgħazlu abbażi tal-abbiltà tagħhom li jilhqgħu l-oġġettivi speċifiċi tal-azzjonijiet u jwasslu għal riżultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju mistenni tan-nuqqas ta' konformità. Dan jenħtieġ li jinkludi l-kunsiderazzjoni tal-użu ta' somom f'daqqa, rati fissi u skali ta' kostijiet unitarji.
- (90) Sabiex tiġi żgurata l-kontinwità fl-għoti ta' appoġġ fil-qasam ta' politika rilevanti u biex tkun tista' tibda ssir l-implimentazzjoni mill-bidu tal-QFP 2021-2027, jenħtieġ li dan ir-Regolament jidhol fis-seħh b'urġenza u li japplika, b'effett retroattiv, mill-1 ta' Jannar 2021.
- (91) Minhabba li l-għanijiet ta' dan ir-Regolament ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu pjuttost, sabiex jiġu evitati duplikazzjonijiet, tintlaħaq massa kritika u jiġi massimizzat il-valur miżjud tal-Unjoni, jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 TUE. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-għanijiet.
- (92) Għalhekk jenħtieġ li jithassru r-Regolament (UE) Nru 1290/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁶⁾ u r-Regolament (UE) Nru 1291/2013,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (il-"Programm") għad-durata tal-QFP 2021-2027, jistabbilixxi r-regoli għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni li jikkonċernaw azzjonijiet indiretti taħt il-Programm u jiddetermina l-qafas li jirregola l-appoġġ mill-Unjoni għall-attivitajiet tar-R&I għall-istess durata.

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-għanijiet tal-Programm, il-baġit għall-perijodu 2021 sa 2027, il-forom ta' finanzjament tal-Unjoni u r-regoli għall-għoti ta' tali finanzjament.

2. Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz ta':

(a) il-programm speċifiku stabbilit bid-Deciżjoni (UE) 2021/764;

(b) kontribuzzjoni finanzjarja lill-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT) stabbilit bir-Regolament EIT;

⁽²⁶⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1290/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Dicembru 2013 li jistabbilixxi r-regoli għal partecipazzjoni u disseminazzjoni f' "Orizzont 2020 - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni (2014-2020)" u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1906/2006 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 81).

(c) il-programm speċifiku ta' riċerka dwar id-difiża stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/697.

3. Dan ir-Regolament ma japplikax għall-programm speċifiku ta' riċerka dwar id-difiża msemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, hlief għall-Artikoli 1 u 5, l-Artikolu 7(1) u l-Artikolu 12(1).

4. It-termini "Orizzont Ewropa", "il-Programm" u "programm speċifiku" użati f'dan ir-Regolament jirreferu għal materji li huma rilevanti biss għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-paragrafu 2, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor.

5. L-EIT għandu jimplementa l-Programm f'konformità mal-oġġettivi strateġiċi tiegħu għall-perijodu 2021 sa 2027, kif stabbilit fl-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-EIT, b'kunsiderazzjoni tal-ippjanar strateġiku imsemmi fl-Artikolu 6 u fil-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "infrastrutturi tar-riċerka" tfisser faċilitajiet li jipprovdu riżorsi u servizzi għall-komunitajiet tar-riċerka biex iwettqu r-riċerka u jrawmu l-innovazzjoni fl-oqsma tagħhom, inklużi r-riżorsi umani assoċjati, it-tagħmir maġġuri jew settijiet ta' strumenti; faċilitajiet relatati mal-għarfien bħall-kollezzjonijiet, arkivji jew infrastrutturi tad-data xjentifika; sistemi tal-informatika, netwerks tal-komunikazzjoni u kwalunkwe infrastruttura oħra ta' natura unika u miftuħa għall-utenti esterni, essenzjali biex tinkiseb l-eċċellenza fir-R&I; fejn rilevanti, dawn jistgħu jintużaw għal skopijiet li ma jkunux ta' riċerka, pereżempju għall-forniment ta' servizzi edukattivi jew pubbliċi u jistgħu jkunu "siti uniċi", "virtwali" jew "distribwiti";
- (2) "strateġija ta' speċjalizzazzjoni intelliġenti" tfisser l-istrategġija nazzjonali jew reġjonali ta' innovazzjoni li jstabbilixu prijoritajiet sabiex jinbena vantaġġ ta' kompetittività billi l-aspetti proprji li jkunu b'sahhithom fir-R&I jiġu żviluppati u ingranati mal-htigijiet tan-negozi sabiex jiġu indirizzati l-oportunitajiet emergenti u l-iżviluppi fis-swieq b'mod koerenti, filwaqt li jkunu evitati d-duplikazzjoni u l-frammentazzjoni tal-isforzi; inklużi dawk li jikkonsistu, jew ikunu inklużi, f'qafas nazzjonali jew reġjonali, ta' politika strateġika tar-R&I u tissodisfa l-kundizzjoni abilitanti stipulata fid-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027;
- (3) "Shubija Ewropea" tfisser inizjattiva, imhejjija bl-involviment bikri tal-Istati Membri u pajjiżi assoċjati, fejn l-Unjoni, flimkien ma' shab privati jew pubbliċi (bħall-industrija, l-universitajiet, organizzazzjonijiet tar-riċerka, korpi b'missjoni ta' servizz pubbliku fil-livell lokali, reġjonali, nazzjonali jew internazzjonali jew organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili inklużi fondazzjonijiet u NGOs), timpenja ruħha li tappoġġa b'mod kongunt l-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' programm ta' attivitajiet ta' R&I, inklużi dawk relatati mal-adozzjoni ta' miżuri tas-suq, regulatorji u ta' politika;
- (4) "aċċess miftuħ" tfisser aċċess online, li jingħata minghajr hlas lill-utent finali, għal riżultati tar-riċerka li jirriżultaw minn azzjonijiet taħt il-Programm, f'konformità mal-Artikolu 14 u l-Artikolu 39(3);
- (5) "xjenza miftuħa" tfisser approċċ għall-proċess xjentifiku bbażat fuq il-kooperazzjoni miftuħa fir-rigward ta' xogħol, strumenti u tixrid tal-għarfien, u tinkludi l-elementi elenkati fl-Artikolu 14;
- (6) "missjoni" tfisser portafoll ta' attivitajiet tar-R&I bbażati fuq l-eċċellenza u bil-ghan li jhallu impatt f'dixxiplini u setturi, maħsub biex: (i) jikseb, fi żmien stabbilit, għan li jista' jitkejjel li ma setax jinkiseb permezz ta' azzjonijiet individwali; (ii) ikollu impatt fuq is-soċjetà u t-tfassil tal-politika permezz tax-xjenza u t-teknoloġija; u (iii) ikun rilevanti għal parti sinifikanti tal-popolazzjoni Ewropea u għal firxa wiesgħa ta' ċittadini Ewropej;
- (7) "akkwist prekommerċjali" jfisser l-akkwist ta' servizzi ta' riċerka u żvilupp li jinvolvu l-kondiviżjoni tal-benefiċċji tar-riskji taħt il-kundizzjonijiet tas-suq, u żvilupp kompetittiv f'fażijiet, fejn ikun hemm separazzjoni ċara tas-servizzi tar-riċerka u l-iżvilupp akkwistati mill-użu ta' volumi kummerċjali ta' prodotti finali;
- (8) "akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi" tfisser akkwist fejn l-awtoritajiet kontraenti jaġixxu bħala klijenti ta' tnedija għal prodotti jew servizzi innovattivi li għad ma jkunux disponibbli fuq bażi kummerċjali fuq skala kbira, u jistgħu jinkludu l-ittestjar tal-konformità;

- (9) "drittijiet ta' aċċess" tfisser id-drittijiet li jintużaw riżultati jew tagħrif eżistenti taht it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti skont dan ir-Regolament;
- (10) "tagħrif eżistenti" tfisser kwalunkwe data, għarfien jew informazzjoni, irrispettivament mill-forma jew in-natura tagħha, tangibbli jew intangibbli, inkluż kwalunkwe dritt bħad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali, li jkunu: (i) miżmuma minn benefiċjarji qabel l-aċċessjoni tagħhomgħal azzjoni speċifika; u (ii) identifikati mill-benefiċjarji fi ftehim bil-miktub bħala meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-azzjoni jew għall-isfruttament tar-riżultati tagħha;
- (11) "disseminazzjoni" tfisser l-iżvelar pubbliku tar-riżultati permezz ta' mezzi adatti, għajr dawk li jirriżultaw mill-protezzjoni jew mill-isfruttament tar-riżultati, inkluż permezz ta' pubblikazzjonijiet xjentifiċi bi kwalunkwe mezz;
- (12) "sfruttament" tfisser l-użu tar-riżultati f'attivajiet ulterjuri ta' R&I għajr dawk koperti mill-azzjoni kkonċernata, inkluż fost oħrajn, l-isfruttament kummerċjali bħall-iżvilupp, il-holqien, il-manifattura u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodott jew proċess, jew il-holqien u l-ghoti ta' servizz, jew f'attivajiet ta' standardizzazzjoni;
- (13) "kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli" tfisser kundizzjonijiet adatti, inklużi termini finanzjarji possibbli jew kundizzjonijiet mingħajr hlas ta' drittijiet, b'kunsiderazzjoni taċ-ċirkostanzi speċifiċi tat-talba għal aċċess, pereżempju l-valur attwali jew potenzjali tar-riżultati jew tat-tagħrif eżistenti li għalihom jintalab l-aċċess u/jew l-ambitu, it-tul ta' żmien jew kwalunkwe karatteristika oħra tal-isfruttament previst;
- (14) "korp ta' finanzjament" tfisser korp jew awtorità, kif imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju, li lilhom il-Kummissjoni fdat il-kompiti tal-implimentazzjoni tal-baġit taht il-Programm;
- (15) "organizzazzjoni internazzjonali ta' ricerka Ewropea" tfisser organizzazzjoni internazzjonali, li l-maġġoranza tal-membri tagħha jkunu Stati Membri jew pajjiżi assoċjati, li l-għan ewlieni tagħha jkun li tippromwovi kooperazzjoni xjentifika u teknoloġika fl-Ewropa;
- (16) "entità ġuridika" tfisser persuna fiżika jew persuna ġuridika maħluqa u rikonoxxuta bħala tali taht il-liġi tal-Unjoni, il-liġi nazzjonali jew il-liġi internazzjonali, li jkollha personalità ġuridika u li jkollha l-kapaċità li tagixxi f'isimha stess, teżerċita drittijiet u tkun soġġetta għal obbligi, jew entità li ma jkollhiex personalità ġuridika kif imsemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 197(2) tar-Regolament Finanzjarju;
- (17) "pajjiżi li jhejju għat-twessigh tal-partecipazzjoni" jew "pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I" tfisser il-pajjiżi fejn ikun meħtieġ li jiġu stabbiliti entitajiet ġuridici sabiex ikunu eliġibbli bħala koordinaturi taht il-komponent "twessigh tal-partecipazzjoni u tixrid tal-eċċellenza" tal-parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taż-ŻER" tal-Programm; mill-Istati Membri, dawk il-pajjiżi huma l-Bulgarija, il-Kroazja, Ċipru, iċ-Czechia, l-Estonja, il-Greċja, l-Ungerija, il-Latvja, il-Litwanja, Malta, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja u s-Slovenja, għat-tul kollu tal-Programm; għall-pajjiżi assoċjati, tfisser il-lista ta' pajjiżi eliġibbli kif definita abbażi ta' indikatur u ppubblikata fil-programm ta' hidma. L-entitajiet ġuridici mir-reġjuni ultraperiferiċi kif definiti fl-Artikolu 349 TFUE għandhom ikunu wkoll kompletament eliġibbli bħala koordinaturi taht dan il-komponent;
- (18) "entità ġuridika mingħajr skop ta' qligh" tfisser entità ġuridika li skont il-forma legali tagħha ma jkollhiex skop ta' qligh jew li jkollha obbligu ġuridiku jew statutorju li ma tqassamx qligh lit-titolari jew membri individwali tagħha;
- (19) "intrapriża żgħira jew ta' daqs medju" jew 'SME' tfisser intrapriża mikro, żgħira jew ta' daqs medju kif definita fl-Artikolu 2 tal-Anness tar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE ⁽²⁷⁾;
- (20) "mid-cap żgħira" tfisser entità li ma tkunx SME u li jkollha sa 499 impjegat fejn l-ghadd totali ta' persunal ikun ikkalkulat skont l-Artikoli 3 sa 6 tal-Anness tar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE;
- (21) "riżultati" tfisser kwalunkwe effett tangibbli jew intangibbli ta' azzjoni speċifika, bħal data, għarfien jew informazzjoni, fi kwalunkwe forma jew natura u kemm jekk jista' jiġi protett kif ukoll jekk le, kif ukoll kwalunkwe dritt marbut miegħu, inklużi drittijiet tal-proprjetà intellettwali;

⁽²⁷⁾ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriži mikro, żgħar u ta' daqs medju (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (22) "riżultat tar-riċerka" tfisser ir-riżultati ġġenerati minn azzjoni speċifika li għalihom jista' jinghata aċċess fil-forma ta' pubblikazzjonijiet xjentifiċi, data jew riżultati u proċessi elaborati oħrajn bħal softwer, algoritmi, protokollu u notebooks elettronici;
- (23) "Siġill ta' Eċċellenza" tfisser tikketta ta' kwalità li turi li proposta ppreżentata għal sejha għall-proposti tkun issodisfat il-limiti kollha ta' evalwazzjoni stabbiliti fil-programm ta' hidma, iżda ma setgħetx tiġi ffinanzjata minhabba nuqqas ta' baġit disponibbli għal dik is-sejha għall-proposti fil-programm ta' hidma u tista' tirċievi appoġġ minn sorsi ta' finanzjament oħra tal-Unjoni jew nazzjonali;
- (24) "pjan strateġiku tar-R&I" tfisser att ta' implimentazzjoni li jistabbilixxi strateġija għat-twettiq tal-kontenut fil-programm ta' hidma li jkopri perijodu massimu ta' erba' snin, li jsegwi proċess ta' konsultazzjoni wiesgħa obbligatorju b'diversi partijiet ikkonċernati u li jispeċifika l-prijoritajiet, it-tipi adatti ta' azzjoni u l-forom ta' implimentazzjoni li għandhom jintużaw;
- (25) "programm ta' hidma" tfisser dokument adottat mill-Kummissjoni għall-implimentazzjoni tal-programm speċifiku skont l-Artikolu 14 tad-Deċiżjoni (UE) 2021/764 jew dokument ekwivalenti fil-kontenut u l-istruttura adottat minn korp ta' finanzjament;
- (26) "kuntratt" tfisser ftehim konkluz bejn il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti ma' entità ġuridika li timplimenta azzjoni ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq li tkun appoġġata minn finanzjament imħallat tal-Orizzont Ewropa jew finanzjament imħallat tal-EIC;
- (27) "avvanz rimborsabbli" tfisser il-parti tal-finanzjament imħallat tal-Orizzont Ewropa jew tal-finanzjament imħallat tal-EIC li tikkorrispondi għal self taht it-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju, iżda li tkun direttament mogħtija mill-Unjoni fuq bażi mingħajr skop ta' qligħ biex tkopri l-kostijiet ta' attivitajiet li jikkorrispondu għal azzjoni ta' innovazzjoni, u li tkun maħsuba li titħallas lura mill-benefiċjarju lill-Unjoni taht il-kundizzjonijiet stipulati fil-kuntratt;
- (28) "informazzjoni klassifikata" tfisser informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea kif definita fl-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2015/444 kif ukoll informazzjoni klassifikata ta' Stati Membri, informazzjoni klassifikata ta' pajjiżi terzi li magħhom l-Unjoni jkollha ftehim ta' sigurtà u informazzjoni klassifikata ta' organizzazzjoni internazzjonali li magħha l-Unjoni jkollha ftehim ta' sigurtà;
- (29) "operazzjoni ta' taħlit" tfisser azzjoni appoġġata mill-baġit tal-Unjoni, inkluza dik fi ħdan faċilità jew pjattaforma ta' taħlit kif definita fil-punt (6) tal-Artikolu 2 tar-Regolament Finanzjarju, li tikkombina forom mhux ripagabbli ta' appoġġ u/jew strumenti finanzjarji mill-baġit tal-Unjoni b'forom ripagabbli ta' appoġġ minn istituzzjonijiet finanzjarji tal-iżvilupp jew minn istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi oħra, kif ukoll minn istituzzjonijiet finanzjarji kummerċjali u minn investituri;
- (30) "finanzjament imħallat tal-Orizzont Ewropa" tfisser appoġġ finanzjarju lil programm li jimplimenta azzjoni ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq, li jikkonsisti f'kombinazzjoni speċifika ta' għotja jew avvanz rimborsabbli u investment fišma jew kwalunkwe forma ripagabbli oħra ta' appoġġ;
- (31) "finanzjament imħallat tal-EIC" tfisser appoġġ finanzjarju dirett mogħti taht l-EIC lil azzjoni ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq li tikkonsisti f'kombinazzjoni speċifika ta' għotja jew avvanz rimborsabbli u investment fišma jew kwalunkwe forma ripagabbli oħra ta' appoġġ;
- (32) "azzjoni tar-riċerka u l-innovazzjoni" tfisser azzjoni li primarjament tikkonsisti minn attivitajiet li għandhom l-għan li jistabbilixxu għarfien ġdid jew li jesploraw il-fattibbiltà ta' teknoloġija, prodott, proċess, servizz jew soluzzjoni li jkun godda jew imtejba. Dan jista' jinkludi r-riċerka bażika u applikata, l-iżvilupp u l-integrazzjoni tat-teknoloġija, l-ittestjar, id-dimostrazzjoni u l-validazzjoni permezz ta' prototip ta' skala żgħira flaboratorju jew f'ambjent simulat;
- (33) "azzjoni ta' innovazzjoni" tfisser azzjoni li primarjament tikkonsisti minn attivitajiet li direttament għandhom l-għan li jipproduċu pjanijiet u arrangamenti jew disinji għal prodotti, proċessi jew servizzi godda, mibdula jew imtejba li possibbilment jinkludu l-holqien ta' prototipi, l-ittestjar, id-dimostrazzjoni, l-ippilotar, il-validazzjoni ta' prodotti ta' skala kbira u r-replikazzjoni fis-suq;
- (34) "azzjoni ta' riċerka fil-fruntieri tal-għarfien tal-ERC" tfisser azzjoni ta' riċerka mmexxija minn investigatur principali, inkluza Prova ta' Kuncett tal-ERC, li jkun ospitata minn benefiċjarju wieħed jew aktar li jirċievu finanzjament mill-Kunsill Ewropew tar-Riċerka (ERC, *European Research Council*);
- (35) "azzjoni ta' taħriġ u ta' mobbiltà" tfisser azzjoni mmirata lejn it-titjib tal-hiliet, l-għarfien u l-prospetti tal-karriera ta' riċerkaturi, li tkun ibbażata fuq il-mobbiltà bejn pajjiżi u, jekk rilevanti, bejn setturi jew dixxiplini;

- (36) "azzjoni ta' kofinanzjament ta' programm" tfisser azzjoni biex tipprovi kofinanzjament pluriennali lil programm ta' attivitajiet stabbiliti jew implimentati minn entitajiet ġuridici li jiġġestixxu jew jiffinanzjaw programmi ta' R&I, apparti minn korpi ta' finanzjament tal-Unjoni; tali programm ta' attivitajiet jista' jappoġġa n-netwerking u l-koordinazzjoni, ir-riċerka, l-innovazzjoni, l-azzjonijiet pilota, u l-azzjonijiet ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq, l-azzjonijiet ta' taħriġ u ta' mobbiltà, is-sensibilizzazzjoni u l-komunikazzjoni, id-disseminazzjoni u l-isfruttament, u jipprovi kwalunkwe appoġġ finanzjarju rilevanti, tali bħal għotjiet, premjijiet u akkwist, kif ukoll finanzjament imħallat tal-Orizzont Ewropa jew tahlita tagħhom; l-azzjoni ta' kofinanzjament ta' programm tista' tiġi implimentata minn dawk l-entitajiet ġuridici direttament jew minn partijiet terzi f'isimhom;
- (37) "azzjoni ta' akkwist prekommerċjali" tfisser azzjoni li l-għan primarju tagħha huwa li jsir l-akkwist prekommerċjali implimentat minn benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti;
- (38) "azzjoni ta' akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi" tfisser azzjoni li l-għan primarju tagħha huwa li jsir l-akkwist pubbliku kongunt jew ikkordinat ta' soluzzjonijiet innovattivi implimentati minn benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti;
- (39) "azzjoni ta' koordinazzjoni u appoġġ" tfisser azzjoni li tikkontribwixxi għall-għanijiet tal-Programm, esklużi l-attivitajiet tar-R&I, hliet meta ssir taħt il-komponent "twessigh tal-partecipazzjoni u tixrid tal-eċċellenza" tal-parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u tishih taż-ZER"; u koordinazzjoni minn isfel għal fuq minghajr kofinanzjament ta' attivitajiet ta' riċerka mill-Unjoni li tippermetti l-kooperazzjoni bejn entitajiet ġuridici mill-Istati Membri u pajjiżi assoċjati sabiex tissahħah iż-ZER;
- (40) "premju ta' inkoraġġiment" tfisser premju biex jagħti spinta lill-investiment f'direzzjoni partikolari billi tiġi speċifikata mira qabel it-tweqqif tax-xogħol;
- (41) "premju ta' rikonoxximent" tfisser premju li jikkompensa l-kisbiet tal-passat u x-xogħol eċċellenti wara li jkun twettaq;
- (42) "azzjoni ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq" tfisser azzjoni li tankra azzjoni ta' innovazzjoni u attivitajiet oħra meħtieġa biex tintuża innovazzjoni fis-suq, inklużi l-espansjoni tal-kumpanniji, finanzjament imħallat mill-Orizzont Ewropa jew finanzjament imħallat mill-EIC;
- (43) "azzjonijiet indiretti" tfisser attivitajiet tar-R&I li lilhom l-Unjoni tipprovi appoġġ finanzjarju u li jitwettqu mill-partecipanti;
- (44) "azzjonijiet diretti" tfisser attivitajiet tar-R&I mwettqa mill-Kummissjoni permezz tal-JRC tagħha;
- (45) "akkwist" tfisser akkwist kif definit fil-punt (49) tal-Artikolu 2 tar-Regolament Finanzjarju;
- (46) "entità affiljata" tfisser entità kif definita fl-Artikolu 187(1) tar-Regolament Finanzjarju;
- (47) "ekosistema tal-innovazzjoni" tfisser ekosistema li tiġbor flimkien, fil-livell tal-Unjoni, atturi jew entitajiet li l-għan funzjonali tagħhom huwa li jiffacilitaw l-iżvilupp u l-innovazzjoni tat-teknoloġija; hija tinkludi r-relazzjonijiet bejn riżorsi materjali (bħal fondi, tagħmir u facilitajiet), entitajiet istituzzjonali (bħal istituzzjonijiet ta' edukazzjoni oġhla u servizzi ta' appoġġ, organizzazzjonijiet ta' riċerka u teknoloġija, kumpanniji, operaturi fil-kapital ta' riskju u intermedjarji finanzjarji) u entitajiet ta' tfassil ta' politika nazzjonali, reġjonali u lokali u entitajiet ta' finanzjament;
- (48) "remunerazzjoni bbażata fuq il-proġetti" tfisser remunerazzjoni marbuta mal-partecipazzjoni ta' persuna fi proġetti, li tkun parti mill-prattiki normali ta' remunerazzjoni tal-benefiċjarju u li titħallas b'mod konsistenti.

Artikolu 3

Għanijiet tal-programm

1. L-għan ġenerali tal-Programm huwa li jiżgura l-impatt xjentifiku, teknoloġiku, ekonomiku u soċjetali tal-investimenti tal-Unjoni fir-R&I biex isahħah il-bażi xjentifika u l-bażi teknoloġika tal-Unjoni u jrawwem il-kompetittività tal-Unjoni fl-Istati Membri kollha inkluż fl-industrija tagħha, iwettaq il-prijoritajiet strateġiċi tal-Unjoni u jikkontribwixxi biex jitwettqu l-oġettivi u l-politiki tal-Unjoni, biex jiġu indirizzati l-isfidi globali, inklużi l-SDGs billi jsegwi l-prinċipji tal-Aġenda 2030 u l-Ftehim ta' Pariġi, u biex tissahħah iż-ZER. Il-Programm għandu b'hekk jimmassimizza l-valur miżjud tal-Unjoni billi jiffoka fuq għanijiet u attivitajiet li ma jistgħux jitwettqu b'mod effettiv mill-Istati Membri meta jaġixxu waħedhom, iżda b'kooperazzjoni.

2. Il-Programm għandu l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:
- (a) li jiżviluppa, jipromwovi u javvanza l-eċċellenza xjentifika, li jappoġġa l-holqien u d-diffużjoni ta' għarfien fundamentali u applikat ġdid ta' kwalità għolja, il-hiliet, it-teknoloġiji u s-soluzzjonijiet, li jappoġġa t-taħriġ u l-mobbiltà tar-riċerkaturi, jattira t-talent fil-livelli kollha u jikkontribwixxi għall-impenn shih tar-riżerva tat-talenti tal-Unjoni f'azzjonijiet appoġġati taht il-Programm;
 - (b) li jiġġenera l-għarfien, isahhaħ l-impatt tar-R&I fl-iżvilupp, l-appoġġ u l-implimentazzjoni tal-politiki tal-Unjoni u li jappoġġa l-aċċess għal soluzzjonijiet innovattivi u l-użu tagħhom fl-industrija Ewropea, b'mod partikolari fl-SMEs, u fis-soċjetà biex dawn jindirizzaw l-isfidi globali, inkluż it-tidbil fil-klima u l-SDGs;
 - (c) li jrawwem il-forom kollha ta' innovazzjoni, jiffaċilita l-iżvilupp teknoloġiku, id-dimostrazzjoni u t-trasferiment tal-għarfien, u jsahhaħ l-użu u l-isfruttament ta' soluzzjonijiet innovattivi;
 - (d) li jottimizza t-twassil tal-Programm bl-għan li jsahhaħ u jzid l-impatt u l-attraenza taż-ŻER, li jrawwem il-partecipazzjoni, ibbażata fuq l-eċċellenza, mill-Istati Membri, inklużi l-pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I, fil-Programm u li jiffaċilita rabtiet kollaborattivi fil-qasam Ewropew tar-R&I.

Artikolu 4

Struttura tal-Programm

1. Għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u l-EIT, il-Programm għandu jkun strutturat f'partijiet kif ġej, li jikkontribwixxu għall-oġġettivi ġenerali u speċifiċi stabbiliti fl-Artikolu 3:
- (a) il-Pilastru I "Xjenza Eċċellenti", bil-komponenti li ġejjin:
 - (i) l-ERC;
 - (ii) l-Azzjonijiet Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - (iii) infrastrutturi tar-riċerka;
 - (b) il-Pilastru II "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea", bil-komponenti li ġejjin, b'kont meħud li l-SSH għandhom rwol importanti fir-raggruppamenti kollha:
 - (i) ir-raggruppament "Sahha";
 - (ii) ir-raggruppament "Kultura, Kreattività u Soċjetà Inkluziva";
 - (iii) ir-raggruppament "Sigurtà Ċivili għas-Soċjetà";
 - (iv) ir-raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju";
 - (v) ir-raggruppament "Klima, Enerġija u Mobbiltà";
 - (vi) ir-raggruppament "Ikel, Bijoeconomija, Riżorsi Naturali, Agrikoltura u Ambjent";
 - (vii) l-azzjonijiet diretti mhux nukleari tal-JRC;
 - (c) il-Pilastru III "Ewropa Innovattiva", bil-komponenti li ġejjin:
 - (i) l-EIC;
 - (ii) ekosistemi tal-innovazzjoni Ewropea;
 - (iii) l-EIT;
 - (d) il-Parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taż-ŻER", bil-komponenti li ġejjin:
 - (i) it-twessigh tal-partecipazzjoni u t-tixrid tal-eċċellenza;
 - (ii) ir-riforma u t-tishih tas-Sistema Ewropea tar-R&I.
2. Il-linji prinċipali tal-attivajiet tal-Programm huma stabbiliti fl-Anness I ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 5

Riċerka u żvilupp fil-qasam tad-difiża

L-attivitajiet li għandhom jitwettqu taht il-programm speċifiku msemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 1(2) u li huma stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/697 għandu jkollhom enfasi esklussiva fuq ir-riċerka u l-iżvilupp fil-qasam tad-difiża. L-għanijiet u l-linji ġenerali ta' attivitajiet ta' riċerka u żvilupp fil-qasam tad-difiża, b'objettivi u linji wesgħin ta' attivitajiet li jimmiraw li jrawmu l-kompetittività, l-effiċjenza u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-bażi industrijali u teknoloġika Ewropea fil-qasam tad-difiża.

Artikolu 6

Ippjanar strateġiku u implimentazzjoni u forom ta' finanzjament mill-Unjoni

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz ta' ġestjoni diretta jew permezz ta' ġestjoni indiretta mill-korpi ta' finanzjament.
2. Il-finanzjament taht il-Programm jista' jiġi pprovdut permezz ta' azzjonijiet indiretti fi kwalunkwe waħda mill-forom stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, iżda l-ghotjiet għandhom ikunu l-forma ewlenija ta' appoġġ taht il-Programm. Il-finanzjament taht il-Programm jista' jiġi wkoll ipprovdut permezz ta' premijiet, akkwisti u strumenti finanzjarji fi ħdan operazzjonijiet ta' taħlit u appoġġ ta' ishma taht l-Aċċeleratur.
3. Ir-regoli għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom japplikaw għall-azzjonijiet indiretti.
4. It-tipi ewlenin ta' azzjoni li jridu jintużaw taht il-Programm huma definiti fl-Artikolu 2. Il-forom ta' finanzjament imsemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jintużaw b'mod flessibbli fl-objettivi kollha tal-Programm bl-użu tagħhom jiġi ddeterminat abbażi tal-htigijiet u l-karatteristiċi tal-objettivi partikolari.
5. Il-Programm għandu jappoġġa wkoll azzjonijiet diretti. Fejn daww l-azzjonijiet diretti jikkontribwixxu għal inizjattivi stabbiliti taht l-Artikolu 185 jew 187 TFUE, dik il-kontribuzzjoni ma għandhiex titqies bħala parti mill-kontribuzzjoni finanzjarja allokata lil daww l-inizjattivi.
6. L-implimentazzjoni tal-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u l-KKI tal-EIT's għandha tkun appoġġata minn ippjanar trasparenti u strateġiku ta' attivitajiet tar-R&I kif stabbilit fil-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2), b'mod partikolari fil-każ tal-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea" u jkopru wkoll attivitajiet rilevanti f'pilastru oħra u l-parti "Twessigh tal-partecipazzjoni u tishih taz-ZER".

Il-Kummissjoni għandha tiżgura l-involviment bikri ta' Stati Membri u skambji estensivi mal-Parlament Ewropew, li għandhom ikunu kkomplementati b'konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati u l-pubbliku ingenerali.

L-ippjanar strateġiku għandu jiżgura l-allinjament ma' programmi rilevanti oħra tal-Unjoni u l-konsistenza mal-prijoritajiet u l-impenji tal-Unjoni u jzid il-komplementarjetà u s-sinerġiji mal-programmi ta' finanzjament u l-prijoritajiet nazzjonali u reġjonali, biex b'hekk tissahhaħ iż-ZER. L-oqsma għal missjonijiet possibbli u l-oqsma għal Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati possibbli għandhom jiġu stabbiliti fl-Anness VI.

7. Fejn ikun adatt, sabiex jingħata aċċess aktar veloċi għall-fondi lil konsorzji kollaborattivi zghar, tista' tiġi proposta proċedura ta' rotta rapida lejn ir-riċerka u l-innovazzjoni (il-proċedura FTRI, *Fast Track to Research and Innovation*) taht uhud mis-sejhiet għal proposti dedikati biex jintgħažlu azzjonijiet ta' riċerka u innovazzjoni jew azzjonijiet ta' innovazzjoni taht il-partijiet taht il-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea" u l-Pathfinder tal-Kunsill tal-Innovazzjoni Ewropea.

Sejha għal proposti taht il-proċedura FTRI għandu jkollha l-karatteristiċi kumulattivi li ġejjin:

- (a) sehiet għal proposti minn isfel għal fuq;
- (b) żmien iqsar għall-ghotja, li ma jaqbiżx sitt xhur;
- (c) appoġġ ipprovdut biss lil konsorzji kollaborattivi zghar komposti minn massimu ta' sitt entitajiet ġuridici eliġibbli differenti u indipendenti;

(d) appoġġ finanzjarju massimu għal kull konsorzju li ma jaqbiżx EUR 2,5 miljun.

Il-programm ta' hidma għandu jidentifika s-sejhiet għal proposti li jużaw il-proċedura FTRI.

8. L-attivitajiet tal-Programm għandhom jitwettqu primarjament permezz ta' sejhiet miftuħa u kompetittivi għal proposti, inklużi dawk ma' missjonijiet u Shubiji Ewropej.

Artikolu 7

Prinċipji tal-Programm

1. L-attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni mwettqa taht il-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u taht l-EIT għandu jkollhom enfasi esklussiva fuq l-applikazzjonijiet ċivili. M'għandhomx ikunu permessi trasferimenti baġitarji bejn l-ammont allokati lill-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u l-EIT u l-ammont allokati lill-programm speċifiku msemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 1(2) u għandha tiġi evitata d-duplikazzjoni mhux meħtieġa bejn iż-żewġ programmi.

2. Il-Programm għandu jiżgura approċċ multidixxiplinari u, fejn ikun adatt, għandu jipprevedi l-integrazzjoni tal-SSH fir-raggruppamenti u fl-attivitajiet kollha żviluppata taht il-Programm, inklużi sejhiet speċifiċi għal proposti dwar suġġetti relatati mal-SSH.

3. Il-partijiet kollaborattivi tal-Programm għandhom jiżguraw bilanċ bejn TRLs baxxi u dawk oghla, biex b'hekk tiġi koperta l-katina tal-valur kollha.

4. Il-Programm għandu jiżgura l-promozzjoni u l-integrazzjoni effettivi tal-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet u inizzjattivi internazzjonali abbażi ta' benefiċċji reċiproċi, l-interessi tal-Unjoni, impenji internazzjonali u, fejn ikun adatt, ir-reċiproċità.

5. Il-Programm għandu jgħin lill-pajjiżi li jhejju għat-twessigh tal-partecipazzjoni biex iżidu l-partecipazzjoni tagħhom fih u biex jipromwovu kopertura ġeografika wiesgħa fi proġetti kollaborattivi, anke permezz tat-tixrid tal-eċċellenza xjentifika, it-tisħih ta' rabtiet kollaborattivi ġodda, l-istimolu taċ-ċirkolazzjoni tal-imħuħ kif ukoll permezz tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 24(2) u l-Artikolu 50(5). Dawk l-isforzi għandhom jiġu riflessi b'miżuri proporzjonali mill-Istati Membri, anke bl-istabbiliment ta' salarji attraenti għar-riċerkaturi, bl-appoġġ tal-fondi tal-Unjoni, nazzjonali u reġjonali. Mingħajr ma jiġu mminati l-kriterji ta' eċċellenza, għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-bilanċ ġeografiku, soġġett għas-sitwazzjoni fil-qasam tar-R&I kkonċernat, fil-panels ta' evalwazzjoni u korpi bħal bordijiet u gruppi esperti.

6. Il-Programm għandu jiżgura l-promozzjoni effettiva tal-opportunitajiet indaqgħal kulhadd u l-implimentazzjoni tal-integrazzjoni ta' materja relattiva għall-ugwaljanza bejn is-sessi, inkluża l-integrazzjoni tad-dimensjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi fil-kontenut tar-R&I. Huwa għandu jkollu l-għan li jindirizza l-kawżi tal-iżbilanċ fit-trattament tas-sessi. Għandha tingħata attenzjoni partikolari biex ikun żgurat, sa fejn hu possibbli, bilanċ bejn is-sessi f'panels ta' evalwazzjoni u f'korpi konsultattivi rilevanti oħra bħall-bordijiet u l-gruppi ta' esperti.

7. Il-Programm għandu jiġi implimentat f'sinergija ma' programmi oħrajn tal-Unjoni filwaqt li jimmira lejn is-simplifikazzjoni amministrattiva massima. Lista mhux eżawrjenti ta' sinerġiji ma' programmi oħrajn tal-Unjoni tinsab inkluża fl-Anness IV.

8. Il-Programm għandu jikkontribwixxi biex jiżdied l-investment pubbliku u privat fir-R&I fl-Istati Membri u b'hekk jgħin biex jinkiseb investment globali ta' mill-inqas 3 % tal-PDG tal-Unjoni fir-riċerka u fl-iżvilupp.

9. Meta timplimenta l-Programm, il-Kummissjoni għandha tkompli timmira lejn is-simplifikazzjoni amministrattiva u t-tnaqqis tal-piż għall-applikanti u għall-benefiċjarji.

10. Bħala parti mill-oġġettiv generali tal-Unjoni tal-integrazzjoni tal-azzjonijiet klimatiki fil-politiki settorjali tal-Unjoni u fil-fondi tal-Unjoni, l-azzjonijiet taht dan il-Programm għandhom jikkontribwixxu mill-inqas 35 % tan-nefqa għall-oġġettivi klimatiki, fejn ikun adatt. L-integrazzjoni tal-azzjoni klimatika għandha tkun inkluża b'mod adegwat fil-kontenut tar-R&I.

11. Il-Programm għandu jipromwovi l-holqien kongunt u d-disinn kongunt permezz tal-involvement taċ-ċittadini u tas-soċjetà ċivili.

12. Il-Programm għandu jiżgura t-trasparenza u r-responsabbilizzazzjoni tal-finanzjament pubbliku fi proġetti tar-R&I, biex b'hekk jiħares l-interess pubbliku.

13. Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jiżguraw li jsiru disponibbli gwida u informazzjoni suffiċjenti għall-partecipanti potenzjali kollha meta tiġi ppubblikata s-sejha għal proposti, b'mod partikolari l-mudell applikabbli ta' ftehim tal-ghotja.

Artikolu 8

Missjonijiet

1. Il-missjonijiet għandhom ikunu pprogrammati fi hdan il-pilastru "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea", iżda jistgħu jibbenefikaw ukoll minn azzjonijiet imwettqa f'partijiet oħra tal-Programm kif ukoll azzjonijiet komplementari mwettqa taht programmi oħrajn tal-Unjoni. Il-missjonijiet għandhom jippermettu soluzzjonijiet li jikkompetu, li jirriżultaw f'valur miżjud u impatt pan-Ewropej.

2. Il-missjonijiet għandhom jiġu definiti u implimentati f'konformità ma' dan ir-Regolament u l-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2), u b'hekk jiżguraw l-involvement attiv u bikri tal-Istati Membri u skambji estensivi mal-Parlament Ewropew. Il-missjonijiet, u l-oġettivi, baġit, miri, kamp ta' applikazzjoni, indikaturi u oġettivi intermedji tagħhom għandhom jiġu identifikati fil-pjanijiet strateġiċi tar-R&I jew fil-programmi ta' hidma kif xieraq. L-evalwazzjonijiet tal-proposti taht il-missjonijiet għandhom isiru f'konformità mal-Artikolu 29.

3. Matul l-ewwel tliet snin tal-Programm, massimu ta' 10 % tal-baġit annwali tal-Pilastru II għandu jiġi pprogrammat permezz ta' sejhiet speċifiċi għal proposti għall-implimentazzjoni tal-missjonijiet. Għas-snin li jkun fadal tal-Programm, dak il-perċentwal jista' jiżjed soġġett għal valutazzjoni pożittiva tal-għażla tal-missjoni u tal-proċess tal-ġestjoni. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika s-sehem baġitarju totali ta' kull programm ta' hidma dedikat għall-missjonijiet.

4. Il-missjonijiet għandhom:

- (a) bl-użu tal-SDGs bħala sorsi għad-disinn u l-implimentazzjoni tagħhom, ikollhom kontenut ċar tar-R&I u valur miżjud tal-Unjoni, u jikkontribwixxu biex jintlaħqu l-prijoritajiet u l-impenji tal-Unjoni u l-oġettivi tal-Programm imsemmija fl-Artikolu 3;
- (b) ikopru oqsma ta' rilevanza Ewropea komuni, ikunu inkluzivi, jinkoraġġixxu involvement wiesa' u partecipazzjoni attiva ta' diversi tipi ta' partijiet ikkonċernati mis-setturi pubbliċi u privati, inkluzi ċittadini u utenti finali, u jagħtu riżultati tar-R&I li jistgħu jkunu ta' benefiċċju għall-Istati Membri kollha;
- (c) ikunu kuraggjużi u ta' ispirazzjoni, u b'hekk ikollhom rilevanza u impatt wiesa' fil-qasam xjentifiku, teknoloġiku, soċjali, ekonomiku, ambjentali jew ta' politika;
- (d) jindikaw direzzjoni ċara u oġettivi ċari, ikollhom mira, ikunu jistgħu jitkejlu u marbutin biż-żmien u jkollhom pakkett baġitarju ċar;
- (e) jintgħażlu b'mod trasparenti u jkunu ċċentrati fuq miri ambizzjużi, ibbażati fuq l-eċċellenza u bil-għan li jhallu impatt, iżda realistċi u fuq attivitajiet ta' riċerka, żvilupp u innovazzjoni;
- (f) ikollhom il-kamp ta' applikazzjoni, l-iskala u l-mobilizzazzjoni meħtieġa tar-riżorsi u r-rinforz finanzjarju (*leverage*) ta' fondi pubbliċi u privati addizzjonali meħtieġa biex jinkiseb ir-riżultati tagħhom;
- (g) jstimulaw l-attivitajiet fid-dixxiplini kollha (inkluzi l-SSH) u jinkludu attivitajiet minn firxa wiesgħa ta' TRLs, inkluzi TRLs aktar baxxi;
- (h) ikunu miftuħa għal approċċi u soluzzjonijiet multipli, minn isfel għal fuq li jqisu l-htigijiet u l-benefiċċji tal-bniedem u tas-soċjetà u jirrikonnoxxu l-importanza ta' diversi kontributi biex jitwettqu l-kisba tagħhom;
- (i) jibbenefikaw minn sinerġiji ma' programmi oħrajn tal-Unjoni b'mod trasparenti kif ukoll ma' ekosistemi tal-innovazzjoni nazzjonali u, fejn rilevanti, regionali.

5. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja u tevalwa kull missjoni f'konformità mal-Artikoli 50 u 52 u l-Anness V, inkluz il-progress lejn miri fuq medda qasira, medja u twila ta' żmien, li jkopru l-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-eliminazzjoni gradwali tal-missjonijiet. Għandha ssir valutazzjoni tal-ewwel missjonijiet stabbiliti taht il-Programm mhux iktar tard mill-2023 u qabel ma tittiehed kwalunkwe deċiżjoni dwar il-ħolqien ta' missjonijiet godda, il-kontinwazzjoni, it-terminazzjoni jew ir-riorjentazzjoni ta' missjonijiet li għadhom għaddejjin. Ir-riżultati ta' dik il-valutazzjoni għandhom isiru pubbliċi u għandhom jinkludu, iżda ma jkunux limitati għal, analiżi tal-proċess tal-għażla tagħhom u tal-governanza, baġit, enfasi u progress tagħhom, aġġornata sad-data tal-pubblikazzjoni.

*Artikolu 9***Il-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni**

1. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-EIC bħala punt uniku ta' servizz ġestit ċentralment għall-implimentazzjoni ta' azzjonijiet taħt il-Pilastru III "Ewropa Innovattiva" li huma relatati mal-EIC. L-EIC għandu jiffoka prinċipalment fuq l-innovazzjoni rivoluzzjonarja u interruttiva, billi jimmira b'mod partikolari lejn l-innovazzjoni li tohloq is-swieq, filwaqt li jappoġġa wkoll it-tipi kollha ta' innovazzjoni, inklużi dawk inkrementali.

L-EIC għandu jopera f'konformità mal-prinċipji li ġejjin:

- (a) valur miżjud ċar tal-Unjoni;
- (b) awtonomija;
- (c) kapacità għat-teħid tar-riskju;
- (d) effiċjenza;
- (e) effikaċja;
- (f) trasparenza;
- (g) responsabbiltà.

2. L-EIC għandu jkun miftuħ għat-tipi kollha ta' innovaturi inklużi individwi, universitajiet, organizzazzjonijiet ta' riċerka u kumpaniji (SMEs, inklużi negozji ġodda u, f'każijiet eċċezzjonali, mid-caps żgħar) kif ukoll benefiċjarji uniċi u konsorzji multidixxiplinari. Mill-inqas 70 % tal-baġit tal-EIC għandu jkun iddedikat għal SMEs, inklużi negozji ġodda.

3. Il-Bord tal-EIC u l-elementi tal-ġestjoni tal-EIC huma deskritti fid-Deċiżjoni (UE) 2021/764.

*Artikolu 10***Shubiji Ewropej**

1. Partijiet mill-Programm jistgħu jiġu implimentati permezz ta' Shubiji Ewropej. L-involvement tal-Unjoni fis-Shubiji Ewropej għandu jkollu kwalunkwe waħda mill-forom li ġejjin:

- (a) il-partecipazzjoni fi Shubiji Ewropej stabbiliti fuq il-bażi ta' memoranda ta' ftehim jew arrangamenti kuntrattwali bejn il-Kummissjoni u s-shab msemmija fil-punt (3) tal-Artikolu 2, li jispesifikaw l-oġġettivi tas-Shubija Ewropea, l-impenji relatati tal-Unjoni u ta' shab oħrajn fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji u/jew in natura tagħhom, l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni u l-indikaturi tal-impatt, ir-riżultati li għandhom jinkisbu u l-arrangamenti ta' rappurtar. Dawn jinkludu l-identifikazzjoni ta' attivitajiet komplementari tar-R&I li jkunu implimentati mis-shab u mill-Programm (Shubiji Ewropej Koprogrammati);
- (b) il-partecipazzjoni fi, u kontribut finanzjarju għal, programm ta' attivitajiet tar-R&I, li jispesifika l-għanijiet, l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni u l-indikaturi tal-impatt, u r-riżultati li għandhom jinkisbu, ibbażat fuq l-impenn tas-shab fir-rigward ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji u/jew in natura tagħhom u l-integrazzjoni tal-attivitajiet rilevanti tagħhom bl-użu ta' azzjoni kofinanzjata tal-programm (Shubiji Ewropej Kofinanzjati);
- (c) il-partecipazzjoni fi, u kontribut finanzjarju għal, programmi tar-R&I mwettqa minn diversi Stati Membri f'konformità mal-Artikolu 185 TFUE jew minn korpi stabbiliti skont l-Artikolu 187 TFUE, bħal Imprizi Kongunti, jew mill-KKI tal-EIT's f'konformità mar-Regolament dwar l-EIT (Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati).

Is-Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati għandhom jiġu implimentati biss fejn partijiet oħra tal-Programm, inklużi forom oħra ta' Shubiji Ewropej, ma jiksbox l-oġġettivi jew ma jiġġenerawx l-impatti meħtieġa mistennija, u fejn ikunu iġġustifikati minn perspettiva fit-tul u grad għoli ta' integrazzjoni. Is-Shubiji Ewropej konformi mal-Artikolu 185 TFUE jew l-Artikolu 187 TFUE għandhom jimplimentaw ġestjoni ċentrali tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha, hlief f'każijiet debitament ġustifikati. Fil-każ ta' ġestjoni ċentrali tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha, il-kontribuzzjonijiet fil-livell tal-proġett minn Stat partecipanti wiehed għandhom isiru abbażi tal-finanzjament mitlub fi proposti minn entitajiet ġuridici stabbiliti f'dak l-Istat partecipanti, dment li ma jkunx miftiehem mod iehor bejn l-Istati partecipanti kollha.

Ir-regoli għas-Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati għandhom jispeċifikaw, fost oħrajn, l-għanijiet, l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni u l-indikaturi tal-impatt, u r-riżultati li għandhom jinkisbu, kif ukoll l-impjenji relatati għal kontribuzzjonijiet finanzjarji u/jew in natura tas-shab.

2. Is-Shubiji Ewropej għandhom:

- (a) jiġu stabbiliti bl-għan li jindirizzaw sfidi Ewropej jew globali f'każijiet biss fejn l-oġettivi tal-Programm jinkisbu b'mod aktar effettiv permezz ta' Shubija Ewropea milli mill-Unjoni waħedha u meta mqabbla ma' forom oħra ta' appoġġ taħt il-Programm; sehem adegwat mill-baġit tal-Orizzont Ewropa għandu jkun allokat lil dawk l-azzjonijiet tal-Programm li jiġu implimentati permezz tas-Shubiji Ewropej. Il-biċċa l-kbira tal-baġit fil-Pilastru II għandha tiġi allokata lil azzjonijiet barra mis-Shubiji Ewropej;
- (b) jaderixxu mal-prinċipji tal-valur miżjud tal-Unjoni, ta' trasparenza u ftuħ, u ta' impatt fl-Ewropa u għaliha, tal-effett qawwi ta' rinforz finanzjarju (*leverage*) fuq skala suffiċjenti, ta' impjenji fit-tul tal-partijiet kollha involuti, ta' flessibilità fl-implimentazzjoni, ta' koerenza, koordinazzjoni u komplementarjetà ma' inizjattivi tal-Unjoni, lokali, reġjonali, nazzjonali u fejn rilevanti, dawk internazzjonali u jew ma' Shubiji Ewropej u missjonijiet oħra;
- (c) ikollhom approċċ ċar relattiv għaċ-ċiklu tal-ħajja, ikunu limitati fiż-żmien u jinkludu l-kundizzjonijiet għat-tneħħija gradwali tal-fondi mill-Programm.

3. Is-Shubiji Ewropej taħt il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu identifikati fil-pjanijiet strateġiċi tar-R&I qabel ma jiġu implimentati fil-programmi ta' hidma.

4. Id-dispożizzjonijiet u l-kriterji għall-għażla, l-implimentazzjoni, il-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u t-tneħħija gradwali tas-Shubiji Ewropej huma stabbiliti fl-Anness III.

Artikolu 11

Rieżami tal-missjonijiet u tal-oqsma tas-shubiji

Sal-31 ta' Diċembru 2023, il-Kummissjoni għandha twettaq rieżami tal-Anness VI ta' dan ir-Regolament bħala parti mill-monitoraġġ generali tal-Programm, inklużi missjonijiet u Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati stabbiliti taħt l-Artikoli 185 u 187 TFUE u tipprezenta rapport dwar il-konklużjonijiet ewlenin lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

Artikolu 12

Baġit

1. Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perijodu mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Diċembru 2027 għandu jkun ta' EUR 86 123 000 000 fi prezzijiet attwali għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u għall-EIT u ta' EUR 7 953 000 000 fi prezzijiet attwali għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (c) tal -Artikolu 1(2).

2. Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u għall-EIT għandu jkun ta':

(a) EUR 23 546 000 000 għall-Pilastru I "Xjenza Eċċellenti" għall-perijodu 2021 sa 2027, li minnhom:

- (i) EUR 15 027 000 000 għall-ERC;
- (ii) EUR 6 333 000 000 għall-MSCA;
- (iii) EUR 2 186 000 000 għall-infrastrutturi ta' riċerka;

(b) EUR 47 428 000 000 għall-Pilastru II "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea" għall-perijodu 2021 sa 2027, li minnhom:

- (i) EUR 6 893 000 000 għar-raggruppament "Sahħa";
- (ii) EUR 1 386 000 000 għar-raggruppament "Kultura, Kreattività u Soċjetà Inkluziva";
- (iii) EUR 1 303 000 000 għar-raggruppament "Sigurtà Ċivili għas-Soċjetà";

- (iv) EUR 13 462 000 000 għar-raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju";
- (v) EUR 13 462 000 000 għar-raggruppament "Klima, Energija u Mobbiltà";
- (vi) EUR 8 952 000 000 għar-raggruppament "Ikel, Bijekonomija, Riżorsi Naturali, Agrikoltura u Ambjent";
- (vii) EUR 1 970 000 000 għall-azzjonijiet diretti mhux nukleari tal-JRC;
- (c) EUR 11 937 000 000 għall-Pilastru III "Ewropa Innovattiva" għall-perijodu 2021 sa 2027, li minnhom:
 - (i) EUR 8 752 000 000 għall-EIC;
 - (ii) EUR 459 000 000 għall-Ekosistemi ewropej tal-innovazzjoni;
 - (iii) EUR 2 726 000 000 għall-EIT;
- (d) EUR 3 212 000 000 għall-Parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taz-ŻER" għall-perijodu 2021 sa 2027, li minnhom:
 - (i) EUR 2 842 000 000 għat-"twessigh tal-partecipazzjoni u t-tixrid tal-eċċellenza";
 - (ii) EUR 370 000 000 għal "rifirma u tishih tas-Sistema Ewropea tar-R&I".

3. Bħala riżultat tal-aġġustament speċifiku għall-Programm previst fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 2020/2093 l-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) ta' dan ir-Regolament u għall-EIT għandu jiżdied b'allokazzjoni addizzjonali ta' EUR 3 000 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 kif speċifikat fl-Anness II tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 2020/2093.

4. Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 3 għandha tkun kif ġej:

- (a) EUR 1 286 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-Pilastru I "Xjenza Eċċellenti", li minnhom:
 - (i) EUR 857 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-ERC;
 - (ii) EUR 236 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-MSCA;
 - (iii) EUR 193 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-infrastrutturi ta' riċerka;
- (b) EUR 1 286 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-Pilastru II "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea", li minnhom:
 - (i) EUR 686 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għar-raggruppament "Kultura, Kreattività u Soċjetà Inkluziva";
 - (ii) EUR 257 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għar-raggruppament "Sigurtà Ċivili għas-Soċjetà";
 - (iii) EUR 171 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għar-raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju";
 - (iv) EUR 171 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għar-raggruppament "Klima, Energija u Mobbiltà";
- (c) EUR 270 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-Pilastru III "Ewropa Innovattiva", li minnhom:
 - (i) EUR 60 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-ekosistemi Ewropej tal-innovazzjoni;
 - (ii) EUR 210 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT);
- (d) EUR 159 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għall-Parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taz-ŻER", li minnhom:
 - (i) EUR 99 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għat-"twessigh tal-partecipazzjoni u t-tixrid tal-eċċellenza";
 - (ii) EUR 60 000 000 fi prezzijiet kostanti tal-2018 għal "rifirma u tishih tas-Sistema Ewropea tar-R&I".

5. Sabiex twieġeb għal sitwazzjonijiet mhux previsti jew żviluppi u htigijiet godda, il-Kummissjoni tista', bil-proċedura baġitarja annwali, tvarja mill-ammonti msemmija fil-paragrafu 2 sa massimu ta' 10 %. Ma għandu jkun hemm ebda tali varjazzjoni fir-rigward tal-ammonti msemmija fil-punt (b)(vii) tal-paragrafu 2 u l-ammont totali stipulat għall-Parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tishih taz-ŻER" tal-paragrafu 2.

6. L-ammont imsemmi fil-paragrafi 1 u 3 ta' dan l-Artikolu għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u għall-EIT jista' jkopri wkoll spejjeż ta' preparazzjoni, ta' monitoraġġ, kontroll, awditjar, evalwazzjoni u attivitajiet oħra u nefqiet meħtieġa għall-ġestjoni u l-implimentazzjoni tal-Programm, inkluż l-infiq amministrattiv kollu, kif ukoll għall-evalwazzjoni tal-ksib tal-għanijiet tiegħu. In-nefquet amministrattivi relatati mal-azzjonijiet indiretti ma għandhomx jaqbuż 5 % tal-ammont totali tal-azzjonijiet indiretti tal-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u għall-EIT. Barra minn hekk, l-ammont imsemmi fil-paragrafi 1 u 3 ta' dan l-Artikolu għall-programm speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 1(2) u għall-EIT jista' jkopri wkoll:

- (a) sa fejn ikunu relatati mal-għanijiet tal-Programm, spejjeż relatati ma' studji, ma' laqgħat ta' esperti, ma' azzjonijiet ta' informazzjoni u komunikazzjoni;
- (b) in-nefquet marbuta man-netwerks tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jiffokaw fuq l-ipproċessar u l-iskambju ta' informazzjoni, inklużi għodod ta' teknoloġija tal-informazzjoni korporattiva u assistenza oħra teknika u amministrattiva meħtieġa relattivament għall-ġestjoni tal-Programm.

7. Jekk ikun meħtieġ sabiex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet mhux kompletament imwettqa sal-31 ta' Diċembru 2027, jistgħu jiddaħhlu approprijazzjonijiet fil-baġit tal-Unjoni lil hinn mill-2027 biex ikopru l-ispejjeż previsti fil-paragrafu 6.

8. L-impenji baġitarji għal azzjonijiet li jestendu lil hinn minn sena finanzjarja waħda jistgħu jinqasmu fi hlasijiet parzjali annwali fuq diversi snin.

9. F'konformità mal-punt (a) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 193(2) tar-Regolament Finanzjarju, fil-kazijiet debitament ġustifikati speċifikati fid-deċiżjoni dwar il-finanzjament u għal perijodu limitat, l-attivitajiet appoġġati skont dan ir-Regolament u l-ispejjeż sottostanti jistgħu jitqiesu eliġibbli mill-1 ta' Jannar 2021, anki jekk ikunu ġew implimentati u mgarrba qabel ma ġiet ipprezentata l-applikazzjoni għal għotja.

Artikolu 13

Riżorsi mill-Istrument ta' Rkupru tal-Unjoni Ewropea

1. Soġġett għall-Artikolu 3(3), (4), (7) u (9) tar-Regolament (UE) 2020/2094, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 1(2) ta' dak ir-Regolament għandhom jiġu implimentati taħt il-Programm bl-ammonti msemmijin fil-punt (a)(iv) tal-Artikolu 2(2) ta' dak ir-Regolament.

2. L-ammonti msemmija fil-punt (a)(iv) tal-Artikolu 2(2) tar-Regolament (UE) 2020/2094 għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat estern kif stabbilit fl-Artikolu 3(1) ta' dak ir-Regolament. Dawk l-ammonti addizzjonali għandhom jiġu allokati esklużivament għal azzjonijiet għar-R&I mmirati biex jindirizzaw il-konsegwenzi tal-kriżi tal-COVID-19, b'mod partikolari l-konsegwenzi ekonomiċi, soċjali u soċjetali tagħha. Għandha tingħata prijorità lil SMEs innovattivi u għandha tingħata attenzjoni speċjali lill-integrazzjoni tagħhom fil-proġetti kollaborattivi taħt il-Pilastru II.

3. Id-distribuzzjoni indikattiva tal-ammonti msemmija fil-punt (a)(iv) tal-Artikolu 2(2) tar-Regolament (UE) 2020/2094 għandha tkun:

- (a) 25 % għar-raggruppament "Saħħa";
- (b) 25 % għar-raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju";
- (c) 25 % għar-raggruppament "Klima, Energija u Mobbiltà";
- (d) 25 % għall-EIC.

Artikolu 14

Xjenza miftuħa

1. Il-Programm għandu jinkoraġġixxi x-xjenza miftuħa bħala approċċ għall-proċess xjentifiku bbażat fuq il-hidma kooperattiva u t-tixrid tal-għarfien, b'mod partikolari f'konformità mal-elementi li ġejjin li għandhom jitwettqu f'konformità mal-Artikolu 39(3) ta' dan ir-Regolament:

- (a) aċċess miftuħ għal pubblikazzjonijiet xjentifiċi li jirriżultaw minn riċerka ffinanzjata taħt il-Programm;

- (b) aċċess miftuħ għal data ta' riċerka, inkluża dik li fuqha jkunu bbażati pubblikazzjonijiet xjentifiċi, f'konformità mal-prinċipju "miftuħ kemm jista' jkun, magħluq kemm meħtiegħ".
2. Il-prinċipju tar-riċiproċità fix-xjenza miftuħa għandu jiġi promoss u mhegġeg fil-ftehimiet kollha ta' assoċjazzjoni u ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi, inklużi l-ftehimiet iffirmati minn korpi ta' finanzjament fdati bil-ġestjoni indiretta tal-Programm.
3. Il-ġestjoni responsabbli tad-data tar-riċerka għandha tkun żgurata f'konformità mal-prinċipji "traċċabilità" (*findability*), "aċċessibilità" (*accessibility*), "interoperabilità" (*interoperability*) u "riutilizzabilità" (*reusability*) (il-prinċipji 'FAIR'). Għandha tingħata attenzjoni wkoll għall-preservazzjoni fit-tul tad-data.
4. Għandhom jiġu promossi u mhegġa prattiki oħra tax-xjenza miftuħa, anke għall-benefiċċju tal-SMEs.

Artikolu 15

Finanzjament alternattiv u kkombinat u kumulattiv u trasferimenti tar-riżorsi

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat f'sinergija ma' programmi oħra tal-Unjoni, f'konformità mal-prinċipju stabbilit fl-Artikolu 7(7).
2. Is-Sigill ta' Eċċellenza għandu jingħata għas-sejthiet għal proposti speċifikati fil-programmi ta' hidma. F'konformità mad-dispożizzjoni rilevanti tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027 u mad-dispożizzjoni rilevanti tar-Regolament dwar il-Pjan Strategiku tal-PAK, il-FEŻR, il-FSE+ jew il-FAEŻR jistgħu jappoġġjaw:
- (a) azzjonijiet kofinanzjati magħżulin taht dan il-Programm; u
- (b) azzjonijiet li ngħataw Sigill ta' Eċċellenza dment li jkunu f'konformità mal-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:
- (i) ikunu ġew ivvalutati f'sejha għal proposti taht il-Programm;
- (ii) ikunu konformi mar-rekwiżiti minimi ta' kwalità ta' dik is-sejha għal proposti; u
- (iii) ma jkunux ġew iffinanzjati taht dik is-sejha għall-proposti minhabba biss restrizzjonijiet baġitarji.
3. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji taht il-programmi kofinanzjati mill-FEŻR, il-FSE+, il-FEMS u l-FAEŻR jistgħu jitqiesu bħala kontribuzzjoni tal-Istat Membru partecipanti għas-Shubiji Ewropej taht il-punti (b) u (c) tal-Artikolu 10(1) ta' dan ir-Regolament, dment li jkun hemm konformità mad-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027 u mar-regolamenti speċifiċi għall-fondi.
4. Azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni minn programm tal-Unjoni iehor tista' tirċievi wkoll kontribuzzjoni skont il-Programm, sakemm il-kontribuzzjonijiet ma jkopru l-istess spejjeż. Ir-regoli tal-programm rilevanti tal-Unjoni għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni korrispondenti għall-azzjoni. Il-finanzjament kumulattiv ma għandux jaqbeż il-kostijiet eliġibbli totali tal-azzjoni. L-appoġġ mill-programmi differenti tal-Unjoni jista' jiġi kkalkulat fuq bażi proratarja skont id-dokumenti li jistipulaw il-kundizzjonijiet tal-appoġġ.
5. Ir-riżorsi allokat lill-Istati Membri taht ġestjoni kondiviza jistgħu, fuq it-talba tal-Istat Membru kkonċernat, jiġu trasferiti lill-Programm soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti fid-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027. Il-Kummissjoni għandha timplimenta dawk ir-riżorsi direttament skont il-punt (a) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju jew indirettament skont il-punt (c) ta' dak is-subparagrafu. Dawk ir-riżorsi għandhom jintużaw għall-benefiċċju tal-Istat Membru kkonċernat.
6. Fejn il-Kummissjoni ma tkunx dahlet f'impenn legali taht ġestjoni diretta jew indiretta għar-riżorsi ttrasferiti f'konformità mal-paragrafu 5, ir-riżorsi mhux impenjati korrispondenti jistgħu jiġu ttrasferiti lura għal programm wieħed jew aktar ta' sors rispettiv, fuq talba tal-Istat Membru, f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fid-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni għall-2021-2027.

Artikolu 16

Pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm

1. Il-Programm għandu jkun miftuħ għall-assoċjazzjoni tal-pajjiżi terzi li ġejjin (pajjiżi assoċjati):
 - (a) pajjiżi Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles, li huma membri taż-ŻEE, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea;
 - (b) pajjiżi fil-proċess ta' adegżjoni mal-Unjoni, pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' dawk il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċizzjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew arrangamenti simili, u skont il-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi;
 - (c) pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' dawk il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċizzjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni jew f'arrangamenti simili u skont il-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi;
 - (d) pajjiżi terzi u territorji li jissodisfaw il-kriterji kollha li ġejjin:
 - (i) kapaċità tajba fix-xjenza, fit-teknoloġija u fl-innovazzjoni;
 - (ii) impenn fir-rigward ta' ekonomija tas-suq miftuħa u bbażata fuq ir-regoli, inkluż trattament ġust u ekwu tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali, ir-rispett tad-drittijiet tal-bniedem, bl-appoġġ ta' istituzzjonijiet demokratiċi;
 - (iii) promozzjoni attiva tal-politiki sabiex tittejjeb il-benesseri ekonomika u soċjali taċ-ċittadini.
 2. L-assoċjazzjoni mal-Programm ta' kull wiehed mill-pajjiżi terzi skont il-punt (d) tal-paragrafu 1 għandha tkun skont il-kundizzjonijiet stipulati fi ftehim li jkopri l-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi fi kwalunkwe programm tal-Unjoni, sakemm dak il-ftehim:
 - (a) jiżgura bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u l-benefiċċji tal-pajjiżi terzi li jippartecipa fil-programmi tal-Unjoni;
 - (b) jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni fil-programmi tal-Unjoni, inkluż il-kalkolu ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi individwali u l-kostijiet amministrattivi tagħhom;
 - (c) ma jagħti lill-pajjiżi terzi ebda setgħa deċizzjonali fir-rigward tal-programm tal-Unjoni;
 - (d) jiggarantixxi d-drittijiet tal-Unjoni li tiżgura gestjoni finanzjarja soda u tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.
- Il-kontribuzzjonijiet imsemmija fil-punt (b) tal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat f'konformità mal-Artikolu 21(5) tar-Regolament Finanzjarju.
3. L-ambitu tal-assoċjazzjoni ta' kull pajjiżi terzi fil-Programm għandu jiehu kont ta' analiżi tal-benefiċċji għall-Unjoni u l-oġettiv li jiġi stimolat it-tkabbir ekonomiku fl-Unjoni permezz tal-innovazzjoni. Għaldaqstant, bl-eċċezzjoni tal-membri taż-ŻEE, tal-pajjiżi fil-proċess ta' adegżjoni mal-Unjoni, tal-pajjiżi kandidati u tal-kandidati potenzjali, xi partijiet tal-Programm jistgħu jiġu esklużi minn ftehim ta' assoċjazzjoni ma' xi pajjiżi speċifiċi.
 4. Il-ftehim ta' assoċjazzjoni għandu jipprevedi, sa fejn possibbli, il-partecipazzjoni reċiproka tal-entitajiet legali stabbiliti fl-Unjoni fi programmi ekwivalenti tal-pajjiżi assoċjati skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dawk il-programmi.
 5. Il-kundizzjonijiet li jiddeterminaw il-livell ta' kontribuzzjoni finanzjarja għandhom jiżguraw korrezzjoni awtomatika regolari ta' kwalunkwe zbilanċ sinifikanti meta mqabbel mal-ammont li l-entitajiet stabbiliti fil-pajjiżi assoċjati jirċievu permezz tal-partecipazzjoni fil-Programm, b'kont meħud tal-ispejjeż fil-ġestjoni, l-eżekuzzjoni u l-operat tal-Programm. L-allokazzjoni tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji għandhom jieħdu kont tal-livell ta' partecipazzjoni tal-entitajiet legali tal-pajjiżi assoċjati f'kull parti tal-Programm.

TITOLU II

REGOLI GĦAL PARTEĊIPAZZJONI U DISSEMINAZZJONI

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 17

Il-korpi ta' finanzjament u azzjonijiet diretti tal-JRC

1. Ir-regoli stabbiliti f'dan it-Titolu ma japplikawx għal azzjonijiet diretti mwettqa mill-JRC.
2. F'każijiet debitament ġustifikati, il-korpi ta' finanzjament jistgħu jiddevjaw mir-regoli stabbiliti f'dan it-Titolu, bl-eċċezzjoni tal-Artikoli 18, 19 u 20 jekk:
 - (a) tali devjazzjoni tkun prevista fl-att bażiku li jistabbilixxi l-korp ta' finanzjament jew li lili jassenja l-kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja; jew
 - (b) għall-korpi ta' finanzjament taht il-punti (ii), (iii) jew (v) tal-punt (c) tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju, dan ikun previst fil-ftehim ta' kontribuzzjoni u jkun meħtieġ skont il-ħtiġijiet speċifiċi operattivi tagħhom jew min-natura tal-azzjoni.

Artikolu 18

Azzjonijiet eliġibbli u prinċipji etiċi

1. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, huma biss l-azzjonijiet li jimplementaw l-oġettivi msemmija fl-Artikolu 3 li għandhom ikunu eliġibbli għal finanzjament.

L-oqsma ta' riċerka li ġejjin ma għandhomx jiġu ffinanzjati:

- (a) attivitajiet immirati lejn il-klonazzjoni umana għal skopijiet riproduttivi;
- (b) attivitajiet maħsuba biex jimmodifikaw il-wirt ġenetiku tal-bnedmin, li jistgħu jwasslu biex tali modifiki jsiru ereditarji ⁽²⁸⁾;
- (c) attivitajiet maħsuba li jgħolqu embrijuni umani għall-iskop biss ta' riċerka jew għall-iskop biss ta' tislit ta' ċelloli staminali, inkluż b'mezzi ta' trasferiment tan-nuklei ta' ċelloli somatiċi.

2. Ir-riċerka fuq iċ-ċelloli staminali umani, kemm adulti kif ukoll tal-embrijuni, tista' tiġi ffinanzjata b'mod li l-finanzjament ikun jiddependi kemm fuq il-kontenut tal-proposta xjentifika kif ukoll fuq il-qafas legali tal-Istati Membri involuti. Ma għandux jingħata finanzjament, la fl-Unjoni u lanqas barra minnha, għal attivitajiet ta' riċerka li huma projbiti fl-Istati Membri kollha. L-ebda finanzjament ma għandu jiġi pprovdut fi Stat Membru għal attività ta' riċerka li tkun projbita f'dak l-Istat Membru.

Artikolu 19

Etika

1. L-azzjonijiet imwettqa taht il-Programm għandhom ikunu konformi ma' prinċipji etiċi u l-liġijiet rilevanti tal-Unjoni, nazzjonali u internazzjonali, inklużi l-Karta u l-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u l-Protokollu Supplimentari tagħha.

Għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-prinċipju tal-proporzjonalità, lid-dritt għall-privatezza, lid-dritt għall-protezzjoni tad-data personali, lid-dritt għall-integrità fiżika u mentali ta' persuna, lid-dritt għan-nondiskriminazzjoni u lill-ħtieġa li jiġu żgurati l-harsien tal-ambjent u livelli għoljin ta' protezzjoni tas-saħħa umana.

⁽²⁸⁾ Ir-riċerka relatata mat-trattament tal-kanċer tal-gonadi tista' tiġi ffinanzjata.

2. L-entitajiet ġuridiċi li jipparteċipaw f'azzjoni għandhom jipprovdu:
 - (a) awtovalutazzjoni ta' etika li tidentifika u tiddekrivi l-kwistjonijiet ta' etika prevedibbli kollha relatati mal-oġettiv, mal-implimentazzjoni u mal-impatt probabbli tal-attivitajiet maħsuba li jiġu ffinanzjati, inklużi konferma ta' konformità mal-paragrafu 1 u deskrizzjoni ta' kif din ser tiġi żgurata;
 - (b) konferma li l-attivitajiet ser jikkonformaw mal-Kodiċi ta' Kondotta Ewropea għall-Integrità tar-Ricerka ppubblikat mill-akkademji Ewropej kollha u li l-ebda attività eskluża mill-finanzjament ma tkun ser titwettaq;
 - (c) għal attivitajiet imwettqa barra mill-Unjoni, konferma li l-istess attivitajiet kienu jkunu permessi f'xi Stat Membru; u
 - (d) fil-każ ta' attivitajiet li jagħmlu użu minn ċelloli staminali tal-embrijuni umani, kif adatt, dettalji tal-miżuri ta' liċenzjar u ta' kontroll li jkollhom jittiehdu mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri kkonċernati kif ukoll dettalji tal-approvazzjonijiet etiċi li jkollhom jinkisbu qabel jibdeu l-attivitajiet ikkonċernati.
3. Il-proposti għandhom jiġu skrinjati b'mod sistematiku sabiex jiġu identifikati l-azzjonijiet li jqajmu kwistjonijiet etiċi kumplessi jew serji u jiġu pprezentati għal valutazzjoni tal-etika. Il-valutazzjoni tal-etika għandha ssir mill-Kummissjoni sakemm ma tiġix delegata lill-korp ta' finanzjament. L-azzjonijiet kollha li jinvolvu l-użu ta' ċelloli staminali tal-embrijuni umani jew embrijuni umani għandhom ikunu soġġetti għal valutazzjoni tal-etika. L-eżamijiet u l-valutazzjonijiet tal-etika għandhom isiru bl-appoġġ ta' esperti tal-etika. Il-Kummissjoni u l-korpi ta' finanzjament għandhom jiżguraw it-trasparenza tal-proċeduri tal-etika minghajr preġudizzju għall-kunfidenzjalità tal-kontenut ta' dawk il-proċeduri.
4. L-entitajiet ġuridiċi li jipparteċipaw f'azzjoni għandhom jiksbu l-approvazzjonijiet kollha jew dokumenti mandatorji oħra mingħand il-kumitati tal-etika rilevanti nazzjonali jew lokali jew minn korpi oħrajn bħall-awtoritajiet tal-protezzjoni tad-data qabel jinbdeu l-attivitajiet rilevanti. Dawk id-dokumenti għandhom jinżammu maħzuna u jiġu pprovduti lill-Kummissjoni jew lill-korp ta' finanzjament rilevanti meta jintalbu.
5. Jekk adatt, għandhom jitwettqu kontrolli tal-etika mill-Kummissjoni jew mill-korp ta' finanzjament rilevanti. Għal kwistjonijiet serji jew kumplessi ta' etika, il-kontrolli tal-etika għandhom isiru mill-Kummissjoni sakemm il-Kummissjoni ma tiddelegax dan il-kompitu lill-korp ta' finanzjament.

Il-kontrolli tal-etika għandhom isiru bl-appoġġ ta' esperti tal-etika.

6. L-azzjonijiet li ma jissodisfawx ir-rekwiżiti tal-etika msemmija fil-paragrafi 1 sa 4 u għalhekk ma jkunux etikament aċċettabbli, għandhom jiġu miċhuda jew terminati ladarba l-inaċċettabilità etika tkun giet stabbilita.

Artikolu 20

Sigurtà

1. L-azzjonijiet imwettqa taht il-Programm għandhom jikkonformaw mar-regoli applikabbli dwar is-sigurtà u b'mod partikolari r-regoli dwar il-protezzjoni tal-informazzjoni klassifikata kontra żvelar mhux awtorizzat, inkluża konformità ma' kwalunkwe liġi rilevanti tal-Unjoni u nazzjonali. Fil-każ ta' riċerka mwettqa barra l-Unjoni bl-użu jew li tirriżulta fil-generazzjoni ta' informazzjoni klassifikata, għandu jkun ukoll mehtieg li, barra l-konformità ma' dawk ir-rekwiżiti, ikun gie konkluz ftehim dwar is-sigurtà bejn l-Unjoni u l-pajjiż terz li fih se titwettaq ir-riċerka.
2. Fejn ikun adatt, il-proposti għandhom jinkludu awtovalutazzjoni ta' sigurtà li tidentifika kwalunkwe kwistjoni ta' sigurtà u tiddekrivi kif dawk il-kwistjonijiet se jiġu indirizzati sabiex ikunu konformi mal-liġi rilevanti tal-Unjoni u nazzjonali.
3. Fejn ikun adatt, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom iwettqu proċedura ta' skrutinju tas-sigurtà għal proposti li jindikaw kwistjonijiet tas-sigurtà.
4. Fejn xieraq, l-azzjonijiet imwettqa taht il-Programm għandhom ikunu konformi mad-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2015/444 u r-regoli ta' implimentazzjoni tagħha.

5. L-entitajiet ġuridiċi li jipparteċipaw fazzjoni għandhom jiżguraw protezzjoni kontra żvelar mhux awtorizzat ta' informazzjoni klassifikata użata jew iġġenerata mill-azzjoni. Huma għandhom jipprovdu prova tal-approvazzjoni tas-sigurtà tal-persunal jew tal-approvazzjoni tas-sigurtà tal-faċilità mill-awtoritajiet rilevanti tas-sigurtà nazzjonali, qabel il-bidu tal-attivitajiet ikkonċernati.
6. Jekk esperti esterni indipendenti jkollhom jittrattaw informazzjoni klassifikata, l-approvazzjoni adatta tas-sigurtà għandha tkun meħtieġa qabel jinhatru dawk l-esperti.
7. Fejn ikun adatt, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu jwettqu kontrolli tas-sigurtà.
8. L-azzjonijiet li ma jikkonformawx mar-regoli tas-sigurtà taht dan l-Artikolu jistgħu jiġu miċhuda jew terminati fi kwalunkwe mument.

KAPITOLU II

Għotjiet

Artikolu 21

Għotjiet

L-għotjiet li jaqgħu taht il-Programm għandhom jingħataw u jiġu ġestiti f'konformità mat-Titolu VIII tar-Regolament Finanzjarju, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan il-Kapitolu.

Artikolu 22

Entitajiet ġuridiċi eliġibbli għall-parteeċipazzjoni

1. Kwalunkwe entità ġuridika, irrispettivament mill-post fejn ġiet stabbilita u inklużi entitajiet ġuridiċi minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew organizzazzjoni internazzjonali, tista' tipparteċipa fazzjonijiet taht il-Programm, sakemm il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament ikunu ġew sodisfatti flimkien ma' kwalunkwe kundizzjoni oħra stabbilita fil-programm ta' hidma jew fis-sejha għall-proposti.
2. Hlief f'każijiet debitament ġustifikati fejn il-programm ta' hidma jipprevedi mod ieħor, l-entitajiet ġuridiċi li jiffurmaw konsorzju għandhom ikunu eliġibbli għall-parteeċipazzjoni f'azzjonijiet taht il-Programm sakemm il-konsorzju ikun jinkludi:
 - (a) mill-inqas entità ġuridika indipendenti waħda stabbilita fi Stat Membru; u
 - (b) mill-inqas żewġ entitajiet ġuridiċi indipendenti oħrajn fejn kull waħda tkun stabbilita fi Stati Membri jew f'pajjiżi assoċjati differenti;
3. L-azzjonijiet ta' riċerka fil-fruntieri tal-għarfien tal-ERC, l-azzjonijiet tal-EIC, l-azzjonijiet ta' taħriġ u ta' mobbiltà jew azzjonijiet ta' kofinanzjament ta' programm jistgħu jiġu implimentati minn entità ġuridika waħda jew aktar, sakemm waħda minn dawk l-entitajiet ġuridiċi tkun stabbilita fi Stat Membru jew pajjiż assoċjat abbażi ta' ftehim konkluż f'konformità mal-Artikolu 16.
4. L-azzjonijiet ta' koordinazzjoni u appoġġ jistgħu jiġu implimentati minn entità ġuridika waħda jew aktar, li tista' tkun stabbilita fi Stat Membru, f'pajjiż assoċjat [jew f'pajjiż terz ieħor.
5. Għal azzjonijiet relatati mal-assi strateġiċi, l-interessi, is-sigurtà jew l-awtonomija tal-Unjoni, il-programm ta' hidma jista' jipprevedi li l-parteeċipazzjoni tista' tkun limitata għal entitajiet ġuridiċi stabbiliti biss fi Stati Membri jew entitajiet ġuridiċi stabbiliti f'pajjiżi assoċjati jew pajjiżi terzi oħra speċifikati flimkien mal-Istati Membri. Kwalunkwe limitazzjoni tal-parteeċipazzjoni ta' entitajiet ġuridiċi stabbiliti f'pajjiżi assoċjati li jkunu membri taż-ŻEE għandha tkun konformi mat-termini u mal-kundizzjonijiet tal-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea. Għal raġunijiet debitament ġustifikati u eċċezzjonali, sabiex tiġi ggarantita l-protezzjoni tal-aħjar interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, il-programm ta' hidma jista' jeskludi wkoll il-parteeċipazzjoni ta' entitajiet ġuridiċi stabbiliti fl-Unjoni jew f'pajjiżi terzi assoċjati kkontrollati direttament jew indirettament minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew minn entitajiet ġuridiċi ta' pajjiżi terzi mhux assoċjati minn sehjiet individwali għal proposti, jew jagħmel il-parteeċipazzjoni tagħhom soġġetta għal kundizzjonijiet stabbiliti fil-programm ta' hidma.

6. Fejn ikun xieraq u debitament ġustifikat, il-programm ta' hidma jista' jipprevedi kriterji ta' eliġibbiltà b'zieda ma' dawk stipulati fil-paragrafi 2 sa 5 biex jiehu kont ta' rekwiżiti speċifiċi ta' politika jew tan-natura u l-ghanijiet tal-azzjoni, inklużi n-numru ta' entitajiet ġuridiċi, it-tip ta' entità ġuridika u l-post ta' stabbiliment.
7. Għal azzjonijiet li jibbenefikaw minn ammonti taht l-Artikolu 15(5), il-partecipazzjoni għandha tkun limitata għal entità ġuridika waħda stabbilita fil-ġurisdizzjoni tal-awtorità amministrattiva deleganti, hliief jekk ikun miftiehem mod iehor ma' dik l-awtorità amministrattiva.
8. Fejn ikun indikat fil-programm ta' hidma, il-JRC jista' jippartecipa f'azzjonijiet.
9. Il-JRC, organizzazzjonijiet internazzjonali Ewropej tar-riċerka u entitajiet ġuridiċi istitwiti taht il-liġi tal-Unjoni għandhom jitqiesu bhala stabbiliti fi Stat Membru li tkun differenti minn dawk li fihom ikunu stabbiliti entitajiet ġuridiċi oħra li jippartecipaw fl-azzjoni.
10. Għal azzjonijiet ta' riċerka fil-fruntieri tal-gharfien tal-ERC, azzjonijiet ta' tahrig u ta' mobbiltà u, fejn previst fil-programm ta' hidma, organizzazzjonijiet internazzjonali bil-kwartieri generali fi Stat Membru jew pajjiż assoċjat għandhom jitqiesu bhala stabbiliti f'dak l-Istat Membru jew pajjiż assoċjat. Għal partijiet oħra tal-Programm, l-organizzazzjonijiet internazzjonali ghajr organizzazzjonijiet internazzjonali tar-riċerka Ewropea għandhom jitqiesu bhala stabbiliti f'pajjiż terz mhux assoċjat.

Artikolu 23

Entitajiet ġuridiċi eliġibbli għall-finanzjament

1. L-entitajiet ġuridiċi għandhom ikunu eliġibbli għall-finanzjament jekk ikunu stabbiliti fi Stat Membru jew f'pajjiż assoċjat. Huma biss l-entitajiet ġuridiċi stabbiliti fil-ġurisdizzjoni tal-awtorità amministrattiva deleganti li għandhom ikunu eliġibbli għal finanzjament għal azzjonijiet li jibbenefikaw minn ammonti taht l-Artikolu 15(5), hliief jekk miftiehem mod iehor minn dik l-awtorità amministrattiva.
2. L-entitajiet ġuridiċi stabbiliti f'pajjiż terz mhux assoċjat għandhom ihallsu l-ispejjeż tal-partecipazzjoni tagħhom. Madankollu, entità ġuridika stabbilita f'pajjiż terz mhux assoċjat bi dhul baxx sa medju u, eċċezjonalment, pajjiż terz mhux assoċjat iehor, għandhom ikunu eliġibbli għall-finanzjament f'azzjoni jekk:
 - (a) il-pajjiż terz ikun identifikat fil-programm ta' hidma adottat mill-Kummissjoni; jew
 - (b) il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jqis li l-partecipazzjoni tal-entità ġuridika kkonċernata hija essenzjali għall-implimentazzjoni tal-azzjoni;
3. L-entitajiet affiljati huma eliġibbli għall-finanzjament f'azzjoni jekk huma stabbiliti fi Stat Membru, f'pajjiż assoċjat, jew f'pajjiż terz identifikat fil-programm ta' hidma adottat mill-Kummissjoni.
4. Il-Kummissjoni għandha tagħmel disponibbli fuq bażi regolari lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill informazzjoni dwar l-ammont tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji tal-Unjoni pprovduti lil entitajiet stabbiliti f'pajjiżi terzi assoċjati u mhux assoċjati. Fir-rigward tal-pajjiżi assoċjati, dik l-informazzjoni għandha tinkludi wkoll informazzjoni dwar il-bilanċ finanzjarju tagħhom.

Artikolu 24

Sejhiet għal proposti

1. Il-kontenut tas-sejhiet għal proposti għall-azzjonijiet kollha għandu jkun inkluz fil-programm ta' hidma.
2. Jekk ikun mehtieg biex jinkisbu l-ghanijiet tagħhom, is-sejhiet għal proposti jistgħu, f'każijiet eċċezjonali, ikunu ristretti biex jiġu żviluppati attivitajiet addizzjonali jew biex jiżdiedu shab addizzjonali għal azzjonijiet eżistenti. Barra minn hekk, il-programm ta' hidma jista' jipprevedi l-possibbiltà li entitajiet ġuridiċi minn pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I jinghaqdu fattivitajiet kollaborattivi, diġà magħzula, tar-R&I, soġġett għall-qbil tal-konsorzju rispettiv u dment li l-entitajiet ġuridiċi minn tali pajjiżi ma jkunux diġà qed jippartecipaw fihom.

3. Mhijiex meħtieġa sejha għal proposti għal azzjonijiet ta' koordinazzjoni u appoġġ jew għal azzjonijiet ta' kofinanzjament ta' programm li:

- (a) jridu jitwettqu mill-JRC jew minn entitajiet ġuridiċi identifikati fil-programm ta' hidma;
- (b) ma jaqgħux fi ħdan il-kamp tal-applikazzjoni ta' sejha għal proposti, f'konformità mal-punt (e) tal-Artikolu 195 tar-Regolament Finanzjarju.

4. Il-programm ta' hidma għandu jispeċifika s-sejhiet għal proposti li għalihom jistgħu jingħataw Siġilli ta' Eċċellenza. B'awtorizzazzjoni minn qabel mill-applikant, l-informazzjoni li tikkonċerna l-applikazzjoni u l-evalwazzjoni jistgħu jiġu kondiviżi ma' awtoritajiet ta' finanzjament interessati, soġġett għall-konklużjoni ta' ftehimiet ta' konfidenzjalità.

Artikolu 25

Sejhiet kongunti għal proposti

Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu johorġu sejha kongunta għal proposti ma':

- (a) pajjiżi terzi, inklużi organizzazzjonijiet jew aġenziji xjentifiċi u teknoloġiċi tagħhom;
- (b) organizzazzjonijiet internazzjonali;
- (c) entitajiet ġuridiċi mingħajr skop ta' qligh.

Fil-każ ta' sejha kongunta għal proposti, l-applikanti għandhom jissodisfaw ir-rekwiżiti taħt l-Artikolu 22 u għandhom jiġu stabbiliti proċeduri kongunti għall-għażla u għall-evalwazzjoni tal-proposti. Tali proċeduri għandhom jinvolvu grupp bilanċjat ta' esperti mahtura minn kull parti.

Artikolu 26

L-akkwist prekommerċjali u l-akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi

1. L-azzjonijiet jistgħu jinvolvu jew ikollhom bhala l-għan primarju tagħhom l-akkwist prekommerċjali jew l-akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi li għandhom jitwettqu mill-benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti kif definiti fid-Direttivi 2014/24/UE ⁽²⁹⁾ u 2014/25/UE ⁽³⁰⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

2. Il-proċeduri tal-akkwist:

- (a) għandhom ikunu konformi mar-regoli tal-kompetizzjoni u mal-prinċipji ta' trasparenza, nondiskriminazzjoni, trattament ugwali, ġestjoni finanzjarja tajba, proporzjonalità;
- (b) jistgħu jawtorizzaw l-għoti ta' kuntratti multipli fi ħdan l-istess proċedura (provenjenza multipla);
- (c) għandhom jipprevedu l-għoti tal-kuntratti lill-offerta jew offerti li joffru l-aħjar valur għan-nefqa waqt li jiżguraw li ma jkun hemm ebda konflitti ta' interess.

Fil-każ tal-akkwist prekommerċjali, fejn ikun adatt u mingħajr preġudizzju għall-prinċipji elenkati fil-punt (a), il-proċedura tal-akkwist tista' tkun wahda ssimplifikata u/jew aċċellerata u tista' tipprevedi kundizzjonijiet speċifiċi bħal-limitazzjoni tal-post tal-prestazzjoni tal-attivitajiet akkwistati għat-territorju tal-Istati Membri u tal-pajjiżi assoċjati.

3. Il-kuntrattur li jiġġenera riżultati fl-akkwist prekommerċjali għandu jkollu s-sjieda mill-inqas tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali relattivi għal dawk ir-riżultati. L-awtoritajiet kontraenti għandhom mill-inqas igawdu d-dritt taħ-access mingħajr hlas ta' drittijiet għar-riżultati għall-użu tagħhom proprju u d-dritt li jagħtu, jew li jirrikjedu mill-kuntratturi parteċipanti li jagħtu, licenzji mhux esklussivi lil partijiet terzi biex jisfruttaw ir-riżultati għall-awtorità kontraenti taħt kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli mingħajr ebda dritt ta' sublicenzjar. Jekk kuntrattur jonqos milli jisfrutta kummerċjalment ir-riżultati fi żmien perjodu partikolari wara l-akkwist prekommerċjali kif identifikat fil-kuntratt, l-awtoritajiet kontraenti, wara li jkunu kkonsultaw il-kuntrattur dwar ir-raġunijiet għan-nuqqas ta' sfruttament, jistgħu jirrikjedu minnu li jittrasferixxi kwalunkwe sjieda tar-riżultati lill-awtoritajiet kontraenti.

⁽²⁹⁾ Id-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li thassar id-Direttiva 2004/18/KE. (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65).

⁽³⁰⁾ Id-Direttiva 2014/25/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist minn entitajiet li joperaw fis-setturi tas-servizzi tal-ilma, l-enerġija, it-trasport u postali u li thassar id-Direttiva 2004/17/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 243).

*Artikolu 27***Il-kapaċità finanzjarja tal-applikanti**

1. Barra mill-eċċezzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 198(5) tar-Regolament Finanzjarju, il-kapaċità finanzjarja għandha tiġi vverifikata biss għall-koordinatur u biss jekk il-finanzjament mitlub mill-Unjoni għall-azzjoni jkun ugwali għal jew aktar minn EUR 500 000.
2. Minkejja l-paragrafu 1, jekk ikun hemm raġunijiet biex tiġi ddubitata l-kapaċità finanzjarja ta' applikant, jew jekk ikun hemm riskju akbar minhabba l-partecipazzjoni f'diversi azzjonijiet kurrenti ffinanzjati minn programmi tal-Unjoni tar-R&I, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jivverifikaw ukoll il-kapaċità finanzjarja ta' applikanti oħrajn, jew ta' koordinaturi anke fejn il-finanzjament mitlub ikun taħt il-limitu msemmi fil-paragrafu 1.
3. Jekk il-kapaċità finanzjarja tkun strutturalment garantita minn entità ġuridika oħra, il-kapaċità finanzjarja tal-entità ġuridika l-oħra għandha tiġi vverifikata.
4. Fil-każ li l-kapaċità finanzjarja tkun żgħira, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu jagħmlu l-partecipazzjoni tal-applikant kondizzjonali fuq l-ghoti ta' dikjarazzjoni dwar obbligazzjoni in solidum minn entità affiljata.
5. Il-kontribuzzjoni lejn il-Mekkaniżmu stabbilit fl-Artikolu 37 ta' dan ir-Regolament għandha titqies bħala garanzija suffiċjenti taħt l-Artikolu 152 tar-Regolament Finanzjarju. L-ebda garanzija jew sigurtà addizzjonali ma għandha tiġi aċċettata minn benefiċjarji jew imposta fuqhom.

*Artikolu 28***Kriterji tal-ghotja, u l-ghazla**

1. Proposta għandha tiġi evalwata abbażi tal-kriterji tal-ghotja li ġejjin:
 - (a) l-eċċellenza;
 - (b) l-impatt;
 - (c) il-kwalità u l-effiċjenza tal-implimentazzjoni.
2. Huwa biss il-kriterju msemmi fil-punt (a) tal-paragrafu 1 li għandu japplika għall-proposti għal azzjonijiet ta' riċerka fil-fruntieri tal-gharfien tal-ERC.
3. Il-programm ta' hidma għandu jstabbilixxi aktar dettalji dwar l-applikazzjoni tal-kriterji tal-ghotja stabbiliti fil-paragrafu 1, inklużi kwalunkwe piż, limitu u fejn rilevanti kwalunkwe regola biex jiġu trattati proposti ex-aequo, b'kont meħud tal-oġettivi tas-sejha għal proposti. Il-kundizzjonijiet biex jiġu ttrattati proposti ex-aequo jistgħu jinkludu, iżda ma għandhomx ikunu limitati għal, il-kriterji li ġejjin: SMEs, ugwaljanza bejn is-sessi u diversità ġeografika.
4. Il-Kummissjoni u l-korpi ta' finanzjament l-oħra għandhom iqisu l-possibiltà ta' proċedura ta' preżentazzjoni u ta' evalwazzjoni f'żewġ stadji u, fejn adatt, proposti anonimizzati jistgħu jiġu evalwati matul l-ewwel stadju ta' evalwazzjoni abbażi ta' xi wieħed jew aktar mill-kriterji tal-ghoti msemmija fil-paragrafu 1.

*Artikolu 29***Evalwazzjoni**

1. Il-proposti għandhom jiġu evalwati mill-kumitat ta' evalwazzjoni li għandu jkun kompost minn esperti esterni indipendenti.

Fil-każ ta' attivitajiet tal-EIC, ta' missjonijiet u f'każijiet debitament ġustifikati kif ikun stabbilit fil-programm ta' hidma adottat mill-Kummissjoni, il-kumitat ta' evalwazzjoni jista' jkun kompost parzjalment jew, fil-każ ta' azzjonijiet ta' koordinazzjoni u appoġġ, parzjalment jew kollu kemm hu minn rappreżentanti tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew korpi kif imsemmija fl-Artikolu 150 tar-Regolament Finanzjarju.

Il-proċess ta' evalwazzjoni jista' jiġi segwit minn osservaturi indipendenti.

2. Fejn ikun applikabbli, il-kumitat ta' evalwazzjoni għandu jikklassifika l-proposti li għaddew il-limiti applikabbli, skont:

- (a) it-tabella ta' punteġġ tal-evalwazzjoni;
- (b) il-kontribuzzjoni tagħhom għall-ksib ta' għanijiet tal-politika speċifiċi, inkluża l-kostituzzjoni ta' portafoll konsistenti ta' proġetti prinċipalment għal attivitajiet tal-Pathfinder, missjonijiet u f'każijiet oħra debitament ġustifikati kif stabbilit fil-programm ta' hidma adottat mill-Kummissjoni fid-dettall.

Fil-każ tal-attivitajiet tal-EIC, ta' missjonijiet u f'każijiet oħra debitament ġustifikati kif stabbiliti fil-programm ta' hidma adottat mill-Kummissjoni fid-dettall, il-kumitat ta' evalwazzjoni jista' wkoll jipproponi aġġustamenti għall-proposti sa fejn daww l-aġġustamenti jkunu meħtieġ għall-konsistenza tal-approċċ tal-portafoll. Daww l-aġġustamenti għandhom ikunu f'konformità mal-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni u jikkonformaw mal-prinċipju tat-trattament indaqs. Il-Kumitat tal-Programm għandu jiġi infurmat dwar tali każijiet.

3. Il-proċess ta' evalwazzjoni għandu jiġi mfassal biex jevita konflitti ta' interess u parzjalità. It-trasparenza tal-kriterji tal-evalwazzjoni u tal-metodu ta' punteġġ tal-proposta għandha tkun garantita.

4. F'konformità mal-Artikolu 200(7) tar-Regolament Finanzjarju, l-applikanti għandhom jirċievu feedback fl-istadji kollha tal-evalwazzjoni u, fejn il-proposta tiġi miċhuda, ir-raġunijiet għaċ-ċaħda.

5. L-entitajiet ġuridici stabbiliti f'pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I li ppartecipaw b'suċċess fil-komponent "twessigh tal-partecipazzjoni u tixrid tal-eċċellenza" għandhom jirċievu, fuq talba, rekord tal-partecipazzjoni tagħhom, li jista' jakkumpanja proposti għall-partijiet kollaborattivi tal-Programm li huma jikkoordinaw.

Artikolu 30

Proċedura ta' rieżami ta' evalwazzjoni, mistoqsijiet u lmenti

1. Applikant jista' jitlob revizjoni ta' evalwazzjoni jekk jikkonsidra li l-proċedura applikabbli ta' evalwazzjoni ma ġietx applikata b'mod korrett għall-proposta tiegħu ⁽³¹⁾.

2. Huma biss l-aspetti proċedurali ta' evalwazzjoni li jistgħu ikunu s-suġġett ta' talba għal rieżami ta' evalwazzjoni. L-evalwazzjoni tal-merti ta' proposta ma għandhiex tkun is-suġġett ta' rieżami ta' evalwazzjoni.

3. Talba għal rieżami ta' evalwazzjoni għandha tkun relatata ma' proposta speċifika u għandha tiġi ppreżentata fi żmien 30 jum wara l-komunikazzjoni tar-riżultati tal-evalwazzjoni.

Kumitat ta' rieżami ta' evalwazzjoni għandu jagħti opinjoni dwar l-aspetti proċedurali tal-evalwazzjoni, u għandu jiġi presedut minn, u jinkludi, membri tal-persunal tal-Kummissjoni jew tal-persunal tal-korp ta' finanzjament rilevanti li ma kinux involuti fl-evalwazzjoni tal-proposti. Il-kumitat ta' rieżami tal-evalwazzjoni jista' jirrakkomanda waħda minn dawn li ġejjin:

- (a) li ssir evalwazzjoni mill-ġdid tal-proposta primarjament minn evalwaturi li ma kinux involuti fl-evalwazzjoni preċedenti; jew
- (b) il-konferma tal-evalwazzjoni inizjali.

4 Rieżami ta' evalwazzjoni ma għandux idewwem il-proċess tal-għażla għal proposti li ma jkunux is-suġġett ta' dak ir-rieżami.

5. Il-Kummissjoni għandha tiżgura l-eżistenza ta' proċedura għal partecipanti biex ikunu jistgħu jagħmlu mistoqsijiet u lmenti diretti dwar l-involviment tagħhom fil-Programm. L-informazzjoni dwar kif wiehed għandu jirreġistra l-mistoqsijiet jew l-ilmenti għandha ssir disponibbli online.

⁽³¹⁾ Il-proċedura tiġi spjegata f'dokument ippubblikat qabel il-bidu tal-proċess ta' evalwazzjoni.

*Artikolu 31***Żmien għall-ghotja**

1. Permezz ta' deroga mill-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 194(2) tar-Regolament Finanzjarju, il-perjodi li ġejjin għandhom japplikaw:
 - (a) biex jiġu infurmati l-applikanti kollha bir-riżultat tal-evalwazzjoni tal-applikazzjoni tagħhom, perjodu massimu ta' hames xhur mid-data finali għall-prezentazzjoni tal-proposti kompluti;
 - (b) biex jiġu ffirmati l-ftehimiet tal-ghotja mal-applikanti, perjodu massimu ta' tmien xhur mid-data finali għall-prezentazzjoni tal-proposti kompluti.
2. Il-programm ta' hidma jista' jstabbilixxi perjodi iqsar minn dawk previsti fil-paragrafu 1.
3. Minbarra l-eċċezzjonijiet stabbiliti fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu 194(2) tar-Regolament Finanzjarju, il-limiti tal-perjodi msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jistgħu jinqabzu fil-każ ta' azzjonijiet tal-ERC, ta' missjonijiet u meta l-azzjonijiet ikunu sottomessi għal valutazzjoni ta' etika jew għal skrutinju ta' sigurtà.

*Artikolu 32***Implimentazzjoni tal-ghotja**

1. Jekk benefiċjarju jonqos milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu fir-rigward tal-implimentazzjoni teknika tal-azzjoni, il-benefiċjarji l-oħra għandhom jikkonformaw ma' dawk l-obbligi minghajr finanzjament addizzjonali mill-Unjoni, sakemm ma jkunux espressament mehlusa minn dak l-obbligu. Ir-responsabbiltà finanzjarja ta' kull benefiċjarju għandha tkun limitata għad-dejn proprju tiegħu, soġġett għad-dispożizzjonijiet relatati mal-Mekkanizmu.
2. Il-ftehim tal-ghotja jista' jstabbilixxi objettivi intermedji u hlas parzjali ta' prefinanzjament relatat. Jekk ma jinkisbux l-objettivi intermedji, l-azzjoni tista' tiġi sospiza, emendata jew, fejn ikun debitament gustifikat, terminata.
3. Azzjoni tista' tiġi terminata wkoll fejn ir-riżultati mistennija jkunu tilfu r-rilevanza tagħhom għall-Unjoni għal raġunijiet xjentifiċi jew teknoloġiċi jew, fil-każ tal-Aċċeleratur, ukoll għal raġunijiet ekonomiċi jew, fil-każ tal-EIC u ta' missjonijiet, ukoll minhabba r-rilevanza tagħhom bħala parti minn portafoll ta' azzjonijiet. Il-Kummissjoni għandha tgħaddi minn proċedura mal-koordinatur tal-azzjoni u, jekk xieraq, ma' esperti esterni indipendenti, qabel ma tiddeċiedi li temm azzjoni, f'konformità mal-Artikolu 133 tar-Regolament Finanzjarju.

*Artikolu 33***Ftehimiet ta' ghotja**

1. Il-Kummissjoni għandha, f'kooperazzjoni mill-qrib ma' Stati Membri, tfassal mudelli ta' ftehimiet ta' ghotja bejn il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti u l-benefiċjarji f'konformità ma' dan ir-Regolament. Jekk tkun meħtieġa modifika sinifikanti ta' mudell ta' ftehim ta' ghotja għall-fini, fost oħrajn, ta' aktar simplifikazzjoni għall-benefiċjarji, il-Kummissjoni għandha, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, tirrevedi dak il-mudell ta' ftehim ta' ghotja kif adatt.
2. Il-ftehimiet ta' ghotja għandhom jstabbilixxu d-drittijiet u l-obbligi tal-partecipanti u jew tal-Kummissjoni jew tal-korp ta' finanzjament rilevanti f'konformità ma' dan ir-Regolament. Huma għandhom jstabbilixxu wkoll id-drittijiet u l-obbligi ta' entitajiet ġuridici li jsiru benefiċjarji matul l-implimentazzjoni tal-azzjoni, kif ukoll ir-rwol u l-kompiti ta' koordinatur.

*Artikolu 34***Ir-rati ta' finanzjament**

1. Għandha tapplika rata unika ta' finanzjament għal kull azzjoni għall-attivitajiet kollha li hija tiffinanzja. Ir-rata massima għal kull azzjoni għandha tiġi stabbilita fil-programm ta' hidma.

2. Jistgħu jiġu rimborżati sa 100 % tal-kostijiet eliġibbli totali ta' azzjoni taht il-Programm, hliet għal:
 - (a) azzjonijiet ta' innovazzjoni fejn sa 70 % tal-kostijiet eliġibbli totali jistgħu jiġu rimborżati, hliet għal entitajiet ġuridici mingħajr skop ta' qligħ fejn sa 100 % tal-kostijiet eliġibbli totali jistgħu jiġu rimborżati;
 - (b) azzjonijiet ta' kofinanzjament tal-programm fejn mill-inqas 30 % u, f'każijiet identifikati u debitament iġġustifikati, sa 70 % tal-kostijiet eliġibbli totali jistgħu jiġu rimborżati.
3. Ir-rati ta' finanzjament determinati f'dan l-Artikolu għandhom japplikaw ukoll fil-każ ta' azzjonijiet fejn il-finanzjament ikun iffissat fil-forma ta' rata fissa, ta' kostijiet unitarji jew ta' somma f'daqqa għall-azzjoni shiħa jew għal parti minnha.

Artikolu 35

Kostijiet indiretti

1. Il-kostijiet eliġibbli indiretti għandhom ikunu 25 % tal-kostijiet eliġibbli diretti totali, eskluzi l-kostijiet eliġibbli diretti għal subkuntratti, appoġġ finanzjarju għal partijiet terzi u kwalunkwe kost unitarjujew somma f'daqqa li jinkludu kostijiet indiretti.

Fejn jixraq, il-kostijiet indiretti inkluzi f'kostijiet unitarji jew f'somom f'daqqa għandhom jiġu kkalkulati billi tintuża r-rata fissa msemmija fl-ewwel subparagrafu, hliet għal kostijiet unitarji fil-każ ta' merkanzija u servizzi fatturati internament, li għandhom jiġu kkalkulati abbażi tal-kostijiet attwali, skont il-prattika abitwali ta' kontabbiltà tal-kost tal-benefiċjarji.

2. Minkejja l-paragrafu 1, jekk previst fil-programm ta' hidma, il-kostijiet indiretti jistgħu jiġu dikjarati fil-forma ta' somma f'daqqa jew ta' kostijiet unitarji.

Artikolu 36

Kostijiet eliġibbli

1. Barra mill-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 186 tar-Regolament Finanzjarju, għal benefiċjarji b'remunerazzjoni bbażata fuq il-proġett, il-kostijiet tal-persunal huma eliġibbli sar-remunerazzjoni li persuna tithallas għal xogħol fi proġetti tar-R&I ffinanzjati minn skemi nazzjonali inkluzi imposti tas-sigurtà soċjali u kostijiet oħra marbuta mar-remunerazzjoni tal-persunal assenjat għall-azzjoni, li jirriżultaw mil-liġi nazzjonali jew mill-kuntratt ta' impjeg.

2. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 190(1) tar-Regolament Finanzjarju, il-kostijiet tar-riżorsi li jsiru disponibbli minn partijiet terzi permezz ta' kontribuzzjonijiet in natura għandhom ikunu eliġibbli sal-kostijiet eliġibbli diretti tal-parti terza.

3. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 192 tar-Regolament Finanzjarju, id-dhul iġġenerat mill-isfruttament tar-riżultati ma għandux jitqies bhala riċevuti tal-azzjoni.

4. Il-benefiċjarji jistgħu jużaw il-prattiki kontabilistiċi abitwali tagħhom biex jidentifikaw u jiddikjaraw il-kostijiet imġarrba b'rabta ma' azzjoni f'konformità mat-termini u l-kundizzjonijiet kollha stabbiliti fil-ftehim ta' għotja, u f'konformità ma' dan ir-Regolament u mal-Artikolu 186 tar-Regolament Finanzjarju.

5. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 203(4) tar-Regolament Finanzjarju, għandu jkun obligatorju ċertifikat dwar ir-rendikonti finanzjarji meta jsir il-pagament tal-bilanċ, jekk l-ammont mitlub bhala kostijiet reali u kostijiet unitarji kkalkulat skont il-prattiki abitwali ta' kontabbiltà tal-kost ikun ugwali għal, jew aktar minn, EUR 325 000.

Iċ-ċertifikati dwar ir-rendikonti finanzjarji jistgħu jsiru minn awditeur estern approvat jew, fil-każ ta' korpi pubbliċi, jinħarġu minn uffiċjal pubbliku kompetenti u indipendenti f'konformità mal-Artikolu 203(4) tar-Regolament Finanzjarju.

6. Fejn xieraq, għall-azzjonijiet ta' taħriġ u mobbiltà tal-MSCA, il-kontribuzzjoni tal-Unjoni għandha tieħu kont debitu ta' kwalunkwe spiża addizzjonali tal-benefiċjarju relatata ma' leave tal-maternità, leave tal-ġenituri, leave minhabba mard, leave speċjali jew ma' bidla tal-organizzazzjoni ospitanti tar-reklutaġġ jew ma' bidla fl-istat ċivili tar-riċerkatur matul il-perjodu tal-ftehim ta' għotja.

7. Il-kostijiet relatati mal-aċċess miftuħ, inklużi l-panijiet ta' ġestjoni tad-data, għandhom ikunu eliġibbli għal rimborż kif stipulat aktar fil-ftehim ta' ghotja.

Artikolu 37

Mekkaniżmu ta' assigurazzjoni reċiproka

1. B'dan huwa stabbilit mekkaniżmu ta' assigurazzjoni reċiproka (il-"Mekkaniżmu") li għandu jissostitwixxi u jiehu post il-fond imwaqqaf skont l-Artikolu 38 tar-Regolament (UE) Nru 1290/2013. Il-Mekkaniżmu għandu jkopri r-riskju assoċjat man-nuqqas ta' rkupru ta' somom dovuti mill-benefiċjarji:

- (a) lill-Kummissjoni taht id-Deċiżjoni Nru 1982/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³²⁾;
- (b) lill-Kummissjoni u lil korpi tal-Unjoni taht l-Orizzont 2020;
- (c) lill-Kummissjoni u lil korpi ta' finanzjament taht il-Programm.

Il-kopertura tar-riskju fir-rigward tal-korpi ta' finanzjament imsemmija fil-punt (c) tal-ewwel subparagrafu tista' tiġi implimentata permezz ta' sistema ta' kopertura indiretta stabbilita fil-ftehim applikabbli filwaqt li titqies in-natura tal-korp ta' finanzjament.

2. Il-Mekkaniżmu għandu jiġi ġestit mill-Unjoni, rappreżentata mill-Kummissjoni li taġixxi bhala aġent eżekuttiv. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi regoli speċifiċi għall-operazzjoni tal-Mekkaniżmu.

3. Il-benefiċjarji għandhom jagħmlu kontribuzzjoni ta' 5% tal-finanzjament tal-Unjoni għall-azzjoni. Abbazi ta' evalwazzjonijiet trasparenti perjodiċi, il-Kummissjoni tista' żżid dik il-kontribuzzjoni sa 8% jew tnaqqasha għal inqas minn 5%. Il-kontribuzzjoni tal-benefiċjarji għall-Mekkaniżmu għandha tiġi kkompensata mill-prefinanzjament inizjali u titallas lill-Mekkaniżmu f'isem il-benefiċjarji. Dik il-kontribuzzjoni ma għandhiex teċċedi l-ammont tal-prefinanzjament inizjali.

4. Il-kontribuzzjoni tal-benefiċjarji għandha tingħata lura meta jsir il-pagament tal-bilanċ.

5. Kwalunkwe ritorn finanzjarju ġġenerat mill-Mekkaniżmu għandu jizdied mal-Mekkaniżmu. Jekk ir-ritorn ikun insuffiċjenti, il-Mekkaniżmu ma għandux jintervjeni, u l-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jirkupraw kwalunkwe ammont dovut direttament mill-benefiċjarji jew minn partijiet terzi.

6. L-ammonti rkuprati għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat lill-Mekkaniżmu fis-sens tal-Artikolu 21(5) tar-Regolament Finanzjarju. Ladarba l-ghotjiet kollha li r-riskju għalihom ikun kopert direttament jew indirettament mill-Mekkaniżmu jkunu ngħataw kompletament, kwalunkwe somma li jkun għad fadal għandha tiġi rkuprata mill-Kummissjoni u mdahhla fil-baġit tal-Unjoni, soġġett għad-deċiżjonijiet tal-awtorità legiżlattiva.

7. Il-Mekkaniżmu jista' jiġi estiż għall-benefiċjarji ta' kwalunkwe programm ieħor tal-Unjoni li jkun direttament ġestit. Il-Kummissjoni għandha tadotta l-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni tal-benefiċjarji ta' programmi oħrajn.

Artikolu 38

Sjieda u protezzjoni

1. Il-benefiċjarji għandhom ikunu s-sidien tar-rizultati li huma jiġġeneraw. Huma għandhom jiżguraw li kwalunkwe dritt tal-impjegati tagħhom jew ta' kwalunkwe parti oħra fir-rigward tar-rizultati jista' jiġi eżerċitat b'mod kompatibbli mal-obbligi tal-benefiċjarji taht il-ftehim tal-ghotja.

Żewġ benefiċjarji jew aktar għandhom ikunu s-sidien b'mod kongunt tar-rizultati fejn:

- (a) huma ġġenerawhom b'mod kongunt; u

⁽³²⁾ Id-Deċiżjoni Nru 1982/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2006 dwar is-Seba' Programm Kwadru tal-Komunità Ewropea għall-attivajiet ta' riċerka, ta' żvilupp teknoloġiku u ta' dimostrazzjoni (2007-2013) (ĠU L 412, 30.12.2006, p. 1).

(b) ma jkunx possibbli li:

- (i) tiġi stabbilita l-kontribuzzjoni rispettiva ta' kull benefiċjarju; jew
- (ii) jiġu separati meta ssir l-applikazzjoni għal, tinkseb jew tinzamm, il-protezzjoni tagħhom.

Is-sidien kongunti għandhom jiftiehem bil-miktub dwar l-allokazzjoni u t-termini tal-eżerċizzju tas-sjeda kongunta tagħhom. Sakemm ma jiġix miftiehem mod ieħor fil-ftehim tal-konsorzju jew fil-ftehim ta' sjeda kongunta, kull sid kongunt jista' jagħti liċenzji mhux esklussivi lil partijiet terzi sabiex jisfruttaw ir-riżultati li tagħhom ikun sid b'mod kongunt (mingħajr ebda dritt ta' subliċenzjar), jekk is-sidien kongunti l-oħra jingħataw notifika minn qabel u kumpens ġust u raġonevoli. Is-sidien kongunti jistgħu jiftiehem bil-miktub li japplikaw sistema oħra minflok sjeda kongunta.

2. Il-benefiċjarji li jkunu rċewew finanzjament mill-Unjoni għandhom jiproteġu b'mod adegwat ir-riżultati tagħhom jekk il-protezzjoni tkun possibbli u ġustifikata, waqt li jaqsu l-kunsiderazzjonijiet kollha rilevanti, inklużi l-prospetti għall-isfruttament kummerċjali u kwalunkwe interess legittimu ieħor. Meta jiddeċiedu dwar il-protezzjoni, il-benefiċjarji għandhom jikkunsidraw ukoll l-interessi legittimi tal-benefiċjarji l-oħra fl-azzjoni.

Artikolu 39

Sfruttament u disseminazzjoni

1. Kull benefiċjarju li jkun irċieva finanzjament mill-Unjoni għandu juża l-aqwa sforzi tiegħu biex jisfrutta r-riżultati tiegħu, jew jara li jiġu sfruttati minn entità ġuridika oħra. L-isfruttament jista' jsir direttament mill-benefiċjarji jew indirettament b'mod partikolari permezz tat-trasferiment u l-liċenzjar tar-riżultati skont l-Artikolu 40.

Il-programm ta' hidma jista' jipprevedi obbligi addizzjonali ta' sfruttament.

Jekk, minkejja l-akbar sforzi ta' benefiċjarju sabiex jisfrutta r-riżultati tiegħu direttament jew indirettament, ma jsir ebda sfruttament tar-riżultati fi żmien perjodu partikolari kif stabbilit fil-ftehim tal-ghotja, il-benefiċjarju għandu juża pjattaforma online adatta kif identifikata fil-ftehim tal-ghotja biex isib partijiet ikkonċernati sabiex jisfruttaw daww ir-riżultati. Il-benefiċjarju jista' jiġi ezonerat minn dak l-obbligu fuq talba tal-benefiċjarju jekk dan ikun iġġustifikat.

2. Il-benefiċjarji għandhom jiddisseminaw ir-riżultati tagħhom malli jkun fattibbli, f'format disponibbli għall-pubbliku, soġġett għal kwalunkwe restrizzjoni minhabba l-protezzjoni tal-proprjetà intellettuali, ir-regoli tas-sigurtà jew interessi legittimi.

Il-programm ta' hidma jista' jipprevedi obbligi addizzjonali ta' disseminazzjoni filwaqt li jissalvagwardja l-interessi ekonomiċi u xjentifiċi tal-Unjoni.

3. Il-benefiċjarji għandhom jiżguraw li l-aċċess miftuħ għall-pubblikazzjonijiet xjentifiċi japplika taħt it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-ftehim tal-ghotja. B'mod partikolari, il-benefiċjarji għandhom jiżguraw li huma jew l-awturi jżommu biżżejjed drittijiet tal-proprjetà intellettuali sabiex jikkonformaw mar-rekwiziti tagħhom ta' aċċess miftuħ.

L-aċċess miftuħ għad-data tar-riċerka għandu jkun ir-regola ġenerali taħt it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti fil-ftehim tal-ghotja, filwaqt li jiżgura l-possibbiltà ta' eċċezzjonijiet skont il-prinċipju "miftuħ kemm jista' jkun, magħluq kemm meħtieġ", filwaqt li jittiehdu f'kunsiderazzjoni l-interessi legittimi tal-benefiċjarji inklużi l-isfruttament kummerċjali u kwalunkwe restrizzjoni, bħal regoli tal-protezzjoni tad-data, privatezza, kunfidenzjalità, sigrieti kummerċjali, l-interessi kompetittivi tal-Unjoni, regoli tas-sigurtà jew drittijiet tal-proprjetà intellettuali.

Il-programm ta' hidma jista' jipprevedi inċentivi jew obbligi addizzjonali għall-fini tal-adeżjoni ma' prattiki tax-xjenza miftuħa.

4. Il-benefiċjarji għandhom jamministraw id-data tar-riċerka kollha ġġenerata f'azzjoni taħt il-Programm skont il-prinċipji FAIR u f'konformità mal-ftehim tal-ghotja u għandhom jistabbilixxu Pjan ta' Ġestjoni tad-Data.

Il-programm ta' hidma jista' jipprevedi, fejn ġustifikat, obbligi addizzjonali li jintuza l-EOSC għall-ħzin u l-ghoti tal-aċċess għad-data tar-riċerka.

5. Il-benefiċjarji li jkollhom l-intenzjoni li jiddisseminaw ir-riżultati tagħhom għandhom jinnotifikaw minn qabel lill-benefiċjarji l-oħra fl-azzjoni. Kwalunkwe benefiċjarju iehor jista' joġġezzjona jekk jista' juri li d-disseminazzjoni tar-riżultati tkun ta' dannu sinifikanti għall-interessi legittimi tiegħu fir-rigward tar-riżultati jew tat-tagħrif ezistenti tiegħu. F'tali każijiet, ir-riżultati ma għandhomx jiġu disseminati sakemm ma jittiehdux passi adatti biex ikunu salvagwardjati dawk l-interessi legittimi.

6. Sakemm il-programm ta' hidma ma jipprevedix mod iehor, il-proposti għandhom jinkludu pjan għall-isfruttament u d-disseminazzjoni tar-riżultati. Jekk l-isfruttament mistenni tar-riżultati jinvolvi l-iżvilupp, il-ħolqien, il-manifattura u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodott jew proċess, jew il-ħolqien u l-ghoti ta' servizz, il-pjan għandu jinkludi strateġija għal tali sfruttament. Jekk il-pjan jipprevedi l-isfruttament tar-riżultati primarjament f'pajjiżi terzi mhux assoċjati, l-entitajiet ġuridici għandhom jispjegaw kif dak l-isfruttament għandu jibqa' jitqies bhala fl-interess tal-Unjoni.

Il-benefiċjarji għandhom jaġġornaw il-pjan għall-isfruttament u d-disseminazzjoni tar-riżultati matul, u wara t-tmiem ta', l-azzjoni, f'konformità mal-ftehim ta' ghotja.

7. Għall-finijiet tal-monitoraġġ u tad-disseminazzjoni mill-Kummissjoni jew mill-korp ta' finanzjament rilevanti, il-benefiċjarji għandhom jipprovdu kwalunkwe informazzjoni miluba dwar l-isfruttament u d-disseminazzjoni tar-riżultati tagħhom, f'konformità mal-ftehim ta' ghotja. Soġġett għall-interessi legittimi tal-benefiċjarji, tali informazzjoni għandha ssir disponibbli għall-pubbliku.

Artikolu 40

Trasferiment u liċenzjar

1. Il-benefiċjarji jistgħu jittrasferixxu s-sjieda tar-riżultati tagħhom. Huma għandhom jiżguraw li l-obbligi tagħhom japplikaw ukoll għas-sid il-ġdid u li dan tal-aħħar ikollu l-obbligu li jgħaddihom lil haddiehor fi kwalunkwe trasferiment sussegwenti.

2. Sakemm ma jkunx miftiehem mod iehor bil-miktub għal partijiet terzi speċifikament identifikati, inklużi entitajiet affiljati, jew sakemm ikun ma jkunx impossibbli taht il-liġi applikabbli, il-benefiċjarji li jkollhom l-intenzjoni li jittrasferixxu s-sjieda tar-riżultati għandhom jinnotifikaw minn qabel lil kwalunkwe benefiċjarju iehor li jkun għad għandu drittijiet ta' aċċess għar-riżultati. In-notifika għandha tinkludi informazzjoni suffiċjenti dwar is-sid il-ġdid biex benefiċjarju jkun jista' jivvaluta l-effetti fuq id-drittijiet ta' aċċess tiegħu.

Sakemm ma jkunx miftiehem mod iehor bil-miktub għal partijiet terzi speċifikament identifikati, inklużi entitajiet affiljati, benefiċjarju jista' joġġezzjona għat-trasferiment tas-sjieda ta' riżultati minn benefiċjarju iehor jekk ikun jista' juri li t-trasferiment ser jaffettwalu ħażin id-drittijiet ta' aċċess tiegħu. F'dan il-każ, it-trasferiment ma għandux isehh sakemm ma jkunx intlaħaq ftehim bejn il-benefiċjarji kkonċernati. Il-ftehim tal-ghotja għandu jistabbilixxi skadenzi f'dan ir-rigward.

3. Il-benefiċjarji jistgħu jagħtu liċenzji għar-riżultati tagħhom jew b'mod iehor jagħtu d-dritt tal-isfruttament tagħhom, inkluż fuq bażi esklussiva, jekk dan ma jkunx jaffettwa l-konformità mal-obbligi tagħhom. Jistgħu jingħataw liċenzji esklussivi għal riżultati soġġett għall-kunsens mill-partecipanti l-oħra kollha kkonċernati li huma jirrinunzjaw għad-drittijiet ta' aċċess tagħhom għalihom.

4. Fejn ġustifikat, il-ftehim dwar l-ghotja għandu jipprevedi d-dritt għall-Kummissjoni jew għall-korp ta' finanzjament rilevanti li joġġezzjonaw għal trasferimenti ta' sjieda tar-riżultati, jew għal ghotjiet ta' liċenzja esklussiva fir-rigward tar-riżultati, jekk:

- (a) il-benefiċjarji li ġġeneraw ir-riżultati jkunu rċevew finanzjament mill-Unjoni;
- (b) it-trasferiment jew il-liċenzjar ikun lil entità ġuridika stabbilita f'pajjiżi terzi mhux assoċjati; u
- (c) it-trasferiment jew il-liċenzjar ma jkunx konformi mal-interessi tal-Unjoni.

Jekk ikun previst id-dritt ta' oġġezzjoni, il-benefiċjarju għandu jinnotifika minn qabel l-intenzjoni tiegħu li jittrasferixxi s-sjieda tar-riżultati jew li jagħti liċenzja esklussiva fir-rigward tar-riżultati. Id-dritt ta' oġġezzjoni jista' jiġi rrinunzjat bil-miktub rigward trasferimenti jew ghotjiet lil entitajiet ġuridici identifikati speċifikament jekk hemm fis-sehh miżuri li jissalvagwardjaw l-interessi tal-Unjoni.

Artikolu 41

Drittijiet ta' aċċess

1. It-talbiet biex jiġu eżerċitati drittijiet ta' aċċess u r-rinunzi ta' drittijiet ta' aċċess għandhom isiru bil-miktub.
2. Sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor ma' min jagħti l-konċessjoni, id-drittijiet tal-aċċess ma għandhomx jinkludu d-dritt ta' subliċenzjar.
3. Qabel ma jaċċedu għall-ftehim tal-ghotja, il-benefiċjarji għandhom jinfurmaw lil xulxin dwar kwalunkwe restrizzjoni għall-ghoti ta' aċċess għat-tagħrif eżistenti tagħhom.
4. Jekk benefiċjarju m'għadux aktar involut f'azzjoni, dan ma għandux jaffettwa l-obbligi tiegħu li jagħti aċċess.
5. Jekk benefiċjarju jonqos milli jadempixxi l-obbligi tiegħu, il-benefiċjarji jistgħu jaqblu li dak il-benefiċjarju ma jkollux aktar drittijiet ta' aċċess.
6. Il-benefiċjarji għandhom jagħtu aċċess għal:
 - (a) ir-riżultati tagħhom mingħajr hlas ta' drittijiet lil kwalunkwe benefiċjarju ieħor fl-azzjoni li jkollu bżonnhom biex jimplementa l-kompiti tiegħu stess;
 - (b) it-tagħrif eżistenti tagħhom lil kwalunkwe benefiċjarju ieħor fl-azzjoni li jkollu bżonnu biex jimplementa l-kompiti tiegħu stess, soġġett għal kwalunkwe restrizzjoni msemmija fil-paragrafu 3; dak l-aċċess għandu jingħata mingħajr hlas ta' drittijiet, sakemm ma jiġix miftiehem mod ieħor mill-benefiċjarji qabel l-aċċessjoni tagħhom għall-ftehim dwar l-ghotja;
 - (c) ir-riżultati tagħhom u, soġġett għal kwalunkwe restrizzjoni msemmija fil-paragrafu 3, it-tagħrif eżistenti tagħhom lil kwalunkwe benefiċjarju ieħor fl-azzjoni li jkollu bżonnhom biex jisfrutta r-riżultati tiegħu stess; dak l-aċċess għandu jingħata taht kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli li jridu jiġu miftiehma.
7. Sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor mill-benefiċjarji, huma għandhom ukoll jagħtu aċċess għar-riżultati tagħhom u, soġġett għal kwalunkwe restrizzjoni msemmija fil-paragrafu 3, għat-tagħrif eżistenti tagħhom lil entità ġuridika li:
 - (a) tkun stabbilita fi Stat Membru jew pajjiż assoċjat;
 - (b) tkun taht il-kontroll dirett jew indirett ta' benefiċjarju ieħor, jew tkun taht l-istess kontroll dirett jew indirett bħal dak il-benefiċjarju, jew tkun tikkontrolla direttament jew indirettament lil dak il-benefiċjarju; u
 - (c) teħtieġ l-aċċess biex tisfrutta r-riżultati ta' dak il-benefiċjarju, f'konformità mal-obbligi tal-benefiċjarju fir-rigward tal-isfruttament.

L-aċċess għandu jingħata taht kundizzjonijiet ġusti u raġonevoli li jridu jiġu miftiehma.

8. Talba għal aċċess għal skopijiet ta' sfruttament tista' ssir sa sena wara t-tmiem tal-azzjoni, sakemm il-benefiċjarji ma jaqblux dwar limitu ta' żmien differenti.
9. Il-benefiċjarji li jkunu rċewew finanzjament mill-Unjoni għandhom jagħtu l-aċċess għar-riżultati tagħhom mingħajr hlas ta' drittijiet lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji jew l-aġenziji tal-Unjoni għall-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki jew il-programmi tal-Unjoni. L-aċċess għandu jkun limitat għall-użu mhux kummerċjali u mhux kompetittiv.

Tali drittijiet ta' aċċess ma għandhomx jestendu għat-tagħrif eżistenti tal-benefiċjarji.

Fazzjonijiet taht ir-raggruppament "Sigurtà Ċivili għas-Soċjetà", il-benefiċjarji li jkunu rċewew finanzjament mill-Unjoni għandhom ukoll jagħtu aċċess għar-riżultati tagħhom mingħajr hlas ta' drittijiet lill-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Membri, għall-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki jew il-programmi tagħhom f'dak il-qasam. L-aċċess għandu jkun limitat għal użu mhux kummerċjali u mhux kompetittiv u għandu jkun soġġett għal ftehim bilaterali li jiddefinixxi l-kundizzjonijiet speċifiċi bil-għan li jiġi żgurat li daww id-drittijiet ta' aċċess jintużaw biss għall-fini maħsub u li jkunu fis-seħħ obbligi ta' kunfidenzjalità adatti. L-Istat Membru, l-istituzzjoni, il-korp, l-uffiċċju jew l-aġenzija tal-Unjoni li jagħmlu t-talba għandhom jinnotifikaw lill-Istati Membri kollha dwar tali talbiet.

10. Il-programm ta' ħidma jista' jipprevedi, fejn xieraq, drittijiet ta' aċċess addizzjonali.

*Artikolu 42***Dispożizzjonijiet speċifiċi**

1. Dispożizzjonijiet speċifiċi dwar is-sjeda, l-isfruttament u d-disseminazzjoni, it-trasferiment u l-liċenzjar kif ukoll dwar id-drittijiet tal-aċċess jistgħu japplikaw għall-azzjonijiet tal-ERC, l-azzjonijiet ta' taħriġ u ta' mobbiltà, l-azzjonijiet ta' akkwist prekummerċjali, l-azzjonijiet ta' akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi, l-azzjonijiet ta' kofinanzjament ta' programm u l-azzjonijiet ta' koordinazzjoni u appoġġ.
2. Id-dispożizzjonijiet speċifiċi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu stipulati fil-ftehim ta' ghotja u ma għandhomx ibiddlu l-prinċipji u l-obbligi dwar l-aċċess miftuħ.

*Artikolu 43***Premjijiet**

1. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan il-Kapitolu, il-premjijiet ta' inkoraġġiment jew ta' rikonoxximent taħt il-Programm għandhom jingħataw u jiġu ġestiti skont it-Titolu IX tar-Regolament Finanzjarju.
2. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-programm ta' hidma jew fir-regoli tal-kontestazzjoni, kwalunkwe entità ġuridika, irrISPettivament mill-post ta' stabbiliment tagħha, tista' tipparteċipa f'kontestazzjoni.
3. Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu, fejn xieraq, jorganizzaw kontestazzjonijiet għal premjijiet ma':
 - (a) korpi oħra tal-Unjoni;
 - (b) pajjiżi terzi, inklużi l-organizzazzjonijiet jew l-aġenziji xjentifiċi u teknoloġiċi tagħhom;
 - (c) organizzazzjonijiet internazzjonali; jew
 - (d) entitajiet ġuridiċi mingħajr skop ta' qligħ.
4. Il-programmi ta' hidma jew ir-regoli tal-kontestazzjonijiet għandhom jinkludu obbligi dwar il-komunikazzjoni u, fejn xieraq, l-isfruttament, id-disseminazzjoni, is-sjeda u d-drittijiet ta' aċċess, inklużi dispożizzjonijiet dwar il-liċenzjar.

*KAPITOLU III***L-akkwist***Artikolu 44***L-akkwist**

1. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan il-Kapitolu, l-akkwist taħt il-Programm għandu jsir skont it-Titolu VII tar-Regolament Finanzjarju.
2. L-akkwist jista' wkoll jiehu l-forma ta' akkwist pre-kummerċjali jew ta' akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi mwettqa mill-Kummissjoni jew mill-korp ta' finanzjament rilevanti għan-nom tagħhom stess jew b'mod kongunt ma' awtoritajiet kontraenti minn Stati Membri u pajjiżi assoċjati. Ftali każijiet, għandhom japplikaw ir-regoli stabbiliti fl-Artikolu 26.

KAPITOLU IV

Operazzjonijiet ta' tahlit u finanzjament imhallat

Artikolu 45

Operazzjonijiet ta' tahlit

L-operazzjonijiet ta' tahlit taht il-Programm ghandhom jiġu implimentati skont il-Programm InvestEU u t-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 46

Finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa u finanzjament imhallat tal-EIC

1. Il-komponenti tal-ghotja u tal-avvanzi rimborsabbli tal-finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa u tal-finanzjament imhallat tal-EIC ghandhom ikunu soġġetti għall-Artikoli 34 sa 37.
2. Il-finanzjament imhallat tal-EIC ghandu jiġi implimentat skont l-Artikolu 48 ta' dan ir-Regolament. L-appoġġ taht il-finanzjament imhallat tal-EIC jista' jinghata sa meta l-azzjoni tkun tista' tiġi ffinanzjata bhala operazzjoni ta' tahlit jew bhala operazzjoni ta' finanzjament u investment kompletament koperta mill-garanzija tal-Unjoni taht il-Programm InvestEU. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 209 tar-Regolament Finanzjarju, il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 2 ta' dak l-Artikolu u, b'mod partikolari, il-punti (a) u (d) tiegħu, ma ghandhomx japplikaw meta ssir l-ghotja ta' finanzjament imhallat tal-EIC.
3. Il-finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa jista' jinghata lil azzjoni ta' kofinanzjament ta' programm fejn programm kongunt ta' Stati Membri u pajjiżi assoċjati jipprevedi l-użu ta' strumenti finanzjarji b'appoġġ ta' azzjonijiet magħżula. L-evalwazzjoni u l-ghażla ta' tali azzjonijiet ghandhom isiru skont l-Artikoli 15, 23, 24, 27, 28 u 29. Il-kundizzjonijiet għall-implimentazzjoni tal-finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa ghandhom jikkonformaw mal-Artikolu 32 b'analoġija mal-Artikolu 48(10) u ma' kwalunkwe kundizzjoni addizzjonali u ġustifikata stabbilita fil-programm ta' hidma.
4. Il-ħlasijiet lura inklużi l-avvanzi rimborzati u d-dhul tal-finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa u l-finanzjament imhallat tal-EIC ghandhom jitqiesu bhala dhul assenjat intern skont il-punt (f) tal-Artikolu 21(3) u l-Artikolu 21(4) tar-Regolament Finanzjarju.
5. Il-finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa u l-finanzjament imhallat tal-EIC ghandhom ikunu provduti b'mod li jipromwovi l-kompetittività tal-Unjoni filwaqt li ma jfixkilx il-kompetizzjoni fis-suq intern.

Artikolu 47

Il-Pathfinder

1. Il-Pathfinder ghandu jipprovdi għotjiet lil proġetti innovattivi ta' riskju għoli, implimentati minn konsorzji jew benefiċjarji singoli, bil-għan li jiġu żviluppatti innovazzjonijiet radikali u opportunitajiet godda għas-suq. Il-Pathfinder ghandu jipprovdi appoġġ għall-istadji bikrija ta' riċerka u żvilupp xjentifiċi, teknoloġiċi jew teknoloġikament avvanzati, inklużi l-prova ta' kuncett u l-prototipi għall-validazzjoni teknoloġika.

Il-Pathfinder ghandu jiġi implimentat primarjament permezz ta' sejha miftuha għal proposti minn isfel għal fuq b'dati ta' skadenza regolari kull sena u ghandu jipprevedi wkoll sfidi kompetittivi sabiex jiġu żviluppatti objettivi strateġiċi ewlenin li jehtieġu hsieb kemm teknoloġikament avvanzat kif ukoll radikali.

2. L-attivitajiet ta' transizzjoni tal-Pathfinder ghandhom jgħinu lil kull tip ta' riċerkaturi u l-innovaturi jiżviluppaw il-mogħdija għall-iżvilupp kummerċjali fl-Unjoni, bhall-attivitajiet ta' dimostrazzjoni u l-istudji tal-fattibbiltà biex jivvalutaw każijiet kummerċjali potenzjali, u għandhom jappoġġaw il-ħolqien ta' spin-offs u ta' negozji godda.

It-tnejja u l-kontenut tas-sejthiet għal proposti għall-attivitajiet ta' transizzjoni tal-Pathfinder għandhom jiġu determinati b'kont meħud tal-għanijiet u l-baġit stabbiliti mill-programm ta' hidma b'rabta mal-portafoll ta' azzjonijiet ikkonċernat.

Jistgħu jingħataw għotjiet addizzjonali ta' ammont fiss li ma jaqbiżx il-EUR 50 000 lil kull proposta diġà magħzula taħt il-Pathfinder, u fejn rilevanti l-attivitajiet ta' transizzjoni tal-Pathfinder, permezz ta' sejha għal proposti, biex jitwettqu azzjonijiet komplementari, inklużi azzjonijiet urġenti ta' koordinazzjoni u ta' appoġġ, għat-tishih tal-komunità ta' benefiċjarji tal-portafoll, bħall-valutazzjoni ta' spin-offs possibbli, innovazzjonijiet li potenzjalment johlqu suq jew l-iżvilupp ta' pjan ta' negozju. Il-Kumitat tal-Programm stabbilit taħt il-programm speċifiku għandu jkun infurmat b'tali każijiet.

3. Il-kriterji tal-ghoti msemmija fl-Artikolu 28 għandhom japplikaw għall-Pathfinder.

Artikolu 48

L-Aċċeleratur

1. L-Aċċeleratur għandu jkollu l-għan li, essenzjalment, jappoġġa l-innovazzjoni li tohloq suq. Huwa għandu jappoġġa biss benefiċjarji singoli u għandu prinċipalment jipprovdi finanzjament imħallat. Taħt ċerti kundizzjonijiet, jista' jipprovdi wkoll appoġġi f'forma ta' għotja biss u f'forma ta' ishma biss.

L-aċċeleratur għandu jipprovdi it-tipi ta' appoġġ li ġejjin:

- (a) appoġġ ta' finanzjament imħallat lill-SMEs, inklużi negozji ġodda, u, f'każijiet eċċezzjonali, mid-caps zġhar li jwettqu innovazzjoni mhux bankabbli li tkun rivoluzzjonarja u interruttiva.
- (b) appoġġ f'forma biss ta' għotja lill-SMEs, inklużi negozji ġodda, li jwettqu kwalunkwe tip ta' innovazzjoni, li tvarja minn innovazzjoni inkrementali għal innovazzjoni rivoluzzjonarja u interruttiva u li jimmiraw biex sussegwentement jespandu.
- (c) appoġġ f'forma biss ta' ishma lill-SMEs mhux bankabbli, inklużi negozji ġodda, li diġà rċevew appoġġ f'forma biss ta' għotja.

L-appoġġ f'forma ta' għotja biss taħt L-Aċċeleratur għandu jiġi pprovdut biss taħt il-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

- (a) il-proġett għandu jinkludi informazzjoni dwar il-kapaċitajiet u r-rieda tal-applikant li jespandi;
- (b) il-benefiċjarju għandu jkun biss negozju ġdid jew SME;
- (c) l-appoġġ f'forma ta' għotja biss taħt L-Aċċeleratur għandu jiġi pprovdut darba biss lil benefiċjarju matul il-perijodu ta' implimentazzjoni tal-Programm għal massimu ta' EUR 2,5 miljun.

2. Il-benefiċjarju tal-Aċċeleratur għandu jkun entità ġuridika, li tikkwalifika bħala negozju ġdid, SME jew f'każijiet eċċezzjonali bħala mid-cap zġhira li jkollha l-intenzjoni li tespandi, stabbilita fi Stat Membru jew f'pajjiż assoċjat. Il-proposta tista' tiġi pprezentata mill-benefiċjarju, jew, soġġett għal qbil minn qabel mill-benefiċjarju, minn persuna fizika jew entità ġuridika, waħda jew aktar, li jkollhom l-intenzjoni li jstabbilixxu jew jappoġġjaw lil dak il-benefiċjarju. Fil-każ tal-aħħar, il-ftehim ta' finanzjament għandu jiġi ffirmat biss mal-benefiċjarju.

3. Deciżjoni unika tal-ghotja għandha tkopri u tipprovdi finanzjament għal kull forma ta' kontribuzzjoni tal-Unjoni prevista taħt finanzjament imħallat tal-EIC.

4. Il-proposti għandhom jiġu evalwati fuq il-merti individwali tagħhom minn esperti esterni indipendenti u magħzula għall-finanzjament permezz ta' sejha miftuha għal proposti b'dati ta' skadenza, ibbażata fuq l-Artikoli minn 27, 28 u 29, soġġett għall-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu.

5. Il-proposti pprezentati għandhom jiġu evalwati fuq il-bażi tal-kriterji tal-ghoti li ġejjin:

- (a) l-eċċellenza;
- (b) l-impatt;
- (c) il-livell tar-riskju tal-azzjoni li jimpedixxi l-investimenti, il-kwalità u l-effiċjenza tal-implimentazzjoni, u l-htieġa għall-appoġġ mill-Unjoni.

6. Bil-qbil tal-applikanti kkonċernati, il-Kummissjoni jew il-korpi ta' finanzjament li jimplimentaw il-Programm (inklużi il-KKIs tal-EIT's) jistgħu jipprezentaw, direttament għall-evalwazzjoni taht il-kriterju tal-ghoti msemmi fil-punt (c) tal-paragrafu 4, proposta għal azzjoni ta' innovazzjoni u ta' użu fis-suq li diġà tissodisfa il-kriterji tal-ghoti msemmi fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 4, soġġett għall-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

- (a) il-proposta għandha tohroġ minn kwalunkwe azzjoni ohra ffinanzjata taht l-Orizzont 2020, mill-Programm jew, soġġett għal fażi ta' test pilota esploratorju li jrid jiġi varat taht l-ewwel programm ta' hidma, minn programmi nazzjonali u/jew reġjonali, li jibdew bl-immappjar tad-domanda għal tali skema, li d-dispożizzjonijiet dettaljati tagħha għandhom jiġu stabbiliti fil-programm speċifiku msemmi fil-punti (a) tal-Artikolu 1(2);
- (b) il-proposta tkun ibbażata fuq rieżami tal-proġett li sar fis-sentejn ta' qabel li jevalwa l-eċċellenza u l-impatt tal-proposta u tkun soġġetta għal kundizzjonijiet u proċessi li jkunu dettaljati aktar fil-programm ta' hidma.

7. Jista' jingħata Sigill ta' Eċċellenza soġġett għall-kundizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

- (a) il-benefiċjarju jkun negozju ġdid, SME jew mid-cap zghira;
- (b) il-proposta kienet eliġibbli u għaddiet mil-limiti applikabbli għall-kriterji msemmi fil-punti (a) u (b) tal-paragrafu 5;
- (c) l-attività tkun eliġibbli taht azzjoni ta' innovazzjoni.

8. Fil-każ ta' proposta li tkun għaddiet mill-evalwazzjoni, l-esperti esterni indipendenti għandhom jipproponu appoġġ korrispondenti tal-Aċċeleratur, ibbażat fuq ir-riskju affaċċjat u r-riżorsi u l-hin meħtieġa biex l-innovazzjoni tingieb u tintuża fis-suq.

Il-Kummissjoni tista' tiċhad, għal raġunijiet ġustifikati, proposta tal-esperti esterni indipendenti, inkluż minhabba nuqqas ta' konformità mal-għanijiet tal-politiki tal-Unjoni. Il-Kumitat tal-Programm għandu jiġi infurmat bir-raġunijiet għal tali każha.

9. Il-komponent tal-ghotja jew tal-avvanz rimborsabbli tal-appoġġ tal-Aċċeleratur ma għandux jeċċedi 70 % tal-kostijiet eliġibbli totali tal-azzjoni magħżula ta' innovazzjoni.

10. Il-kundizzjonijiet tal-implimentazzjoni tal-komponenti tal-ishma u tal-appoġġ ripagabbli tal-appoġġ tal-Aċċeleratur huma stipulati fid-Deċiżjoni (UE) 2021/764.

11. Il-kuntratt għall-azzjoni magħżula għandu jstabbilixxi objettivi intermedji speċifiċi li jistgħu jitkejlu kif ukoll il-prefinanzjament u l-pagamenti bin-nifs korrispondenti tal-appoġġ tal-Aċċeleratur.

Fil-każ tal-finanzjament imħallat tal-EIC, jistgħu jiġu varati attivitajiet li jikkorrispondu għal azzjoni ta' innovazzjoni u jithallas l-ewwel prefinanzjament tal-ghotja jew l-avvanz rimborsabbli, qabel l-implimentazzjoni ta' komponenti ohra tal-finanzjament imħallat mogħti mill-EIC. L-implimentazzjoni ta' daww il-komponenti għandha tkun soġġetta għall-kisba ta' objettivi intermedji speċifiċi stabbiliti fil-kuntratt.

12. F'konformità mal-kuntratt, l-azzjoni għandha tiġi sospiza, emendata jew, jekk ikun debitament ġustifikat, terminata jekk ma jinkisbux objettivi intermedji li jistgħu jitkejlu. Tista' tiġi terminata wkoll fejn l-użu mistenni fis-suq, speċjalment fl-Unjoni, ma jkunx jista' jitwettaq.

F'każijiet eċċezzjonali u fuq parir mill-bord tal-EIC, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li żżid l-appoġġ tal-Aċċeleratur soġġett għal rieżami tal-proġett minn esperti esterni indipendenti. Il-Kumitat tal-Programm għandu jiġi infurmat b'tali każijiet.

KAPITOLU V

Esperti

Artikolu 49

Haġra ta' esperti esterni indipendenti

1. L-esperti esterni indipendenti għandhom jiġu identifikati u magħżula abbażi ta' sejhiet għal espressjonijiet ta' interess minn individwi u permezz ta' sejhiet indirizzati lil organizzazzjonijiet rilevanti, bħal aġenziji ta' riċerka, istituzzjonijiet ta' riċerka, universitajiet, organizzazzjonijiet ta' standardizzazzjoni, organizzazzjoni tas-socjetà ċivili, jew impriži bil-għan li tiġi stabbilita bażi ta' data ta' kandidati.

Permezz ta' deroga mill-Artikolu 237(3) tar-Regolament Finanzjarju, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu, b'mod eċċezzjonali u f'każijiet debitament iġġustifikati, jagħzlu b'mod trasparenti kwalunkwe individwu espert bil-hiliet adatti mhux inkluż fil-bażi ta' data, dment li sejha għal espressjoni ta' interess ma tkunx identifikat esperti esterni indipendenti adegwati.

Tali esperti għandhom jiddikjaraw l-indipendenza u l-kapaċità tagħhom biex jappoġġaw l-oġettivi tal-Programm.

2. F'konformità mal-Artikolu 237(2) u (3) tar-Regolament Finanzjarju, l-esperti esterni indipendenti għandhom jiġu remunerati abbażi ta' kundizzjonijiet standard. Jekk ikun iġġustifikat, u f'każijiet eċċezzjonali, jista' jinghata livell adatt ta' remunerazzjoni li jiżboq il-kundizzjonijiet standard ibbażati fuq standards rilevanti tas-suq, speċjalment għal esperti speċifiċi ta' livell għoli. Tali spejjeż għandhom jiġu koperti mill-Programm.

3. Barra mill-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 38(2) u (3) tar-Regolament Finanzjarju, l-ismijiet ta' esperti esterni indipendenti li jevalwaw l-applikazzjonijiet għal għotjiet, li jiġu mahtura f'kapaċità personali, għandhom jiġu ppubblikati, flimkien mal-qasam ta' kompetenza esperta tagħhom, mill-inqas darba fis-sena fil-website tal-Kummissjoni jew tal-korp ta' finanzjament. Tali informazzjoni għandha tingabar, tiġi pprocessata u ppubblikata f'konformità mar-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³³⁾.

4. Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jiehdu l-miżuri adatti biex jevitaw konflitti ta' interess fir-rigward tal-involviment ta' esperti esterni indipendenti f'konformità mal-Artikolu 61 u l-Artikolu 150(5) tar-Regolament Finanzjarju.

Il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jiżguraw li espert li jiffaċċja konflitt ta' interess fir-rigward ta' materja li fuqha l-espert ikun mehtieġ jipprovdi opinjoni ma jagħtix evalwazzjoni, parir jew assistenza dwar il-materja speċifika fil-kwistjoni.

5. Meta jaħtru esperti esterni indipendenti, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti għandhom jiehdu l-miżuri adatti biex jippruvaw jiksbu kompożizzjoni bbilanċjata fi hdan il-gruppi tal-esperti u l-bordijiet ta' evalwazzjoni fir-rigward ta' hiliet, esperjenza, għarfien, inkluż fir-rigward ta' speċjalizzazzjoni, b'mod partikolari dwar l-SSH, id-diversità ġeografika u s-sess, b'kont mehud tas-sitwazzjoni fil-qasam tal-azzjoni.

6. Fejn xieraq, għal kull proposta għandu jiġi żgurat għadd adegwat ta' esperti esterni indipendenti sabiex tkun garantita l-kwalità tal-evalwazzjoni.

7. L-informazzjoni dwar il-livell ta' remunerazzjoni tal-esperti esterni indipendenti kollha għandu jsir disponibbli għall-Parlament Ewropew u għall-Kunsill.

TITOLU III

MONITORAĠĠ, KOMUNIKAZZJONI, EVALWAZZJONI U KONTROLL TAL-PROGRAMM

Artikolu 50

Monitoraġġ u rappurtar

1. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja kontinwament il-ġestjoni u l-implimentazzjoni tal-Programm, tal-programm speċifiku msemmi fil-punti (a) tal-Artikolu 1(2) u tal-attivitajiet tal-EIT. Sabiex tiżdied it-trasparenza, id-data għandha ssir disponibbli għall-pubbliku wkoll b'mod aċċessibbli fil-website tal-Kummissjoni skont l-aħħar aġġornament. B'mod partikolari, id-data għal proġetti ffinanzjati taht l-ERC, is-Shubiji Ewropej, il-missjonijiet, l-EIC u l-EIT għandha tiġi inkluża fl-istess bażi ta' data.

⁽³³⁾ Ir-Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u aġenziji tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Decizzjoni Nru 1247/2002/KE (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 39).

Il-bażi ta' data għandha tinkludi:

- (a) indikaturi marbuta biż-żmien għar-rappurtar fuq bażi ta' kull sena dwar il-progress tal-Programm lejn il-kisba tal-għanijiet msemmija fl-Artikolu 3 u stabbiltà fl-Anness V tul id-direzzjonijiet tal-impatt;
- (b) informazzjoni dwar il-livell ta' integrazzjoni tal-SSH, il-proporzjon bejn TRLs aktar baxxi u oġġla fir-riċerka kollaborattiva, il-progress fil-partecipazzjoni tal-pajjiżi li jhejju għat-twessigh tal-partecipazzjoni, l-għamla geografika ta' konsorzji fi proġetti kollaborattivi, l-evoluzzjoni tas-salarji tar-riċerkaturi, l-użu ta' proċedura ta' preżentazzjoni f'zewġ stadji u ta' evalwazzjoni, il-miżuri mahsuba biex jiffacilitaw rabtiet ta' kollaborazzjoni fil-qasam Ewropew tar-R&I, l-użu tar-rieżami tal-evalwazzjoni u l-għadd u t-tipi ta' ilmenti, il-livell ta' integrazzjoni fir-rigward tal-klima u l-infiq relatat, il-partecipazzjoni tal-SMEs, il-partecipazzjoni tas-settur privat, l-ugwaljanza bejn is-sessi fil-partecipazzjoni f'azzjonijiet iffinanzjati, il-bordijiet ta' evalwazzjoni, il-bordijiet u l-gruppi konsultattivi, is-Sigilli ta' Eċċellenza, is-Shubiji Ewropea kif ukoll ir-rata ta' kofinanzjament, il-finanzjament komplementari u kumulattiv minn programmi oħra tal-Unjoni, l-infrastrutturi tar-riċerka, iż-żmien għall-ghotja, il-livell ta' kooperazzjoni internazzjonali, l-involvement taċ-ċittadini u l-partecipazzjoni tas-soċjetà ċivili;
- (c) il-livelli ta' nfiq diżaggregati fil-livell ta' proġett sabiex tkun tista' ssir analiżi speċifika, inkluż għal kull qasam ta' intervent;
- (d) il-livell ta' sottoskrizzjoni żejda, b'mod partikolari l-għadd ta' proposti u għal kull sejha għal proposti, il-punteġġ medju tagħhom, is-sehem tal-proposti iżjed u inqas mil-livelli limiti ta' kwalità.

2. Sabiex tiġi żgurata l-valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm lejn il-kisba tal-għanijiet tiegħu, il-Kummissjoni hija mogħtija s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 55 biex temenda l-Anness V fir-rigward tal-indikaturi tad-direzzjoni tal-impatt, fejn ikun meqjus neċessarju, u biex tistabbilixxi linji ta' referenza u miri kif ukoll biex tissupplimenta dan ir-Regolament b'dispożizzjonijiet dwar l-istabiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u evalwazzjoni.

3. Is-sistema ta' rappurtar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-data għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u r-riżultati tal-Programm jingabru b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtu, mingħajr ma jiżdied il-piż amministrattiv għall-benefiċjarji. Għal dan il-għan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti proporzjonati ta' rappurtar fuq dawk li jirċievu l-fondi tal-Unjoni, inkluż fil-livell tar-riċerkaturi involuti fl-azzjonijiet sabiex ikunu jistgħu jiġu segwiti fil-karriera u l-mobbiltà tagħhom, u, fejn xieraq, fuq l-Istati Membri.

4. L-analiżi kwalitattiva mill-Kummissjoni u mill-korpi ta' finanzjament tal-Unjoni jew nazzjonali għandha tikkomplementa kemm jista' jkun id-data kwantitattiva.

5. Il-miżuri bil-għan li jiffacilitaw rabtiet ta' kollaborazzjoni fil-qasam Ewropew tar-R&I għandhom jiġu monitorjati u rieżaminati fil-kuntest tal-programmi ta' hidma.

Artikolu 51

Informazzjoni, komunikazzjoni, pubbliċità u disseminazzjoni u sfruttament

1. Dawk li jirċievu l-finanzjament tal-Unjoni għandhom jirrikonossu l-orijini ta' dawk il-fondi u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament tal-Unjoni, b'mod partikolari meta jippromwov u l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom (inkluż għall-premji), billi jipprovdu informazzjoni mmirata li tkun koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inklużi l-media u l-pubbliku.

2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni relatati mal-Programm, ma' azzjonijiet taħt il-Programm u mar-riżultati miksuba. Barra minn hekk, għandha tipprovdi informazzjoni dettaljata u f'waqtha lill-Istati Membri u lill-benefiċjarji. Għandhom jiġu pprovduti servizzi ta' tlaqqiġ ibbażati fuq l-evidenza li jkun informati mill-analitika u affinitajiet tan-netwerks lill-entitajiet interessati sabiex jgħaqqdu konsorzji għal proġetti kollaborattivi, b'attenzjoni partikolari għall-identifikazzjoni ta' opportunitajiet ta' networking għal entitajiet ġuridiċi minn pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I. Fuq il-bażi ta' tali analiżi, jistgħu jiġu organizzati avvenimenti mmirati ta' tlaqqiġ li jservu ta' sejhiet speċifiċi għall-proposti.

3. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi wkoll strateġija ta' disseminazzjoni u sfruttament li żżid id-disponibbiltà u t-tixrid kemm tar-riżultati tar-R&I kif ukoll tal-għarfien tal-Programm biex jiġi aċċellerat l-isfruttament lejn l-adozzjoni mis-suq u jitqawwa l-impatt tal-Programm.

4. Ir-riżorsi finanzjarji allokati lill-Programm għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva tal-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni kif ukoll għal attivitajiet ta' informazzjoni, komunikazzjoni, pubbliċità, disseminazzjoni u sfruttament sa fejn daww il-prijoritajiet ikunu relatati mal-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 3.

Artikolu 52

Evalwazzjoni tal-programm

1. L-evalwazzjonijiet tal-programm għandhom jitwettqu b'mod f'waqtu sabiex jikkontribwixxu għall-proċess deċiżjonali tal-Programm, il-programm qafas suċċessur tiegħu u inizjattivi oħra rilevanti għar-R&I.
2. L-evalwazzjoni interim tal-Programm għandha titwettaq bl-assistenza ta' esperti indipendenti magħżula abbażi ta' proċess trasparenti ladarba jkun hemm biżżejjed informazzjoni disponibbli dwar l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux aktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-implimentazzjoni tal-programm. Hija għandha tinkludi analiżi tal-portafoll u valutazzjoni tal-impatt fit-tul ta' programmi qafas preċedenti u għandha tiffirma l-bażi biex jiġi aġġustat jew riorjentat il-Programm, skont il-każ. Hija għandha tivvaluta l-Programm f'termini ta' effikaċja, effiċjenza, rilevanza, koerenza u valur miżjud tal-Unjoni.
3. Fi tmiem l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux aktar tard minn erba' snin wara t-tmiem tal-perijodu speċifikat fl-Artikolu 1, għandha titlesta, mill-Kummissjoni, evalwazzjoni finali tal-Programm. Hija għandha tinkludi valutazzjoni tal-impatt fit-tul ta' programmi qafas preċedenti.
4. Il-Kummissjoni għandha tippubblika u tikkomunika l-konklużjonijiet tal-evalwazzjonijiet, akkumpanjati mill-osservazzjonijiet tagħha, u għandha tippreżentahom lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni.

Artikolu 53

Awditi

1. Is-sistema ta' kontroll għall-Programm għandha tiżgura bilanċ adegwat bejn il-fiduċja u l-kontroll, filwaqt li jitqiesu l-kostijiet amministrattivi u kostijiet oħra tal-kontrolli fil-livelli kollha, speċjalment għall-benefiċjarji. Ir-regoli tal-awditjar għandhom ikunu ċari, konsistenti u koerenti tul il-Programm.
2. L-istrategġija tal-awditi għall-Programm għandha tkun ibbażata fuq l-awditu finanzjarju ta' kampjun rappreżentattiv tan-nefqa fil-firxa tal-Programm kollu. Il-kampjun rappreżentattiv għandu jkun ikkomplementat b'għażla bbażata fuq valutazzjoni tar-riskji relatati man-nefqa. L-azzjonijiet li jirċievu finanzjament kongunt minn programmi differenti tal-Unjoni għandhom jiġu awditjati darba biss, u dan għandu jkopri l-programmi kollha involuti u r-regoli applikabbli rispettivi tagħhom.
3. Barra minn hekk, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti jistgħu jiddependu fuq awditi ta' sistemi u proċessi fil-livell tal-benefiċjarji. Daww l-awditi għandhom ikunu fakultattivi għal ċerti tipi ta' benefiċjarji u għandhom jeżaminaw is-sistemi u l-proċessi ta' benefiċjarju, ikkomplementati minn awditu tat-tranzazzjonijiet. Għandhom isiru minn awditur indipendenti kompetenti li jkun ikkwalfikat biex iwettaq awditi statutorji ta' dokumenti kontabilistiċi f'konformità mad-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽³⁴⁾. L-awditi ta' sistemi u proċessi jistgħu jintużaw mill-Kummissjoni jew mill-korp ta' finanzjament rilevanti sabiex jiddeterminaw l-assigurazzjoni ġenerali dwar il-ġestjoni finanzjarja tajba tan-nefqa u għall-kunsiderazzjoni mill-gdid tal-livell tal-awditi u ċ-ċertifikati dwar dikjarazzjonijiet finanzjarji.
4. F'konformità mal-Artikolu 127 tar-Regolament Finanzjarju, il-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament jistgħu jiddependu fuq awditi dwar l-użu ta' kontribuzzjonijiet tal-Unjoni mwettqa minn persuni jew entitajiet oħra li jkunu indipendenti u kompetenti, inkluż minn min ma jkollux mandat mill-istituzzjonijiet jew korpi tal-Unjoni.
5. L-awditi jistgħu jitwettqu sa sentejn wara l-pagament tal-bilanċ.

⁽³⁴⁾ Id-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 2006 dwar il-verifiki statutorji tal-kontijiet annwali u tal-kontijiet konsolidati, li temenda d-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 84/253/KEE (ĠU L 157, 9.6.2006, p. 87).

6. Il-Kummissjoni għandha tippubblika linji gwida dwar l-awditjar, bil-għan li tiżgura applikazzjoni u interpretazzjoni affidabbli u uniformi tal-proċeduri u r-regoli tal-awditjar matul il-perijodu kollu tal-Programm.

Artikolu 54

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

Fejn pajjiż terz jiehu sehem fil-Programm permezz ta' deċiżjoni adottata skont ftehim internazzjonali jew abbażi ta' kwalunkwe strument ġuridiku ieħor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess neċessarji meħtieġa biex l-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, l-OLAF u l-Qorti Ewropea tal-Awdituri jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom b'mod komprensiv. Fil-każ tal-OLAF, dawn id-drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jwettaq investigazzjonijiet, inkluż kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.

Artikolu 55

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adożzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni soġġett għall-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adożzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 50(2) hija mogħtija lill-Kummissjoni sal-31 ta' Diċembru 2028.
3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 50(2) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għandha ttejjem id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li diġà jkun fis-seħħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 50(2) għandu jidhol fis-seħħ biss jekk l-ebda oġġezzjoni ma tkun ġiet espressa jew mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien perijodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn li huma għarrfu lill-Kummissjoni li mhumiex ser joġġezzjonaw. Dak il-perijodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

TITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET TRANSIZZJONALI U FINALI

Artikolu 56

Thassir

Ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 jiġihassru b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.

*Artikolu 57***Dispożizzjonijiet transizzjonali**

1. Dan ir-Regolament m'għandux jaffettwa l-kontinwazzjoni jew il-modifika ta' azzjonijiet mibdija taħt ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 li għandhom jibqgħu japplikaw għal dawk l-azzjonijiet sal-għeluq tagħhom. Il-programmi ta' hidma u l-azzjonijiet previsti fil-pjanijiet ta' hidma adottati taħt ir-Regolament (UE) Nru 1290/2013 u taħt l-atti bażiċi korrispondenti tal-korpi ta' finanzjament għandhom ukoll jibqgħu regolati mir-Regolament (UE) Nru 1290/2013 u minn dawk l-atti bażiċi sat-tlestija tagħhom.
2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva li jkunu meħtieġa biex tiġi żgurata t-transizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati skont ir-Regolament (UE) Nru 1291/2013.

*Artikolu 58***Dhul fis-seħh**

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fil-jum tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2021.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-28 ta' April 2021.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
D. M. SASSOLI

Għall-Kunsill
Il-President
A. P. ZACARIAS

ANNEX I

IL-LINJI PRINCIPALI TAL-ATTIVITAJIET

L-għanijiet generali u speċifiċi msemmija fl-Artikolu 3 ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu segwiti fil-Programm kollu, permezz tal-oqsma ta' intervent u l-linji generali ta' attivitajiet deskritti f'dan l-Anness u fl-Anness II għal dan ir-Regolament, kif ukoll fl-Anness I tad-Deċiżjoni (UE) 2021/764.

(1) Pilastru I "Xjenza Eċċellenti"

Permezz tal-attivitajiet li ġejjin, dan il-pilastru, b'konformità mal-Artikolu 4, għandu jipromwovi l-eċċellenza xjentifika, jattira l-aqwa talent lejn l-Ewropa, jipprovdi l-appoġġ adatt għar-riċerkaturi fi stadju bikri u jappoġġa l-holqien u t-tixrid ta' eċċellenza xjentifika, ta' għarfien, metodoloġiji u hiliet ta' kwalità għolja, teknoloġiji u soluzzjonijiet għall-isfidi soċjali, ambjentali u ekonomiċi globali. Għandu jikkontribwixxi wkoll lejn l-għanijiet speċifiċi l-oħra tal-Programm kif imsemmija fl-Artikolu 3.

- (a) ERC: dan jipprovdi finanzjament attraenti u flessibbli sabiex jgħin lil riċerkaturi individwali b'talent u kreattivi, b'enfasi fuq riċerkaturi fi stadju bikri, u t-timijiet tagħhom isegwu d-direzzjonijiet l-aktar promettenti fil-fruntieri tax-xjenza, irrispettivament min-nazzjonalità u l-pajjiż ta' oriġini tagħhom u abbażi tal-kompetizzjoni mifruxa mal-Unjoni msejsa unikament fuq il-kriterju ta' eċċellenza.

Qasam ta' intervent: Xjenza fil-fruntieri tal-għarfien.

- (b) MSCA: dawn jattrezzaw lir-riċerkaturi b'għarfien u hiliet godda permezz tal-mobbiltà u l-esposizzjoni bejn fruntieri, setturi u dixiplini, itejbu t-taħriġ u s-sistemi tal-iżvilupp tal-karriera kif ukoll jistrutturaw u jtejbu r-reklutaġġ istituzzjonali u nazzjonali, b'kont mehud tal-Karta Ewropea għar-Riċerkaturi u l-Kodiċi ta' Kondotta għar-reklutaġġ tar-riċerkaturi; b'dan il-mod, l-MSCA jgħinu biex jibnu l-pedamenti ta' pajsagġ ta' riċerka eċċellenti Ewropea madwar l-Ewropa kollha, billi jikkontribwixxu għal spinta lill-impjegi, lit-tkabbir u lill-investment, u biex jissolvew l-isfidi attwali u futuri tas-soċjetà.

Oqsma ta' intervent: it-trawwim tal-eċċellenza permezz tal-mobbiltà ta' riċerkaturi bejn fruntieri, setturi u dixiplini; it-trawwim ta' hiliet godda permezz ta' taħriġ eċċellenti tar-riċerkaturi; it-tiżiħ tar-riżorsi umani u l-iżvilupp tal-hiliet fiż-ŻER kollha; it-titjib u l-iffacilitar tas-sinergiji; il-promozzjoni tas-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku.

- (c) Infrastrutturi tar-riċerka: l-Ewropa tiġi attrezzata b'infrastrutturi ta' riċerka sostenibbli ta' klassi mondjali li jkunu miftuħa u aċċessibbli għall-aqwa riċerkaturi mill-Ewropa u lil hinn minnha. L-inkoraggiment tal-użu tal-infrastrutturi eżistenti tar-riċerka, inkluzi daww i-finanzjati minn fondi taħt il-Politika ta' Koeżjoni tal-Unjoni. B'dan il-mod jtkabbar il-potenzjal tal-infrastruttura tar-riċerka biex issostni l-avvanz xjentifiku u l-innovazzjoni, u biex tippermetti li x-xjenza miftuħa u eċċellenti f'konformità mal-prinċipji FAIR, flimkien ma' attivitajiet relatati mal-politika tal-Unjoni u l-kooperazzjoni internazzjonali.

Oqsma ta' intervent: il-konsolidament u l-iżvilupp tal-pajsagġ tal-infrastrutturi Ewropej tar-riċerka; il-ftuħ, l-integrazzjoni u l-interkonnessjoni ta' infrastrutturi tar-riċerka; il-potenzjal ta' innovazzjoni tal-infrastrutturi Ewropej tar-riċerka u l-attivitajiet ta' innovazzjoni u taħriġ; ir-rinfurzar tal-politika Ewropea dwar l-infrastrutturi tar-riċerka u l-kooperazzjoni internazzjonali.

(2) Pilastru II "Sfidi Globali u Kompetittività Industrijali Ewropea"

Permezz tal-attivitajiet li ġejjin, dan il-pilastru, f'konformità mal-Artikolu 4, għandu jappoġġa l-holqien u t-tixrid aħjar ta' għarfien, teknoloġiji u soluzzjonijiet sostenibbli godda ta' kwalità għolja, isahhaħ il-kompetittività tal-industrija Ewropea, isahhaħ l-impatt tar-R&I billi jiżviluppa, jappoġġa u jimplementa l-politiki tal-Unjoni, u jagħti appoġġ lill-adozzjoni ta' soluzzjonijiet innovattivi fl-industrija, partikolarment fl-SMEs u n-negozji l-godda, u s-soċjetà biex jiġu indirizzati l-isfidi globali. Għandu jikkontribwixxi wkoll lejn l-għanijiet speċifiċi l-oħra tal-Programm kif imsemmija fl-Artikolu 3.

L-SSH għandhom jiġu integrati b'mod shiħ fir-raggruppamenti kollha, inkluz l-attivitajiet speċifiċi u dedikati.

Biex jiġu massimizzati l-flessibilità u s-sinerġiji tal-impatt, l-attivitajiet tar-R&I għandhom jiġu organizzati f'sitt raggruppamenti, interkonnessi permezz ta' infrastrutturi tar-riċerka pan-Ewropej, li individwalment u flimkien ser jincitaww kooperazzjoni interdixiplinari, transsettorjali, transpolitika, transfruntiera u internazzjonali. Il-Pilastru II tal-Programm se jkopri attivitajiet minn firxa wiesgħa ta' TRLs, fosthom TRLs aktar baxxi.

Kull raggruppament jikkontribwixxi lejn bosta SDGs; u bosta SDGs huma appoġġati minn aktar minn raggruppament wiehed.

L-attivitajiet tar-R&I għandhom jiġu implimentati fir-raggruppamenti li ġejjin u bejniethom:

- (a) Raggruppament "Sahħa": it-titjib u l-harsien tas-sahħa u l-benesseri taċ-ċittadini ta' kull età billi jkun iġġenerat għarfien ġdid, jiġu żviluppati soluzzjonijiet innovattivi, u tiġi żgurata l-integrazzjoni, fejn rilevanti, ta' perspettiva tal-ugwaljanza bejn is-sessi għall-prevenzjoni, id-dijanjozi, il-monitoraġġ, it-trattament u l-kura tal-mard u l-iżvilupp tat-teknoloġiji tas-sahħa; il-mitigazzjoni tar-riskji għas-sahħa; il-protezzjoni tal-popolazzjonijiet u l-promozzjoni ta' saħħa tajba u benessere, anke fuq il-post tax-xogħol; is-sistemi tas-sahħa pubblika jsiru aktar kosteffikaċi, ġusti u sostenibbli; il-prevenzjoni u l-indirizzar tal-mard relatat mal-faqar; l-appoġġ lil, u l-facilitazzjoni ta', il-partecipazzjoni u l-awtoġestjoni tal-pazjenti.

Oqsma ta' intervent: is-sahħa matul il-ħajja kollha; id-determinanti tas-sahħa ambjentali u soċjali; il-mard li ma jittidhx u mard rari; il-mard li jittiehed, inkluż il-mard relatat mal-faqar u injorat; l-ghodod, it-teknoloġiji u s-soluzzjonijiet diġitali għas-sahħa u l-kura, inkluża medicina personalizzata; is-sistemi tal-kura tas-sahħa.

- (b) Raggruppament "Kultura, kreattività u soċjetà inklużiva": it-tishih tal-valuri demokratiċi, inklużi l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali; is-salvagwardja tal-wirt kulturali taġhna; l-esplorazzjoni tal-potenzjal tas-setturi kulturali u kreattivi, u l-promozzjoni tat-trasmazzjonijiet soċjoekonomiċi li jikkontribwixxu għall-inklużjoni u t-tkabbir, inklużi l-ġestjoni tal-migrazzjoni u l-integrazzjoni tal-migranti.

Oqsma ta' intervent: id-demokrazija u l-governanza; il-kultura, il-wirt kulturali u l-kreattività; it-trasmazzjonijiet ekonomiċi u soċjali.

- (c) Raggruppament "Sigurtà Ċivili għas-Soċjetà": l-indirizzar tal-isfidi li jirriżultaw mit-theddid persistenti ta' sigurtà, inkluża ċ-ċiberkriminalità, kif ukoll mid-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem.

Oqsma ta' intervent: is-soċjetajiet reżiljenti għad-diżastri; il-protezzjoni u s-sigurtà; iċ-ċibersigurtà.

- (d) Raggruppament "Diġitali, Industrija u Spazju": ir-rinfurzar tal-kapaċitajiet u l-assigurazzjoni tas-sovranità tal-Ewropa f'teknoloġiji abilitanti ewlenin għad-diġitalizzazzjoni u l-produzzjoni, u fit-teknoloġija spazjali, tul il-katina tal-valur kollha; biex tinbena industrija kompetittiva, diġitali, b'livell baxx ta' karbonju u ċirkolari; tiġi żgurata provvista sostenibbli tal-materja prima; jiġu żviluppati materjali avvanzati u tiġi pprovduta l-bażi għall-avvanzi u l-innovazzjoni fl-isfidi soċjetali globali.

Oqsma ta' intervent: it-teknoloġiji tal-manifattura; it-teknoloġiji diġitali ewlenin, inklużi teknoloġiji tal-kwantum; teknoloġiji abilitanti emergenti; materjali avvanzati; l-intelliġenza artifiċjali u r-robotika; l-internet tal-generazzjoni li jmiss; il-computing avvanzat u Big Data; l-industriji ċirkolari; l-industriji b'livell baxx ta' karbonju u nodfa; l-ispażju, inkluża l-osservazzjoni tad-dinja.

- (e) Raggruppament "Klima, enerġija u mobbiltà": il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima permezz ta' fehim aħjar tal-kawzi, l-evoluzzjoni, ir-riskji, l-impatti u l-opportunitajiet tiegħu, billi s-setturi tal-enerġija u tat-trasport isiru aktar favur il-klima u l-ambjent, aktar effiċjenti u kompetittivi, aktar intelliġenti, aktar sikuri, u aktar reżiljenti, jippromwovu l-użu ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli u l-effiċjenza enerġetika, itejbu r-reżiljenza tal-Unjoni għax-xokkijiet esterni u jadattaw l-imġiba soċjali fir-rigward tal-SDGs.

Oqsma ta' intervent: ix-xjenza tal-klima u s-soluzzjonijiet tal-klima; il-provvista tal-enerġija; is-sistemi u l-grilji tal-enerġija; il-bini u l-facilitajiet industrijali fit-transizzjoni tal-enerġija; il-komunitajiet u l-bliet; il-kompetittività industrijali fit-trasport; trasport u mobbiltà nodfa, sikuri u aċċessibbli; mobbiltà intelliġenti; il-ħzin tal-enerġija.

- (f) Raggruppament "Ikel, Bijoeconomija, Riżorsi Naturali, Agrikoltura u Ambjent": il-protezzjoni tal-ambjent, ir-restawr, il-ġestjoni sostenibbli u l-użu ta' riżorsi naturali u bijoloġiċi mill-art, l-ilmijiet interni u l-baħar biex titwaqqaf l-erożjoni tal-bijodiversità, tiġi indirizzata s-sigurtà tal-ikel u n-nutrizzjoni għal kulhadd u t-transizzjoni lejn ekonomija b'livell baxx ta' karbonju, b'użu effiċjenti tar-riżorsi u ċirkolari u lejn bijoeconomija sostenibbli.

Oqsma ta' intervent: l-osservazzjoni ambjentali; il-bijodiversità u r-riżorsi naturali; l-agrikoltura, il-forestrija u ż-żoni rurali; l-ibhra, l-oċeani u l-ilmijiet interni; is-sistemi tal-ikel; is-sistemi ta' innovazzjoni b'bażi bijoloġika fil-bijoeconomija tal-Unjoni; is-sistemi ċirkolari.

- (g) Azzjonijiet diretti mhux nukleari tal-JRC: il-ġenerazzjoni ta' evidenza xjentifika ta' kwalità għolja għal politiki pubbliċi tajbin li jkunu effiċjenti u affordabbli. L-inizjattivi u l-proposti godda għal atti ġuridici tal-Unjoni jehtieġu evidenza trasparenti, komprensiva u bbilancjata sabiex jiġu mfassla b'mod sensibbli, filwaqt li l-implimentazzjoni tal-politika tehtieġ li l-evidenza tkun imkejla u mmonitorjata. Il-JRC jipprovdi, għall-politiki tal-Unjoni, evidenza xjentifika indipendenti u appoġġ tekniku matul iċ-ċiklu kollu tal-politika. Il-JRC jiffoka r-riċerka tiegħu fuq il-prijoritajiet ta' politika tal-Unjoni.

Oqsma ta' intervent: it-tisħih tal-baži tal-gharfien għat-tfassil ta' politiki: sfidi globali (is-saħħa; il-kultura, il-kreattività u s-socjetà inkluziva; is-sigurtà ċivili għas-socjetà; id-diġitali, l-industrija u l-ispazju; il-klima, l-enerġija u l-mobbiltà; l-ikel, il-bijoeconomija, riżorsi naturali, agrikoltura u ambjent); innovazzjoni, żvilupp ekonomiku, u kompetittività; eċċellenza xjentifika; żvilupp territorjali u appoġġ għall-Istati Membri u reġjuni.

(3) Pilastru III "Ewropa Innovattiva"

Permezz tal-attivitajiet li ġejjin, dan il-pilastru għandu, f'konformità mal-Artikolu 4, jipromwovi l-forom kollha ta' innovazzjoni, inkluża l-innovazzjoni mhux teknoloġika, primarjament fl-SMEs, inklużi negozji godda, bil-facilitazzjoni tal-iżvilupp teknoloġiku, id-dimostrazzjoni u t-trasferiment tal-gharfien, u jsaħħa l-użu ta' soluzzjonijiet innovattivi. Dan għandu jikkontribwixxi wkoll lejn l-ghanijiet speċifiċi l-oħra tal-Programm kif imsemmija fl-Artikolu 3. L-EIC għandu jiġi implimentat primarjament permezz ta' żewġ strumenti, il-Pathfinder, implimentat primarjament permezz tar-riċerka kollaborattiva, u l-Aċċeleratur.

- (a) L-EIC: jiffoka prinċipalment fuq innovazzjoni rivoluzzjonarja u interruttiva, jimmira b'mod partikolari lejn l-innovazzjoni li tohloq is-swieq, filwaqt li jappoġġa wkoll it-tipi kollha ta' innovazzjoni, inkluża l-innovazzjoni inkrementali.

Oqsma ta' intervent: il-Pathfinder għal riċerka avvanzata, bħala appoġġ lit-teknoloġiji futuri u emergenti li jkunu rivoluzzjonarji, li joħolqu suq u/jew ikunu teknoloġikament avvanzati; l-Aċċeleratur, li jnaqqas id-distakk fil-finanzjament bejn l-aħħar stadji tal-attivitajiet tar-R&I u l-implimentazzjoni fis-suq, biex tintuża b'mod effettiv l-innovazzjoni rivoluzzjonarja li tohloq swieq godda, u biex kumpanniji jespandu fejn is-suq ma jipprovdix finanzjament vijabbli; attivitajiet addizzjonali tal-EIC bħal premijiet u fellowships, u servizzi b'valur miżjud għan-negozji.

- (b) Ekosistemi Ewropej ta' innovazzjoni

Oqsma ta' intervent: attivitajiet li jinkludu b'mod partikolari l-konnessjoni, fejn rilevanti f'kooperazzjoni mal-EIT, ma' atturi nazzjonali u reġjonali ta' innovazzjoni u l-appoġġ għall-implimentazzjoni ta' programmi transfruntiera kongunti ta' innovazzjoni minn Stati Membri, reġjuni u pajjiżi assoċjati, mill-iskambju tal-prattika u l-gharfien dwar ir-regolazzjoni tal-innovazzjoni sat-tisħih tal-hiliet personali għall-innovazzjoni għal attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni, inkluża l-innovazzjoni miftuħa jew li titmexxa mill-utenti, biex tiżdied l-effikaċja tas-sistema Ewropea ta' innovazzjoni. Dan għandu jiġi implimentat f'sinerġija ma', fost l-oħrajn, l-appoġġ tal-FEŻR għal ekosistemi tal-innovazzjoni u shubji interreġjonali madwar temi ta' speċjalizzazzjoni intelligenti.

- (c) L-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija

Oqsma ta' intervent (definiti fl-Anness II): ekosistemi sostenibbli ta' innovazzjoni madwar l-Ewropa; hiliet ta' innovazzjoni u ta' imprenditorija f'perspettiva ta' tagħlim tul il-ħajja, inkluża ż-żieda fil-kapaċitajiet tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni oghla fl-Ewropa kollha; soluzzjonijiet godda fis-suq biex jindirizzaw sfidi globali; is-sinerġiji u l-valur miżjud fi hdan il-Programm.

(4) Il-Parti "Twessigh tal-Partecipazzjoni u Tisħih taż-ŻER"

Permezz tal-attivitajiet li ġejjin, din il-Parti għandha ssegwi għanijiet speċifiċi kif stabbiliti fil-punt (d) tal-Artikolu 3(2). Għandha tikkontribwixxi wkoll lejn l-ghanijiet speċifiċi l-oħra tal-Programm kif imsemmija fl-Artikolu 3. Filwaqt li tinfed il-Programm kollu, din il-Parti għandha tappoġġa attivitajiet li jikkontribwixxu għall-attrazzjoni tat-talent, it-trawwim taċ-ċirkolazzjoni tal-imħu u l-prevenzjoni tal-eżodu tal-imħu, ta' Ewropa bbażata aktar fuq l-gharfien, aktar innovattiva u aktar ugwali bejn is-sessi, fuq quddiem nett tal-kompetizzjoni globali, it-trawwim tal-kooperazzjoni transnazzjonali u b'dan l-ottimizzazzjoni tal-qawwiet u l-potenzjal nazzjonali fl-Ewropa kollha f'ŻER li tagħti prestazzjoni tajba, fejn l-gharfien u forza tax-xogħol b'hiliet għoljin jiċċirkolaw b'mod liberu b'mod ibbilancjat, fejn ir-riżultati tar-R&I jiġu disseminati b'mod wiesa' lil, kif ukoll jinftiehm u jiġu fdati minn, ċittadini infurmati u jkunu ta' benefiċċju għas-socjetà kollha kemm hi, u fejn il-politika tal-Unjoni, b'mod partikolari l-politika dwar ir-R&I, tissejjes fuq evidenza xjentifika ta' kwalità għolja.

Din il-Parti għandha tappoġġa wkoll attivitajiet li jimmiraw li jtejbu l-kwalità ta' proposti minn entitajiet ġuridiċi minn pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I, bħal kontrolli u pariri professjonali qabel isiru l-proposti, u jżidu l-attivitajiet tal-Punti ta' Kuntatt Nazżjonali biex jiġi appoġġat in-netwerking internazzjonali, kif ukoll attivitajiet li jimmiraw li jappoġġaw entitajiet ġuridiċi minn pajjiżi bi prestazzjoni baxxa fir-R&I li jingħaqdu ma' proġetti kollaborattivi diġà magħżula li fihom ma jkunux qed jieħdu sehem entitajiet ġuridiċi minn tali pajjiżi.

Oqsma ta' intervent: it-twessigh tal-partecipazzjoni u t-tixrid tal-eċċellenza, inkluż permezz tal-ħolqien ta' timijiet, ġemellaġġi, Presidenzi taż-ŻER, il-Kooperazzjoni Ewropea fix-Xjenza u t-Teknoloġija (COST, *European Cooperation in Science and Technology*), l-inizjattivi ta' eċċellenza u attivitajiet biex titrawwem iċ-ċirkolazzjoni tal-imħuħ; ir-riforma u t-tiħiħ tas-sistema Ewropea tar-R&I, inkluż pereżempju billi tiġi appoġġata r-riforma tal-politika nazżjonali tar-R&I, jiġu pprovduti ambjenti attraenti għall-karrieri, u jiġu appoġġati x-xjenza relatata mal-ugwaljanza bejn is-sessi u x-xjenza relatata maċ-ċittadini.

ANNEX II

ISTITUT EWROPEW TAL-INNOVAZZJONI U T-TEKNOLOĠIJA (EIT)

Dawn li ġejjin għandhom japplikaw fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet tal-programm tal-EIT:

(1) Spjega ta' raġunijiet

Kif jiddikjara b'mod ċar ir-rapport tal-Grupp ta' Livell Għoli dwar il-massimizzazzjoni tal-impatt tar-R&I tal-Unjoni (il-Grupp ta' Livell Għoli Lamy), it-triq 'il quddiem hija li "nedukaw għall-futur u ninvestu fin-nies li se jagħmlu bidla". B'mod partikolari, l-istituzzjonijiet Ewropej ta' edukazzjoni oghla huma mhegga jstimolaw l-impreditorija, inehhu l-fruntieri dixxiplinari u jstituzzjonalizzaw kollaborazzjonijiet interdixxiplinari b'saħħithom bejn is-settur akkademiku u l-industrija. Skont s'tharriġ reċenti, l-aċċess għal persuni li għandhom talent huwa fil-fatt l-aktar fattur importanti li jinfluwenza l-għażliet ta' postijiet tal-fundaturi Ewropej ta' negozji godda. L-edukazzjoni impreditorjali, l-opportunitajiet ta' taħriġ u l-iżvilupp ta' hiliet kreattivi għandhom rwol ewleni fil-kultivazzjoni ta' innovaturi futuri u fl-iżvilupp tal-abbiltajiet ta' dawk eżistenti sabiex dawn jespandu n-negozju tagħhom u jilhqqu livelli oghla ta' suċċess. L-aċċess għat-talent impreditorjali, flimkien mal-aċċess għal servizzi professjonali, il-kapital u s-swieq fil-livell tal-Unjoni, u t-tlaqqiġ flimkien ta' atturi ewlenin tal-innovazzjoni sabiex jaħdmu lejn għan komuni, huma ingredjenti ewlenin għat-trawwim ta' ekosistema tal-innovazzjoni. Hemm hteġa li jiġu koordinati l-isforzi fl-Unjoni kollha sabiex tinholqu massa kritika ta' raggruppamenti u ekosistemi impreditorjali interkonnessi madwar l-Unjoni kollha.

Illum, l-EIT huwa l-akbar ekosistema integrata tal-innovazzjoni fl-Ewropa li tlaqqa' flimkien shab mid-dinja tan-negozju, tar-riċerka, tal-edukazzjoni u minn lil hinn. L-EIT ikompli jappoġġa lill-KKI tiegħu, li huma Shubiji Ewropej fuq skala kbira li jindirizzaw sfidi globali speċifiċi, u jsaħħah l-ekosistemi tal-innovazzjoni madwarhom. Huwa jagħmel dan billi jrawwem l-integrazzjoni tal-edukazzjoni, ir-R&I tal-oghla standards, biex b'hekk jinholqu ambjenti li jwasslu għall-innovazzjoni, u billi jippromwovi u jappoġġa generazzjoni ġdida ta' intraprendituri u jstimula l-holqien ta' kumpanniji innovattivi b'sinergija mill-qrib u b'komplementarjetà mal-EIC.

Madwar l-Ewropa kollha, għad hemm bżonn ta' sforzi biex jiġu żviluppati ekosistemi fejn ir-riċerkaturi, l-innovaturi, l-industriji u l-gvernijiet ikunu jistgħu jinteraġixxu faċilment. L-ekosistemi tal-innovazzjoni, fil-fatt, għandhom mhumieq qed jaħdmu bl-aħjar mod minhabba għadd ta' raġunijiet, bħal pereżempju:

- (a) l-interazzjoni bejn l-atturi tal-innovazzjoni għadha mxejnkla minn ostakoli organizzazzjonali, regolatorji u kulturali bejniethom;
- (b) l-isforzi sabiex jissaħħu l-ekosistemi tal-innovazzjoni għandhom jibbenefikaw minn koordinazzjoni u minn enfasi ċara fuq oġettivi u impatti speċifiċi.

Sabiex jiġu indirizzati l-isfidi soċjetali tal-futur, jinhatfu l-opportunitajiet ipprezentati minn teknoloġiji godda u jsir kontribut lejn tkabbir ekonomiku favur l-ambjent u sostenibbli, l-impjiegi, il-kompetittività u l-benesseri taċ-ċittadini Ewropej, jehtieg li l-kapaċità tal-Ewropa li tkun innovattiva tkompli tiġi msahha permezz ta': tishih ta' ambjenti eżistenti u trawwim tal-holqien ta' oħrajn godda li jwasslu għall-kollaborazzjoni u l-innovazzjoni; tishih tal-kapaċitajiet tal-innovazzjoni tas-settur akkademiku u tar-riċerka; appoġġ għal generazzjoni ġdida ta' persuni impreditorjali; stimolazzjoni tal-holqien u l-iżvilupp ta' impriżi innovattivi, kif ukoll it-tishih tal-vizibilità u r-rikonoxximent ta' attivitajiet ta' R&I iffinanzjati mill-Unjoni, b'mod partikolari l-finanzjament tal-EIT għall-pubbliku generali.

In-natura u l-iskala tal-isfidi tal-innovazzjoni jirrikjedu l-komunikazzjoni u l-mobilizzazzjoni ta' atturi u riżorsi fuq skala Ewropea, permezz tat-trawwim ta' kollaborazzjoni transfruntiera. Hemm bżonn li jitneħħew l-ostakoli bejn id-dixxiplini u tul il-ktajjen ta' valur u jiġi mrawwem l-istabiliment ta' ambjent favorevoli għal skambju effettiv tal-għarfien u tal-kompetenza esperta, u għall-iżvilupp u l-attrazzjoni ta' talenti impreditorjali. L-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-EIT għadha tiżgura koerenza mal-isfidi tal-Programm, kif ukoll komplementarjetà mal-EIC.

(2) Oqsma ta' intervent

2.1. Ekosistemi sostenibbli ta' innovazzjoni madwar l-Ewropa

F'konformità mar-Regolament dwar l-EIT u mal-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-EIT, l-EIT ser jaqdi rwol rinfurzat fit-tishih tal-ekosistemi tal-innovazzjoni bbażati fuq l-isfidi madwar l-Ewropa. B'mod partikolari, l-EIT jkompli jopera primarjament permezz tal-KKI tiegħu, is-Shubiji Ewropej fuq skala kbira li jindirizzaw sfidi soċjetali speċifiċi. Huwa jkompli jsaħħah l-ekosistemi tal-innovazzjoni madwarhom, billi jiftaħhom u jrawwem l-integrazzjoni tar-riċerka, l-innovazzjoni u l-edukazzjoni. Barra minn hekk, l-EIT isaħħah l-ekosistemi tal-innovazzjoni madwar l-Ewropa kollha billi jespandi l-Iskema tiegħu ta' Innovazzjoni Reġjonali (*Regional Innovation Scheme*) (ir-RIS). L-EIT jaħdem b'ekosistemi tal-innovazzjoni li jesebixxu potenzjal għoli ta' innovazzjoni abbażi ta' strateġija, allinjament tematiku u l-impatt previst, u f'sinergija mill-qrib ma' strateġiji u pjattaformi ta' speċjalizzazzjoni intelligenti,

Linji prinċipali

- (a) it-tisħih tal-effikaċja u d-disponibbiltà lejn shab ġodda tal-KKI eżistenti, li jippermettu t-transizzjoni lejn awtosostenibbiltà fit-tul, u l-analizi tal-htieġa li jiġu stabbiliti oħrajn ġodda biex jiġu indirizzati sfidi globali. L-oqsma tematiċi speċifiċi huma definiti fl-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-EIT, b'kont meħud tal-ippjanar strateġiku;
 - (b) l-aċċellerazzjoni tar-reġjuni lejn l-eċċellenza f'pajjiżi li huma msemmija fl-Aġenda Strateġika ta' Innovazzjoni tal-EIT f'kooperazzjoni mill-qrib ma' fondi strutturali u programmi rilevanti oħrajn tal-Unjoni fejn xieraq.
- 2.2. Hiliet ta' innovazzjoni u ta' imprenditorija f'perspettiva ta' taġħlim tul il-ħajja, inkluża żieda fil-kapaċitajiet tal-istituzzjonijiet ta' edukazzjoni oġħla fl-Ewropa kollha

L-attivitajiet tal-edukazzjoni tal-EIT jiġu rinforzati sabiex jitrawmu l-innovazzjoni u l-imprenditorija permezz ta' edukazzjoni u taħriġ utli. L-enfasi aktar qawwija li ssir fuq l-iżvilupp tal-kapital uman hija bbażata fuq l-espansjoni ta' programmi tal-edukazzjoni eżistenti tal-KKIs tal-EITs bil-ħsieb li l-istudenti u l-professionisti jkomplu jingħataw kurrikuli ta' kwalità għolja li jkunu bbażati fuq l-innovazzjoni, il-kreattività u l-imprenditorija li b'mod partikolari jkunu konformi mal-istrateġija tal-Unjoni relattiva għall-industrija u hiliet. Dan jista' jinkludi riċerkaturi u innovaturi appoġġati minn partijiet oħrajn tal-Programm, b'mod partikolari l-MSCA. L-EIT jappoġġa wkoll il-modernizzazzjoni ta' istituzzjonijiet ta' edukazzjoni oġħla fl-Ewropa kollha u l-integrazzjoni taġħhom fl-ekosistemi tal-innovazzjoni billi jiġu stimulati u miżjudin il-potenzjal u l-kapaċitajiet imprenditorjali taġħhom u jiġu meħġġa jantiċipaw aħjar ir-rekwiżiti tal-hiliet il-ġodda,

Linji prinċipali

- (a) l-iżvilupp ta' kurrikuli innovattivi, b'kont meħud tal-htieġijiet futuri tas-soċjetà u tal-industrija, u programmi trasversali sabiex jiġu offruti lill-istudenti, lill-imprendituri u lill-professionisti madwar l-Ewropa u lil hinn minnha, fejn l-gharfien speċjalizzati u dak speċifiku għas-settur jiġi kkombinat ma' hiliet orjentati lejn l-innovazzjoni u hiliet imprenditorjali, bħall-hiliet fit-teknoloġija avvanzata relatata ma' teknoloġiji abilitanti ewlenin, diġitali u sostenibbli;
 - (b) it-tisħih u l-espansjoni tat-tikketta tal-EIT sabiex jittejjbu l-vizibilità u r-rikonoxximent tal-programmi tal-edukazzjoni tal-EIT abbażi ta' shubijiet bejn istituzzjonijiet tal-edukazzjoni oġħla, ċentri tar-riċerka u kumpaniji differenti filwaqt li tissaħħah il-kwalità ġenerali taġħha bl-offerta ta' kurrikuli fejn titgħallem bil-prattika u edukazzjoni imprenditorjali utli kif ukoll mobbiltà internazzjonali, interorganizzazzjonali u transsettorjali;
 - (c) l-iżvilupp tal-kapaċitajiet ta' innovazzjoni u ta' imprenditorija tas-settur tal-edukazzjoni oġħla, permezz tar-rinforz u l-promozzjoni tal-gharfien esperti tal-komunità tal-EIT fil-kollegament tal-edukazzjoni mar-riċerka u n-negożju;
 - (d) ir-rinforz tar-rwol tal-komunità ta' alumni tal-EIT bħala mudell għal studenti ġodda u strument b'saħħtu sabiex jiġi kkomunikat l-impatt tal-EIT.
- 2.3. Soluzzjonijiet ġodda fis-suq biex jindirizzaw sfidi globali

L-EIT jiffaċilita, isaħħah u jippremja lill-imprendituri, l-innovaturi, ir-riċerkaturi, l-edukaturi, l-istudenti u atturi oħrajn tal-innovazzjoni, filwaqt li jiżgura l-integrazzjoni ta' materja relattiva għall-ugwaljanza bejn is-sessi, sabiex jaħdmu flimkien f'timijiet transdixiplinari biex jiġġeneraw l-ideat u jittrasformawhom f'innovazzjonijiet li jkunu kemm inkrementali kif ukoll interruttivi. L-attivitajiet huma kkaratterizzati minn approċċ li b'mod miftuħ jilqa' l-innovazzjoni u jkun transfruntier, b'enfasi fuq l-inkluzjoni ta' attivitajiet rilevanti tat-Triangolu tal-Għarfien li jkunu pertinenti sabiex ikollhom suċċess (pereżempju, il-promoturi tal-proġett jistgħu jtejjbu l-aċċess taġħhom għal gradwati bi kwalifiki speċifiċi, utenti ewlenin, negozji ġodda b'ideat innovattivi, ditti mhux domestiċi b'assi komplementari rilevanti, eċċ.),

Linji prinċipali

- (a) appoġġ għall-iżvilupp ta' prodotti, servizzi u opportunitajiet tas-suq fejn l-atturi tat-Triangolu tal-Għarfien jikkollaboraw sabiex jinstabu soluzzjonijiet għal sfidi globali;
- (b) integrazzjoni shiħa tal-katina kollha tal-valur tal-innovazzjoni: minn student sa intraprenditur, minn idea sal-prodott, minn laboratorju għall-konsumatur. Dan jinkludi appoġġ għal negozji ġodda u għall-espansjoni tan-negożji;

- (c) l-ghoti ta' servizzi ta' livell għoli u appoġġ lin-negozji innovattivi, inkluża assistenza teknika għall-ottimizzazzjoni ta' prodotti u servizzi, mentoraġġ sostantiv, appoġġ sabiex jiġu żgurati l-konsumaturi fil-mira u jingabar il-kapital, sabiex jidhlu fis-suq malajr u jiġi aċċellerat il-proċess ta' tkabbir tagħhom.

2.4. Sinerġiji u valur miżjud fi hdan il-Programm

L-EIT jagħmel aktar sforzi sabiex jikkapitalizza fuq is-sinerġiji u l-komplementarjetajiet bejn il-KKI eżistenti u ma' atturi u inizjattivi differenti fil-livelli tal-Unjoni u globali u jestendi n-netwerk tiegħu ta' organizzazzjonijiet kollaborattivi kemm fil-livell strateġiku kif ukoll fil-livell operattiv, filwaqt li jiġu evitati duplikazzjonijiet:

Linji prinċipali

- (a) kooperazzjoni mill-qrib mal-EIC u l-Programm InvestEU fis-semplifikazzjoni tal-appoġġ (jiġifieri, il-finanzjament u s-servizzi) mogħti lil imprizi innovattivi kemm fl-istadju ta' bidu kif ukoll f'dak ta' espansjoni, partikolarment permezz tal-KKI;
- (b) l-ippjanar u l-implimentazzjoni tal-attivitajiet tal-EIT sabiex jiġu massimizzati s-sinerġiji u l-komplementarjetajiet ma' partijiet oħra tal-Programm;
- (c) koordinazzjoni mal-Istati Membri, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak reġjonali, filwaqt li jiġi stabbilit djalogu strutturat u jiġu kkoordinati l-isforzi sabiex ikun hemm sinerġiji ma' inizjattivi nazzjonali u reġjonali, inklużi strateġiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti, b'kunsiderazzjoni wkoll tal-implimentazzjoni tal-"ekosistemi Ewropej tal-innovazzjoni", sabiex jiġu identifikati, kondiviżi u disseminati l-aħjar Prattiki u tagħlimiet;
- (d) kondiviżjoni u disseminazzjoni ta' Prattiki u tagħlimiet innovattivi madwar l-Ewropa u lil hinn minnha, bhala kontribut għall-politika ta' innovazzjoni fl-Ewropa b'koordinazzjoni ma' partijiet oħra tal-Programm;
- (e) il-forniment ta' input fid-diskussjonijiet ta' politika tal-innovazzjoni u l-kontribuzzjoni għat-tfassil u l-implimentazzjoni tal-prijoritajiet ta' politika tal-Unjoni permezz ta' hidma kontinwa mas-servizzi rilevanti kollha tal-Kummissjoni, ma' programmi oħrajn tal-Unjoni u l-partijiet ikkonċernati tagħhom, u l-esplorazzjoni ulterjuri ta' opportunitajiet fi hdan l-inizjattivi ta' implimentazzjoni tal-politiki;
- (f) l-isfruttament ta' sinerġiji ma' programmi oħrajn tal-Unjoni, inklużi dawk li jappoġġaw l-iżvilupp u l-innovazzjoni tal-kapital uman (tali bħal COST, FSE+, FEŽR, Erasmus+, Ewropa Kreattiva u COSME Plus/is-Suq Uniku, il-Programm InvestEU);
- (g) il-bini ta' alleanzi strateġiċi ma' atturi ewlenin tal-innovazzjoni fil-livelli tal-Unjoni u internazzjonali, u appoġġ lill-KKI sabiex jiġu żviluppati kollaborazzjoni u rabtiet mas-sħab prinċipali taħt it-Triangolu tal-Għarfien minn pajjiżi terzi, bil-għan li jinfethu swieq godda għal soluzzjonijiet appoġġati mill-KKI u jiġu attirati l-finanzjament u t-talent minn pajjiżi barranin. Il-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi għandha tiġi promossa fir-rigward tal-prinċipji ta' reċiproċità u ta' benefiċċji reċiproċi.

ANNEX III

SHUBIJI EWROPEJ

Is-Shubiji Ewropej għandhom jiġu magħżulin u implimentati, mmonitorjati, evalwati, imnehhija b'mod gradwali jew imgedda abbażi tal-kriterji li ġejjin:

1. Ghazla

Dimostrazzjoni li s-Shubija Ewropea hija aktar effettiva biex jinkisbu l-għanijiet relatati tal-Programm permezz tal-involvement u l-impenn tas-shab, b'mod partikolari biex jinkisbu impatti ċari għall-Unjoni u ċ-ċittadini tagħha, partikolarment sabiex jinkisbu riżultati fir-rigward ta' sfidi globali u l-għanijiet tar-R&I, filwaqt li jiġu żgurati l-kompetittività, is-sostenibbiltà u l-kontribuzzjoni tal-Unjoni fit-tishih taż-ZER u Innovazzjoni u, fejn rilevanti, tal-impjenji internazzjonali.

Fil-każ tas-shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati stabbiliti skont l-Artikolu 185 TFUE, il-partecipazzjoni ta' mhux anqas minn 40 % tal-Istati Membri hija obligatorja:

- (a) koerenza u sinerġiji tas-Shubija Ewropea fi hdan is-settur tal-Unjoni tar-R&I, skont ir-regoli tal-Programm sa fejn l-aktar possibbli;
- (b) trasparenza u aċċess miftuħ tas-Shubija Ewropea fir-rigward tal-identifikazzjoni ta' prijoritajiet u objettivi f'termini ta' riżultati u impatti mistennija u fir-rigward tal-involvement tas-shab u l-partijiet ikkonċernati, mill-katina tal-valur kollha, minn setturi, sitwazzjonijiet u dixxiplini differenti, inklużi dawk internazzjonali fejn ikun rilevanti u bla interferenza għall-kompetittività Ewropea; arrangamenti ċari għall-promozzjoni tal-partecipazzjoni tal-SMEs u għad-disseminazzjoni u l-isfruttament tar-riżultati, partikolarment mill-SMEs, inkluż permezz ta' organizzazzjonijiet intermedjarji;
- (c) dimostrazzjoni ex-ante tal-addizzjonalità u d-direzzjonalità tas-Shubija Ewropea, inkluża vizjoni strategika komuni tal-iskop tas-Shubija Ewropea. Dik il-vizjoni tinkludi b'mod partikolari:
 - (i) identifikazzjoni ta' eżiti, riżultati u impatti mistennija u miżurabbli f'limiti ta' żmien speċifiċi, inkluż ta' valur ewlieni ekonomiku u/jew soċjetali għall-Unjoni;
 - (ii) dimostrazzjoni tal-effetti mistennija, kemm kwalitattivi kif ukoll kwantitattivi sinifikanti, ta' rinforz, inkluż metodu għall-kejl tal-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni;
 - (iii) approċċi biex jiżguraw flessibilità tal-implimentazzjoni u biex jaġġustaw għall-bidliet fil-politika, fil-bżonnijiet tas-soċjetà u/jew tas-suq, jew fl-avvanzi xjentifiċi, biex tiżdied il-koerenza politika bejn il-livelli regionali, nazzjonali u tal-Unjoni;
 - (iv) strategji ta' hruġ u miżuri ta' hruġ gradwali mill-Programm;
- (d) dimostrazzjoni ex-ante tal-impenn fit-tul tas-shab, inkluż sehem minimu ta' investimenti pubbliċi u/jew privati.

Fil-każ tas-Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati, stabbiliti f'konformità mal-Artikolu 185 jew 187 TFUE, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u/jew in natura mis-shab barra dawk tal-Unjoni, huma mill-anqas ugwali għal 50 % u jistgħu jaslu sa 75 % tal-impjenji aggregati baġitarji tas-Shubija Ewropea. Għal kull Shubija Ewropea Istituzzjonalizzata b'hal din, sehem mill-kontribuzzjonijiet mis-shab barra minn dawk tal-Unjoni ser ikun f'forma ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji. Għas-shab minbarra l-Unjoni u l-Istati partecipanti, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji għandu jkollhom l-għan ewlieni li jkopru l-kostijiet amministrattivi kif ukoll l-attivajiet ta' koordinazzjoni u appoġġ flimkien ma' dawk mhux kompetittivi.

2. Implimentazzjoni:

- (a) approċċ sistemiku li jiżgura l-involvement attiv u bikri tal-Istati Membri u l-kisba tal-impatti mistennija tas-Shubija Ewropea permezz tal-implimentazzjoni flessibbli ta' azzjonijiet kongunti ta' valur miżjud għoli tal-Unjoni li jmorru wkoll lil hinn mis-sejhiet kongunti għal proposti għall-attivajiet tar-R&I, inklużi dawk adottati fis-suq, regolamentari jew ta' politika;
- (b) miżuri adatti li jiżguraw aċċess miftuħ kontinwu tal-inizjattiva u trasparenza matul l-implimentazzjoni, b'mod partikolari għall-issettjar tal-prijoritajiet u għall-partecipazzjoni fis-sejhiet għall-proposti, informazzjoni dwar il-funzjonament tal-governanza, il-vizibilità tal-Unjoni, komunikazzjoni u miżuri ta' sensibilizzazzjoni, disseminazzjoni u sfruttament tar-riżultati, inkluża strategija ċara ta' aċċess miftuħ/tal-utent matul il-katina tal-valur; miżuri adegwati biex tingħata informazzjoni lill-SMEs u tiġi promossa l-partecipazzjoni tagħhom;

- (c) koordinazzjoni u/jew attivitajiet kongunti ma' inizjattivi rilevanti oħrajn ta' R&I biex jiżguraw livell ottimali ta' interkonnnessjonijiet u jiżguraw sinerġiji effettivi, fost l-oħrajn, biex jinghelbu l-ostakli potenzjali għall-implimentazzjoni fil-livell nazzjonali u tiżdied il-kosteffettività;
- (d) impenji, għal kontribuzzjonijiet finanzjarji u/jew kontribuzzjonijiet in-natura, minn kull sieheb f'konformità mad-dispożizzjonijiet nazzjonali matul il-hajja tal-inizjattiva;
- (e) fil-każ tas-Shubija Ewropea Istituzzjonalizzata, aċċess għar-riżultati u informazzjoni oħra relatata mal-azzjoni għall-Kummissjoni għall-iskop tal-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki jew programmi tal-Unjoni.

3. Monitoraġġ:

- (a) sistema ta' monitoraġġ f'konformità mal-Artikolu 50 biex ikun traċċat il-progress lejn l-għanijiet speċifiċi ta' politika, riżultati u indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni li jippermettu l-valutazzjoni matul iż-żmien tal-kisbiet, l-impatti u l-bżonnijiet potenzjali għal miżuri korrettivi;
- (b) rappurtar dedikat perijodiku dwar l-effetti kwantitattivi u kwalitattivi ta' rinforz, inkluż dwar kontribuzzjonijiet kemm finanzjarji kif ukoll in natura li ġew impenjati u fil-fatt ipprovduti, dwar viżibilità u pożizzjonament fil-kuntest internazzjonali, dwar l-impatt fuq riskji relatati mar-R&I ta' investimenti mis-settur privat;
- (c) informazzjoni dettaljata dwar il-proċess ta' evalwazzjoni u r-riżultati mis-sejhiet kollha għal proposti fis-Shubiji Ewropej, li għandhom isiru disponibbli f'waqthom u aċċessibbli f'bażi ta' data elettronika komuni.

4. Evalwazzjoni, tneħħija gradwali u tiġdid:

- (a) evalwazzjoni tal-impatti miksuba fil-livelli tal-Unjoni u nazzjonali marbuta ma' miri ddefiniti u indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni, li tiġi integrata fl-evalwazzjoni tal-Programm stabbilita fl-Artikolu 52, inkluża valutazzjoni tal-mod ta' intervent ta' politika l-aktar effettiv għal kwalunkwe azzjoni tal-futur; u l-pożizzjonament ta' kwalunkwe tiġdid possibbli ta' Shubija Ewropea fil-kuntest globali tas-Shubiji Ewropej u tal-prijoritajiet politiċi tagħha;
- (b) fin-nuqqas ta' tiġdid, miżuri adatti li jiżguraw it-tneħħija gradwali tal-finanzjament tal-Programm skont il-kundizzjonijiet u l-iskeda ta' żmien maqbula mas-shab impenjati legalment ex-ante, mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà ta' finanzjament transnazzjonali kontinwat minn programmi nazzjonali jew oħra tal-Unjoni, u mingħajr preġudizzju għall-investiment privat u għall-proġetti li jkunu kurrenti.

ANNEX IV

SINERĠJI MA' PROGRAMMI OHRA TAL-UNJONI

Is-sinerġiji ma' programmi ohra tal-Unjoni huma bbażati fuq il-komplementarjetà bejn id-disinn tal-programm u l-oġġettivi tal-programm u fuq il-kompatibbiltà tar-regoli ta' finanzjament u l-proċessi ta' finanzjament fil-livell ta' implimentazzjoni.

Il-finanzjament mill-Programm għandu jintuża biss biex jifinanzja l-attivitajiet ta' R&I. L-ippjanar strateġiku għandu jiżgura l-allinjament tal-prijoritajiet għall-programmi differenti tal-Unjoni u jiżgura għażliet ta' finanzjament koerenti fi stadji differenti taċ-ċiklu tar-R&I. Il-missjonijiet u s-Shubiji Ewropej għandhom, fost l-ohrajn, jibbenefikaw minn sinerġiji ma' programmi u politiki ohra tal-Unjoni.

L-użu tar-riżultati tar-riċerka u tas-soluzzjonijiet innovattivi żviluppati fil-Programm għandu jiġi ffaċilitat bl-appoġġ ta' programmi ohra tal-Unjoni, b'mod partikolari permezz ta' strateġiji ta' disseminazzjoni u ta' sfruttament, it-trasferiment tal-għarfien, sorsi ta' finanzjament komplementari u kumulattivi, u miżuri ta' politika li jakkumpanjawhom. Il-finanzjament għal attivitajiet ta' R&I għandu jibbenefika minn regoli armonizzati li huma mfassla biex jiżguraw valur miżjud tal-Unjoni, biex jiġu evitati duplikazzjonijiet ma' programmi differenti tal-Unjoni u biex tinkiseb effiċjenza massima u simplifikazzjoni amministrattiva.

Fil-paragrafi li ġejjin jinsab aktar dettall kif is-sinerġiji għandhom japplikaw bejn il-Programm u l-programmi differenti tal-Unjoni:

1. Is-sinerġiji mal-Fond Agrikolu Ewropew ta' Garanzija (FAEG) u l-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) taht il-Politika Agrikola Komuni (PAK) għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-ħtiġijiet tar-R&I tas-settur agrikolu u taz-żoni rurali fi ħdan l-Unjoni jiġu identifikati, pereżempju, fi ħdan il-"Produttività u Sostenibbiltà Agrikoli" tas-Shubija Ewropea għall-Innovazzjoni u meqjusa kemm fil-proċess tal-ippjanar strateġiku tal-Programm kif ukoll fil-programmi ta' ħidma;
 - (b) il-PAK tagħmel l-aħjar użu mir-riżultati tar-R&I u ttipromwovi l-użu, l-implimentazzjoni u d-dispożizzjoni ta' soluzzjonijiet innovattivi, inklużi dawk li jirriżultaw minn proġetti ffinanzjati mill-programmi qafas għar-R&I, u mill-"Produttività u Sostenibbiltà Agrikoli" u l-KKI rilevanti tal-EIT;
 - (c) il-FAEŻR jappoġġa l-użu u d-disseminazzjoni tal-għarfien u s-soluzzjonijiet li jirriżultaw mir-riżultati tal-Programm li jwasslu għal settur tal-biedja aktar dinamiku u opportunitajiet godda għall-iżvilupp ta' żoni rurali.
2. Is-sinerġiji mal-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura (FEMSA) għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-Programm u l-FEMSA jkunu interkonnessi mill-qrib, billi l-ħtiġijiet tar-R&I tal-Unjoni fil-qasam tal-politika marittima integrata jiġu tradotti permezz tal-proċess tal-ippjanar strateġiku tal-Programm;
 - (b) il-FEMSA jappoġġa l-introduzzjoni ta' teknoloġiji godda u prodotti, proċessi u servizzi innovattivi, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-Programm fl-oqsma tal-politika tal-baħar u marittima; il-FEMSA jippromwovi wkoll il-ġbir, l-ipproċessar u l-monitoraġġ ta' data fuq il-post, u jiddissemina azzjonijiet rilevanti appoġġati taht il-Programm, li min-naha tiegħu jikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tal-Politika Komuni tas-Sajd, tal-Politika Marittima tal-UE, tal-Governanza Internazzjonali tal-Oċeani u ta' impenji internazzjonali.
3. Is-sinerġiji mal-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (FEŻR) għandhom jiżguraw li:
 - (a) bil-ghan li tissahħah iż-ŻER u bhala kontribut għall-kisba tal-SDGs, l-arranġamenti għall-finanzjament komplementari u kumulattivi mill-FEŻR u l-Programm jappoġġaw attivitajiet li jipprovdu pont, b'mod partikolari, bejn l-istrateġiji ta' speċjalizzazzjoni intelliġenti u l-eċċellenza fir-R&I, inklużi programmi transreġjonali/transnazzjonali kongunti u Infrastrutturi ta' Riċerka mal-Ewropa kollha;
 - (b) il-FEŻR jiffoka, fost l-ohrajn, fuq l-iżvilupp u t-tishih ta' ekosistemi, kemm reġjonali kif ukoll lokali, tar-R&I u t-trasformazzjoni industrijali, inkluż kemm l-appoġġ għall-bini tal-kapaċitajiet tar-R&I, għall-użu tar-riżultati u għall-introduzzjoni ta' teknoloġiji godda u soluzzjonijiet innovattivi u klimatikament favorevoli mill-programmi qafas għar-R&I permezz tal-FEŻR.

4. Is-sinergiji mal-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) għandhom jiżguraw li:
 - (a) permezz ta' programmi nazzjonali jew reġjonali, il-FSE+ jista' jintegra u jespandi l-kurrikuli innovattivi appoġġati mill-Programm, sabiex jattrezzaw lin-nies bil-ħiliet u l-kompetenzi meħtieġa għad-domandi li jevolvu mis-suq tax-xogħol;
 - (b) jistgħu jintużaw arrangamenti għall-finanzjament komplementari mill-FSE+ biex jappoġġaw attivitajiet li jippromwovu l-iżvilupp tal-kapital uman fir-R&I bil-għan li tissahħaħ iż-ŻER;
 - (c) il-FSE+ jintegra teknoloġiji innovattivi u mudelli ta' negozju u soluzzjonijiet godda, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-Programm, sabiex jikkontribwixxu għal sistemi tal-kura tas-saħħa li jkunu innovattivi, effiċjenti u sostenibbli u jiffacilitaw l-aċċess għal kura tas-saħħa li tkun aħjar u aktar sikura għaċ-ċittadini Ewropej.
5. Is-sinergiji mal-Programm l-UE għas-Saħħa għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-bżonnijiet tar-R&I tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa huma identifikati u stabbiliti permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm;
 - (b) il-Programm l-UE għas-Saħħa jikkontribwixxi biex jiġi żgurat l-aħjar użu tar-riżultati tar-riċerka, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-Programm.
6. Is-sinergiji mal-Facilità Nikkollegaw l-Ewropa (FNE) għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-bżonnijiet tar-R&I fl-oqsma tat-trasport, tal-enerġija u fis-settur diġitali fi ħdan l-Unjoni jiġu identifikati u stabbiliti permezz tal-proċess ta' ppjanar strateġiku tal-Programm;
 - (b) l-FNE tappoġġa l-introduzzjoni u l-użu fuq skala kbira ta' teknoloġiji u soluzzjonijiet godda u innovattivi fl-oqsma tat-trasport, tal-enerġija u tal-infrastrutturi fiżiċi diġitali, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-programmi oqfsa għar-R&I;
 - (c) l-iskambju ta' informazzjoni u data bejn il-Programm u l-proġetti tal-FNE huwa ffacilitat, pereżempju billi ssir enfasi fuq it-teknoloġiji mill-Programm bi thejjiya qawwija tas-suq li jkunu jistgħu jintużaw aktar permezz tal-FNE.
7. Is-sinergiji mal-Programm Ewropa Diġitali (DEP, *Digital Europe Programme*) għandhom jiżguraw li:
 - (a) peress li diversi oqsma tematiċi indirizzati mill-Programm u mid-DEP jikkonverġu, it-tip ta' azzjonijiet li jridu jiġu appoġġati, ir-riżultati mistennija tagħhom u l-loġika ta' intervent tagħhom ikunu differenti u komplementari;
 - (b) il-bżonnijiet tar-R&I marbutin mal-aspetti diġitali tal-Programm jiġu identifikati u stabbiliti permezz tal-ippjanar strateġiku tiegħu; dan jinkludi pereżempju r-R&I għall-computing ta' prestazzjoni għolja, l-intelliġenza artifiċjali, iċ-ċibersigurtà, it-teknoloġiji tar-reġistru distribwit, it-teknoloġiji tal-kwantum, li jgħaqqdu t-teknoloġiji diġitali ma' teknoloġiji oħra ta' sostenn u innovazzjonijiet mhux teknoloġiċi; appoġġ għall-espansjoni tal-kumpanniji li jintroduċu innovazzjonijiet rivoluzzjonarji (hafna minnhom jgħaqqdu t-teknoloġiji diġitali mat-teknoloġiji fiżiċi); u appoġġ għall-infrastrutturi diġitali ta' riċerka;
 - (c) id-DEP jiffoka fuq il-kapaċità diġitali ta' skala kbira u l-bini tal-infrastruttura, pereżempju fil-computing ta' prestazzjoni għolja, l-intelliġenza artifiċjali, iċ-ċibersigurtà, it-teknoloġiji tar-reġistru distribwit, it-teknoloġiji tal-kwantum u l-ħiliet diġitali avvanzati li jimmiraw lejn teħid u skjerament wesgħin fl-Unjoni kollha tas-soluzzjonijiet diġitali innovattivi eżistenti jew ittestjati fi ħdan qafas tal-Unjoni f'oqsma ta' interess pubbliku (bħas-saħħa, l-amministrazzjoni pubblika, il-gustizzja u l-edukazzjoni) jew il-falliment tas-suq (bħad-diġitalizzazzjoni tan-negozji, b'mod partikolari l-SMEs); id-DEP jiġi prinċipalment implimentat permezz ta' investimenti kkoordinati u strateġiċi mal-Istati Membri, b'mod partikolari permezz ta' akkwist pubbliku kongunt, f'kapaċitajiet diġitali li jridu jiġu kondivizi mal-Unjoni kollha u f'azzjonijiet fl-Unjoni kollha li jappoġġaw l-interoperabbiltà u l-istandardizzazzjoni bħala parti mill-iżvilupp tas-Suq Uniku Diġitali;
 - (d) il-kapaċitajiet u l-infrastrutturi tad-DEP ikunu disponibbli fi ħdan il-komunità tar-R&I, inkluż għal attivitajiet appoġġati taħt il-Programm li jinkludu l-ittestjar, l-esperimentazzjoni u d-dimostrazzjoni fis-setturi u d-dixxiplini kollha;
 - (e) it-teknoloġiji diġitali godda żviluppata permezz tal-Programm, għandhom jiġu adottati b'mod progressiv u jintużaw mid-DEP;
 - (f) l-inizjattivi tal-Programm għall-iżvilupp ta' ħiliet u kompetenzi fil-kurrikuli, inkluż dawk imwassla fil-KKI rilevanti tal-EIT huma kkomplementati mill-bini tal-kapaċitajiet appoġġat mid-DEP f'ħiliet diġitali avvanzati;
 - (g) jeżistu mekkaniżmi ta' koordinazzjoni b'saħħithom għall-ipprogrammar strateġiku, il-proċeduri operattivi u l-istrutturi ta' governanza għaž-żewġ programmi.

8. Is-sinergiji mal-Programm tas-Suq Uniku għandhom jiżguraw li:
- (a) il-Programm tas-Suq Uniku jindirizza l-fallimenti tas-suq li jaffettwaw lill-SMEs u jipromwovi l-intraprenditorija u l-holqien u t-tkabbir tal-kumpanniji u, teżisti komplementarjetà bejn il-Programm tas-Suq Uniku u l-azzjonijiet tal-EIC għall-kumpanniji innovattivi, kif ukoll fil-qasam tas-servizzi ta' appoġġ għall-SMEs, b'mod partikolari fejn is-suq ma jipprovdi finanzjament vijabbli;
 - (b) in-Netwerk Enterprise Europe jista' jservi, flimkien ma' strutturi eżistenti oħra ta' appoġġ għall-SMEs (pereżempju, il-Punt ta' Kuntatt Nazzjonali, l-Aġenziji ta' Innovazzjoni), biex iwassal servizzi ta' appoġġ taht il-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni.
9. Is-sinergiji mal-Programm għall-Ambjent u l-Azzjoni Klimatika (il-programm LIFE) għandhom jiżguraw li:
- (a) il-bżonnijiet tar-R&I biex jiġu trattati l-isfidi ambjentali, klimatiċi u tal-enerġija fi hdan l-Unjoni jiġu identifikati u stabbiliti permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm;
 - (b) il-programm LIFE ikompli jaġixxi bhala katalist għall-implimentazzjoni tal-politika u l-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-klima u l-enerġija, inkluż billi jittiehdu u jiġu applikati r-riżultati tar-R&I mill-Programm u jghinu biex jiġu skjerati fuq l-iskali nazzjonali, inter-reġjonali u reġjonali fejn dan jista' jghin jindirizza kwistjonijiet ta' tranzizzjoni ambjentali, klimatiċi jew ta' enerġija nadifa. B'mod partikolari, il-programm LIFE ikompli jincentiva sinergiji mal-Programm permezz tal-ghoti ta' bonus matul l-evalwazzjoni tal-proposti li jinvolvu l-użu tar-riżultati mill-Programm;
 - (c) proġetti standard ta' azzjoni tal-programm LIFE jappoġġaw l-iżvilupp, l-ittestjar jew id-dimostrazzjoni ta' teknoloġiji jew metodoloġiji adatti għall-implimentazzjoni tal-politika dwar l-ambjent u l-klima tal-Unjoni, li wara jistgħu jithaddmu fuq skala kbira, iffinanzjati minn sorsi oħra, inkluż permezz tal-Programm. L-EIT kif ukoll l-EIC jistgħu jagħtu l-appoġġ tagħhom biex jespandu u jikkummerċjalizzaw ideat rivoluzzjonarji godda li jistgħu jirriżultaw mill-implimentazzjoni tal-proġetti LIFE.
10. Is-sinergiji mal-Erasmus+ għandhom jiżguraw li:
- (a) riżorsi mgħaqqdin mill-Programm, inkluż mill-EIT, u mill-Erasmus+ jintużaw biex jappoġġaw attivitajiet iddedikati għat-tisħiħ, l-immodernizzar u t-trasformazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni oghla Ewropej. Fejn ikun xieraq, il-Programm jikkomplementa l-appoġġ tal-Erasmus+ għall-inizjattiva tal-Universitajiet Ewropej, fid-dimensjoni tar-riċerka tiegħu, bhala parti mill-iżvilupp ta' strateġiji godda kongunti u integrati fit-tul u sostenibbli dwar l-edukazzjoni, ir-R&I bbażati fuq approċċi transdixiplinari u transsettorjali biex it-triangolu tal-għarfien isir realtà. L-attivitajiet tal-EIT jistgħu jikkomplementaw l-istrateġiji li jkun ser jiġu implimentati mill-Inizjattiva tal-Universitajiet Ewropej;
 - (b) il-Programm u l-Erasmus+ irawmu l-integrazzjoni tal-edukazzjoni u r-riċerka permezz tal-assistenza lill-istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja biex ifasslu u jstabbilixxu strateġiji u networks komuni ta' edukazzjoni, R&I, billi jinformaw sistemi ta' edukazzjoni, għalliema u trainers bl-aħħar sejbiet u Prattiki fir-riċerka u billi joffru esperjenza attiva ta' riċerka għall-istudenti kollha u l-persunal ta' edukazzjoni oghla u b'mod partikolari, ir-riċerkaturi, u li jappoġġaw attivitajiet oħra li jintegraw l-edukazzjoni oghla u r-R&I.
11. Is-sinergiji mal-Programm Spazjali għandhom jiżguraw li:
- (a) il-bżonnijiet tar-R&I tal-Programm Spazjali tal-Unjoni u dawk tas-setturi spazjali upstream u downstream fl-Unjoni jkunu identifikati u stabbiliti bhala parti mill-ippjanar strateġiku tal-Programm; l-azzjonijiet ta' riċerka dwar l-ispazju implimentati permezz tal-Programm jiġu implimentati fir-rigward tal-akkwist pubbliku u l-eligibbiltà tal-entitajiet ġuridiċi b'konformità mal-Programm Spazjali tal-Unjoni, fejn hu xieraq;
 - (b) id-data u s-servizzi spazjali magħmula disponibbli bhala beni pubbliku mill-Programm Spazjali tal-Unjoni jintużaw biex jiġu żviluppatti soluzzjonijiet rivoluzzjonarji permezz tar-R&I, inkluż il-Programm, b'mod partikolari għall-ikel sostenibbli u r-riżorsi naturali, u l-monitoraġġ tal-klima, l-atmosfera, l-art, l-ambjent kostali u tal-baħar, il-bliet intelligenti, il-vetturi awtomatizzati u konnessi, is-sigurtà u l-ġestjoni tad-diżastri;
 - (c) is-Servizzi ta' Access għad-Data u għall-Infurmazzjoni ta' Copernicus ser jagħtu kontribut għall-EOSC u b'hekk ser jiffacilitaw l-access għad-data ta' Copernicus għar-riċerkaturi, xjentisti u innovaturi; l-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-networks in situ tal-osservazzjoni *in situ* jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni *in situ* li tippermetti s-servizzi ta' Copernicus.

12. Is-sinergiji mal-Istrument ta' Viċinat, ta' Kooperazzjoni għall-Iżvilupp u ta' Kooperazzjoni Internazzjonali (NDICI, *Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument*) u mal-Istrument għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA III) għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-htigijiet tar-R&I fl-oqsma ta' NDICI u IPA III jiġu identifikati permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm, f'konformità mal-SDGs;
 - (b) l-attivitajiet tar-R&I tal-Programm, bil-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi u azzjonijiet ta' kooperazzjoni internazzjonali mmirati, ifittxu allinjament u koerenza ma' tehid parallel fis-suq u oqsma ta' azzjonijiet ta' bini tal-kapaċità taht l-NDICI u l-IPA III, abbażi ta' definizzjoni kongunta ta' htigijiet u ta' oqsma ta' intervent.
13. Is-sinergiji mal-Fond għas-Sigurtà Interna u l-istrument għall-ġestjoni tal-fruntieri bhala parti mill-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-bżonnijiet tar-R&I fl-oqsma tas-sigurtà u l-ġestjoni integrata tal-fruntieri jiġu identifikati u stabbiliti permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm;
 - (b) il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri jappoġġaw l-iskjerament ta' teknoloġiji u soluzzjonijiet innovattivi godda, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-programmi qafas għar-R&I fil-qasam tar-riċerka dwar is-sigurtà.
14. Is-sinergiji mal-Programm InvestEU għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-Programm jipprovdi finanzjament imhallat tal-Orizzont Ewropa u finanzjament imhallat tal-EIC għall-innovaturi, ikkaratterizzati minn livell għoli ta' riskju u li għalihom is-suq ma jipprovdi finanzjament suffiċjenti u vijabbli; fl-istess waqt, il-Programm jappoġġa t-tweqqif u l-ġestjoni effettivi tal-parti privata tal-finanzjament imhallat permezz ta' fondi u intermedjarji appoġġati mill-Programm InvestEU u oħrajn;
 - (b) strumenti finanzjarji għar-R&I u l-SMEs jingabru flimkien taht il-Programm InvestEU, b'mod partikolari permezz ta' tieqa tematika ddedikata għar-R&I, u permezz ta' prodotti użati taht it-tieqa għall-SMEs, u b'hekk jgħinu biex jintlahqu l-għanijiet taż-żewġ programmi kif ukoll jistabbilixxu rabtiet komplementari b'saħħithom bejn iż-żewġ programmi;
 - (c) il-Programm jipprovdi appoġġ xieraq biex tiġi meghjuna r-riorjentazzjoni ta' proġetti bankabbli, mhux adattati għall-finanzjament tal-EIC, lejn il-Programm InvestEU, fejn rilevanti.
15. Is-sinergiji mal-Fond għall-Innovazzjoni taht l-Iskema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet ("il-Fond għall-Innovazzjoni") ser jiżguraw li:
 - (a) il-Fond għall-Innovazzjoni jimmira b'mod speċifiku lejn l-innovazzjoni fit-teknoloġiji u l-proċessi b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju, inkluż il-qbid ambjentalment sikur tal-karbonju u l-użu li jikkontribwixxi b'mod sostanzjali biex jittaffa t-tibdil fil-klima, kif ukoll prodotti li jissostitwixxu dawk b'intensità qawwija ta' karbonju, u biex jgħinu jstimulaw il-konstruzzjoni u t-tħaddim ta' proġetti li jimmiraw lejn il-qbid ambjentalment sikur u l-ħżin geoloġiku tas-CO₂ kif ukoll ta' enerġija rinnovabbli innovattiva u teknoloġiji ta' ħżin tal-enerġija, u biex jabilitaw u jincenitivaw prodotti aktar ekoloġiċi;
 - (b) il-Programm jiffinanzja l-iżvilupp u d-dimostrazzjoni ta' teknoloġiji, inkluż soluzzjonijiet rivoluzzjonarji, li jistgħu jagħtu riżultati b'risq l-għanijiet tal-Unjoni dwar in-newtralità klimatika, l-enerġija u t-trasformazzjoni industrijali, b'mod speċjali bl-attivitajiet tal-Pilastru II u l-Pilastru III;
 - (c) il-Fond għall-Innovazzjoni jista', sakemm jiġu ssodisfati l-kriterji tal-ghazla u tal-ghoti tiegħu, jappoġġa l-fażi tad-dimostrazzjoni tal-proġetti eliġibbli li għandhom mnejn jkunu rċevew appoġġ mill-Programm u għandhom jiġu stabbiliti rabtiet komplementari b'saħħithom bejn iż-żewġ programmi.
16. Is-sinergiji mal-Mekkanizmu għal Tranzizzjoni Ġusta għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-htigijiet tar-R&I jiġu identifikati permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm biex tiġi appoġġata tranzizzjoni ġusta u ekwa lejn in-newtralità klimatika;
 - (b) jiġu promossi l-adozzjoni u l-użu ta' soluzzjonijiet innovattivi li ma jagħmlux ħsara lill-klima, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-Programm.
17. Is-sinergiji mal-Programm ta' Riċerka u Tahriġ tal-Euratom għandhom jiżguraw li:
 - (a) il-Programm u l-Programm ta' Riċerka u Tahriġ tal-Euratom jiżviluppaw azzjonijiet komprensivi li jappoġġaw l-edukazzjoni u t-tahriġ (inklużi l-MSCA) bil-għan li jżommu u jiżviluppaw ħiliet rilevanti fl-Ewropa;

- (b) il-Programm u l-Programm ta' Riċerka u Tahriġ tal-Euratom jiżviluppaw azzjonijiet ta' riċerka kongunta li jiffokaw fuq l-aspetti trasversali tal-użu sigur u sikur tal-applikazzjonijiet tar-radjazzjoni jonizzanti li ma jahdmux bil-qawwa elettrika fis-setturi bhall-medicina, l-industrija, l-agrikoltura, l-ispazju, it-tibdil fil-klima, is-sigurtà u t-thejjija għall-emerġenza u l-kontribuzzjoni tax-xjenza nukleari.
18. Sinerġiji potenzjali mal-Fond Ewropew għad-Difiża għandhom jibbenefikaw ir-riċerka fil-qasam ċivili u dak tad-difiża bil-għan li tiġi evitata duplikazzjoni bla bżonn u f'konformità mal-Artikolu 5 u l-Artikolu 7(1).
19. Għandhom jitrawmu sinerġiji mal-Programm Ewropa Kreattiva billi jiġu identifikati l-htigijiet tar-R&I fil-qasam tal-politiki kulturali u kreattivi fl-ippjanar strateġiku tal-Programm.
20. Is-sinerġiji mal-Facilità għall-Irkupru u r-Reziljenza għandhom jiżguraw li:
- (a) jiġu identifikati htigijiet tar-R&I permezz tal-ippjanar strateġiku tal-Programm b'appoġġ sabiex l-ekonomiji u s-socjetà tal-Istati Membri jsiru aktar reżiljenti u mhejjija aħjar għall-futur;
- (b) jiġu appoġġati l-adozzjoni u l-użu ta' soluzzjonijiet innovattivi, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-Programm.
-

ANNEX V

INDIKATURI EWLENIN TAD-DIREZZJONI TAL-IMPATT

Id-direzzjonijiet tal-impatt, u l-indikaturi ewlenin relatati tad-direzzjoni tal-impatt, għandhom jistrutturaw il-monitoraġġ tal-progress tal-Programm lejn l-oġettivi tiegħu kif imsemmija fl-Artikolu 3. Id-direzzjonijiet tal-impatt għandhom ikunu sensitivi għaż-żmien u jirriflettu tliet kategoriji komplementari tal-impatt li jirriflettu n-natura mhux lineari tal-investimenti fir-R&I: dik xjentifika, dik soċjetali u dik teknoloġika jew ekonomika. Għal kull waħda minn dawk il-kategoriji ta' impatt, jintużaw indikaturi sostituti biex jiġi rintraċċat il-progress b'mod li ssir distinzjoni bejn it-terminu qasir, dak medju u dak itwal ta' żmien, inkluż lil hinn mit-tul tal-Programm, b'possibiltajiet ta' analiżi, inkluż mill-Istati Membri u mill-pajjiżi assoċjati. Dawk l-indikaturi għandhom jingabru bl-użu ta' metodoloġiji kwantitattivi u kwalitattivi. Il-partijiet individwali tal-Programm jikkontribwixxu għal dawk l-indikaturi bi gradi differenti u permezz ta' mekkaniżmi differenti. Jistgħu jintużaw indikaturi addizzjonali biex jimmonitorjaw il-partijiet individwali tal-Programm, fejn rilevanti.

Il-mikro-data li tinforma l-indikaturi ewlenin tad-direzzjoni tal-impatt tingabar għall-partijiet kollha tal-Programm u għall-mekkanizmi eżekuttivi kollha b'mod ġestit ċentralment u armonizzat u fil-livell adatt ta' granularità b'piż minimu ta' rappurtar fuq il-benefiċjarji.

Barra minn hekk u lil hinn mill-indikaturi ewlenin tad-direzzjoni tal-impatt, id-data dwar l-aħjar implimentazzjoni tal-Programm għat-tishih taż-ŻER, għat-trawwim ta' parteċipazzjonijiet ibbażati fuq l-eċċellenza mill-Istati Membri kollha fil-Programm kif ukoll għall-faċilitazzjoni ta' rabtiet kollaborattivi fil-qasam Ewropew ta' R&I tingabar u tiġu rappurtata f'kważi hin reali bhala parti mid-data ta' implimentazzjoni u ta' ġestjoni, imsemmija fl-Artikolu 50. Din tinkludi l-monitoraġġ ta' rabtiet kollaborattivi, ta' sistemi analitiċi tan-netwerks, ta' data dwar proposti, applikazzjonijiet, parteċipazzjonijiet, proġetti, applikanti u parteċipanti (inkluża data dwar it-tip ta' organizzazzjoni, bħall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, l-SMEs u s-settur privat, il-pajjiż (bħal klassifikazzjoni speċifika għal gruppi ta' pajjiżi bħall-Istati Membri, pajjiżi assoċjati u pajjiżi terzi), is-sess, rwol fil-proġett, id-dixxiplina jew is-settur xjentifiku, inklużi l-SSH), u il-monitoraġġ tal-livell tal-infiq għall-integrazzjoni tal-aspetti klimatiki u l-infiq relatat.

L-indikaturi tad-direzzjoni tal-impatt xjentifiku

Il-Programm huwa mistenni jkollu impatt xjentifiku billi johloq għarfien ġdid ta' kwalità għolja, isahhah il-kapital uman fir-R&I, u jrawwem it-tixrid tal-għarfien u x-xjenza miftuħa. Il-progress lejn dan l-impatt jiġi mmonitorjat permezz ta' indikaturi sostituti stabbiliti fit-tliet direzzjonijiet ewlenin ta' impatt hawn taht.

Tabella 1

Lejn impatt xjentifiku	Fuq perijodu ta' żmien qasir	Fuq perijodu ta' żmien medju	Fuq perijodu ta' żmien itwal
Il-holqien ta' għarfien ġdid	Pubblikazzjonijiet - L-għadd ta' publikazzjonijiet xjentifiċi evalwati bejn il-pari li jirriżultaw mill-Programm	Kwotazzjonijiet - Indiċi ta' Kwotazzjoni, Ponderata skont il-Qasam, ta' Publikazzjonijiet, evalwati bejn il-pari li jirriżultaw mill-Programm	Xjenza ta' klassi mondjali - L-għadd u s-sehem tal-publikazzjonijiet evalwati bejn il-pari li jirriżultaw mill-proġetti ffinanzjati mill-Programm li huma kontribuzzjoni ċentrali lill-oqsma xjentifiċi
It-tishih tal-kapital uman fir-R&I	Hiliet - L-għadd ta' riċerkaturi involuti f'attivajiet ta' titjib tal-hiliet (taħriġ, mentoraġġ/gwida professjonali, mobbiltà u aċċess għal infrastrutturi tar-R&I) fil-proġetti ffinanzjati mill-Programm	Karrieri - L-għadd u s-sehem ta' ta' riċerkaturi b'hiliet imtejba li huma involuti fil-Programm b'aktar impatt individwali fil-qasam tar-R&I tagħhom	Kundizzjonijiet tax-xogħol - L-għadd u s-sehem ta' riċerkaturi li huma involuti fil-Programm b'kundizzjonijiet tax-xogħol imtejba, inklużi s-salarji tar-riċerkaturi

Lejn impatt xjentifiku	Fuq perijodu ta' żmien qasir	Fuq perijodu ta' żmien medju	Fuq perijodu ta' żmien itwal
It-trawwim tat-tixrid tal-gharfien u tax-xjenza miftuħa	Għarfien kondiviz - Is-sehem tal-outputs tar-riċerka (data miftuħa/pubblikazzjonijiet/software eċċ.) li jirriżultaw mill-Programm kondivizi permezz ta' infrastrutturi tal-gharfien miftuħin	It-tixrid tal-gharfien - Is-sehem tal-outputs tar-riċerka, ta' aċċess miftuħ li jirriżultaw mill-Programm li huma użati/ikkwotati b'mod attiv	Kollaborazzjonijiet godda - Is-sehem tal-benefiċjarji tal-Programm li żviluppaw kollaborazzjonijiet transdixxiplinarji/transsettorjali godda ma' utenti ta' outputs taġġhom ta' riċerka taħt aċċess miftuħ li jirriżultaw mill-Programm

L-indikaturi tad-direzzjoni tal-impatt fuq is-soċjetà

Il-Programm huwa mistenni li jkollu impatt fuq is-soċjetà billi jindirizza l-prijoritajiet tal-politika tal-Unjoni u sfidi globali, inklużi l-SDGs, skont il-prinċipji tal-Aġenda 2030 u l-ghanijiet tal-Ftehim ta' Pariġi, permezz tar-R&I, iwassal il-benefiċċji u l-impatt permezz ta' missjonijiet tar-R&I u tas-Shubiji Ewropej u jsaħħaħ l-użu tal-innovazzjoni fis-soċjetà li fl-aħħar nett tikkontribwixxi għall-benesseri tan-nies. Il-progress lejn dan l-impatt jiġi mmonitorjat permezz ta' indikaturi sostituti stabbiliti f'dawn it-tliet direzzjonijiet ewlenin ta' impatt.

Tabella 2

Lejn impatt soċjetali	Fuq perijodu ta' żmien qasir	Fuq perijodu ta' żmien medju	Fuq perijodu ta' żmien itwal
L-indirizzar tal-prijoritajiet tal-politika tal-Unjoni u l-isfidi globali permezz tar-R&I	Riżultati - L-ghadd u s-sehem ta' riżultati mmirati lejn l-indirizzar tal-prijoritajiet identifikati tal-politika tal-Unjoni u l-isfidi globali (inklużi l-SDGs) (multidimensjonali: għal kull prijorità identifikata) Fosthom: L-ghadd u s-sehem ta' riżultati relatati mal-klima mmirati biex iwettqu l-impenn tal-Unjoni fl-ambitu tal-Ftehim ta' Pariġi	Soluzzjonijiet - L-ghadd u s-sehem ta' innovazzjonijiet u eżiti tar-riċerka li jindirizzaw il-prijoritajiet identifikati tal-politika tal-Unjoni u l-isfidi globali (inklużi l-SDGs) (multidimensjonali: għal kull prijorità identifikata) Fosthom: L-ghadd u s-sehem ta' innovazzjonijiet u eżiti tar-riċerka relatati mal-klima mmirati biex iwettqu l-impenn tal-Unjoni fl-ambitu tal-Ftehim ta' Pariġi	Benefiċċji - L-effetti stmati aggregati mill-użu/sfruttament tar-riżultati ffinanzjati mill-Programm, dwar it-trattament ta' prijoritajiet identifikati ta' politika tal-Unjoni u l-isfidi globali (inklużi l-SDGs), inkluż il-kontribut lejn iċ-ċiklu tal-politika u tat-tfassil tal-ligijiet (bħal normi u standards) (multidimensjonali: għal kull prijorità identifikata) Fosthom: L-effetti stmati aggregati mill-użu/sfruttament ta' riżultati ffinanzjati mill-Programm li huma rilevanti għall-klima dwar it-tweqqif tal-impenn tal-Unjoni fl-ambitu tal-Ftehim ta' Pariġi, inkluż il-kontribut lejn iċ-ċiklu tal-politika u tat-tfassil tal-ligijiet (bħal normi u standards)
It-tweqqif tal-benefiċċji u l-impatt permezz tal-missjonijiet tar-R&I	Riżultati tal-missjoni tar-R&I - Riżultati fmissjonijiet speċifiċi tar-R&I (multidimensjonali: għal kull missjoni identifikata)	Eżiti tal-missjoni tar-R&I - Eżiti fmissjonijiet speċifiċi tar-R&I (multidimensjonali: għal kull missjoni identifikata)	Miri milħuqa fmissjoni tar-R&I - Miri milħuqa fmissjonijiet speċifiċi tar-R&I (multidimensjonali: għal kull missjoni identifikata)

Lejn impatt soċjetali	Fuq perijodu ta' żmien qasir	Fuq perijodu ta' żmien medju	Fuq perijodu ta' żmien itwal
It-tishih tal-użu tar-R&I fis-soċjetà	Kokreazzjoni - L-ghadd u s-sehem tal-proġetti ffinanzjati mill-Programm fejn iċ-ċittadini u l-utenti finali tal-Unjoni jikkontribwixxu fil-kokreazzjoni tal-kontenut tar-R&I	Impenn - L-ghadd u s-sehem tal-entitajiet ġuridiċi parteċipanti b'mekkaniżmi ta' involviment ta' ċittadini u utenti finali stabbiliti wara t-tmiem ta' proġetti ffinanzjati mill-Programm	L-użu tar-R&I fis-soċjetà L-użu ta', u s-sensibilizzazzjoni dwar, ir-riżultati xjentifiċi kokreati u s-soluzzjonijiet innovattivi generati taht il-Programm

L-indikaturi tad-direzzjoni tal-impatt teknoloġiku u ekonomiku

Il-programm huwa mistenni li jkollu impatt teknoloġiku u ekonomiku speċjalment fi hdan l-Unjoni billi jinfluwenza l-holqien u t-tkabbir ta' kumpanniji, speċjalment SMEs inklużi negozji godda, il-holqien ta' impjegi diretti u indiretti speċjalment fi hdan l-Unjoni, u billi jattira rinforz finanzjarju (*leverage*) minn investimenti ghar-R&I. Il-progress lejn dan l-impatt jiġi mmonitorjat permezz ta' indikaturi sostituti stabbiliti f'dawn it-tliet direzzjonijiet ewlenin ta' impatt.

Tabella 3

Lejn impatt teknoloġiku / ekonomiku	Fuq perijodu ta' żmien qasir	Fuq perijodu ta' żmien medju	Fuq perijodu ta' żmien itwal
Il-generazzjoni tat-tkabbir ibbażat fuq l-innovazzjoni	Riżultati innovattivi - L-ghadd ta' prodotti, proċessi jew metodi innovattivi li jirriżultaw mill-Programm (skont it-tip ta' innovazzjoni) u l-applikazzjonijiet għad-Drittijiet ta' Proprjeta' Intellettuali (IPR)	Innovazzjonijiet - L-ghadd ta' innovazzjonijiet li jirriżultaw mill-proġetti ffinanzjati mill-Programm (skont it-tip ta' innovazzjoni) inkluż mill-IPRs mogħtija	Tkabbir ekonomiku - Il-holqien, it-tkabbir u l-ishma tas-suq tal-kumpanniji li żviluppaw l-innovazzjonijiet fil-Programm
Il-holqien ta' iktar impjegi u ta' impjegi ahjar	Impjieg appoġġat - L-ghadd ta' impjegi full-time u ekwivalenti (FTE) mahluqa, u l-impjegi miżmumin fl-entitajiet ġuridiċi parteċipanti għall-proġett iffinanzjat mill-Programm (skont it-tip ta' impjieg)	Impjieg sostnut - Iż-żieda fl-impjegi FTE fl-entitajiet ġuridiċi parteċipanti wara l-proġett iffinanzjat mill-Programm (skont it-tip ta' impjieg)	Impjegi totali - L-ghadd ta' impjegi diretti u indiretti mahluqa jew miżmuma bhala riżultat tad-diffuzjoni tar-riżultati mill-Programm (skont it-tip ta' impjieg)
Jinkiseb rinforz finanzjarju (<i>leverage</i>) minn investimenti fir-R&I	Koinvestimenti - L-ammont ta' investment pubbliku u privat mobilizzat b'investment inizjali mill-Programm	Espansjoni - L-ammont ta' investment pubbliku u privat mobilizzat biex jisfrutta jew jespandi r-riżultati mill-Programm (inklużi investimenti diretti barranin)	Kontribuzzjoni għall-"mira ta' 3 %" - Il-progress tal-Unjoni lejn il-mira ta' 3 % tal-PDG dovut għall-Programm

ANNEX VI

**OQSMA GĦAL MISSJONIJIET POSSIBBLI U OQSMA GĦAL SHUBIJI EWROPEJ ISTITUZZJONALIZZATI
POSSIBBLI LI GĦANDHOM JIĠU STABILITI TAHT L-ARTIKOLI 185 JEW 187 TFUE**

F'konformità mal-Artikoli 8 u 12 ta' dan ir-Regolament, l-oqsma għal missjonijiet u Shubiji Ewropej possibbli li għandhom jiġu stabbiliti taht l-Artikolu 185 jew 187 TFUE huma stabbiliti f'dan l-Anness.

I. Oqsma għal missjonijiet possibbli:

- Qasam ta' Missjonijiet 1: Adattament għat-Tibdil fil-Klima, inkluża Trasformazzjoni Soċjetali.
- Qasam ta' Missjonijiet 2: Kancer.
- Qasam ta' Missjonijiet 3: Oċeani, Ibhra, Ilmijiet Kostali u Interni f'Saħħithom.
- Qasam ta' Missjonijiet 4: Bliet Newtrali għall-Klima u Intelligenti.
- Qasam ta' Missjonijiet 5: Saħħa tal-Hamrija u Ikel.

Kull missjoni issegwi l-prinċipji stabbiliti fl-Artikolu 8(4) ta' dan ir-Regolament.

II. Oqsma għal Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati possibbli abbażi tal-Artikolu 185 jew 187 TFUE:

- Qasam ta' Shubija 1: Żvilupp aktar mgħagġel u użu aktar sikur ta' innovazzjonijiet tas-saħħa għall-pazjenti Ewropej, u saħħa globali.
- Qasam ta' Shubija 2: L-avvanz tat-teknoloġiji diġitali u abilitanti essenzjali u l-użu tagħhom, inklużi, iżda mhux limitatament għal, teknoloġiji godda bħall-intelligenza artifiċjali, il-fotonika u t-teknoloġiji tal-kwantum.
- Qasam ta' Shubija 3: Tmexxija Ewropea fil-Metroloġija inkluża sistema integrata tal-Metroloġija.
- Qasam ta' Shubija 4: L-aċċellerazzjoni tal-kompetittività, is-sikurezza u l-prestazzjoni ambjentali tat-traffiku tal-ajru, tal-avjazzjoni u tat-trasport bil-ferrovija tal-Unjoni.
- Qasam ta' Shubija 5: Soluzzjonijiet sostenibbli, inklużivi u ċirkolari li huma bbażati fuq il-prodotti bijoloġiċi.
- Qasam ta' Shubija 6: Teknoloġiji tal-ħażna tal-idroġenu u tal-enerġija sostenibbli b'impronta ambjentali aktar baxxa u produzzjoni inqas intensiva fl-użu tal-enerġija.
- Qasam ta' Shubija 7: Soluzzjonijiet nodfa, konnessi, kooperattivi, awtonomi u awtomatizzati għal htigijiet futuri ta' mobbiltà ta' persuni u oġġetti.
- Qasam ta' Shubija 8: SMEs li huma innovattivi u intensivi fir-R&Ż.

Il-proċess ta' valutazzjoni tal-ħtieġa għal Shubija Ewropea Istituzzjonalizzata f'waħda mill-Oqsma ta' Shubija msemmija hawn fuq tista' tirriżulta fi proposta legiżlattiva f'konformità mad-dritt ta' inizjattiva tal-Kummissjoni. Inkella l-Qasam ta' Shubija rispettiv jista' wkoll ikun soġġett għal Shubija Ewropea skont il-punt (a) tal-Artikolu 10(1) jew il-punt (b) tal-Artikolu 10(1) ta' dan ir-Regolament jew jiġi implimentat permezz ta' sejhiet ohrajn għal proposti fi ħdan il-Programm.

Peress li l-oqsma possibbli għal Shubiji Ewropej Istituzzjonalizzati jkopru oqsma tematiċi wesgħin, huma jistgħu, abbażi tal-ħtigijiet valutati, jiġu implimentati minn aktar minn Shubija Ewropea waħda.

REGOLAMENT (UE) 2021/696 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tat-28 ta' April 2021****li jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u, (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 189(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja ⁽¹⁾

Billi:

- (1) It-teknoloġija, id-data u s-servizzi spazjali saru indispensabbli fil-hajja ta' kuljum taċ-ċittadini Ewropej u jaqdu rwol essenzjali biex jiġu mharsa hafna interessi strateġiċi. L-industrija spazjali tal-Unjoni diġà hija wahda mill-iktar kompetittivi fid-dinja. Madankollu, il-fatt li qegħdin jiffaċċaw atturi godda u l-fatt li qegħdin jiġu żviluppanti teknoloġiċi godda qegħdin jirrivoluzzjonaw il-mudelli industrijali tradizzjonali. Għalhekk, sabiex l-Unjoni tibqa' attur internazzjonali ewlieni b'libertà estensiva ta' azzjoni fil-qasam tal-ispazju, huwa kruċjali li hija tkegġeg il-progress xjentifiku u tekniku, u toffri sostenn għall-kompetittività u għall-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industriji tas-settur spazjali fl-Unjoni, b'mod partikolari l-imprizi żgħar u ta' daqs medju (SMEs), in-negozji godda u n-negozji innovattivi.
- (2) Il-possibbiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha jenhtieg li jiġu sfruttati kif imsemmi b'mod partikolari fl-Istrateġija Globali għall-Politika Estera u ta' Sigurtà tal-Unjoni Ewropea ta' Ġunju 2016, filwaqt li tinzamm in-natura ċivili tal-Programm Spazjali tal-Unjoni ("il-Programm") u tiġi rispettata n-newtralità possibbli jew id-dispożizzjonijiet mhux ta' allinjament stipulati fil-liġi konstituzzjonali tal-Istati Membri. Storikament, l-iżvilupp tas-settur spazjali kien marbut mas-sigurtà. F'hafna każijiet, it-tagħmir, il-komponenti u l-istrumenti użati fis-settur spazjali kif ukoll id-data u s-servizzi dwar l-ispazju huma oġġetti b'użu doppju. Madankollu, il-politika ta' sigurtà u ta' difiża tal-Unjoni hija determinata fi hdan il-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni, b'konformità mat-Titolu V tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE).
- (3) L-Unjoni ilha tiżviluppa l-inizjattivi u l-programmi spazjali tagħha stess sa minn tmiem id-Disgħinijiet, b'mod partikolari s-Sistema Ewropea ta' Navigazzjoni b'Kopertura Geostazzjonarja (EGNOS) u mbagħad Galileo u Copernicus, li jirrispondu għall-htigijiet taċ-ċittadini tal-Unjoni u għar-rekwiziti tal-politiki pubbliċi. Il-kontinwità ta' dawk l-inizjattivi u tal-programmi jenhtieg li tiġi żgurata u s-servizzi li dawn jipprovdu jenhtieg li jiġu mtejba sabiex jissodisfaw il-htigijiet il-godda tal-utenti, jibqgħu minn ta' quddiem fid-dawl tal-iżviluppi godda fit-teknoloġija u tat-trasformazzjonijiet fl-oqsma diġitali u tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, u sabiex ikunu jistgħu jissodisfaw il-prijoritajiet politiċi bħat-tibdil fil-klima, inkluż il-monitoraġġ tat-tibdil fir-reġjun polari, it-trasport, is-sigurtà u d-difiża.
- (4) Huwa neċessarju li jkunu sfruttati s-sinerġiji bejn il-htigijiet tas-setturi tat-trasport, tal-ispazju u dawk diġitali sabiex jitrawwem l-użu usa' ta' teknoloġiji godda, bħall-e-call, it-takografija diġitali, is-supervizjoni u l-ġestjoni tat-traffiku, is-sewqan awtonomu u l-inġenji minghajr bdot u d-droni, u biex jiġu trattat il-bżonn ta' konnettività sigura u bla xkiel, il-pożizzjonament b'sahħtu, l-intermodalità u l-interoperabbiltà. Tali sfruttament ta' sinerġiji jsahħah il-kompetittività tas-servizzi u tal-industrija tat-trasport.

⁽¹⁾ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tas-17 ta' April 2019 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u pożizzjoni tal-Kunsill fl-ewwel qari tad-19 ta' April 2021 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-28 ta' April (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

- (5) Sabiex ikunu sfruttati l-aktar benefiċċji possibbli tal-Programm, fl-Istati Membri kollha u miċ-ċittadini kollha tagħhom, huwa wkoll essenzjali li jiġu promossi l-użu u l-applikazzjoni tad-data, l-informazzjoni u s-servizzi pprovduti, kif ukoll l-appoġġ għall-iżvilupp ta' applikazzjonijiet downstream ibbażati fuq dik id-data, l-informazzjoni u s-servizzi. Għal dak il-ghan, l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-entitajiet responsabbli jistgħu, b'mod partikolari, imexxu perjodikament kampanji ta' informazzjoni dwar il-benefiċċji tal-Programm.
- (6) Biex jinkisbu l-għanijiet tal-libertà ta' azzjoni, l-indipendenza u s-sigurtà, huwa essenzjali li l-Unjoni tibbenefika minn aċċess awtonomu għall-ispazju u tista' tużah mingħajr periklu. Għalhekk, huwa essenzjali li l-Unjoni tappoġġa aċċess spazjali awtonomu, affidabbli u kosteffettiv, speċjalment fir-rigward tal-infrastruttura u t-teknoloġija kritiċi, is-sigurtà pubblika u s-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Għalhekk, jenhtieg li l-Kummissjoni jkollha l-possibbiltà li taggrega s-servizzi tal-illanċjar fil-livell Ewropew, kemm għall-htiġijiet tagħha stess u kemm għal dawk ta' entitajiet oħra, fuq talba tagħhom, inklużi l-Istati Membri, f'konformità mal-Artikolu 189(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Biex tibqa' kompetittiva f'suq li jevolvi malajr, huwa kruċjali wkoll li l-Unjoni tkompli jkollha aċċess għal faċilitajiet infrastrutturali ta' llanċjar moderni, effiċjenti u flessibbli u tibbenefika minn sistemi ta' llanċjar xierqa. Għalhekk, mingħajr preġudizzju għall-miżuri meħuda mill-Istati Membri jew mill-Aġenzija Spazjali Ewropea (ESA), jenhtieg li jkun possibbli li l-Programm ikun jista' jappoġġa adattamenti għall-infrastruttura tal-art tal-ispazju, inkluż żviluppi godda, li huma meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm u l-adattamenti, inkluż l-iżvilupp tat-teknoloġija, għas-sistemi ta' llanċjar fl-ispazju li huma meħtieġa għall-illanċjar ta' satelliti, inklużi teknoloġiji alternattivi u sistemi innovattivi, għall-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm. Dawk l-attivitajiet jenhtieg li jiġu implimentati f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill^(*) (ir-'Regolament Finanzjarju') u bil-ghan li tinkiseb kosteffiċjenza aħjar għall-Programm. Minhabba li ser ikun hemm l-ebda baġit dedikat, l-azzjonijiet ta' appoġġ għall-aċċess għall-ispazju jenhtieg li jkunu mingħajr preġudizzju għall-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm.
- (7) Sabiex issaħħah il-kompetittività tal-industrija spazjali tal-Unjoni u żżid il-kapaċità fid-disinn, fil-bini u fit-thaddim tas-sistemi tagħha stess, jenhtieg li l-Unjoni tagħti sostenn għall-holqien, għat-tkabbir u għall-iżvilupp tal-industrija spazjali kollha. Jenhtieg li l-holqien ta' mudell li jiffavorixxi n-negozju u l-innovazzjoni jingħata sostenn fil-livelli Ewropej, reġjonali u nazzjonali permezz ta' inizjattivi bħal ċentri spazjali li jgħibu flimkien is-setturi spazjali, diġitali u setturi oħra, kif ukoll l-utenti. Dawk iċ-ċentri spazjali jenhtieg li jkollhom l-ghan li jrawmu l-intraprenditorija u l-hiliet filwaqt li jfittxu sinerġiji maċ-ċentri tal-innovazzjoni diġitali. Jenhtieg li l-Unjoni trawwem il-holqien u l-espansjoni ta' kumpaniji spazjali bbażati fl-Unjoni biex tgħinohom jirnexxu, inkluż billi tagħtihom sostenn fl-aċċess għall-finanzjament tar-riskju fid-dawl tan-nuqqas ta' aċċess xieraq, fi hdan l-Unjoni, għall-ekwità privata għan-negozji godda tal-qasam spazjali u billi thegġeg id-domanda, magħruf bhala l-approċċ tal-ewwel kuntratt.
- (8) Il-katina tal-valur spazjali generalment hi mqassma bejn attivitajiet upstream u attivitajiet downstream. L-attivitajiet upstream jinkludu li jwasslu għal sistema spazjali operazzjonali, inklużi l-attivitajiet ta' żvilupp, manifattura u llanċjar u l-operazzjonijiet ta' tali sistema. L-attivitajiet downstream jinkludu dawk li jkopru l-provvista ta' servizzi relatati mal-ispazju, u prodotti għall-utenti. Il-pjattaformi diġitali huma wkoll element importanti li jappoġġa l-iżvilupp tas-settur spazjali. Huma jippermettu aċċess għal data u prodotti kif ukoll settijiet ta' għodod, hżin u faċilitajiet ta' kompjuters.
- (9) Fil-qasam tal-ispazju, l-Unjoni teżercita l-kompetenzi tagħha b'konformità mal-Artikolu 4(3) TFUE. Il-Kummissjoni jenhtieg li tiżgura l-koerenza tal-attivitajiet imwettqa fil-kuntest tal-Programm.
- (10) Billi għadd ta' Stati Membri għandhom tradizzjoni ta' industriji attivi relatati mal-ispazju, jenhtieg li tiġi rikonossuta l-htiġa li l-industriji spazjali jiġu żviluppata u maturati fl-Istati Membri b'kapaċitajiet emergenti kif ukoll il-htiġa li jiġu indirizzati l-isfidi li qed jiffaċċjaw l-industriji spazjali tradizzjonali maħluqa mill-"iSpazju Ġdid". Jenhtieg li jiġu promossi azzjonijiet biex tiġi żviluppata l-kapaċità tal-industrija spazjali madwar l-Unjoni u tiġi ffaċilitata l-kollaborazzjoni attiva fost l-industrija spazjali fl-Istati Membri kollha.

(*) Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċizzjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1

- (11) L-azzjonijiet taht il-Programm jenhtieg li jibnu fuq u jibbenefikaw minn kapacitajiet nazzjonali u Ewropej li jkunu jeżistu fiż-żmien meta l-azzjoni tkun qed titwettaq.
- (12) Minhabba l-kopertura tal-Programm u l-potenzjal tiegħu li jgħinu biex jissolvew l-isfidi globali, attivitajiet spazjali tal-Unjoni għandhom dimensjoni internazzjonali qawwija. F'koordinazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, u bi qbil magħhom, il-korpi rilevanti tal-Programm jistgħu jipparteċipaw fi kwistjonijiet relatati mal-Programm, f'kooperazzjoni internazzjonali u jikkollaboraw f'korpi settorjali rilevanti tan-Nazzjonijiet Uniti (NU) . Għal kwistjonijiet relatati mal-Programm , il-Kummissjoni tista' tikkordina, f'isem l-Unjoni, u fil-qasam tal-kompetenza tagħha, l-attivitajiet fix-xena internazzjonali, b'mod partikolari biex tiddefendi l-interessi tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha f'fora internazzjonali, inkluż fil-qasam tal-frekwenzi fir-rigward tal-Programm, mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri f'dan il-qasam. Huwa partikolarment importanti għall-Unjoni, irrapprezentata mill-Kummissjoni, li tikkollabora fil-korpi tal-Programm Internazzjonali Cospas-Sarsat.
- (13) Il-kooperazzjoni internazzjonali hija ta' importanza kbira għall-promozzjoni tar-rwol tal-Unjoni bħala attur globali fis-settur spazjali u fit-teknoloġija u l-industrija tal-Unjoni, filwaqt li trawwem kompetizzjoni ġusta fil-livell internazzjonali, u żżomm f'moħħha l-htieġa li tiġi żgurata r-riċiproċità tad-drittijiet u l-obbligi tal-partijiet, u li thegġeg il-kooperazzjoni fil-qasam tat-tahriġ. Il-kooperazzjoni internazzjonali hija element ewlieni tal-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa, kif stabbilita mill-Kummissjoni fil-Kommuniukazzjoni tagħha tas-26 ta' Ottubru 2016. Jenhtieg li l-Kummissjoni tuża l-Programm biex tikkontribwixxi għal u tibbenefika minn sforzi internazzjonali permezz ta' inizzjattivi, biex tippromwovi t-teknoloġija u l-industrija Ewropea fuq livell internazzjonali (pereżempju djalogi bilaterali, workshops tal-industrija, sostenn għall-internazzjonalizzazzjoni tal-SMEs), u biex tiffacilita l-aċċess għal swieq internazzjonali u thegġeg kompetizzjoni ġusta, kif ukoll tistimola l-inizzjattivi ta' diplomazija ekonomika. L-inizzjattivi diplomatiċi spazjali Ewropej jenhtieg li jkunu koerenti u komplementari bis-shiħ mal-politiki, il-prijoritajiet u l-istrumenti eżistenti tal-Unjoni, filwaqt li l-Unjoni għandha rwol ewlieni x'taqdi flimkien mal-Istati Membri biex tibqa' fuq quddiem nett fix-xena internazzjonali.
- (14) Mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri, jenhtieg li l-Kummissjoni tippromwovi, flimkien mar-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà ("ir-Rappreżentant Għoli") u f'koordinazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, imġiba responsabbli fl-isparju meta timplimenta l-Programm, inkluż tnaqqis fil-proliferazzjoni tar-residwi spazjali. Jenhtieg li l-Kummissjoni tesplora wkoll il-possibiltà li l-Unjoni taċċetta d-drittijiet u l-obbligi previsti fit-Trattati u l-Konvenzjonijiet rilevanti tan-NU u, jekk mehtieg, tressaq proposti xierqa.
- (15) Il-Programm għandu għanjiet simili bħal ta' programmi oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari Orizzont Ewropa stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾, il-Programm InvestEU stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/523 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁴⁾, il-Fond Ewropew għad-Difiża stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/697 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁵⁾ u l-Fondi skont Regolament li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond għall-Koeżjoni, il-Fond għal Tranzizzjoni Ġusta, il-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u r-regoli finanzjari għal dawk u għall-Fond għall-Asil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni, il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Istrument għall-Appoġġ Finanzjarju għall-Ġestjoni tal-Fruntieri u l-Politika tal-Viżi (ir-"Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni"). Għalhekk, jenhtieg li jiġi previst il-finanzjament kumulattiv minn dawk il-programmi, dment li ma jkopru l-istess elementi tal-kostijiet, b'mod partikolari permezz ta' arrangamenti għal finanzjament kumplementari mill-programmi tal-Unjoni fejn il-modalitajiet ta' ġestjoni jippermettu fsekwenza, b'mod alternanti, jew permezz ta' kombinazzjoni tal-fondi, inkluż għall-finanzjament kongunt tal-azzjonijiet, li jippermettu, fejn ikun possibbli, li jkun hemm shubijiet għall-innovazzjoni u operazzjonijiet ta' tahlit. Għaldaqstant, matul l-implimentazzjoni tal-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni tippromwovi sinerġiji ma' programmi u strumenti finanzjarji oħra relatati tal-Unjoni li jippermettu, fejn ikun possibbli, l-użu ta' aċċess għall-finanzjament tar-riskju, għas-shubijiet għall-innovazzjoni, u għall-finanzjament kumulattiv jew imhallat. Jenhtieg li l-Kummissjoni tiżgura wkoll sinerġiji u koerenza bejn is-soluzzjonijiet żviluppatti taht dawk il-programmi, b'mod partikolari Orizzont Ewropa, u s-soluzzjonijiet żviluppatti skont il-Programm

(³) Regolament (UE) 2021/695. tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni (ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

(⁴) Regolament (UE) 2021/523 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Marzu 2021 li jistabbilixxi l-Programm InvestEU u li jemenda r-Regolament (UE) 2015/1017 (ĠU L 107, 26.3.21 p.30).

(⁵) Regolament (UE) 2021/697. tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għad-Difiża u li jhassar ir-Regolament (UE) 2018/1092 (ara paġna 149 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

- (16) F'konformità mal-Artikolu 191(3) tar-Regolament Finanzjarju, fl-ebda ċirkostanza ma għandhom jiġu ffinanzjati darbtejn l-istess kostijiet mill-baġit tal-Unjoni.
- (17) L-għanijiet ta' politika ta' dan il-Programm jiġu indirizzati wkoll bhala oqsma eliġibbli għall-operazzjonijiet ta' finanzjament u ta' investiment permezz tal-istrumenti finanzjarji u l-garanzija baġitarja tal-Programm InvestEU, b'mod partikolari fil-qafas tal-aspetti ta' politika tiegħu dwar l-infrastruttura sostenibbli u dwar ir-riċerka, l-innovazzjoni u diġitalizzazzjoni. Is-sostenn finanzjarju jenhtieg li jintuza biex jiġu indirizzati b'mod proporzjonat il-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali, u jenhtieg li l-azzjonijiet ma jidduplikawx jew ma jeskludux il-finanzjament privat jew johlqu distorsjoni fil-kompetizzjoni tas-suq intern. Jenhtieg li l-azzjonijiet ikollhom valur miżjud Ewropew ċar.
- (18) Il-koerenza u s-sinerġiji bejn Orizzont Ewropa u l-Programm jenhtieg li jrawmu settur spazjali Ewropew kompetittiv u innovattiv; se jsaħhu l-awtonomija tal-Ewropa fl-aċċess u fl-użu tal-ispazju f'ambjent sigur u sikur; u se jsaħhu r-rwol tal-Ewropa bhala attur globali. Soluzzjonijiet rivoluzzjonarji f'Orizzont Ewropa jingħataw sostenn permezz tad-data u tas-servizzi disponibbli bis-saħha tal-Programm għall-komunità tar-riċerka u tal-innovazzjoni.
- (19) Biex jiġi massimizzat ir-ritorn soċjoekonomiku mill-Programm, huwa essenzjali li jinżammu sistemi tal-ogħla livell, li jiġu aġġornati biex jissodisfaw il-htigijiet li qed jevolvu tal-utenti u li jseħhu żviluppi godda fis-settur tal-applikazzjonijiet downstream li jkunu jistgħu jsiru fl-ispazju. Jenhtieg li l-Unjoni ssostni attivitajiet relatati mar-riċerka u l-iżvilupp teknologiku, jew il-fażijiet bikrija tal-evoluzzjoni marbuta mal-infrastrutturi stabbiliti taht il-Programm, kif ukoll l-aktivitajiet ta' riċerka u żvilupp relatati mal-applikazzjonijiet u s-servizzi bbażati fuq is-sistemi stabbiliti taht il-programm, biex b'hekk tistimola l-aktivitajiet ekonomiċi upstream u downstream. L-istrument xieraq fil-livell tal-Unjoni għall-finanzjament ta' dawk l-aktivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni huwa Orizzont Ewropa. Madankollu, parti speċifika hafna tal-aktivitajiet ta' żvilupp jenhtieg li tkun iffinanzjata mill-baġit allokati lill-programmi Galileo u EGNOS taht dan ir-Regolament, l-aktar fejn tali attivitajiet jikkonċernaw elementi fundamentali bhal chipsets u riċevituri kompatibbli ma' Galileo, li jiffacilitaw l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet fost is-setturi differenti tal-ekonomija. Minkejja dan, tali finanzjament jenhtieg li ma jpoġġix f'riskju l-iskjerament jew l-esplojtazzjoni tal-infrastrutturi stabbiliti skont il-Programmi.
- (20) Sabiex tiġi żgurata l-kompetittività tal-industrija spazjali Ewropea fil-futur, il-Programm jenhtieg li jagħti sostenn lill-iżvilupp ta' hilit avvanzati foqhma relatati mal-ispazju u jagħti sostenn lill-aktivitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ, jippromwovi opportunitajiet ugwali, inkluż l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, sabiex jintlaħaq il-potenzjal shih taċ-ċittadini tal-Unjoni f'dak il-qasam.
- (21) L-infrastruttura ddedikata għall-Programm tista' tirrikjedi riċerka u innovazzjoni addizzjonali, li jistgħu jingħataw sostenn fil-qafas ta' Orizzont Ewropa, bil-għan li jkun hemm koerenza mal-aktivitajiet f'dan il-qasam mill-ESA. Jenhtieg li s-sinerġiji ma' Orizzont Ewropa jiżguraw li l-htigijiet ta' riċerka u ta' innovazzjoni tas-settur spazjali jiġu identifikati u stabbiliti bhala parti mill-proċess ta' ppjanar strategiku għar-riċerka u għall-innovazzjoni. Id-data u s-servizzi spazjali li jkunu disponibbli mingħajr hlas bis-saħha tal-Programm jintużaw biex jiġu żviluppati soluzzjoni rivoluzzjonarji permezz tar-riċerka u tal-innovazzjoni, inkluż f'Orizzont Ewropa, b'sostenn għall-prijoritajiet tal-politiki tal-Unjoni. Il-proċess tal-ippjanar strategiku fil-qafas ta' Orizzont Ewropa jidentifika l-aktivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenhtieg li jużaw infrastrutturi bi sjieda tal-Unjoni bhal Galileo, EGNOS u Copernicus. L-infrastrutturi tar-riċerka, b'mod partikolari n-networks tal-osservazzjoni fil-post jikkostitwixxu elementi essenzjali tal-infrastruttura tal-osservazzjoni fil-post li tippermetti t-twassil tas-Servizzi ta' Copernicus.
- (22) Huwa importanti li l-Unjoni jkollha s-sjieda tal-assi tangibbli u intangibbli kollha li jinholqu jew li jiġu żviluppati permezz tal-akkwist pubbliku li tiffinanzja bhala parti mill-Programm. Sabiex tiġi żgurata konformità shiha ma' kwalunkwe dritt fundamentali marbut mas-sjieda, jenhtieg li jsiru l-arranġamenti mehtiega mas-sidien ezistenti. Jenhtieg li tali sjieda tal-Unjoni tkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Unjoni, skont dan ir-Regolament u fejn jitqies li jkun xieraq abbażi ta' valutazzjoni każ b'każ, dawk l-assi tagħmilhom disponibbli għal partijiet terzi jew tiddisponi minnhom.
- (23) Sabiex jithegġeg l-iżjed użu wiesa' possibbli tas-servizzi offruti mill-Programm, ikun utli li jiġi enfasizzat li d-data, l-informazzjoni u s-servizzi jiġu pprovduti mingħajr garanzija u mingħajr preġudizzju għall-obbligi imposti minn dispożizzjonijiet legalment vinkolanti.

- (24) Il-Kummissjoni, meta twettaq uħud mill-kompiti tagħha ta' natura mhux regolatorja, jenħtieġ li tkun tista' tirrikorri, kif ikun meħtieġ u kemm ikun hemm bżonn, għall-assistenza teknika ta' ċerti partijiet esterni. Entitajiet oħra involuti fil-governanza pubblika tal-Programm jistgħu ukoll jużaw l-istess assistenza teknika fit-twettiq tal-kompiti iddelegati lilhom skont dan ir-Regolament.
- (25) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għat-tul kollu tal-Programm li jrid jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, skont it-tifsira tal-punt 18 tal-Ftehim Interistituzzjonali tas-16 ta' Diċembru 2020 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba, kif ukoll dwar riżorsi proprja ġodda, inkluż pjan direzzjonali għall-introduzzjoni ta' riżorsi proprja ġodda ⁽⁶⁾, għall-Parlament Ewropew u għall-Kunsill matul il-proċedura baġitarja annwali.
- (26) Filwaqt li jirrifletti l-importanza tal-indirizzar tat-tibdil fil-klima f'konformità mal-impenji tal-Unjoni rigward l-implimentazzjoni tal-Ftehim ta' Pariġi adottat skont il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima ⁽⁷⁾ u l-impenji għall-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU, l-azzjonijiet skont dan il-Programm jenħtieġ li jikkontribwixxu lejn l-integrazzjoni ta' azzjonijiet klimatiċi u lejn il-kisba ta' mira ġenerali fejn mill-inqas 30 % tal-infiq tal-baġit tal-Unjoni jsostni l-għanijiet relatati mal-klima. Matul it-tnejn u l-implimentazzjoni tal-Programm jenħtieġ li jiġu identifikati azzjonijiet rilevanti, li se jiġu vvalutati mill-ġdid fil-kuntest tal-proċessi rilevanti ta' evalwazzjoni u ta' rieżami. Il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni ser jikkooperaw fuq metodoloġija effettiva, trasparenti u komprensiva, li għandha tiġi stabbilita mill-Kummissjoni, sabiex jiġi vvalutat l-infiq taħt il-programmi kollha tal-qafas finanzjarju pluriennali għall-oġġettivi tal-bijodiversità, filwaqt li jitqiesu d-duplikazzjonijiet eżistenti bejn l-oġġettivi tal-klima u tal-bijodiversità.
- (27) Jenħtieġ li d-dħul iġġenerat mill-komponenti tal-Programm imur għall-Unjoni sabiex jikkumpensa parzjalment l-investimenti li diġà tkun għamlet, u jenħtieġ li dak id-dħul jintuża biex jingħata sostenn lill-kisba tal-għanijiet tal-Programm. Għall-istess raġuni, jenħtieġ li jkun possibbli li jkun previst mekkanizmu ta' kondivizzjoni tad-dħul fil-kuntratti konklużi ma' entitajiet tas-settur privat.
- (28) Ir-Regolament Finanzjarju japplika għall-Programm. Ir-Regolament Finanzjarju jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inkluż ir-regoli dwar għotjiet, premjijiet, akkwist pubbliku, ġestjoni indiretta, strumenti finanzjarji, garanziji baġitarji, assistenza finanzjarja u r-rimborż ta' esperti esterni.
- (29) Peress li l-Programm huwa, fil-prinċipju, iffinanzjat mill-Unjoni, jenħtieġ li l-kuntratti tal-akkwist konklużi fil-qafas tal-Programm għal attivitajiet finanzjati mill-Programm jikkonformaw mar-regoli tal-Unjoni. F'dak il-kuntest, jenħtieġ li l-Unjoni tkun responsabbli wkoll għad-definizzjoni tal-għanijiet li jridu jintlahqu fir-rigward tal-akkwist pubbliku. Ir-Regolament Finanzjarju jipprevedi li, abbażi tar-riżultati ta' valutazzjoni ex ante, il-Kummissjoni tista' tiddependi fuq is-sistemi u l-proċeduri tal-persuni jew l-entitajiet li jimplementaw il-fondi tal-Unjoni. L-aġġustamenti speċifiċi meħtieġa għal dawn is-sistemi u proċeduri, kif ukoll l-arranġamenti biex jittawlu l-kuntratti eżistenti, jenħtieġ li jkunu definiti fil-ftehim qafas ta' shubija finanzjarja (FFPA) jew fil-ftehim ta' kontribuzzjoni korrispondenti.
- (30) Il-Programm jiddependi fuq teknoloġiji kumplessi u li jinbidlu b'mod kostanti. Id-dipendenza fuq tali teknoloġiji tirriżulta f'incertezza u friskji għall-kuntratti pubbliċi konklużi fil-qafas ta' dan il-programm, peress li daww il-kuntratti jinvolvu impenji fit-tul għat-tagħmir jew għas-servizzi. Għalhekk, minbarra r-regoli stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, huma meħtieġa miżuri speċifiċi li jikkoncernaw il-kuntratti pubbliċi. Għaldaqstant, jenħtieġ li jkun possibbli li jingħata kuntratt fil-forma ta' kuntratt kondizzjonali b'pagamenti fi stadji, tiddaħhal emenda, taħt ċerti kondizzjonijiet, fil-kuntest tal-prestazzjoni tiegħu, jew jiġi impost livell minimu ta' sottokuntrattar, b'mod partikolari sabiex l-SME's u n-negozji ġodda jkunu jistgħu jippartecipaw. Fl-aħħar nett, minhabba l-incertezzi teknoloġiċi li jikkarakterizzaw il-komponenti tal-Programm, il-prezzijiet tal-kuntratti mhux dejjem jistgħu jibassru b'mod preċiż u għalhekk jenħtieġ li jkun possibbli li jiġu konklużi kuntratti mingħajr ma jiġi stipulat prezz fiss riġidu u li jiġu inklużi klawżoli li jissalvagwardjaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

⁽⁶⁾ ĠU L 433I, 22.12.2020, p. 28.

⁽⁷⁾ ĠU L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (31) Sabiex tithegġe id-domanda pubblika u l-innovazzjoni fis-settur pubbliku, il-Programm jenhtieg li jipromwovi l-użu ta' data, informazzjoni u servizzi biex jiġi sostnut l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet personalizzati mill-industrija u l-SMEs fil-livelli reġjonali u lokali permezz ta' shubiji għall-innovazzjoni marbuta mal-ispazju, kif imsemmi fil-punt 7 tal-Anness 1 għar-Regolament Finanzjarju, li jippermetti li l-istadji kollha mill-iżvilupp sal-introduzzjoni u l-akkwist ta' soluzzjonijiet spazjali interoperabbli personalizzati għas-servizzi pubbliċi jiġu koperti.
- (32) Sabiex jintlahqu l-għanijiet tal-Programm, huwa importanti li, fejn ikun xieraq, wiehed ikun jista' jserrah fuq il-kapaċitajiet offruti mill-entitajiet pubbliċi u privati tal-Unjoni li huma attivi fil-qasam spazjali u li jkun jista' jaħdem ukoll fil-livell internazzjonali ma' pajjiżi terzi jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali. Għal dik ir-raġuni, jenhtieg li jkun hemm lok għall-possibbiltà li jintużaw l-ghodod u l-metodi ta' gestjoni rilevanti kollha li huma previsti mit-TFUE u mir-Regolament Finanzjarju u proceduri kongunti tal-akkwist.
- (33) Fir-rigward tal-ghotjiet b'mod iktar speċifiku, l-esperjenza wriet li l-adozzjoni mill-utenti u d-dhul fis-suq u s-sensibilizzazzjoni ġenerali jaħdmu aħjar b'mod deċentralizzat milli b'approċċ minn fuq għal isfel mill-Kummissjoni. Il-vawċers, li huma forma ta' sostenn finanzjarju minn benefiċjarju ta' ghotja lil partijiet terzi, kienu fost l-azzjonijiet bl-oghla rata ta' suċċess għall-entranti ġodda u għall-SMEs. Madankollu, dawn ġew imxekkla mill-limitu massimu fuq is-sostenn finanzjarju impost bir-Regolament Finanzjarju. Għalhekk, jenhtieg li dak il-limitu massimu joghla għall-Programm sabiex iżomm mal-andament tal-potenzjal dejjem jikber tal-applikazzjonijiet tas-suq fis-settur spazjali.
- (34) Jenhtieg li l-forom ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni skont dan ir-Regolament jintgħazlu abbażi ta' kemm ikunu jistgħu jilhqgħu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u jwasslu r-riżultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv, u r-riskju mistenni tan-nuqqas ta' konformità. Jenhtieg li dan jinkludi l-kunsiderazzjoni tal-użu ta' somma f'daqqa, ta' rati fissi u ta' kostijiet unitarji, kif ukoll il-finanzjament mhux marbut mal-kostijiet imsemmija fl-Artikolu 125(1) tar-Regolament Finanzjarju.
- (35) Skont id-Deċiżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE⁽⁸⁾ persuni u entitajiet stabbiliti f'pajjiżi jew territorji extra-Ewropej huma eliġibbli għal finanzjament soġġett għar-regoli u għall-għanijiet tal-Programm u għall-arranġamenti possibbli applikabbli għall-Istat Membru li miegħu il-pajjiż jew territorju extra-Ewropew rilevanti huwa marbut.
- (36) Ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fuq il-bażi tal-Artikolu 322 TFUE japplikaw għal dan ir-Regolament. Dawk ir-regoli huma stipulati fir-Regolament Finanzjarju u b'mod partikolari jiddeterminaw il-proċedura għall-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' ghotjiet, akkwist, premijiet u implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu kontrolli dwar ir-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 TFUE jinkludu wkoll reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni.
- (37) F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁹⁾ u r-Regolamenti tal-Kunsill (KE/Euratom), Nru 2988/95⁽¹⁰⁾, (Euratom, KE) Nru 2185/96⁽¹¹⁾ u (UE) 2017/1939⁽¹²⁾ l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jridu jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inkluż miżuri relatati mal-prevenzjoni, id-detezzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet inkluż frodi, mal-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod skorrett u fejn xieraq, mal-impożizzjoni ta' penali amministrattivi. B'mod partikolari, skont ir-Regolamenti (UE, Euratom) Nru 2185/96 u (UE/Euratom) Nru 883/2013 l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) għandu s-setgħa li jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jstabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") huwa mogħti s-setgħa, f'konformità mar-

⁽⁸⁾ Deċiżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE tal-25 ta' Novembru 2013 dwar l-assoċjazzjoni tal-pajjiżi u t-territorji barranin mal-Unjoni Ewropea (Deċiżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Extra-Ewropea) (ĠU L 344, 19.12.2013, p. 1).

⁽⁹⁾ Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽¹⁰⁾ Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽¹¹⁾ Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettaq mill-Kummissjoni sabiex tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet oħra (GU L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽¹²⁾ Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (l-UPPE) (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1).

Regolament (UE) 2017/1939, li jinvestiga u jressaq każijiet u reati kriminali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹³⁾. Skont ir-Regolament Finanzjarju, kull persuna jew entità li tirċievi fondi mill-Unjoni trid tikkopera bis-sħiħ fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, tagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-Qorti tal-Awdituri u, fir-rigward ta' dawk l-Istati Membri li jipparteċipaw f'kooperazzjoni msahħa skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, lill-UPPE u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-fondi mill-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

- (38) Il-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles (EFTA) li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE), pajjiżi aderenti, pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali kif ukoll il-pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat jistgħu jipparteċipaw fil-Programm, bl-eċċezzjoni ta' Galileo, EGNOS, GOVSATCOM u s-subkomponent tal-SST f'konformità mal-ftehimiet rispettivi tagħhom. Pajjiżi terzi oħra jistgħu jipparteċipaw ukoll fil-Programm bl-eċċezzjoni ta' Galileo, EGNOS, GOVSATCOM u s-subkomponent tal-SST, abbażi ta' ftehim li għandu jiġi konkluż f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE. Galileo u EGNOS jenħtieġ li jkunu miftuħa għall-parteeċipazzjoni tal-membri tal-EFTA li huma membri taż- ŻEE, f'konformità mal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim taż-Żona Ekonomika Ewropea ⁽¹⁴⁾. Pajjiżi terzi oħra jistgħu jipparteċipaw f'Galileo u EGNOS abbażi ta' ftehim li għandu jiġi konkluż skont l-Artikolu 218 TFUE. Jenħtieġ li GOVSATCOM tkun miftuħa għal kwalunkwe pajjiż terz biss abbażi ta' ftehim li għandu jiġi konkluż f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE.
- (39) Jenħtieġ li tiġi introdotta dispożizzjoni speċifika f'dan ir-Regolament li teżiġi li pajjiżi terz jagħtu d-drittijiet neċessarji u l-aċċess meħtieġ biex l-uffiċjal awtorizzanti responsabbli, l-OLAF u il-Qorti tal-Awdituri jeżerċitaw b'mod komprensiv il-kompetenzi rispettivi tagħhom.
- (40) L-organizzazzjonijiet internazzjonali li ma għandhomx il-kwartieri generali tagħhom fl-Unjoni u li jkunu jixtiequ jaċċessaw is-servizzi tal-SST li mhumiex disponibbli għall-pubbliku jenħtieġ li jkunu meħtieġa jikkonkludu ftehim f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE. L-organizzazzjonijiet internazzjonali li għandhom il-kwartieri generali tagħhom fl-Unjoni u li huma sidien u operaturi pubbliċi tal-inġenji spazjali jenħtieġ li jitqiesu bħala utenti ewlenin tal-SST.
- (41) L-informazzjoni disponibbli pubblikament għas-servizzi tal-SST jenħtieġ li tintfiehmed li tfisser kwalunkwe informazzjoni li għaliha utent ikollu bażi raġonevoli biex isib aċċess b'mod legali. Is-servizzi tal-SST għall-evitar tal-kollizzjonijiet, id-dhul mill-ġdid u l-frammentazzjoni huma bbażati fuq informazzjoni esterna tal-SST aċċessibbli għall-pubbliku li tkun disponibbli wara talba għal aċċess. Konsegwentement, is-servizzi tal-SST għall-evitar tal-kollizzjonijiet, id-dhul mill-ġdid u l-frammentazzjoni jenħtieġ li jinftiehem li huma servizzi disponibbli għall-pubbliku u jenħtieġ li ma jirrikjedux il-konklużjoni ta' ftehim f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE. L-aċċess għal dawk is-servizzi jenħtieġ li jkun disponibbli fuq talba mill-utent potenzjali.
- (42) Governanza pubblika tajba tal-Programm tirrikjedi d-distribuzzjoni ċara tar-responsabbiltajiet u tal-kompiti fost id-diversi entitajiet involuti sabiex tiġi evitata duplikazzjoni bla hteġa u sabiex jitnaqqsu l-kostijiet lipermezz tagħhom jinqabeż il-baġit u d-dewmien. L-atturi kollha tal-governanza jenħtieġ li jsostnu, fil-qasam ta' kompetenza tagħhom u skont ir-responsabbiltajiet tagħhom, il-kisba tal-għanijiet tal-Programm.
- (43) L-Istati Membri ilhom ħafna attivi fil-qasam tal-ispazju. Għandhom sistemi, infrastruttura, aġenziji u korpi nazzjonali marbuta mal-ispazju. Għalhekk, jistgħu jagħtu kontribut kbir għall-Programm, speċjalment għall-implimentazzjoni tiegħu. Huma jistgħu jikkoperaw mal-Unjoni biex jippromwovw s-servizzi u l-applikazzjonijiet tal-Programm. Il-Kummissjoni tista' timmobilizza l-mezzi għad-dispożizzjoni tal-Istati Membri, tibbenefika mill-assistenza tagħhom u, soġġett għal kondizzjonijiet maqbula reċiprokament, tiddelega lill-Istati Membri b'kompiti mhux regolatorji fl-implimentazzjoni tal-Programm. Barra minn hekk, l-Istati Membri kkonċernati jenħtieġ li jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw il-protezzjoni tal-istazzjonijiet fuq l-art stabbiliti fit-territorji tagħhom.

⁽¹³⁾ Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (GU L 198, 28.7.2017, p. 29).

⁽¹⁴⁾ ĠU L 1, 3.1.1994, p. 3.

Minbarra dan, jenhtieg li l-Istati Membri u l-Kummissjoni jahdmu flimkien u ma' korpi internazzjonali u ma' awtoritajiet regolatorji xierqa biex jiżguraw li l-frekwenzi mehtieġa għall-Programm ikunu disponibbli u protetti fil-livell adegwat sabiex ikun hemm lok għall-iżvilupp u għall-implimentazzjoni bis-shiħ tal-applikazzjonijiet abbażi tas-servizzi offruti, b'konformità mad-Deċizzjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁵⁾.

- (44) Bħala promotur tal-interess generali tal-Unjoni, hija r-responsabbiltà tal-Kummissjoni li timplimenta l-Programm, tassumi responsabbiltà generali u tippromwovi l-użu tiegħu. Sabiex tottimizza r-riżorsi u l-kompetenzi tad-diversi partijiet ikkonċernati, jenhtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tiddelega ċerti kompiti lil entitajiet oħra f'ċirkostanzi ġustifikabbli. Ladarba għandha r-responsabbiltà shiħa tal-Programm, il-Kummissjoni jehtieg li tistabbilixxi r-rekwiżiti tekniċi u operazzjonali prinċipali mehtieġa biex tiġi implimentata l-evoluzzjoni tas-sistemi u tas-servizzi. Għandha tagħmel dan wara li tkun ikkonsultat lill-esperti tal-Istati Membri, lill-utenti u lil partijiet ikkonċernati rilevanti oħra. Fl-aħħar nett, filwaqt li tinnota li fil-qasam tal-ispazju, f'konformità mal-Artikolu 4(3) TFUE, l-eżercizzju ta' kompetenza mill-Unjoni ma jwassalx biex l-Istati Membri jiġu mcaħhda milli jeżercitaw il-kompetenza tagħhom, il-Kummissjoni jehtieg li tiżgura l-koerenza tal-attivitajiet imwettqa fil-kuntest tal-programm.
- (45) Il-missjoni tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("l-Aġenzija"), li tissostitwixxi u tissuccedi lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁶⁾, hija li tagħti kontribut lill-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà[...] kif ukoll l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet tas-suq u downstream. Għalhekk, jenhtieg li ċerti kompiti marbuta ma' dawk l-oqsma jiġu assenjati lill-Aġenzija. Fir-rigward tas-sigurtà b'mod partikolari, u minhabba l-esperjenza tagħha f'dan il-qasam, jenhtieg li l-Aġenzija tkun responsabbli għall-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-azzjonijiet kollha tal-Unjoni fis-settur spazjali. Filwaqt li tibni fuq ir-rekord pożittiv tagħha fil-promozzjoni tal-adozzjoni mill-utent u mis-suq ta' Galileo u ta' EGNOS, jenhtieg li l-Aġenzija tiġi inkarigata wkoll b'attivitajiet ta' adoxxjoni mill-utenti relatati mal-komponenti tal-Programm minbarra Galileo u EGNOS, kif ukoll attivitajiet ta' żvilupp tal-applikazzjoni downstream għall-komponenti kollha tal-Programm. Dan jippermetti li l-Aġenzija tiehu benefiċċju mill-ekonomiji ta' skala u tiġi pprovduta opportunità għall-iżvilupp ta' applikazzjonijiet ibbażati fuq diversi komponenti tal-Programm (applikazzjonijiet integrati). Madankollu, dawk l-attivitajiet jenhtieg li ma jippreġudikawx is-servizz u l-attivitajiet ta' adoxxjoni mill-utenti inkarigati mill-Kummissjoni lill-entitajiet inkarigati ta' Copernicus. Jenhtieg li l-inkarigu tal-iżvilupp ta' applikazzjonijiet downstream lill-Aġenzija ma jipprevjenix lil entitajiet inkarigati oħrajn milli jiżviluppaw applikazzjonijiet downstream. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Aġenzija ttwettaq il-kompiti li l-Kummissjoni tikkonferilha permezz ta' ftehim ta' FPPA li jkopri kompiti speċifiċi oħra assoċjati mal-Programm. Meta tinkariga kompiti lill-Aġenzija, jenhtieg li jkunu disponibbli riżorsi umani, amministrattivi u finanzjarji adegwati.
- (46) F'ċerti ċirkostanzi debitament ġustifikati, jenhtieg li l-Aġenzija tkun tista' tiddelega kompiti speċifiċi lil Stati Membri jew grupp ta' Stati Membri. Din id-delega jenhtieg li jkun limitata għall-attivitajiet li l-Aġenzija ma għandhiex il-kapaċità li teżegwixxi hi stess u jenhtieg li ma tippreġudikax il-governanza tal-Programm u l-allokazzjoni tal-kompiti kif definit f'dan ir-Regolament.
- (47) Galileo u EGNOS huma sistemi kumplessi li jirrikjedu koordinazzjoni intensiva. Peress li huma komponenti tal-Programm, dik il-koordinazzjoni jenhtieg li titwettaq minn istituzzjoni jew korp tal-Unjoni. Filwaqt li tibni fuq l-għarfien espert li ġie żviluppat fis-snin li għaddew, l-Aġenzija hija l-aktar entità xierqa biex tikkoordina l-kompiti operazzjonali kollha relatati mal-esplojtazzjoni ta' dawk is-sistemi, hliet għall-kooperazzjoni internazzjonali. L-Aġenzija jenhtieg li għalhekk tiġi inkarigata bil-ġestjoni tal-esplojtazzjoni ta' EGNOS u Galileo. Madankollu, dan ma jfissirx li jenhtieg li l-Aġenzija ttwettaq wehidha l-kompiti kollha relatati mal-esplojtazzjoni ta' dawk is-sistemi.

⁽¹⁵⁾ Id-Deċizzjoni Nru 243/2012/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2012 li tistabbilixxi programm pluriennali tal-politika tal-ispettru tar-radju (ĠU L 81, 21.3.2012, p. 7).

⁽¹⁶⁾ Regolament (UE) Nru 912/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Settembru 2010 li jstabbilixxi l-Aġenzija Ewropea GNSS, u jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1321/2004 dwar l-istabbiliment ta' strutturi għat-tmexxija tal-programmi Ewropej ta' radjunavigazzjoni bis-satellita u li jemenda r-Regolament (KE) Nru 683/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 276, 20.10.2010, p. 11).

Hija tista' sserrah fuq l-għarfien espert ta' entitajiet oħra, b'mod partikolari l-ESA. Dan jenhtieg li jinkludi l-attivitajiet dwar l-evoluzzjoni tas-sistemi, it-tfassil u l-iżvilupp ta' partijiet mis-segment fuq l-art u s-satelliti li jenhtieg li jiġu inkarigati lill-ESA. L-allokkazzjoni ta' kompiti lil entitajiet oħra tibni fuq il-kompetenza ta' entitajiet bħal dawn u jenhtieg li tevita x-xogħol doppju.

- (48) L-ESA hija organizzazzjoni internazzjonali b'għarfien espert estensiv fil-qasam spazjali u kkonkludiet Ftehim Qafas mal-Komunità Ewropea fl-2004 ("Ftehim Qafas tal-2004")⁽¹⁷⁾. Għalhekk, hija siehba importanti fl-implimentazzjoni tal-Programm, li magħha jenhtieg li tiġi stabbilita kwalunkwe relazzjoni xierqa. F'dak ir-rigward, u f'konformità mar-Regolament Finanzjarju, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkonkludi FFPA mal-ESA u l-Aġenzija li tirregola r-relazzjonijiet finanzjarji kollha bejn il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-ESA, jiżgura l-konsistenza tagħhom u jikkonforma mal-Ftehim Qafas tal-2004, b'mod partikolari mal-Artikoli 2 u 5 tiegħu. Madankollu, peress li l-ESA mhijiex korp tal-Unjoni u mhijiex soġġetta għal-liġi tal-Unjoni, huwa essenzjali li tali ftehim jipprevedi li l-ESA tiehu miżuri xierqa biex tiżgura l-protezzjoni tal-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha u, fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-baġit, li ll-kompiti mogħtija lilha jikkonformaw mad-deċizjonijiet mehuda mill-Kummissjoni. Jenhtieg li l-ftehim ikun fih ukoll il-klawżoli kollha meħtieġa biex jiġu ssalvagwardjati l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.
- (49) Il-funzjonament tač-Ċentru Satellitari tal-Unjoni Ewropea (SATCEN) bħala kapaċità awtonoma Ewropea li tipprovdi aċċess għal informazzjoni u servizzi li jirriżultaw mill-isfruttar ta' assi spazjali rilevanti u ta' data kollaterali kienet diġà rikonoxxuta fl-implimentazzjoni tad-Deciżjoni 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁸⁾.
- (50) Sabiex ir-rappreżentazzjoni tal-utenti tiġi inkorporata b'mod strutturali fil-governanza ta' GOVSATCOM u sabiex il-htigijiet u r-rekwiziti tal-utenti jiġu aggregati tul il-konfini nazzjonali u ċivili-militari, l-entitajiet rilevanti tal-Unjoni b'rabtiet iktar mill-qrib mal-utenti, bħall-Aġenzija Ewropea għad-Difiża, l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta (Frontex), l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima, l-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi, il-Kapaċità Militari ta' Ppjanar u ta' Kondotta/il-Kapaċità Ċivili ta' Ppjanar u ta' Kondotta u č-Ċentru ta' Koordinazzjoni għal Rispons ta' Emergenza jista' jkollhom rwoli ta' koordinazzjoni għal gruppi speċifiċi ta' utenti. Flivell aggregat, jenhtieg li l-Aġenzija tikkordina l-aspetti relatati mal-utenti għall-komunitajiet tal-utenti ċivili u tista' timmonitorja l-użu operazzjonali, id-domanda, il-konformità mar-rekwiziti u l-htigijiet u r-rekwiziti li qed jevolvu.
- (51) Minhabba l-importanza tal-attivitajiet marbuta mal-ispazju għall-ekonomija tal-Unjoni u għall-hajja tač-ċittadini tal-Unjoni u n-natura tal-użu doppju tas-sistemi u tal-applikazzjonijiet ibbażati fuq dawk is-sistemi, jenhtieg li l-ksib u z-żamma ta' livell għoli ta' sigurtà jkunu prijorità ewlenija għall-Programm, b'mod partikolari sabiex jiġu ssalvagwardjati l-interessi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, inkluż fir-rigward ta' informazzjoni klassifikata u fir-rigward ta' informazzjoni sensitiva oħra mhux klassifikata.
- (52) Mingħajr preġudizzju għall-prerogattivi tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà nazzjonali, il-Kummissjoni u r-Rappreżentant Għoli, it-tnejn li huma fil-qasam rispettiv ta' kompetenza tagħhom, jenhtieg li jiżguraw is-sigurtà tal-Programm, b'konformità ma' dan ir-Regolament u, fejn ikun rilevanti, mad-Deciżjoni tal-Kunsill (PESK) 2021/698⁽¹⁹⁾.
- (53) Minhabba l-għarfien espert speċifiku tas-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (SEAE) u l-kuntatt regolari tiegħu mal-awtoritajiet ta' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali, is-SEAE jista' jgħin lill-Kummissjoni fit-tweqqif ta' whud mill-kompiti tagħha marbuta mas-sigurtà tas-sistemi tal-Programm fil-qasam tar-relazzjonijiet esterni, b'konformità mad-Deciżjoni tal-Kunsill 2010/427/UE⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ ĠU L 261, 6.8.2004, p. 64.

⁽¹⁸⁾ Deciżjoni Nru 541/2014/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 li tistabbilixxi Qafas għall-Appoġġ tas-Sorveljanza u l-Insewiment fl-Ispazju (ĠU L 158, 27.5.2014, p. 227)

⁽¹⁹⁾ Deciżjoni tal-Kunsill (PESK) 2021/698 tad-30 ta' April 2021 dwar is-sigurtà tas-sistemi u s-servizzi skjerati, operati u użati taht il-Programm Spazjali tal-Unjoni li jistgħu jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni, u li thassar id-Deciżjoni 2014/496/PESK (ara paġna 178 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

⁽²⁰⁾ Deciżjoni tal-Kunsill tas-26 ta' Lulju 2010 li tistabbilixxi l-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (2010/427/UE) (ĠU L 201, 3.8.2010, p. 30).

- (54) Minghajr preġudizzju għar-responsabbiltà esklużiva tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà nazzjonali, kif previst fl-Artikolu 4(2) TUE, u għad-dritt tal-Istati Membri li jipproteġu l-interessi essenzjali tas-sigurtà tagħhom b'konformità mal-Artikolu 346 TFUE, jenhtieg li tiġi stabbilita governanza speċifika ta' sigurtà li tiżgura implimentazzjoni bla xkiel tal-Programm. Jenhtieg li dik il-governanza tkun ibbażata fuq tliet prinċipji ewlenin. L-ewwel nett, huwa importanti li l-esperjenza unika u estensiva tal-Istati Membri fi kwistjonijiet ta' sigurtà titqies kemm jista' jkun. It-tieni nett, sabiex ikun hemm prevenzjoni tal-kunflitti ta' interess u ta' kwalunkwe nuqqas fl-applikazzjoni tar-regoli dwar is-sigurtà, jenhtieg li l-funzjonijiet operazzjonali jkunu segregati mill-funzjonijiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà. It-tielet nett, l-entità responsabbli għall-ġestjoni tal-komponenti kollha tal-Programm jew ta' parti minnhom hija wkoll dik li tinsab fl-aqwa pożizzjoni li tiġġestixxi s-sigurtà tal-kompiti inkarigati lilha. Is-sigurtà tal-Programm tibni fuq l-esperjenza miksuba fl-implimentazzjoni ta' Galileo, ta' EGNOS u ta' Copernicus matul is-snin li għaddew. Governanza tajba tas-sigurtà tirrikjedi wkoll li r-rwoli jiġu distribwiti b'mod xieraq fost id-diversi atturi. Peress li hija responsabbli għall-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni, minghajr preġudizzju għall-prerogattivi tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà nazzjonali, tistabbilixxi r-rekwiżiti generali tas-sigurtà applikabbli għal kull wiehed mill-komponenti tal-Programm.
- (55) Iċ-ċibersigurtà tal-infrastrutturi spazjali Ewropej, kemm ta' fuq l-art kif ukoll fl-ispazju, hija essenzjali biex tiżgura l-kontinwità tal-operazzjonijiet tas-sistemi u tas-servizzi. Il-htieġa li jiġu protetti s-sistemi u s-servizzi tagħhom kontra l-attakki ċibernetiċi, inkluż permezz tal-użu ta' teknoloġiji ġodda, jenhtieg li għalhekk titqies b'mod xieraq meta jiġu stabbiliti r-rekwiżiti tas-sigurtà.
- (56) Jenhtieg li tkun identifikata struttura ta' monitoraġġ tas-sigurtà mill-Kummissjoni meta jkun xieraq wara l-analiżi tar-riskju u tat-theddid. Dan il-korp ta' monitoraġġ tas-sigurtà jenhtieg li jkun l-entità li twieġeb għall-istruzzjonijiet żviluppanti fl-ambitu tad-Deciżjoni (PESK) 2021/698. Għal Galileo, dak il-korp jenhtieg li jkun iċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà Galileo. Fir-rigward tal-implimentazzjoni tad-Deciżjoni PESK 2021/698⁺, ir-rwol tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jenhtieg li jkun limitat li jipprovdi lill-Kunsill u/jew lir-Rappreżentant Gholi b'inputs marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà tas-sistema.
- (57) Fid-dawl ta' kemm huwa uniku u kumpless il-Programm u r-rabta tiegħu mas-sigurtà, jenhtieg li għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu segwiti prinċipji rikonoxxuti u stabbiliti ferm. Għalhekk, huwa indispensabbli li jkun hemm proċedura fis-sehħ għall-monitoraġġ tar-riskji permanenti u li l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jitwettqu abbażi ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, billi kull attur jagħmel l-almu tiegħu biex jibni kunsens u billi jiġu involuti dawk kollha kkonċernati bil-kwistjoni tas-sigurtà. Huwa importanti wkoll li l-attivitajiet tekniċi ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà jiġu inkarigati lil professjonisti li jkunu kkwalifikati kif suppost fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi u li jkollhom livell adegwat ta' approvazzjoni tas-sigurtà.
- (58) L-informazzjoni klassifikata tal-UE (IKUE) għandha tiġi ttrattata b'konformità mar-regoli ta' sigurtà kif stabbiliti fid-Deciżjoni tal-Kunsill 2013/488/UE ⁽²¹⁾ u fid-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 ⁽²²⁾. B'konformità mad-Deciżjoni 2013/488/UE, l-Istati Membri għandhom jirrispettaw il-prinċipji u l-istandards minimi stabbiliti fihom, sabiex jiżguraw li jinghata livell ekwivalenti ta' protezzjoni lill-IKUE.
- (59) Sabiex jiġi żgurat l-iskambju sigur ta' informazzjoni, jenhtieg li jiġu stabbiliti ftehimiet xierqa biex jiżguraw il-protezzjoni tal-IKUE provduta lil pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali fil-kuntest tal-Programm.
- (60) Objettiv importanti tal-Programm huwa li jiżgura s-sigurtà tiegħu u li jsaħħah l-awtonomija strateġika fit-teknoloġiji ewlenin u l-ktajjen tal-valur kollha, filwaqt li tiġi preservata ekonomija miftuħa inkluż kummerċ hieles u ġust, u filwaqt li tiehu vantaġġ mill-possibiltajiet li joffri l-ispazju għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. F'kazijiet speċifiċi, dak l-objettiv jehtieg li jiġu stabbiliti l-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u partecipazzjoni mehtieġa biex tiġi żgurata l-protezzjoni tal-integrità, is-sigurtà u r-reżiljenza tas-sistemi operazzjonali tal-Unjoni. Dan jenhtieg

⁽²¹⁾ Deciżjoni tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2013 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 274, 15.10.2013, p. 1).

⁽²²⁾ Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat-13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-Sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

li ma jdgħajjfx il-htieġa tal-kompetittività u l-kosteffettività. Fl-evalwazzjoni tal-entitajiet legali soġġetti għall-kontroll minn pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz, jenhtieġ li l-Kummissjoni tqis il-prinċipji u l-kriterji previsti fir-Regolament (UE) 2019/452 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²³⁾.

- (61) Fil-kuntest tal-Programm, hemm xi informazzjoni li, għalkemm mhijiex klassifikata, għandha tiġi ttrattata skont atti legali tal-Unjoni diġà fis-sehħ jew liġijiet, regoli u regolamenti nazzjonali, inkluż permezz ta' limitazzjonijiet ta' distribuzzjoni.
- (62) Għadd dejjem akbar ta' setturi ekonomiċi ewlenin, b'mod partikolari t-trasport, it-telekomunikazzjonijiet, l-agrikoltura u l-enerġija, qegħdin jużaw dejjem aktar is-sistemi ta' navigazzjoni bis-satellita u ta' osservazzjoni tad-dinja. Il-Programm jenhtieġ li jisfrutta s-sinergiji bejn dawk is-setturi, filwaqt li jqis il-benefiċċji li t-teknoloġiji spazjali jgħibu lil dawk is-setturi, jsostni l-izvilupp ta' tagħmir kompatibbli u jippromwovi l-izvilupp ta' standards u ċertifikazzjonijiet rilevanti. Is-sinergiji bejn l-attivitajiet spazjali u l-attivitajiet marbuta mas-sigurtà u d-difiza tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha qed jiżdienu wkoll. Għalhekk, jenhtieġ li l-kontroll shiħ tan-navigazzjoni bis-satellita jiggarantixxi l-indipendenza teknoloġika tal-Unjoni, inkluż iktar fit-tul għall-komponenti tat-tagħmir infrastrutturali, u jiżgura l-awtonomija strateġika tagħha.
- (63) L-għan ta' Galileo huwa li jistabbilixxi u jhaddem l-ewwel infrastruttura globali ta' navigazzjoni u ta' pożizzjonament bis-satellita, mahsuba speċifikament għal skopijiet ċivili, li tista' tintuża minn sensiela ta' atturi pubbliċi u privati fl-Ewropa u fid-dinja kollha. Galileo jiffunzjona indipendentement minn sistemi eżistenti jew potenzjali oħra, u għaldaqstant jagħti kontribut fost affarijiet oħra għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni. Jenhtieġ li t-tieni generazzjoni ta' Galileo tiddaħhal b'mod progressiv qabel l-2030, inizjalment b'kapacità operazzjonali mnaqqsa.
- (64) L-għan ta' EGNOS huwa li ttejjeb il-kwalità tas-sinjali miftuha mis-sistemi globali eżistenti tan-navigazzjoni bis-satellita, b'mod partikolari dawk li jiġu emessi minn Galileo. Is-servizzi pprovduti mill-programm EGNOS jenhtieġ li jkopru, bhala prijorità, it-territorji tal-Istati Membri li qegħdin ġeografikament fl-Ewropa, inkluż għal dak l-iskop Ċipru, l-Azores, il-Gżejjer Kanarji u Madeira sa tmiem l-2026. Fil-qasam tal-avjazzjoni, dawk it-territorji kollha jenhtieġ li jibbenefikaw minn EGNOS għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru għal-livelli kollha ta' prestazzjoni sostnuti minn EGNOS. Soġġett għall-fattibbiltà teknika u, għas-sikurezza tal-ħajja, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali, il-kopertura ġeografika tas-servizzi pprovduti minn EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (UE) 2018/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁴⁾ u għall-monitoraġġ meħtieġ tal-kwalità tas-servizz ta' Galileo għal skopijiet tal-avjazzjoni, jenhtieġ li jiġi nnutat li filwaqt li s-sinjali emessi minn Galileo jistgħu jintużaw effettivament biex jiffaċilitaw il-pożizzjonament tal-inġenji tal-ajru, fil-fażijiet kollha tat-titjira, permezz tas-sistema neċessarja ta' awmentazzjoni, inkluż avjonika reġjonali, lokali u abbord, huma biss sistemi ta' awmentazzjoni reġjonali jew lokali bħall-EGNOS li fl-Ewropa jistgħu jikkostitwixxu servizzi ta' ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) u servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (ANS). Is-servizz ta' sikurezza tal-ħajja ta' EGNOS jenhtieġ li jiġi pprovdut b'konformità mal-istandards tal-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali ("standards ICAO") applikabbli.
- (65) Huwa importanti hafna li tiġi żgurata s-sostenibbiltà Galileo u EGNOS u l-kontinwità, id-disponibbiltà, l-akkuratezza, l-affidabbiltà u s-sigurtà tas-servizzi tagħhom. F'ambjent li qed jinbidel u f'suq li qed jiżviluppa b'mod rapidu, jenhtieġ li l-izvilupp tagħhom ikompli u jenhtieġ li jithejjew generazzjonijiet godda ta' dawn is-sistemi, inkluż evoluzzjoni tas-segment assoċjat tal-spazju u tal-art.

⁽²³⁾ Regolament (UE) 2019/452 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Marzu 2019 li jistabbilixxi qafas għall-iskrinjar tal-investimenti diretti barranin fl-Unjoni (ĠU L 79I, 21.3.2019, p. 1).

⁽²⁴⁾ Regolament (UE) 2018/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2018 dwar regoli komuni fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea, u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2111/2005, (KE) Nru 1008/2008, (UE) Nru 996/2010, (UE) Nru 376/2014 u d-Direttivi 2014/30/UE u 2014/53/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u li jhassar ir-Regolamenti (KE) Nru 552/2004 u (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91 (ĠU L 212, 22.8.2018, p. 1).

- (66) It-terminu "servizz kummerċjali" li ntuża fir-Regolament (UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁵⁾ ma għadux adattat fid-dawl tal-evoluzzjoni ta' dak is-servizz. Minflok, ġew identifikati żewġ servizzi separati fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/224 ⁽²⁶⁾, jiġifieri s-servizz ta' akkuratizza għolja u s-servizz ta' awtentikazzjoni.
- (67) Sabiex jiġi ottimizzat l-użu tas-servizzi pprovduti, jenhtieg li s-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS ikunu kompatibbli u interoperabbli ma' xulxin, inkluż fil-livell tal-utenti, u, kemm jista' jkun, ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u ma' mezzi konvenzjonali tar-radjunavigazzjoni fejn tali kompatibilità u interoperabilità jkunu stipulati fi ftehim internazzjonali, mingħajr preġudizzju għall-għan tal-awtonomija strateġika tal-Unjoni.
- (68) Fid-dawl tal-importanza għal Galileo u għal EGNOS tal-infrastruttura ta' fuq l-art tagħhom u tal-impatt tagħha fuq is-sigurtà tagħhom, jenhtieg li tkun il-Kummissjoni li tistabbilixxi l-post fejn tinsab l-infrastruttura. Jenhtieg li l-iskjerament tal-infrastruttura ta' fuq l-art tas-sistemi jkompli biex isegwi proċess miftuħ u trasparenti, li jista' jinvolvi lill-Aġenzija fejn xieraq abbażi tal-qasam ta' kompetenza tagħha.
- (69) Sabiex jiġu mmassimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi ta' Galileo u ta' EGNOS, filwaqt li jingħata kontribut lill-awtonomija strateġika tal-Unjoni, b'mod partikolari f'setturi sensitivi u fil-qasam tas-sikurezza u s-sigurtà, jenhtieg li l-użu tas-servizzi pprovduti minn EGNOS u minn Galileo f'politiki oħra tal-Unjoni jiġi promoss ukoll b'mezzi regolatorji fejn dan ikun iġġustifikat u ta' benefiċċju. Il-miżuri li jinkoraġġixxu l-użu ta' dawk is-servizzi fl-Istati Membri kollha huma wkoll parti importanti tal-proċess.
- (70) Jenhtieg li Copernicus jiżgura aċċess awtonomu għall-għarfien ambjentali u għat-teknoloġiji ewlenin għas-servizzi tal-osservazzjoni tad-dinja u tal-geoinformazzjoni, sabiex b'hekk jagħti sostenn lill-Unjoni biex tkun tista' tikseb tehid tad-deċiżjonijiet u azzjonijiet indipendenti fl-oqsma ta', inter alia, l-ambjent, it-tibdil fil-klima, l-iżvilupp tal-baħar, marittimu, agrikolu u rurali, il-preservazzjoni tal-wirt kulturali, il-protezzjoni ċivili, is-sorveljanza tal-art u tal-infrastruttura, is-sigurtà, kif ukoll l-ekonomija diġitali.
- (71) Jenhtieg li l-komponenti tal-Programm jstimulaw l-applikazzjoni tat-teknoloġija diġitali fis-sistemi spazjali, id-distribuzzjoni tad-data u tas-servizzi, u l-iżvilupp downstream. F'dak il-kuntest jenhtieg li tingħata attenzjoni partikolari lill-inizjattivi u l-azzjonijiet proposti mill-Kummissjoni fil-Komunikazzjoni tagħha tal-14 ta' Settembru 2016 bit-titolu "Konnnettività għal Suq Uniku Diġitali Kompetittiv – Lejn Soċjetà Ewropea tal-Gigabits" tal-14 ta' Settembru 2016 bit-titolu "5G għall-Ewropa: Pjan ta' Azzjoni".
- (72) Jenhtieg li Copernicus jkompli jibni fuq, jiżgura u jsaħħaħ il-kontinwità mal-attivajiet u mal-kisbiet fil-qafas tar-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁷⁾ li jstabbilixxi l-programm tal-Unjoni ta' osservazzjoni u ta' monitoraġġ tad-dinja (Copernicus) kif ukoll tar-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁸⁾ li jstabbilixxu l-programm predeċessur tal-Monitoraġġ Globali għall-Ambjent u għas-Sigurtà (GMES) u r-regoli għall-implimentazzjoni tal-operazzjonijiet inizjali tiegħu, filwaqt li jitqiesu x-xejriet recenti fir-riċerka, fl-avvanzi teknoloġiċi u fl-innovazzjonijiet li jkollhom impatt fuq il-qasam tal-osservazzjoni tad-dinja, kif ukoll l-iżviluppi fl-analitika tal-big data u fl-Intelliġenza Artifiċjali, u l-istrateġiji u l-inizjattivi relatati fil-livell tal-Unjoni kif deskritt mill-Kummissjoni fil-White Paper dwar l-Intelliġenza Artifiċjali tad-19 ta' Frar 2020 intitolata "Approċċ Ewropew għall-eċċellenza u għall-fiduċja" u l-Komunikazzjoni tagħha tad-19 ta' Frar 2020 intitolata "Strateġija Ewropea għad-data". Għall-iżvilupp ta' assi ġodda, il-Kummissjoni jenhtieg li taħdem mill-qrib mal-Istati Membri, l-ESA, l-Organizzazzjoni Ewropea għall-Esplojtazzjoni ta' Satelliti Meteoroloġiċi (EUMETSAT) u, fejn applikabbli, entitajiet oħra proprjetarji ta' spazju rilevanti u assi fil-post. Kemm jista' jkun, jenhtieg li Copernicus

⁽²⁵⁾ Regolament (UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal- 11 ta' Diċembru 2013 dwar l-implimentazzjoni u l-esplojtazzjoni tas-sistemi Ewropej tar-radjunavigazzjoni bis-satellita u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 876/2002 u r-Regolament (KE) Nru 683/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 1).

⁽²⁶⁾ Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/224 tat-8 ta' Frar 2017 li tistabbilixxi l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali li jippermettu lis-servizz kummerċjali offrut mis-sistema stabbilita skont il-programm Galileo jissodisfa l-funzjoni prevista fl-Artikolu 2(4)(c) tar-Regolament (UE) Nru 1285/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, ĠU L 34, 9.2.2017, p. 36-40.

⁽²⁷⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 377/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 li jstabbilixxi l-Programm Copernicus u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 (ĠU L 122, 24.4.2014, p. 44).

⁽²⁸⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Settembru 2010 dwar il-Programm Ewropew ta' Monitoraġġ tad-Dinja (GMES) u l-operazzjonijiet inizjali tiegħu (2011-2013)(ĠU L 276, 20.10.2010, p. 1).

juża l-kapaċitajiet għall-osservazzjonijiet spazjali tad-Dinja tal-Istati Membri, tal-ESA, ta' EUMETSAT kif ukoll ta' entitajiet oħra, inklużi l-inizjattivi kummerċjali fl-Unjoni, u b'hekk jagħti kontribut ukoll għall-iżvilupp ta' settur spazjali kummerċjali vijabbli fl-Ewropa. Fejn ikun fattibbli u xieraq, jenħtieġ li Copernicus juża wkoll id-data fil-post u anċillari disponibbli pprovduta b'mod prinċipali mill-Istati Membri b'konformità mad-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁹⁾. Jenħtieġ li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri u mal-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent biex tiżgura aċċess u użu effiċjenti tas-settijiet tad-data fil-post għal Copernicus.

- (73) Jenħtieġ li Copernicus jiġi implimentat ukoll skont l-għanijiet tad-Direttiva 2003/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽³⁰⁾, b'mod partikolari t-trasparenza, il-holqien ta' kondizzjonijiet li jheggu l-iżvilupp tas-servizzi u li jagħtu kontribut għat-tkabbir ekonomiku u għall-holqien tal-impjiegi fl-Unjoni. Jenħtieġ li d-data u l-informazzjoni ta' Copernicus ikunu disponibbli mingħajr hlas u b'mod miftuħ.
- (74) Il-potenzjal sħiħ ta' Copernicus għas-soċjetà u l-ekonomija tal-Unjoni jenħtieġ li jiġi sfruttat kompletament lil hinn mill-benefiċjarji diretti billi jiġu intensifikati l-miżuri tal-użu min-naħa tal-utenti, u dan jirrikjedi azzjoni ulterjuri sabiex id-data tkun tista' tintuża minn persuni mhux speċjalisti u b'hekk jiġu stimolati t-tkabbir, il-holqien tal-impjiegi u t-trasferimenti tal-għarfien.
- (75) Copernicus huwa programm iffokat fuq l-utenti. Għalhekk, jenħtieġ li l-evoluzzjoni tiegħu tkun ibbażata fuq ir-rekwiżiti li qed jevolvu tal-utenti ewlenin ta' Copernicus, filwaqt li tirrikonoxxi wkoll li qed jitfaċċaw komunitajiet godda tal-utenti li jkunu pubbliċi jew privati. Jenħtieġ li Copernicus ikun ibbażat fuq analiżi ta' alternattivi biex jiġu ssodisfati l-htigijiet tal-utenti li qed jevolvu, inklużi dawk marbuta mal-implimentazzjoni u mal-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni, li jirrikjedu l-involvement kontinwu u effettiv tal-utenti, b'mod partikolari rigward id-definizzjoni u l-validazzjoni tar-rekwiżiti.
- (76) Copernicus diġà huwa operattiv. Għalhekk, huwa importanti li tiġi żgurata l-kontinwità tal-infrastruttura u tas-servizzi li diġà qegħdin fis-seħh, filwaqt li jkun hemm adattament għat-tibdil tal-htigijiet tal-utenti fl-ambjent tas-suq, b'mod partikolari l-emergenza ta' arruti privati fl-ispazju u l-iżviluppi soċjopolitici li jehtiegu rispons rapidu. Dan jirrikjedi evoluzzjoni mill-ġdid tal-istruttura funzjonali ta' Copernicus biex tiġi riflessa aħjar it-tranżizzjoni mill-ewwel stadju ta' servizzi operazzjonali għall-forniment ta' servizzi avvanzati u iktar immirati lejn il-komunitajiet godda tal-utenti, u t-trawwim ta' swieq downstream b'valur miżjud. Għal dan l-għan, jenħtieġ li l-implimentazzjoni ulterjuri tiegħu tadotta approċċ li jsegwi l-katina tal-valur tad-data, jiġifieri l-akkwizzizzjoni tad-data, l-ipproċessar tad-data u tal-informazzjoni, id-distribuzzjoni u l-esplotazzjoni, l-attivitajiet tad-dhul fis-suq tal-utenti u t-tishih tal-kapaċitajiet, filwaqt li l-proċess tal-ippjanar strateġiku fil-qafas ta' Orizzont Ewropa jidentifika l-attivitajiet tar-riċerka u tal-innovazzjoni li jenħtieġ li jużaw is-servizzi ta' Copernicus.
- (77) Fir-rigward tal-akkwizzizzjoni tad-data, jenħtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus ikollhom l-għan li jlestu u jzommu l-infrastrutturi spazjali eżistenti, ihejju s-sostituzzjoni fit-tul tas-satelliti fi tmiem iċ-ċiklu tal-hajja tagħhom, kif ukoll jagħtu bidu għal missjonijiet godda li jindirizzaw b'mod partikolari sistemi godda ta' osservazzjoni biex jingħata sostenn għall-issodisfar tal-isfida tat-tibdil fil-klima globali bhall-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO₂ u ta' emissjonijiet oħra tal-gassijiet b'effett ta' serra). Jenħtieġ li l-attivitajiet fil-qafas ta' Copernicus jespandu l-kopertura globali tal-monitoraġġ fuq ir-reġjuni polari u jagħtu sostenn għall-aċċertament tal-konformità ambjentali, għall-monitoraġġ u għar-rapportar ambjentali statutorji, u għall-applikazzjonijiet ambjentali innovattivi fil-wirt kulturali u l-ġestjoni tar-riżorsi fl-agrikultura, il-foresti, l-ilma u l-baħar eż. għall-monitoraġġ tal-ghelejjel, għall-ġestjoni tal-ilma u għall-monitoraġġ imtejjeb tan-nirien). B'dan il-mod, jenħtieġ li Copernicus jingrana u jiehu vantaġġ massimu mill-investimenti li jkunu saru fil-qafas tal-perjodu ta' finanzjament preċedenti (2014-2020), inkluż dawk maġmula mill-Istati Membri, l-ESA u l-EUMETSAT, filwaqt li jesplora mudelli operazzjonali u ta' negozju godda biex jikkomplementaw ulterjorment il-kapaċitajiet ta' Copernicus. Copernicus ukoll jista' jissejjes fuq shubijiet ta' suċċess mal-Istati Membri biex ikompli jiżviluppa d-dimensjoni tas-sigurtà tiegħu fil-qafas ta' mekkaniżmi xierqa ta' governanza, sabiex iwieġeb għall-htigijiet tal-utenti li qed jevolvu.

⁽²⁹⁾ Id-Direttiva 2007/2/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2007 li tistabbilixxi Infrastruttura għall-Infurmazzjoni Ġeografika fil-Komunità Ewropea (INSPIRE) (ĠU L 108, 25.4.2007, p. 1).

⁽³⁰⁾ Id-Direttiva 2003/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Novembru 2003 dwar l-użu mill-ġdid ta' informazzjoni tas-settur pubbliku (ĠU L 345, 31.12.2003, p. 90).

- (78) Bħala parti mill-funzjoni tal-ipproċessar tad-data u tal-informazzjoni, jenħtieġ li Copernicus jiżgura s-sostenibbiltà fit-tul u l-iżvilupp ulterjuri tas-Servizzi ta' Copernicus, filwaqt li jipprovdi l-informazzjoni sabiex jiġu ssodisfati l-htigijiet tas-settur pubbliku u dawk li jirriżultaw mill-impenji internazzjonali tal-Unjoni, u sabiex jiġu mmassimizzati l-opportunitajiet għal esplotazzjoni kummerċjali. B'mod partikolari, jenħtieġ li Copernicus iwassal informazzjoni dwar il-kompożizzjoni tal-atmosfera u tal-kwalità tal-arja fuq skala Ewropea, nazzjonali, lokali u globali, informazzjoni dwar l-istat u d-dinamika tal-oċeani; informazzjoni b'sostenn għall-monitoraġġ tal-art u s-silġ li jappoġġa l-implimentazzjoni ta' politiki tal-Unjoni, nazzjonali u lokali; informazzjoni b'sostenn għall-adattament u għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima; informazzjoni ġeospazjali b'sostenn għall-ġestjoni tal-emergenzi, inkluż permezz ta' attivitajiet ta' prevenzjoni, għall-aċċertament tal-konformità ambjentali, kif ukoll għas-sigurtà ċivili inkluż is-sostenn għall-azzjoni esterna tal-Unjoni. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tidentifika arrangamenti kuntrattwali xierqa favur is-sostenibbiltà tal-forniment tas-servizzi.
- (79) Fl-implimentazzjoni tas-Servizzi ta' Copernicus, il-Kummissjoni jenħtieġ li tiddependi fuq entitajiet kompetenti, aġenziji rilevanti tal-Unjoni, raggruppamenti jew konsorzji ta' korpi nazzjonali, jew kwalunkwe korp rilevanti li jkun eliġibbli potenzjalment għal konklużjoni ta' ftehim ta' kontribuzzjoni. Fl-ghazla ta' dawn l-entitajiet, jenħtieġ li l-Kummissjoni tiżgura li ma jkun hemm l-ebda tfixkil fl-operazzjonijiet u fil-forniment tas-servizzi u li, fir-rigward tad-data sensitiva dwar is-sigurtà, l-entitajiet ikkonċernati jkollhom kapaċitajiet ta' twissija bikrija u ta' monitoraġġ tal-krizijiet fil-kuntest tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni u, b'mod partikolari, tal-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiza Komuni. B'konformità mal-Artikolu 154(2) tar-Regolament Finanzjarju, persuni u entitajiet inkarigati bl-implimentazzjoni tal-fondi tal-Unjoni huma obbligati li jkunu konformi mal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni fil-konfront tal-Istati Membri kollha. Il-konformità ma' dak il-prinċipju jenħtieġ li tiġi żgurata permezz tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni rilevanti relatati mal-forniment tas-Servizzi ta' Copernicus.
- (80) L-implimentazzjoni tas-Servizzi ta' Copernicus jenħtieġ li tiffacilita l-adozzjoni pubblika tas-servizzi peress li l-utenti jkunu jistgħu jantiċipaw id-disponibbiltà u l-evoluzzjoni tas-servizzi kif ukoll il-kooperazzjoni mal-Istati Membri u ma' partijiet oħra. Għal dan l-ghan, jenħtieġ li l-Kummissjoni u l-entitajiet inkarigati tagħha li jipprovdu s-servizzi jinvolvu ruħhom mill-qrib ma' komunitajiet ewlenin tal-utenti ta' Copernicus mill-Ewropa kollha fl-iżvilupp ulterjuri tal-portafoll tas-Servizzi u tal-informazzjoni ta' Copernicus sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati l-htigijiet ta' politika u dawk tas-settur pubbliku li qed jevolvu u għaldaqstant tkun tista' jiġi mmassimizzata l-adozzjoni tad-data tal-osservazzjoni tad-dinja. Jenħtieġ li l-Kummissjoni taħdem flimkien mal-Istati Membri biex jiġi żviluppat il-komponent fil-post ta' Copernicus u biex tiġi ffacilitata l-integrazzjoni tad-data fil-post ta' Copernicus mas-settijiet tad-data spazjali għas-Servizzi aġġornati ta' Copernicus.
- (81) Il-politika ta' data bla ħlas, totali u miftuħa ta' Copernicus għet evalwata bħala wiehed mill-aktar elementi ta' suċċess tal-implimentazzjoni ta' Copernicus u kienet strumentali biex tixpruna d-domanda qawwija għad-data u l-informazzjoni tagħha, billi stabbiliet Copernicus bħala wiehed mill-akbar fornituri fid-dinja ta' data tal-Osservazzjoni tad-Dinja. Hemm htiega ċara li tiġi ggarantita l-kontinwità fit-tul u sigura tal-forniment bla ħlas, totali u miftuħ tad-data u l-aċċess jenħtieġ li jiġi salvagwardjat sabiex jintlaħqu l-ghanijiet ambizzjużi kif stabbilit fl-Istrateġija Spazjali għall-Ewropa (2016). Id-data ta' Copernicus tinholoq primarjament għall-benefiċċju tal-Ewropej, u billi dik id-data ssir disponibbli b'mod liberu l-opportunitajiet ta' kollaborazzjoni madwar id-dinja kollha huma massimizzati għan-negozji u l-akkademiċi tal-Unjoni u jikkontribwixxu għal ekosistema spazjali Ewropea effettiva. Jekk titqiegħed xi limitazzjoni fuq l-aċċess għal data ta' Copernicus u informazzjoni ta' Copernicus, jenħtieġ li tkun konformi mal-politika tad-data ta' Copernicus kif stabbilita f'dan ir-Regolament u fir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 1159/2013 ⁽³¹⁾.
- (82) Jenħtieġ li d-data u l-informazzjoni prodotti fil-qafas ta' Copernicus ikunu disponibbli b'mod sħiħ, miftuħ u mingħajr ħlas, soġġett għal kondizzjonijiet u għal limitazzjonijiet xierqa, sabiex jiġu promossi l-użu u l-kondiviżjoni tagħhom, u sabiex jissahħu s-swieq Ewropej tal-osservazzjoni tad-dinja, b'mod partikolari s-settur downstream, sabiex b'hekk titwitta t-triq għat-tkabbir u għall-holqien tal-impjiegi fl-Unjoni. B'hekk jenħtieġ li d-data u l-informazzjoni jibqgħu jiġu pprovdu b'livelli għoljin ta' konsistenza, ta' kontinwità, ta' affidabbiltà u ta' kwalità. Sabiex dan isehh irid ikun hemm aċċess fuq skala kbira u aċċess faċli għall-utenti għall-ipproċessar u għall-esplotazzjoni tad-data ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus, f'diversi livelli ta' tempestività, u għalhekk il-Kummissjoni jenħtieġ li tkompli b'approċċ integrat, kemm fil-livell tal-Unjoni u kemm fil-livell tal-Istati Membri,

⁽³¹⁾ Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1159/2013 tat- 12 ta' Lulju 2013 li jissupplimenta r-Regolament (UE) Nru 911/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-programm Ewropew ta' monitoraġġ tad-dinja (GMES) billi jstabbilixxi l-kundizzjonijiet ta' reġistrazzjoni u ta' liċenzjar għall-utenti tal-GMES u jiddfinixxi l-kriterji għar-restrizzjoni tal-aċċess għad-dejta ddedikata tal-GMES u l-informazzjoni ta' servizz tal-GMES (ĠU L 309, 19.11.2013, p. 1).

favur l-integrazzjoni wkoll ma' sorsi oħra ta' data u ta' informazzjoni. Ghalhekk il-Kummissjoni jenhtieg li tiehu l-miżuri mehtieġa biex tiżgura li d-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus tkun aċċessibbli u utilizzabbli b'mod faċli u effiċjenti, b'mod partikolari billi tippromwovi s-Servizzi ta' Aċċess għad-Data u l-Infomazzjoni (DIAS) fi hdan l-Istati Membri u meta jkun possibbli thegġeg l-interoperabbiltà bejn l-infrastrutturi Ewropej tad-data eżistenti tal-Osservazzjoni tad-Dinja biex jiġu stabbiliti sinerġiji ma' dawn l-assi sabiex jimmassimizzaw u jsaħhu d-dhul fis-suq tad-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus.

- (83) Il-Kummissjoni għandha taħdem mal-fornituri tad-data biex jaqblu dwar il-kondizzjonijiet tal-licenzja għad-data ta' partijiet terzi biex jiġi ffaċilitat l-użu ta' din f'Copernicus, f'konformità ma' dan ir-Regolament u d-drittijiet applikabbli tal-partijiet terzi. Peress li xi data u xi informazzjoni ta' Copernicus, inklużi l-immagnijiet b'riżoluzzjoni għolja, jaf ikollhom impatt fuq is-sigurtà tal-Unjoni jew tal-Istati Membri, f'każijiet iġġustifikati debitament, jistgħu jiġu adottati miżuri sabiex jiġu indirizzati r-riskji u t-theddiedet għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri.
- (84) Sabiex jippromwovu u jiffaċilitaw l-użu tad-data u tat-teknoloġiji tal-osservazzjoni tad-dinja mill-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali, SMEs, xjentisti u riċerkaturi, jenhtieg li permezz ta' attivitajiet ta' adozzjoni mill-utenti, jiġu promossi networks dedikati għad-distribuzzjoni tad-data ta' Copernicus, li jinkludu l-korpi nazzjonali u reġjonali bħar-Relays Copernicus u Copernicus Academies. Għal dak l-ghan, jenhtieg li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jagħmlu l-almu tagħhom biex jistabbilixxu rabtiet iktar mill-qrib bejn Copernicus u l-politiki nazzjonali u tal-Unjoni sabiex jagħtu spinta lid-domanda għall-applikazzjonijiet u għas-servizzi kummerċjali u jippermettu lill-imprizi, b'mod partikolari l-SMESs u n-negozji godda, jiżviluppaw applikazzjonijiet ibbażati fuq id-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus, bil-ghan li fl-Ewropa tiġi żviluppata ekosistema tad-data tal-osservazzjoni tad-dinja li tkun kompetittiva.
- (85) Fil-qasam internazzjonali, jenhtieg li Copernicus jipprovdi informazzjoni akkurata u affidabbli għall-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali u b'sostenn għall-politiki esterni u ta' kooperazzjoni għall-iżvilupp tal-Unjoni. Jenhtieg li Copernicus jitqies bħala kontribut Ewropew għas-Sistema tas-Sistemi għall-Osservazzjoni Globali tad-Dinja , għall-Kumitat dwar is-Satelliti tal-Osservazzjoni tad-Dinja), għall-Konferenza tal-Partijiet għall-Konvenzjoni Qafas tan-NU tal-1992 dwar it-Tibdil fil-Klima , il-ksib tal-Ghanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti u għall-Qafas ta' Sendai għat-Tnaqqis tar-Riskju ta' Diżastri. Jenhtieg li l-Kummissjoni tistabbilixxi jew issostni kooperazzjoni xierqa mal-korpi settorjali rilevanti tan-NU u tal-Organizzazzjoni Meteoroloġika Dinjija.
- (86) Fl-implimentazzjoni ta' Copernicus, jenhtieg li l-Kummissjoni tiddependi, fejn ikun xieraq, fuq organizzazzjonijiet internazzjonali Ewropej li tkun diġà stabbiliet shubijiet magħhom, b'mod partikolari l-ESA għall-iżvilupp, il-koordinazzjoni, l-implimentazzjoni u l-evoluzzjoni tal-komponenti tal-ispazju, l-aċċess għal data ta' partijiet terzi fejn xieraq u, meta din ma tkunx ittiehdet minn entitajiet oħra, it-thaddim ta' missjonijiet dedikati. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Kummissjoni tiddependi fuq l-EUMETSAT għat-thaddim ta' missjonijiet dedikati jew partijiet minnhom u, fejn xieraq, aċċess għal data ta' missjonijiet ta' kontribuzzjoni skont l-għarfien espert u l-mandat tagħha.
- (87) Fil-qasam tas-servizzi, jenhtieg li l-Kummissjoni tibbenefika b'mod xieraq mill-kapaċitajiet speċifiċi pprovduti mill-aġenziji tal-Unjoni bħall-Aġenzija Ambjentali Ewropea, l-Aġenzija Ewropea tas-Sigurtà Marittima, il-FRONTEx , SATCEN, kif ukoll iċ-Ċentru Ewropew intergovernattiv għall-Previzjonijiet Meteoroloġiċi fuq Perjodu Medju u l-investimenti Ewropej li diġà saru fis-servizzi ta' monitaraġġ tal-ambjent tal-baħar permezz ta' Mercator Ocean. Fir-rigward tas-sigurtà, jiġi mfittex approċċ komprensiv fil-livell tal-Unjoni flimkien mar-Rappreżentant Għoli. Iċ-Ċentru Kongunt tar-Riċerka (JRC) tal-Kummissjoni kien involut b'mod attiv mill-bidu tal-inizjattiva tal-GMES u offra sostenn għall-iżviluppi għal Galileo u s-subkomponent SWE. Skont ir-Regolament (UE) Nru 377/2014; il-JRC qed jiġġestixxi s-servizz ta' ġestjoni tal-emergenzi ta' Copernicus u l-komponent globali tas-servizz ta' monitaraġġ tal-art ta' Copernicus; qed jagħti kontribut għar-rieżami tal-kwalità u tal-idoneità tad-data u tal-informazzjoni, u għall-evoluzzjoni fil-ġejjieni. Jenhtieg li l-Kummissjoni tkompli tiddependi fuq il-pariri xjentifiċi u tekniċi tal-JRC għall-implimentazzjoni tal-Programm.
- (88) Wara t-talbiet tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, l-Unjoni stabbiliet qafas għall-appoġġ tas-sorveljanza u l-insewiment fl-ispazju (SST) permezz tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE. Ir-residwi spazjali saru theddida serja għas-sigurtà, għas-sikurezza u għas-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali. Għalhekk, us-subkomponent SST huwa primordjali sabiex tiġi kkonserwata l-kontinwità tal-komponenti tal-Programm u tal-kontribuzzjonijiet tagħhom

għall-politiki tal-Unjoni. Billi jipprova jipprevjeni l-proliferazzjoni tar-residwi spazjali, is-subkomponent SST jagħti kontribut għall-iżguraw ta' aċċess sostenibbli u garantit għall-ispazju u għall-użu tiegħu, bhala għan komuni globali. F'dak il-kuntest, jista' jappoġġa t-tnejja ta' proġetti Ewropej ta' "tindif" tal-orbita madwar id-dinja.

- (89) Jenhtieg li l-prestazzjoni u l-awtonomija tal-kapaċitajiet taht is-subkomponent SST ikompli jiżviluppa . Għal dak l-għan, jenhtieg li subkomponent SST iwassal għall-istabbiliment ta' katalogu Ewropew awtonomu tal-oġġetti spazjali, imsejjes fuq id-data min-network ta' sensuri tal-SST. Fejn xieraq, l-Unjoni tista' tikkunsidra li tagħmel parti mid-data tagħha disponibbli għal finijiet kummerċjali, mhux kummerċjali u ta' ricerka. Jenhtieg ukoll li s-subkomponent SST ikompli jagħti sostenn għat-thaddim u għall-forniment tas-servizzi tal-SST. Peress li s-servizzi tal-SST huma ffokati fuq l-utenti, jenhtieg li jkun hemm fis-sehħ mekkaniżmi xierqa għall-gbir tar-rekwiżiti tal-utenti, inkluż dawk marbuta mas-sigurtà u t-trażmissjoni ta' informazzjoni rilevanti lil u minn istituzzjonijiet pubbliċi biex tittejjeb l-effettività tas-sistema, filwaqt li jiġu rispettati l-politiki ta' sikurezza u sigurtà nazzjonali.
- (90) Jenhtieg li l-forniment tas-servizzi tal-SST ikun ibbażat fuq il-kooperazzjoni bejn l-Unjoni u l-Istati Membri u fuq l-użu tal-għarfien espert u l-assi nazzjonali eżistenti kif ukoll tal-gejji, inklużi dawk żviluppati permezz tal-ESA jew mill-Unjoni. Jenhtieg li jkun possibbli li jiġi pprovdut sostenn finanzjarju għall-iżvilupp ta' sensuri godda tal-SST. Fid-dawl tan-natura sensitiva tal-SST, jenhtieg li l-kontroll fuq is-sensuri nazzjonali kif ukoll fuq l-operazzjonijiet tagħhom, u fuq il-manutenzjoni, it-tiġdid u l-ipproċessar tad-data li twassal għall-forniment ta' servizzi tal-SST jibqa' fidejn l-Istati Membri li jipparteċipaw fis-subkomponent SST.
- (91) Jenhtieg li l-Istati Membri bi sjieda jew b'aċċess għall-kapaċitajiet adegwati disponibbli għas-subkomponent SST ikunu jistgħu jipparteċipaw fil-forniment tas-servizzi tal-SST. L-Istati Membri parteċipanti fil-Konsorzju stabbilit skont id-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE jenhtieg li jitqiesu li għandhom is-sjieda jew l-aċċess għal kapaċitajiet adegwati disponibbli għas-subkomponent SST. L-Istati Membri li jixtiequ jipparteċipaw fil-forniment ta' servizzi SST jenhtieg li jipprezentaw proposta kongunta unika u juru konformità ma' elementi ulterjuri marbuta mal-qafas operazzjonali. Jenhtieg li jiġu stabbiliti regoli xierqa għall-għażla u għall-organizzazzjoni ta' dawk l-Istati Membri .
- (92) Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jingħataw setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni relatati mal-adozzjoni ta l-proċeduri u l-elementi dettaljati għall-istabbiliment tal-partecipazzjoni tal-Istati Membri fil-forniment ta' servizzi tal-SST. Fejn ma tkun giet mressqa l-ebda proposta kongunta tal-Istati Membri li jixtiequ jipparteċipaw fil-forniment ta' servizzi tal-SST jew meta l-Kummissjoni tqis li tali proposta ma tikkonformax mal-kriterji stabbiliti, jenhtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tnedi t-tieni pass biex tistabbilixxi l-partecipazzjoni tal-Istati Membri fil-forniment ta' servizzi tal-SST. Il-proċeduri u l-elementi għal dak it-tieni stadju jenhtieg li jiddefinixxu l-orbiti li jridu jiġu koperti, u jqisu l-htieġa li tiġi mmassimizzata l-partecipazzjoni tal-Istati Membri fil-forniment tas-servizzi tal-SST. Fejn dawk il-proċeduri u l-elementi jipprevedu l-possibbiltà għall-Kummissjoni li tagħzel diversi proposti biex tkopri l-orbiti kollha, jenhtieg li jiġu pprovduti wkoll mekkaniżmi ta' koordinazzjoni xierqa bejn il-gruppi tal-Istati Membri u soluzzjoni effiċjenti li tkopri s-servizzi kollha tal-SST. Dawk is-setgħat jenhtieg li jiġu eherċitati g'konformita mar-Regolament (UE) Nru 182.2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³²⁾
- (93) Ladarba s-subkomponent tal-SST jiġi stabbilit, jenhtieg li jirrispetta l-prinċipji tal-komplementarjetà tal-attivitajiet u tal-kontinwità tas-servizzi tal-SST ta' kwalità għolja ffokati fuq l-utenti, u jkun ibbażat fuq l-aqwa għarfien espert. Għalhekk, jenhtieg li s-subkomponent tal-SST jevita d-duplikazzjoni bla bżonn. Il-kapaċitajiet żejda jenhtieg li jiżguraw il-kontinwità, il-kwalità u r-robustezza tas-servizzi tal-SST. L-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti jenhtieg li jgħinu biex jiġu evitati tali duplikazzjonijiet bla bżonn.
- (94) Barra minn hekk, jenhtieg li s-subkomponent tal-SST jiffaċilita l-miżuri ta' mitigazzjoni eżistenti, bħal pereżempju l-Linji Gwida dwar il-Mitigazzjoni tat-Tifrik Spazjali COPUOS u l-Linji Gwida għas-Sostenibbiltà fit-Tul tal-Attivitajiet Spazjali lil Hinn mill-Atmosfera, jew inizjattivi oħra, sabiex jiġu żgurati s-sikurezza, is-sigurtà u s-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali lil hinn mill-atmosfera. Bil-hsieb li jitnaqqsu r-riskji ta' kollizzjoni, is-subkomponent tal-SST jista' wkoll ifittex sinerġiji ma' inizjattivi ta' tnehhija attiva u ma' miżuri ta' passivazzjoni

⁽³²⁾ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jstabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (GU L 55, 28.2.2011, p. 13).

tar-residwi spazjali. Jenhtieg li s-subkomponent tal-SST jaghti kontribut għall-iżgurar tal-użu u tal-esplorazzjoni tal-ispażju b'mod paċifiku lil hinn mill-atmosfera. Iz-żieda ta' attivitajiet spazjali jaf ikollha implikazzjoni fuq l-inizjattivi internazzjonali fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku spazjali. Jenhtieg li l-Unjoni timmonitorja daww l-iżviluppi u tista' tqishom fil-kuntest tar-rieżami ta' nofs it-terminu tal-qafas finanzjarju pluriennali attwali.

- (95) Jenhtieg li l-attivitajiet taht is-subkomponent tal-SST, SWE u NEO jikkunsidraw il-kooperazzjoni mas-sħab internazzjonali, b'mod partikolari l-Istati Uniti, l-organizzazzjonijiet internazzjonali u partijiet terzi oħra, partikolarment għall-evitar tal-kollizzjonijiet fl-ispażju, għall-prevenzjoni tal-proliferazzjoni tar-residwi spazjali u għat-titjib tal-istat ta' thejjija għall-effetti tal-avvenimenti estremi meteoroloġiċi spazjali u tal-NEO.
- (96) Il-Kumitat tas-Sigurtà tal-Kunsill irrakkomanda l-holqien ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji sabiex jiġi żgurat li l-problemi marbuta mas-sigurtà tad-data jitqiesu kif suppost fl-implimentazzjoni tad-Deciżjoni Nru 541/2014/UE. Għal dak l-ghan u filwaqt li titqies il-hidma li diġà tkun saret, jenhtieg li l-istrutturi u l-proċeduri xierqa għall-ġestjoni tar-riskji jiġu stabbiliti mill-Istati Membri li jipparteċipaw fis-subkomponent tal-SST.
- (97) L-avvenimenti estremi u maġġuri meteoroloġiċi spazjali (SWE) jistgħu jheddu s-sikurezza taċ-ċittadini u jfixklu l-operazzjonijiet tal-infrastruttura spazjali u ta' fuq l-art. Għalhekk, jenhtieg li jiġi stabbilit subkomponent SWE bhala parti mill-Programm bil-ghan li jiġu vvalutati r-riskji meteoroloġiċi spazjali u l-htigijiet korrispondenti tal-utenti, titqajjem kuxjenza dwar ir-riskji meteoroloġiċi spazjali, jiġi żgurat il-forniment tas-servizzi meteoroloġiċi spazjali ffokati fuq l-utenti, u jittejbu l-kapaċitajiet tal-Istati Membri li jipprovdu SWE. Jenhtieg li l-Kummissjoni tagħti prijorità lil daww is-setturi li jridu jiġu pprovvuti b'servizzi operazzjonali meteoroloġiċi spazjali filwaqt li jitqiesu l-htigijiet tal-utenti, ir-riskji u l-istat ta' thejjija teknoloġika. Fit-tul, jistgħu jiġu indirizzati l-htigijiet ta' setturi oħra. Il-forniment ta' servizzi fil-livell tal-Unjoni skont il-htigijiet tal-utenti jkun jirrikjedi attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp immirati, ikkoordinati u kontinwi biex jagħtu sostenn għall-evoluzzjoni tas-SWE. Jenhtieg li l-forniment ta' SWE jissejjes fuq il-kapaċitajiet eżistenti nazzjonali u tal-Unjoni u jippermetti l-parteċipazzjoni wiesgħa tal-Istati Membri, tal-organizzazzjonijiet Ewropej u internazzjonali u l-involvement tas-settur privat.
- (98) Il-White Paper tal-Kummissjoni tal-1 ta' Marzu 2017 dwar il-Ġejjieni tal-Ewropa, id-Dikjarazzjoni ta' Ruma tal-Kaprijiet ta' Stat u ta' Gvern ta' 27 Stat Membru tal-UE tal-25 ta' Marzu 2017 u diversi riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew, ifakkru li l-Unjoni għandha rwol maġġuri x'taqdi biex tiżgura Ewropa sikura, sigura u reżiljenti li tkun kapaċi tindirizza sfidi bħall-kunflitti reġjonali, it-terroriżmu, it-theddiet ċibernetiċi, u ż-żieda fil-pressjonijiet migratorji. L-aċċess sigur u ggarantit għall-komunikazzjoni bis-satellita huwa għodda indispensabbli għall-atturi tas-sigurtà, u l-akkomunament u l-kondiviżjoni ta' dik ir-riżorsa ewlenija tas-sigurtà fil-livell tal-Unjoni jsahħah l-Unjoni li tipprotegi liċ-ċittadini tagħha.
- (99) Il-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew tad-19 u l-20 ta' Diċembru 2013 laqgħu t-thejjijiet għall-generazzjoni li jmiss ta' Komunikazzjoni Governattiva bis-Satellita (GOVSATCOM) permezz ta' kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-ESA. GOVSATCOM giet identifikata wkoll bhala wiehed mill-elementi tal-Istrateġija Globali għall-Politika Estera u ta' Sigurtà tal-Unjoni Ewropea ta' Ġunju 2016. Jenhtieg li GOVSATCOM tagħti kontribut għar-rispons tal-UE għat-Theddiet Ibridi u tipprovdi sostenn għall-Istrateġija tas-Sigurtà Marittima tal-UE u għall-politika tal-UE dwar l-Artiku.
- (100) GOVSATCOM hija programm iffokat fuq l-utenti, b'dimensjoni ta' sigurtà qawwija. Il-każijiet tal-użu tal-GOVSATCOM jenhtieg li jkunu jistgħu jiġu analizzati mill-atturi rilevanti għal tliet familji prinċipali: il-ġestjoni tar-riskju, li tista' tinkludi missjonijiet u operazzjonijiet ċivili u militari ta' Sigurtà u ta' Difiza Komuni, diżastri naturali u kkawżati mill-bniedem, kriżijiet umanitarji, u emergenzi marittimi; is-sorveljanza, li tista' tinkludi s-sorveljanza tal-fruntieri, is-sorveljanza ta' qabel il-fruntieri, is-sorveljanza tal-fruntieri fil-baħar, is-sorveljanza marittima u s-sorveljanza tat-traffikar illegali; u l-infrastrutturi ewlenin, li jistgħu jinkludu n-netwerk diplomatiku, il-komunikazzjoni tal-pulizija, l-infrastruttura diġitali bħaċ-ċentri tad-data, servers, l-infrastrutturi kritiċi bħall-enerġija, it-trasport u l-ilqugħ tal-ilma, bħal diġi, u l-infrastrutturi spazjali.

- (101) Il-kapaċità u s-servizzi ta' GOVSATCOM jenhtieg li jintużaw f'missjonijiet u f'operazzjonijiet kritiċi għas-sigurtà u s-sikurezza mill-atturi tal-Unjoni u tal-Istati Membri. Għalhekk huwa mehtieg livell xieraq ta' nondipendenza minn partijiet terzi (pajjiżi terzi u entitajiet minn pajjiżi terzi), li jkopri l-elementi kollha ta' GOVSATCOM, bħalma huma t-teknoloġiji tal-ispazju u tal-art fil-livell tal-komponent, tas-sottosistema u tas-sistema, l-industriji tal-manifattura, is-sidien u l-operaturi tas-sistemi spazjali, u l-post fiżiku tal-komponenti tas-sistema tal-art.
- (102) Il-komunikazzjoni bis-satellita mhijiex riżorsa infinita u hija limitata mill-kapaċità satellitari, mill-frekwenza u mill-kopertura geografika. Għalhekk, sabiex tkun kosteffettiva u tiegħu vantaġġ mill-ekonomiji ta' skala, hemm bżonn li GOVSATCOM tottimizza l-konkordanza bejn id-domanda mill-utenti ta' GOVSATCOM, u l-provvista skont il-kuntratti għall-kapaċitajiet u għas-servizzi ta' GOVSATCOM. Billi kemm id-domanda u kemm il-provvista potenzjali jinbidlu biż-żmien, jehtieg li jkun hemm monitoraġġ kostanti u flessibbiltà sabiex jiġu aġġustati s-servizzi ta' GOVSATCOM.
- (103) Ir-rekwiziti operazzjonali jenhtieg li jkunu bbażati fuq l-analiżi tal-każijiet tal-użu. Minn dawk ir-rekwiziti operazzjonali, flimkien mar-rekwiziti tas-sigurtà, jenhtieg li jiġi żviluppat il-portafoll tas-servizzi. Il-portafoll tas-servizzi jenhtieg li jistabbilixxi l-bażi applikabbli għas-servizzi ta' GOVSATCOM. Sabiex tinzamm l-aqwa konkordanza possibbli bejn id-domanda u s-servizzi pprovduti, jenhtieg li l-portafoll tas-servizzi għas-servizzi ta' GOVSATCOM ikun jista' jiġi aġġornat regolarment.
- (104) Fl-ewwel fażi ta' GOVSATCOM (bejn wiehed u iehor sal-2025), tintuża l-kapaċità eżistenti. F'dak il-kuntest, il-Kummissjoni jenhtieg li takkwista kapaċitajiet ta' GOVSATCOM mill-Istati Membri b'sistemi nazzjonali u kapaċitajiet spazjali u minn komunikazzjoni bis-satellita kummerċjali jew mill-fornituri tas-servizzi, filwaqt li jitqiesu l-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni. F'dik l-ewwel fażi, is-servizzi ta' GOVSATCOM jiġu introdotti b'approċċ gradwali. Jekk matul l-ewwel fażi, analiżi dettaljata tal-provvista u tad-domanda fil-gejjieni tiżvela li dan l-approċċ ma jkunx biżżejjed biex ikopri d-domanda li tkun qed tevolve, jenhtieg li jkun possibbli li tittiehed deċiżjoni li nimxu għat-tieni fażi u jiġu żviluppati infrastrutturi jew kapaċitajiet spazjali addizzjonali apposta permezz ta' sħubija pubblika-privata waħda jew iktar, eż. mal-operaturi satellitari tal-Unjoni.
- (105) Sabiex jiġu ottimizzati r-riżorsi disponibbli ta' komunikazzjoni bis-satellita, sabiex jiġi ggarantit l-aċċess f'sitwazzjonijiet mhux prevedibbli, bħad-diżastri naturali, sabiex tiġi żgurata l-effiċjenza operazzjonali u sabiex jiġu żgurati hinijiet qosra ta' pproċessar, hu mehtieg is-segment tal-art neċessarju. Bħal Ċentri ta' GOVSATCOM u elementi oħra potenzjali tal-art. Jenhtieg li dan jiġi disinjat abbażi tar-rekwiziti operazzjonali u tas-sigurtà. Sabiex jittaffew ir-riskji, Ċentru ta' GOVSATCOM jista' jikkonsisti minn diversi siti fiżiċi. Jaf ikunu mehtieġa elementi oħra tas-segment tal-art, bħal pereżempju stazzjonijiet ta' ankraġġ.
- (106) Għall-utenti tal-komunikazzjoni bis-satellita, it-tagħmir tal-utenti huwa l-iktar interfaċċa operazzjonali importanti. L-approċċ għall-GOVSATCOM jenhtieg li jagħmilha possibbli għall-biċċa l-kbira tal-utenti li jkomplu jużaw it-tagħmir eżistenti tagħhom għas-servizzi ta' GOVSATCOM.
- (107) Fl-interess tal-effiċjenza operazzjonali, l-utenti indikaw li huwa importanti li wiehed jimmira għall-interoperabbiltà tat-tagħmir tal-utenti, u għal tagħmir tal-utenti li jkun jista' juża sistemi satellitari differenti. F'dan il-qasam jaf ikunu mehtieġa r-riċerka u l-iżvilupp.
- (108) Fil-livell ta' implimentazzjoni, jenhtieg li l-kompiti u r-responsabbiltajiet jiġu ddistribwiti fost l-entitajiet speċjalizzati, bħall-EDA, is-SEAE, l-ESA, l-Aġenzija, u aġenziji oħra tal-Unjoni, b'tali mod li jiġi żgurat li dawn jallinjaw mar-rwol prinċipali tagħhom, speċjalment għal aspetti marbuta mal-utenti.
- (109) L-awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha r-rwol importanti f'termini ta' monitoraġġ jekk l-utenti, u entitajiet nazzjonali oħra li jaqdu rwol f'GOVSATCOM, jikkonformaw mar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijorizzazzjoni u mal-proċeduri tas-sigurtà kif stabbiliti fir-rekwiziti tas-sigurtà. Stat Membru li ma jkunx hatar awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM, jenhtieg li xorta waħda jahtar punt ta' kuntatt għall-ġestjoni ta' kwalunkwe tharbit li jiġi identifikat li jaffettwa lil GOVSATCOM.
- (110) L-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni u s-SEAE jenhtieg li jkunu jistgħu jsiru parteċipanti ta' GOVSATCOM, sakemm dawn jagħzlu li jawtorizzaw lill-utenti ta' GOVSATCOM jew li jipprovdu kapaċitajiet, siti jew faċilitajiet. Meta wiehed iqis li hija l-għażla ta' Stat Membru li jiddeċiedi jekk jawtorizzax l-utenti ta' GOVSATCOM jew jipprovdux kapaċitajiet, siti jew faċilitajiet, l-Istati Membri ma jistgħux jiġu obbligati li jsiru parteċipanti ta'

GOVSATCOM jew li jospitaw infrastruttura ta' GOVSATCOM. Ghalhekk, il-komponent ta' GOVSATCOM ikun minghajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li ma jipparteċipawx f'GOVSATCOM, inkluż b'konformità mal-liġi nazzjonali jew mar-rekwiżiti kostituzzjonali tagħhom fir-rigward ta' politiki li jikkonċernaw in-nuqqas ta' allinjament u n-nonparteċipazzjoni f'alleanzi militari.

- (111) Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni relatati mal-adozzjoni tar-rekwiżiti operazzjonali għal servizzi ta' GOVSATCOM u tal-portafoll tas-servizzi għas-servizzi ta' GOVSATCOM. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (112) Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni relatati mal-adozzjoni tar-regoli dettaljati dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni għall-użu ta' kapacitajiet akkomunati ta' komunikazzjoni bis-satellita ta' GOVSATCOM. Meta tiddefinixxi r-regoli dettaljati dwar kondiviżjoni u prijoritizzazzjoni, il-Kummissjoni jenhtieg li tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà kif ukoll analiżi tar-riskji u tad-domanda mistennija mill-parteeipanti ta' GOVSATCOM. Għalkemm is-servizzi ta' GOVSATCOM jenhtieg li fil-prinċipju jiġu pprovduti bla ħlas lill-utenti ta' GOVSATCOM, jekk dik l-analiżi tikkonkludi li hemm nuqqas ta' kapacitajiet u sabiex tiġi evitata distorsjoni tas-suq, tista' tiġi żviluppata politika tal-ipprezzar bħala parti minn dawk ir-regoli dettaljati dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (113) Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jiġu kkonferiti lill-Kummissjoni setgħat ta' implimentazzjoni relatati mal-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment tal-art għal GOVSATCOM. Għall-għażla ta' tali postijiet, jenhtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tqis ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà, kif ukoll l-infrastruttura eżistenti. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (114) Ir-Regolament (UE) Nru 912/2010 stabbilixxa Aġenzija tal-Unjoni, imsejha l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, sabiex tiġġestixxi ċerti aspetti tal-programmi tan-navigazzjoni bis-satellita Galileo u EGNOS. Dan ir-Regolament jinkariga lill-Aġenzija tal-GNSS Ewropea kompiti godda, speċjalment l-akkreditazzjoni tas-sigurtà, mhux biss fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS iżda wkoll fir-rigward ta' komponenti oħra tal-Programm. Għalhekk, jenhtieg li l-isem, il-kompiti u l-aspetti organizzattivi tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea jiġu adattati skont dan.
- (115) F'konformità mad-Deċiżjoni 2010/803/UE⁽³³⁾, is-sede tal-Aġenzija tinsab fi Praga. Għall-implimentazzjoni tal-kompiti tal-Aġenzija, il-persunal tal-Aġenzija jista' jkun lokalizzat f'wiehed miċ-ċentri bbażati fuq l-art ta' Galileo jew ta' EGNOS imsemmi fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/413⁽³⁴⁾ biex iwettaq l-attivitajiet tal-Programm previsti fil-ftehim rilevanti. Barra minn hekk, biex l-Aġenzija topera bl-aktar mod effiċjenti u effettiv, għadd limitat ta' persunal jista' jiġi assenjat lil uffiċċji lokali fi Stat Membru wiehed jew aktar. Tali assenjazjoni ta' persunal barra mis-sede tal-Aġenzija jew miċ-ċentri terrestri ta' Galileo u EGNOS jenhtieg li ma jwassalx għat-trasferiment tal-attivitajiet ewlenin tal-Aġenzija lejn dawn l-uffiċċji lokali.
- (116) Fid-dawl tal-ambitu estiż tagħha, li jenhtieg li ma jibqax limitat għal Galileo u għal EGNOS, jenhtieg li l-isem tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea jinbidel. Madankollu, il-kontinwità tal-attivitajiet tal-Aġenzija tal-GNSS Ewropea, inkluż il-kontinwità fir-rigward tad-drittijiet u tal-obbligi, il-persunal u l-validità ta' kwalunkwe deċiżjoni mehuda, jenhtieg li tiġi żgurata fil-qafas tal-Aġenzija.
- (117) Minhabba l-mandat tal-Aġenzija u r-rwol tal-Kummissjoni fl-implimentazzjoni tal-Programm, jixraq li jkun previst li uħud mid-deċiżjonijiet mehuda mill-Bord Amministrattiv jenhtieg li ma jiġux adottati mingħajr il-vot favorevoli tar-rappreżentanti tal-Kummissjoni.

⁽³³⁾ Deċiżjoni mehuda bi ftehim komuni bejn ir-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri tal-10 ta' Diċembru 2010 dwar il-post tas-Sede tal-Aġenzija Ewropea GNSS((2010/803/UE) (ĠU L 342, 28.12.2010, p. 15).

⁽³⁴⁾ Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/413 tat-18 ta' Marzu 2016 li tiddetermina l-lokalizzazzjoni tal-infrastruttura tas-sistema stabbilita skont il-programm Galileo u li tipprevedi l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw l-operat tiegħu u li thassar id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni 2012/117/UE (ĠU L 74, 19.3.2016, p. 45).

- (118) Minghajr preġudizzju għas-setgħat tal-Kummissjoni, il-Bord Amministrattiv, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u d-Direttur Eżekuttiv jenhtieg li jkunu indipendenti fit-twettiq ta' dmirijethom u jenhtieg li jaġixxu fl-interess pubbliku.
- (119) Huwa possibbli, u tabilhaqq probabbli, li xi komponenti tal-Programm ikunu bbażati fuq l-użu ta' infrastruttura nazzjonali sensittiva jew marbuta mas-sigurtà. F'tali każijiet, għal raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali, ikun neċessarju li jiġi stipulat li l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jkunu jistgħu jattenduhom ir-rappreżentanti tal-Istati Membri u r-rappreżentanti tal-Kummissjoni, skont il-htieġa tal-informazzjoni. Fil-Bord Amministrattiv, huma biss dawk ir-rappreżentanti tal-Istati Membri li għandhom tali infrastruttura u rappreżentant tal-Kummissjoni li jiehdu sehem fil-votazzjoni. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jenhtieg li jstabbilixxu s-sitwazzjonijiet li fihom trid applika dik il-proċedura.
- (120) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet⁽³⁵⁾, jehtieg li dan il-Programm jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura f'konformità ma' rekwiżiti speċifiċi ta' monitoraġġ, filwaqt li jiġi evitat piż amministrattiv, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri, kif ukoll ir-regolamentazzjoni żejda. Fejn ikun xieraq, dawk ir-rekwiżiti jenhtieg li jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu, bhala bażi għall-evalwazzjoni tal-effetti tal-Programm fuq il-post.
- (121) L-użu ta' servizzi bbażati fuq Copernicus u Galileo huwa previst li jhalli impatt kbir fuq l-ekonomija Ewropea b'mod generali. Madankollu, il-kejl u l-istudji tal-każijiet ad hoc jidhru li jiddominaw ix-xena lllum. Jenhtieg li l-Kummissjoni (Eurostat) tiddefinixxi kejl statistiku u indikaturi rilevanti li jiffurmaw il-baży għall-monitoraġġ tal-impatt tal-attivajiet spazjali tal-Unjoni b'mod sistematiku u awtorevoli.
- (122) Jenhtieg li l-Parlament Ewropew u l-Kunsill jiġu infurmati fil-pront dwar il-programmi ta' hidma.
- (123) Sabiex ikunu żgurati l-istess kondizzjonijiet għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, għandhom ikunu kkonferiti fuq il-Kummissjoni setgħat tal-implimentazzjoni relatati mar-riallokazzjoni ta' fondi bejn il-kategoriji ta' nfiq tal-baġit tal-Programm, l-adozzjoni ta' deċizzjonijiet dwar il-kontribuzzjonijiet fir-rigward tal-ftehimiet dwar kontribuzzjonijiet, filwat li jiġu ddeterminat ir-rekwiżiti tekniċi u operazzjonali mehtieġa għall-implimentazzjoni u l-evoluzzjoni tal-komponenti tal-Programm u tas-servizzi li jipprovdu filwat li tittiehed deċizjoni dwar l-FPPA, l-adozzjoni tal-miżuri mehtieġa għall-funzjonament bla xkiel ta' Galileo u EGNOS u l-adozzjoni tagħhom mis-suq, l-adozzjoni tad-dispożizzjonijiet dettaljati li jikkonċernaw l-aċċess għak servizzi ta' SST u l-proċeduri rilevanti, l-adozzjoni tal-pjan pluriennali u l-indikaturi ewlenin dwar il-prestazzjoni għall-iżvilupp tas-servizzi tal-SST tal-Unjoni, l-adozzjoni ta' regoli dettaljati dwar il-funzjonament tal-qafas organizzazzjonali tal-partecipazzjoni tal-Istati Membri fir-subkomponent tal-SST, l-għażla ta' servizzi SWE, u l-adozzjoni tal-programmi ta' hidma. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011. Jenhtieg li l-Kummissjoni tkun assistita mill-kumitat tal-Programm, li jenhtieg li jiltaqa' f'konfigurazzjoni speċifika.
- (124) Peress li l-komponenti ta' Copernicus huma ffokati fuq l-utent, huma jehtieġu l-involviment kontinwu u effettiv tal-utenti għall-implimentazzjoni u l-iżvilupp tagħhom, b'mod partikolari rigward id-definizzjoni u l-validazzjoni ta' rekwiżiti tas-servizz. Sabiex jiżdied il-valur għall-utenti, il-kontribut tagħhom jenhtieg li jiġi mfittex attivament permezz ta' konsultazzjoni regolari mal-utenti finali mis-setturi pubbliċi u privati tal-Istati Membri u meta xieraq mal-organizzazzjonijiet internazzjonali. Għal dak il-għan, jenhtieg li jitwaqqaf grupp ta' hidma ("Forum tal-Utenti") biex jassisti lill-kumitat tal-Programm fl-identifikazzjoni tal-htigijiet tal-utenti u l-verifika tal-konformità tas-servizz, kif ukoll l-identifikazzjoni ta' lakuni fis-servizzi pprovduti. Ir-regoli ta' proċedura tal-kumitat tal-Programm jenhtieg li jstabbilixxu l-organizzazzjoni tal-Forum tal-Utenti biex jitqiesu l-ispeċificitajiet ta' kull wiehed mill-komponenti tal-Programm u ta' kull servizz fil-komponenti. Kull meta jkun possibbli, l-Istati Membri jenhtieg li jikkontribwixxu għall-Forum tal-Utenti abbażi ta' konsultazzjoni sistematika u koordinata tal-utenti fil-livell nazzjonali.

⁽³⁵⁾ ĠUL 123, 12.5.2016, p. 1.

- (125) Peress li l-governanza pubblika tajba tirrikjedi ġestjoni uniformi tal-Programm, tehid iktar rapidu tad-deċizjonijiet u aċċess ugwali għall-informazzjoni, jenhtieg li r-rappreżentanti tal-entitajiet iddelegati b'kompiti marbuta mal-Programm ikunu jistgħu jiehdu sehem bħala osservaturi fil-hidma tal-kumitat tal-Programm stabbilit bl-applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. Għall-istess raġunijiet, jenhtieg li r-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali li jkunu kkonkludew ftehim internazzjonali mal-Unjoni, relatat mal-Programm jew il-komponenti jew is-subkomponenti tiegħu, ikunu jistgħu jiehdu sehem fil-hidma tal-kumitat tal-Programm, soġġett għall-obbligi ta' sigurtà u kif previst fit-termini ta' tali ftehim. Ir-rappreżentanti ta' entitajiet iddelegati b'kompiti marbuta mal-Programm, ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali jenhtieg li ma jkunux intitolati jiehdu sehem fil-proċeduri tal-votazzjoni tal-kumitat tal-Programm. Il-kondizzjonijiet għall-partecipazzjoni ta' osservaturi u partecipanti ad hoc jenhtieg li jkunu stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tal-kumitati tal-Programm.
- (126) Sabiex tiġi żgurata valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm biex jintlahqu l-għanijiet tiegħu, jenhtieg li s-setgħa ta' adozzjoni ta' atti skont l-Artikolu 290 tat-TFUE tiġi ddelegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-issupplimentar tad-dispożizzjonijiet tad-data ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus li trid tingħata lill-utenti ta' Copernicus fir-rigward tal-ispeċifikazzjonijiet u l-kundizzjonijiet u l-proċeduri għall-aċċess għal tali data u tali informazzjoni u għall-użu tagħhom, tal-emendar tal-Anness għal dan ir-Regolament fir-rigward tal-indikaturi fejn mehtieg u biex dan ir-Regolament jiġi ssupplimentat b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni. Hu partikolarment importanti li matul il-hidma ta' thejjija tagħha, il-Kummissjoni ttwettaq konsultazzjonijiet xierqa, inkluż fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jitwettqu b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata partecipazzjoni ugwali fit-thejjija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċievuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jkunu qed jittrattaw it-thejjija tal-atti delegati.
- (127) Ladarba l-għan ta' dan ir-Regolament ma jistax jintlaħaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda pjuttost, minhabba l-iskala u l-effetti tal-azzjoni li tmur lil hinn mill-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi ta kwalunkwe Stat Membru uniku, jista' jintlaħaq aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta l-miżuri skont il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 TUE. B'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa mehtieg sabiex dak l-għan jintlaħaq.
- (128) Biex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni tar-rekwiziti tas-sigurtà tal-Programm, jenhtieg li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implimentazzjoni. Jenhtieg li daww is-setgħat jiġu eżerċitati b'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jeżerċitaw kontroll massimu fuq ir-rekwiziti tas-sigurtà tal-programm. Meta tadotta atti ta' implimentazzjoni fil-qasam tas-sigurtà tal-Programm, il-Kummissjoni jenhtieg li tkun assistita minn kumitat tal-Programm. Minhabba s-sensittività ta' kwistjonijiet ta' sigurtà, jenhtieg li l-presidenza tal-kumitat tal-Programm tagħmel hilitha biex issib soluzzjonijiet li jkunu jgawdu l-akbar appoġġ possibbli fi hdan il-kumitat. Il-Kummissjoni jenhtieg li ma tadottax atti ta' implimentazzjoni li jiddeterminaw ir-rekwiziti tas-sigurtà generali tal-Programm f'kazijiet fejn il-kumitat tal-Programm ma jagħti l-ebda opinjoni.
- (129) Jenhtieg li l-Programm jiġi stabbilit għal perijodu ta' seba' snin biex id-durata tiegħu tiġi allinjata ma' dik tal-qafas finanzjarju pluriennali għas-snin 2021 sa 2027 stabbilit fir-Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093⁽³⁶⁾ (il-"QFP 2021-2027"). L-Aġenzija li ttwettaq il-kompiti tagħha stess, jenhtieg li ma tiġix soġġetta għal dik il-limitazzjoni ta' żmien.
- (130) Sabiex tiġi żgurata l-kontinwità fl-ghoti ta' appoġġ fil-qasam ta' politika rilevanti u biex l-implimentazzjoni tkun tista' tibda mill-bidu tal-QFP 2021-2027, jenhtieg li dan ir-Regolament jidhol fis-seħħ b'urġenza u jenhtieg li japplika, b'effett retroattiv, mill-1 ta' Jannar 2021.
- (131) Għaldaqstant ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċizjoni Nru 541/2014/UE jenhtieg li jithassru,

⁽³⁶⁾ Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093 tas-17 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi l-qafas finanzjarju pluriennali għas-snin mill-2021 sal-2027 (ĠU L 433I, 22.12.2020, p. 11).

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni (il-"Programm") għad-durata tal-QFP 2021 - 2027. Jistabbilixxi l-ghanijiet tal-Programm, il-baġit għall-perijodu 2021-2027, il-forom ta' finanzjament mill-Unjoni u r-regoli biex jiġi pprovdut tali finanzjament, kif ukoll ir-regoli għall-implimentazzjoni tal-Programm.

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali ("l-Aġenzija") li tissostitwixxi u tissuccedi l-Aġenzija tal-GNSS Ewropea stabbilita bir-Regolament (UE) Nru 912/2010 u jstipula r-regoli tat-thaddim ta' din l-Aġenzija.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-iskopijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "inġenju spazjali" tfisser oġġett li jorbita disinjat biex iwettaq funzjoni jew missjoni speċifika bħal komunikazzjonijiet, navigazzjoni jew osservazzjoni tad-dinja, inkluż l-istadji superjuri tal-lanċjaturi tas-satelliti u vettura ta' dhul mill-ġdid; inġenju spazjali li ma jistax jibqa' jaqdi l-missjoni tiegħu jitqies bħala mhux funzjonali; inġenju spazjali friżerva jew f-modalitajiet ta' stennija li jkun qed jistenna li ssirlu attivazzjoni mill-ġdid jitqies funzjonali;
- (2) "oġġett spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett magħmul mill-bniedem fl-ispazju lil hinn mill-atmosfera;
- (3) "oġġetti qrib id-dinja" jew "NEO" tfisser oġġetti naturali fis-sistema solari li qegħdin joqorbu lejn id-dinja;
- (4) "residwi spazjali" tfisser kwalunkwe oġġett spazjali inkluż l-inġenji spazjali jew frammenti u elementi tagħhom fl-orbita tad-dinja jew li jerġgħu jidhlu fl-atmosfera tad-dinja, li mhumiex funzjonali jew li ma għadx għandhom xi skop speċifiku, inklużi l-partijiet ta' rokits jew ta' satelliti artifiċjali, jew satelliti artifiċjali mhux attivi;
- (5) "avvenimenti meteoroloġiċi spazjali" jew "SWE" tfisser varjazzjonijiet li jsehhu b'mod naturali fl-ambjent spazjali fix-xemx u madwar id-dinja, inkluż ivvampjar solari, partikuli enerġetiċi solari, varjazzjonijiet fir-riħ solari, espulsjonijiet tal-massa koronali, tempesti u dinamiċi ġeomanjetiċi, tempesti tar-radjazzjoni solari u disturbi jonosferiċi li potenzjalment ihallu impatt fuq id-dinja u l-infrastrutturi bbażati fl-ispazju;
- (6) "għarfien tas-sitwazzjoni fl-ispazju" jew "SSA" tfisser approċċ olistiku, li jinkludi għarfien u fehim komprensivi, tal-perikli spazjali prinċipali, li jinkludu l-kollizzjonijiet bejn l-oġġetti spazjali, ir-residwi u d-dhul lura fl-atmosfera ta' oġġetti spazjali, l-avvenimenti meteoroloġiċi spazjali, u l-oġġetti qrib id-dinja;
- (7) "sistema għas-sorveljanza u l-insewiment fl-ispazju" jew "sistema SST" tfisser network ta' sensuri fuq l-art u fl-ispazju li kapaci jissorveljaw u jsewgu l-oġġetti spazjali, flimkien ma' kapacitajiet ta' pproċessar li għandhom l-ghan li jipprovdu data, informazzjoni u servizzi dwar l-oġġetti spazjali li jorbitaw madwar id-dinja.
- (8) "sensur tal-SST" tfisser apparat jew kombinazzjoni ta' apparati bħal radars ta' fuq l-art jew spazjali, lasers u teleskopji, li jistgħu jagħmlu sorveljanza jew insewiment spazjali u li jistgħu jkejlu l-parametri fiżiċi marbuta mal-oġġetti spazjali, bħad-daqs, fejn ikunu jinsabu u l-veloċità;
- (9) "data tal-SST" tfisser il-parametri fiżiċi tal-oġġetti spazjali, inkluż residwi spazjali, miksuba mis-sensuri tal-SST, jew il-parametri orbitali tal-oġġetti spazjali miksuba mill-osservazzjonijiet tas-sensuri tal-SST fil-qafas tas-subkomponent SST;

- (10) "informazzjoni tal-SST" tfisser data pproċessata tal-SST li tkun lesta biex tinftiehem mir-riċevitur;
- (11) "kollegament ta' ritorn" tfisser kapaċità funzjonali tas-servizz ta' sostenn għat-tfittxija u s-salvataġġ (SAR) ta' Galileo is-servizz ta' tfittxija u salvataġġ ta' Galileo se jikkontribwixxi għas-servizz globali ta' monitoraġġ tal-inġenji tal-ajru, kif definit mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (ICAO);
- (12) "satelliti Sentinel ta' Copernicus" tfisser is-satelliti ddedikati, l-inġenji spazjali jew it-tagħbijiet tal-inġenji spazjali ta' Copernicus għall-osservazzjoni tad-dinja mill-ispazju;
- (13) "data ta' Copernicus" tfisser id-data pprovduta mis-satelliti Sentinel ta' Copernicus, inkluża l-metadata tagħhom;
- (14) "data u informazzjoni ta' parti terza ta' Copernicus" tfisser id-data u l-informazzjoni spazjali bil-liċenzja jew disponibbli għall-użu taht Copernicus li toriġina minn sorsi għajr mis-satelliti Sentinel ta' Copernicus;
- (15) "data fil-post ta' Copernicus" tfisser data ta' osservazzjoni mis-sensuri fuq l-art, fuq il-baħar jew fl-ajru, kif ukoll data ta' referenza u anċillari bil-liċenzja jew li tiġi pprovduta biex tintuża f'Copernicus;
- (16) "informazzjoni ta' Copernicus" tfisser l-informazzjoni ġenerata mis-Servizzi ta' Copernicus wara l-ipproċessar jew l-immudellar, inkluża l-metadata tagħhom;
- (17) "Stati Partecipanti ta' Copernicus" tfisser pajjiżi terzi li jikkontribwixxu finanzjarjament u jippartecipaw f'Copernicus skont it-termini ta' ftehim internazzjonali konkluż mal-Unjoni;
- (18) "utenti ewlenin ta' Copernicus" tfisser l-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Unjoni u l-korpi pubbliċi Ewropej, nazzjonali jew reġjonali fl-Unjoni jew fl-Istati Partecipanti ta' Copernicus inkarigati b'missjoni ta' servizz pubbliku għad-definizzjoni, għall-implimentazzjoni, għall-infurzar jew għall-monitoraġġ tal-politiki pubbliċi ċivili, bħal politiki ambjentali, tal-protezzjoni ċivili, tas-sikurezza, inkluż il-politiki tas-sikurezza tal-infrastruttura jew tas-sigurtà, li jibbenefikaw minn data ta' Copernicus u informazzjoni ta' Copernicus u li jkollhom ir-rwol addizzjonali li jmxexxu l-evoluzzjoni ta' Copernicus;
- (19) "utenti oħra ta' Copernicus" tfisser l-organizzazzjonijiet tar-riċerka u tal-edukazzjoni, il-korpi kummerċjali u privati, l-għaqdiet tal-karità, l-organizzazzjonijiet mhux governattivi u l-organizzazzjonijiet internazzjonali, li jibbenefikaw minn data ta' Copernicus u informazzjoni ta' Copernicus;
- (20) "utenti ta' Copernicus" tfisser utenti ewlenin ta' Copernicus u utenti oħra ta' Copernicus;
- (21) "is-Servizzi ta' Copernicus" tfisser servizzi b'valur miżjud ta' interess ġenerali u komuni għall-Unjoni u l-Istati Membri, li huma ffinanzjati mill-Programm u li jittrasformaw id-data dwar l-osservazzjoni tad-Dinja, data fil-post ta' Copernicus u data anċillari oħra f'informazzjoni pproċessata, aggregata u interpretata skont il-ħtiġijiet tal-utenti ta' Copernicus;
- (22) "utent ta' GOVSATCOM" tfisser awtorità pubblika, korp inkarigat bl-eżerċizzju ta' awtorità pubblika, organizzazzjoni internazzjonali jew persuna fiżika jew ġuridika, li tkun awtorizzata u inkarigata kif suppost b'kompiti marbuta mas-supervizzjoni u mal-ġestjoni ta' missjonijiet, ta' operazzjonijiet u ta' infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà;
- (23) "Ċentru ta' GOVSATCOM" tfisser ċentru operazzjonali bil-funzjoni ewlenija li jgħaqqad, b'mod sigur, lill-utenti ta' GOVSATCOM mal-fornituri tal-kapaċità u s-servizzi ta' GOVSATCOM, u b'hekk jottimizza l-provvista u d-domanda f'kull waqt partikolari.
- (24) "każ tal-użu ta' GOVSATCOM" tfisser xenarju operazzjonali f'ambjent partikolari li fih huma rikjesti s-servizzi ta' GOVSATCOM;
- (25) "Informazzjoni klassifikata tal-UE" jew "IKUE" tfisser kwalunkwe informazzjoni jew materjal magħżul minn klassifikazzjoni ta' sigurtà tal-UE, li l-iżvelar mhux awtorizzat tagħhom jista' jikkawża gradi differenti ta' preġudizzju għall-interessi tal-Unjoni jew għal Stat Membru wiehed jew aktar;
- (26) "informazzjoni sensittiva mhux klassifikata" tfisser informazzjoni mhux klassifikata fis-sens tat-tifsira tal-Artikolu 9 tad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 ⁽³⁷⁾, li skontha obbligu għall-protezzjoni ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata tapplika biss għall-Kummissjoni u għall-aġenziji u l-korpi tal-Unjoni obbligati bil-liġi japplikaw ir-regoli ta' sigurtà tal-Kummissjoni;

⁽³⁷⁾ Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/443 tat- 13 ta' Marzu 2015 dwar is-Sigurtà fil-Kummissjoni (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 41).

- (27) "operazzjoni ta' tahlit" tfisser azzjonijiet li jinghataw sostenn mill-baġit tal-Unjoni, inkluż fil-facilitajiet ta' tahlit skont l-Artikolu 2(6) tar-Regolament Finanzjarju, li jikkombina forom ta' sostenn li mhumiex ripagabbli jew strumenti finanzjarji jew garanziji baġitarji mill-baġit tal-Unjoni b'forom ta' sostenn ripagabbli mill-iżvilupp jew minn istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi oħra, kif ukoll minn istituzzjonijiet u minn investituri finanzjarji kummerċjali;
- (28) "entità ġuridika" tfisser persuna fiżika jew persuna ġuridika mahluqa u rikonoxxuta bhala tali skont id-dritt tal-Unjoni, nazzjonali jew internazzjonali, li jkollha personalità ġuridika u l-kapaċità li taġixxi f'isimha stess, li teżercita drittijiet u li tkun soġġetta għal obbligi, jew entità li ma għandhiex personalità ġuridika kif imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 197(2)tar-Regolament Finanzjarju;
- (29) "entità fiduċjarja" tfisser entità ġuridika li tkun indipendenti mill-Kummissjoni jew minn parti terza u li tircievi data mill-Kummissjoni jew minn dik il-parti terza għall-iskop ta' ħzin u ta' trattament sikur ta' dik id-data.

Artikolu 3

Komponenti tal-Programm

1. Il-Programm għandu jikkonsisti mill-komponenti li ġejjin:
 - (a) 'Galileo', sistema awtonoma ċivili u globali tan-navigazzjoni bis-satellita (GNSS) taht il-kontroll ċivili, li tikkonsisti minn kostellazzjoni ta' satelliti, ċentri u network globali ta' stazzjonijiet tal-art, li joffru servizzi ta' pożizzjonament, ta' navigazzjoni u ta' kejl tal-ħin u li jintegraw il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà;
 - (b) "Is-Sistema Ewropea ta' Navigazzjoni b'Kopertura Ġeostazzjonarja (EGNOS)", sistema ċivili reġjonali tan-navigazzjoni bis-satellita taht il-kontroll ċivili li tikkonsisti minn ċentri u stazzjonijiet tal-art u minn diversi transponders installati fuq satelliti ġeosinkroniċi u li jżidu u jikkoreġu s-sinjali miftuħa emessi minn Galileo u minn GNSS oħrajn, fost affarijiet oħra għall-ġestjoni tat-traffiku bl-ajru, għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u għal sistemi oħra ta' trasport;
 - (c) 'Copernicus', sistema operattiva, awtonoma, iffokata fuq l-utenti, ċivili tal-osservazzjoni tad-dinja taht kontroll ċivili, li tibni fuq il-kapaċitajiet nazzjonali u Ewropej eżistenti, li toffri data u servizzi ta' ġeoinformazzjoni, li jinkludu satelliti, infrastruttura tal-art, facilitajiet tal-ipproċessar tad-data u tal-informazzjoni, u infrastruttura tad-distribuzzjoni, abbażi ta' politika dwar id-data bla ħlas, totali u miftuħa u, fejn xieraq, li tintegra għalkollox il-ħtiġijiet u r-rekwiżiti tas-sigurtà ;
 - (d) "Għarfien tas-Sitwazzjoni fl-Ispazju:" jew "SSA", li jinkludi is-subkomponenti li ġejjin:
 - (i) "sub-komponent SST", sistema ta' sorveljanza u ta' insewiment fl-ispazju, bil-għan li ttejjeb, thaddem u tipprovdi d-data, l-informazzjoni u s-servizzi marbuta mas-sorveljanza u mal-insewiment ta' oġġetti spazjali li jorbitaw madwar id-dinja ;
 - (ii) "subkomponent SWE", parametri ta' osservazzjoni marbuta mal-monitoraġġ tal-avvenimenti meteoroloġiċi spazjali
 - (iii) "subkomponent "NEO", il-monitoraġġ tar-riskju ta' oġġetti qrib id-dinja li jkunu qed joqorbu lejn id-dinja ;
 - (e) 'GOVSATCOM', servizz ta' komunikazzjoni bis-satellita taht kontroll ċivili u governattiv li jippermetti l-forniment tas-servizzi u l-kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita lill-awtoritajiet tal-Unjoni u tal-Istati Membri li jiġġestixxu l-missjonijiet u l-infrastrutturi kritiċi għas-sigurtà.
2. Il-programm għandu jinkludi miżuri addizzjonali biex jiġi żgurat aċċess effiċjenti u awtonomu għall-ispazju għall-Programm u biex jitrawwem settur spazjali Ewropew innovattiv u kompetittiv, upstream u downstream, biex tissahħah l-ekosistema spazjali tal-Unjoni u biex l-Unjoni tissahħah bhala attur globali.

Artikolu 4

Għanijiet

1. L-għanijiet generali tal-Programm huma li:
 - (a) jipprovdi jew jagħti kontribut għall-forniment ta' data, informazzjoni u servizzi spazjali ta' kwalità għolja, aġġornati, u fejn ikun xieraq, siguri, mingħajr interruzzjoni u kull fejn ikun possibbli fil-livell globali, sabiex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet eżistenti u tal-ġejjieni u jinghata sostenn għall-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni u għat-tehid ta' deċiżjonijiet indipendenti u bbażat fuq l-evidenza relatat, fost l-oħrajn għat-tibdil fil-klima, it-trasport u s-sigurtà;

- (b) jimmassimizza l-benefiċċji soċjoekonomiċi, b'mod partikolari billi jhegġegħ l-iżvilupp ta' setturi Ewropej upstream u downstream innovattivi u kompetittivi, SMEs u negozji ġodda, b'hekk jippermetti t-tkabbir u l-holqien ta' impjegi fl-Unjoni u jipprovwovi l-iżjed adozzjoni u użu wiesa' possibbli ta' servizzi, tad-data, tal-informazzjoni pprovduti permezz tal-komponenti tal-Programm kemm fi hdan kif ukoll barra l-Unjoni; filwaqt li jiġu żgurati s-sinergiji u l-komplementarjetà mal-attivitajiet ta' żvilupp teknoloġiku u ta' riċerka tal-Unjoni mwettqa skont ir-Regolament (UE) 2021/695;
- (c) itejjeb is-sikurezza u s-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha u isahhah l-awtonomija tal-Unjoni, b'mod partikolari f'termini ta' teknoloġija;
- (d) jipprovwovi r-rwol tal-Unjoni bħala attur globali fis-settur spazjali, jinkoraġġixxi l-kooperazzjoni internazzjonali, isahhah id-diplomazija spazjali Ewropea, inkluż billi jrawwem il-prinċipji ta' reċiproċità u kompetizzjoni ġusta u li jsahhah ir-rwol tiegħu fl-indirizzar tal-isfidi globali, isostni inizzjattivi globali, inkluż fir-rigward tal-iżvilupp sostenibbli, u jqajjem kuxjenza dwar l-ispace bħala wirt komuni tal-umanità;
- (e) isahhah is-sikurezza, is-sigurtà u s-sostenibbiltà tal-attivitajiet spazjali kollha lil hinn mill-atmosfera li jappartjenu għall-oġġetti spazjali u l-proliferazzjoni tar-residwi, kif ukoll l-ambjent spazjali, billi jimplementa miżuri xierqa, inkluż l-iżvilupp u l-iskjerament ta' teknoloġiji għar-rimi tal-ingenji spazjali fi tmiem il-hajja operazzjonali u għar-rimi tar-residwi spazjali.

2. L-għanijiet speċifiċi tal-Programm huma:

- (a) għal Galileo u EGNOS: il-forniment ta' servizzi fit-tul, mill-aqwa u siguri tal-pożizzjonament, tan-navigazzjoni u tat-tehid tal-hinijiet filwaqt li jiżguraw kontinwità u robustezza tas-servizz;
- (b) għal Copernicus: it-twassil ta' data u ta' informazzjoni akkurati u affidabbli tal-osservazzjoni tad-dinja u servizzi li jintegraw sorsi oħra ta' data, ipprovduti fuq bażi sostenibbli u fit-tul, b'sostenn għall-formulazzjoni, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha u azzjonijiet ibbażati fuq il-htigijiet tal-utenti;
- (c) għall-SSA: it-titjib tal-kapaċitajiet ta' monitoraġġ, ta' insewiment u ta' identifikazzjoni tal-oġġetti spazjali u tar-residwi spazjali bil-ghan li tiżdied aktar il-prestazzjoni u l-awtonomija tal-kapaċitajiet taht is-subkomponent SST fil-livell tal-Unjoni, u jipprovdvi servizzi SWE u għall-immappjar u għall-holqien ta' network tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri taht is-subkomponent NEO;
- (d) għal GOVSATCOM: l-iżgurar tad-disponibbiltà fit-tul ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita affidabbli, siguri u kosteffettivi għall-utenti ta' GOVSATCOM;
- (e) l-appoġġ għal kapaċità awtonoma, sigura u kosteffiċjenti ta' aċċess għall-ispace, filwaqt li jitqiesu l-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni;
- (f) it-thegġig tal-iżvilupp ta' ekonomija spazjali tal-Unjoni b'sahhitha inkluż billi jappoġġa l-ekosistema tal-ispace u billi jsahhah il-kompetittività, l-innovazzjoni, l-intraprenditorija, il-hiliet u t-tishih tal-kapaċitajiet fl-Istati Membri u r-reġjuni kollha tal-Unjoni, b'mod partikolari fir-rigward ta' SMEs u negozji ġodda jew persuni fiżiċi u ġuridiċi mill-Unjoni li huma attivi jew li jixtiequ jsiru attivi f'dak is-settur.

Artikolu 5

Aċċess għall-ispace

1. Il-Programm għandu jappoġġa l-akkwist u l-aggregazzjoni ta' servizzi ta' llanċjar għall-htigijiet tal-Programm u, fuq talba tagħhom, l-aggregazzjoni għall-Istati Membri u l-organizzazzjonijiet internazzjonali.
2. F'sinergiji ma' programmi u skemi ta' finanzjament oħra tal-Unjoni, u mingħajr preġudizzju għall-attivitajiet tal-ESA-qasam tal-aċċess għall-ispace, il-Programm jista' jappoġġa:
 - (a) adattamenti, inkluż l-iżvilupp teknoloġiku, għal sistemi ta' llanċjar fl-ispace li huma mehtieġa għal-llanċjar ta' satelliti, inkluż teknoloġiji alternattivi u sistemi innovattivi dwar l-aċċess għall-ispace, għall-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm;
 - (b) adattamenti fl-infrastruttura spazjali tal-art, inklużi żviluppi ġodda, li huma mehtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm.

Artikolu 6

Azzjonijiet b'sostenn għal settur spazjali innovattiv u kompetittiv tal-Unjoni

1. Il-Programm għandu jippromwovi t-tishih tal-kapaċitajiet madwar l-Unjoni billi jappoġġa:
 - (a) attivitajiet ta' innovazzjoni biex isir l-aħjar użu mit-teknoloġiji, l-infrastruttura jew is-servizzi spazjali u miżuri li jiffacilitaw l-użu ta' soluzzjonijiet innovattivi li jirriżultaw minn attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni u biex jappoġġaw l-iżvilupp tas-settur downstream, b'mod partikolari permezz ta' sinerġiji ma' Programmi u strumenti finanzjarji oħra tal-Unjoni, inkluż il-Programm InvestEU.
 - (b) attivitajiet li għandhom l-għan li jrawmu d-domanda pubblika u l-innovazzjoni fis-settur pubbliku, biex jintlaħaq il-potenzjal sħiħ tas-servizzi pubbliċi għaċ-ċittadini u n-negozji;
 - (c) imprenditorija, inkluż mill-istadju bikri sal-istadju tat-tkabbir, skont l-Artikolu 21, billi jistrieħ fuq dispożizzjonijiet oħra dwar l-aċċess għall-finanzjament kif imsemmi fl-Artikolu 18 u fil-Kapitolu I tat-Titolu III, u billi juża approċċ tal-ewwel kuntratt;
 - (d) il-holqien ta' ekosistema spazjali favorevoli għan-negozju permezz ta' kooperazzjoni bejn l-imprizi fil-forma ta' network ta' ċentri spazjali li:
 - (i) jlaqqa' flimkien, fil-livelli nazzjonali u reġjonali, atturi mis-setturi spazjali, diġitali u oħrajn, kif ukoll l-utenti; u
 - (ii) għandu l-għan li jipprovi sostenn, faċilitajiet u servizzi liċ-ċittadini u lill-kumpaniji biex jitravwmu l-imprenditorija u l-hiliet u biex jissahhu s-sinerġiji fis-settur downstream u biex titrawwem il-kooperazzjoni maċ-ċentri ta' innovazzjoni diġitali stabbiliti taħt il-Programm Ewropa Diġitali stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/694 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁸⁾;
 - (e) l-ghoti ta' attivitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ, b'mod partikolari għall-professjonisti, l-imprendituri, il-gradwati u l-istudenti, b'mod partikolari permezz ta' sinerġiji ma' inizjattivi fil-livelli nazzjonali u reġjonali, għall-iżvilupp ta' hiliet avvanzati;
 - (f) l-aċċess għall-faċilitajiet tal-ipproċessar u tal-ittestjar għall-professjonisti fis-settur privat u pubbliku, l-istudenti u l-imprendituri;
 - (g) attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni;
 - (h) it-tishih ta' ktajjen tal-provvista Ewropej madwar l-Unjoni permezz ta' parteċipazzjoni wiesgħa tal-imprizi, b'mod partikolari SMEs u negozji godda, fil-komponenti kollha tal-Programm, b'mod partikolari permezz tal-Artikolu 14, u ta' miżuri li jirfdu l-kompetittività ta' għom fil-livell globali.
2. Meta jiġu implimentati l-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1, il-htieġa li tiġi żviluppata l-kapaċità fl-Istati Membri b'industrija spazjali emergenti għandha tiġi appoġġata, sabiex tingħata opportunità ugwali lill-Istati Membri kollha sabiex jipparteċipaw fil-Programm.

Artikolu 7

Parteċipazzjoni ta' Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali fil-Programm

1. Galileo, EGNOS u Copernicus, kif ukoll s-subkomponenti SWE u NEO, iżda bl-eżkluzjoni tas-subkomponent SST, għandhom ikunu miftuħa għall-partiċipazzjoni tal-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles (EFTA) li huma membri fiz-Żona Ekonomika Ewropea (ZEE), skont il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea.

Copernicus u s-subkomponenti SWE u NEO, iżda bl-eżkluzjoni tas-subkomponent SST, għandhom ikunu miftuħa għall-partiċipazzjoni tal-pajjiżi terzi li ġejjin:

 - (a) il-pajjiżi aderenti, il-pajjiżi kandidati u l-kandidati potenzjali, b'konformità mal-prinċipji ġenerali u mat-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għall-partiċipazzjoni ta' dawk il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew fi ftehimiet simili, u b'konformità mal-kondizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi;

⁽³⁸⁾ Regolament (UE) 2021/694 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm Ewropa Diġitali u li jhassar id-Deciżjoni (UE) 2015/2240 (ĠU L 166, 11.5.2021, p.1).

(b) pajjiżi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, f'konformità mal-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' dawk il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew fi ftehimiet simili, u f'konformità mal-kondizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u dawk il-pajjiżi.

2. F'konformità mal-kondizzjonijiet stabbiliti fi ftehim speċifiku konkluż f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE li jkopri l-partecipazzjoni ta' pajjiż terz jew ta' organizzazzjoni internazzjonali fi kwalunkwe programm tal-Unjoni;

(a) Galileo u EGNOS għandhom ikunu miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi msemmija fil-punti (a) u (b) tat-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1:

(b) GOVSATCOM għandha tkun miftuħa għall-partecipazzjoni ta' membri tal-EFTA li huma membri taż- ŻEE, kif ukoll tal-pajjiżi terz msemmija fil-punti (a) u (b) tat-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1;

(c) Galileo, EGNOS, Copernicus, GOVSATCOM, kif ukoll is-subkomponenti SWE u NEO, iżda bl-eżklużjoni tas-subkomponent SST, għandhom ikunu miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi minbarra dawk il-pajjiżi terzi koperti mill-paragrafu 1, u organizzazzjonijiet internazzjonali.

Il-ftehim speċifiku msemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu għandu:

(a) jiżgura bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u tal-benefiċċji tal-pajjiż terz jew tal-organizzazzjoni internazzjonali partecipanti fil-programmi tal-Unjoni;

(b) jistabbilixxi l-kondizzjonijiet tal-partecipazzjoni fil-programmi, inkluż il-kalkolu ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi individwali, u l-kostijiet amministrattivi tagħhom;

(c) jagħti l-ebda setgħa ta' tehid tad-deċiżjonijiet lill-pajjiż terz jew lill-organizzazzjoni internazzjonali fir-rigward tal-Programm tal-Unjoni;

(d) jiggarantixxi d-drittijiet tal-Unjoni li tiżgura ġestjoni finanzjarja tajba u tiproteġi l-interessi finanzjarji tagħha.

Il-kontribuzzjonijiet imsemmija fil-punt (b) tat-tieni subparagraf ta' dan il-paragrafu għandhom jikkostitwixxu dhul assenjat f'konformità mal-Artikolu 21(5) tar-Regolament Finanzjarju

3. Il-komponenti jew is-subkomponenti tal-Programm, bl-eżklużjoni tas-subkomponent SST, għandhom ikunu miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali skont dan l-Artikolu dment li l-interessi essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jiġu ppreservati inkluż fir-rigward tal-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata skont l-Artikolu 43.

Artikolu 8

Aċċess għas-servizzi tal-SST, is-servizzi ta' GOVSATCOM u s-Servizzi Pubbliċi Regolati ta' Galileo minn pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali

1. Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali jista' jkollhom aċċess għas-servizzi ta' GOVSATCOM dment li,

(a) jikkonkludu ftehim, f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE, li jistabbilixxi t-termini u l-kondizzjonijiet għall-aċċess għas-servizzi ta' GOVSATCOM; u

(b) jikkonformaw mal-Artikolu 43 ta' dan ir-Regolament.

2. Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali li ma għandhomx il-kwartieri ġenerali tagħhom fl-Unjoni jista' jkollhom aċċess għas-servizzi tal-SST imsemmija fil-punt (d) tal-Artikolu 55(1) dment li:

(a) jikkonkludu ftehim, f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE, li jistabbilixxi t-termini u l-kondizzjonijiet għall-aċċess għal tali servizzi tal-SST; u

(b) jikkonformaw mal-Artikolu 43 ta' dan ir-Regolament.

3. Ma għandu jkun mehtieg l-ebda ftehim konkluż f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE biex jinkiseb aċċess għas-servizzi tal-SST li huma disponibbli għall-pubbliku, kif imsemmi fil-punti (a), (b) u (c) tal-Artikolu 55(1). L-aċċess għal dawk is-servizzi għandu jkun soġġett għal talba mill-utenti potenzjali f'konformità mal-Artikolu 56.

4. L-aċċess ta' pajjiżi terzi u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali għas-Servizz Pubbliku Regolat (PRS) ipprovdut minn Galileo għandu jiġi rregolat bl-Artikolu 3(5) tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁹⁾.

Artikolu 9

Sjieda u użu tal-assi

1. Hlief għal kif previs fil-paragrafu 2, l-Unjoni għandha tkun is-sid tal-assi tangibbli u intangibbli kollha li jinholqu jew li jiġu żviluppatti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm. Għal dak l-ghan, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u arrangamenti oħra rilevanti marbuta mal-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-holqien jew l-iżvilupp ta' tali assi jkun fihom dispożizzjonijiet li jiżguraw is-sjieda tal-Unjoni ta' dawk l-assi.

2. Il-paragrafu 1 ma japplikax għall-assi tangibbli u intangibbli li nholqu jew li ġew żviluppatti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm, fejn l-attivitajiet li jistgħu jirriżultaw fil-holqien jew fl-iżvilupp ta' tali assi:

- (a) jitwettqu skont għotjiet jew premijiet iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni;
- (b) ma jkunux iffinanzjati għalkollox mill-Unjoni, jew
- (c) ikunu marbuta mal-iżvilupp, mal-manifattura jew mal-użu ta' riċevituri tal-PRS li jinkorporaw l-IKUE, jew ta' komponenti ta' tali riċevituri.

3. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-kuntratti, il-ftehimiet u l-arrangamenti l-oħra marbuta mal-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jkun fihom dispożizzjonijiet li jstabbilixxu r-reġim ta' sjieda xieraq għal dawk l-assi u, fir-rigward tal-punt (c) tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, li huma jiżguraw li l-Unjoni tkun tista' tuża r-riċevituri tal-PRS b'konformità mad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE.

4. Il-Kummissjoni għandha tfittex li tikkonkludi kuntratti, ftehimiet jew arrangamenti oħra ma' partijiet terzi fir-rigward ta':

- (a) id-drittijiet ta' sjieda eżistenti minn qabel fir-rigward tal-assi tangibbli u intangibbli li jinholqu jew li jiġu żviluppatti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm;
- (b) l-akkwizzizzjoni tas-sjieda jew tad-drittijiet tal-liċenzja fir-rigward ta' assi oħra tangibbli jew intangibbli meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-Programm.

5. Il-Kummissjoni għandha tiżgura, permezz ta' qafas xieraq, l-użu ottimali tal-assi tangibbli u intangibbli msemmija fil-paragrafu 1 u 2 u li għandha s-sjieda tagħhom l-Unjoni.

6. Fejn l-assi msemmija fil-paragrafi 1 u 2 jikkonsistu minn drittijiet tal-proprjetà intellettuali, il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi dawk id-drittijiet bl-iktar mod effettiv possibbli, filwaqt li tqis:

- (a) il-ħtieġa li ttiproteġi l-assi u li tagħtihom valur;
- (b) l-interessi leġittimi tal-partijiet ikkonċernati kollha;
- (c) il-ħtieġa għall-iżvilupp armonjuż ta' swieq u ta' teknoloġiji godda; u
- (d) il-ħtieġa għall-kontinwità tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura b'mod partikolari li l-kuntratti, il-ftehimiet u arrangamenti oħra rilevanti jinkludu l-possibbiltà ta' trasferiment ta' dawk id-drittijiet ta' proprjetà intellettuali lil partijiet terzi, jew il-possibbiltà ta' għoti ta' liċenzji ta' partijiet terzi għal dawk id-drittijiet, inkluż lill-kreatur tal-proprjetà intellettuali u li l-Aġenzija tkun tista' tgawdi dawk id-drittijiet liberament meta jkun meħtieġ għat-twettiq tal-kompiti tagħha skont dan ir-Regolament.

L-FFPA previst fl-Artikolu 28(4) jew il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni msemmija fl-Artikolu 32(1) għandhom jinkludu dispożizzjonijiet rilevanti li jippermettu l-użu tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali imsemmija fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu mill-ESA u mill-entitajiet inkarigati l-oħra fejn meħtieġ biex iwettqu l-kompiti tagħhom skont dan ir-Regolament u l-kondizzjonijiet għal dak l-użu.

⁽³⁹⁾ Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal- 25 ta' Ottubru 2011 dwar ir-regoli ta' aċċess għas-servizz pubbliku regolat offrut mis-sistema dinjija ta' navigazzjoni bis-satellita li giet stabbilita taht il-programm Galileo (GU L 287, 4.11.2011, p. 1).

*Artikolu 10***Garanzija**

1. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi imposti mid-dispożizzjonijiet legalment vinkolanti, is-servizzi, id-data u l-informazzjoni pprovduta mill-komponenti tal-Programm għandhom jiġu pprovduti mingħajr ebda garanzija espliċita jew impliċita fir-rigward tal-kwalità, tal-akkuratezza, tad-disponibbiltà, tal-affidabbiltà, tal-veloċità u tal-idoneità tagħhom għal kwalunkwe skop.
2. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-utenti ta' dawk is-servizzi, id-data u l-informazzjoni jkunu infurmati, b'mod xieraq dwar il-paragrafu 1.

TITOLU II

KONTRIBUZZJONI U MEKKANIŻMI BAĠITARJI*Artikolu 11***Baġit**

1. Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Diċembru 2027 u biex ikopri r-riskji assoċjati, għandu jkun ta' EUR 14,880 biljun bil-prezzijiet attwali.

Id-distribuzzjoni tal-ammont imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandha tinqasam f'dawn il-kategoriji ta' nfiq li ġejjin:

- (a) għal Galileo u EGNOS: EUR 9,017 biljun;
- (b) għal Copernicus: EUR 5,421 biljun;
- (c) għall-SSA u l-GOVSATCOM: EUR 0,442 biljun.

2. Il-Kummissjoni tista' tirrialloka fondi bejn il-kategoriji ta' nfiq imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, sa limitu massimu ta' 7,5 % tal-kategorija ta' nfiq li tirċievi l-fondi jew il-kategorija li ttipprovi l-fondi. Il-Kummissjoni tista', permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tirrialloka fondi bejn il-kategoriji ta' nfiq imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu meta dik l-allokazzjoni taqbeż ammont kumulattiv akbar minn 7,5 % tal-ammont allokati lill-kategorija ta' nfiq li tirċievi l-fondi jew il-kategorija li ttipprovi l-fondi. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

3. Miżuri addizzjonali previsti fl-Artikolu 3(2), jiġifieri l-attivitajiet imsemmija fl-Artikoli 5 u 6, għandhom jiġu ffinanzjati skont il-komponenti tal-Programm.

4. L-appropriazzjonijiet tal-baġit tal-Unjoni assenjati lill-Programm għandhom ikopru l-attivitajiet kollha meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4. Dan l-infiq jista' jkopri:

- (a) l-istudji u l-laqgħat tal-esperti, b'mod partikolari l-konformità mal-limiti tal-kost u tal-ħin tagħhom;
- (b) l-attivitajiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni, inkluż il-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet tal-politiki tal-Unjoni fejn dawn ikunu marbuta direttament mal-għanijiet ta' dan ir-Regolament, b'mod partikolari biex jinholqu sinerġiji ma' politiki oħra tal-Unjoni;
- (c) in-networks tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jkollhom il-funzjoni li jipproċessaw jew li jiskambjaw l-informazzjoni, u l-miżuri dwar il-ġestjoni amministrattiva, inkluż fil-qasam tas-sigurtà, li jkunu implimentati mill-Kummissjoni;
- (d) assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Programm, pereżempju attivitajiet ta' thejġija, ta' monitoraġġ, ta' kontroll, ta' awditjar u ta' evalwazzjoni inkluż sistemi korporattivi tat-teknoloġija tal-informazzjoni.

5. L-azzjonijiet li jirċievu finanzjament kumulattiv minn programmi differenti tal-Unjoni għandhom jiġu awditjati darba biss, billi jiġu koperti l-programmi involuti kollha u r-regoli applikabbli rispettivi tagħhom.

6. L-impenji baġitarji marbuta mal-Programm u li jkopru l-attivitajiet li jkunu estiżi fuq iktar minn sena finanzjarja waħda jistgħu jinqasmu fuq diversi snin f'pagamenti akkont annwali.

7. Ir-riżorsi allokati lill-Istati Membri fil-qafas ta' ġestjoni kondiviza jistgħu, fuq it-talba tal-Istat Membru kkonċernat, jiġu ttrasferiti lill-Programm, soġġett għall-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 26 tar-Regolament dwar id-Dispożizzjonijiet Komuni. Il-Kummissjoni għandha timplimenta dawk ir-riżorsi direttament skont il-punt (a) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju jew indirettament skont il-punt (c) ta' dak is-subparagrafu. Dawk ir-riżorsi għandhom jintużaw għall-benefiċċju tal-Istat Membru kkonċernat.

Artikolu 12

Dhul assenjat

1. Id-dhul iġġenerat mill-komponenti tal-Programm għandu jithallas fil-baġit tal-Unjoni u għandu jintuża biex jiffinanzja l-komponent li jkun iġġenera d-dhul.
2. L-Istati Membri jistgħu jallokaw kontribuzzjoni finanzjarja addizzjonali għal komponent tal-Programm biex ikopru elementi addizzjonali, bil-kondizzjoni li tali elementi addizzjonali ma jgħolqux xi piż finanzjarju jew tekniku jew xi dewmien għall-komponent ikkonċernat. Il-Kummissjoni għandha, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tiddeċiedi jekk dawk il-kondizzjonijiet ikunux ġew issodisfati. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).
3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja addizzjonali msemmija f'dan l-Artikolu għandha tiġi ttrattata bħala dhul assenjat estern skont l-Artikolu 21(2) tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 13

Implimentazzjoni u forom ta' finanzjament mill-Unjoni

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat taht ġestjoni diretta skont ir-Regolament Finanzjarju jew b'ġestjoni indiretta ma' korpi msemmija fil-punt (c) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju.
2. Il-Programm jista' jipprovdi finanzjament fi kwalunkwe waħda mill-forom stipulati fir-Regolament Finanzjarju, b'mod partikolari għotjiet, premijiet u akkwist. Jista' jipprovdi wkoll finanzjament fil-forma ta' strumenti finanzjarji f'operazzjonijiet ta' taħlit.
3. Meta l-baġit ta' Copernicus jiġi implimentat taht ġestjoni indiretta, ir-regoli dwar l-akkwist tal-entitajiet inkarigati bil-kompiti tal-implimentazzjoni tal-baġit jistgħu japplikaw sal-punt permess skont l-Artikoli 62 u 154 tar-Regolament Finanzjarju. Aġġustamenti speċifiċi meħtieġa għal dawk ir-regoli dwar l-akkwist għandhom jiġu definiti fil-ftehimiet ta' kontribuzzjoni rilevanti.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET FINANZJARJI

KAPITOLU I

Akkwist

Artikolu 14

Prinċipji tal-akkwist

1. Fi proċedimenti ta' akkwist għall-finijiet tal-Programm, l-awtorità kontraenti għandha taġixxi b'konformità mal-prinċipji li ġejjin:

- (a) il-promozzjoni fl-Istati Membri kollha madwar l-Unjoni u tul il-katina tal-provvista kollha, tal-iktar parteċipazzjoni wiesgħa u miftuha possibbli mill-operaturi ekonomiċi, b'mod partikolari negozji ġodda, entranti ġodda u SMEs, inkluż fil-każ ta' sottokuntrattar mill-offerenti;
- (b) l-iżgurar ta' kompetizzjoni effettiva u, fejn ikun possibbli, l-evitar ta' dipendenza fuq fornitur uniku, b'mod partikolari għat-tagħmir u għas-servizzi kritiċi, filwaqt li jitqiesu l-għanijiet tal-indipendenza teknoloġika u tal-kontinwità tas-servizzi;
- (c) b'deroga mill-Artikolu 167 tar-Regolament Finanzjarju, l-użu, kull fejn ikun xieraq, ta' diversi sorsi ta' provvista sabiex jiġi żgurat kontroll ġenerali aħjar tal-komponenti kollha tal-Programm, tal-kost tagħhom u tal-iskeda tagħhom;
- (d) is-segwitu tal-prinċipji tal-aċċess miftuħ u l-kompetizzjoni ġusta tul il-katina tal-provvista industrijali, permezz tas-sejthiet għall-offerti abbażi tal-għoti ta' informazzjoni trasparenti u f'waqtha, il-komunikazzjoni ċara tar-regoli u l-proċeduri applikabbli dwar l-akkwist, il-kriterji tal-għażla u tal-għoti u kwalunkwe informazzjoni oħra rilevanti li tippermetti kondizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għall-offerenti potenzjali kollha, inkluż SMEs u negozji ġodda;
- (e) it-tiħni tal-awtonomija tal-Unjoni, b'mod partikolari f'termini teknoloġiċi;
- (f) il-konformità mar-rekwiżiti tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm u l-għoti ta' kontribut għall-protezzjoni tal-interess essenzjali tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha;
- (g) il-promozzjoni tal-kontinwità u l-affidabbiltà tas-servizz;
- (h) l-issodisfar tal-kriterji soċjali u ambjentali xierqa.

2. Il-bord tal-akkwist, fi hdan il-Kummissjoni, għandu jiskrutinizza l-proċess tal-akkwist relatat mal-komponenti kollha tal-Programm u jissorvelja l-implimentazzjoni kuntrattwali tal-baġit tal-Unjoni ddelegat lill-entitajiet inkarigati. Rappreżentant ta' kull waħda mill-entitajiet inkarigati għandu jkun mistieden fejn dan ikun xieraq.

Artikolu 15

Kuntratti kondizzjonali b'pagamenti fi stadji

1. Fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali u speċifiċi għall-infrastruttura, l-awtorità kontraenti tista' tagħti kuntratt fil-forma ta' kuntratt kondizzjonali b'pagamenti fi stadji b'konformità ma' dan l-Artikolu.
2. Id-dokumenti ta' akkwist għal kuntratt kundizzjonali b'pagamenti fi stadji għandhom jirreferu għall-karatteristiċi speċifiċi ta' kuntratti kundizzjonali b'pagamenti fi stadji. B'mod partikolari, huma għandhom jispjefikaw is-sugġett tal-kuntratt, il-prezz jew l-arranġamenti biex jiġi determinat il-prezz u l-arranġamenti għall-forniment ta' xogħolijiet, provvisti u servizzi f'kull stadju.
3. Kuntratt kondizzjonali b'pagamenti fi stadji għandu jinkludi:
 - (a) stadju fiss li jirriżulta f'impenn sod ta' forniment tax-xogħlijiet, tal-provvisti jew tas-servizzi kkuntrattati għal dak l-istadju; u
 - (b) stadju wieħed jew iktar li jkunu kondizzjonali f'termini kemm tal-baġit kif ukoll tal-eżekuzzjoni.
4. L-obbligi skont l-istadju fiss u l-obbligi f'kull stadju kondizzjonali għandhom ikunu parti minn gabra shiħa konsistenti, filwaqt li jitqiesu l-obbligi fl-istadji preċedenti jew dawk sussegwenti.
5. It-tweġiq ta' kull stadju kondizzjonali għandha tkun soġġetta għal deċiżjoni mill-awtorità kontraenti, innotifikata lill-kuntrattur b'konformità mal-kuntratt.

Artikolu 16

Kuntratti ta' rimborż tal-kostijiet

1. L-awtorità kontraenti tista' tagħzel kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali tal-kostijiet, skont il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 3.
2. Il-prezz li jrid jithallas skont kuntratt tar-rimborż tal-kostijiet għandu jikkonsisti mir-rimborż ta:

- (a) il-kostijiet diretti kollha mgarrba effettivament mill-kuntrattur fit-twettiq tal-kuntratt, bhan-nefqa fuq il-haddiema, il-materjali, l-oġġetti li jiġu kkunsmati u l-użu tat-tagħmir u tal-infrastrutturi mehtieġa għat-twettiq tal-kuntratt;
 - (b) il-kostijiet indiretti;
 - (c) profitt fiss; u
 - (d) tariffa ta' inċentiv xierqa bbażata fuq il-kisba tal-għanijiet fir-rigward tal-iskedi tat-twettiq u tal-forniment.
3. L-awtorità kontraenti tista' tagħzel kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali f'każijiet fejn ikun diffiċli jew mhux adatt li jiġi pprovdut prezz fiss akkurat minhabba l-inċertezzi inerenti fit-twettiq tal-kuntratt ikkawżati mill-fatt li:
- (a) il-kuntratt ikollu elementi kumplessi hafna jew elementi li jirrikjedu l-użu ta' teknoloġija ġdida u, għalhekk, jinkludi għadd sinifikanti ta' riskji tekniċi; jew
 - (b) l-attivitajiet soġġetti għall-kuntratt iridu, għal raġunijiet operazzjonali, jibdeu minnufih anke jekk ma jkunx għadu possibbli li jiġi determinat prezz fiss riġidu shiħ minhabba riskji sinifikanti jew peress li t-twettiq tal-kuntratt ikun jiddependi parzjalment mit-twettiq ta' kuntratti oħra.
4. Il-kuntratti tar-rimborż tal-kostijiet għandhom jistipulaw prezz limitu massimu. Il-prezz limitu massimu għal kuntratt ta' rimborż shiħ jew parzjali tal-kostijiet għandu jkun il-prezz massimu pagabbli. Il-prezz jista' jiġi modifikat skont l-Artikolu 172 tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 17

Sottokuntrattar

1. Sabiex thegġeg entranti godda, SMEs u negozji godda u l-partecipazzjoni transfruntiera tagħhom, u biex toffri l-iktar kopertura ġeografika wiesgħa possibbli filwaqt thares l-awtonomija tal-Unjoni, l-awtorità kontraenti għandha titlob li l-offerent jissottokuntratta parti mill-kuntratt permezz ta' sejha għall-offerti kompetittiva fil-livelli xierqa ta' sottokuntrattar lil kumpaniji oħra għajr dawk li jiffurmaw parti mill-grupp tal-offerent.
2. L-offerent għandu jiġġustifika kwalunkwe deroga minn talba magħmula skont il-paragrafu 1.
3. Għal kuntratti 'l fuq minn Euro 10 miljuni, l-awtorità kontraenti għandha timmira li tiżgura li mill-inqas 30 % tal-valur tal-kuntratt jiġi sottokuntrattat permezz ta' sejhiet għal offeriti kompetittivi flivelli varji ta' sottokuntrattar lil kumpaniji barra l-grupp tal-offerent ewlieni, b'mod partikolari biex tippermetti l-partecipazzjoni transfruntiera ta' SMEs. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-kumitat tal-Programm imsemmi fl-Artikolu 107(1) dwar it-twettiq ta' dak l-għan għal kuntratti ffirmati wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.

KAPITOLU II

Għotjiet, premijiet u operazzjonijiet ta' tahlit

Artikolu 18

Għotjiet u premijiet

1. L-Unjoni tista' tkopri sa 100 % tal-kostijiet eliġibbli, minghajr preġudizzju għall-prinċipju tal-kofinanzjament.
2. B'deroga mill-[Artikolu 181(6)] tar-Regolament Finanzjarju, meta jiġu applikati rati fissi [...], l-uffiċjal tal-awtorizzazzjoni responsabbli jista' jawtorizza jew jimponi l-finanzjament tal-kostijiet indiretti tal-benefiċjarju sa massimu ta' 25 % tat-total tal-kostijiet diretti eliġibbli għall-azzjoni.
3. Minkejja l-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, il-kostijiet indiretti jistgħu jiġu ddikjarati fil-forma ta' somma f'daqqa jew kostijiet unitarji meta dan ikun previst fil-programm ta' ħidma msemmi fl-Artikolu 100.

4. B'deroga mill-Artikolu 204 tar-Regolament Finanzjarju, l-ammont massimu ta' sostenn finanzjarju li jista' jithallas lil parti terza ma ghandux jaqbeż EUR 200 000.

Artikolu 19

Sejhiet kongunti għal ghotjiet

1. Il-Kummissjoni jew entità inkarigata fil-kuntest tal-Programm jistgħu johorġu sejha kongunta għal proposti ma' entitajiet, korpi jew persuni msemmija fil-punt (c) tal-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju.
2. Fil-każ ta' sejha kongunta msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu:
 - (a) japplikaw ir-regoli msemmija fit-Titolu VIII tar-Regolament Finanzjarju;
 - (b) il-proċeduri tal-evalwazzjoni għandhom jinvolvu grupp ibbilanċjat ta' esperti mahtura minn kull parti; u
 - (c) il-kumitati tal-evalwazzjoni għandhom jikkonformaw mal-Artikolu 150 tar-Regolament Finanzjarju.
3. Il-ftehim ta' ghotja għandu jispeċifika l-arrangament applikabbli għad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali.

Artikolu 20

Ghotjiet għall-akkwist prekummerċjali u għall-akkwist ta' soluzzjonijiet innovattivi

1. L-azzjonijiet jistgħu jinvolvu akkwist prekummerċjali jew akkwist pubbliku ta' soluzzjonijiet innovattivi jew ikollhom dawn bhala l-għan primarju tagħhom, li għandhom jitwettqu minn benefiċjarji li jkunu awtoritajiet kontraenti jew entitajiet kontraenti kif definiti fid-Direttivi 2014/24/UE ⁽⁴⁰⁾, 2014/25/UE ⁽⁴¹⁾ u 2009/81/KE ⁽⁴²⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
2. Il-proċeduri tal-akkwist għal soluzzjonijiet innovattivi:
 - (a) għandhom ikunu konformi mal-prinċipji tat-trasparenza, tan-nondiskriminazzjoni, tat-trattament indaqs, tal-ġestjoni finanzjarja tajba, tal-proporzjonalità u tar-regoli tal-kompetizzjoni;
 - (b) fil-każ ta' akkwist prekummerċjali, jistgħu jipprevedu kondizzjonijiet speċifiċi bħal pereżempju li l-post tat-tweqqif tal-attivitajiet bl-akkwist ikun limitat għat-territorju tal-Istati Membri u tal-pajjiżi terzi li jipparteċipaw fil-Programm;
 - (c) jistgħu jawtorizzaw l-għoti ta' diversi kuntratti fl-istess proċedura (akkwist minn diversi sorsi); u
 - (d) għandhom jipprevedu l-għoti tal-kuntratti lill-offerent(i) tal-iktar offerta ekonomikament vantaġġuza filwaqt li jiżguraw li ma jkunx hemm kunflitti ta' interess.
3. Il-kuntrattur li jiġġenera r-rizultati fl-akkwist prekummerċjali għandu jkollu minn tal-inqas is-sjeda tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali assoċjati mar-rizultati. L-awtoritajiet kontraenti għandhom igawdu minn tal-inqas id-drittijiet tal-aċċess mingħajr royalties għar-rizultati għall-użu tagħhom stess u d-dritt tal-għoti, jew li jirrikjedu l-għoti, mill-kuntratturi, ta' liċenzji mhux esklużivi lil partijiet terzi għall-esplojtazzjoni tar-rizultati għall-awtorità kontraenti b'kondizzjonijiet ġusti u raġonevoli mingħajr ebda dritt għas-sottoliċenzjar. Jekk kuntrattur ma jwettaqx l-esplojtazzjoni kummerċjali tar-rizultati fi żmien perjodu speċifiku wara l-akkwist prekummerċjali kif identifikat fil-kuntratt, l-awtoritajiet kontraenti jistgħu jirrikjedu li huwa jittrasferilhom kwalunkwe sjeda tar-rizultati.

⁽⁴⁰⁾ Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li thassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65).

⁽⁴¹⁾ Direttiva 2014/25/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist minn entitajiet li joperaw fis-setturi tas-servizzi tal-ilma, l-enerġija, it-trasport u postali u li thassar id-Direttiva 2004/17/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 243).

⁽⁴²⁾ Direttiva 2009/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-koordinazzjoni tal-proċeduri għall-għoti ta' ċerti kuntratti ta' xogħlijiet, provvisti u servizzi minn awtoritajiet jew entitajiet kontraenti fl-oqsma tad-difiża u s-sigurtà, u li temenda d-Direttiva 2004/17/KE u d-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 216, 20.8.2009, p. 76)..

*Artikolu 21***Operazzjonijiet ta' tahlit**

L-operazzjonijiet ta' tahlit decizi skont il-Programm għandhom jiġu implimentati skont ir-Regolament (UE) 2021/523 u t-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju.

*KAPITOLU III***Dispożizzjonijiet finanzjarji oħra***Artikolu 22***Finanzjament kumulattiv u alternattiv**

1. Azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni skont il-Programm tista' tirċievi wkoll kontribuzzjoni minn programm ieħor tal-Unjoni, diment li l-kontribuzzjonijiet ma jkoprox l-istess kostijiet. Ir-regoli tal-programm tal-Unjoni rilevanti għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni korrispondenti għall-azzjoni. Il-finanzjament kumulattiv ma għandux jaqbez il-kostijiet eliġibbli totali tal-azzjoni. L-appoġġ mill-programmi differenti tal-Unjoni jista' jiġi kkalkolat fuq bażi pro rata f'konformità mad-dokumenti li jistabbilixxu l-kondizzjonijiet għall-appoġġ.

2. L-azzjonijiet li jingħataw tikketta b'Sigill ta' Eċċellenza taht dan il-Programm jistgħu jirċievu appoġġ mill-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali jew mill-Fond Soċjali Ewropew Plus, f'konformità mal-Artikolu 73(4) tar-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni, jekk jikkonformaw mal-kondizzjonijiet kumulattivi li ġejjin:

- (a) ikunu ġew ivvalutati f'sejha għal proposti skont il-Programm;
- (b) ikunu konformi mar-rekwiżiti minimi ta' kwalità ta' dik is-sejha għal proposti;
- (c) ma jistgħux jiġu ffinanzjati fil-qafas ta' dik is-sejha għal proposti minhabba limitazzjonijiet baġitarji.

*Artikolu 23***Akkwist kongunt**

1. Minbarra d-dispożizzjonijiet tal-[Artikolu 165] tar-Regolament Finanzjarju, il-Kummissjoni u/jew l-Aġenzija jistgħu jwettqu proċeduri ta' akkwist kongunt mal-ESA jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali oħra involuti fl-implimentazzjoni tal-komponenti tal-Programm.

2. Ir-regoli tal-akkwist applikabbli skont l-Artikolu 165 tar-Regolament Finanzjarju għandhom japplikaw b'analoġija diment li fi kwalunkwe każ jiġu applikati d-dispożizzjonijiet proċedurali applikabbli għall-istituzzjonijiet tal-Unjoni.

*Artikolu 24***Kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni għall-preservazzjoni tas-sigurtà, l-integrità u r-reżiljenza tas-sistemi operazzjonali tal-Unjoni**

1. Il-Kummissjoni għandha tapplika l-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni stabbiliti fil-paragrafu 2 għall-akkwist, l-ghotjiet jew il-premijiet skont dan it-Titolu jekk tqis li dan ikun meħtieġ u xieraq biex jiġu ppreservati s-sigurtà, l-integrità u r-reżiljenza tas-sistemi operazzjonali tal-Unjoni, b'kont meħud tal-objettiv li tiġi promossa l-awtonomija strategika tal-Unjoni, b'mod partikolari f'termini ta' teknoloġija fit-teknoloġiji u l-ktajjen tal-valur ewlenin filwaqt li tiġi ppreservata ekonomija miftuħa.

Qabel ma tapplika l-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni f'konformità mal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, il-Kummissjoni għandha tinforma lill-kumitat tal-Programm imsemmi fil-punt (e) tal-Artikolu 107(1) u għandha tqis bl-akbar reġqa l-fehmiet tal-Istati Membri dwar il-kamp ta' applikazzjoni ta' dawk il-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni u l-ġustifikazzjoni għalihom..

2. Il-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni għandhom ikunu kif ġej:
 - (a) l-entità legali eliġibbli għandha tkun stabbilita fi Stat Membru u l-istrutturi manigerjali eżekuttivi tagħha ikunu stabbiliti f'dak l-Istat Membru;
 - (b) l-entità legali eliġibbli timpenja ruħha li twettaq l-attivitajiet rilevanti kollha fi Stat Membru wiehed jew aktar; u
 - (c) l-entità legali eliġibbli ma għandhiex tkun soġġetta għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz.

Għall-fini ta' dan l-Artikolu, kontroll tfisser il-kapaċità li tiġi eżercitata influwenza deċiżiva fuq entità legali b'mod dirett jew indirett permezz ta' entità legali intermedja wahda jew aktar.

Għall-fini ta' dan l-Artikolu, struttura manigerjali eżekuttiva tfisser il-korp ta' entità legali mahtur skont il-liġi nazzjonali, u li, fejn applikabbli, jirrapporta lill-uffiċjal kap eżekuttiv, jew kwalunkwe persuna ohra b'setgħa deċiżjonali komparabbli, u li jkollu s-setgħa jstabbilixxi l-istrateġija, l-oġġettivi u d-direzzjoni ġenerali tal-entità legali, u jissorvelja u jimmonitorja t-tehid ta' deċiżjonijiet tat-tmexxija.

3. Il-Kummissjoni tista' tidderoga mill-kondizzjonijiet taħt il-punti (a) jew (b) tal-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2 għal entità ġuridika partikolari fuq evalwazzjoni bbażata fuq il-kriterji kumulattivi li ġejjin:
 - (a) għal teknoloġiji, oġġetti jew servizzi speċifiċi meħtieġa għall-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 l-ebda sostitut ma jkun disponibbli faċilment fl-Istati Membri,
 - (b) l-entità ġuridika tkun stabbilita f'pajjiż li jkun membru taż-ŻEE jew tal-EFTA li jkun ikkonkluda ftehim internazzjonali mal-Unjoni kif imsemmi fl-Artikolu 7, filwaqt li l-istrutturi manigerjali eżekuttivi tagħha jkunu stabbiliti f'dak il-pajjiż u l-attivitajiet marbuta mal-akkwist, l-għotja jew il-premju jitwettqu f'dak il-pajjiż jew f'pajjiż wiehed jew aktar bhal dawn; u
 - (c) jiġu implimentati miżuri suffiċjenti biex tiġi żgurata l-protezzjoni tal- tal-İKUE skont l-Artikolu 43 u l-integrità, is-sigurtà u r-reżiljenza tal-komponenti tal-Programm, it-thaddim tagħhom u s-servizzi tagħhom.

B'deroga mill-punt (b) tal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, il-Kummissjoni tista' tidderoga mill- kondizzjonijiet skont il-punti (a) jew (b) tal-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2 għal entità ġuridika stabbilita f'pajjiż terz li ma jkunx membru taż-ŻEE jew tal-EFTA jekk ma jkunx hemm sostituti faċilment disponibbli f'pajjiżi li jkunu membri taż-ŻEE jew tal-EFTA u l-kriterji stabbiliti fil-punt (a) u (c) tal-ewwel subparagrafu jiġu ssodisfati.

4. Il-Kummissjoni tista' tidderoga mill-kondizzjoni skont il-punt (c) tal-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2 jekk l-entità ġuridika stabbilita fi Stat Membru tipprovdi l-garanziji li ġejjin:
 - (a) il-kontroll fuq l-entità ġuridika ma jiġix eżercitat, b'mod li jillimita jew jirrestringi l-kapaċità tagħha li:
 - (i) twettaq l-akkwist, l-għotja jew il-premju; u
 - (ii) jagħti riżultati, b'mod partikolari permezz ta' obbligi ta' rappurtar;
 - (b) il-pajjiż terz jew l-entità ta' pajjiż terz li jikkontrollawha jimpenjaw ruħhom li jzommu lura milli jeżercitaw kwalunkwe dritt ta' kontroll jew milli jimponu kwalunkwe dmir ta' rappurtar fuq l-entità ġuridika fir-rigward tal-akkwist, l-għotja jew il-premju; u
 - (c) l-entità ġuridika tikkonforma mal-Artikolu 34(7).

5. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-entità ġuridika għandhom jivvalutaw jekk l-entità ġuridika tikkonformax mal-kriterji stabbiliti fil-punt (c) tal-paragrafu 3 u l-garanziji msemmija fil-paragrafu 4. Il-Kummissjoni għandha tikkonforma ma' dik il-valutazzjoni.

6. Il-Kummissjoni għandha tipprovdi dan li ġej lill-kumitat tal-Programm imsemmi fil-punt (e) tal-Artikolu 107(1):
 - (a) il-kamp ta' applikazzjoni tal-kondizzjonijiet ta' eliġibbiltà u parteċipazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu;
 - (b) dettalji u ġustifikazzjonijiet dwar id-derogi mogħtija skont dan l-Artikolu; u

(c) l-evalwazzjoni li kienet il-bażi għal deroga, soġġetta għall-paragrafi 3 u 4 ta' dan l-Artikolu, mingħajr ma tiġi żvelata informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

7. Il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafi 2, il-krireji stabbiliti fil-paragrafu 3 u l-garanziji stabbiliti fil-paragrafu 4 għandhom ikunu inklużi fid-dokumenti marbuta mal-akkwist, mal-ghotja jew mal-premju, skont kif ikun applikabbli u fil-każ ta' akkwist, huma għandhom japplikaw għaċ-ċiklu shih tal-kuntratt li jirriżulta.

8. Dan l-Artikolu huwa mingħajr preġudizzju għad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE u għad-Deċiżjoni Delegata tal-Kummissjoni tal-15.9.2015 ⁽⁴³⁾, ir-Regolament (UE) 2019/452, id-Deċiżjoni 2013/488/UE u d-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2015/444 u għall-investigazzjoni ta' sigurtà mwettqa mill-Istati Membri fir-rigward ta' entitajiet ġuridiċi involuti fattivitajiet li jehtieġu aċċess għal IKUE soġġett għal-liġijiet u r-regolamenti nazzjonali applikabbli.

Jekk jiġu kklassifikati kuntratti li jirriżultaw mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, l-eligibbiltà u l-kondizzjonijiet ta' parteċipazzjoni applikati mill-Kummissjoni fkonformità mal-paragrafu 1 għandhom iukunu mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-awtoritajiet tas-sigurtà nazzjonali.

Dan l-Artikolu ma għandux jinterferixxi ma', jemenda jew jikkontradixxi kwalunkwe proċess eżistenti ta' Approvazzjoni tas-Sigurtà għal Faċilità u Approvazzjoni tas-Sigurtà tal-Persunal fi Stat Membru.

Artikolu 25

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

Fejn pajjiż terz jipparteċipa fil-Programm b'deċiżjoni adottata skont qafas ta' ftehim internazzjonali jew abbażi ta' kwalunkwe strument ġuridiku ieħor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-uffiċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, l-OLAF u l-Qorti tal-Awdituri biex jeżerċitaw b'mod komprensiv il-kompetenzi rispettivi tagħhom. Fil-każ tal-OLAF, tali drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jwettaq investigazzjonijiet, inkluż il-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post, kif previsti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.

TITOLU IV

GOVERNANZA TAL-PROGRAMM

Artikolu 26

Prinċipji ta' governanza

Il-governanza tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

- distribuzzjoni ċara tal-kompiti u tar-responsabbiltajiet bejn l-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni ta' kull komponent u miżura tal-Programm, b'mod partikolari bejn l-Istati Membri, il-Kummissjoni, l-Aġenzija u l-ESA u l-EUMETSAT, ibbażata fuq il-kompetenza rispettiva tagħhom u li tevita kwalunkwe duplikazzjoni fil-kompiti u r-responsabbiltajiet;
- ir-rilevanza tal-istruttura ta' governanza għall-htigijiet speċifiċi ta' kull komponent u miżura tal-Programm kif xieraq;
- kontroll sod tal-Programm, inkluż aderenza rigoruża mal-kost, l-iskeda u l-prestazzjoni mill-entitajiet kollha, fi hdn ir-rwoli u l-kompiti rispettivi tagħhom skont dan ir-Regolament;
- ġestjoni trasparenti u kosteffiċjenti;
- kontinwità tas-servizz u kontinwità tal-infrastruttura meħtieġa, inkluż protezzjoni minn theddidiet rilevanti;

⁽⁴³⁾ Deċiżjoni Delegata tal-Kummissjoni tal-15.9.2015 li tissupplimenta d-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill f'dak li jirrigwarda l-istandards minimi komuni li jridu jiġu rrispettati mill-awtoritajiet kompetenti tal-PRS (C(2015) 6123).

- (f) kunsiderazzjoni sistematika u strutturata tal-htigijiet tal-utenti tad-data, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm, kif ukoll tal-evoluzzjonijiet xjentifiċi u teknoloġiċi relatati;
- (g) sforzi kostanti biex jiġu kkontrollati u jitnaqqsu r-riskji.

Artikolu 27

Rwol tal-Istati Membri

1. L-Istati Membri jistgħu jipparteċipaw fil-Programm. L-Istati Membri li jipparteċipaw fil-Programm għandhom jaġhtu kontribut bil-kompetenza, bl-għarfien u bl-assistenza teknika tagħhom, b'mod partikolari fil-qasam tas-sikurezza u tas-sigurtà u/jew, fejn ikun xieraq u possibbli, billi jaraw li d-data, l-informazzjoni, is-servizzi u l-infrastruttura fil-pussess tagħhom jew li jinsabu fit-territorju tagħhom ikunu disponibbli għall-Unjoni, inkluż billi jiġi żgurat l-aċċess effiċjenti u mingħajr ostakli u l-użu tad-data fil-post ta' Copernicus u b'kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex tittejjeb id-disponibbiltà tad-data fil-post ta' Copernicus meħtieġa mill-Programm, b'kunsiderazzjoni tal-liċenzji u l-obbligi applikabbli.
2. Il-Kummissjoni tista' tinkariga, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, kompiti speċifiċi lil organizzazzjonijiet tal-Istati Membri, fejn tali organizzazzjonijiet ikunu nhatru mill-Istat Membru kkonċernat. Il-Kummissjoni għandha tadotta d-deċiżjonijiet dwar kontribuzzjonijiet rigward il-ftehimiet dwar kontribuzzjonijiet permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 107(2).
3. F'ċerti ċirkostanzi ġustifikati kif dovut, għall-kompiti msemmija fl-Artikolu 29, l-Aġenzija tista' tinkariga, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, kompiti speċifiċi lill-organizzazzjonijiet tal-Istati Membri, fejn tali organizzazzjonijiet ikunu nhatru mill-Istat Membru kkonċernat.
4. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-funzjonament tal-Programm jimxi ħarir, inkluż billi jgħinu fil-protezzjoni, fil-livell adegwat, tal-frekwenzi meħtieġa għall-Programm.
5. L-Istati Membri u l-Kummissjoni jistgħu jikkooperaw biex iwessgħu l-adozzjoni tad-data, tal-informazzjoni u tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm.
6. Kull meta jkun possibbli, il-kontribuzzjoni tal-Istati Membri għall-Forum tal-Utenti msemmi fl-Artikolu 107(6) għandu jkun ibbażat fuq konsultazzjoni sistematika u koordinata tal-komunitajiet tal-utenti ahħarin fil-livell nazzjonali, b'mod partikolari fir-rigward ta' Galileo, EGNOS u Copernicus.
7. L-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jikkooperaw sabiex jiżviluppaw il-komponent fil-post ta' Copernicus u s-servizzi ta' kalibrazzjoni fuq il-post meħtieġa għall-adozzjoni tas-sistemi spazjali u sabiex jiffaċilitaw l-użu tas-settijiet tad-data fil-post u tad-data ta' referenza ta' Copernicus sal-potenzjal kollu tagħhom, abbażi tal-kapaċitajiet eżistenti.
8. Fil-qasam tas-sigurtà, l-Istati Membri għandhom iwettqu l-kompiti msemmija fl-Artikolu 34(6).

Artikolu 28

Rwol tal-Kummissjoni

1. Il-Kummissjoni għandu jkollha r-responsabbiltà ġenerali għall-implimentazzjoni tal-Programm, inkluż fil-qasam tas-sigurtà, mingħajr preġudizzju għall-prerogattivi tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà nazzjonali. B'konformità ma' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-prijoritajiet u l-evoluzzjoni fit-tul tal-Programm, skont ir-rekwiżiti tal-utent, u għandha twettaq is-supervizjoni tal-implimentazzjoni tiegħu, mingħajr preġudizzju għal politiki oħra tal-Unjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha tiġġestixxi kwalunkwe komponent jew subkomponent tal-Programm li ma jkunux ġew inkarigati lil entità oħra, b'mod partikolari GOVSATCOM, is-subkomponent NEO, is-subkomponent SWE u l-attivitajiet imsemmija fil-punt (d) tal-Artikolu 55(1).

3. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkun hemm diviżjoni ċara tal-kompiti u r-responsabbiltajiet bejn id-diversi entitajiet involuti fil-Programm u għandha tikkoordina l-attivitajiet ta' dawk l-entitajiet. Il-Kummissjoni għandha tiżgura wkoll li l-entitajiet inkarigati kollha involuti fl-implimentazzjoni tal-programm jiproteġu l-interess tal-Unjoni, jiggwarantixxu l-ġestjoni tajba tal-fondi tal-Unjoni u jikkonformaw mar-Regolament Finanzjarju u ma' dan ir-Regolament.

4. Il-Kummissjoni, għandha tikkonkludi mal-Aġenzija u, b'kunsiderazzjoni tal-Ftehim Qafas tal-2004, mal-ESA, FPPA kif previst fl-Artikolu 130 tar-Regolament Finanzjarju.

5. Fejn jkun meħtieġ biex il-funzjonament tal-Programm jimxi ħarir u biex il-forniment tas-servizzi pprovduti mill-komponenti tal-Programm jimxu ħarir, il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tistabbilixxi r-rekwiżiti tekniċi u operazzjonali meħtieġa għall-implimentazzjoni u għall-evoluzzjoni ta' dawk il-komponenti u tas-servizzi li jipprovdu wara li tkun ikkonsultat lill-utenti, inkluż permezz tal-Forum tal-Utenti msemmi fl-Artikolu 107(6), u lill-partijiet ikkonċernati l-oħra. Meta tistabbilixxi dawk ir-rekwiżiti tekniċi u operazzjonali, il-Kummissjoni għandha tevita t-tnaqqis tal-livell ġenerali tas-sigurtà u għandha tissodisfa b'mod imperattiv ir-rekwiżiti ta' retrokompattibbiltà.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

6. Mingħajr preġudizzju gall-kompiti tal-Aġenzija jew ta' entitajiet inkarigati oħra, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-adozzjoni u l-użu tad-data u tas-sistemi pprovduti mill-komponenti tal-Programm jiġu promossi u massimizzati fis-settur pubbliku u dak privat, inkluż b'sostenn għall-iżvilupp xieraq ta' dawk is-servizzi u interfaċċi faċli għall-utent u bit-trawwim ta' ambjent stabbli fit-tul. Għandha tiżviluppa sinerġiji xierqa bejn l-applikazzjonijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. Għandha tiżgura l-komplementarjetà, il-konsistenza, is-sinerġiji u r-rabtiet bejn il-Programm u azzjonijiet u programmi oħra tal-Unjoni.

7. Fejn ikun xieraq, il-Kummissjoni għandha tiżgura l-koerenza tal-attivitajiet imwettqa fil-kuntest tal-Programm mal-attivitajiet li jsiru fil-qasam tal-ispazju fil-livelli tal-Unjoni, nazzjonali jew internazzjonali. Għandha thegġeg il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u, fejn ikun rilevanti għall-Programm, tiffaċilita l-konverġenza tal-kapaċitajiet teknoloġiċi tagħhom u l-iżviluppi fil-qasam spazjali. Għal dak il-ghan, il-Kummissjoni għandha, fejn xieraq u fil-qasam tal-kompetenza rispettiva tagħhom, tikkoopera mal-Aġenzija u mal-ESA.

8. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 107 dwar ir-riżultati intermedji u finali tal-evalwazzjoni ta' kwalunkwe proċedura ta' akkwist u ta' kwalunkwe kuntratt, inkluż sottokuntratt, ma' entitajiet pubbliċi u privati.

Artikolu 29

Rwol tal-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandu jkollha l-kompiti tagħha stess li ġejjin:
 - (a) li tiżgura, permezz tal-Bord tagħha għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm skont il-Kapitolu II tat-Titolu V;
 - (b) li twettaq il-kompiti l-oħra msemmija fl-Artikolu 34(3) u (5);
 - (c) li twettaq l-attivitajiet ta' komunikazzjoni, ta' żvilupp tas-suq u ta' promozzjoni fir-rigward tas-servizzi offruti minn Galileo u minn EGNOS, b'mod partikolari attivitajiet relatati mad-dhul fis-suq u l-koordinazzjoni tal-htigijiet tal-utenti;
 - (d) li twettaq attivitajiet ta' komunikazzjoni, żvilupp tas-suq u promozzjoni u żvilupp tas-suq fir-rigward ta' data, informazzjoni u servizzi offruti minn Copernicus, mingħajr preġudizzju għall-attivitajiet imwettqa minn entitajiet inkarigati oħrajn u mill-Kummissjoni;
 - (e) li tagħti għarfien espert lill-Kummissjoni, inkluż għat-thejjja tal-prijoritajiet tar-riċerka relatati mal-ispazju downstream.

2. Il-Kummissjoni għandha tinkariga lill-Aġenzija bil-kompiti li ġejjin:
 - (a) il-ġestjoni tal-esplojtazzjoni ta' EGNOS u ta' Galileo, kif previst fl-Artikolu 44;
 - (b) il-koordinazzjoni generali tal-aspetti marbuta mal-utenti ta' GOVSATCOM b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri, mal-aġenziji rilevanti tal-Unjoni, mas-SEAE u ma' entitajiet oħra għal fini ta' missjonijiet u operazzjonijiet ta' ġestjoni ta' kriżi;
 - (c) l-implimentazzjoni tal-attivitajiet marbuta mal-iżvilupp tal-applikazzjonijiet downstream abbażi tal-komponenti tal-Programm u elementi fundamentali u applikazzjonijiet integrati bbażati fuq id-data u s-servizzi pprovduti minn Galileo, EGNOS u Copernicus, inkluż fejn ikun sar disponibbli finanzjament għal dawk l-attivitajiet fil-kuntest tal-Programm Orizzont Ewropa jew fejn meħtieġ sabiex jiġu ssodisfati l-għanijiet imsemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 4(1);
 - (d) it-tweġiq ta' attivitajiet relatati mal-użu mill-utenti ta' data, informazzjoni u servizzi, offruti mill-komponenti tal-programm għajr Galileo u EGNOS, mingħajr ma jaffettwaw l-attivitajiet ta' Copernicus u s-Servizzi ta' Copernicus inkarigati lil entitajiet oħra;
 - (e) azzjonijiet speċifiċi msemmija fl-Artikolu 6.
3. Il-Kummissjoni tista', abbażi tal-valutazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 102(5), tinkariga kompiti oħra lill-Aġenzija, dment li dawn ma jidduplikawx attivitajiet imwettqa minn [...]entitajiet inkarigati oħra[...] fil-kuntest tal-Programm u dment li jkunu bl-intenzjoni li jtejbu l-effiċjenza tal-implimentazzjoni tal-attivitajiet tal-Programm.
4. Kull meta attivitajiet jiġu inkarigati lill-Aġenzija, għandhom jiġu żgurati rizorsi finanzjarji, umani u amministrattivi xierqa għall-implimentazzjoni tagħhom.
5. B'deroga mill-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju u soġġett għall-valutazzjoni mill-Kummissjoni tal-protezzjoni tal-interessi tal-Unjoni, l-Aġenzija tista' tinkariga, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, attivitajiet speċifiċi lil entitajiet oħra, fl-oqsma tal-kompetenza rispettiva tagħhom, bil-kondizzjonijiet ta' ġestjoni indiretta li japplikaw għall-Kummissjoni.

Artikolu 30

Rwol tal-ESA

1. Dment li l-interess tal-Unjoni jkun protett, l-ESA għandha tiġi inkarigata bil-kompiti li ġejjin:
 - (a) fir-rigward ta' Copernicus:
 - (i) il-koordinazzjoni tal-komponent spazjali u l-implimentazzjoni għall-komponent spazjali u l-evoluzzjoni tiegħu;
 - (ii) id-disinn, l-iżvilupp u l-konstruzzjoni tal-infrastruttura spazjali ta' Copernicus, inkluż l-operazzjonijiet ta' dik l-infrastruttura u l-akkwist relatat, hliet meta dawk l-operazzjonijiet isiru minn entitajiet oħra, u
 - (iii) fejn xieraq, l-għoti ta' aċċess għad-data ta' partijiet terzi;
 - (b) fir-rigward ta' Galileo u ta' EGNOS: l-evoluzzjoni tas-sistemi u d-disinn u l-iżvilupp tal-partijiet tas-segment tal-art u tas-satelliti, inkluż l-ittestjar u l-validazzjoni;
 - (c) fir-rigward tal-komponenti kollha tal-Programm: attivitajiet ta' riċerka u ta' żvilupp upstream fl-oqsma tal-għarfien espert tal-ESA.
2. Fuq il-bażi ta' valutazzjoni mill-Kummissjoni, l-ESA tista' tiġi inkarigata b'kompiti oħrajn ibbażati fuq il-htigijiet tal-programm, dment li dawk il-kompiti ma jidduplikawx l-attivitajiet imwettqa minn entità inkarigata oħra fil-kuntest tal-Programm u li jkollhom l-għan li jtejbu l-effiċjenza tal-implimentazzjoni tal-attivitajiet tal-Programm.
3. Mingħajr preġudizzju għall-FPPA previst fl-Artikolu 31, il-Kummissjoni jew l-Aġenzija jistgħu jitolbu lill-ESA tipprovdi l-għarfien espert tekniku u l-informazzjoni meħtieġa biex iwettqu l-kompiti assenjati lilhom minn dan ir-Regolament b'kondizzjonijiet li jsir qbil komuni dwarhom.

Artikolu 31

Il-ftehim qafas ta' shubija finanzjarja

1. L-FPPA msemmi fl-Artikolu 28(4) ghandu:
 - (a) jiddefinixxi b'mod ċar ir-rwoli, ir-responsabbiltajiet u l-obbligi tal-Kummissjoni, tal-ESA fir-rigward ta' kull komponent tal-Programm u l-mekkaniżmi ta' koordinazzjoni u kontroll mehtieġa;
 - (b) jirrikjedi li l-ESAtapplika r-regoli tas-sigurtà tal-Unjoni ddefiniti fil-ftehimiet dwar is-sigurtà konkluzi mill-Unjoni, u l-Istituzzjonijiet u l-Agenziji tagħha, mal-ESA, b'mod partikolari fir-rigward tal-ipproċessar ta' informazzjoni klassifikata;
 - (c) jistipula l-kondizzjonijiet tal-ġestjoni tal-fondi inkarigati lill-ESA, b'mod partikolari fir-rigward tal-akkwist pubbliku, inkluż l-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni dwar l-akkwist, meta l-akkwist isir f'isem u għall-Unjoni jew l-applikazzjoni tar-regoli tal-entità inkarigata skont l-Artikolu 154 tar-Regolament Finanzjarju, il-proċeduri ta' ġestjoni, ir-riżultati mistennija mkejla permezz ta' indikaturi tal-prestazzjoni, il-miżuri applikabbli f'każ ta' implimentazzjoni b'nuqqasijiet jew frawdolenti tal-kuntratti f'termini tal-kostijiet, l-iskeda u r-riżultati, kif ukoll l-istrateġija tal-komunikazzjoni u r-regoli fir-rigward tas-sjieda tal-assi tangibbli u intangibbli kollha; daww il-kondizzjonijiet għandhom ikunu konformi mat-Titoli III u V ta' dan ir-Regolament u mar-Regolament Finanzjarju;
 - (d) jirrikjedi li, kull meta Bord tal-Evalwazzjoni tal-Offerti jiġi stabbilit mill-Aġenzija jew mill-ESA għal akkwist imwettaq taħt l-FPPA, esperti mill-Kummissjoni u, fejn rilevanti, mill-entità inkarigata l-oħra għandhom jipparteċipaw bħala membri fil-laqgħat tal-Bord tal-Evalwazzjoni tal-Offerta. Tali parteċipazzjoni ma għandhiex taffettwa l-indipendenza teknika tal-Bord tal-Evalwazzjoni tal-Offerti;
 - (e) jistabbilixxi miżuri ta' monitoraġġ u ta' kontroll, li għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
 - (i) sistema ta' tbassir tal-kostijiet;
 - (ii) il-forniment sistematiku ta' informazzjoni dwar il-kostijiet u l-iskeda lill-Kummissjoni jew, fejn ikun xieraq, lill-Aġenzija; u
 - (iii) fil-każ ta' diskrepanza bejn il-baġits, il-prestazzjoni u l-iskeda pplanati, azzjoni korrettiva li tiżgura t-tweqqif tal-kompiti fil-limiti tal-baġits allokat;
 - (f) jistabbilixxi l-principji għar-remunerazzjoni tal-ESA għal kull wiehed mill-komponenti tal-Programm, li għandu jkun proporzjonat għall-kondizzjonijiet li skonthom jiġu implimentati l-azzjonijiet, b'kunsiderazzjoni tas-sitwazzjonijiet ta' kriżi u ta' fragilità, u li, fejn xieraq, għandhom ikunu bbażati fuq il-prestazzjoni; ir-remunerazzjoni għandha tkopri biss il-kostijiet generali li huma assoċjati mal-attivitajiet inkarigati lill-ESA mill-Unjoni;
 - (g) jipprevedi li l-ESA għandha tiegħu l-miżuri xierqa biex tiżgura l-protezzjoni tal-interessi tal-Unjoni u biex tikkonforma mad-deċizzjonijiet mehuda mill-Kummissjoni għal kull wiegħed mill-komponenti tal-Programm fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.
2. Il-Kummissjoni għandha, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tiddeċiedi dwar il-FPPA. Daww l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3). Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill għandhom jiġu infurmati bis-shiħ dwar l-FPPA ferm minn qabel ma jiġi konkluz u dwar l-implimentazzjoni tiegħu.
3. Skont l-FPPA msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-kompiti msemmija fl-Artikolu 29(2) u (3) għandhom jiġu inkarigati lill-Aġenzija u l-kompiti msemmija fl-Artikolu 30(1) għandhom jiġu inkarigati lill-ESA, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni. Il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tadotta d-deċizzjoni ta' kontribuzzjoni rigward il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni. Daww l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' konsulenza msemmija fl-Artikolu 107(2). Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill għandhom jiġu infurmati bis-shiħ dwar il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni ferm minn qabel li jiġu konkluzi u dwar l-implimentazzjoni tagħhom.

*Artikolu 32***Ir-rwol tal-EURMETSAT u ta' entitajiet ohra**

1. Il-Kummissjoni tista' tinkariga, għalkollox jew parzjalment, permezz ta' ftehimiet ta' kontribuzzjoni, l-implimentazzjoni tal-kompiti li ġejjin lil entitajiet ohra għajr dawk imsemmija fl-Artikolu 29 u 30:
 - (a) it-titjib, it-tnejnija tal-operazzjonijiet u t-tħaddim tal-infrastruttura spazjali ta' Copernicus jew ta' partijiet minnha, u fejn xieraq, l-aċċess għad-data tal-missjonijiet ta' kontribuzzjoni, li tista' tiġi inkarigata lill-EUMETSAT;
 - (b) l-implimentazzjoni tas-Servizzi ta' Copernicus jew partijiet minnhom lil aġenziji, korpi jew organizzazzjonijiet rilevanti, bhall-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent, il-Frontex, l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima, is-SATCEN u ċ-Ċentru Ewropew għall-Previżjonijiet Metereoloġiċi fuq Perijodu Medju; il-kompiti fdati lil dawk l-aġenziji, korpi jew organizzazzjonijiet għandhom jitwettqu f'siti li jinsabu fl-Unjoni; aġenzija, korp jew organizzazzjoni, li diġà jkunu fil-proċess li jirrilokaw il-kompiti fdati lilhom lejn l-Unjoni, jistgħu jkomplu jwettqu dawk il-kompiti f'post barra mill-Unjoni għal perijodu limitat, li jintemm sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2023.
2. Il-kriterji għall-għażla ta' tali entitajiet inkarigati għandhom, b'mod partikolari, jirriflettu l-hila tagħhom li jiżguraw il-kontinwità u, fejn ikun xieraq, is-sigurtà tal-operazzjonijiet b'ebda tfixkil għall-attivitajiet tal-Programm.
3. Kull meta jkun possibbli, il-kondizzjonijiet tal-ftehimiet ta' kontribuzzjoni msemmija f' paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu koerenti mal-kondizzjonijiet tal-FFPA msemmija fl-Artikolu 31(1).
4. Il-kumitat tal-Programm għandu jiġi kkonsultat dwar id-deċiżjoni ta' kontribuzzjoni rigward il-ftehim ta' kontribuzzjoni msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu skont il-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 107(2). Il-kumitat tal-Programm għandu jiġi infurmat minn qabel dwar il-ftehimiet ta' kontribuzzjoni li jkunu ser jiġu konklużi mill-Unjoni, irrappreżentata mill-Kummissjoni, u l-entitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

TITOLU V

SIGURTÀ TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

Sigurtà tal-Programm*Artikolu 33***Prinċipji tas-sigurtà**

Is-sigurtà tal-Programm għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

- (a) il-kunsiderazzjoni tal-esperjenza tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà u t-teħid ta' ispirazzjoni mill-aqwa Prattiki tagħhom;
- (b) l-użu tar-regoli tas-sigurtà tal-Kunsill u tal-Kummissjoni, li jipprevedu, inter alia, separazzjoni bejn il-funzjonijiet operazzjonali u dawk assoċjati mal-akkreditazzjoni.

*Artikolu 34***Governanza tas-sigurtà**

1. Il-Kummissjoni, fil-qasam ta' kompetenza tagħha u bl-appoġġ tal-Aġenzija, għandha tiżgura livell għoli ta' sigurtà rigward, b'mod partikolari:

- (a) il-protezzjoni tal-infrastruttura, kemm tal-art u kemm dik spazjali, u tal-forniment tas-servizzi, partikolarment kontra l-attakki fiżiċi jew ċibernetiċi, inkluża l-interferenza mal-flussi tad-data;
- (b) il-kontroll u l-ġestjoni tat-trasferimenti tat-teknoloġija;
- (c) l-iżvilupp u l-konservazzjoni fl-Unjoni tal-kompetenzi u tal-għarfien espert miksuba;
- (d) il-protezzjoni ta' informazzjoni sensitiva mhux klassifikata u ta' informazzjoni klassifikata.

2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tiżgura li titwettaq analiżi tar-riskji u tat-theddid għal kull wieħed mill-komponenti tal-Programm. Abbażi ta' dik l-analiżi, għandha tistabbilixxi sa tmiem l-2023, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà għal kull wiegħed mill-komponenti tal-Programm. B'hekk, il-Kummissjoni għandha tqis l-impatt ta' dawk ir-rekwiżiti fuq il-funzjonament bla intoppi ta' dak il-komponent, b'mod partikolari f'termini ta' kostijiet, ta' ġestjoni tar-riskji u ta' skeda, u għandha tiżgura li l-livell ġenerali tas-sigurtà ma jitnaqqasx u li l-funzjonament tat-tagħmir eżistenti bbażat fuq dak il-komponent ma jiġix ipperikolat u għandha tqis ir-riskji marbuta maċ-ċibersigurtà. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tikkomunika lista indikattiva ta' atti ta' implimentazzjoni li jkunu ser jiġu ppreżentati lil u diskussi mill-kumitat tal-Programm fil-konfigurazzjoni tas-sigurtà. Dik il-lista għandha tkun akkumpanjata minn skeda ta' żmien indikattiva għall-preżentazzjoni ta' dawk l-atti ta' implimentazzjoni.

3. L-entità responsabbli għall-ġestjoni ta' komponent tal-Programm għandha tkun responsabbli għas-sigurtà operazzjonali ta' dak il-komponent u għandha, għal dak il-għan, twettaq analiżi tar-riskji u tat-theddidiet u l-attivitajiet meħtieġa kollha biex tiżgura u tissorvelja s-sigurtà ta' dak il-komponent, b'mod partikolari l-istabbiliment tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u l-proċeduri operazzjonali, u l-monitoraġġ tal-konformità tagħhom mar-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. Skont l-Artikolu 29, għal Galileo u EGNOS dik l-entità għandha tkun l-Aġenzija.

4. Abbażi tal-analiżi tar-riskji u tat-theddidiet, il-Kummissjoni għandha, fejn ikun xieraq, tidentifika struttura biex tissorvelja s-sigurtà u ssegwi l-istruzzjonijiet żviluppati skont il-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni (PESK) 2021/698. L-istruttura għandha topera skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 2. Għal Galileo, dik l-istruttura għandha tkun iċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà Galileo.

5. L-Aġenzija għandha:

- (a) tiżgura l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti kollha tal-Programm skont il-Kapitolu II ta' dan it-Titolu u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri;
- (b) tiżgura t-tħaddim taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà Galileo skont ir-rekwiżiti msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu u l-istruzzjonijiet żviluppati skont il-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni (PESK) 2021/698.;
- (c) twettaq il-kompiti assenjati lilha skont id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE;
- (d) tipprovdi l-għarfien espert tekniku tagħha lill-Kummissjoni u kull informazzjoni meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħha skont dan ir-Regolament.

6. Biex tiġi żgurata l-protezzjoni tal-infrastruttura terrestri li tiffirma parti integrali mill-Programm u li tkun tinsab fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri għandhom:

- (a) jieħdu miżuri li minn tal-inqas ikunu ekwivalenti għal dawk meħtieġa:
 - (i) għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi Ewropej skont it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE⁽⁴⁴⁾ u
 - (ii) għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi nazzjonali tagħhom stess;
- (b) it-twettiq tal-kompiti ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 42 ta' dan ir-Regolament.

7. L-entitajiet involuti fil-Programm għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa, inkluż fid-dawl tal-kwistjonijiet identifikati fl-analiżi tar-riskju, biex jiżguraw is-sigurtà tal-Programm.

⁽⁴⁴⁾ Direttiva tal-Kunsill 2008/114/KE tat-8 ta' Diċembru 2008 dwar l-identifikazzjoni u l-indikazzjoni ta' l-Infrastruttura Kritika Ewropea u l-valutazzjoni tal-htieġa għat-titjib tal-harsien tagħhom (ĠU L 345, 23.12.2008, p. 75).

*Artikolu 35***Sigurtà tas-sistemi u s-servizzi użati**

Kull meta s-sigurtà tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha tkun tista' tiġi affettwata mit-thaddim tas-sistemi, għandhom japplikaw il-proċeduri stipulati fid-Deċiżjoni (PESK) 2021/698.

*KAPITOLU II***Akkreditazzjoni tas-sigurtà***Artikolu 36***Awtorità għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà**

Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà stabbilit fl-Aġenzija għandu jkun l-awtorità għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm.

*Artikolu 37***Prinċipji ġenerali tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà**

L-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti kollha tal-Programm għandhom jitwettqu skont il-prinċipji li ġejjin:

- (a) l-attivitajiet u d-deċiżjonijiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu f'kuntast ta' responsabbiltà kollettiva għas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri;
- (b) għandhom isiru sforzi biex id-deċiżjonijiet fil-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jintlaħqu b'konsensus;
- (c) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi jintuza approċċ ta' ġestjoni u ta' valutazzjoni tar-riskji, li jikkunsidra r-riskji għas-sigurtà tal-komponent ikkonċernat kif ukoll l-impatt fuq il-kost jew l-iskeda ta' kwalunkwe miżura biex jittaffew ir-riskji, filwaqt li jitqies l-għan li ma jtnaqqasx il-livell ġenerali ta' sigurtà ta' dan il-komponent;
- (d) id-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jithejjew u jittiehdu minn professjonisti li jkunu kkwalfikati debitament fil-qasam tal-akkreditazzjoni ta' sistemi kumplessi, li jkollhom livell xieraq ta' approvazzjoni tas-sigurtà u li jaġixxu b'mod oġgettiv;
- (e) għandhom isiru sforzi sabiex jiġu kkonsultati l-partijiet rilevanti kollha li jkollhom interess fil-kwistjonijiet marbuta mas-sigurtà għal dan il-komponent;
- (f) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu mill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha tal-komponent skont strateġija ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, mingħajr preġudizzju għar-rwol tal-Kummissjoni;
- (g) id-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, filwaqt li jsewju l-proċess definit fl-istrateġija rilevanti għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà definita minn dak il-Bord, għandhom ikunu bbażati fuq deċiżjonijiet lokali dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà meħuda mill-awtoritajiet nazzjonali rispettivi għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-Istati Membri;
- (h) proċess ta' monitoraġġ permanenti, trasparenti u li jinftiehem għalkollox għandu jiżgura li r-riskji għas-sigurtà tal-komponent ikkonċernat ikunu magħrufa, li jiġu definiti miżuri tas-sigurtà biex inaqqsu tali riskji għal livell aċċettabbli fid-dawl tal-htigijiet tas-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha u biex dak il-komponent jimxi harir, u li daww il-miżuri jiġu applikati skont il-kuncett ta' difiża profonda. L-effettività ta' tali miżuri għandha tiġi evalwata kontinwament. Il-proċess marbut mal-valutazzjoni u mal-ġestjoni tar-riskji għas-sigurtà għandu jsir bhala proċess iterattiv b'mod kongunt mill-partijiet ikkonċernati tal-komponent ikkonċernat;
- (i) il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiehu d-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà b'mod rigorożament indipendenti, inkluż fir-rigward tal-Kummissjoni u tal-korpi l-oħra responsabbli għall-implimentazzjoni tal-komponent ikkonċernat u għall-forniment ta' servizzi relatati, kif ukoll fir-rigward tad-Direttur Eżekuttiv u tal-Bord Amministrattiv tal-Aġenzija;

- (j) l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għandhom jitwettqu billi titqies kif suppost il-htieġa għal koordinazzjoni adegwata bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet responsabbli għall-implimentazzjoni tar-regoli tas-sigurtà;
- (k) l-akkreditazzjoni tas-sigurtà ta' EGNOS imwettqa mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-attivitajiet ta' akkreditazzjoni mwettqa għall-avjazzjoni mill-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni.

Artikolu 38

Kompiti tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jwettaq il-kompiti tiegħu mingħajr preġudizzju għar-responsabiltajiet tal-Kummissjoni jew għal dawk iddelegati lill-korpi l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari għal kwistjonijiet marbuta mas-sigurtà, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà.
2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu l-kompiti li ġejjin:
 - (a) għad-definizzjoni u għall-approvazzjoni ta' strateġija għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà li tistabbilixxi:
 - (i) l-ambitu tal-attivitajiet meħtieġa biex titwettaq u tinzamm l-akkreditazzjoni tal-komponenti tal-Programm jew partijiet minn dawk il-komponenti u kwalunkwe interkonnessjoni bejniethom u bejn sistemi jew komponenti oħra;
 - (ii) proċess ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm jew ta' partijiet minn dawn il-komponenti, b'livell ta' dettall li jkun jaqbel mal-livell meħtieġ ta' assigurazzjoni u fejn jiġu ddikjarati b'mod ċar il-kondizzjonijiet għall-akkreditazzjoni;
 - (iii) ir-rwol tal-partijiet interessati rilevanti involuti fil-proċess ta' akkreditament;
 - (iv) skeda ta' akkreditazzjoni li tikkonforma mal-fażijiet tal-komponenti tal-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-varar tal-infrastruttura u l-forniment u l-evoluzzjoni tas-servizzi;
 - (v) il-principji tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà għan-netwerks konnessi mas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew għall-partijiet ta' dawk il-komponenti, u għat-tagħmir konness ma' sistemi stabbiliti b'dawn il-komponenti, li għandha ssir mill-entitajiet nazzjonali tal-Istati Membri kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà;
 - (b) għat-tehid tad-deċizzjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà, b'mod partikolari dwar l-approvazzjoni tal-illancjar ta' satelliti, dwar l-awtorizzazzjoni għat-thaddim tas-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew tal-elementi ta' dawn il-komponenti fil-konfigurazzjonijiet differenti tagħhom u għad-diversi servizzi li jipprovdu, inkluż u sas-sinjali fl-ispezzju, u dwar l-awtorizzazzjoni tat-thaddim tal-istazzjonijiet ta' fuq l-art.
 - (c) għat-tehid tad-deċizzjonijiet fir-rigward tan-netwerks u t-tagħmir konnessi mal-PRS imsemmi fl-Artikolu 45, jew konnessi ma' kwalunkwe servizz sigur iehor li jirriżulta mill-komponenti tal-Programm, biss dwar l-awtorizzazzjoni ta' korpi biex jiżviluppaw jew jimmanifatturaw teknoloġiji sensitivi tal-PRS, riċevituri tal-PRS jew moduli tas-sigurtà tal-PRS, jew kwalunkwe teknoloġija oħra jew tagħmir iehor li jridu jiġu kkontrollati skont ir-reqwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2), filwaqt li jqis il-pariri pprovduti mill-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u r-riskji ġenerali għas-sigurtà;
 - (d) għall-eżami u, għajr fir-rigward ta' dokumenti li jridu jiġu adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 34(2) ta' dan ir-Regolament u l-Artikolu 8 tad-Deċizzjoni Nru 1104/2011/UE, għall-approvazzjoni tad-dokumentazzjoni kollha marbuta mal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
 - (e) għall-ghoti ta' pariri, fil-qasam tal-kompetenza tiegħu, lill-Kummissjoni dwar it-tfassil ta' abbozzi ta' testi għall-atti msemmija fl-Artikolu 34(2) ta' dan ir-Regolament u fl-Artikolu 8 tad-Deċizzjoni Nru 1104/2011/UE, inkluż għall-istabbiliment ta' proċeduri operazzjonali tas-sigurtà, u għall-forniment ta' dikjarazzjoni bil-pożizzjoni tal-konkluzjoni tiegħu;
 - (f) għall-eżami u għall-approvazzjoni tal-valutazzjoni tar-riskji għas-sigurtà mfassla skont il-proċess ta' monitoraġġ imsemmi fil-punt (h) Artikolu 37 ta' dan ir-Regolament, filwaqt li jqis il-konformità mad-dokumenti msemmija fil-punt (c) ta' dan il-paragrafu u dawk imfassla skont l-Artikolu 34(2) ta' dan ir-Regolament u skont l-Artikolu 8 tad-Deċizzjoni Nru 1104/2011/UE; u għall-kooperazzjoni mal-Kummissjoni biex jiġu definiti l-miżuri ta' mitigazzjoni tar-riskji;

- (g) għall-kontroll tal-implimentazzjoni tal-miżuri tas-sigurtà fir-rigward tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà tal-komponenti tal-Programm billi jwettaq jew jisponsorja valutazzjonijiet, spezzjonijiet, awditi jew rieżamijiet tas-sigurtà, skont l-Artikolu 42(2) ta' dan ir-Regolament;
- (h) għall-approvazzjoni tal-għażla ta' prodotti u ta' miżuri ta' protezzjoni approvati kontra l-interċettazzjonijiet elettronici (TEMPEST) u ta' prodotti kriptografici approvati li jintużaw biex jipprovdu sigurtà għall-komponenti tal-Programm;
- (i) għall-approvazzjoni jew, fejn ikun rilevanti, għall-partecipazzjoni fl-approvazzjoni kongunta, flimkien mal-entitajiet rilevanti kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà, tal-interkonnessjoni bejn is-sistemi stabbiliti fil-qafas tal-komponenti tal-Programm jew taht partijiet ta' dawk il-komponenti u s-sistemi l-oħra;
- (j) għall-qbil mal-Istat Membru rilevanti fir-rigward tal-mudell għall-kontroll tal-aċċess imsemmi fl-Artikolu 42(4);
- (k) għat-thejjja ta' rapporti dwar ir-riskji u l-ghoti ta' informazzjoni lill-Kummissjoni, lill-Bord Amministrattiv u lid-Direttur Eżekuttiv dwar il-valutazzjoni tar-riskji tiegħu u l-ghoti ta' pariri lillhom dwar l-opzjonijiet ta' trattament tar-riskji residwi għal deċiżjoni partikolari ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà;
- (l) għall-assistenza lill-Kunsill u lir-Rappreżentant Għoli, f'kollegament mill-qrib mal-Kummissjoni, bl-implimentazzjoni tad-Deciżjoni (PESK) 2021/698. fuq talba speċifika mill-Kunsill u/jew mir-Rappreżentant Għoli;
- (m) għat-tweqqif tal-konsultazzjonijiet meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;
- (n) għall-adozzjoni u għall-pubblikazzjoni tar-regoli ta' proċedura tiegħu.

3. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat u r-responsabbiltajiet tal-Istati Membri, għandu jiġi stabbilit korp subordinat speċjali li jirrappreżenta lill-Istati Membri taht is-supervizjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà biex iwettaq b'mod partikolari l-kompiti li ġejjin:

- (a) il-ġestjoni tal-kodiċijiet tal-Programm tat-titjiriet;
- (b) il-verifika, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-istabbiliment u l-infurzar tal-proċeduri għall-kontabbiltà, it-trattament sigur, il-ħżin, id-distribuzzjoni u d-disponiment tal-kodiċijiet tal-PRS ta' Galileo.

Artikolu 39

Kompożizzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun magħmul minn rappreżentant ta' kull Stat Membru, rappreżentant tal-Kummissjoni u rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli. Il-mandat tal-membri tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' erba' snin u jkun jista' jiġġedded.

2. Il-partecipazzjoni fil-laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipju tal-ħtieġa ta' tagħrif. Fejn xieraq, rappreżentanti tal-ESA u rappreżentanti tal-Aġenzija mhux involuti fl-akkreditazzjoni tas-sigurtà jistgħu jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà bħala osservaturi. Fuq bażi eċċezzjonali, rappreżentanti ta' aġenziji tal-Unjoni, ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu wkoll jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat bħala osservaturi għal kwistjonijiet relatati direttament ma' dawk il-pajjiżi terzi jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali, speċjalment kwistjonijiet li jikkonċernaw l-infrastruttura li tappartjeni lillhom jew li tkun stabbilita fit-territorju tagħhom. L-arranġamenti għal tali partecipazzjoni ta' rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kondizzjonijiet għal tali partecipazzjoni għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet rilevanti u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 40

Regoli tal-votazzjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Jekk ma jkunx jista' jintlaħaq kunsens skont il-prinċipji generali msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 37, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiehu d-deċiżjonijiet abbażi ta' votazzjoni b'maġġoranza kwalifikata, skont l-Artikolu 16 TUE. Ir-rappreżentant tal-Kummissjoni u r-rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli ma għandhomx jivvutaw. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiffirma, f'isem il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-deċiżjonijiet adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

*Artikolu 41***Komunikazzjoni u impatt tad-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà**

1. Id-deċiżjonijiet tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jiġu indirizzati lill-Kummissjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà infurmat b'mod kontinwu dwar l-impatt ta' kwalunkwe deċiżjoni prevista mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà dwar il-funzjonament kif suppost tal-komponenti tal-Programm, u dwar l-implimentazzjoni ta' pjanijiet tat-trattament tar-riskji residwi. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiehu nota ta' kwalunkwe informazzjoni ta' dan it-tip riċevuta mill-Kummissjoni.
3. Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill infurmati, mingħajr dewmien, dwar l-impatt tal-adozzjoni tad-deċiżjonijiet dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà fir-rigward tal-funzjonament kif suppost tal-Programm. Jekk il-Kummissjoni tqis li deċiżjoni mehuda mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jkollha effett sinifikanti fuq il-funzjonament kif suppost ta' dawn il-komponenti, pereżempju f'termini ta' kostijiet, ta' skeda jew ta' prestazzjoni, għandha tinforma minnufih lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
4. Il-Bord Amministrattiv għandu jinżamm infurmat perjodikament bl-evoluzzjoni tal-hidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.
5. L-iskeda għall-hidma tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma għandhiex tfixkel l-iskeda tal-attivitajiet ipprovduta fil-programm ta' hidma msemmi fl-Artikolu 100.

*Artikolu 42***Rwol l-Istati Membri fl-akkreditazzjoni tas-sigurtà**

1. L-Istati Membri għandhom jittrażmettu lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà l-informazzjoni kollha li huma jikkunsidraw li tkun rilevanti għall-iskopijiet tal-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
2. Bi qbil mal-entitajiet nazzjonali kompetenti fi kwistjonijiet tas-sigurtà u taht is-supervizzjoni tagħhom, l-Istati Membri għandhom jippermettu li persuni awtorizzati debitament u mahtura mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jkollhom aċċess għal kwalunkwe informazzjoni u għal kwalunkwe zona u/ sit fir-rigward tas-sigurtà ta' sistemi li jaqgħu fil-gurisdizzjoni tagħhom, b'konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti nazzjonali tagħhom, inkluż għall-iskopijiet ta' spezzjonijiet, awditi u testijiet tas-sigurtà kif deċiżi mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u tal-proċess ta' monitoraġġ tar-riskji għas-sigurtà msemmi fil-punt (h) tal-Artikolu 37. Dak l-aċċess għandu jkun mingħajr ebda diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità kontra cittadini tal-Istati Membri.
3. L-awditi u t-testijiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu skont il-principji li ġejjin:
 - (a) għandha tiġi enfasizzata l-importanza tas-sigurtà u tal-ġestjoni effettiva tar-riskji fl-entitajiet spezzjonati;
 - (b) għandhom jiġu rakkomandati kontromiżuri li jtaffu l-impatt speċifiku tat-telf ta' kunfidenzjalità, ta' integrità jew ta' disponibbiltà tal-informazzjoni klassifikata;
4. Kull Stat Membru għandu jkun responsabbli għat-thejja ta' mudell għall-kontroll tal-aċċess, li jiddeskrivi jew jelenka ż-żoni jew is-siti li jridu jiġu akkreditati. Il-mudell għall-kontroll tal-aċċess għandu jintlaħaq qbil dwaru minn qabel bejn l-Istati Membri u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, sabiex b'hekk ikun żgurat li qed jiġi pprovdut l-istess livell ta' kontroll tal-aċċess mill-Istati Membri kollha.
5. L-Istati Membri għandhom ikunu responsabbli, fil-livell lokali, għall-akkreditazzjoni tas-sigurtà tas-siti li jinsabu fit-territorju tagħhom u li jiffurmaw parti miż-zona ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għall-komponenti tal-Programm, u jirrappurtaw, għal dan l-għan, lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

KAPITOLU III

Protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata

Artikolu 43

Protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata

1. L-iskambju ta' informazzjoni klassifikata relatata mal-Programm għandu jkun soġġett għall-eżistenza ta' ftehim internazzjonali bejn l-Unjoni u pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali dwar l-iskambju ta' informazzjoni klassifikata jew, fejn ikun applikabbli, arrangament konkluz mill-Istituzzjoni jew il-korp kompetenti tal-Unjoni u l-awtoritajiet rilevanti ta' pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali dwar l-iskambju ta' informazzjoni klassifikata, u għall-kondizzjonijiet stabbiliti fihom;

2. Il-persuni fiżiċi residenti f'pajjiżi terzi u l-persuni ġuridiċi stabbiliti f'pajjiżi terzi jistgħu jitrattaw IKUE fir-rigward tal-Programm biss meta huma jkunu soġġetti, f'dawk il-pajjiżi, għal regolamenti dwar is-sigurtà li jiżguraw livell ta' protezzjoni li jkun minn tal-inqas ekwivalenti għal dak ipprovdut bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kummissjoni stabbiliti fid-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2015/444 u bir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti fl-Annessi tad-Deċiżjoni 2013/488/UE. L-ekwivalenza tar-regolamenti dwar is-sigurtà applikati f'pajjiż terz jew f'organizzazzjoni internazzjonali għandha tkun definita fi ftehim dwar is-sigurtà tal-informazzjoni, li jinkludi, jekk rilevanti, kwistjonijiet tas-sigurtà industrijali, konkluz bejn l-Unjoni u dak il-pajjiż terz jew dik l-organizzazzjoni internazzjonali skont il-proċedura prevista fl-Artikolu 218 TFUE u billi jitqies l-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni 2013/488/UE.

3. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 13 tad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2013/488/UE u għar-regoli li jirregolaw il-qasam tas-sigurtà industrijali kif stabbiliti fid-Deċiżjoni t (UE, Euratom) 2015/444, persuna fiżika jew persuna ġuridika, pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali jista' jinghatalhom aċċess għal IKUE meta jitqies meħtieġ fuq bażi ta' każ b'każ, skont in-natura u l-kontenut ta' din l-informazzjoni, il-htieġa għall-għarfien tal-benefiċjarju u l-grad ta' vantaġġ għall-Unjoni.

TITOLU VI

Galileo u EGNOS

Artikolu 44

Azzjonijiet eliġibbli

L-esplojtazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS għandha tkopri l-azzjonijiet eliġibbli li ġejjin:

- il-ġestjoni, it-tħaddim, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni ta' infrastruttura spazjali, inkluż l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsollexenza;
- il-ġestjoni, it-tħaddim, il-manutenzjoni, it-titjib kontinwu, l-evoluzzjoni u l-protezzjoni tal-infrastruttura tal-art, b'mod partikolari ċ-centri u l-istazzjonijiet ibbażati fuq l-art imsemmija fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2016/413 jew id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (EU) 2017/1406 ⁽⁴⁵⁾, in-netwerks, inklużi l-aġġornamenti u l-ġestjoni tal-obsollexenza;
- l-iżvilupp tal-ġenerazzjonijiet futuri tas-sistemi u l-evoluzzjoni tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS, inkluż billi jitqiesu l-htigijiet tal-partijiet ikkonċernati rilevanti: dan ma għandux jaffettwa d-deċiżjonijiet futuri dwar il-perspettivi finanzjarji mingħajr preġudizzju għad- tal-Unjoni;
- l-appoġġ għall-iżvilupp tal-applikazzjonijiet downstream ta' Galileo u EGNOS u l-iżvilupp u l-evoluzzjoni ta' elementi teknoloġiċi fundamentali, bħal chipsets u riċevituri abilitati għall-Galileo;
- l-appoġġ għall-attivitatijiet ta' ċertifikazzjoni u ta' standardizzazzjoni relatati ma' Galileo u EGNOS, b'mod partikolari fis-settur tat-trasport;

⁽⁴⁵⁾ Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/1406 tal-31 ta' Lulju 2017 li tiddetermina fejn se tkun tinsab l-infrastruttura terrestri tas-sistema EGNOS (ĠU L 200, 1.8.2017, p. 4).

- (f) il-forniment kontinwu tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS u, f'komplementarjetà mal-inizjattivi tal-Istati Membri u tas-settur privat, l-iżvilupp tas-suq ta' dawk is-servizzi, b'mod partikolari, sabiex jiġu massimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 4(1);
- (g) il-kooperazzjoni ma' sistemi reġjonali jew globali oħra tan-navigazzjoni bis-satellita, inkluż biex jiġu ffaċilitati l-kompatibbiltà u l-interoperabbiltà;
- (h) l-elementi biex jimmonitorjaw l-affidabbiltà tas-sistemi u l-esplorazzjoni tagħhom, u l-prestazzjoni tas-servizzi;
- (i) l-attivitajiet relatati mal-forniment tas-servizzi u mal-koordinazzjoni tal-estensjoni tal-kopertura tagħhom.

Artikolu 45

Servizzi pprovduti minn Galileo

1. Is-servizzi pprovduti minn Galileo għandhom jinkludu:
 - (a) servizz miftuħ ta' Galileo (GOS), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti u jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni, maħsub l-aktar għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;
 - (b) servizz b'akkuratezza għolja (HAS), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti u li għandu jipprovdi informazzjoni b'akkuratezza għolja dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni permezz tad-disseminazzjoni ta' data addizzjonali f'medda ta' frekwenzi supplementari, maħsub l-aktar għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;
 - (c) servizz ta' awtentikazzjoni tas-sinjali (SAS), ibbażat fuq il-kodiċijiet kriptati inkorporati fis-sinjali, maħsub l-aktar għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali;
 - (d) servizz pubbliku regolat (PRS), li għandu jkun ristrett għall-utenti awtorizzati mill-gvernijiet, għal applikazzjonijiet sensitivi li jirrikjedu livell għoli ta' kontinwità tas-servizz, inkluż fil-qasam tas-sigurtà u tad-difiża, u li jużaw sinjali qawwija u kriptati; dan għandu jkun mingħajr hlas għall-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni, is-SEAE u, fejn xieraq, aġenziji debitament awtorizzati tal-Unjoni; il-kwistjoni ta' jekk il-partecipanti l-oħra tal-PRS imsemmija fl-Artikolu 2 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE għandhomx jintalbu jhallsu tariffi għandha tiġi vvalutata skont il-każ, u għandhom jiġu speċifikati dispożizzjonijiet xierqa fil-ftehimiet konklużi skont l-Artikolu 3(5) ta' dik id-Deċiżjoni; l-aċċess għall-PRS għandu jkun irregolat skont id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE;
 - (e) servizz ta' emerġenza (ES), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti, u li għandu jxandar, billi jemetti sinjali, twissijiet rigward diżastri naturali jew emerġenzi oħra f'żoni partikolari. fejn ikun xieraq dan għandu jiġi pprovdut f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali tal-protezzjoni ċivili tal-Istati Membri.
 - (f) servizz tat-tehid tal-hinijiet (TS), li għandu jkun mingħajr hlas għall-utenti u għandu jipprovdi hin ta' referenza preċiż u robust kif ukoll realizzazzjoni tal-hin universali koordinat, li jiffaċilita l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet tat-tehid tal-hinijiet ibbażati fuq Galileo u l-użu f'applikazzjonijiet kritiċi.
2. Galileo għandu jagħti kontribut ukoll:
 - (a) għas-servizz ta' sostenn għat-ftitxija u għas-salvataġġ (SAR) tas-sistema COSPAS-SARSAT billi jagħraf is-sinjali ta' emerġenza mibgħuta minn trażmettituri u billi jibgħatilhom lura messaġġi permezz ta' "kollegament ta' ritorn";
 - (b) għas-servizzi ta' monitoraġġ tal-integrità standardizzati fil-livell Unjoni jew fil-livell internazzjonali biex jintużaw mis-servizzi tas-sikurezza tal-hajja, abbażi tas-sinjali tas-servizz miftuħ ta' Galileo u flimkien ma' EGNOS u ma' sistemi oħra tan-navigazzjoni bis-satellita;
 - (c) għas-servizzi ta' informazzjoni dwar it-temp mill-ispazju permezz taċ-Ċentru tas-Servizzi GNSS kif imsemmi fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2016/413 u s-servizzi ta' twissija bikrija permezz tal-infrastruttura ta' fuq l-art ta' Galileo, maħsuba l-aktar biex inaqqsu r-riskji potenzjali għall-utenti tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn GNSS oħrajn marbuta mal-ispazju.

*Artikolu 46***Servizzi pprovduti minn EGNOS**

1. Is-servizzi pprovduti minn EGNOS għandhom jinkludu:
 - (a) servizz miftuħ ta' EGNOS (EOS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni, maħsub l-aktar għall-applikazzjonijiet tal-massa tan-navigazzjoni bis-satellita biex jintużaw mill-konsumaturi;
 - (b) servizz ta' aċċess għad-data ta' EGNOS (EDAS), li għandu jkun mingħajr ħlas għall-utenti u jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u s-sinkronizzazzjoni, maħsub l-aktar għall-applikazzjonijiet tan-navigazzjoni bis-satellita għal użu professjonali jew kummerċjali, li joffri prestazzjoni mtejba u data b'aktar valur miżjud minn dik miksuba permezz tal-EOS;
 - (c) servizz ta' sikurezza tal-hajja (SoL), li għandu jkun mingħajr ħlasijiet diretti għall-utenti u jipprovdi informazzjoni dwar il-pożizzjonament u sinkronizzazzjoni tal-hin b'livell għoli ta' kontinwità, disponibbiltà u akkuratezza, inkluż messagg ta' integrità li javża lill-utenti bi kwalunkwe ħsara, jew sinjali li nqabzu l-parametri ta' tolleranza emessi minn Galileo u minn GNSS oħrajn, li EGNOS iżid fiż-żona ta' kopertura, maħsub l-aktar għall-utenti li għalihom is-sikurezza hija essenzjali, b'mod partikolari fis-settur tal-avjazzjoni ċivili għall-iskop tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, skont l-istandards tal-ICAO jew setturi oħra tat-trasport.
2. Is-servizzi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu pprovduti bhala prijorità fit-territorju tal-Istati Membri kollha li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa, inkluż għal dak il-għan Ċipru, l-Azores, il-Gżejjer Kanarji u Madeira, sa tmiem l-2026.
3. Il-kopertura ġeografika ta' EGNOS tista' tiġi estiża għal reġjuni oħra tad-dinja, b'mod partikolari għat-territorji ta' pajjiżi kandidati, ta' pajjiżi terzi assoċjati mal-Ajru Uniku Ewropew u ta' pajjiżi terzi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, soġġett għall-fattibbiltà teknika u f'konformità mar-rekwiżiti tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2), u, għas-servizz ta' SoL, abbażi ta' ftehimiet internazzjonali.
4. Il-kost tal-estensjoni tal-kopertura ġeografika ta' EGNOS skont il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, inkluż il-kostijiet relatati tat-thaddim li jkunu speċifiċi għal dawn ir-reġjuni, ma għandux jiġi kopert bil-baġit imsemmi fl-Artikolu 11. Il-Kummissjoni għandha tikkunsidra programmi jew strumenti oħra biex tiffinanzja attivitajiet bħal dawn. Tali estensjoni ma għandhiex iddewwem l-offerta tas-servizzi msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fit-territorju kollu tal-Istati Membri li jinsabu ġeografikament fl-Ewropa.

*Artikolu 47***Miżuri ta' implimentazzjoni għal Galileo u għal EGNOS**

Fejn ikun meħtieġ biex Galileo u EGNOS jimxu harir u biex jiġu adottati mis-suq, il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tistabbilixxi, fejn ikun meħtieġ, il-miżuri neċessarji biex:

- (a) tiġġestixxi u tnaqqas ir-riskji inerenti fl-operat ta' Galileo u ta' EGNOS, b'mod partikolari biex tiżgura l-kontinwità tas-servizz;
- (b) tispeċifika l-istadji ewlenin tat-teħid tad-deċiżjonijiet għall-monitoraġġ u għall-evalwazzjoni tal-implimentazzjoni ta' Galileo u ta' EGNOS;
- (c) tistabbilixxi l-post fejn jinsabu ċ-ċentri li jiffurmaw parti mill-infrastruttura ta' fuq l-art ta' Galileo u ta' EGNOS skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà, wara li jkun ġie segwit proċess miftuħ u trasparenti, u tiżgura t-thaddim tagħhom.
- (d) tiddetermina l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u operazzjonali relatati mas-servizzi msemmija fil-punti (c), (e) u (f) tal-Artikolu 45(1) u fil-punt (c) tal-Artikolu 45(2).

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

*Artikolu 48***Kompatibbiltà, interoperabbiltà u standardizzazzjoni**

1. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli mil-lat tekniku, inkluż fil-livell tal-utenti.
2. Galileo u EGNOS, u s-servizzi li jipprovdu, għandhom ikunu kompatibbli u interoperabbli mas-sistemi l-oħra tan-navigazzjoni bis-satellita u mal-mezzi konvenzjonali ta' radjunavigazzjoni, fejn ir-rekwiżiti meħtieġa ta' kompatibbiltà u ta' interoperabbiltà u l-kondizzjonijiet tagħhom ikunu stabbiliti fi ftehimiet internazzjonali.

TITOLU VII

COPERNICUS

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali*Artikolu 49***Ambitu ta' Copernicus**

1. Copernicus għandu jiġi implimentat billi jissejjes fuq investimenti preċedenti, inkluż minn partijiet ikkonċernati bħall-ESA u EUMETSAT u, fejn ikun xieraq u kosteffettiv, billi juża l-kapaċitajiet nazzjonali jew reġjonali tal-Istati Membri u jqijs il-kapaċitajiet tal-fornituri kummerċjali ta' data u ta' informazzjoni komparabbli u l-htieġa li jitravmu l-kompetizzjoni u l-iżvilupp tas-suq, filwaqt li jiġu massimizzati l-opportunitajiet għall-utenti Ewropej.
2. Copernicus għandu jipproduċi data u informazzjoni imsejsa fuq il-htigijiet tal-utenti ta' Copernicus u abbażi ta' politika ta' aċċess bla hlas, totali u miftuħ għad-data.
3. Copernicus għandu jappoġġa l-formulazzjoni, l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-politiki tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha b'mod partikolari fl-oqsma tal-ambjent, it-tibdil fil-klima, il-baħar, is-settur marittimu, l-atmosfera, l-agrikoltura u l-iżvilupp rurali, il-preservazzjoni tal-wirt kulturali, il-protezzjoni ċivili, il-monitoraġġ tal-infrastruttura, is-sikurezza u s-sigurtà, kif ukoll l-ekonomija diġitali bil-għan li jkompli jitnaqqas il-piż amministrattiv;
4. Copernicus għandu jkun fih l-elementi li ġejjin:
 - (a) l-akkwiżizzjoni tad-data li għandha tinkludi:
 - (i) l-iżvilupp u l-operazzjonijiet tas-satelliti Sentinel ta' Copernicus;
 - (ii) l-aċċess għad-data ta' osservazzjoni tad-Dinja mill-ispazju li tappartjeni għal partijiet terzi;
 - (iii) l-aċċess għad-data fil-post u għal data ancillari oħra;
 - (b) l-ipproċessar tad-data u tal-informazzjoni permezz tas-Servizzi ta' Copernicus, li għandu jinkludi l-attivitajiet għall-ġenerazzjoni ta' informazzjoni b'valur miżjud b'sostenn għas-servizzi tal-monitoraġġ, ir-rappurtar u l-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali, tal-protezzjoni ċivili u tas-sigurtà;
 - (c) l-aċċess għad-data u d-distribuzzjoni tagħha, li għandu jinkludi l-infrastruttura u s-servizzi biex jiġu zgurati l-iskoperta, il-wiri, id-distribuzzjoni u l-esplotazzjoni u l-preservazzjoni fit-tul tad-data ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus u l-aċċess għalihom, b'mod li jkun faċli għall-utenti;
 - (d) l-adozzjoni mill-utenti, l-iżvilupp tas-suq u t-tiħiħ tal-kapaċitajiet skont l-Artikolu 28(6), li għandu jinkludi l-attivitajiet, ir-riżorsi u s-servizzi rilevanti għall-promozzjoni ta' Copernicus, tad-data ta' Copernicus u tas-Servizzi ta' Copernicus, kif ukoll l-applikazzjonijiet downstream relatati u l-iżvilupp tagħhom fil-livelli kollha biex jiġu massimizzati l-benefiċċji soċjoekonomiċi msemmija fl-Artikolu 4(1) kif ukoll il-gbir u l-analiżi tal-htigijiet tal-utenti ta' Copernicus.
5. Copernicus għandu jipromwovi l-koordinazzjoni internazzjonali tas-sistemi ta' osservazzjoni u l-iskambji relatati ta' data, sabiex tissaħħah id-dimensjoni globali u l-komplementarjetà tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ftehimiet internazzjonali u l-proċessi ta' koordinazzjoni.

KAPITOLU II

Azzjonijiet eliġibbli

Artikolu 50

Azzjonijiet eliġibbli għall-akkwiżizzjoni tad-data

L-azzjonijiet eliġibbli fil-qafas ta' Copernicus għandhom ikopru:

- (a) l-azzjonijiet biex tiġi pprovduta l-kontinwità msahha tal-missjonijiet eżistenti tas-satelliti Sentinel ta' Copernicus u għall-iżvilupp, il-varar, iż-żamma u t-tħaddim ta' aktar satelliti Sentinel ta' Copernicus li jespandu l-ambitu ta' osservazzjoni, filwaqt li tinghata prijorità b'mod partikolari lill-kapaċitajiet ta' osservazzjoni għall-monitoraġġ tal-emissjonijiet antropoġeniċi ta' CO₂ u ta' gassijiet oħra b'effett ta' serra, li jippermettu l-monitoraġġ tar-reġjuni polari u li jagħtu lok għal applikazzjonijiet ambjentali innovattivi fl-agrikoltura, fil-ġestjoni tal-foresti, tal-ilma u tar-riżorsi tal-baħar, u tal-wirt kulturali;
- (b) l-azzjonijiet li jipprovdu l-aċċess għad-data u l-informazzjoni ta' partijiet terzi ta' Copernicus li jkunu meħtieġa biex jiġu ġġenerati s-Servizzi ta' Copernicus jew biex tintuża mill-istituzzjonijiet, mill-aġenziji, mis-servizzi decentralizzati tal-Unjoni u, fejn xieraq u kosteffettiv mill-korpi pubbliċi nazzjonali jew reġjonali;
- (c) l-azzjonijiet li jipprovdu u jikkoordinaw l-aċċess għad-data fil-post u għal data anċillari oħra ta' Copernicus meħtieġa għall-ġenerazzjoni, għall-kalibrazzjoni u għall-validazzjoni tad-data ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus, inkluż fejn xieraq u kosteffettiv l-użu ta' kapaċitajiet nazzjonali eżistenti u l-evitar ta' duplikazzjonijiet.

Artikolu 51

Azzjonijiet eliġibbli għas-servizzi ta' Copernicus

1. L-azzjonijiet eliġibbli taht is-servizzi ta' Copernicus jinkludu:

- (a) is-servizzi tal-monitoraġġ, tar-rappurtar u tal-assigurazzjoni tal-konformità ambjentali li jkopru:
 - (i) il-monitoraġġ tal-atmosfera fil-livell globali biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kwalità tal-arja b'enfasi partikolari fuq il-livell Ewropew, u fuq il-kompożizzjoni tal-atmosfera;
 - (ii) il-monitoraġġ tal-ambjent tal-baħar biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-istat u d-dinamika tal-ekosistemi tal-oċeani, tal-ibhra u dawk kostali kif ukoll ir-riżorsi u l-użu tagħhom;
 - (iii) il-monitoraġġ tal-art u l-agrikoltura biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar il-kopertura tal-art, l-użu tal-art u l-bidla fl-użu tal-art, is-siti ta' wirt kulturali, ċaqliq terrestri, iż-żoni urbani, il-kwantità u l-kwalità tal-ilmijiet interni, il-foresti, l-agrikoltura u riżorsi naturali oħra, il-bijodiversità u l-krijsosfera;
 - (iv) il-monitoraġġ tat-tibdil fil-klima biex tiġi pprovduta informazzjoni dwar l-emissjonijiet antropoġeniċi u l-assorbimenti ta' CO₂ u ta' gassijiet b'effett ta' serra oħrajn, il-fatturi varjabbli essenzjali tal-klima, ir-rianalizi tal-klima, it-tbassir stagjonali, il-projezzjonijiet u l-attribuzzjoni tat-tibdil fil-klima, l-informazzjoni dwar it-tibdil fiż-żoni Polari u l-Artiku, kif ukoll l-indikaturi fuq skali temporali u ta' spazju rilevanti;
- (b) is-servizz ta' ġestjoni tal-emerġenzi biex tiġi pprovduta informazzjoni b'sostenn lill-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-protezzjoni ċivili u b'koordinazzjoni magħhom, u b'sostenn għall-operazzjonijiet tal-protezzjoni ċivili u ta' rispons fl-emerġenzi (li jtejbu l-attivitajiet ta' twissija bikrija u l-kapaċitajiet ta' rispons fil-kriżijiet), u għall-azzjonijiet ta' prevenzjoni u ta' thejġija (l-analizi tar-riskji u tal-irkupru) fir-rigward ta' tipi differenti ta' diżastri;
- (c) is-servizz tas-sigurtà b'sostenn għas-sorveljanza fi hdan l-Unjoni u fil-fruntieri esterni tagħha, għas-sorveljanza marittima, għall-azzjoni esterna tal-Unjoni sabiex jagħtu rispons għall-isfidi tas-sigurtà li qed tiffaċċa l-Unjoni, u għall-ghanijiet u għall-azzjonijiet tal-Politika Esera u ta' Sigurtà Komuni.

2. Il-Kummissjoni, appoġġata fejn rilevanti minn għarfien espert indipendenti estern, għandha tiżgura r-rilevanza tas-Servizzi ta' Copernicus billi:

- (a) tivvalida l-fattibbiltà teknika u l-adegwatezza għall-iskop tar-rekwiżiti espressi mill-komunitajiet tal-utenti;
- (b) tivvaluta l-mezzi u s-soluzzjonijiet, proposti jew eżegwiti, biex jiġu ssodisfati r-rekwiżiti tal-komunitajiet tal-utenti u l-ghanijiet tal-Programm.

*Artikolu 52***Azzjonijiet eliġibbli għall-aċċess għad-data u għall-informazzjoni u d-distribuzzjoni tagħhom**

1. Copernicus għandu jinkludi azzjonijiet li jipprovdu aċċess imsaħħaħ għad-data kollha ta' Copernicus u għall-informazzjoni kollha ta' Copernicus u, fejn ikun xieraq, għandu jipprovdi infrastruttura u servizzi addizzjonali biex jitravmu d-distribuzzjoni, l-aċċess u l-użu ta' dik id-data u ta' dik l-informazzjoni.
2. Fejn id-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus jitqiesu li huma sensitivi fir-rigward tas-sigurtà skont it-tifsira tal-Artikoli 12 sa 16 tar-Regolament ta' Delega (UE) Nru 1159/2013, il-Kummissjoni tista' tinkariga l-akkwist, is-supervizjoni tal-akkwizizzjoni, l-aċċess għaliha u d-distribuzzjoni ta' dik id-data u ta' dik l-informazzjoni lil entità fiduċjarja wahda jew iktar. Tali entitajiet għandhom jistabbilixxu u jzommu reġistru tal-utenti akkreditati u jagħtu aċċess għad-data ristretta permezz ta' fluss segregat.

KAPITOLU III

Politika dwar id-data ta' Copernicus*Artikolu 53***Politika dwar id-data ta' Copernicus u informazzjoni ta' Copernicus**

1. Id-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus għandhom jiġu pprovduti lill-utenti ta' Copernicus bil-politika ta' aċċess bla hlas, totali u miftuħ għad-data kif ġej:
 - (a) l-utenti ta' Copernicus jistgħu, fuq bażi dinjija u mingħajr hlas, jirriproduċu, jiddistribwixxu, jikkomunikaw lill-pubbliku, jadattaw u jimmodifikaw id-data kollha ta' Copernicus u l-informazzjoni kollha ta' Copernicus u jikkombinawhom ma' data u ma' informazzjoni oħrajn;
 - (b) il-politika ta' aċċess bla hlas, totali u miftuħ għad-data għandha tinkludi l-limitazzjonijiet li ġejjin:
 - (i) il-formati, it-tempestività u l-karatteristiċi tad-disseminazzjoni tad-data ta' Copernicus u tal-informazzjoni ta' Copernicus għandhom ikunu predefiniti;
 - (ii) fejn ikun applikabbli, il-kondizzjonijiet tal-ħruġ tal-liċenzji tad-data u tal-informazzjoni ta' partijiet terzi ta' Copernicus li jintużaw fil-produzzjoni tal-informazzjoni dwar is-Servizzi ta' Copernicus għandhom jiġu rrispettati;
 - (iii) il-limitazzjonijiet tas-sigurtà li jirriżultaw mir-reqwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2);
 - (iv) għandha tiġi żgurata l-protezzjoni kontra r-riskju ta' tfixkil tas-sistema li tipproduċi jew li tagħmel disponibbli d-data ta' Copernicus u l-informazzjoni ta' Copernicus kif ukoll tad-data nnifisha;
 - (v) għandha tiġi żgurata l-protezzjoni tal-aċċess affidabbli għad-data ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus għall-utenti Ewropej.
2. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105 biex tissupplimenta d-dispożizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fir-rigward tal-ispeċifikazzjonijiet, tal-kondizzjonijiet u tal-proċeduri għall-aċċess għad-data ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom.
3. Fejn raġunijiet imperattivi ta' urgenza jeħtieġu dan, il-proċedura prevista fl-Artikolu 106 għandha tapplika għal atti delegati adottati skont dan l-Artikolu.
4. Il-Kummissjoni għandha toħroġ liċenzji u avvizi għall-aċċess għad-data ta' Copernicus u għall-informazzjoni ta' Copernicus u għall-użu tagħhom, inkluż il-klawżoli tal-attribuzzjoni, skont il-politika dwar id-data ta' Copernicus kif stabbilita f'dan ir-Regolament u fl-atti delegati applikabbli adottati skont il-paragrafu 2.

TITOLU VIII

KOMPONENTI OHRA TAL-PROGRAMM

KAPITOLU I

SSA

Taqsim 1

Subkomponent SST

Artikolu 54

Ambitu tas subkomponent SST

1. Is-subkomponent SST għandu jagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:
 - (a) l-istabbiliment, l-iżvilupp u t-tħaddim ta' netwerk ta' sensuri tal-SST ta' fuq l-art u/jew spazjali tal-Istati Membri, inkluż sensuri żviluppati permezz tal-ESA jew tas-settur privat tal-Unjoni, u sensuri tal-Unjoni mhaddma fuq bażi nazzjonali, għas-sorveljanza u l-insewiment tal-oġġetti spazjali u għall-produzzjoni ta' katalogu Ewropew ta' oġġetti spazjali;
 - (b) l-ipproċessar u l-analiżi tad-data tal-SST fil-livell nazzjonali sabiex jiġu prodotti l-informazzjoni tal-SST u s-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 55(1);
 - (c) il-forniment tas-servizzi tal-SST imsemmija fl-Artikolu 55(1) lill-utenti tal-SST imsemmija fl-Artikolu 56;
 - (d) il-monitoraġġ u t-ftitxija ta' sinerġiji ma' inizjattivi li jipromwovu l-iżvilupp u l-użu ta' teknoloġiji għad-disponiment tal-inġenji spazjali fi tmiem il-ħajja operattiva u ta' sistemi teknoloġiċi għall-prevenzjoni u l-eliminazzjoni tar-residwi spazjali kif ukoll mal-inizjattivi internazzjonali fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku spazjali.
2. Is-subkomponent tal-SST għandu wkoll jipprovdi sostenn tekniku u amministrattiv sabiex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm u l-qafas għall-appoġġ tal-SST stabbilit bid-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.

Artikolu 55

Servizzi tal-SST

1. Is-servizzi tal-SST għandhom jinkludu:
 - (a) il-valutazzjoni tar-riskji ta' kollizzjoni bejn l-inġenji spazjali jew bejn l-inġenji spazjali u r-residwi spazjali u l-ġenerazzjoni potenzjali ta' twissijiet għall-evitar ta' kollizzjonijiet matul il-fażijiet tal-varar, l-orbita bikrija, iż-żieda fl-elevazzjoni tal-orbita, l-operazzjonijiet fl-orbita u d-disponiment tal-missjonijiet tal-inġenji spazjali;
 - (b) l-iskoperta u l-karatterizzazzjoni ta' frammentazzjonijiet, ta' tkissir jew ta' kollizzjonijiet fl-orbita;
 - (c) il-valutazzjoni tar-riskji tad-dhul mill-ġdid mhux ikkontrollat ta' oġġetti spazjali u ta' residwi spazjali fl-atmosfera tad-dinja u l-ġenerazzjoni ta' informazzjoni relatata, inkluża l-istima tal-perjodu ta' żmien u tal-post fejn x'aktarx isehh impatt eventwali;
 - (d) l-iżvilupp ta' attivitajiet bi thejġija għal:
 - (i) il-mitigazzjoni tar-residwi spazjali sabiex titnaqqas il-ġenerazzjoni ta' tali residwi, u
 - (ii) ir-rimedju tar-residwi spazjali permezz tal-ġestjoni tar-residwi spazjali eżistenti.
2. Is-servizzi tal-SST għandhom ikunu mingħajr hlas, disponibbli fi kwalunkwe hin mingħajr interruzzjoni u adattati għall-ħtiġijiet tal-utenti msemmija fl-Artikolu 56.
3. L-Istati Membri li jippartecipaw fis-subkomponent tal-SST, il-Kummissjoni u, meta jkun rilevanti, il-Front Desk tal-SST imsemmija fl-Artikolu 59(1), ma għandhomx jinżammu responsabbli għal:

- (a) hsara li tirriżulta min-nuqqas jew l-interruzzjoni tal-forniment tas-servizzi tal-SST;
- (b) dewmien fil-forniment tas-servizzi tal-SST;
- (c) ineżattezza tal-informazzjoni pprovduta permezz tas-servizzi tal-SST; jew
- (d) azzjoni meħuda b'rispons għall-forniment tas-servizzi tal-SST.

Artikolu 56

Utenti tal-SST

1. L-utenti tal-UE għandhom jinkludu:

- (a) l-utenti ewlenin tal-SST: l-Istati Membri, is-SEAE, il-Kummissjoni, il-Kunsill, l-Aġenzija kif ukoll is-sidien u l-operaturi pubbliċi u privati tal-inġenji spazjali stabbiliti fl-Unjoni;
- (b) l-utenti mhux ewlenin tal-SST: entitajiet pubbliċi u privati oħra stabbiliti fl-Unjoni.

L-utenti ewlenin tal-SST għandu jkollhom aċċess għas-servizzi kollha tal-SST imsemmija fl-Artikolu 55(1).

L-utenti mhux ewlenin tal-SST jista' jkollhom aċċess għas-servizzi tal-SST imsemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-Artikolu 55(1):

2. L-utenti internazzjonali tal-SST għandhom jinkludu pajjiżi terzi, organizzazzjonijiet internazzjonali li ma jkollhomx il-kwartieri ġenerali tagħhom fl-Unjoni u entitajiet privati li mhumiex stabbiliti fl-Unjoni. Dawn għandu jkollhom aċċess għas-servizzi tal-SST imsemmija fil-punt (d) tal-Artikolu 55(1) bil-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-pajjiżi terzi u l-organizzazzjonijiet internazzjonali li ma jkollhomx il-kwartieri ġenerali tagħhom fl-Unjoni jista' jkollhom aċċess għas-servizzi tal-SST skont l-Artikolu 8(2);
- (b) l-entitajiet privati mhux stabbiliti fl-Unjoni jista' jkollhom aċċess għas-servizzi tal-SST b'soġġett għal ftehim internazzjonali konkluż mill-Unjoni, skont l-Artikolu 8(2), mal-pajjiż terz fejn ikunu stabbiliti u li jagħtihom dak l-aċċess.

Ma għandu jkun meħtieġ ebda ftehim internazzjonali għal aċċess tas-servizzi tal-SST disponibbli għall-pubbliku msemmija fil-punti (a), (b) u (c) tal-Artikolu 55(1).

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, dispożizzjonijiet dettaljati rigward l-aċċess għas-servizzi tal-SST u proċeduri rilevanti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 57

Parteċipazzjoni tal-Istati Membri fis-subkomponent tal-SST

1. L-Istati Membri li jkunu jixtiequ jipparteċipaw fil-forniment tas-servizzi tal-SST msemmija fl-Artikolu 55(1) li jkopru l-orbiti kollha għandhom jipprezentaw proposta kongunta unika lill-Kummissjoni fejn juru l-konformità mal-kriterji li ġejjin:

- (a) is-sjeda ta' sensuri adegwati tal-SST disponibbli għas-subkomponent tal-SST u tar-riżorsi umani biex jithaddmu, jew ta' analiżi operazzjonali adegwata u ta' kapacitajiet tal-ipproċessar tad-data speċifikament iddisinjati għall-SST u disponibbli għas-subkomponent tal-SST, jew l-aċċess għalihom;
- (b) il-valutazzjoni inizjali tar-riskji għas-sigurtà ta' kull assi tal-SST imwettqa u vvalidata mill-Istat Membru rilevanti;
- (c) pjan ta' azzjoni li jqis il-pjan ta' koordinazzjoni adottat skont l-Artikolu 6 tad-Deċizzjoni 541/2014/UE, għall-implimentazzjoni tal-attivitajiet speċifikati fl-Artikolu 54 ta' dan ir-Regolament;
- (d) id-distribuzzjoni tal-attivitajiet differenti fost it-Timijiet ta' Esperti kif mahtura skont l-Artikolu 58 ta' dan ir-Regolament;
- (e) ir-regoli dwar il-kondiviżjoni tad-data meħtieġa biex jintlaħqu l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4 ta' dan ir-Regolament.

Fir-rigward tal-kriterji msemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu, kull Stat Membru li jkun jixtieq jipparteċipa fil-forniment tas-servizzi tal-SST għandu juri konformità ma' dawn il-kriterji separatament.

Fir-rigward tal-kriterji msemmija fil-punti (c), (d) u (e) tal-ewwel subparagrafu, kull Stat Membru li jkun jixtieq jipparteċipa fil-forniment tas-servizzi tal-SST għandu juri konformità ma' dawk il-kriterji b'mod kollettiv.

2. Il-kriterji msemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom jitqiesu li ġew issodisfati mill-Istati Membri li jipparteċipaw fis-subkomponent tal-SST li l-entitajiet nazzjonali mahtura tagħhom ikunu membri tal-Konsorzju stabbilit skont l-Artikolu 7(3) tad-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE mit-12 ta' Mejju 2021.

3. Meta ma tkun giet ipprezentata ebda proposta kongunta skont il-paragrafu 1 jew meta l-Kummissjoni tikkunsidra li proposta kongunta pprezentata ma tikkonformax mal-kriterji msemmija fil-paragrafu 1, minn tal-inqas hames Stati Membri jistgħu jipprezentaw proposta kongunta ġdida lill-Kummissjoni, u juru l-konformità mal-kriterji msemmija fil-paragrafu 1.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, id-dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-proċeduri u l-elementi msemmija fil-paragrafi 1 sa 3 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 58

Qafas organizzattiv tal-parteeipazzjoni tal-Istati Membri fis-subkomponent tal-SST

1. Kull Stat Membru li jkun pprezent propoſta li l-Kummissjoni tqis li tkun konformi mal-Artikolu 57(1) jew li tkun intgħazlet mill-Kummissjoni skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 56(3) għandu jahtar Entità Nazzjonali Kostitwenti stabbilita fit-territorju tagħu biex tirrappreżentah. L-Entità Nazzjonali Kostitwenti mahtura għandha tkun awtorità pubblika ta' Stat Membru jew korp iddelegat bl-eżerċizzju ta' tali awtorità pubblika.

2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti mahtura skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom jikkonkludu ftehim li johloq shubija tal-SST ("ftehim ta' shubija SST") u li jistabbilixxi r-regoli u l-mekkaniżmi għall-kooperazzjoni tagħhom fl-implimentazzjoni tal-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 54. B'mod partikolari, il-ftehim ta' shubija SST għandu jinkludi l-elementi msemmija fil-punti (c), (d) u (e) tal-Artikolu 57(1) u l-istabbiliment ta' struttura għall-ġestjoni tar-riskji biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar l-użu u l-iskambju sigur tad-data tal-SST u tal-informazzjoni tal-SST.

3. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jiżviluppaw servizzi tal-SST ta' kwalità għolja tal-Unjoni skont pjan pluriennali, skont l-indikaturi ewlenin rilevanti tal-prestazzjoni, u skont ir-rekwiżiti tal-utenti, abbażi tal-attivitajiet tat-Timijiet ta' Esperti msemmija fil-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

4. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom joholqu netwerk tas-sensuri eżistenti u ta' dawk futuri possibbli biex ihaddmuhom b'mod ikkoordinat u ottimizzat bil-ħsieb li jistabbilixxu u jzommu katalogu komuni aġġornat Ewropew, mingħajr ma jiġu affettwati l-prerogattivi tal-Istati Membri fil-qasam tas-sigurtà nazzjonali.

5. L-Istati Membri li jipparteċipaw fis-subkomponent tal-SST għandhom iwettqu akkreditazzjoni tas-sigurtà abbażi tar-rekwiżiti generali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2).

6. It-Timijiet ta' Esperti għandhom jinhatru mill-Istati Membri li jipparteċipaw fis-subkomponent tal-SST sabiex ikunu ddelegati minn kwistjonijiet speċifiċi marbuta mal-attivitajiet differenti tal-SST. It-Timijiet ta' Esperti għandhom ikunu permanenti u ġestiti mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-Istati Membri li ħatruhom u jistgħu jinkludu esperti minn kull Entità Nazzjonali Kostitwenti.

7. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti u t-Timijiet ta' Esperti għandhom jiżguraw il-protezzjoni tad-data tal-SST, tal-informazzjoni tal-SST u tas-servizzi tal-SST.

8. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, regoli dettaljati dwar il-funzjonament tal-qafas organizzattiv tal-partecipazzjoni tal-Istati Membri fl-SST. Dawk ir-regoli għandhom ikopru wkoll l-inkluzjoni fi stadju aktar tard ta' Stat Membru fil-ftehim ta' sħubija tal-SST imsemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati b'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

Artikolu 59

Front Desk tal-SST

1. Il-Kummissjoni, filwaqt li tqis ir-rakkomandazzjoni tal-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti, għandha tagħżel il-Front Desk tal-SST abbażi tal-aqwa għarfien espert fi kwistjonijiet tas-sigurtà u fil-provvista tas-servizzi. Il-Front Desk tal-SST għandu:

- (a) jipprovdi l-interfaċċi siguri meħtieġa għaċ-ċentralizzazzjoni, il-ħżin u t-tqegħid għad-dispożizzjoni tal-utenti tal-SST imsemmija fl-Artikolu 56 tal-informazzjoni tal-SST, filwaqt li jiżgura t-trattament u t-traċċabbiltà xierqa tagħhom;
- (b) jipprovdi rappurtar dwar il-prestazzjoni tas-servizzi tal-SST lis-sħubija tal-SST imsemmija fl-Artikolu 58(2) u lill-Kummissjoni;
- (c) jiġbor ir-reazzjonijiet neċessarji għas-sħubija tal-SST imsemmija fl-Artikolu 58(2) sabiex jiġi żgurat l-allinjament meħtieġ tas-servizzi mal-aspettattivi tal-utenti tal-SST;
- (d) jippromwovi u jhegġeġ l-użu tas-servizzi tal-SST u jagħtih sostenn.

2. L-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti għandhom jikkonkludu l-arrangamenti ta' implimentazzjoni meħtieġa mal-Front Desk tal-SST.

Taqsim 2

Subkomponenti ta' SWE u NEO

Artikolu 60

Attivitajiet ta' SWE

1. Is-subkomponent ta' SWE jista' jagħti sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:

- (a) il-valutazzjoni u l-identifikazzjoni tal-htigijiet tal-utenti fis-setturi identifikati fil-punt (b) tal-paragrafu 2 bil-għan li jiġu stabbiliti s-servizzi ta' SWE li jridu jiġu pprovduti;
- (b) il-forniment tas-servizzi ta' SWE lill-utenti tas-servizzi tat-temp spazjali, skont il-htigijiet u r-rekwiżiti tekniċi identifikati tal-utenti.

2. Is-servizzi ta' SWE għandhom ikunu disponibbli fi kwalunkwe hin minghajr interruzzjoni. Il-Kummissjoni għandha tagħżel dawk is-servizzi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, skont ir-regoli li ġejjin:

- (a) il-Kummissjoni għandha tipprijoritizza s-servizzi ta' SWE li jridu jiġu fornuti fil-livell tal-Unjoni skont il-htigijiet tal-utenti ta' SWE, l-istat ta' thejjija teknoloġika tas-servizzi u r-riżultat ta' valutazzjoni tar-riskji;
- (b) is-servizzi ta' SWE jistgħu jagħtu kontribut għal attivitajiet ta' protezzjoni ċivili u għall-protezzjoni ta' firxa wiesgħa ta' setturi bħalma huma huma[...] l-ispażju, it-trasport, il-GNSSs, il-grilji tal-elettriku u l-komunikazzjoni.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' konsulenza msemmija fl-Artikolu 107(2).

3. L-għażla tal-entitajiet pubbliċi jew privati li jridu jipprovdu s-servizzi ta' SWE għandha titwettaq permezz ta' sejha għall-offerti.

*Artikolu 61***Attivitajiet tal-NEO**

1. Is-subkomponenti tal-NEO jistgħu jagħtu sostenn għall-attivitajiet li ġejjin:
 - (a) l-immappjar tal-kapaċitajiet tal-Istati Membri għall-iskoperta u għall-monitoraġġ tal-oġġetti qrib id-Dinja;
 - (b) il-promozzjoni tal-użu ta' netwerks għall-faċilitajiet u ċ-ċentri ta' riċerka tal-Istati Membri;
 - (c) l-iżvilupp tas-servizz imsemmi fil-paragrafu 2.
 - (d) l-iżvilupp ta' servizz ta' rispons rapidu ta' rutina li jkun jista' jikkarakterizza l-oġġetti qrib id-Dinja li jkunu għadhom kif ġew skoperti.
 - (e) il-holqien ta' katalogu Ewropew tal-oġġetti qrib id-Dinja.
2. Il-Kummissjoni, fil-qasam ta' kompetenza tagħha, tista' tistabbilixxi l-proċeduri għall-koordinazzjoni, bl-involvement tal-korpi xierqa tan-NU, tal-azzjonijiet tal-awtoritajiet pubbliċi nazzjonali u tal-Unjoni li jkunu responsabbli għall-protezzjoni ċivili fil-każ li jinstab li oġġett qrib id-Dinja jkun qed joqrob lejn id-dinja.

*KAPITOLU II***GOVSATCOM***Artikolu 62***Ambitu ta' GOVSATCOM**

Fil-qafas tal-komponent ta' GOVSATCOM, il-kapaċitajiet u s-servizzi tal-komunikazzjoni bis-satellita għandhom jiġu kkombinati f'gabra komuni ta' kapaċitajiet u servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita tal-Unjoni, b'rekwiżiti ta' sigurtà xierqa. Dan il-komponent jinkludi:

- (a) l-iżvilupp, il-konstruzzjoni, u l-operazzjonijiet tal-infrastruttura tas-segment ta' fuq l-art [...] imsemmija fl-Artikolu 67 u l-infrastruttura spazjali possibbli msemmija fl-Artikolu 102(2);
- (b) l-akkwist ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita governattivi u kummerċjali, kif ukoll ta' tagħmir tal-utenti meħtieġ għall-forniment tas-servizzi ta' GOVSATCOM;
- (c) il-miżuri meħtieġa għal interoperabbiltà u għal standardizzazzjoni ulterjuri tat-tagħmir tal-utenti ta' GOVSATCOM.

*Artikolu 63***Kapaċitajiet u servizzi ta' GOVSATCOM**

1. Il-forniment ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' GOVSATCOM għandu jiġi żgurat skont kif stabbilit fil-portafoll tas-servizzi msemmi fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u skont ir-rekwiżiti operazzjonali msemmija fil-paragrafu 2, skont ir-rekwiżiti speċifiċi tas-sigurtà ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 34(2) u fil-limiti tar-regoli dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni msemmija fl-Artikolu 66(2).

L-aċċess għal kapaċitajiet u servizzi ta' GOVSATCOM għandu jkun mingħajr hłas għall-utenti istituzzjonali u governattivi sakemm il-Kummissjoni ma tiddefinixxi politika tal-ipprezzar skont l-Artikolu 65(2)

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżiti operazzjonali għas-servizzi ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' speċifikazzjonijiet tekniċi għall-każijiet tal-użu marbuta b'mod partikolari mal-ġestjoni tal-kriżijiet, mas-sorveljanza u mal-ġestjoni tal-infrastruttura ewlenija, inkluż in-netwerks tal-komunikazzjoni diplomatika. Dawk ir-rekwiżiti operazzjonali għandhom ikunu bbażati fuq l-analiżi dettaljata tar-rekwiżiti tal-utenti ta' GOVSATCOM, u għandhom iqisu r-rekwiżiti li jirriżultaw mit-tagħmir u min-netwerks eżistenti tal-utenti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

3. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-portafoll tas-servizzi għas-servizzi ta' GOVSATCOM, fil-forma ta' lista ta' kategoriji tal-kapaċitajiet u s-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita u l-attributi tagħhom, li tinkludi l-kopertura ġeografika, il-frekwenza, il-bandwidth, it-tagħmir tal-utenti, u l-karatteristiċi tas-sigurtà. Il-portafoll tas-servizz għandu jikkunsidra s-servizzi kummerċjalment disponibbli eżistenti sabiex ma jkunx hemm distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-suq intern. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu aġġornati regolarment u jkunu bbażati fuq ir-rekwiżiti operazzjonali u tas-sigurtà msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u għandhom jipprioritizzaw is-servizzi pprovduti lill-utenti skont kemm ikunu rilevanti u kritiċi. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

4. L-utenti ta' GOVSATCOM għandu jkollhom aċċess għall-kapaċitajiet u għas-servizzi ta' GOVSATCOM elenkati fil-portafoll tas-servizzi msemmi fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu. Dak l-aċċess għandu jiġi pprovdut permezz taċ-Ċentri ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 67(1).

Artikolu 64

Fornituri ta' kapaċitajiet u ta' servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita

Il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita fil-qafas ta' GOVSATCOM jistgħu jiġu pprovduti mill-entitajiet li ġejjin:

- (a) il-parteciċipanti ta' GOVSATCOM kif imsemmija fl-Artikolu 68, u
- (b) il-persuni ġuridiċi debitament akkreditati biex jipprovdu kapaċitajiet jew servizzi ta' komunikazzjoni satellitari skont il-proċedura ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 37, li għandha ssir f'konformità mar-rekwiżiti generali tas-sigurtà għall-komponent GOVSATCOM, kif imsemmija fl-Artikolu 34.

Artikolu 65

Utenti ta' GOVSATCOM

1. L-entitajiet li ġejjin jistgħu jkunu utenti ta' GOVSATCOM dment li jkunu ddelegati b'kompiti marbuta mas-supervizzjoni u mal-ġestjoni ta' infrastrutturi, operazzjonijiet u missjonijiet ta' emerġenza u kritiċi għas-sigurtà:

- (a) awtorità pubblika jew korp tal-Unjoni jew ta' Stat Membru inkarigat bl-eżerċizzju ta' tali awtorità pubblika;
- (b) persuna fiżika jew ġuridika li taġixxi f'isem u taħt il-kontroll ta' entità msemmija fil-punt (a) ta' dan il-paragrafu.

2. L-utenti ta' GOVSATCOM imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu debitament awtorizzati minn parteċipant imsemmi fl-Artikolu 68 biex jużaw il-kapaċitajiet u s-servizzi ta' GOVSATCOM u għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti generali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2), definiti għal GOVSATCOM.

Artikolu 66

Kondiviżjoni u prijoritizzazzjoni

1. Il-kapaċitajiet, is-servizzi u t-tagħmir tal-utenti miġburin flimkien għall-komunikazzjoni bis-satellita għandhom ikunu kondiviżi u prijoritizzati bejn il-parteciċipanti ta' GOVSATCOM imsemmija fl-Artikolu 68 skont analiżi tar-riskji għas-sikurezza u għas-sigurtà tal-utenti. Tali analiżi għandha tqis l-infrastruttura ta' komunikazzjoni eżistenti u d-disponibbiltà tal-kapaċitajiet eżistenti kif ukoll il-kopertura ġeografika tagħhom fil-livell tal-Unjoni u dak nazzjonali. Din il-kondiviżjoni u din il-prijoritizzazzjoni għandhom jagħtu prijorità lill-utenti ta' GOVSATCOM skont kemm ikunu rilevanti u kritiċi.

2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-regoli dettaljati dwar il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita, tas-servizzi u tat-tagħmir tal-utenti, filwaqt li tqis id-domanda mistennija għall-każijiet differenti tal-GOVSATCOM, l-analiżi tar-riskji għas-sigurtà għal daww il-każijiet tal-użu u, fejn ikun xieraq, il-kosteffiċjenza.

Billi tiddefinixxi politika tal-ipprezzar f'dawk ir-regoli, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-provvista tal-kapaċitajiet u s-servizzi ta' GOVSATCOM ma tohloqx distorsjoni tas-suq u li ma jkunx hemm nuqqas ta' kapaċitajiet ta' GOVSATCOM.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

3. Il-kondiviżjoni u l-prijoritizzazzjoni tal-kapaċitajiet u tas-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita bejn l-utenti ta' GOVSATCOM li jkunu awtorizzati mill-istess parteċipant ta' GOVSATCOM għandhom jiġu stabbiliti u implimentati minn dak il-partecipant ta' GOVSATCOM.

Artikolu 67

Infrastruttura u thaddim tas-segment ta' fuq l-art

1. Is-segment ta' fuq l-art għandu jinkludi l-infrastruttura meħtieġa biex tippermetti l-forniment tas-servizzi lill-utenti skont l-Artikolu 66, b'mod partikolari ċ-Ċentri ta' GOVSATCOM li għandhom jiġu akkwistati fil-qafas ta' dan il-komponent biex l-utenti ta' GOVSATCOM ikunu konnessi mal-fornituri tal-kapaċitajiet u s-servizzi ta' komunikazzjoni bis-satellita. Is-segment ta' fuq l-art u l-operat tiegħu għandhom ikunu konformi mar-rekwiżiti ġenerali tas-sigurtà msemmija fl-Artikolu 34(2), definiti għall- GOVSATCOM.

2. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, il-post fejn tkun tinsab l-infrastruttura tas-segment ta' fuq l-art. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3), u għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' Stat Membru li jiddeciedi li ma jospita ebda tali infrastruttura.

Artikolu 68

Parteċipanti u awtoritajiet kompetenti ta' GOVSATCOM

1. L-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni u s-SEAE għandhom ikunu parteċipanti ta' GOVSATCOM sakemm dawn jawtorizzaw lill-utenti ta' GOVSATCOM, jew jipprovdu kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita jew siti tas-segment ta' fuq l-art jew parti mill-faċilitajiet tas-segment ta' fuq l-art.

Meta l-Kunsill, il-Kummissjoni jew is-SEAE jawtorizzaw lill-utenti ta' GOVSATCOM, jew jipprovdu kapaċitajiet ta' komunikazzjoni bis-satellita, siti tas-segment ta' fuq l-art jew parti mill-faċilitajiet tas-segment ta' fuq l-art, fit-territorju ta' Stat Membru, dik l-awtorizzazzjoni jew dik id-dispożizzjoni ma għandhiex tikser id-dispożizzjonijiet dwar in-newtralità jew in-nonallinjament stipulati fid-dritt kostituzzjonali ta' dak l-Istat Membru.

2. L-aġenziji tal-Unjoni ma jistgħux isiru parteċipanti ta' GOVSATCOM hliet sa fejn ikun meħtieġ biex iwettqu l-kompiti tagħhom u skont ir-regoli dettaljati stabbiliti f'arranġament amministrattiv konkluz bejn l-aġenzija kkonċernata u l-istituzzjoni tal-Unjoni li tissorveljaha.

3. Pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu jsiru parteċipanti ta' GOVSATCOM f'konformità mal-Artikolu 7.

4. Kull parteċipant GOVSATCOM għandu jahtar awtorità kompetenti waħda ta' GOVSATCOM.

5. Awtorità kompetenti ta' GOVSATCOM għandha tiżgura li:

- (a) l-użu tas-servizzi jkun konformi mar-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;
- (b) id-drittijiet tal-aċċess għall-utenti ta' GOVSATCOM ikunu stabbiliti u ġestiti;
- (c) it-tagħmir tal-utenti kif ukoll il-konnessjonijiet u l-informazzjoni assoċjati tal-komunikazzjoni elettronika jintużaw u jiġu ġestiti skont ir-rekwiżiti tas-sigurtà applikabbli;
- (d) ikun stabbilit punt ċentrali ta' kuntatt biex jassisti kif ikun meħtieġ fir-rappurtar tar-riskji u tat-theddidiet għas-sigurtà, b'mod partikolari fis-sejbien ta' interferenza elettromanjetika potenzjalment dannuża li taffettwa lis-servizzi fil-qafas ta' dan il-komponent.

*Artikolu 69***Monitoraġġ tal-provvista u tad-domanda għal GOVSATCOM**

Sabiex jiġi ottimizzat il-bilanċ bejn il-provvista u d-domanda għas-servizzi ta' GOVSATCOM, il-Kummissjoni għandha ssegwi kontinwament l-evoluzzjoni tal-provvista, inkluż il-kapaċitajiet eżistenti ta' GOVSATCOM fl-orbita għall-akkomunament u l-kondiviżjoni, u tad-domanda għall-kapaċitajiet u għas-servizzi ta' GOVSATCOM, filwaqt li tqis riskji u theddidiet godda, kif ukoll żviluppi godda fit-teknoloġija.

TITOLU IX

L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GHALL-PROGRAMM SPAZJALI

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet generali marbuta mal-Aġenzija*Artikolu 70***Status ġuridiku tal-Aġenzija**

1. L-Aġenzija għandha tkun korp tal-Unjoni. Għandu jkollha personalità ġuridika.
2. Fkull wiehed mill-Istati Membri, l-Aġenzija għandu jkollha l-iktar kapaċità ġuridika estensiva li tingħata lill-persuni ġuridiċi skont il-liġijiet nazzjonali tagħhom. B'mod partikolari, tista' takkwista jew tiddisponi minn proprjetà mobbli u immobbli u tkun parti fi proċedimenti ġuridiċi.
3. L-Aġenzija għandha tkun irrappreżentata mid-Direttur Eżekuttiv tagħha.

*Artikolu 71***Sede tal-Aġenzija u l-uffiċċji lokali tal-Aġenzija**

1. Is-sede tal-Aġenzija tinsab fi Praga (iċ-Ċekja).
2. Il-persunal tal-Aġenzija jista' jkun ibbażat f'wiehed miċ-ċentri bbażati fuq l-art ta' Galileo jew ta' EGNOS imsemmija fid-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2016/413 jew (UE) 2017/1406, biex iwettaq l-attivitajiet tal-Programm previsti fil-ftehim rilevanti.
3. Skont il-htigijiet tal-Programm, jistgħu jiġu stabbiliti uffiċċji lokali fl-Istati Membri skont il-proċedura stipulata fl-Artikolu 79(2).

KAPITOLU II

Organizzazzjoni tal-Aġenzija*Artikolu 72***Struttura amministrattiva u ta' ġestjoni**

1. L-istruttura amministrattiva u ta' ġestjoni tal-Aġenzija għandha tinkludi:
 - (a) il-Bord Amministrattiv;
 - (b) id-Direttur Eżekuttiv;
 - (c) il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

2. Il-Bord Amministrattiv, id-Direttur Eżekuttiv, u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jikkooperaw biex jiżguraw l-operat u l-koordinazzjoni tal-Aġenzija skont il-proċeduri stabbiliti bir-regoli interni tal-Aġenzija, bhal ma huma r-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli ta' implimentazzjoni tar- Regolamenti tal-Persunal għall-Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea ("Regolamenti tal-Persunal") u r-regoli dwar l-aċċess għad-dokumenti.

Artikolu 73

Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jkun magħmul minn rappreżentant wieħed minn kull Stat Membru, u minn tliet rappreżentanti tal-Kummissjoni, li kollha kemm huma jkollhom id-drittijiet tal-vot. Il-Bord Amministrattiv għandu jinkludi wkoll membru wieħed mahtur mill-Parlament Ewropew, li ma jkollu ebda dritt tal-vot.
2. Il-President jew il-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, rappreżentant tal-Kunsill, rappreżentant tar-Rappreżentant Għoli u rappreżentant tal-ESA għandhom jiġu mistiedna jattendu l-laqgħat tal-Bord Amministrattiv bħala osservaturi għall-kwistjonijiet relatati direttament magħhom, skont il-kondizzjonijiet stabbiliti fir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv.
3. Kull membru tal-Bord Amministrattiv għandu jkollu membru supplenti. Il-membri supplenti għandu jirrappreżenta lill-membri fl-assenza tiegħu jew tagħha.
4. Kull Stat Membru għandu jinnomina membru u membru supplenti tal-Bord Amministrattiv b'kont meħud tal-għarfien tagħhom fil-qasam tal-kompiti tal-Aġenzija, filwaqt li jitqiesu l-hiliet manigerjali, amministrattivi u baġitarji rilevanti. Sabiex jiżguraw il-kontinwità tal-attivitàjiet tal-Bord Amministrattiv, il-Parlament Ewropew, il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex jillimitaw it-tibdil tar-rappreżentanti tagħhom fil-Bord Amministrattiv. Il-partijiet kollha għandu jkollhom l-għan li jiksibu rappreżentanza bbilanċjata bejn l-irġiel u n-nisa fil-Bord Amministrattiv.
5. Il-mandat tal-membri tal-Bord Amministrattiv u tas-supplenti tagħhom għandu jkun ta' erba' snin u għandu jkun li jista' jiġġedded.
6. Fejn ikun xieraq, il-partecipazzjoni tar-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew ta' organizzazzjonijiet internazzjonali u l-kondizzjonijiet għal tali partecipazzjoni għandhom jiġu stabbiliti fil-ftehimiet imsemmija fl-Artikolu 98 u għandhom ikunu konformi mar-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv. Dawk ir-rappreżentanti ma għandu jkollhom ebda dritt tal-vot.

Artikolu 74

President tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jeleġgi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu li għandhom id-drittijiet tal-vot. Il-Viċi President għandu jiehu post il-President awtomatikament jekk dan tal-aħhar ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.
2. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President għandu jkun ta' sentejn u għandu jkun jista' jiġġedded darba. Kull mandat għandu jintemm jekk dik il-persuna ma tibqax membru tal-Bord Amministrattiv.
3. Il-Bord Amministrattiv għandu jkollu s-setgħa li jnehhi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President jew lit-tnejn li huma.

Artikolu 75

Laqgħat tal-Bord Amministrattiv

1. Il-laqgħat tal-Bord Amministrattiv għandhom jissejhu mill-President tiegħu.

2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiehu sehem fid-deliberazzjonijiet tal-Bord Amministrattiv, sakemm il-President ma jiddecidix mod ieħor. Id-Direttur Eżekuttiv ma għandux ikollu d-dritt li jivvota.
3. Il-Bord Amministrattiv għandu jorganizza laqgħat ordinarji fuq bażi regolari, mill-inqas darbtejn fis-sena. Barra minn hekk, għandu jiltaqa' fuq l-inizjattiva tal-President tiegħu jew fuq it-talba ta' minn tal-inqas terz tal-membri tiegħu.
4. Il-Bord Amministrattiv jista' jistieden lil kwalunkwe persuna, li l-opinjoni tagħha tista' tkun ta' interess, biex tattendi l-laqgħat tiegħu bħala osservatur. Il-membri tal-Bord Amministrattiv jistgħu, soġġett għar-regoli ta' proċedura tiegħu, ikunu assistiti minn konsulenti jew minn esperti.
5. Meta d-diskussjoni tkun tikkonċerna l-użu ta' infrastruttura nazzjonali sensittiva, ir-rappreżentanti tal-Istati Membri u r-rappreżentanti tal-Kummissjoni jistgħu jattendu l-laqgħat u d-deliberazzjonijiet tal-Bord Amministrattiv, fuq bażi ta' hteġa ta' taġhrif. Madanakollu huma biss dawk ir-rappreżentanti tal-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura u r-rappreżentanti tal-Kummissjoni li għandhom jieħdu sehem fil-votazzjoni. Meta l-President tal-Bord Amministrattiv ma jkunx jirrappreżenta wieħed mill-Istati Membri li jkollhom tali infrastruttura, dan għandu jiġi sostitwit mir-rappreżentanti ta' Stati Membri li jkollhom tali infrastruttura. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv għandhom jistabbilixxu s-sitwazzjonijiet fejn tista' tapplika din il-proċedura.
6. L-Aġenzija għandha ttipprovdi s-segretarjat tal-Bord Amministrattiv.

Artikolu 76

Regoli tal-votazzjoni tal-Bord Amministrattiv

1. Sakemm dan ir-Regolament ma jkunx jistipula mod ieħor, il-Bord Amministrattiv għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu bil-maġġoranza tal-membri tiegħu li jivvotaw.

Għandha tkun meħtieġa maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jivvotaw għall-elezzjoni u għat-tneħhija mill-kariga tal-President u tal-Viċi President tal-Bord Amministrattiv u għall-adozzjoni tal-baġit u tal-programmi ta' hidma, għall-approvazzjoni tal-arranġamenti msemmija fl-Artikolu 98(2) u tar-regoli ta' sigurtà tal-Aġenzija, għall-adozzjoni tar-regoli ta' proċedura, għall-istabbiliment ta' uffiċċji lokali u għall-approvazzjoni tal-ftehimiet ta' akkoljenza msemmija fl-Artikolu 92.

2. Kull rappreżentant tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni għandu jkollu vot wieħed. Fin-nuqqas ta' membru li jkollu d-dritt tal-vot, il-membri supplenti tiegħu għandu jkun intitolat jeżerċita d-dritt tal-vot tiegħu. Id-deċiżjonijiet abbażi tal-punt (a) tal-Artikolu 77(2), għajr għal kwistjonijiet taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V, jew abbażi tal-Artikolu 77(5), għandhom jiġu adottati biss b'vot favorevoli tar-rappreżentanti tal-Kummissjoni.
3. Ir-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv għandhom jistabbilixxu arranġamenti iktar dettaljati tal-votazzjoni, b'mod partikolari l-kondizzjonijiet biex membru jaġixxi fisem membru ieħor, kif ukoll kwalunkwe rekwiżit ta' kworum skont kif ikun xieraq.

Artikolu 77

Kompiti tal-Bord Amministrattiv

1. Il-Bord Amministrattiv għandu jiżgura li l-Aġenzija twettaq il-hidma fdata lilha, skont il-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament, u għandu jiehu kwalunkwe deċiżjoni meħtieġa għal dak il-ghan. Dan ma għandux jaffettwa l-kompetenzi fdati lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet fil-qafas tal-Kapitolu II tat-Titolu V.
2. Il-Bord Amministrattiv għandu wkoll:
 - (a) jadotta, sal-15 ta' Novembru ta' kull sena, il-programm ta' hidma tal-Aġenzija għas-sena ta' wara, wara li tkun għet inkorporata fih, mingħajr ebda tibdil, it-taqsima mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, skont il-punt (b) tal-Artikolu 80, u wara li jkun irċieva l-opinjoni tal-Kummissjoni;

- (b) jadotta, sat-30 ta' Ġunju tal-ewwel sena tal-qafas finanzjarju pluriennali previst skont l-Artikolu 312 TFUE, il-programm ta' hidma pluriennali tal-Aġenzija għall-perjodu kopert minn dak il-qafas finanzjarju pluriennali wara li tkun giet inkorporata fih, mingħajr ebda tibdil, it-taqsimha mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punt (a) tal-Artikolu 80 ta' dan ir-Regolament u wara li jkun irċieva l-opinjoni tal-Kummissjoni. Il-Parlament Ewropew għandu jiġi kkonsultat dwar il-programm ta' hidma pluriennali, dment li l-għan tal-konsultazzjoni jkun skambju ta' fehmiet u l-eżitu ma jkunx vinkolanti fuq l-Aġenzija.
- (c) iwettaq il-funzjonijiet baġitarji stipulati fl-Artikolu 84(5), (6), (10) u (11);
- (d) jissorvelja l-operat taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo kif imsemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 34(5);
- (e) jadotta arrangamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁴⁶⁾, skont l-Artikolu 94 ta' dan ir-Regolament;
- (f) japprova l-arrangamenti msemmija fl-Artikolu 98, wara li jikkonsulta l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tal-arrangamenti dwar l-akkreditazzjoni tas-sigurtà;
- (g) jadotta l-proċeduri tekniċi meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu;
- (h) jadotta r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija, wara li tkun giet inkorporata fih, mingħajr ebda tibdil, it-taqsimha mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punt (c) tal-Artikolu 80 u jibagħtu lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri, sal-1 ta' Lulju ta' kull sena;
- (i) jiżgura segwitu adegwat għas-sejbiet u għar-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-evalwazzjonijiet u mill-awditijiet msemmija fl-Artikolu 102, kif ukoll dawk li jirriżultaw minn investigazzjonijiet imwettqa mill-OLAF u mir-rapporti kollha ta' awditjar intern jew estern, u jibgħat l-informazzjoni kollha rilevanti għall-eżitu tal-proċeduri ta' evalwazzjoni lill-awtorità baġitarja;
- (j) jiġi kkonsultat mid-Direttur Eżekuttiv dwar l-FFPA msemmi fl-Artikolu 31 u l-ftehimiet ta' kontribuzzjoni msemmija fl-Artikolu 27(3) u l-Artikolu 29(5) qabel ma jiġu ffirmati;
- (k) jadotta r-regoli dwar is-sigurtà tal-Aġenzija kif imsemmija fl-Artikolu 96;
- (l) japprova strateġija kontra l-frodi, abbażi ta' proposta mid-Direttur Eżekuttiv;
- (m) fejn ikun meħtieġ u abbażi ta' proposti mid-Direttur Eżekuttiv, japprova l-istrutturi organizzattivi msemmija fil-punt (l) tal-Artikolu 79(1);
- (n) jahtar Uffiċjal tal-Kontabbiltà, li jista' jkun l-Uffiċjal tal-Kontabbiltà tal-Kummissjoni, li għandu jkun
- (i) soġġett għar-Regolamenti tal-Persunal u l-Kondizzjonijiet tal-Impjeg ta' Agenti Oħra tal-Unjoni ("Kondizzjonijiet tal-Impjeg"), stabbiliti fir-Regolament tal-Kunsill (KEE, Euratom, KEFA) Nru 259/68⁽⁴⁷⁾; u
 - (ii) indipendenti għalkollox fit-twettiq ta' dmirijietu;
- (o) jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċedura tiegħu.

3. Fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita s-setgħat ikkonferiti bir-Regolamenti tal-Persunal fuq l-awtorità tal-hatra u bil-Kondizzjonijiet tal-Impjeg fuq l-awtorità bis-setgħa li tikkonkludi kuntratti ta' impjeg (is-"setgħat tal-awtorità tal-hatra").

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta, skont il-proċedura prevista fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal, deċiżjoni abbażi tal-Artikolu 2(1) tar-Regolamenti tal-Persunal u tal-Artikolu 6 tal-Kondizzjonijiet tal-Impjeg li tiddelega s-setgħat rilevanti tal-awtorità tal-hatra lid-Direttur Eżekuttiv u li tiddefinixxi l-kondizzjonijiet li bihom din id-delega tas-setgħat tista' tiġi sospiza. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jirrapporta lura lill-Bord Amministrattiv dwar l-eżerċizzju ta' dawk is-setgħat delegati. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun awtorizzat li jissottodelega dawk is-setgħat.

⁽⁴⁶⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (GU L 145, 31.5.2001, p. 43).

⁽⁴⁷⁾ ĠU L 56, 4.3.1968, p. 1.

B'applikazzjoni tat-tieni sottoparagrafu ta' dan il-paragrafu, fejn ċirkostanzi eċċezzjonali jkunu jirrikjedu li dan isir, il-Bord Amministrattiv jista' jissospendi temporanjament, permezz ta' deċiżjoni, id-delega tas-setgħat tal-awtorità tal-hatra lid-Direttur Eżekuttiv u dawk sottodelegati mid-Direttur Eżekuttiv, u jeżerċitahom hu stess jew jiddelegahom lil wiehed mill-membri tiegħu jew lil membru tal-persunal ieħor għajr id-Direttur Eżekuttiv.

B'deroga mit-tieni sottoparagrafu ta' dan il-paragrafu, il-Bord Amministrattiv għandu jkun mehtieg jiddelega lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà s-setgħat imsemmija fl-ewwel sottoparagrafu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitàt koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V kif ukoll il-miżuri dixxiplinari li jridu jittieħdu fir-rigward ta' tali persunal.

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta l-miżuri ta' implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u l-Kondizzjonijiet tal-Impjeg b'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal. Għandu jikkonsulta l-ewwel lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u mbagħad iqis l-osservazzjonijiet tiegħu fir-rigward tar-reklutaġġ, il-valutazzjoni u l-klassifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal involut fl-attivitàt skont il-Kapitolu II tat-Titolu V ta' dan ir-Regolament u l-miżuri dixxiplinari rilevanti li jridu jittieħdu.

Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta wkoll deċiżjoni li tistabbilixxi r-regoli dwar l-issekondar ta' esperti nazzjonali lill-Aġenzija. Qabel ma jadotta dik id-deċiżjoni, il-Bord Amministrattiv għandu jikkonsulta lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà fir-rigward tal-issekondar ta' esperti nazzjonali involuti fl-attivitàt ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V u għandu jqis debitament l-osservazzjonijiet tiegħu.

4. Il-Bord Amministrattiv għandu jahtar id-Direttur Eżekuttiv u jista' jestendilu jew itemmlu l-mandat tiegħu skont l-Artikolu 89.

5. Għajr fir-rigward ta' attivitàt imwettqa skont il-Kapitolu II tat-Titolu V, il-Bord Amministrattiv għandu jeżerċita awtorità dixxiplinari fuq id-Direttur Eżekuttiv fir-rigward tal-prestazzjoni tiegħu, b'mod partikolari fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' sigurtà li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-Aġenzija.

Artikolu 78

Direttur Eżekuttiv

1. L-Aġenzija għandha tiġi ġestita mid-Direttur Eżekuttiv tagħha. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jagħti rendikont ta' ghemilu lill-Bord Amministrattiv.

Dan il-paragrafu ma għandux jaffettwa l-awtonomija jew l-indipendenza tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u tal-persunal tal-Aġenzija taħt is-superviżjoni tiegħu skont l-Artikolu 82 u għas-setgħat mogħtija lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont l-Artikoli 38 u 81 rispettivament.

2. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tal-Kummissjoni u tal-Bord Amministrattiv, id-Direttur Eżekuttiv għandu jkun indipendenti fit-tweqqif ta' dmirijiet u la għandu jfittex u lanqas jieħu struzzjonijiet mingħand xi gvern jew minn xi korp ieħor.

Artikolu 79

Kompiti tad-Direttur Eżekuttiv

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:

- (a) jirrappreżenta lill-Aġenzija u jiffirma l-ftehimiet imsemmija fl-Artikolu 27(3), fl-Artikolu 29(5) u fl-Artikolu 31;
- (b) iħejji l-ħidma tal-Bord Amministrattiv u jipparteċipa, mingħajr ma jkollu d-dritt tal-vot, fil-ħidma tal-Bord Amministrattiv, soġġett għat-tieni sottoparagrafu tal-Artikolu 75(2);
- (c) jimplementa d-deċiżjonijiet tal-Bord Amministrattiv;

- (d) ihejji l-programmi ta' hidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni, bl-eċċezzjoni tal-partijiet imhejjija u adottati mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punti (a) u (b) tal-Artikolu 80;
- (e) jimplimenta l-programmi ta' hidma annwali u pluriennali, bl-eċċezzjoni tal-partijiet implimentati mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
- (f) ihejji rapport ta' progress dwar l-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma annwali u, fejn ikun rilevanti, tal-programm ta' hidma pluriennali għal kull laqgħa tal-Bord Amministrattiv, li jinkorpora, mingħajr ebda tibdil, it-taqsimha mhejjija mill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
- (g) ihejji r-rapport annwali dwar l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija bl-eċċezzjoni tat-taqsimha mhejjija u approvata mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà skont il-punt (c) tal-Artikolu 80 dwar l-attivitajiet taħt it-Titolu V, u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;
- (h) jieħu hsieb l-amministrazzjoni ta' kuljum tal-Aġenzija u jieħu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżgura l-funzjonament tal-Aġenzija skont dan ir-Regolament, inkluż l-adozzjoni tal-istruzzjonijiet amministrattivi interni u l-pubblikazzjoni tal-avviżi;
- (i) ifassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija skont l-Artikolu 84 u jimplimenta l-baġit skont l-Artikolu 85;
- (j) jiżgura li l-Aġenzija, bhala l-operatur taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà ta' Galileo, tkun tista' tirrispondi għall-istruzzjonijiet ipprovduti skont id-Deciżjoni (PESK) 2021/698 u twettaq ir-rwol tagħha kif imsemmi fl-Artikolu 6 tad-Deciżjoni Nru 1104/2011/UE;
- (k) jiżgura ċ-ċirkolazzjoni tal-informazzjoni rilevanti kollha, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà, fl-istruttura tal-aġenzija msemmija fl-Artikolu 72(1);
- (l) jistabbilixxi, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal kwistjonijiet marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà skont il-Kapitolu II tat-Titolu V, l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija u jipprezentahom lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni. Dawk l-istrutturi għandhom jirriflettu l-karatteristiċi speċifiċi tad-diversi komponenti tal-Programm;
- (m) fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija, jeżerċita s-setgħat tal-awtorità tal-ħatra imsemmija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 77(3), sal-punt li dawk is-setgħat ikunu ġew iddelegati lilu b'konformità mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 77(3);
- (n) jiżgura li jiġu pprovduti lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, lill-korpi msemmija fl-Artikolu 38(3) u fl-Artikolu 82(3) u lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà s-servizzi ta' segreterija u r-riżorsi kollha meħtieġa għall-funzjonament tagħhom kif support;
- (o) bl-eċċezzjoni tat-taqsimha tal-pjan ta' azzjoni dwar l-attivitajiet taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V, ihejji pjan ta' azzjoni biex jiżgura s-segwitu tas-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet tal-evalwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 102u jipprezenta lill-Kummissjoni, wara li jkun inkorpora, mingħajr ebda tibdil, it-taqsimha mfassla mill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, jipprezenta rapport ta' progress darbtejn fis-sena, li għandu jiġi pprezentat ukoll lill-Bord Amministrattiv għall-informazzjoni;
- (p) jieħu l-miżuri li ġejjin għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni:
- (i) miżuri ta' prevenzjoni kontra l-frodi, il-korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra u l-użu ta' miżuri superviżorji effettivi;
 - (ii) l-irkupru ta' ammonti li ma kellhomx jithallsu fejn jinstabu irregolaritajiet u, fejn ikun xieraq, l-applikazzjoni ta' pieni amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissważivi;
- (q) ifassal strateġija kontra l-frodi għall-Aġenzija li tkun proporzjonata għar-riskju ta' frodi, filwaqt li titqies analiżi tal-kostijiet u tal-benefiċċji tal-miżuri li jridu jiġu implimentati u jitqiesu s-sejbiet u r-rakkomandazzjonijiet li jirriżultaw mill-investigazzjonijiet tal-OLAF u jipprezentaha lill-Bord Amministrattiv għall-approvazzjoni;
- (r) jipprovi rapporti lill-Parlament Ewropew dwar it-twettiq ta' dmirijietu meta jiġi mistieden biex jagħmel dan. Il-Kunsill jista' jistieden lid-Direttur Eżekuttiv biex jirrapporta dwar dmirijietu.

2. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiddeċiedi jekk ikunx meħtieġ li membru wiehed jew iktar membri mill-persunal ikun jinsab fi Stat Membru wiehed jew iktar għall-iskop tat-tweġġ tal-kompiti tal-Aġenzija b'mod effiċjenti u effettiv. Qabel ma jiddeċiedi li jistabbilixxi uffiċċju lokali, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikseb l-approvazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, tal-Bord Amministrattiv u tal-Istat Membru jew l-Istati Membri kkonċernati. Id-deċiżjoni għandha tispeċifika l-ambitu tal-attivitajiet li jridu jitwettqu fl-uffiċċju lokali b'tali mod li jiġu evitati l-kostijiet bla bżonn u d-duplikazzjoni tal-funzjonijiet amministrattivi tal-Aġenzija. Meta jkun possibbli, l-impatt f'termini ta' baġit u allokkazzjoni tal-persunal għandu jiġi inkorporat fl-abbozz ta' dokument uniku ta' programmazzjoni msemmi fl-Artikolu 84(6).

Artikolu 80

Kompiti ta' ġestjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

Minbarra l-kompiti msemmija fl-Artikolu 38, il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu, bhala parti mill-ġestjoni tal-Aġenzija:

- (a) ihejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' hidma pluriennali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali taht il-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jipprezentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien proporzju sabiex tiġi inkorporata fil-programm ta' hidma pluriennali;
- (b) ihejji u japprova dik il-parti tal-programm ta' hidma annwali fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali taht il-Kapitolu II tat-Titolu V u fir-rigward tar-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet, u jipprezentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien biżżejjed biex tiġi inkorporata fil-programm ta' hidma annwali;
- (c) ihejji u japprova dik il-parti tar-rapport annwali li tikkonċerna l-attivitajiet u l-prospetti tal-Aġenzija taht il-Kapitolu II tat-Titolu V u r-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex jitwettqu dawk l-attivitajiet u l-prospetti, u jipprezentaha lill-Bord Amministrattiv fiż-żmien biżżejjed biex tiġi inkorporata fir-rapport annwali.

Artikolu 81

President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jeleġġi President u Viċi President minn fost il-membri tiegħu b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha li jkollhom id-dritt tal-vot. Fejn ma tinkisibx maġġoranza ta' żewġ terzi wara żewġ laqgħat tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, għandha tkun meħtieġa maġġoranza sempliċi.
2. Il-Viċi President għandu awtomatikament jissostitwixxi lill-President jekk il-President ma jkunx jista' jwettaq dmirijietu.
3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu s-setgħa li jnehhi mill-kariga lill-President, lill-Viċi President, jew lit-tnejn li huma. Għandu jadotta d-deċiżjoni tat-tneħħija mill-kariga b'maġġoranza ta' żewġ terzi.
4. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkun ta' sentejn u jista' jiġġedded darba. Kull mandat għandu jintemm meta dik il-persuna ma tibqax membru tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà.

Artikolu 82

Aspetti organizzattivi tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jkollu aċċess għar-riżorsi umani u materjali kollha meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu b'mod indipendenti. Għandu jkollu aċċess għal kwalunkwe informazzjoni utli għat-tweġġ tal-kompiti tiegħu u li tkun fil-pussess tal-korpi l-oħra tal-Aġenzija, mingħajr preġudizzju għall-prinċipji tal-awtonomija u tal-indipendenza msemmija fil-punt (i) tal-Artikolu 37(.

2. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u l-persunal tal-Aġenzija taht is-superviżjoni tiegħu għandhom iwettqu hidmiethom b'tali mod li jiżgura l-awtonomija u l-indipendenza fir-rigward tal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, b'mod partikolari l-attivitajiet operazzjonali assoċjati mal-esplojtazzjoni tas-sistemi, b'konformità mal-għanijiet tad-diversi komponenti tal-Programm. Membru tal-persunal tal-Aġenzija taht is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà ma għandux jiġi assenjat fl-istess hin biex iwettaq kompiti oħra fl-Aġenzija.

Għal dak l-għan, għandha tiġi stabbilita segregazzjoni organizzattiva effettiva fl-Aġenzija bejn il-persunal involut fl-attivitajiet taht il-Kapitolu II tat-Titolu V u l-persunal l-iehor tal-Aġenzija. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jinforma minnufih lid-Direttur Eżekuttiv, lill-Bord Amministrattiv u lill-Kummissjoni bi kwalunkwe ċirkostanza li tista' xxekkel l-awtonomija jew l-indipendenza tiegħu. Fil-każ li ma jinstab ebda rimedju fl-Aġenzija, il-Kummissjoni għandha teżamina s-sitwazzjoni, b'konsultazzjoni mal-partijiet rilevanti. Abbażi tal-eżitu ta' dak l-eżami, il-Kummissjoni għandha tiehu miżuri xierqa ta' mitigazzjoni li jridu jiġu implimentati mill-Aġenzija, u għandha tinforma lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill b'dan.

3. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jstabbilixxi korpi subordinati speċjali, li jaġixxu fuq l-istruzzjonijiet tiegħu, sabiex jindirizzaw kwistjonijiet speċifiċi. B'mod partikolari, filwaqt li jiżgura l-kontinwità meħtieġa tal-hidma, għandu jstabbilixxi panel biex iwettaq analiżi u testijiet tas-sigurtà u jipproduċi r-rapporti rilevanti dwar ir-riskji sabiex jgħinuh fit-thejjija tad-deċiżjonijiet tiegħu. Il-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jstabbilixxi u jxolji gruppi ta' esperti sabiex jagħtu kontribut għall-hidma tal-panel.

Artikolu 83

Kompiti tal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà

1. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandu jiżgura li l-Bord iwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà b'mod totalment indipendenti u għandu jwettaq il-kompiti li ġejjin:

- (a) jiġġestixxi l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà taht is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
- (b) jimplimenta l-parti tal-programmi ta' hidma annwali u pluriennali tal-Aġenzija taht il-Kapitolu II tat-Titolu V taht is-superviżjoni tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà;
- (c) jikkoopera mad-Direttur Eżekuttiv sabiex jgħinu jhejji l-abbozz tal-pjan ta' stabbiliment imsemmi fl-Artikolu 84(4) u l-istrutturi organizzattivi tal-Aġenzija;
- (d) ihejji t-taqsima tar-rapport ta' progress fir-rigward tal-attivitajiet operazzjonali taht il-Kapitolu II tat-Titolu V, u jressaqha lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà u lid-Direttur Eżekuttiv fi żmien biżżejjed biex tkun tista' tiġi inkorporata fir-rapport ta' progress;
- (e) ihejji t-taqsima tar-rapport annwali u tal-pjan ta' azzjoni, dwar l-attivitajiet operazzjonali taht il-Kapitolu II tat-Titolu V, u jipprezentaha lid-Direttur Eżekuttiv fiż-żmien propizju;
- (f) jirrapprezenta lill-Aġenzija għall-attivitajiet u għad-deċiżjonijiet koperti bil-Kapitolu II tat-Titolu V;
- (g) fir-rigward tal-persunal tal-Aġenzija involut fl-attivitajiet taht il-Kapitolu II tat-Titolu V, jeżerċita is-setgħat imsemmi fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 77(3), li jkunu ddelegati lill-skont ir-raba' subparagrafu tal-Artikolu 77(3).

2. Għall-attivitajiet taht il-Kapitolu II tat-Titolu V, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jistiednu lill-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għal skambju ta' fehmiet ma' dawk l-istituzzjonijiet dwar il-hidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' hidma annwali u pluriennali.

KAPITOLU III

Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija

Artikolu 84

Baġit tal-Aġenzija

1. Minghajr preġudizzju għal riżorsi u għal pagamenti dovuti oħra, id-dhul tal-Aġenzija għandu jinkludi kontribuzzjoni mill-Unjoni mdahhla fil-baġit tal-Unjoni sabiex jiġi żgurat bilanċ bejn id-dhul u n-nefqa. L-Aġenzija tista' tircievi għotjiet ad hoc mill-baġit tal-Unjoni.
2. In-nefqa tal-Aġenzija għandha tkopri n-nefqa għall-persunal, l-amministrazzjoni u l-infrastruttura, il-kostijiet operazzjonali u n-nefqa assoċjata mal-funzjonament tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, inkluż il-korpi msemmija fl-Artikolu 38(3) u fl-Artikolu 82(3), u l-kuntratti u l-ftehimiet konklużi mill-Aġenzija sabiex twettaq il-kompiti fdati lilha.
3. Id-dhul u n-nefqa għandhom ikunu bbilanċjati.
4. Id-Direttur Eżekuttiv, b'kollaborazzjoni mill-qrib mal-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V, għandu jfassal abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss, filwaqt li jagħmel distinzjoni ċara bejn dawk l-elementi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi, marbuta mal-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà, u dawk marbuta mal-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija. Il-President tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà jista' jikteb dikjarazzjoni dwar dak l-abbozz, u d-Direttur Eżekuttiv għandu jibgħat kemm l-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi kif ukoll id-dikjarazzjoni lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, flimkien ma' abbozz tal-pjan ta' stabbiliment.
5. Kull sena, abbażi tal-abbozz tad-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa u b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għall-attivitajiet taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V, il-Bord Amministrattiv għandu jfassal id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa għall-Aġenzija għas-sena finanzjarja li jmiss.
6. Sal-31 ta' Jannar ta' kull sena, il-Bord Amministrattiv għandu jibgħat abbozz ta' dokument uniku ta' programmazzjoni li jinkludi, fost affarijiet oħra, dikjarazzjoni tal-estimi, abbozz ta' pian ta' stabbiliment u programm ta' hidma annwali proviżorju lill-Kummissjoni u lill-pajjiżi terzi jew lill-organizzazzjonijiet internazzjonali li l-Aġenzija tkun dahlet f'arranġamenti magħhom skont l-Artikolu 98.
7. Il-Kummissjoni għandha tibgħat id-dikjarazzjoni tal-estimi tad-dhul u tan-nefqa lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill ("l-awtorità baġitarja") flimkien mal-abbozz tal-baġit generali tal-Unjoni Ewropea.
8. Abbażi tad-dikjarazzjoni tal-estimi, il-Kummissjoni għandha ddahhal fl-abbozz tal-baġit generali tal-Unjoni Ewropea l-estimi li tqis li jkun meħtieġa għall-pjan ta' stabbiliment u l-ammont tas-sussidju li jrid jithallas mill-baġit generali. Il-Kummissjoni għandha tippreżenta l-abbozz tal-baġit generali lill-awtorità baġitarja skont l-Artikolu 314 TFUE.
9. L-awtorità baġitarja għandha tawtorizza l-appropriazzjonijiet għall-kontribuzzjoni lill-Aġenzija u għandha tadotta l-pjan ta' stabbiliment għall-Aġenzija.
10. Il-baġit għandu jiġi adottat mill-Bord Amministrattiv. Għandu jsir finali wara l-adozzjoni finali tal-baġit generali tal-Unjoni Ewropea. Fejn ikun meħtieġ, il-baġit għandu jiġi aġġustat skont dan.
11. Il-Bord Amministrattiv għandu, mill-iktar fis possibbli, jinnotifika lill-awtorità baġitarja bl-intenzjoni tiegħu li jimplementa kwalunkwe proġett li jkun ser ikollu implikazzjonijiet finanzjarji sinifikanti għall-finanzjament tal-baġit, b'mod partikolari kwalunkwe proġett marbut ma' proprjetà bħall-kiri jew ix-xiri ta' bini. Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Kummissjoni b'dan.
12. Fejn fergħa tal-awtorità baġitarja tkun innotifikat l-intenzjoni tagħha li tohroġ opinjoni, din għandha tibgħat l-opinjoni tagħha lill-Bord Amministrattiv fi żmien perjodu ta' sitt gimgħat mid-data tan-notifika tal-proġett.

*Artikolu 85***Implimentazzjoni tal-baġit tal-Aġenzija**

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jimplementa l-baġit tal-Aġenzija.
2. Kull sena, id-Direttur Eżekuttiv għandu jikkomunika lill-awtorità baġitarja l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-eżerċizzju tad-dmirijiet tagħhom ta' evalwazzjoni.

*Artikolu 86***Preżentazzjoni tal-kontijiet tal-Aġenzija u kwittanza**

Il-preżentazzjoni tal-kontijiet proviżorji u finali tal-Aġenzija u l-kwittanza għandhom isegwu r-regoli u l-iskeda tar-Regolament Finanzjarju u tar-regolament finanzjarju qafas għall-korpi msemmija fl-Artikolu 70 tar-Regolament Finanzjarju.

*Artikolu 87***Dispożizzjonijiet finanzjarji marbuta mal-Aġenzija**

Ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija għandhom jiġu adottati mill-Bord Amministrattiv wara li jikkonsulta lill-Kummissjoni. Dawk ir-regoli ma għandhomx jitbiegħdu mir-regolament finanzjarju qafas għall-korpi msemmija fl-Artikolu 70 tar-Regolament Finanzjarju, sakemm tali tbeġid ma jkunx meħtieġ speċifikament għall-operat tal-Aġenzija u l-Kummissjoni tkun tat il-kunsens tagħha minn qabel.

*KAPITOLU IV***Riżorsi umani tal-Aġenzija***Artikolu 88***Persunal tal-Aġenzija**

1. Ir-Regolamenti tal-Persunal, il-Kondizzjonijiet tal-Impjeg u r-regoli adottati b'mod kongunt mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni għall-iskopijiet tal-applikazzjoni ta' dawk ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kondizzjonijiet tal-Impjeg għandhom japplikaw għall-persunal impjegat mill-Aġenzija.
2. Il-persunal tal-Aġenzija għandu jikkonsisti minn aġenti impjegati mill-Aġenzija kif meħtieġ biex twettaq il-kompiti tagħha. Dawn għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jittrattaw.
3. Ir-regoli interni tal-Aġenzija, bħal ma huma r-regoli ta' proċedura tal-Bord Amministrattiv, ir-regoli ta' proċedura tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija, ir-regoli għall-implimentazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u r-regoli għall-aċċess għad-dokumenti, għandhom jiżguraw l-awtonomija u l-indipendenza tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà fil-konfront tal-persunal li jwettaq l-attivitajiet l-oħra tal-Aġenzija, skont il-punt(i) tal-Artikolu 37.

*Artikolu 89***Hatra u mandat tad-Direttur Eżekuttiv**

1. Id-Direttur Eżekuttiv għandu jiġi rreklutat bħala aġent temporanju tal-Aġenzija skont il-punt (a) tal-Artikolu 2 tal-Kondizzjonijiet tal-Impjeg .

Id-Direttur Eżekuttiv għandu jinhatar mill-Bord Amministrattiv abbażi tal-mertu u tal-ħiliet amministrattivi u maniġerjali ddokumentati, kif ukoll abbażi tal-kompetenza u tal-esperjenza rilevanti, minn lista ta' mill-inqas tliet kandidati proposti mill-Kummissjoni, wara kompetizzjoni miftuħa u trasparenti, wara l-pubblikazzjoni ta' sejha għal espressjonijiet ta' interess fl-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew xi mkien ieħor.

Il-kandidat li jintgħażel mill-Bord Amministrattiv għall-kariga ta' Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden mill-iktar fis biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-Parlament Ewropew u biex iwieġeb mistoqsijiet mill-membri tiegħu.

Il-President tal-Bord Amministrattiv għandu jirrappreżenta lill-Aġenzija għall-iskop tal-konkluzjoni tal-kuntratti tad-Direttur Eżekuttiv.

Il-Bord Amministrattiv għandu jieħu d-deċizzjoni tiegħu għall-ħatra tad-Direttur Eżekuttiv b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

2. Il-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandu jkun ta' hames snin. Fi tmiem dak il-mandat, il-Kummissjoni għandha twestaq valutazzjoni tal-prestazzjoni tad-Direttur Eżekuttiv, filwaqt li tqis il-kompiti u l-isfidi li tkun ser tiffaċċa l-Aġenzija fil-gejjieni.

Abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni li tqis il-valutazzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-Bord Amministrattiv jista' jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv darba għal perjodu ta' żmien sa hames snin.

Kwalunkwe deċizzjoni ta' estensjoni tal-mandat tad-Direttur Eżekuttiv għandha tiġi adottata b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Bord Amministrattiv.

Wara li jkun gie estiz il-mandat ta' Direttur Eżekuttiv, dan ma jkunx jista' jipparteċipa fi proċedura tal-għażla għall-istess kariga.

Il-Bord Amministrattiv għandu jinforma lill-Parlament Ewropew bl-intenzjoni tiegħu li jestendi l-mandat tad-Direttur Eżekuttiv. Qabel l-estensjoni, id-Direttur Eżekuttiv jista' jiġi mistieden biex jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-kumitati rilevanti tal-Parlament Ewropew u biex iwieġeb il-mistoqsijiet tal-membri tagħhom.

3. Il-Bord Amministrattiv jista' jneħhi lid-Direttur Eżekuttiv mill-kariga tiegħu, abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni jew abbażi ta' terz tal-membri tiegħu, permezz ta' deċizzjoni adottata minn maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu.

4. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jstiednu lid-Direttur Eżekuttiv għal skambju ta' fehmiet quddiem dawk l-istituzzjonijiet dwar il-ħidma u l-prospetti tal-Aġenzija, inkluż fir-rigward tal-programmi ta' ħidma annwali u pluriennali. Dak l-iskambju ta' fehmiet ma għandux ikun fuq kwistjonijiet marbuta mal-attivitatiet ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà taħt il-Kapitolu II tat-Titolu V.

Artikolu 90

Sekondar ta' esperti nazzjonali lill-Aġenzija

L-Aġenzija tista' timpjega esperti nazzjonali mill-Istati Membri, kif ukoll, skont l-Artikolu 98(2), esperti nazzjonali minn pajjiżi terzi u minn organizzazzjonijiet internazzjonali li jipparteċipaw fil-ħidma tal-Aġenzija. Dawn l-esperti għandu jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà xierqa għall-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li jkunu qed jitrattaw, skont l-Artikolu 43(2). Ir-Regolamenti tal-Persunal u l-Kondizzjonijiet tal-Impjeg ma għandhomx japplikaw għal dan il-persunal.

KAPITOLU V

Dispożizzjonijiet oħra

Artikolu 91

Privileġġi u immunitajiet

Il-Protokoll Nru 7 dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea anness mat-TUE u mat-TFUE għandu japplika għall-Aġenzija u għall-persunal tagħha.

Artikolu 92

Ftehim dwar il-kwartieri ġenerali u ftehimiet ta' akkoljenza dwar l-uffiċċji lokali

1. L-arrangamenti meħtieġa fir-rigward tal-akkomodazzjoni li trid tiġi pprovduta għall-Aġenzija fl-Istat Membru ospitanti fejn tkun tinsab is-sede tal-Aġenzija u l-facilitajiet li dak l-Istat Membru jrid jara li jkunu disponibbli flimkien mar-regoli speċifiċi applikabbli fl-Istat Membru ospitanti għad-Direttur Eżekuttiv, għall-membri tal-Bord Amministrattiv, għall-persunal tal-Aġenzija u għall-membri tal-familji tagħhom għandhom jiġu stabbiliti fi ftehim dwar il-kwartieri ġenerali bejn l-Aġenzija u l-Istat Membru kkonċernat fejn tkun tinsab is-sede. Il-ftehim dwar il-kwartieri ġenerali għandu jiġi konkluż wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord Amministrattiv.
2. Fejn ikun meħtieġ għall-operat ta' uffiċċju lokali tal-Aġenzija, stabbilit f'żkonformità mal-Artikolu 79(2), għandu jiġi konkluż ftehim tal-akkoljenza bejn l-Aġenzija u l-Istat Membru kkonċernat fejn jinsab l-uffiċċju lokali wara li tinkiseb l-approvazzjoni tal-Bord Amministrattiv.
3. L-Istati Membri ospitanti tal-Aġenzija għandhom jipprovdu l-aqwa kondizzjonijiet possibbli biex jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti u bla intoppi tal-Aġenzija, inkluż skejġel b'orjentazzjoni Ewropea multilingwi u konnessjonijiet tat-trasport adattati.

Artikolu 93

Arrangamenti lingwistiċi għall-Aġenzija

1. Ir-Regolament tal-Kunsill Nru 1 ⁽⁴⁸⁾ għandu japplika għall-Aġenzija.
2. Is-servizzi tat-traduzzjoni meħtieġa għall-funzjonament tal-Aġenzija għandhom jiġu pprovduti miċ-Ċentru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea.

Artikolu 94

Politika dwar l-aċċess għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija

1. Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 għandu japplika għad-dokumenti li jkollha l-Aġenzija.
2. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta arrangamenti għall-implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001.
3. Id-deċiżjonijiet li jittiehdu mill-Aġenzija skont l-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 jistgħu jkunu s-sugġett ta' lment lill-Ombudsman jew ta' azzjoni quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, skont l-Artikoli 228 u 263 TFUE rispettivament.

⁽⁴⁸⁾ Ir-Regolament Nru 1 li jistabbilixxi l-lingwi li għandhom jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea (ĠU 17, 6.10.1958, p. 385).

*Artikolu 95***Prevenzjoni tal-frodi mill-Aġenzija**

1. Sabiex tiġi ffaċilitata l-għieda kontra l-frodi, il-korruzzjoni u attivitajiet illegali oħra skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013, fi żmien sitt xhur mill-jum li ssir operattiva l-Aġenzija għandha taderixxi mal-Ftehim Interistituzzjonali tal-25 ta' Mejju 1999 dwar l-investigazzjonijiet interni mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) ⁽⁴⁹⁾ u tadotta dispożizzjonijiet xierqa applikabbli għall-impjegati kollha tal-Aġenzija billi tuża l-mudell tad-deċiżjoni stabbilit fl-Anness ta' dak il-Ftehim.
2. Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri għandu jkollha s-setgħa tal-awditjar, abbażi ta' dokumenti u fuq il-post, fir-rigward tal-benefiċjarji tal-għotjiet, il-kuntratturi u s-sottokuntratturi kollha li jkunu rċevew fondi mill-Unjoni mingħand l-Aġenzija.
3. L-OLAF jista' jwettaq investigazzjonijiet, inkluż kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-hsieb li jstabbilixxi jekk kienu hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'raba ma' għotja jew ma' kuntratt iffinanzjati mill-Aġenzija, b'konformità mad-dispożizzjonijiet u mal-proċeduri stabbiliti fir-Regolament (Euratom, KE) Nru 2185/96 u fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.
4. Il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, il-kuntratti, il-ftehimiet dwar għotjiet u d-deċiżjonijiet dwar għotjiet tal-Aġenzija għandhom jinkludu dispożizzjonijiet li jagħtu esplicitament is-setgħa lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u lill-OLAF biex iwettqu dak l-awditjar u daww l-investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom. Dan ma għandux jaffettwa il-paragrafi 1, 2 u 3.

*Artikolu 96***Protezzjoni ta' IKUE jew ta' informazzjoni sensittiva mhux klassifikata mill-Aġenzija**

Sogġett għall-konsultazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni, l-Aġenzija għandha tadotta r-regoli tas-sigurtà tagħha stess li jkunu ekwivalenti għar-regoli tas-sigurtà tal-Kummissjoni għall-protezzjoni tal-*IKUE* u tal-informazzjoni sensittiva mhux klassifikata, inkluż ir-regoli dwar l-iskambju, l-ipproċessar u l-ħżin ta' tali informazzjoni, skont id-Deċiżjonijiet (UE, Euratom) 2015/443 u (UE, Euratom) 2015/444

*Artikolu 97***Responsabbiltà tal-Aġenzija**

1. Ir-responsabbiltà kuntrattwali tal-Aġenzija għandha tiġi rregolata bil-liġi applikabbli għall-kuntratt inkwistjoni.
2. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandu jkollha l-ġurisdizzjoni li tohroġ sentenza fir-rigward ta' kwalunkwe klawżola li jkun hemm f'kuntratt konkluz mill-Aġenzija.
3. Fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali, l-Aġenzija, b'konformità mal-prinċipji generali komuni għal-liġijiet tal-Istati Membri, għandha tagħmel tajjeb għal kwalunkwe dannu kkawżat mid-dipartimenti tagħha jew mill-aġenti impjegati magħha fit-tweqqif ta' dmirijiethom.
4. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandu jkollha l-ġurisdizzjoni fit-tilwimiet dwar il-kumpens għad-danni msemmija fil-paragrafu 3.
5. Ir-responsabbiltà personali tal-aġenti fil-konfront tal-Aġenzija li timpjegahom għandha tkun irregolata bid-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolamenti tal-Persunal jew fil-Kondizzjonijiet tal-Impjegat applikabbli għalihom.

*Artikolu 98***Kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali**

1. L-Aġenzija għandha tkun miftuħa għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali li jkunu daħlu fi ftehimiet internazzjonali mal-Unjoni għal dan ir-rigward.

⁽⁴⁹⁾ ĠUL 136, 31.5.1999, p. 15.

2. Fil-qafas tad-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 43, għandhom jiġu żviluppati arranġamenti li jspecifikaw, b'mod partikolari, in-natura, il-livell u l-mod kif il-pajjiżi terzi u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kkonċernati jridu jippartecipaw fil-ħidma tal-Aġenzija, inkluż id-dispożizzjonijiet marbuta mal-partecipazzjoni fl-inizjattivi mwettqa mill-Aġenzija, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u l-persunal. Fir-rigward tal-kwistjonijiet tal-persunal, dawk l-arranġamenti għandhom, fi kwalunkwe każ, ikunu konformi mar-Regolamenti tal-Persunal. Meta jkun rilevanti, dawn għandhom jinkludu wkoll dispożizzjonijiet dwar l-iskambju u l-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata ma' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni minn qabel tal-Kummissjoni.

3. Il-Bord Amministrattiv għandu jadotta strateġija dwar ir-relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, fil-qafas tal-ftehimiet internazzjonali msemmija fil-paragrafu 1, fir-rigward ta' kwistjonijiet li għalihom tkun kompetenti l-Aġenzija.

4. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li, fir-relazzjonijiet tagħha ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, l-Aġenzija taġixxi skont il-mandat tagħha u l-qafas istituzzjonali eżistenti billi tikkonkludi arranġament xieraq ta' ħidma mad-Direttur Eżekuttiv.

Artikolu 99

Kunflitti ta' interess

1. Il-Membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati u l-osservaturi għandhom jagħmlu dikjarazzjoni tal-impenji u dikjarazzjoni tal-interessi fejn jindikaw l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess dirett jew indirett li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom. Dawk id-dikjarazzjonijiet għandhom

- (a) ikunu preċiżi u kompluti,
- (b) isiru bil-miktub mad-dhul fis-servizz tal-persuni kkonċernati u
- (c) jiġġeddu kull sena; u
- (d) jiġu aġġornati kull meta jkun mehtieg, b'mod partikolari fil-każ ta' tibdil rilevanti fiċ-ċirkostanzi personali tal-persuni kkonċernati.

2. Qabel kwalunkwe laqgħa li jridu jattendu, il-membri tal-Bord Amministrattiv u tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà, id-Direttur Eżekuttiv, l-esperti nazzjonali ssekondati, l-osservaturi u l-esperti esterni li jippartecipaw fi gruppi ta' ħidma ad hoc għandhom jiddikjaraw b'mod preċiż u komplut l-assenza jew l-eżistenza ta' kwalunkwe interess li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom fir-rigward ta' kwalunkwe punt fuq l-aġenda u, jekk tali interess jeżisti, għandu jastjeni milli jippartecipa fid-diskussjoni u milli jivvota dwar tali punti.

3. Il-Bord Amministrattiv u l-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà għandhom jistabbilixxu, fir-regoli ta' proċedura tagħhom, l-arranġamenti prattiċi għar-regoli dwar id-dikjarazzjoni tal-interessi msemmija fil-paragrafi 1 u 2 u għall-prevenzjoni u għall-ġestjoni tal-kunflitti ta' interess.

TITOLU X

PROGRAMMAZZJONI, MONITORAĠĠ, EVALWAZZJONI U KONTROLL

Artikolu 100

Programm ta' ħidma

Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz tal-programmi ta' ħidma msemmija fl-Artikolu 110 tar-Regolament Finanzjarju, li għandhom ikunu programmi ta' ħidma speċifiċi u totalment separati għal kull wieħed mill-komponenti tal-Programm. Il-programmi ta' ħidma għandhom jistabbilixxu l-azzjonijiet u l-baġit assoċjat mehtieġa biex jintlaħqu l-oġġettivi tal-Programm u, fejn ikun applikabbli, l-ammont globali riżervat għal operazzjonijiet ta' taħlit.

Il-Kummissjoni għandha tadotta programmi ta' ħidma permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 107(3).

*Artikolu 101***Monitoraġġ u rapportar**

1. L-indikaturi għar-rapportar dwar il-progress tal-Programm biex jintlaħqu l-għanijiet ġenerali u speċifiċi stipulati fl-Artikolu 4 huma stabbiliti fl-Anness.
2. Sabiex tiżgura l-valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm lejn il-kisba tal-oġġettivi tiegħu, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 105, biex temenda l-Anness fir-rigward tal-indikaturi fejn jitqies li dan ikun meħtieġ kif ukoll biex tissupplimenta dan ir-Regolament b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u evalwazzjoni.
3. Fejn meħtieġ minhabba raġunijiet imperattivi ta' urġenza, il-proċedura prevista fl-Artikolu 106 għandha tapplika għal atti delegati adottati skont dan l-Artikolu.
4. Is-sistema ta' rapportar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-data għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u r-risultati tal-Programm jingabru b'mod effiċjenti, effettiv u rapidu.

Għal dak l-għan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti proporzjonati ta' rapportar fuq ir-riċevituri tal-fondi mill-UE u, fejn ikun xieraq, fuq l-Istati Membri.

5. Għall-iskopijiet tal-paragrafu 1, ir-riċevituri tal-fondi mill-Unjoni għandhom jipprovdu l-informazzjoni xierqa. Id-data meħtieġa għall-verifika tal-prestazzjoni għandha tingabar b'mod effiċjenti, effettiv u rapidu.

*Artikolu 102***Evalwazzjoni**

1. Il-Kummissjoni għandha twettaq evalwazzjonijiet f'waqthom tal-Programm sabiex jagħtu kontribut fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet.
2. Sat-30 ta' Ġunju 2024, u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, il-Kummissjoni għandha tevalwa l-implimentazzjoni tal-Programm. L-evalwazzjoni għandha tkopri l-komponenti u l-azzjonijiet kollha tal-Programm. Għandha tivvaluta
 - (a) il-prestazzjoni tas-servizzi pprovduti taht il-Programm,
 - (b) l-evoluzzjoni tal-ħtiġijiet tal-utenti tal-Programm; u
 - (c) meta tevalwa l-implimentazzjoni ta' Galileo, Copernicus u EGNOS, l-evoluzzjoni tal-kapaċitajiet disponibbli għall-kondiviżjoni u l-akkomunament, jew, meta meta tevalwa l-implimentazzjoni ta' Galileo, Copernicus u EGNOS, l-evalwazzjoni tas-servizzi offruti mill-kompetituri.

Għal kull wieħed mill-komponenti tal-Programm, l-evalwazzjoni għandha, abbażi ta' analiżi tal-kostijiet u tal-benefiċċji, tivvaluta wkoll l-impatt tal-evoluzzjonijiet imsemmija fil-punt (c) tal-ewwel subparagrafu, inkluż il-ħtieġa li tinbidel il-politika tal-ipprezzar jew il-ħtieġa ta' aktar infrastruttura spazjali jew ta' fuq l-art.

Jekk ikun meħtieġ, l-evalwazzjoni għandha tkun akkumpanjata bi proposta xierqa.

3. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-konkluzjonijiet tal-evalwazzjonijiet akkumpanjati mill-osservazzjonijiet tagħha, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni.
4. L-entitajiet involuti fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jipprovdu d-data u l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għall-evalwazzjoni msemmija fil-paragrafu 1.
5. Sat-30 ta' Ġunju 2024, u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-prestazzjoni tal-Aġenzija, b'raba mal-għanijiet, mal-mandat u mal-kompiti tagħha, skont il-linji gwida tal-Kummissjoni. L-evalwazzjoni għandha tkun ibbażata fuq analiżi tal-ispejjeż u l-benefiċċji. B'mod partikolari, l-evalwazzjoni għandha tindirizza l-ħtieġa possibbli li jiġi modifikat il-mandat tal-Aġenzija, u l-implikazzjonijiet finanzjarji ta' kwalunkwe tali modifika. Għandha

wkoll tindirizza l-politika tal-Aġenzija dwar il-kunflitti ta' interess u l-indipendenza u l-awtonomija tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà. Il-Kummissjoni tista' tevalwa wkoll il-prestazzjoni tal-Aġenzija biex tivvaluta l-possibbiltà li tinkarigaha b'kompiti addizzjonali, skont l-Artikolu 29(3). Jekk ikun meħtieġ, l-evalwazzjoni għandha tkun akkumpanjata bi proposta xierqa.

Fejn il-Kummissjoni tikkunsidra li ma jkunx għad hemm raġunijiet biex l-Aġenzija tkompli twettaq l-attivitajiet tagħha, minhabba l-għanijiet, il-mandat u l-kompiti tagħha, tista' tipproponi li temenda dan ir-Regolament kif ikun xieraq.

Il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport dwar l-evalwazzjoni tal-Aġenzija kif ukoll il-konkluzjonijiet tagħha lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Bord Amministrattiv u lill-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà tal-Aġenzija. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku.

Artikolu 103

Awditi

L-awditi dwar l-użu tal-kontribuzzjoni tal-Unjoni mwettqa minn persuni jew minn entitajiet, inkluż minn oħrajn mhux imqabba mill-istituzzjonijiet jew mill-korpi tal-Unjoni, għandhom jiffurmaw il-bażi tal-garanzija globali skont l-Artikolu 127 tar-Regolament Finanzjarju.

Artikolu 104

Protezzjoni tad-data personali u tal-privatezza

1. Id-data personali kollha li tintuża fil-kuntest tal-kompiti u tal-attivitajiet previsti f'dan ir-Regolament, inkluż mill-Aġenzija, għandha tiġi pproċessata skont id-dritt applikabbli dwar il-protezzjoni tad-data personali, b'mod partikolari r-Regolamenti (UE) 2016/679 ⁽⁵⁰⁾ u (UE)2018/1725 ⁽⁵¹⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.
2. Il-Bord Amministrattiv għandu jstabbilixxi miżuri għall-applikazzjoni tar-Regolament (UE) Nru 2018/1725 mill-Aġenzija, inkluż dawk li jikkonċernaw il-hatra ta' Uffiċjal tal-Protezzjoni tad-Data tal-Aġenzija. Dawk il-miżuri għandhom jiġu stabbiliti wara li jiġi kkonsultat il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data.

TITOLU XI

DELEGA U MIŻURI TA' IMPLIMENTAZZJONI

Artikolu 105

Eżerċizzju tad-delega

1. Is-setgħa ta' adożzjoni ta' atti delegati hija kkonferita lill-Kummissjoni soġġett għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adożzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikoli 53 u 101 għandha tiġi kkonferita lill-Kummissjoni sal-31 ta' Diċembru 2028.

⁽⁵⁰⁾ Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (ĠU L 119 4.5.2016, p. 1)

⁽⁵¹⁾ Regolament (UE) 2018/1725 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2018 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-istituzzjonijiet, korpi, uffiċċji u aġenziji tal-Unjoni u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 45/2001 u d-Deċiżjoni Nru 1247/2002/KE (ĠU L 295, 21.11.2018, p. 39)

3. Id-delega tas-setgħa msemija fl-Artikoli 53 u 101 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttejjem id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Hija għandha ssir effettiva fil-jum ta' wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data iktar tard speċifikata fiha. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-sehħ.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti mahtura minn kull Stat Membru b'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikoli 53 u 101 għandu jidhol fis-sehħ biss jekk fi żmien perjodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, la l-Parlament Ewropew u lanqas il-Kunsill ma jkunu oġġezzjonaw jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, kemm il-Parlament Ewropew u kemm il-Kunsill ikunu infurmaw lill-Kummissjoni li mhux ser joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 106

Proċedura ta' urġenza

1. L-atti delegati adottati skont dan l-Artikolu għandhom jidhlu fis-sehħ mingħajr dewmien u għandhom japplikaw sakemm ma tkun giet espressa ebda oġġezzjoni skont il-paragrafu 2. In-notifika ta' att delegat lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għandha tagħti r-raġunijiet li għalihom tkun intużat il-proċedura ta' urġenza.
2. Il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill jistgħu joġġezzjonaw għal att delegat skont il-proċedura msemija fl-Artikolu 105(6). F'dak il-każ, il-Kummissjoni għandha tħassar l-att immedjatament wara n-notifika tad-deċiżjoni ta' oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill.

Artikolu 107

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-kumitat tal-Programm. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Il-kumitat tal-Programm għandu jiltaqa' f'konfigurazzjonijiet differenti speċifiċi kif ġej:

- (a) Galileo u EGNOS;
 - (b) Copernicus;
 - (c) SSA;
 - (d) GOVSATCOM;
 - (e) Konfigurazzjoni tas-Sigurtà: l-aspetti kollha tas-sigurtà tal-Programm, mingħajr preġudizzju għar-rwol tal-Bord għall-Akkreditazzjoni tas-Sigurtà: rappreżentanti tal-ESA u tal-Aġenzija jistgħu jiġu mistiedna jiehdu sehem b'ħala osservaturi: L-Is-SEAE għandu jiġi mistieden ukoll biex jassisti;
 - (f) Konfigurazzjoni orizzontali: harsa ġenerali strategika lejn l-implimentazzjoni tal-Programm, koerenza bejn il-komponenti differenti tal-Programm, miżuri trasversali u allokazzjoni mill-ġdid tal-baġit kif imsemmi fl-Artikolu 11.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
 3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

4. Meta l-kumitat tal-Programm ma jagħti ebda opinjoni dwar l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni msemmi fl-Artikolu 34(2) ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni u għandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

5. B'konformità mal-ftehimiet internazzjonali konklużi mill-Unjoni, ir-rappreżentanti ta' pajjiżi terzi jew organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu jiġu mistiedna bhala osservaturi fil-laqgħat tal-kumitat tal-Programm skont il-kondizzjonijiet stabbiliti fir-regoli ta' proċedura, tiegħu filwaqt li titqies is-sigurtà tal-Unjoni.

6. Il-kumitat tal-Programm għandu, skont ir-regoli ta' proċedura tiegħu, jistabbilixxi l-"Forum tal-Utenti", bhala grupp ta' ħidma biex jagħti pariri lill-Kumitat tal-Programm dwar l-aspetti tar-rekwiżiti tal-utenti, l-evoluzzjoni tas-servizzi u l-adozzjoni mill-utenti. Il-Forum tal-Utenti għandu jimmira li jggarantixxi involviment kontinwu u effettiv tal-utenti u għandu jiltaqa' f'konfigurazzjonijiet speċifiċi għal kull wieħed mill-komponenti tal-Programm.

TITOLU XII

DISPOŻIZZJONIJET TRANŻIZZJONALI U FINALI

Artikolu 108

Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità

1. Ir-riċevituri ta' finanzjament mill-Unjoni għandhom jirrikonoxxu l-origini ta' dawk il-fondi u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament mill-Unjoni (b'mod partikolari meta jippromwovu l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom) billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inkluż lill-media u lill-pubbliku.

2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni relatati mal-Programm, mal-azzjonijiet li jittiehdu skont il-Programmu mar-riżultati miksuba.

Ir-riżorsi finanzjarji allokat għall-Programm għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, sakemm dawk il-prijoritajiet ikunu relatati mal-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 4.

3. L-Aġenzija tista' tinvolvi ruhha f'attivitajiet ta' komunikazzjoni fuq l-inizjattiva tagħha stess fil-qasam ta' kompetenza tagħha. L-allokkazzjoni tar-riżorsi għal attivitajiet ta' komunikazzjoni ma għandhomx ikunu ta' detriment għat-tweqqif effettiv tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 29. Tali attivitajiet ta' komunikazzjoni għandhom isiru skont il-pjanijiet rilevanti ta' komunikazzjoni u ta' disseminazzjoni adottati mill-Bord Amministrattiv.

Artikolu 109

Thassir

1. Ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE jithassru b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.

2. Referenzi għall-atti mhassra għandhom jitqiesu bhala referenzi għal dan ir-Regolament.

Artikolu 110

Dispożizzjonijiet tranżizzjonali u kontinwità tas-servizzi wara l-2027

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa t-tkomplija jew il-modifika tal-azzjonijiet ikkonċernati, sal-għeluq tagħhom, skont ir-Regolamenti (UE) Nru 911/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE, li għandhom jibqgħu japplikaw għall-azzjonijiet ikkonċernati sal-għeluq tagħhom. B'mod partikolari, il-Konsorzju stabbilit skont l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 541/2014/UE għandu jipprovdi s-servizzi tal-SST sa tliet xhur wara l-iffirmar mill-Entitajiet Nazzjonali Kostitwenti tal-ftehim tas-sħubija SST previst fl-Artikolu 58 ta' dan ir-Regolament.

2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva meħtieġa biex tiġi żgurata t-tranzizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati skont ir-Regolamenti (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE.

3. Jekk ikun meħtieġ, l-appropjazzjonijiet jistgħu jiddaħhlu fil-baġit lil hinn mill-2027 biex ikopru l-ispejjeż neċessarji biex jinkisbu l-għanijiet previsti fl-Artikolu 4, sabiex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet mhux ikkompletati sa tmiem il-Programm, kif ukoll spejjeż li jkopru attivitajiet operazzjonali kritiċi u l-forniment ta' servizzi, inkluż permezz tal-FPPA u ftehimiet ta' kontribuzzjoni.

Artikolu 111

Dhul fis-seħh u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidhul fis-seħh fil- jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2021.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-28 ta' April 2021.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

D. M. SASSOLI

Għall-Kunsill

Il-President

A. P. ZACARIAS

ANNEX

INDIKATURI EWLENIN

L-indikaturi ewlenin għandhom jistrutturaw il-monitoraġġ tal-prestazzjoni tal-programm favur l-għanijiet tiegħu msemmija fl-Artikolu 4, sabiex jiġu minimizzati l-kostijiet u l-piżijiet amministrattivi.

1. Għal dak il-għan, fir-rigward tar-rappurtar annwali, għandha tingabar data fir-rigward tas-sett li ġej ta' indikaturi ewlenin li għalihom id-dettalji ta' implimentazzjoni, bħal ma huma l-metrika, iċ-ċifri u l-valuri nominali u l-limiti assoċjati, inkluż data kwantitattiva u studji tal-kazijiet kwalitattivi, skont ir-rekwiżiti tal-missjonijiet applikabbli u l-prestazzjoni mistennija, għandhom jiġu definiti fil-ftehimiet konklużi mal-entitajiet nkarigati:

- 1.1. Għan speċifiku msemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 4(2)

Indikatur Nru 1: Akkuratezza tas-servizzi ta' navigazzjoni u kronometraġġ ipprovduti minn Galileo u minn EGNOS separatament

Indikatur Nru 2: Disponibbiltà u kontinwità tas-servizzi pprovduti minn Galileo u minn EGNOS separatament

Indikatur Nru 3: Kopertura ġeografika tas-servizzi ta' EGNOS u l-għadd ta' proċeduri ta' EGNOS ippubblikati (kemm APV-1 kif ukoll LPV-200)

Indikatur Nru 4: Sodisfazzjon tal-utenti tal-Unjoni fir-rigward tas-servizzi ta' Galileo u ta' EGNOS

Indikatur Nru 5: Sehem ta' riċevituri kompatibbli ma' Galileo u ma' EGNOS fis-suq dinji u tas-Sistema Globali ta' Navigazzjoni bis-Satellita/Sistema ta' Awmentazzjoni bis-Satellita (GNSS/SBAS).

- 1.2. Għan speċifiku msemmi fil-punt (b) tal-Artikolu 4(2)

Indikatur Nru 1: L-għadd ta' utenti tal-Unjoni tas-Servizzi ta' Copernicus, tad-data ta' Copernicus, u tas-Servizzi ta' Access għad-Data u għall-Infurmazzjoni (DIAS) inkluż, fejn possibbli, infurmazzjoni bħat-tip ta' utent, id-distribuzzjoni ġeografika u s-settur tal-attività

Indikatur Nru 2: Fejn japplika, l-għadd ta' attivazzjonijiet tas-Servizzi ta' Copernicus mitluba u/jew servuti

Indikatur Nru 3: Sodisfazzjon tal-utenti tal-Unjoni fir-rigward tas-Servizzi ta' Copernicus u d-DIAS

Indikatur Nru 4: Affidabbiltà, disponibbiltà u kontinwità tal-fluss tad-data ta' Copernicus u tas-Servizzi ta' Copernicus

Indikatur Nru 5: L-għadd ta' prodotti ta' infurmazzjoni godda mogħtija fil-portafoll ta' kull Servizz ta' Copernicus

Indikatur Nru 6: L-ammont ta' data ġġenerata mis-satelliti Sentinel ta' Copernicus

- 1.3. Għan speċifiku msemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 4(2)

Indikatur Nru 1: L-għadd ta' utenti tal-komponenti tal-SSA, inkluż, fejn possibbli, infurmazzjoni bħat-tip ta' utent, id-distribuzzjoni ġeografika u s-settur tal-attività

Indikatur Nru 2: Disponibbiltà tas-servizzi

- 1.4. Għan speċifiku msemmi fil-punt (d) tal-Artikolu 4(2)

Indikatur Nru 1: L-għadd ta' utenti ta' GOVSATCOM, inkluż, fejn possibbli, infurmazzjoni bħat-tip ta' utent, id-distribuzzjoni ġeografika u s-settur tal-attività

Indikatur Nru 2: Disponibbiltà tas-servizzi

- 1.5. Għan Speċifiku msemmi fil-punt (e) tal-Artikolu 4(2)
Indikatur Nru 1: L-għadd ta' llanċjar għall-Programm (inkluż l-għadd skont it-tip ta' lanċaturi)
 - 1.6. Għan Speċifiku msemmi fil-punt (f) tal-Artikolu 4(2)
Indikatur Nru 1: L-għadd u l-lokalizzazzjoni ta' ċentri spazjali fl-Unjoni
Indikatur Nru 2: Sehem ta' SMEs stabbiliti fl-Unjoni bħala proporzjon tal-valur totali tal-kuntratti relatati mal-Programm
 2. l-evalwazzjoni msemmija fl-Artikolu 102 għandha tqis elementi addizzjonali bħalma huma:
 - 2.1 Il-prestazzjoni tal-kompetituri fl-oqsma tan-navigazzjoni u l-osservazzjoni tad-Dinja
 - 2.2 L-adozzjoni mill-utenti tas-servizzi ta' Galileo u ta' EGNOS
 - 2.3 L-integrità tas-servizzi ta' EGNOS
 - 2.4 L-adozzjoni tas-servizzi ta' Copernicus mill-utenti ewlenin ta' Copernicus
 - 2.5 L-għadd ta' politiki tal-Unjoni jew tal-Istati Membri li jisfruttaw jew jibbenefikaw minn Copernicus
 - 2.6 Analizi tal-awtonomija tas-subkomponent tal-SST u tal-livell ta' indipendenza tal-Unjoni f'dan il-qasam
 - 2.7 Is-sitwazzjoni attwali tal-użu ta' netwerks għall-attivitajiet tas-subkomponent NEO
 - 2.8 Valutazzjoni tal-kapaċitajiet ta' GOVSATCOM fir-rigward tal-ħtiġijiet tal-utenti kif imsemmi fl-Artikoli 69 u 102
 - 2.9 Sodisfazzjon tal-utenti tas-servizzi tal-SSA u ta' GOVSATCOM
 - 2.10 Sehem ta' llanċjar ta' Ariane u ta' Vega fis-suq totali skont data disponibbli pubblikament
 - 2.11 Żvilupp tas-settur downstream imkejjel, meta disponibbli, bl-għadd ta' kumpaniji godda li jużaw id-data, is-servizzi u l-informazzjoni spazjali tal-Unjoni, l-impjiegi mahluqa u l-fatturat, skont l-Istat Membru, permezz tal-istħarriġ tal-Kummissjoni (Eurostat) meta jkun disponibbli
 - 2.12 Żvilupp tas-settur spazjali tal-Unjoni upstream imkejjel, meta disponibbli, bl-għadd ta' impjiegi mahluqa u l-fatturat skont l-Istat Membru u s-sehem tas-suq globali tal-industrija spazjali Ewropea, permezz tal-istħarriġ tal-Kummissjoni (Eurostat) meta jkun disponibbli
-

REGOLAMENT (UE) 2021/697 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tad-29 ta' April 2021****li jistabbilixxi l-Fond Ewropew għad-Difiża u li jhassar ir-Regolament (UE) 2018/1092****(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 173(3), l-Artikolu 182(4), l-Artikolu 183 u t-tieni paragrafu tal-Artikolu 188 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja ⁽²⁾,

Billi:

- (1) Il-kuntest ġeopolitiku tal-Unjoni nbidel b'mod drammatiku f'dawn l-aħħar għaxar snin. Is-sitwazzjoni fir-reġjuni tal-viċinat tal-Ewropa hija instabbli u l-Unjoni qiegħda thabbat wiċċha ma' ambjent kumpless u diffiċli li jinkludi kemm il-fegġa ta' theddid ġdid, bħal attakki ibridi u attakki ċibernetiċi, kif ukoll ir-ritorn ta' aktar sfidi konvenzjonali. Fid-dawl ta' dan il-kuntest, kemm iċ-ċittadini Ewropej kif ukoll il-mexxejja politiċi tagħhom huma tal-fehma li hemm aktar xi jrid isir b'mod kollettiv fil-qasam tad-difiża.
- (2) Is-settur tad-difiża huwa kkaratterizzat minn żieda fl-ispejjeż tat-tagħmir tad-difiża u minn spejjeż għoljin għar-riċerka u l-iżvilupp ("R&Ż") li jillimitaw il-varar ta' programmi godda fil-qasam tad-difiża u għandhom impatt dirett fuq il-kompetittività u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-baži industrijali u teknoloġika tad-difiża Ewropea (EDTIB). Minhabba dik iż-żieda fl-ispejjeż, jenhtieg li l-iżvilupp ta' ġenerazzjoni ġdida ta' sistemi ta' difiża ewlenin u ta' teknoloġiji godda ta' difiża jiġi appoġġat fil-livell tal-Unjoni sabiex tiżdied il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri fir-rigward tal-investimenti fit-tagħmir ta' difiża.
- (3) Fil-komunikazzjoni tagħha tat-30 ta' Novembru 2016 'Pjan ta' Azzjoni Ewropew għad-Difiża', il-Kummissjoni impenjat ruħha li tikkomplementa, tisfrutta u tikkonsolida l-isforzi ta' kollaborazzjoni tal-Istati Membri biex jiġu żviluppati kapaċitajiet teknoloġiċi u industrijali tad-difiża li jwieġbu għall-isfidi tas-sigurtà, kif ukoll li trawwem industrija tad-difiża Ewropea kompetittiva, innovattiva u effiċjenti fl-Unjoni kollha u lil hinn minnha. Barra minn hekk, il-Kummissjoni impenjat ruħha li tappoġġa l-holqien ta' suq tad-difiża aktar integrat fl-Unjoni u li trawwem l-użu fis-suq intern ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża Ewropej, biex b'hekk tonqos id-dipendenza minn sorsi mhux tal-Unjoni. B'mod partikolari, il-Kummissjoni pproponiet li jiġi varat Fond Ewropew għad-Difiża biex jappoġġa l-investimenti fir-riċerka kongunta u l-iżvilupp kongunt ta' prodotti u teknoloġija tad-difiża, biex b'hekk jitrawwmu s-sinergiji u l-kosteffettività, u biex jiġu promossi x-xiri u l-manutenzjoni kongunti tat-tagħmir tad-difiża mill-Istati Membri. Jenhtieg li l-Fond Ewropew għad-Difiża jikkomplementa l-finanzjament nazzjonali li diġà jintuża għal dak il-ghan u jaġixxi bħala inċentiv għall-Istati Membri biex jikkooperaw u jinvestu aktar fid-difiża u jappoġġa l-kooperazzjoni tul iċ-ċiklu kollu tal-hajja tal-prodotti u t-teknoloġija tad-difiża.

⁽¹⁾ ĠU C 110, 22.3.2019, p. 75.

⁽²⁾ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' April 2019 (għadha ma gietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u pożizzjoni tal-Kunsill fl-ewwel qari tas-16 ta' Marzu 2021 (għadha ma gietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tad-29 ta' April 2021 (għadha ma gietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

- (4) Il-Fond Ewropew għad-Difiza jenhtieg li jikkontribwixxi għal EDTIB b'saħħitha, kompetittiva u innovattiva u jikkomplementa l-inizjattivi tal-Unjoni għal suq Ewropew tad-difiza aktar integrat u, b'mod partikolari, id-Direttivi 2009/43/KE ⁽³⁾ u 2009/81/KE ⁽⁴⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill adottati fl-2009 dwar it-trasferimenti u l-akkwisti fl-Unjoni fis-settur tad-difiza.
- (5) Sabiex jingħata kontribut għat-tishih tal-kompetittività u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industrija tad-difiza tal-Unjoni, jenhtieg li jiġi stabbilit Fond għad-Difiza Ewropea (il-“Fond”) għal perijodu ta' seba' snin biex it-tul ta' żmien tiegħu jkun allinjat ma' dak tal-qafas finanzjarju pluriennali 2021-2027 (QFP 2021-2027) stabbilit fir-Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽⁵⁾ abbażi ta' approċċ integrat. L-għan tal-Fond huwa li jsaħħah il-kompetittività, l-innovazzjoni, l-effiċjenza u l-awtonomija teknoloġika tal-industrija tad-difiza tal-Unjoni, biex b'hekk jikkontribwixxi għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni billi jappoġġa l-kooperazzjoni transfruntiera bejn l-Istati Membri kif ukoll il-kooperazzjoni bejn l-intrapriżi, iċ-ċentri tar-riċerka, l-amministrazzjonijiet nazzjonali, l-organizzazzjonijiet internazzjonali u l-universitajiet fl-Unjoni kollha, kemm fil-fażi tar-riċerka kif ukoll fil-fażijiet tal-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiza. Biex jinkisbu soluzzjonijiet aktar innovattivi u biex jitravwem suq intern miftuh, jenhtieg li l-Fond jappoġġa u jiffacilita t-tkabbir tal-kooperazzjoni transfruntiera tal-intrapriżi zġhar u medji (“SMEs”) u tal-kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja (“mid-caps”) fis-settur tad-difiza. Fi hdan l-Unjoni, in-nuqqasijiet komuni tal-kapaċità tad-difiza jiġu identifikati fi hdan il-qafas tal-Politika ta' Sigurtà u ta' Difiza Komuni, b'mod partikolari permezz tal-Pjan tal-Iżvilupp tal-Kapaċitajiet (CDP), filwaqt li l-Aġenda Strateġika Globali tar-Riċerka (OSRA) tidentifika wkoll objettivi komuni tar-riċerka fil-qasam tad-difiza.

Proċessi oħra tal-Unjoni, fosthom ir-Rieżami Annwali Koordinat dwar id-Difiza (CARD) u l-Kooperazzjoni Strutturata Permanenti (PESCO) għandhom il-fini li jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-prijoritajiet rilevanti permezz tal-identifikazzjoni u t-tehid ta' opportunitajiet għal kooperazzjoni msahha bil-hsieb li jiġi ssodisfat il-livell ta' ambizzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-sigurtà u d-difiza. Meta xieraq, il-prijoritajiet reġjonali u internazzjonali, inkluż dawk fil-kuntest tal-Organizzazzjoni tat-Trattat tal-Atlantiku tat-Tramuntana, jistgħu jiġu kkunsidrati wkoll, dment li dawn ikunu konformi mal-prijoritajiet tal-Unjoni u ma jwaqqfu lill-ebda Stat Membru jew pajjiż assoċjat milli jippartecipa, filwaqt li jfittxu li jevitaw duplikazzjoni bla bżonn.

- (6) Il-fażi tar-riċerka marbuta mal-iżvilupp tal-kapaċitajiet tad-difiza hija kruċjali, għax tirfed il-kapaċità u l-awtonomija tal-industrija Ewropea biex tiżviluppa prodotti tad-difiza u l-indipendenza tal-Istati Membri bhala utenti finali ta' tali prodotti. Il-fażi tar-riċerka tista' tinkludi riskji sinifikanti, b'mod partikolari marbuta mal-livell baxx ta' maturità u n-natura rivoluzzjonarja tat-teknoloġiji. Il-fażi tal-iżvilupp, li s-soltu tiġi wara l-fażi tar-riċerka, tinvolvi wkoll riskji u spejjeż sinifikanti li jxekklu l-isfruttament ulterjuri tar-riżultati tar-riċerka u jhallu impatt hażin fuq il-kompetittività u l-innovazzjoni tal-industrija tad-difiza tal-Unjoni. Jenhtieg għaldaqstant li l-Fond irawwem ir-rabta bejn il-fażijiet tar-riċerka u tal-iżvilupp.
- (7) Il-Fond ma jappoġġax ir-riċerka bażika, li minflok jenhtieg li tiġi appoġġata permezz ta' programmi ta' finanzjament oħra, iżda l-appoġġ tiegħu jista' jinkludi riċerka fundamentali orjentata lejn id-difiza li aktarx tiffurma l-bażi tas-soluzzjoni għall-problemi jew il-possibilitajiet rikonoxxuti jew mistennija jew biex tohloq possibilitajiet godda.
- (8) Il-Fond jista' jappoġġa azzjonijiet marbuta kemm ma' prodotti u teknoloġiji godda tad-difiza kif ukoll mat-titjib ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiza eżistenti, inkluż l-interoperabbiltà tagħhom. Azzjonijiet għat-titjib tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiza eżistenti jenhtieg li jkun eligibbli biss fejn l-informazzjoni li diġà teżisti u li hija meħtieġa biex titwettagħ l-azzjoni ma tkun soġġetta għal ebda restrizzjoni minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat b'tali mod li l-azzjoni ma tkunx tista' titwettagħ. Meta japplikaw għal finanzjament tal-Unjoni, l-entitajiet ġuridici jenhtieg li jintalbu jipprovdu l-informazzjoni rilevanti biex jiġi stabbilit in-nuqqas ta' restrizzjonijiet. Fin-nuqqas ta' din l-informazzjoni, ma għandu jkun hemm l-ebda finanzjament mill-Unjoni.

⁽³⁾ Direttiva 2009/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Mejju 2009 dwar l-issimplifikar tat-termini u l-kundizzjonijiet tat-trasferimenti ta' prodotti relatati mad-difiza fil-Komunità, (ĠU L 146, 10.6.2009, p. 1).

⁽⁴⁾ Direttiva 2009/81/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-koordinazzjoni tal-proċeduri għall-ghoti ta' ċerti kuntratti ta' xogħlijiet, provvisti u servizzi minn awtoritajiet jew entitajiet kontraenti fl-oqsma tad-difiza u s-sigurtà, u li temenda d-Direttiva 2004/17/KE u d-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 216, 20.8.2009, p. 76).

⁽⁵⁾ Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2093 tas-17 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi l-qafas finanzjarju pluriennali għas-snin mill-2021 sal-2027 (OJ L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

- (9) Jenhtieg li l-Fond jappoġġa azzjonijiet li jwasslu għall-iżvilupp ta' teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża. Billi t-teknoloġiji rivoluzzjonarji jistgħu jkunu bbażati fuq kuncetti jew ideat li joriginaw minn atturi mhux tradizzjonali tad-difiża, jenhtieg li l-Fond jipprevedi biżżejjed flessibilità fir-rigward tal-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati u t-tweqqig ta' tali azzjonijiet.
- (10) Sabiex jiġi żgurat li, fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, l-obbligi internazzjonali tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jiġu rrispettati, l-azzjonijiet marbuta ma' prodotti jew teknoloġiji tad-difiża li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom tkun ipprobita mid-dritt internazzjonali ma għandhomx ikunu appoġġati mill-Fond. F'dak ir-rigward, l-eligibilità tal-azzjonijiet relatati ma' prodotti jew teknoloġiji godda tad-difiża jenhtieg li tkun soġġetta wkoll għall-iżviluppi fid-dritt internazzjonali. Barra minn hekk, l-azzjonijiet għall-iżvilupp ta' armi awtonomi letali mingħajr il-possibilità ta' kontroll uman sinifikattiv fuq deċiżjonijiet dwar l-għażla u l-ingaġġ meta jitwettqu attacchi kontra l-bnedmin jenhtieg li ma jkunux eligibbli għal appoġġ mill-Fond, mingħajr preġudizzju għall-possibilità li jingħata finanzjament għal azzjonijiet għall-iżvilupp ta' sistemi ta' twissija bikrija u kontromiżuri għal finijiet difensivi.
- (11) Il-fatt li huwa diffiċli li jinstab qbil dwar rekwiżiti armonizzati tal-kapaċitajiet tad-difiża u speċifikazzjonijiet jew standards tekniċi komuni jxekkel il-kollaborazzjoni transfruntiera bejn l-Istati Membri u bejn entitajiet ġuridiċi stabbiliti fi Stati Membri differenti. In-nuqqas ta' dawn ir-rekwiżiti, speċifikazzjonijiet u standards wassal għal aktar frammentazzjoni tas-settur tad-difiża, kumplessità teknika, dewmien, spejjeż esagerati, duplikazzjoni bla bżonn kif ukoll inqas interoperabbiltà. Jenhtieg li l-ftehim dwar speċifikazzjonijiet tekniċi komuni jkun prerekwiżit għal azzjonijiet li jinvolvu livell oghla ta' thejġija teknoloġika. Jenhtieg li anki l-attivitajiet li jwasslu għal rekwiżiti armonizzati tal-kapaċitajiet tad-difiża kif ukoll l-attivitajiet immirati biex jappoġġaw il-holqien ta' definizzjoni komuni ta' speċifikazzjonijiet jew standards tekniċi jkunu eligibbli għall-appoġġ mill-Fond, b'mod partikolari meta jrawmu l-interoperabbiltà.
- (12) Peress li l-għan tal-Fond hu li jappoġġa l-kompetittività, l-effiċjenza u l-innovazzjoni tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni billi jingrana u jikkomplementa l-attivitajiet kollaborattivi tar-riċerka u t-teknoloġija fil-qasam tad-difiża u jnaqqas ir-riskji fil-fażi tal-iżvilupp tal-proġetti kooperattivi, jenhtieg li l-azzjonijiet relatati mal-fażijiet tar-riċerka u tal-iżvilupp ta' prodott jew teknoloġija tad-difiża jkunu eligibbli għal appoġġ mill-Fond.
- (13) Peress li l-għan tal-Fond huwa, b'mod partikolari, li jsaħħah il-kooperazzjoni bejn entitajiet ġuridiċi u l-Istati Membri fl-Unjoni kollha, jenhtieg li azzjoni tkun eligibbli għal finanzjament biss jekk tkun ser issir minn entitajiet ġuridiċi li jikkooperaw fi hdan konsorzju ta' mill-inqas tliet entitajiet ġuridiċi eligibbli li jkunu stabbiliti f'mill-inqas tliet Stati Membri jew pajjiżi assoċjati differenti. Jenhtieg li matul il-perijodu shih li fih titwettaq l-azzjoni, mill-inqas tlieta minn daww l-entitajiet ġuridiċi eligibbli stabbiliti f'mill-inqas żewġ Stati Membri jew pajjiżi assoċjati differenti ma jkunux ikkontrollati, direttament jew indirettament, mill-istess entità ġuridika u jenhtieg li ma jikkontrollawx lil xulxin. F'dak il-kuntest, jenhtieg li kontroll tinftiehem li tkun il-kapaċità li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq entità ġuridika b'mod dirett, jew indirett permezz ta' entità ġuridika intermedja waħda jew aktar. B'kont mehud tal-ispeċifità tat-teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża, kif ukoll tal-istudji, l-azzjonijiet jistgħu jitwettqu minn entità ġuridika waħda. Sabiex tissaħħah il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri, jenhtieg li jkun possibbli wkoll li l-Fond jappoġġa akkwist prekommerċjali kongunt.
- (14) Skont id-Deciżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE⁽⁶⁾, l-entitajiet stabbiliti f'pajjiżi jew territorji Extra-Ewropej huma eligibbli għal finanzjament soġġetti għar-regoli u għall-ghanijiet tal-Fond u għal arrangamenti possibbli applikabbli għall-Istat Membru li miegħu l-pajjiż jew it-territorju Extra-Ewropej rilevanti huwa marbut.
- (15) Billi l-Fond għandu l-għan li jtejjeb il-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni, jenhtieg li fil-principju, ikunu biss eligibbli għal appoġġ entitajiet ġuridiċi li jkunu stabbiliti fl-Unjoni jew fil-pajjiżi assoċjati u li ma jkunux soġġetti għal kontroll minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew minn entitajiet ta' pajjiżi terzi mhux assoċjati. F'dak il-kuntest, jenhtieg li kontroll tinftiehem li tkun il-kapaċità li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq entità ġuridika b'mod dirett jew indirett permezz ta' entità ġuridika intermedja waħda jew aktar. Barra minn hekk, sabiex tkun żgurata l-protezzjoni tal-interessi essenzjali tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, jenhtieg li l-infrastruttura, il-facilitajiet, l-assi u r-riżorsi tar-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni appoġġata mill-Fond ikunu jinsabu fit-territorju ta' Stat Membru jew ta' pajjiż assoċjat għat-tul ta' żmien kollu tal-azzjoni, u

⁽⁶⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2013/755/UE tal-25 ta' Novembru 2013 dwar l-assoċjazzjoni tal-pajjiżi u t-territorji *extra-Ewropej* mal-Unjoni Ewropea (Deciżjoni dwar l-Assoċjazzjoni Extra-Ewropea) (ĠU L 344, 19.12.2013, p. 1).

r-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni jenhtieg li jkollhom l-istrutturi maniġerjali eżekuttivi tagħhom fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat. Għaldaqstant, entità ġuridika li tkun stabbilita f'pajjiż mhux assoċjat jew entità ġuridika li tkun stabbilita fl-Unjoni jew f'pajjiż terz assoċjat iżda li l-istrutturi maniġerjali eżekuttivi tagħha jkunu f'pajjiż terz mhux assoċjat jenhtieg li ma tkunx eliġibbli li tkun riċevitur jew sottokuntrattur involut f'azzjoni. Sabiex jitharsu l-interessi essenzjali tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, jenhtieg li daww il-kriterji ta' eliġibbiltà japplikaw ukoll għal finanzjament mogħti permezz ta' akkwist, b'deroga mill-Artikolu 176 tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁷⁾ (ir-'Regolament Finanzjarju').

- (16) F'ċerti ċirkostanzi, jenhtieg li jkun possibbli li ssir deroga mill-prinċipju li r-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni appoġġata mill-Fond ma jkunux soġġetti għal kontroll minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew minn entitajiet ta' pajjiżi terzi mhux assoċjati. F'dak il-kuntest, l-entitajiet ġuridiki stabbiliti fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat li huma kkontrollati minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat jenhtieg li jkunu eliġibbli li jkunu riċevituri jew sottokuntratturi involuti f'azzjoni dment li jiġu ssodisfati l-kondizzjonijiet stretti relatati mal-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Jenhtieg li l-partecipazzjoni ta' dawn l-entitajiet ġuridiki ma tmurx kontra l-għanijiet tal-Fond. L-applikanti jenhtieg li jipprovdu l-informazzjoni rilevanti kollha dwar l-infrastruttura, il-facilitajiet, l-assi u r-riżorsi li jridu jintużaw fl-azzjoni. F'dak ir-rigward, jenhtieg li jitqies ukoll it-thassib tal-Istati Membri rigward is-sigurtà tal-provvista.
- (17) Fil-qafas tal-miżuri restrittivi tal-Unjoni, adottati abbażi tal-Artikoli 29 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) u 215(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), ebda fond jew riżorsa ekonomika ma tista' titqiegħed għad-dispożizzjoni, direttament jew indirettament, ta' persuni ġuridiki, entitajiet jew korpi deżinjati jew għall-vantaġġ tagħhom. Għaldaqstant, tali entitajiet deżinjati, u entitajiet fil-proprjetà jew fil-kontroll tagħhom ma jistgħux jiġu appoġġati mill-Fond.
- (18) Jenhtieg li jingħata finanzjament mill-Unjoni wara sejhiet kompetittivi għal proposti mahruġa f'konformità mar-Regolament Finanzjarju. Madankollu, f'ċerti ċirkostanzi debitament sostanzjati u eċċezzjonali, jista' jingħata finanzjament mill-Unjoni wkoll mingħajr sejhja għal proposti f'konformità mal-punt (e) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 195 tar-Regolament Finanzjarju. Peress li l-għoti ta' finanzjament skont il-punt (e) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 195(tar-Regolament Finanzjarju jikkostitwixxi deroga mir-regola ġenerali li għandu jingħata finanzjament wara sejhiet kompetittivi għal proposti, daww iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jenhtieg li jiġu interpretati b'mod strett. F'dak il-kuntest, biex għotja tingħata mingħajr sejhja għal proposti, il-livell sa fejn l-azzjoni proposta tikkorrispondi mal-għanijiet tal-Fond fir-rigward tal-kollaborazzjoni u l-kompetizzjoni industrijali transfruntiera fil-katina tal-forniment kollha jenhtieg li jiġi vvalutat mill-Kummissjoni bl-assistenza ta' kumitat ta' Stati Membri (il-"kumitat").
- (19) Jekk konsorzju jkun jixtieq jieħu sehem f'azzjoni eliġibbli u l-appoġġ tal-Unjoni tkun ser tieħu l-għamla ta' għotja, il-konsorzju jenhtieg li jahtar wieħed mill-membri tiegħu bhala koordinatur. Jenhtieg li l-koordinatur ikun il-punt ewlieni ta' kuntatt għall-fini tar-relazzjonijiet tal-konsorzju mal-Kummissjoni.
- (20) Fejn azzjoni appoġġata mill-Fond tkun ġestita minn maniġer ta' proġett mahtur mill-Istati Membri jew mill-pajjiżi assoċjati, qabel ma toħroġ il-pagament lir-riċevituri, il-Kummissjoni jenhtieg li tikkonsulta l-maniġer ta' proġett dwar il-progress li jkun sar fir-rigward tal-azzjoni sabiex dan ikun jista' jiżgura li r-riċevituri jirrispettaw l-iskadenzi. Jenhtieg li l-maniġer ta' proġett jipprovdi l-osservazzjonijiet dwar il-progress li jkun sar fir-rigward tal-azzjoni lill-Kummissjoni sabiex din tkun tista' tiddetermina jekk ikunx gew issodisfati l-kondizzjonijiet biex tipproċedi bil-pagament.

⁽⁷⁾ Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċizzjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (21) Il-Fond jenhtieg li jiġi implimentat taht ġestjoni diretta sabiex jiġu massimizzati l-effikaċja u l-effiċjenza tiegħu u biex tiġi żgurata konsistenza shiha ma' inizjattivi oħra tal-Unjoni. Għalhekk, jenhtieg li l-Kummissjoni tibqa' responsabbli għall-proċeduri tal-għażla u tal-ġoti, anki fir-rigward tal-eżami u l-valutazzjoni tal-etika. Madanakollu, f'każijiet sostanzjali, jenhtieg li l-Kummissjoni tkun tista' tinkariga l-kompiti ta' implimentazzjoni tal-baġit għal azzjonijiet speċifiċi appoġġati mill-Fond lill-korpi kif imsemmija fil-punt (c) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 62(1) tar-Regolament Finanzjarju, pereżempju fejn jinhatar maniger ta' proġett mill-Istati Membri li jikkofinanzjaw azzjoni, dment li jiġu sodisfatti r-rekwiżiti tar-Regolament Finanzjarju. Tali inkarigu ta' kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja jgħin biex tiġi razzjonalizzata l-ġestjoni tal-azzjonijiet kofinanzjati u jiżgura koordinazzjoni mingħajr intoppi bejn il-ftehim ta' finanzjament u l-kuntratt iffirmit mill-konsorzju u l-maniger ta' proġett mahtur mill-Istati Membri li jikkofinanzjaw l-azzjoni.
- (22) Biex ikun żgurat li l-azzjonijiet ta' żvilupp iffinanzjati jkunu finanzjarjament vijabbli, jehtieg li l-applikanti juru li l-ispejjeż tal-azzjoni li mhumiex koperti minn finanzjament tal-Unjoni jkunu koperti minn mezzi oħra ta' finanzjament.
- (23) Jenhtieg li l-Istati Membri jkollhom aċċess għal tipi differenti ta' arrangamenti finanzjarji għall-iżvilupp u l-akkwiżizzjoni kongunti ta' kapaċitajiet ta' difiża. Il-Kummissjoni tista' ttiprovdi tipi differenti ta' arrangamenti li l-Istati Membri jistgħu jużaw fuq bażi volontarja biex jindirizzaw l-isfidi għall-iżvilupp u l-akkwist kollaborattivi minn perspettiva ta' finanzjament. L-użu ta' dawn l-arrangamenti finanzjarji jista' jhegġeg iżjed il-varar ta' proġetti kollaborattivi u transfruntiera fil-qasam tad-difiża u jzid l-effiċjenza tal-infiq għad-difiża, inkluż għal proġetti appoġġati mill-Fond.
- (24) Minhabba l-ispeċifiċitajiet tal-industrija tad-difiża, fejn id-domanda tiġi kważi esklużivament mill-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati, li jikkontrollaw ukoll kull akkwizizzjoni ta' prodotti u teknoloġiji relatati mad-difiża, inkluż l-esportazzjonijiet, il-funzjonament tas-settur tad-difiża ma jimxix mar-regoli konvenzjonali u l-mudelli ta' negozju li jirregolaw swieq aktar tradizzjonali. Għalhekk l-industrija ma tistax tiffinanzja hi stess proġetti sostanzjali tar-R&Ż fil-qasam tad-difiża, u l-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati sikwit jiffinanzjaw l-ispejjeż kollha tar-R&Ż. Biex jintlahqu l-għanijiet tal-Fond, b'mod partikolari biex titrawwem il-kooperazzjoni bejn entitajiet ġuridiċi minn Stati Membri u pajjiżi assoċjati differenti, u filwaqt li jitqiesu l-ispeċifiċitajiet tas-settur tad-difiża, jenhtieg li l-azzjonijiet li jsehħu qabel il-fażi tal-iżvilupp tal-prototip jkunu koperti sat-totalità tal-ispejjeż eliġibbli.
- (25) Il-fażi tal-prototipi hija fażi kruċjali fejn normalment l-Istati Membri jew il-pajjiżi assoċjati jiddeċiedu dwar l-investment konsolidat tagħhom u jibdew il-proċess tal-akkwiżizzjoni tal-prodotti jew tat-teknoloġiji tad-difiża futuri tagħhom. Minhabba f'hekk, f'dan l-istadju speċifiku, l-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati jaqblu dwar l-impenji mehtieġa, inkluż il-qsim tal-ispejjeż u s-sjeda tal-proġett. Sabiex tiġi żgurata l-kredibbiltà tal-impenn tagħhom, jenhtieg li, f'każijiet normali, l-appoġġ mill-Fond ma jaqbiżx l-20 % tal-ispejjeż eliġibbli.
- (26) Għall-azzjonijiet ta' wara l-fażi tal-prototipi, jenhtieg li jiġi previst finanzjament sa 80 %. Tali -azzjonijiet, li huma eqreb it-tlestija tal-prodotti u tat-teknoloġija, jaf xorta jkunu jinvolvu spejjeż sostanzjali.
- (27) Il-partijiet ikkonċernati fis-settur tad-difiża jiffaċċjaw spejjeż indiretti speċifiċi, bħal fir-rigward tas-sigurtà. Barra minn hekk, il-partijiet ikkonċernati jaħdmu f'suq speċifiku fejn, fin-nuqqas ta' domanda min-naħa tax-xerrejja, huma ma jistgħux jirkupraw l-ispejjeż tar-R&Ż bl-istess mod bħal dawk fis-settur ċivili. Għaldaqstant huwa xieraq li tithalla li tiġi applikata rata fissa ta' 25 % tal-ispejjeż eliġibbli diretti totali tal-azzjoni kif ukoll il-possibbiltà li jintalbu l-ispejjeż eliġibbli indiretti determinati f'konformità mal-prattiki tas-soltu tal-kontabbiltà tal-ispejjeż tar-ricevitori jekk dawk il-prattiki jkunu aċċettati mill-awtoritajiet nazzjonali tagħhom għal attivitajiet komparabbli fil-qasam tad-difiża u jekk jkunu ġew ikkomunikati lill-Kummissjoni mir-ricevitur.
- (28) Azzjonijiet li jinvolvu l-partecipazzjoni ta' SMEs u kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja transfruntiera jappoġġaw il-ftuh ta' katini tal-provvista u jikkontribwixxu għall-għanijiet tal-Fond. Jenhtieg għalhekk li dawn l-azzjonijiet ikunu eliġibbli għal rata oġhla ta' finanzjament li tkun ta' benefiċċju għall-entitajiet ġuridiċi partecipanti kollha.

- (29) Biex ikun żgurat li l-azzjonijiet iffinanzjati jikkontribwixxu għall-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija tad-difiża Ewropea, hu importanti li l-Istati Membri jkunu behsiebhom jakkwistaw konguntament il-prodott finali jew jużaw it-teknoloġija, b'mod partikolari permezz ta' akkwist transfruntier kongunt, fejn l-Istati Membri jorganizzaw flimkien il-proċeduri tal-akkwist tagħhom b'mod partikolari permezz ta' korp ċentrali tal-akkwisti.
- (30) Sabiex jiġi żgurat li l-azzjonijiet appoġġati mill-Fond jikkontribwixxu għall-kompetittività u l-effiċjenza tal-industrija tad-difiża Ewropea, jenhtieg li dawn ikunu orjentati lejn is-suq, immexxija mid-domanda u kummerċjalment vijabbli fuq perijodu ta' żmien medju sa twil. Jenhtieg għalhekk li l-kriterji tal-eliġibbiltà għal azzjonijiet ta' żvilupp iqisu l-fatt li l-Istati Membri jkollhom l-intenzjoni, anki permezz ta' memorandum ta' qbil jew ittra ta' intenzjoni, li jakkwistaw il-prodott finali, jew jużaw it-teknoloġija, b'mod koordinat. Jenhtieg li l-kriterji tal-ghoti għal azzjonijiet ta' żvilupp iqisu barra minn hekk il-fatt li l-Istati Membri jkunu impenjaw ruhhom, politikament jew ġuridikament, li jużaw, jippossedu jew iżommu b'mod kongunt il-prodott jew it-teknoloġija finali b'mod ikkoordinat.
- (31) Jenhtieg li l-promozzjoni tal-innovazzjoni u tal-iżvilupp teknoloġiku fl-industrija tad-difiża tal-Unjoni ssir b'mod konsistenti mal-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni. Għaldaqstant, jenhtieg li l-kontribuzzjonijiet tal-azzjonijiet għal dawk l-interessi u għall-prijoritajiet tar-riċerka u tal-kapaċità fid-difiża maqbula b'mod komuni mill-Istati Membri jservu bħala kriterju tal-ghoti.
- (32) L-azzjonijiet eliġibbli żviluppjati fil-kuntest ta' proġetti tal-PESCO fil-qafas istituzzjonali tal-Unjoni jenhtieg li jiżguraw kooperazzjoni msahha bejn l-entitajiet ġuridiċi fl-Istati Membri differenti b'mod kontinwu u b'hekk jenhtieg li jikkontribwixxu direttament għall-ghanijiet tal-Fond. Għalhekk, jekk jintgħazlu, jenhtieg li dawn il-proġetti jkunu eliġibbli għal rata oghla ta' finanzjament.
- (33) Il-Kummissjoni ser tqis attivitajiet oħra ffinanzjati permezz ta' Orizzont Ewropa - il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁸⁾ sabiex tevita duplikazzjoni bla bżonn u tiżgura skambju ta' ideat u sinerġiji bejn ir-riċerka ċivili u dik tad-difiża.
- (34) Iċ-ċibersigurtà u ċ-ċiberdifiża qed kulma jmur isiru sfidi aktar importanti u l-Kummissjoni u r-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà għarfu l-htieġa li jiġu stabbiliti sinerġiji bejn l-azzjonijiet taċ-ċiberdifiża fl-ambitu ta' dan ir-Regolament u tal-inizjattivi tal-Unjoni fil-qasam taċ-ċibersigurtà, bhal dawk imħabbra fil-Komunikazzjoni Kongunta tal-Kummissjoni tat-13 ta' Settembru 2017 "Reżiljenza, Deterrenza u Difiża: Il-Bini ta' ċibersigurtà b'sahhitha għall-UE". B'mod partikolari, il-partijiet ikkonċernati jenhtieg li jaħdmu biex isibu sinerġiji bejn id-dimensjonijiet ċivili u tad-difiża taċ-ċibersigurtà, bil-hsieb li tiżdied ir-reżiljenza ċibernetika.
- (35) Jenhtieg li jiġi żgurat approċċ integrat billi jingħaqdu l-attivitajiet koperti bl-Azzjoni Preparatorja fuq ir-Riċerka dwar id-Difiża ("PADR"), li l-Kummissjoni varat f'konformità mal-punt (b) tal-Artikolu 58(2) tar-Regolament Finanzjarju, u l-Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża ('EDIDP') stabbilit bir-Regolament (UE) 2018/1092 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁹⁾, kif ukoll billi jiġu armonizzati l-kondizzjonijiet tal-partecipazzjoni. Tali approċċ integrat jenhtieg li johloq sett aktar koerenti ta' strumenti u jżid l-impatt innovattiv, kollaborattiv u ekonomiku tal-Fond, filwaqt li jiġu evitati d-duplikazzjonijiet bla bżonn u l-frammentazzjoni. Dan jiżgura wkoll li l-Fond jikkontribwixxi għal sfruttament aħjar tar-riżultati tar-riċerka fil-qasam tad-difiża, ikopri d-distakk bejn il-fazijiet tar-riċerka u tal-iżvilupp, filwaqt li jqis l-ispeċifitajiet tas-settur tad-difiża, u jippromwovi l-għamlet kollha ta' innovazzjoni, inkluż it-teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża. Barra minn hekk, jista' wkoll ikunu mistennija effetti kollaterali pożittivi fis-settur ċivili, jekk ikun applikabbli.

⁽⁸⁾ Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni u li jistabbilixxi r-regoli għall-partecipazzjoni fih u t-tixrid tiegħu u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 (ara pagna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

⁽⁹⁾ Regolament (UE) 2018/1092 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 li jistabbilixxi l-Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża bil-ghan li jappoġġa l-kompetittività u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni (ĠU L 200, 7.8.2018, p. 30).

- (36) Fejn ikun xieraq minhabba l-ispeċifitàjiet tal-azzjoni, l-għanijiet tal-Fond jenhtieg li jiġu indirizzati wkoll bi strumenti finanzjarji u garanziji baġitarji permezz tal-Fond InvestEU stabbilit permezz tar-Regolament (UE) 2021/523 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁰⁾.
- (37) L-appoġġ mill-Fond jenhtieg li jintuza biex jiġu indirizzati l-fallimenti tas-suq jew is-sitwazzjonijiet ta' investiment subottimali b'mod proporzjonat, u jenhtieg li l-azzjonijiet ma jidduplikawx jew jeskludu l-finanzjament privat jew ifixklu l-kompetizzjoni fis-suq intern. L-azzjonijiet jenhtieg li jkollhom valur miżjud ċar għall-Unjoni.
- (38) Il-forom ta' finanzjament tal-Unjoni u l-metodi tal-implimentazzjoni tal-Fond jenhtieg li jintgħazlu abbażi tal-kapaċità tagħhom li jilhqg l-oġġettivi speċifiċi tal-azzjonijiet u biex jiksbu r-riżultati, filwaqt li b'mod partikolari jitqiesu l-ispejjeż tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju mistenni ta' nuqqas ta' konformità. Jenhtieg li dik l-għażla tinkludi l-kunsiderazzjoni tal-użu ta' somom f'daqqa, finanzjament b'rata fissa u kostijiet unitarji, kif ukoll finanzjament mhux marbut mal-kostijiet kif imsemmi fl-Artikolu 125(1) tar-Regolament Finanzjarju.
- (39) Il-Kummissjoni jenhtieg li, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tadotta programmi ta' hidma annwali f'konformità mal-għanijiet tal-Fond, u filwaqt li tqis it-tagħlimiet inizjali li hadet mill-EDIDP u mill-PADR. Jenhtieg li waqt l-istabbiliment tal-programmi ta' hidma, il-Kummissjoni jkollha l-assistenza tal-kumitat. Jenhtieg li l-Kummissjoni tagħmel hilita biex issib soluzzjonijiet li jkollhom l-akbar appoġġ possibbli fi hdan il-kumitat. F'dak il-kuntest, jenhtieg li il-kumitat ikun jista' jiltaqa' fil-konfigurazzjoni ta' esperti nazzjonali tas-sigurtà u tad-difiża biex jagħti assistenza speċifika lill-Kummissjoni, inkluż pariri fir-rigward tal-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata fil-qafas tal-azzjonijiet. Huwa fidejn l-Istati Membri biex jahtru r-rappreżentanti rispettivi tagħhom f'dak il-kumitat. Il-membri tal-kumitat jenhtieg li jinghataw opportunitajiet bikrija u effettivi biex jeżaminaw l-abbozzi tal-atti ta' implimentazzjoni u jesprimu l-fehmiet tagħhom.
- (40) Il-kategoriji stabbiliti fil-programmi ta' hidma jenhtieg li jkollhom rekwiżiti funzjonali fejn xieraq sabiex jiċċaraw għall-industrija liema funzjonalitajiet u kompiti jridu jitwettqu permezz tal-kapaċitajiet li jridu jiġu żviluppati. Tali rekwiżiti jenhtieg li jagħtu indikazzjoni ċara dwar il-prestazzjonijiet mistennija iżda jenhtieg li ma jkunux diretti lejn soluzzjonijiet speċifiċi jew entitajiet ġuridiċi speċifiċi u jenhtieg li ma jipprevjenux il-kompetizzjoni fil-livell ta' sejhiet għal proposti.
- (41) Waqt l-iżvilupp tal-programmi ta' hidma, il-Kummissjoni jenhtieg li tiżgura wkoll, permezz ta' konsultazzjonijiet xierqa mal-kumitat, li l-azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp proposti jevitaw d-duplikazzjoni bla bżonn. F'dak il-kuntest, il-Kummissjoni tista' twettaq valutazzjoni minn qabel ta' każijiet ta' duplikazzjoni possibbli bil-kapaċitajiet eżistenti jew bi proġetti ta' riċerka jew ta' żvilupp diġà ffinanzjati fl-Unjoni.
- (42) Jenhtieg li l-Kummissjoni tiżgura l-koerenza tal-programmi ta' hidma matul iċ-ċiklu tal-hajja industrijali tal-prodotti u tat-teknoloġiji fil-qasam tad-difiża.
- (43) Jenhtieg li l-programmi ta' hidma jiżguraw ukoll li azzjonijiet li jippermettu l-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs jibbenefikaw minn sehem kredibbli mill-baġit totali.
- (44) Sabiex tibbenefika mill-għarfien espert tagħha fis-settur tad-difiża, jenhtieg li l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża jkollha l-istatus ta' osservatur fi hdan il-kumitat. Minhabba l-ispeċifitàjiet tal-qasam tad-difiża, jenhtieg li anki s-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna jassisti lill-kumitat.
- (45) Sabiex tiġi żgurata l-effettività ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li tiġi delegata lill-Kummissjoni s-setgħa li tadotta atti skont l-Artikolu 290 TFUE sabiex temenda l-Anness għal dan ir-Regolament fir-rigward tal-indikaturi fejn dan jitqies neċessarju kif ukoll biex tissupplimenta dan ir-Regolament b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet ⁽¹¹⁾. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata partecipazzjoni ugwali fit-thejjija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jitrattaw it-thejjija tal-atti delegati.

⁽¹⁰⁾ Regolament (UE) 2021/523 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Marzu 2021 li jistabbilixxi il-Programm InvestEU u li jemenda r-Regolament (UE) 2015/1017 (ĠU L 107, 26.3.2021, p. 30).

⁽¹¹⁾ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (46) Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li jinghataw setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni fir-rigward tal-adozzjoni ta' programmi ta' hidma u l-ghoti ta' finanzjament lill-azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp magħżula. B'mod partikolari, waqt it-twertiq ta' azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp, jenhtieg li jitqiesu l-ispeċifitàjiet tas-settur tad-difiża, b'mod partikolari r-responsabbiltà tal-Istati Membri, tal-pajjiżi assoċjati jew tat-tnejn li huma għall-ippjanar u l-proċess tal-akkwiżizzjoni. Jenhtieg li daww is-setgħat ikunu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹²⁾.
- (47) Il-Kummissjoni jenhtieg li tistabbilixxi lista ta' esperti indipendenti. Il-kredenzjali ta' sigurtà ta' daww l-esperti indipendenti jenhtieg li jkunu validati mill-Istati Membri rilevanti. Jenhtieg li dik il-lista ma ssirx pubblika. L-esperti indipendenti jenhtieg li jintgħażlu abbażi tal-hiliet, l-esperjenza u l-għarfien tagħhom, b'kont meħud tal-kompiti li jiġu assenjati lilhom. Sa fejn possibbli, meta tahtar l-esperti indipendenti, il-Kummissjoni jenhtieg li tieħu miżuri adatti għall-fini ta' kompożizzjoni bilanċjata fi hdan il-gruppi tal-esperti indipendenti u l-bordijiet ta' evalwazzjoni f'termini ta' varjetà ta' hiliet, esperjenzi, għarfien, diversità ġeografika u ugwaljanza bejn is-sessi, b'kont meħud tas-sitwazzjoni fil-qasam tal-azzjoni. Jenhtieg li jsir ukoll sforz biex ikun hemm rotazzjoni adatta ta' esperti indipendenti u bilanċ xieraq bejn is-settur privat u dak pubbliku.
- (48) Jenhtieg li l-esperti indipendenti la jevalwaw, la jaġħtu pariri u lanqas ma jassistu fi kwistjonijiet li fir-rigward tagħhom ikollhom kwalunkwe konflitt ta' interess, b'mod partikolari fir-rigward tal-pożizzjoni tagħhom meta ssir l-evalwazzjoni. B'mod partikolari, jenhtieg li ma jkunux f'pożizzjoni fejn ikunu jistgħu jużaw l-informazzjoni li taslilhom bi hsara għall-konsorzju li huma jevalwaw.
- (49) Wara l-evalwazzjoni tal-proposti bl-ghajnuna ta' esperti indipendenti, jenhtieg li l-Kummissjoni tagħżel l-azzjonijiet li għandhom jiġu appoġġati mill-Fond. Jenhtieg li l-Istati Membri jiġu infurmati dwar ir-riżultati tal-evalwazzjoni bl-elenku tal-klassifika tal-azzjonijiet magħżula u tal-progress tal-azzjonijiet iffinanzjati.
- (50) Meta jipproponu prodotti jew teknoloġiji godda tad-difiża jew it-titjib ta' prodotti jew teknoloġiji tad-difiża eżistenti, jenhtieg li l-applikanti jintrabtu li jikkonformaw mal-prinċipji etiċi, pereżempju daww relatati mal-benesseri tal-bnedmin u mal-harsien tal-ġenoma uman, riflessi wkoll fid-dritt tal-Unjoni, nazzjonali u internazzjonali rilevanti, fosthom il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u l-Konvenzjoni Ewropea dwar il-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali u, fejn rilevanti, il-Protokoll tagħha. Jenhtieg li l-Kummissjoni teżamina l-proposti b'mod sistematiku sabiex jiġu identifikati daww li jqajmu kwistjonijiet etiċi serji. Fejn ikun xieraq, jenhtieg li tali proposti jiġu soġġetti għal valutazzjoni tal-etika.
- (51) Sabiex jinghata appoġġ lil suq intern miftuħ, jenhtieg li tiġi mheġġa l-l-partecipazzjoni ta' SMEs u kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja transfruntiera, bhala membri ta' konsorzji, sottokuntratturi jew entitajiet ġuridici oħra fil-katina tal-provvista.
- (52) Il-Kummissjoni jenhtieg li tagħmel hilitha biex iżzomm djalogu mal-Istati Membri u mal-industrija biex tiżgura s-suċċess tal-Fond. Bhala koleġislatur u parti kkonċernata ewlenija, anki l-Parlament Ewropew jenhtieg li jkun involut f'dak ir-rigward.
- (53) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għall-Fond, li għandu jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, skont it-tifsira tal-punt 18 tal-Ftehim Interistituzzjonali tas-16 ta' Diċembru 2020 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni Ewropea dwar id-dixiplina baġitarja, il-kooperazzjoni fi kwistjonijiet baġitarji u l-ġestjoni finanzjarja soda, kif ukoll dwar ir-riżorsi proprji l-godda, inkluż pjan direzzjonali għall-introduzzjoni ta' riżorsi proprji godda ⁽¹³⁾ (Ftehim Interistituzzjonali tas-16 ta' Diċembru 2020), għall-Parlament Ewropew u għal-Kunsill waqt il-proċedura baġitarja annwali. Jenhtieg li l-Kummissjoni tiżgura li l-proċeduri amministrattivi jinżammu kemm jista' jkun sempliċi u jinvolvu ammont minimu ta' spejjeż addizzjonali.

⁽¹²⁾ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

⁽¹³⁾ ĠU L 433I, 22.12.2020, p. 28.

- (54) Ir-Regolament Finanzjarju japplika għall-Fond, sakemm ma jkunx speċifikat mod iehor. Ir-Regolament Finanzjarju jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inkluż ir-regoli dwar għotjiet, premjijiet, akkwist, għestjoni indiretta, strumenti finanzjarji, garanziji baġitarji u assistenza finanzjarja.
- (55) Ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill abbażi tal-Artikolu 322 TFUE japplikaw għal dan ir-Regolament. Dawk ir-regoli huma stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju u b'mod partikolari jiddeterminaw il-proċedura għall-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' għotjiet, premjijiet, akkwist, implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu verifiki tar-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 TFUE jinkludu wkoll reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni.
- (56) F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament (UE Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁴⁾, u r-Regolamenti tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 ⁽¹⁵⁾, (Euratom, KE) Nru 2185/96 ⁽¹⁶⁾ u (UE) 2017/1939 ⁽¹⁷⁾, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jridu jiġu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inkluż miżuri relatati mal-prevenzjoni, is-sejbien, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet, inkluż frodi, mal-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod mhux korrett, u, fejn xieraq, mal-impożizzjoni ta' penali amministrattivi. B'mod partikolari, f'konformità mar-Regolamenti (Euratom, KE) Nru 2185/96 u (UE, Euratom) Nru 883/2013, l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) għandu s-setgħa li jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inkluż kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-għan li jiġi stabbilit jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali ohra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) għandu s-setgħa, skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, li jinvestiga u jressaq għall-prosekuzzjoni reati kriminali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁸⁾. F'konformità mar-Regolament Finanzjarju, kwalunkwe persuna jew entità li tirċievi fondi mill-Unjoni trid tikkoopera bis-shih fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, tagħti d-drittijiet u l-aċċess neċessarji lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-Qorti tal-Awdituri u, fir-rigward ta' dawk l-Istati Membri li jipparteċipaw fil-kooperazzjoni msahha skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, lill-UPPE, u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni ta' fondi tal-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

- (57) Il-pajjiżi terzi li huma membri taż-Żona Ekonomika Ewropea (ŻEE) jistgħu jiehdu sehem fil-programmi tal-Unjoni fil-qafas tal-kooperazzjoni stabbilita skont il-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea ⁽¹⁹⁾, li jipprevedi l-implimentazzjoni tal-programmi abbażi ta' deċiżjoni adottata skont dak il-Ftehim. F'dan ir-Regolament jenħtieġ li tiġi introdotta dispożizzjoni speċifika li tirrikjedi li dawk il-pajjiżi terzi jaġhtu d-drittijiet u l-aċċess neċessarji meħtieġa biex l-uffiċjal awtorizzanti responsabbli, l- OLAF u l-Qorti tal-Awdituri biex jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom b'mod komprensiv.
- (58) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim Interstituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet, jenħtieġ li l-Fond jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura f'konformità ma' rekwiżiti speċifiċi ta' monitoraġġ, filwaqt li jiġi evitat piż amministrattiv, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri, kif ukoll ir-regolamentazzjoni żejda. Jenħtieġ li dawk ir-rekwiżiti, fejn xieraq, jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu bhala bażi għall-evalwazzjoni tal-effetti tal-Fond fil-prattika. Il-Kummissjoni jenħtieġ li tawtaq evalwazzjoni interim sa mhux aktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-perijodu ta' implimentazzjoni tal-Fond, inkluż bil-ħsieb li tressaq proposti għal kwalunkwe emenda adatta għal dan ir-Regolament. Jenħtieġ li l-Kummissjoni tawtaq ukoll evalwazzjoni finali fi tmiem il-perijodu ta' implimentazzjoni tal-Fond, li teżamina l-attivitajiet finanzjarji fir-rigward tar-riżultati tal-implimentazzjoni

⁽¹⁴⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jhassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽¹⁵⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽¹⁶⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tippoteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet ohra (GU L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽¹⁷⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (GU L 283, 31.10.2017, p. 1).

⁽¹⁸⁾ Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (GU L 198, 28.7.2017, p. 29).

⁽¹⁹⁾ ĠU L 1, 3.1.1994, p. 3.

finanzjarja u, sa fejn possibbli f'dak il-mument, ir-riżultati tal-implimentazzjoni u l-impatt tal-Fond. F'dak il-kuntest, ir-rapport ta' evalwazzjoni finali jenhtieg ukoll li jgħin biex jiġi identifikat fejn l-Unjoni hija dipendenti fuq pajjiżi terzi għall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiza. Jenhtieg li dak ir-rapport finali janalizza wkoll il-parteci-pazzjoni transfruntiera tal-SMEs u tal-kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja fi proġetti appoġġati mill-Fond kif ukoll il-parteci-pazzjoni tal-SMEs u tal-kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja fil-katina tal-valur globali, u l-kontribut tal-Fond fl-indirizzar tan-nuqqasijiet identifikati fis- CDP, u jenhtieg li jinkludi informazzjoni dwar il-pajjiżi ta' oriġini tar-riċevituri, l-għadd ta' Stati Membri u pajjiżi assoċjati involuti f'azzjonijiet individwali u d-distribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettwali ġġenerati (IPRs). Il-Kummissjoni tista' wkoll tippromovi emendi għal dan ir-Regolament biex tirreagixxi għal żviluppi possibbli matul l-implimentazzjoni tal-Fond.

- (59) Jenhtieg li l-Kummissjoni twettaq monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Fond fuq bażi regolari u jenhtieg li tippreżenta rapport annwali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-progress li jkun sar, inkluż il-mod kif qeġhdin jitqiesu t-tagħlimiet identifikati u t-tagħlimiet mehuda mill-EDIDP u mill-PADR fl-implimentazzjoni tal-Fond. Għal dak il-ghan, jenhtieg li l-Kummissjoni twettaq l-arrangamenti ta' monitoraġġ meħtieġa. Jenhtieg li r-rapport ma jkunx fih informazzjoni sensitiva.
- (60) Filwaqt li jirrifletti l-importanza li jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima f'konformità mal-impenji tal-Unjoni li timplimenta l-Ftehim ta' Pariġi adottat taħt il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Bidla fil-Klima ⁽²⁰⁾ u l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-Nazzjonijiet Uniti, il-Fond jikkontribwixxi għall-integrazzjoni tal-azzjonijiet klimatiki fil-politiki tal-Unjoni u għal kisba ta' mira ġenerali li 30 % tan-nefqa tal-baġit tal-Unjoni tappoġġa l-oġettivi tal-klima. Matul it-tnejja u l-implimentazzjoni tal-Fond ser jiġu identifikati azzjonijiet rilevanti, u dawn jerġġu jiġu valutati fil-kuntest tal-evalwazzjoni interim tiegħu.
- (61) Bħala riflessjoni tal-importanza li jiġi indirizzat it-telf drammatiku tal-bijodiversità, dan ir-Regolament jikkontribwixxi għall-integrazzjoni tal-azzjoni dwar il-bijodiversità fil-politiki tal-Unjoni u għall-kisba tal-ambizzjoni ġenerali li 7,5 % tal-infiq annwali taħt il- QFP 2021-2027 jiġi ddedikat għall-oġettivi tal-bijodiversità fl-2024 u 10 % minnu fl-2026 u fl-2027, filwaqt li jitqiesu s-sovrappożizzjonijiet eżistenti bejn l-għanijiet klimatiki u dawk tal-bijodiversità f'konformità mal-Ftehim Finanzjarju Pluriennali tas-16 ta' Diċembru 2020.
- (62) Billi l-Fond jenhtieg li jappoġġa biss il-fażijiet tar-riċerka u tal-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiza, jenhtieg li l-Unjoni ma jkollhiex, fil-prinċipju, sjieda jew drittijiet ta' IPRs fil-prodotti jew it-teknoloġiji li jirriżultaw mill-azzjonijiet iffinanzjati, dment li l-appoġġ tal-Unjoni ma jkunx mogħti permezz ta' akkwist pubbliku. Madankollu, għall-azzjonijiet ta' riċerka, jenhtieg li l-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati interessati jkunu jistgħu jużaw ir-riżultati tal-azzjonijiet iffinanzjati biex jieħdu sehem fl-iżvilupp kooperattiv ta' segwitu.
- (63) Jenhtieg li l-appoġġ tal-Unjoni la jkun jaffettwa t-trasferiment ta' prodotti relatati mad-difiza fi hdan l-Unjoni skont id-Direttiva 2009/43/KE, u lanqas ma jaffettwa l-esportazzjonijiet ta' prodotti, tagħmir jew teknoloġiji. L-esportazzjoni ta' tagħmir u teknoloġiji militari min-naħa tal-Istati Membri hija rregolata mill-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill 2008/944/PESK ⁽²¹⁾.
- (64) L-użu ta' informazzjoni ta' sfond sensitiva, inkluż data, għarfien espert jew informazzjoni, iġġenerata qabel jew barra l-operat tal-Fond, jew aċċess minn individwi mhux awtorizzati għar-riżultati ġġenerati b'rabta mal-azzjonijiet appoġġati mill-Fond jista' jkollu impatt negattiv fuq l-interessi tal-Unjoni jew ta' Stat Membru wiehed jew aktar. Għaldaqstant, jenhtieg li t-trattament tal-informazzjoni sensitiva jiġi regolat mid-dritt rilevanti tal-Unjoni u dak nazzjonali.
- (65) Sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tal-informazzjoni klassifikata fil-livell meħtieġ, jenhtieg li jkun hemm konformità mal-istandards minimi ta' sigurtà industrijali meta jiġu ffirmati ftehimiet klassifikati ta' fondi u ta' finanzjament. Għal dak il-ghan, u f'konformità mad-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 ⁽²²⁾, il-Kummissjoni trid tgħaddi l-Istruzzjonijiet ta' Sigurtà tal-Programm, inkluż il-Gwida għall-Klassifikazzjoni tas-Sigurtà, bħala parir, lill-esperti indipendenti mahtura mill-Istati Membri.

⁽²⁰⁾ ĠU L 282, 19.10.2016, p. 4.

⁽²¹⁾ Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill 2008/944/PESK tat-8 ta' Diċembru 2008 li tiddefinixxi regoli komuni li jirregolaw il-kontroll ta' esportazzjonijiet ta' teknoloġija u tagħmir militari (ĠU L 335, 13.12.2008, p. 99).

⁽²²⁾ Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444 tat- 13 ta' Marzu 2015 dwar ir-regoli tas-Sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 72, 17.3.2015, p. 53).

- (66) Minhabba li l-għanijiet ta' dan ir-Regolament ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu pjuttost, jinkisbu ahjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 TUE. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jintlahqu dawk l-għanijiet.
- (67) Il-Kummissjoni jenħtieġ li timmaniġġja l-Fond filwaqt li tagħti attenzjoni xierqa lir-rekwiżiti tal-kunfidenzjalità u tas-sigurtà, b'mod partikolari dawk relatati mal-informazzjoni sensittiva, inkluż l-informazzjoni klassifikata.
- (68) Sabiex tiġi żgurata l-kontinwità fl-ghoti ta' appoġġ fil-qasam ta' politika rilevanti u biex l-implimentazzjoni tkun tista' ssir mill-bidu tal-QFP 2021-2027, jenħtieġ li dan ir-Regolament jidhol fis-seħh b'urgenza u jenħtieġ li japplika, b'effett retroattiv, mill-1 ta' Jannar 2021.
- (69) Għalhekk jenħtieġ li r-Regolament (UE) 2018/1092 jithassar,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET KOMUNI APPLIKABBLI GĦAR-RIĊERKA U L-IŻVILUPP

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-Fond Ewropew għad-Difiza ("il-Fond"), kif stabbilit fil-punt (c) tal-Artikolu 1(2) tar-Regolament (UE) 2021/695 għall-perijodu mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Diċembru 2027. It-tul ta' żmien tal-Fond huwa allinjat mat-tul ta' żmien tal-QFP 2021-2027.

Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-għanijiet tal-Fond, il-baġit tiegħu għall-perijodu mill-1 ta' Jannar 2021 sal 31 ta' Diċembru 2027, il-forom ta' finanzjament tal-Unjoni u r-regoli dwar l-ghoti ta' tali finanzjament.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "entità ġuridika" tfisser persuna ġuridika maħluqa u rikonoxxuta bhala tali skont il-liġi tal-Unjoni, il-liġi nazzjonali jew il-liġi internazzjonali, li jkollha personalità ġuridika u l-kapaċità li taġixxi fisimha stess, teżerċita drittijiet u tkun soġġetta għal obbligi, jew entità li ma għandhiex personalità ġuridika kif imsemmi fil-punt (c) tal-l-Artikolu 197(2) tar-Regolament Finanzjarju;
- (2) "applikant" tfisser entità ġuridika li tipprezenta applikazzjoni għal appoġġ mill-Fond wara sejha għal proposti jew f'konformità mal-punt (e) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 195 tar-Regolament Finanzjarju;
- (3) "riċevitur" tfisser entità ġuridika li magħha jkun ġie ffirmat ftehim ta' għoti ta' fondi jew ta' finanzjament jew li tkun giet notifikata b'deċiżjoni ta' għoti ta' fondi jew finanzjament;
- (4) "konsorzju" tfisser grupp kollaborattiv ta' applikanti jew riċevituri li jkun soġġett għal ftehim u li jkun iffurmat biex iwettaq azzjoni taħt il-Fond;
- (5) "koordinatur" tfisser entità ġuridika li tkun membru ta' konsorzju u li tkun inhatret mill-membri kollha tal-konsorzju biex tkun il-punt ewlieni ta' kuntatt għall-fini tar-relazzjonijiet tal-konsorzju mal-Kummissjoni;

- (6) “kontroll” tfisser il-kapaċità li teżerċita influwenza deċiżiva fuq entità ġuridika, b'mod dirett, jew b'mod indirett permezz ta' entità ġuridika intermedja wahda jew aktar;
- (7) “struttura maniġerjali eżekuttiva” tfisser korp ta' entità ġuridika mahtur skont il-liġi nazzjonali, u, fejn applikabbli, li jirrapporta lill-uffiċjal kap eżekuttiv, li jkollu s-setgħa jstabbilixxi l-istrateġija, l-oġġettivi u d-direzzjoni ġenerali tal-entità ġuridika, u li jissorvelja u jwettaq monitoraġġ tat-tehdid ta' deċiżjonijiet maniġerjali;
- (8) “prototip tas-sistema” tfisser mudell ta' prodott jew teknoloġija li jista' juri l-prestazzjoni f'ambjent operazzjonali;
- (9) “kwalifika” tfisser il-proċess kollu biex jintwera li d-disinn ta' prodott, ta' komponent tangibbli jew intangibbli jew ta' teknoloġija relatata mad-difiża jissodisfa r-rekwiżiti speċifikati, filwaqt li tinghata evidenza oġġettiva li turi li jkun għew sodisfatti rekwiżiti partikolari ta' disinn;
- (10) “ċertifikazzjoni” tfisser il-proċess li permezz tiegħu awtorità nazzjonali tiċcertifika li l-prodott, il-komponent tangibbli jew intangibbli, jew it-teknoloġija relatata mad-difiża tikkonforma mar-regolamenti applikabbli;
- (11) “azzjoni ta' riċerka” tfisser azzjoni li tikkonsisti primarjament minn attivitajiet ta' riċerka, b'mod partikolari riċerka applikata u fejn meħtieġ riċerka fundamentali, bil-għan li jinkiseb għarfien ġdid u b'attenzjoni esklużiva għal applikazzjonijiet għad-difiża;
- (12) “azzjoni ta' żvilupp” tfisser azzjoni li tikkonsisti minn attivitajiet orjentati lejn id-difiża primarjament fil-fażi tal-iżvilupp, li tkopri prodotti u teknoloġiji ġodda tad-difiża jew it-titjib ta' dawk eżistenti, għajr il-produzzjoni jew l-użu ta' armi;
- (13) “teknoloġija rivoluzzjonarja għad-difiża” tfisser teknoloġija mtejba jew kompletament ġdida li twassal għal bidla radikali, inkluż bidla tal-paradigma fil-kunċett u t-twettiq tal-affarijiet tad-difiża, billi pereżempju tissostitwixxi teknoloġiji tad-difiża eżistenti jew billi tagħmilhom irrelevanti;
- (14) “intrapriża żgħira u medja” jew “SME” tfisser intrapriża żgħira u medja kif definita fl-Artikolu 2 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE ⁽²³⁾;
- (15) “kumpannija b'kapitalizzazzjoni medja” jew “mid-cap” tfisser intrapriża li mhijiex SME u li timpjega massimu ta' 3 000 persuna, fejn l-għadd tal-membri tal-persunal jiġi kkalkolat f'konformità mal-Artikoli 3 sa 6 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE
- (16) “operazzjoni ta' taħlit” tfisser azzjoni sostnuta mill-baġit tal-Unjoni, inkluż f'faċilità jew pjattaforma ta' taħlit kif definit fil-punt (6) tal-Artikolu 2 tar-Regolament Finanzjarju, li tikkombina forom mhux rimborżabbli ta' appoġġ jew strumenti finanzjarji mill-baġit tal-Unjoni ma' forom rimborżabbli ta' appoġġ minghand istituzzjonijiet tal-iżvilupp jew istituzzjonijiet finanzjarji pubbliċi oħra, kif ukoll minghand istituzzjonijiet finanzjarji kummerċjali u investituri;
- (17) “akkwist prekkummerċjali” tfisser l-akkwist ta' servizzi ta' riċerka u żvilupp li jinvolvi l-qsam tar-riskji u l-benefiċċji skont il-kundizzjonijiet tas-suq, u l-iżvilupp kompetittiv f'fażijiet, fejn ikun hemm separazzjoni ċara tas-servizzi ta' riċerka u żvilupp akkwistati mill-użu ta' volumi kummerċjali ta' prodotti finali;
- (18) “maniġer ta' proġett” tfisser kwalunkwe awtorità kontraenti stabbilita fi Stat Membru jew f'pajjiż assoċjat, mahtura minn Stat Membru jew pajjiż assoċjat jew minn grupp ta' Stati Membri jew pajjiżi assoċjati biex timmaniġġja proġetti multinazzjonali ta' armament fuq bażi permanenti jew ad hoc;
- (19) “riżultati” tfisser kwalunkwe effett tangibbli jew intangibbli tal-azzjoni, bħal data, għarfien espert jew informazzjoni, ta' kwalunkwe forma jew natura, u sew jekk jista' jithares jew le, kif ukoll kwalunkwe dritt marbut miegħu, inkluż drittijiet ta' proprjetà intellettuali;
- (20) “informazzjoni ġdida” tfisser data, għarfien espert jew informazzjoni ġġenerata fil-funzjonament tal-Fond, irrISPettivament mill-forma jew in-natura tagħha;

⁽²³⁾ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriži mikro, żgħar u medji (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (21) "informazzjoni klassifikata" tfisser informazzjoni jew materjal, fi kwalunkwe forma, li l-iżvelar mhux awtorizzat tiegħu jista' jikkawża livelli differenti ta' preġudizzju għall-interessi tal-Unjoni, jew ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri, u li jkollha marka ta' klassifikazzjoni tal-UE jew marka ta' klassifikazzjoni korrispondenti, kif stabbilit fil-Ftehim bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea, imlaqqgħin fil-Kunsill, dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata skambjata fl-interessi tal-Unjoni Ewropea ⁽²⁴⁾;
- (22) "informazzjoni sensitiva" tfisser informazzjoni u data, inkluż informazzjoni klassifikata, li trid tiġi protetta minn aċċess jew żvelar mhux awtorizzat minhabba obbligi stipulati fil-liġi tal-Unjoni jew dik nazzjonali jew sabiex titħares il-privatezza jew is-sigurtà ta' persuna fiżika jew ġuridika;
- (23) "rapport speċjali" tfisser kisba tangibbli speċifika ta' azzjoni ta' riċerka li tiġbor fil-qosor ir-riżultati tagħha, tagħti informazzjoni estensiva fuq il-prinċipji bażiċi, l-għanijiet, l-eżiti, il-proprjetajiet bażiċi, it-testijiet imwettqa, il-benefiċċji potenzjali, l-applikazzjonijiet tad-difiża potenzjali u d-direzzjoni tal-isfruttament mistenni tar-riċerka favur l-iżvilupp, inkluż informazzjoni dwar is-sjeda ta' drittijiet ta' proprjetà intellettwali iżda li ma jehtigux l-inklużjoni ta' informazzjoni dwar id-drittijiet ta' proprjetà intellettwali;
- (24) "entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat" tfisser entità ġuridika li tkun stabbilita f'pajjiż terz mhux assoċjat jew, meta tkun stabbilita fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat, li jkollha l-istrutturi manigġerjali eżekuttivi tagħha f'pajjiż terz mhux assoċjat.

Artikolu 3

Għanijiet

1. L-għan generali tal-Fond hu li jrawwem il-kompetittività, l-effiċjenza u l-kapaċità ta' innovazzjoni tal-baži industrijali u teknoloġika Ewropea tad-difiża (EDTIB) fl-Unjoni kollha, u dan jikkontribwixxi għall-awtonomija strateġika tal-Unjoni u għal-libertà ta' azzjoni tagħha, billi jingħata appoġġ għal azzjonijiet kollaborattivi u kooperazzjoni transfruntiera bejn entitajiet ġuridici mal-Unjoni kollha, b'mod partikolari l-SMEs u l-kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja, kif ukoll billi tissahħaħ u tittejjeb l-aġilità kemm tal-katini tal-provvista kif ukoll tal-katini tal-valur tad-difiża, u titkabbar il-kooperazzjoni transfruntiera bejn l-entitajiet ġuridici u jitravwem sfruttament ahjar tal-potenzjal industrijali tal-innovazzjoni, tar-riċerka u tal-iżvilupp teknoloġiku, f'kull stadju taċ-ċiklu tal-hajja industrijali tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża.

2. Il-Fond għandu jkollu dawn l-għanijiet speċifiċi li ġejjin:

- (a) li jappoġġa riċerka kollaborattiva li tista' tagħti spinta sinifikanti lill-prestazzjoni tal-kapaċitajiet futuri fl-Unjoni kollha, bil-għan li tiġi massimizzata l-innovazzjoni u jiġu introdotti prodotti u teknoloġiji godda tad-difiża, inkluż teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża, u bil-għan li jsir l-aktar użu effiċjenti tal-infiq għar-riċerka fil-qasam tad-difiża fl-Unjoni;
- (b) li jappoġġa l-iżvilupp kollaborattiv ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża, biex b'hekk jingħata kontribut biex tiżdied l-effiċjenza tal-infiq fuq id-difiża fl-Unjoni, jinkisbu ekonomiji ta' skala akbar, jonqos ir-riskju ta' duplikazzjoni bla bżonn u b'hekk jitravwem it-tixrid fis-suq ta' prodotti u teknoloġiji Ewropej tad-difiża, u tonqos il-frammentazzjoni tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża fl-Unjoni kollha, li fl-aħħar mill-aħħar iwassal għal zieda fl-istandardizzazzjoni tas-sistemi tad-difiża u għal aktar interoperabbiltà bejn il-kapaċitajiet tal-Istati Membri.

Tali kollaborazzjoni għandha tkun konsistenti mal-prijoritajiet tal-kapaċità tad-difiża miftiehma b'mod komuni mill-Istati Membri fil-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni (PESK) u b'mod partikolari fil-kuntest tas-CDP.

B'rabta ma' dak, il-prijoritajiet reġjonali u internazzjonali, meta jservu l-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni kif determinati skont il-PESK, u filwaqt li titqies il-htieġa li tiġi evitata d-duplikazzjoni bla bżonn, jistgħu wkoll jitqiesu, fejn xieraq, fejn dawn ma jeskludux il-possibbiltà tal-partecipazzjoni ta' kwalunkwe Stat Membru jew pajjiż assoċjat.

⁽²⁴⁾ Ftehim bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea, imlaqqgħin fil-Kunsill, dwar il-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata skambjata fl-interessi tal-Unjoni Ewropea (ĠU C 202, 8.7.2011, p. 13).

Artikolu 4

Il-baġit

1. F'konformità mal-Artikolu 12(1) tar-Regolament (UE) 2021/695 il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Fond għall-perijodu mill-1 ta' Jannar 2021 sal-31 ta' Dicembru 2027 għandu jkun ta' EUR 7 953 000 000 bi prezzijiet attwali.
2. Id-distribuzzjoni tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 għandha tkun:
 - (a) EUR 2 651 000 000 għal azzjonijiet ta' riċerka;
 - (b) EUR 5 302 000 000 għal azzjonijiet ta' żvilupp.

Sabiex tilqa' għal ċirkostanzi imprevisti jew għal żviluppi u għal bżonnijiet godda, il-Kummissjoni tista' talloka mill-ġdid l-ammont allokat għall-azzjonijiet ta' riċerka jew ta' żvilupp, sa massimu ta' 20 %.

3. L-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 jista' wkoll jintuża għal assistenza teknika u amministrattiva għall-implimentazzjoni tal-Fond, bħall-attivitajiet ta' thejjiġa, monitoraġġ, kontroll, awditjar u evalwazzjoni, inkluż id-disinn, l-istabbiliment, it-thaddim u l-manutenzjoni ta' sistemi tat-teknoloġija tal-informazzjoni korporattivi.
4. Tal-anqas 4 % u sa 8 % tal-pakkett finanzjarju msemmi fil-paragrafu 1 għandu jiġi allokat għal sejhiet għal proposti jew għoti ta' finanzjament li jappoġġaw teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża.

Artikolu 5

Pajjiżi assoċjati

Il-Fond għandu jkun miftuħ għall-partecipazzjoni tal-membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles li huma membri fiż-ŻEE, f'konformità mal-kundizzjonijiet stabbiliti fil-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea (pajjiżi assoċjati).

Artikolu 6

Appoġġ għal teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża

1. Il-Kummissjoni għandha, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tagħti finanzjament wara konsultazzjonijiet miftuħa u pubbliċi dwar teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża fl-oqsma ta' intervent definiti fil-programmi ta' hidma msemmija fl-Artikolu 24. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 34(2).
2. Il-programmi ta' hidma għandhom jistabbilixxu l-aktar forom xierqa ta' finanzjament għat-teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża.

Artikolu 7

Etika

1. L-azzjonijiet imwettqa permezz tal-Fond għandhom ikunu konformi mal-liġi tal-Unjoni, nazzjonali u internazzjonali rilevanti, inkluż il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. Barra minn hekk, dawk l-azzjonijiet għandhom ikunu konformi mal-prinċipji etiċi riflessi wkoll fil-liġi tal-Unjoni, nazzjonali u internazzjonali rilevanti.
2. Qabel jiġi ffirmat ftehim ta' finanzjament, il-proposti għandhom jiġu eżaminati mill-Kummissjoni fuq il-bażi ta' awtovalutazzjoni tal-etika mhejjija mill-konsorzju, sabiex jiġu identifikati dawk li jqajmu kwistjonijiet etiċi serji, inkluż b'raba mal-kundizzjonijiet li skonthom jridu jitwettqu l-attivitajiet. Fejn xieraq, tali proposti għandhom jiġu soġġetti għal valutazzjoni tal-etika.

L-eżami u l-valutazzjoni tal-etika għandhom isiru mill-Kummissjoni, bl-appoġġ ta' esperti indipendenti mahtura f'konformità mal-Artikolu 26. Dawk l-esperti għandhom ikunu gejjin minn ambjenti varji, b'mod partikolari għandu jkollhom għarfien espert rikonoxxut dwar l-etika tad-difiża u għandhom ikunu ċittadini ta' firxa kemm jista' jkun wiesgħa ta' Stati Membri.

Il-kundizzjonijiet li skonthom jridu jitwettqu l-attivitajiet bi kwistjonijiet etikament sensittivi għandhom jiġu speċifikati fil-ftehim ta' finanzjament.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-proċeduri tal-etika jkunu kemm jista' jkun trasparenti u għandha tinkludihom fir-rapport ta' evalwazzjoni interim tagħha f'konformità mal-Artikolu 29

3. L-entitajiet ġuridiċi li jieħdu sehem fl-azzjoni għandhom jiksbu l-approvazzjonijiet rilevanti kollha, jew dokumenti oħra mitluba mill-kumitati tal-etika lokali jew nazzjonali u minn korpi oħrajn, bħal awtoritajiet tal-protezzjoni tad-data, qabel il-bidu tal-attivitajiet rilevanti. Dawk l-approvazzjonijiet u d-dokumenti oħra għandhom jinżammu u jingħataw lill-Kummissjoni fuq talba.

4. Proposti li jitqiesu li mhumiex aċċettabbli etikament għandhom jiġu miċhuda.

Artikolu 8

Implimentazzjoni u forom ta' finanzjament tal-Unjoni

1. Il-Fond għandu jiġi implimentat b'gestjoni diretta f'konformità mar-Regolament Finanzjarju.

2. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, f'kazijiet sostanzjali, jistgħu jitwettqu azzjonijiet speċifiċi b'gestjoni indiretta mill-korpi kif imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 62(1)tar-Regolament Finanzjarju. Dan ma għandux jinkludi l-proċedura tal-għażla u tal-għoti, imsemmija fl-Artikolu 11 ta' dan ir-Regolament.

3. Il-Fond jista' jipprovi finanzjament f'konformità mar-Regolament Finanzjarju, permezz ta' għotjiet, premji u akkwist, u fejn xieraq minhabba l-ispeċifiċitajiet tal-azzjoni, permezz ta' strumenti finanzjarji fi ħdan operazzjonijiet ta' taħlit.

4. L-operazzjonijiet ta' taħlit għandhom jitwettqu f'konformità mat-Titolu X tar-Regolament Finanzjarju u r-Regolament UE 2021/523.

5. L-istrumenti finanzjarji għandhom jiġu strettament diretti biss għar-riċevituri.

Artikolu 9

Entitajiet ġuridiċi eliġibbli

1. Ir-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni għandhom ikunu stabbiliti fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat.

2. L-infrastruttura, il-facilitajiet, l-assi u r-riżorsi tar-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni li jintużaw għall-finijiet ta' azzjoni appoġġata mill-Fond għandhom ikunu jinsabu fit-territorju ta' Stat Membru jew ta' pajjiż assoċjat għat-tul ta' żmien kollu ta' azzjoni, u l-istrutturi maniġerjali eżekuttivi tagħhom għandhom ikunu stabbiliti fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat.

3. Għall-finijiet ta' azzjoni appoġġata mill-Fond, ir-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni ma għandhomx ikunu soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat.

4. B'deroga mill-paragrafu 3, entità ġuridika stabbilita fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat u kkontrollata minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat għandha tkun eliġibbli li tkun riċevitur jew sottokuntrattur involut f'azzjoni biss jekk jingħataw lill-Kummissjoni l-garanziji approvati mill-Istat Membru jew mill-pajjiż assoċjat li fih tkun stabbilita f'konformità mal-proċeduri nazzjonali tiegħu. Dawk il-garanziji jistgħu jirreferu għall-istruttura maniġerjali eżekuttiva tal-entità ġuridika stabbilita fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat. Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru jew mill-pajjiż assoċjat li fih tkun stabbilita l-entità ġuridika, dawk il-garanziji jistgħu jirreferu wkoll għal drittijiet governattivi speċifiċi fil-kontroll fuq l-entità ġuridika.

Il-garanziji għandhom jipprovdu assigurazzjonijiet li l-involvement f'azzjoni ta' tali entità ġuridika ma jmurx kontra l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha kif stabbiliti fil-qafas tal-PESK skont it-Titolu V tat-TUE, jew l-għanijiet stipulati fl-Artikolu 3 ta' dan ir-Regolament. Il-garanziji għandhom jikkonformaw ukoll mal-Artikoli 20 u 23 ta' dan ir-Regolament. Il-garanziji għandhom b'mod partikolari jissostanzjaw li, għall-finijiet ta' azzjoni, hemm fis-seħh miżuri biex jiġi żgurat li:

- (a) il-kontroll fuq l-entità ġuridika ma jiġix eżerċitat b'mod li jillimita jew jirrestringi l-abbiltà tagħha li twettaq l-azzjoni u tikseb riżultati, li jimponi restrizzjonijiet b'rabta mal-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi, ir-riżorsi, il-propjetà intellettuali jew l-għarfien espert tagħha meħtieġa għall-finijiet tal-azzjoni, jew li jimmina l-kapaċitajiet u l-istandards tagħha meħtieġa għat-twettiq tal-azzjoni;
- (b) jiġi evitat aċċess minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat għal informazzjoni sensittiva relatata mal-azzjoni u l-impjegati jew persuni oħra involuti fl-azzjoni jkollhom approvazzjoni tas-sigurtà nazzjonali mahruġa minn Stat Membru jew minn pajjiż assoċjat, fejn xieraq;
- (c) is-sjieda tal-propjetà intellettuali li tkun ġeġja mill-azzjoni u r-riżultati tagħha jibqgħu għand ir-riċevitur matul l-azzjoni u wara li din titlesta, ma jkunux soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat, u la jiġu esportati 'l barra mill-Unjoni jew 'il barra minn pajjiżi assoċjati u lanqas ma jkunu aċċessibbli minn barra l-Unjoni jew minn barra l-pajjiżi assoċjati mingħajr l-approvazzjoni tal-Istat Membru jew il-pajjiż assoċjat li fih tkun stabbilita l-entità ġuridika u f'konformità mal-għanijiet stipulati fl-Artikolu 3.

Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru jew mill-pajjiż assoċjat li fih tkun stabbilita l-entità ġuridika, jistgħu jiġu pprovduti garanziji addizzjonali.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-kumitat imsemmi fl-Artikolu 34 bi kwalunkwe entità ġuridika li titqies eliġibbli f'konformità ma' dan il-paragrafu.

5. Fejn ma jkunx hemm sostituti kompetittivi faċilment disponibbli fl-Unjoni jew f'pajjiż assoċjat, ir-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni jistgħu jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-faċilitajiet u r-riżorsi tagħhom li jinsabu jew li jinżammu barra mit-territorju tal-Istati Membri jew tal-pajjiżi assoċjati dment li tali użu ma jmurx kontra l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, ikun konsistenti mal-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3 u jikkonforma mal-Artikoli 20 u 23.

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitajiet ma għandhomx ikunu eliġibbli għal appoġġ mill-Fond.

6. Meta jwettqu azzjoni eliġibbli, ir-riċevituri u s-sottokuntratturi involuti f'azzjoni jistgħu wkoll jikkooperaw ma' entitajiet ġuridici stabbiliti barra mit-territorju tal-Istati Membri jew ta' pajjiżi assoċjati, jew ikkontrollati minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat, inkluż billi jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-faċilitajiet u r-riżorsi ta' tali entitajiet ġuridici, dment li dan ma jmurx kontra l-interessi ta' sigurtà u ta' difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Tali kooperazzjoni għandha tkun konsistenti mal-għanijiet stipulati fl-Artikolu 3 u għandha tikkonforma mal-Artikoli 20 u 23.

Ma għandu jkun hemm ebda aċċess mhux awtorizzat minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità oħra ta' pajjiż terz mhux assoċjat għal informazzjoni klassifikata relatata mat-twettiq tal-azzjoni u għandhom jiġu evitati effetti negattivi potenzjali fuq is-sigurtà tal-provvista tal-inputs kritiċi għall-azzjoni.

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitajiet ma għandhomx ikunu eliġibbli għal appoġġ mill-Fond.

7. L-applikanti għandhom jipprovdu l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-valutazzjoni tal-kriterji ta' eliġibbiltà. Fil-każ ta' bidla waqt it-twettiq ta' azzjoni li tista' titfa' dubju fuq l-issodisfar tal-kriterji ta' eliġibbiltà, l-entità ġuridika rilevanti għandha tinforma lill-Kummissjoni, li għandha tivvaluta jekk dawk il-kriterji ta' eliġibbiltà jibqgħux jiġu sodisfatti u għandha tindirizza l-impatt potenzjali ta' dik il-bidla fuq il-finanzjament tal-azzjoni.

8. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "sottokuntratturi involuti f'azzjoni" tirreferi għal sottokuntratturi b'relazzjoni kuntrattwali diretta ma' riċevitur, sottokuntratturi oħra li għalihom huwa allokata mill-anqas 10 % tal-ispejjeż eliġibbli totali tal-azzjoni, u sottokuntratturi li jistgħu jeħtieġu aċċess għal informazzjoni klassifikata sabiex iwettqu l-azzjoni. Is-sottokuntratturi involuti f'azzjoni mhumiex membri tal-konsorzju.

Artikolu 10

Azzjonijiet eliġibbli

1. Għall-finanzjament għandhom ikunu eliġibbli biss azzjonijiet li jimplimentaw l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3.
2. Il-Fond għandu jagħti appoġġ lill-azzjonijiet li jkopru prodotti u teknoloġiji godda tad-difiża kif ukoll it-titjib tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża eżistenti dment li l-użu tal-informazzjoni li kienet teżisti qabel, mehtieġa biex titwettaq l-azzjoni għat-titjib, ma tkunx soġġetta għal restrizzjoni minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat, direttament, jew indirettament permezz ta' entità ġuridika intermedjarja waħda jew aktar, b'tali mod li l-azzjoni ma tkunx tista' titwettaq.
3. Azzjoni eliġibbli għandha tkun relatata ma' waħda jew aktar mill-attivitajiet li ġejjin:
 - (a) attivitajiet li għandhom il-mira li joħolqu, jirfdu u jtejbu għarfien, prodotti u teknoloġiji, inkluż teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża, li jista' jkollhom effetti sinifikanti fil-qasam tad-difiża;
 - (b) attivitajiet li għandhom il-mira li jżidu l-interoperabbiltà u r-reżiljenza, inkluż il-produzzjoni u l-iskambju siguri tad-data, biex tinkiseb hakma ta' teknoloġiji kritiċi tad-difiża, biex tissaħħah is-sigurtà tal-provvista jew biex ikun jista' jsir l-isfruttament effettiv tar-riżultati għal prodotti u teknoloġiji tad-difiża;
 - (c) studji, bħal studji ta' fattibilità biex tiġi esplorata l-fattibilità ta' prodotti, teknoloġiji, proċessi, servizzi u soluzzjonijiet godda jew imtejba;
 - (d) id-disinn ta' prodott, komponent tangibbli jew intangibbli, jew teknoloġija tad-difiża kif ukoll id-definizzjoni tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li fuq il-bażi tagħhom ikun ġie żviluppat tali disinn inkluż kwalunkwe test parzjali għal tnaqqis tar-riskju f'ambjent industrijali jew rappreżentattiv;
 - (e) il-holqien ta' prototipi tas-sistema ta' prodott, komponent jew teknoloġija tangibbli jew intangibbli, relatati mad-difiża;
 - (f) l-ittestjar ta' prodott, komponent tangibbli jew intangibbli, jew teknoloġija tad-difiża;
 - (g) il-kwalifikazzjoni ta' prodott, komponent tangibbli jew intangibbli, jew teknoloġija tad-difiża;
 - (h) iċ-certifikazzjoni ta' prodott, komponent tangibbli jew intangibbli, jew teknoloġija tad-difiża;
 - (i) l-iżvilupp ta' teknoloġiji jew assi li jżidu l-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża;
4. L-azzjoni għandha titwettaq minn entitajiet ġuridiċi li jikkooperaw fi ħdan konsorzju ta' mill-inqas tliet entitajiet ġuridiċi eliġibbli li jkunu stabbiliti f'mill-anqas tliet Stati Membri jew pajjiżi assoċjati differenti. Tul il-perijodu kollu li matulu titwettaq l-azzjoni, mill-inqas tlieta minn dawk l-entitajiet ġuridiċi eliġibbli stabbiliti f'mill-anqas żewġ Stati Membri differenti jew pajjiżi assoċjati ma għandhomx jiġu kkontrollati, direttament jew indirettament, mill-istess entità ġuridika u ma għandhomx jikkontrollaw lil xulxin.
5. Il-paragrafu 4 m'għandux japplika għal azzjonijiet relatati ma' teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża jew għall-attivitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-paragrafu 3.
6. L-azzjonijiet għall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom hu pprojbit mil-liġi internazzjonali applikabbli, ma għandhomx ikunu eliġibbli għal appoġġ mill-Fond.

Barra minn hekk, azzjonijiet għall-iżvilupp ta' armi awtonomi letali mingħajr il-possibbiltà ta' kontroll uman sinifikattiv fuq deċiżjonijiet tal-għażla u l-intervent meta jsiru attacchi kontra l-bnedmin ma għandhomx ikunu eliġibbli għal appoġġ mill-Fond, mingħajr pteġudizzju għall-possibbiltà li jingħata finanzjament għal azzjonijiet għall-iżvilupp ta' sistemi ta' twissija bikrija u kontromiżuri għal finijiet difensivi.

*Artikolu 11***Il-proċedura tal-għażla u tal-għoti**

1. Għandu jinghata finanzjament mill-Unjoni wara sejhiet kompetittivi għal proposti mahruġa f'konformità mar-Regolament Finanzjarju.

F'ċerti ċirkostanzi ta' eċċezzjoni u sostanzjati kif misthoqq, jista' jinghata wkoll finanzjament mill-Unjoni mingħajr sejha għal proposti f'konformità mal-punt (e) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 195 tar-Regolament Finanzjarju.

2. Il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tagħti l-finanzjament imsemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 34(2).

*Artikolu 12***Kriterji tal-għoti**

Kull proposta għandha tiġi vvalutata fuq il-bażi ta' dawn il-kriterji li ġejjin:

- (a) il-kontribut tagħha għall-eċċellenza jew il-potenzjal ta' revoluzzjoni fil-qasam tad-difiża b'mod partikolari billi jintwera li r-riżultati mistennija tal-azzjoni proposta jipprezentaw vantaġġi sinifikanti fuq il-prodotti jew it-teknoloġiji eżistenti tad-difiża;
- (b) il-kontribut tagħha għall-innovazzjoni u l-iżvilupp teknoloġiku tal-industrija Ewropea tad-difiża, b'mod partikolari billi jintwera li l-azzjoni proposta tinkludi kuncetti u approċċi innovattivi jew ġodda, titjib teknoloġiku ġdid promettenti għall-futur jew l-applikazzjoni ta' teknoloġiji jew kuncetti li qatt ma kienu ġew applikati fis-settur tad-difiża, filwaqt li tiġi evitata duplikazzjoni bla bżonn;
- (c) il-kontribut tagħha għall-kompetittività tal-industrija Ewropea tad-difiża billi jintwera li l-azzjoni proposta tkun b'mod ċar bilanċ pożittiv bejn il-kosteffiċjenza u l-effettività, u għalhekk tohloq opportunitajiet ġodda għas-suq fl-Unjoni kollha u lil hinn minnha u jiġi aċċellerat it-tkabbir ta' kumpanniji madwar l-Unjoni;
- (d) il-kontribut tagħha għall-awtonomija tal-EDTIB, inkluż billi tiżdied in-nondipendenza fuq sorsi mhux tal-UE u tissahhah is-sigurtà tal-provvista, u għall-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni f'konformità mal-prijoritajiet imsemmija fl-Artikolu 3;
- (e) il-kontribut tagħha għall-holqien ta' kooperazzjoni transfruntiera ġdida bejn entitajiet ġuridiċi stabbiliti fi Stati Membri jew pajjiżi assoċjati, b'mod partikolari SMEs u mid-caps b'partecipazzjoni sostanzjali fl-azzjoni, bħala riċevituri, sottokuntratturi jew bħala entitajiet ġuridiċi oħra fil-katina tal-provvista, u li huma stabbiliti fi Stati Membri jew f'pajjiżi assoċjati għajr daww fejn huma stabbiliti l-entitajiet ġuridiċi li jikkooperaw f'konsorzju li mhumiex SMEs jew mid-caps;
- (f) il-kwalità u l-effiċjenza tat-twettiq tal-azzjoni.

*Artikolu 13***Rati ta' kofinanzjament**

1. Il-Fond għandu jiffinanzja sa 100 % tal-ispejjeż eliġibbli ta' attività msemmija fl-Artikolu 10(3) ta' dan ir-Regolament, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 190 tar-Regolament Finanzjarju.

2. Permezz ta' deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu:

- (a) għall-attivitàjiet imsemmija fil-punt (e) tal-Artikolu 10(3), l-appoġġ mill-Fond ma għandux jaqbeż l-20 % tal-ispejjeż eliġibbli;
- (b) għall-attivitàjiet imsemmija fil-punti (f), (g) u (h) tal-Artikolu 10(3), l-appoġġ mill-Fond ma għandux jaqbeż it-80 % tal-ispejjeż eliġibbli.

3. Għall-azzjonijiet tal-iżvilupp, ir-rati ta' għoti ta' finanzjament għandhom jizjeddu fil-kazijiet li ġejjin:
- (a) azzjoni żviluppata fil-kuntest ta' proġett tal-PESCO, kif stabbilit bid-Deċiżjoni tal-Kunsill (PESK) 2017/2315 ⁽²⁵⁾, tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda b'10 punti perċentwali addizzjonali;
 - (b) attività tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda, kif imsemmi f'dan il-punt, fejn mill-inqas 10 % tal-ispejjeż totali eliġibbli tal-attività jġu allokati lil SMEs stabbiliti fi Stati Membri jew f'pajjiżi assoċjati u li jipparteċipaw fl-attività bhala riċevituri, sottokuntratturi jew entitajiet ġuridiċi oħra fil-katina tal-provvista.
- Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għall-perċentwal tal-ispejjeż eliġibbli totali tal-attività allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri jew f'pajjiżi assoċjati li fihom huma stabbiliti riċevituri li mhumiex SMEs u li jipparteċipaw fl-attività bhala riċevituri, sottokuntratturi jew entitajiet ġuridiċi oħra fil-katina tal-provvista, sa 5 punti perċentwali addizzjonali.
- Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għad-doppju tal-perċentwal tal-ispejjeż eliġibbli totali tal-attività allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri jew f'pajjiżi assoċjati barra minn dawk li fihom ikunu stabbiliti riċevituri li mhumiex SMEs u li jipparteċipaw fl-attività bhala riċevituri, sottokuntratturi jew entitajiet ġuridiċi oħra fil-katina tal-provvista;
- (c) attività tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament miżjuda b'10 punti perċentwali addizzjonali fejn mill-inqas 15 % tal-ispejjeż eliġibbli totali tal-attività jġu allokati għal mid-caps stabbiliti fl-Istati Membri jew f'pajjiżi assoċjati.

Iż-żieda ġenerali fir-rata ta' finanzjament ta' attività wara l-applikazzjoni tal-punti (a), (b) u (c) ma għandhiex taqbeż 35 punt perċentwali.

L-appoġġ mill-Fond, inkluż ir-rati ta' finanzjament miżjuda, ma għandux ikopri iktar minn 100 % tal-ispejjeż eliġibbli tal-azzjoni.

Artikolu 14

Kapaċità finanzjarja

1. Minkejja l-Artikolu 198(5) tar-Regolament Finanzjarju, il-kapaċità finanzjarja ta' koordinatur biss għandha tiġi verifikata u dan għandu jsir biss fejn il-finanzjament mitlub mingħand l-Unjoni jkun mill-inqas EUR 500 000.

Madankollu, fejn ikun hemm raġunijiet biex tiġi ddubitata l-kapaċità finanzjarja ta' wiehed mill-applikanti jew tal-koordinatur, il-Kummissjoni għandha tivverifika wkoll il-kapaċità finanzjarja tal-² applikanti kollha u tal-koordinatur fejn il-finanzjament mitlub mill-Unjoni jkun inqas minn EUR 500 000.

2. Il-kapaċità finanzjarja ma għandhiex tiġi verifikata fir-rigward ta' entitajiet ġuridiċi li l-vijabilità tagħhom tkun garantita mill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri;

3. Jekk il-kapaċità finanzjarja tkun garantita strutturalment minn entità ġuridika oħra, il-kapaċità finanzjarja ta' dik l-entità ġuridika l-oħra għandha tiġi verifikata.

Artikolu 15

Spejjeż indiretti

1. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 181(6) tar-Regolament Finanzjarju, l-ispejjeż eliġibbli indiretti għandhom jġu determinati bl-applikazzjoni ta' rata fissa ta' 25 % tal-ispejjeż eliġibbli diretti totali tal-azzjoni, bl-esklużjoni tal-ispejjeż eliġibbli diretti tas-sottokuntrattar u l-appoġġ għal partijiet terzi u kwalunkwe spiża unitarja jew somma f'daqqa li tinkludi spejjeż indiretti.

2. Bhala alternattiva, l-ispejjeż indiretti eliġibbli jistgħu jġu determinati f'konformità mal-prattiki kontabilistiċi tal-ispejjeż tas-soltu tar-riċevitur abbażi tal-ispejjeż indiretti reali, dment li dawk il-prattiki kontabilistiċi tal-ispejjeż ikunu aċċettati mill-awtoritajiet nazzjonali għal attivitajiet komparabbli fil-qasam tad-difiża, f'konformità mal-Artikolu 185 tar-Regolament Finanzjarju, u jkunu ġew ikkomunikati lill-Kummissjoni mir-riċevitur.

⁽²⁵⁾ Deċiżjoni tal-Kunsill (PESK) 2017/2315 tal-11 ta' Diċembru 2017 li tistabbilixxi Kooperazzjoni Strutturata Permanenti (PESCO) u li tiddetermina l-lista ta' Stati Membri Partecipanti (ĠU L 331, 14.12.2017, p. 57).

Artikolu 16

L-użu ta' kontribuzzjoni mhux marbuta mal-ispejjeż jew somma f'daqqa unika

Fejn l-ghotja tal-Unjoni tikkofinanzja inqas minn 50 % tal-ispejjeż totali tal-azzjoni, il-Kummissjoni tista' tuża jew:

- (a) kontribuzzjoni li ma tkunx marbuta mal-ispejjeż imsemmija fl-Artikolu 180(3) tar-Regolament Finanzjarju u li tkun ibbażata fuq il-kisba tar-riżultati mkejla b'referenza għal objettivi intermedji stabbiliti precedentement jew permezz ta' indikaturi tal-prestazzjoni; jew
- (b) somma f'daqqa unika msemmija fl-Artikolu 182 tar-Regolament Finanzjarju u li tkun ibbażata fuq il-baġit proviżorju tal-azzjoni diġà approvata mill-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati kofinanzjaturi.

L-ispejjeż indiretti għandhom jiġu inklużi fis-somma f'daqqa msemmija fil-punt (b) tal-ewwel paragrafu.

Artikolu 17

Akkwist prekkummerċjali

1. L-Unjoni tista' tappoġġa akkwist prekkummerċjali billi tagħti ghotja lil awtoritajiet kontraenti jew lil entitajiet kontraenti kif definiti fid-Direttivi 2014/24/UE ⁽²⁶⁾ u 2014/25/UE ⁽²⁷⁾ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li b'mod kongunt jakkwistaw servizzi tar-riċerka u l-iżvilupp fil-qasam tad-difiża jew jikkoordinaw il-proċeduri tal-akkwist tagħhom.
2. Il-proċeduri tal-akkwist imsemmija fil-paragrafu 1:
 - (a) għandhom jikkonformaw ma' dan ir-Regolament;
 - (b) jistgħu jawtorizzaw l-ghoti ta' kuntratti multipli fi hdan l-istess proċedura (akkwisti multipli);
 - (c) għandhom jipprevedu l-ghoti tal-kuntratti lill-offerti li joffru l-aqwa valur għall-flus filwaqt li jiġi żgurat nuqqas ta' konflitti ta' interess.

Artikolu 18

Fond ta' Garanzija

Il-kontribuzzjonijiet għal mekkanizmu ta' assigurazzjoni reċiproka jistgħu jkopru r-riskju assoċjat mal-irkupru ta' somom dovuti minn riċevituri, u għandhom jitqiesu li huma garanzija biżżejjed skont ir-Regolament Finanzjarju. Għandu japplika l-Artikolu 37 tar-Regolament (UE) 2021/695.

Artikolu 19

Kriterji tal-eligibbiltà għall-akkwist u l-premijiet

1. L-Artikoli 9 u 10 għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għall-premijiet.
2. B'deroga mill-Artikolu 176 tar-Regolament Finanzjarju, l-Artikolu 9 ta' dan ir-Regolament, kif ukoll l-Artikolu 10 ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għall-akkwist ta' studji msemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 10(3) ta' dan ir-Regolament.

⁽²⁶⁾ Id-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li thassar id-Direttiva 2004/18/KE. (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 65).

⁽²⁷⁾ Id-Direttiva 2014/25/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist minn entitajiet li joperaw fis-setturi tas-servizzi tal-ilm, l-enerġija, it-trasport u postali u li thassar id-Direttiva 2004/17/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p. 243).

TITOLU II

DISPOŻIZZJONIJIET SPECIFIĊI APPLIKABBLI GĦAL AZZJONIJIET TA' RIĊERKA

Artikolu 20

Sjieda tar-riżultati ta' azzjonijiet ta' riċerka

1. Is-sjieda tar-riżultati ta' azzjonijiet ta' riċerka li jkunu appoġġati mill-Fond għandha tkun tar-riċevituri li jiġġenerawhom. Meta l-entitajiet ġuridiċi jiġġeneraw riżultati b'mod kongunt, u meta l-kontribut rispettiv tagħhom ma jkunx jista' jiġi aċċertat, jew fejn ma jkunx possibbli li ssir separazzjoni ta' dawn ir-riżultati kongunti, l-entitajiet ġuridiċi għandu jkollhom sjieda kongunta tar-riżultati. Is-sidien kongunti għandhom jikkonkludu ftehim dwar l-allokkazzjoni tal-ishma tagħhom u t-termini tal-eżerċizzju tas-sjieda kongunta tagħhom, f'konformità mal-obbligi tagħhom taht il-ftehim tal-ghotja.
2. Permezz ta' deroga mill-paragrafu 1, fejn l-appoġġ tal-Unjoni jingħata fil-forma ta' akkwist pubbliku, is-sjieda tar-riżultati tal-azzjonijiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond għandha tkun tal-Unjoni. L-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati għandu jkollhom drittijiet ta' aċċess għar-riżultati, mingħajr hlas, meta jitolbu dan bil-miktub.
3. Ir-riżultati tal-azzjonijiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond ma għandhom ikunu soġġetti għal ebda kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz mhux assoċjat jew minn entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat, direttament, jew indirettament, permezz ta' entità ġuridika intermedjarja waħda jew aktar, inkluż f'termini ta' trasferiment tat-teknoloġija.
4. B'rabta mar-riżultati ġġenerati mir-riċevituri permezz ta' azzjonijiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond u mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tkun notifikata qabel kwalunkwe trasferiment ta' sjieda jew għoti ta' liċenzja esklużiva lil pajjiż terz mhux assoċjat jew entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat. Fejn dan it-trasferiment ta' sjieda jew l-ghoti ta' liċenzja esklużiva imorrru kontra l-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jew kontra l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3, l-appoġġ mogħti mill-Fond għandu jiġi rimborżat.
5. L-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Membri u tal-pajjiżi assoċjati għandu jkollhom drittijiet ta' aċċess għar-rapporti speċjali. Dawn id-drittijiet ta' aċċess għandhom jingħataw mingħajr il-hlas ta' royalties u jintbagħtu mill-Kummissjoni lill-Istati Membri u lill-pajjiżi assoċjati, wara li l-Kummissjoni tkun żgurat li hemm obbligi xierqa ta' kunfidenzjalità fis-sehh.
6. L-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Membri u tal-pajjiżi assoċjati għandhom jużaw ir-rapport speċjali biss għal finijiet relatati mal-użu mill-forzi armati jew il-forzi tas-sigurtà jew tal-intelligence tagħhom, jew għal finijiet relatati mal-użu għalihom, inkluż fi hdan il-qafas tal-programmi koperattivi tagħhom. Tali użu għandu jinkludi l-istudju, l-evalwazzjoni, il-valutazzjoni, ir-riċerka, id-disinn, u l-aċċettazzjoni u ċ-certifikazzjoni tal-prodotti, it-thaddim, it-tahriġ u r-rimi kif ukoll il-valutazzjoni u l-abbozzar ta' rekwiżiti tekniċi għall-akkwist.
7. Ir-riċevituri għandhom jagħtu d-drittijiet ta' aċċess għar-riżultati tal-attivajiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond mingħajr il-hlas ta' royalties lill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji jew l-aġenziji tal-Unjoni, għall-finijiet debitament sostanzjati ta' żvilupp, implimentazzjoni u monitoraġġ tal-politiki jew tal-programmi eżistenti tal-Unjoni fl-oqsma ta' kompetenza tagħha. Dawn id-drittijiet ta' aċċess għandhom ikunu limitati għal użu mhux kummerċjali u mhux kompetittiv.
8. Fil-ftehimiet dwar finanzjament u fil-kuntratti li jirrigwardaw l-akkwist prekummerċjali għandhom jiġu stabbiliti dispożizzjonijiet speċifiċi dwar is-sjieda, id-drittijiet ta' aċċess u l-liċenzjar biex ikun żgurat l-użu massimu tar-riżultati u jkun evitat kull żvantagġ ingust. L-awtoritajiet kontraenti għandu jkollhom mill-inqas drittijiet tal-aċċess għar-riżultati, mingħajr il-hlas ta' royalties, biex jużawhom għalihom stess, u għandu jkollhom id-dritt li jagħtu, jew li jirrikjedu li r-riċevituri jagħtu, liċenzji mhux esklużivi lil partijiet terzi biex jisfruttaw ir-riżultati b'kondizzjonijiet ġusti u raġonevoli mingħajr id-dritt ta' sottoliċenzjar. L-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati kollha għandu jkollhom aċċess għar-rapport speċjali mingħajr il-hlas ta' royalties. Fejn il-kuntrattur jonqos milli jisfrutta r-riżultati kummerċjalment tul perijodu partikolari wara l-akkwist prekummerċjali kif identifikat fil-kuntratt, huwa għandu jittrasferixxi kwalunkwe sjieda tar-riżultati lill-awtoritajiet kontraenti.
9. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa l-esportazzjoni ta' prodotti, tagħmir jew teknoloġiji li jintegraw ir-riżultati ta' azzjonijiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond, u ma għandhomx jaffettwaw id-diskrezzjoni tal-Istati Membri fir-rigward tal-politika tagħhom dwar l-esportazzjoni ta' prodotti relatati mad-difiża.

10. Fejn żewġ Stati Membri jew pajjiżi assoċjati jew aktar li, multilateralment jew fi hdan il-qafas tal-Unjoni, ikunu kkonkludew b'mod kongunt kuntratt wiehed jew aktar ma' riċevitur wiehed jew aktar biex ikomplu jiżviluppaw flimkien ir-riżultati tal-azzjonijiet ta' riċerka appoġġati mill-Fond, huma għandhom igawdu mid-drittijiet ta' aċċess għal dawk ir-riżultati sakemm dawn ikunu jappartjenu lil tali riċevituri u jkunu neċessarji għall-eżekuzzjoni tal-kuntratt jew il-kuntratti. Tali drittijiet ta' aċċess għandhom jinghataw minghajr il-hlas ta' royalties u taht kondizzjonijiet speċifiċi bil-għan li jiġi żgurat li dawk id-drittijiet jintużaw biss għall-fini tal-kuntratt jew il-kuntratti u li jiġu stabbiliti obbligi ta' kunfidenzjalità adatti.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJIET SPEĊIFIĊI APPLIKABBLI GĦAL AZZJONIJIET TA' ŻVILUPP

Artikolu 21

Kriterji addizzjonali tal-eligibbiltà għal azzjonijiet ta' żvilupp

1. Il-konsorzju għandu juri li l-ispejjeż ta' azzjoni li mhumiex koperti mill-appoġġ tal-Unjoni jridu jiġu koperti b'mezzi oħra ta' finanzjament, bħal kontribuzzjonijiet minn Stati Membri jew pajjiżi assoċjati jew kofinanzjament minn entitajiet ġuridici.
2. L-attivitajiet imsemmija fil-punt (d) tal- Artikolu 10(3) għandhom ikunu bbażati fuq rekwiżiti armonizzati tal-kapaċitajiet tad-difiża maqbula b'mod kongunt minn tal-inqas żewġ Stati Membri jew pajjiżi assoċjati.
3. Fir-rigward tal-attivitajiet imsemmija fil-punti (e) sa (h) tal-Artikolu 10(3), il-konsorzju għandu juri permezz ta' dokumenti mahruġa mill-awtoritajiet nazzjonali li:
 - (a) mill-inqas żewġ Stati Membri jew pajjiżi assoċjati beħsiebhom jakkwistaw il-prodott finali jew jużaw it-teknoloġija b'mod koordinat, inkluż permezz ta' akkwist kongunt fejn applikabbli;
 - (b) l-attività hija bbażata fuq speċifikazzjonijiet tekniċi komuni maqbula b'mod kongunt mill-Istati Membri jew il-pajjiżi assoċjati li jkunu ser jikkofinanzjaw l-azzjoni jew li jkun beħsiebhom jakkwistaw b'mod kongunt il-prodott finali jew jużaw it-teknoloġija b'mod kongunt.

Artikolu 22

Kriterji addizzjonali tal-ghoti għal azzjonijiet ta' żvilupp

Minbarra l-kriterji tal-ghoti msemmija fl-Artikolu 12, il-programm ta' hidma għandu wkoll jikkunsidra:

- (a) il-kontribut għaż-żieda fl-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-ħajja tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża, inkluż il-kosteffikaċja u l-potenzjal għal sinerġiji fil-proċessi tal-akkwist, tal-manutenzjoni u tar-rimi;
- (b) il-kontribut għal aktar integrazzjoni tal-industrija Ewropea tad-difiża fl-Unjoni kollha billi r-riċevituri juru li l-Istati Membri impenjaw ruħhom li jużaw, ikollhom sjieda jew iżommu b'mod kongunt, il-prodott jew it-teknoloġija finali b'mod koordinat.

Artikolu 23

Sjieda tar-riżultati ta' azzjonijiet ta' żvilupp

1. L-Unjoni la għandu jkollha sjieda tal-prodotti jew it-teknoloġiji tad-difiża li jirriżultaw mill-azzjonijiet ta' żvilupp appoġġati mill-Fond, u lanqas ma għandu jkollha xi pretensjoni għal dritt tal-proprjetà intellettuali relatat ma'dawk l-azzjonijiet.
2. Ir-riżultati ta' azzjonijiet appoġġati mill-Fond ma għandhomx ikunu soġġetti għal ebda kontroll jew restrizzjoni minn pajjiżi terzi mhux assoċjati jew minn entitajiet ta' pajjiżi terzi mhux assoċjati, direttament, jew indirettament, permezz ta' entità ġuridika intermedjarja waħda jew aktar, inkluż f'termini ta' trasferiment tat-teknoloġija.

3. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa d-diskrezzjoni tal-Istati Membri fir-rigward tal-politika tagħhom dwar l-esportazzjoni ta' prodotti relatati mad-difiża.
4. B'rabta mar-risultati ġġenerati mir-riċevituri permezz ta' azzjonijiet ta' żvilupp appoġġati mill-Fond u mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tkun notifikata qabel kwalunkwe trasferiment ta' sjieda lil pajjiż terz mhux assoċjat jew entità ta' pajjiż terz mhux assoċjat. Fejn tali trasferiment ta' sjieda jmur kontra l-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jew kontra l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3, l-appoġġ mogħti mill-Fond għandu jiġi rimborżat.
5. Fejn l-appoġġ tal-Unjoni jkun provdut fil-forma tal-akkwist pubbliku ta' studju, l-Istati Membri jew il-pajjiżi assoċjati kollha għandu jkollhom id-dritt, mingħajr hlas, għal liċenzja mhux esklużiva għall-użu tal-istudju fuq talba bil-miktub.

TITOLU IV

GOVERNANZA, MONITORAĠĠ, EVALWAZZJONI U KONTROLL

Artikolu 24

Programmi ta' hidma

1. Il-Fond għandu jiġi implimentat permezz ta' programmi ta' hidma annwali kif imsemmija fl-Artikolu 110(2)tar-Regolament Finanzjarju. Il-programmi ta' hidma għandhom jistabbilixxu, meta applikabbli, l-ammont ġenerali riżervat għall-operazzjonijiet ta' taħlit. Il-programmi ta' hidma għandhom jistabbilixxu l-baġit ġenerali li jkun ta' benefiċċju għall-parteciċipazzjoni transfruntiera tal-SMEs.
2. Il-Kummissjoni, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, għandha tadotta l-programmi ta' hidma msemmija fil-paragrafi 1 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 34(2).
3. Il-programmi ta' hidma għandhom jistabbilixxu fid-dettall is-sugġetti tar-riċerka u l-kategoriji tal-azzjonijiet li jridu jingħataw appoġġ mill-Fond. Dawk il-kategoriji għandhom ikunu konformi mal-prijoritajiet tad-difiża msemmija fl-Artikolu 3.

Bl-eċċezzjoni tal-parti tal-programm ta' hidma ddedikata lit-teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża, is-sugġetti tar-riċerka u l-kategoriji tal-azzjonijiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandhom ikopru prodotti u teknoloġiji tad-difiża fl-oqsma ta':

- (a) it-thejjija, il-protezzjoni, l-użu u s-sostenibbiltà;
- (b) il-ġestjoni u s-superjorità tal-informazzjoni, u l-kmand, il-kontroll, il-komunikazzjoni, il-kompjuters, l-intelligence, is-sorveljanza u r-rikonjizzjoni (C4ISR), iċ-ċiberdifiża u ċ-ċibersigurtà; u
- (c) l-intervent u l-effetturi.

4. Il-programmi ta' hidma għandu jkun fihom rekwiżiti funzjonali, fejn xieraq, u għandhom jispeċifikaw il-forma ta' finanzjament tal-Unjoni skont l-Artikolu 8, filwaqt li ma jwaqqfux il-kompetizzjoni fil-livell ta' sejhiet għal propositi.

It-transizzjoni tar-risultati tal-azzjonijiet ta' riċerka li juru valur miżjud diġà appoġġati mill-Fond fil-fażi ta' żvilupp jistgħu jiġu kkunsidrati wkoll fil-programmi ta' hidma.

Artikolu 25

Konsultazzjoni tal-manijer ta' proġett

Fejn jinhatar manijer ta' proġett, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-manijer ta' proġett dwar il-progress fir-rigward tal-azzjoni qabel ma jsir il-pagament.

*Artikolu 26***Esperti indipendenti**

1. Il-Kummissjoni għandha tahtar esperti indipendenti biex jassistu fl-eżami u l-valutazzjoni tal-etika kif imsemmija fl-Artikolu 7 ta' dan ir-Regolament u fl-ewalwazzjoni tal-proposti skont l-Artikolu 237 tar-Regolament Finanzjarju.
2. L-esperti indipendenti msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu ċittadini minn firxa wiesgħa kemm jista' jkun ta' Stati Membri u għandhom jintgħazlu abbażi ta' sejhiet għal espressjonijiet ta' interess indirizzati lill-ministeri għad-difiża u l-agenziji subordinati, korpi governattivi rilevanti oħra, istituti ta' rikerka, universitajiet, assocjazzjonijiet tan-negozju jew intrapriżi tas-settur tad-difiża, bil-għan li tiġi stabbilita lista ta' esperti indipendenti. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 237 tar-Regolament Finanzjarju, il-lista ta' esperti indipendenti ma għandhiex issir pubblika.
3. Il-kredenzjali ta' sigurtà tal-esperti indipendenti mahtura għandhom jiġu vvalidati mill-Istat Membru rilevanti.
4. Il-kumitat imsemmi fl-Artikolu 34 għandu jiġi infurmat bil-lista ta' esperti indipendenti, sabiex ikun trasparenti b'rabta mal-kredenzjali ta' sigurtà tagħhom, fuq bażi annwali. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-esperti ma jevalwawx, ma jagħtux pariri jew ma jagħtux assistenza dwar kwistjonijiet li fir-rigward tagħhom ikollhom kwalunkwe konflikt ta' interess.
5. L-esperti indipendenti għandhom jintgħazlu abbażi tal-hiliet, l-esperjenza u l-għarfien rilevanti tagħhom għall-kompi li jridu jiġu assenjati lilhom.

*Artikolu 27***Applikazzjoni tar-regoli dwar informazzjoni klassifikata**

1. Fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament:
 - (a) kull Stat Membru għandu jiżgura li joffri grad ta' protezzjoni tal-informazzjoni klassifikata tal-UE ekwivalenti għal dak ipprovdut mir-regoli dwar is-sigurtà tal-Kunsill stabbiliti bid-Deciżjoni 2013/488/UE ⁽²⁸⁾;
 - (b) il-Kummissjoni għandha ttiproteġi l-informazzjoni klassifikata f'konformità mar-regoli dwar is-sigurtà stabbiliti fid-Deciżjoni (UE, Euratom) 2015/444;
 - (c) il-persuni fiżiċi li jkunu residenti f'pajjiż terz u l-persuni ġuridiċi stabbiliti f'pajjiż terz jistgħu jittrattaw informazzjoni klassifikata tal-UE fir-rigward tal-Fond biss meta dawn ikunu soġġetti, f'dawk il-pajjiżi, għal regolamenti dwar is-sigurtà li jiżguraw grad ta' protezzjoni li jkun minn tal-inqas ekwivalenti għal dak li jagħtu r-regoli dwar is-sigurtà tal-Kummissjoni u tal-Kunsill, kif stabbiliti fid-Deciżjoni (UE, Euratom) 2015/444 u d-Deciżjoni 2013/488/UE rispettivament;
 - (d) l-ekwivalenza tar-regolamenti dwar is-sigurtà applikati f'pajjiż terz jew minn organizzazzjoni internazzjonali għandha tiġi stabbilita fi ftehim dwar is-sigurtà tal-informazzjoni, li jkun jinkludi kwistjonijiet tas-sigurtà industrijali jekk ikunu rilevanti, li jiġi konkluż jew li jrid jiġi konkluż bejn l-Unjoni u dak il-pajjiż terz jew dik l-organizzazzjoni internazzjonali f'konformità mal-proċedura prevista fl-Artikolu 218 TFUE u billi jitqies l-Artikolu 13 tad-Deciżjoni 2013/488/UE; u
 - (e) mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 13 tad-Deciżjoni tal-Kunsill 2013/488/UE u għar-regoli li jirregolaw il-qasam tas-sigurtà industrijali stabbiliti fid-Deciżjoni (UE, Euratom) 2015/444, persuna fiżika jew ġuridika, pajjiż terz jew organizzazzjoni internazzjonali jista' jingħatalhom aċċess għal informazzjoni klassifikata tal-UE meta jitqies li jkun neċessarju fuq bażi ta' każ b'każ, skont in-natura u l-kontenut ta' din l-informazzjoni, il-htieġa għall-għarfien tar-riċevitur u l-grad ta' vantaġġ għall-Unjoni.
2. Meta l-azzjonijiet ikunu jinvolvu, jehtieġu jew jinkludu informazzjoni klassifikata, il-korp rilevanti ta' finanzjament għandu jispeċifika fid-dokumenti li jikkonċernaw is-sejha għal proposti jew offerti, il-miżuri u r-rekwiziti mehtieġa biex tkun żgurata s-sigurtà ta' din l-informazzjoni fil-livell mehtieġ.

⁽²⁸⁾ Deciżjoni tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2013 dwar ir-regoli tas-sigurtà għall-protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata tal-UE (ĠU L 274, 15.10.2013, p. 1).

3. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi sistema ta' skambju sigur sabiex jiġi ffaċilitat l-iskambju ta' informazzjoni sensittiva, inkluż informazzjoni klassifikata, bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri u pajjiżi assoċjati u, fejn xieraq, mal-applikanti u r-riċevituri. Dik is-sistema għandha tqis ir-regolamenti nazzjonali dwar is-sigurtà tal-Istati Membri.

4. L-orijini ta' informazzjoni ġdida klassifikata ġġenerata fit-twertiq ta' azzjoni ta' riċerka jew ta' żvilupp għandha ssir deċiżjoni dwarha mill-Istati Membri li fit-territorju tagħhom huma stabbiliti r-riċevituri. Għal dak il-ghan, daww l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu dwar qafas ta' sigurtà speċifiku għall-protezzjoni u t-trattament tal-informazzjoni klassifikata relatata mal-azzjoni u għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni b'dan. Dan il-qafas ta' sigurtà għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Kummissjoni jkollha aċċess għall-informazzjoni meħtieġa għat-twertiq tal-azzjoni ta' riċerka jew ta' żvilupp.

Jekk ma jiġi stabbilit l-ebda qafas ta' sigurtà speċifiku minn daww l-Istati Membri, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-qafas ta' sigurtà għall-azzjoni skont id- -Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE, Euratom) 2015/444.

Il-qafas ta' sigurtà applikabbli għall-azzjoni għandu jkun fis-seħħ mhux aktar tard minn qabel l-iffirmar tal-ftehim dwar il-finanzjament jew tal-kuntratt.

Artikolu 28

Monitoraġġ u rappurtar

1. L-indikaturi għar-rappurtar dwar il-progress tal-Fond biex jintlaħqu l-ghanijiet speċifiċi stipulati fl-Artikolu 3(2) huma stabbiliti fl-Anness.

2. Biex tiżgura l-valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Fond lejn il-kisba tal-ghanijiet tiegħu, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 33, biex temenda l-Anness fir-rigward tal-indikaturi meta dan ikun meqjus meħtieġ kif ukoll biex tissupplementa dan ir-Regolament b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' monitoraġġ u ta' evalwazzjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha tagħmel monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Fond fuq bażi regolari u għandha tirrapporta kull sena dwar il-progress li jkun sar, inkluż il-mod li bih jitqiesu t-tagħlimiet identifikati u t-tagħlimiet meħuda mill-EDIDP u mill-PADR fl-implimentazzjoni tal-Fond, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Għal dak il-ghan, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-arranġamenti meħtieġa tal-monitoraġġ.

4. Is-sistema tar-rappurtar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-data għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u r-riżultati tal-Fond jingabru b'mod effiċjenti, effettiv u fil-hin.

Għal dak il-ghan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti ta' rappurtar proporzjonati fuq ir-riċevituri tal-fondi tal-Unjoni u, fejn ikun xieraq, fuq l-Istati Membri.

Artikolu 29

Evalwazzjoni tal-Fond

1. L-evalwazzjonijiet tal-Fond għandhom jitwettqu sabiex jikkontribwixxu għall-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet fwaqthom.

2. L-evalwazzjoni interim tal-Fond għandha ssir malli jkun hemm biżżejjed informazzjoni disponibbli dwar l-implimentazzjoni tiegħu, iżda mhux aktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-perijodu ta' implimentazzjoni tal-Fond.

Ir-rapport tal-evalwazzjoni li jkopri l-perijodu sal-31 ta' Lulju 2024 għandu jinkludi b'mod partikolari:

(a) valutazzjoni tal-governanza tal-Fond, inkluż fir-rigward:

(i) tad-dispożizzjonijiet relatati ma' esperti indipendenti;

(ii) l-implimentazzjoni tal-proċeduri ta' etika stabbiliti fl-Artikolu 7 ta' dan ir-Regolament;

- (b) it-tagħlimiet mehuda mill-EDIDP u mill-PADR;
- (c) ir-rati ta' implimentazzjoni;
- (d) ir-rizultati tal-ghotja tal-proġetti, inkluż il-livell ta' involviment tal-SMEs u l-mid-caps u l-grad tal-partecipazzjoni transfruntiera tagħhom;
- (e) ir-rati ta' rimborż tal-ispejjeż indiretti kif stabbiliti fl-Artikolu 15 ta' dan ir-Regolament;
- (f) l-ammonti allokatu għat-teknoloġiji rivoluzzjonarji għad-difiża fis-sejhiet għal proposti; u
- (g) il-finanzjament mogħti f'konformità ma l-Artikolu 195 tar-Regolament Finanzjarju.

L-evalwazzjoni interim għandu jkun fiha wkoll informazzjoni dwar il-pajjiżi tal-orijini tar-riċevituri u n-numru ta' pajjiżi involuti fi proġetti individwali, u, fejn possibbli, id-distribuzzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali ġġenerati. Il-Kummissjoni tista' tippreżenta proposti għal kwalunkwe emenda xierqa għal dan ir-Regolament.

3. Fi tmiem il-perijodu tal-implimentazzjoni, iżda sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2031, il-Kummissjoni għandha twettaq evalwazzjoni finali u thejji rapport dwar l-implimentazzjoni tal-Fond.

Ir-rapport tal-evalwazzjoni finali għandu:

- (a) jinkludi r-rizultati tal-implimentazzjoni u, sa fejn possibbli, l-impatt tal-Fond;
- (b) jissejjes fuq il-konsultazzjonijiet rilevanti mal-Istati Membri, mal-pajjiżi assoċjati u mal-partijiet ikkonċernati ewlenin u għandu jevalwa b'mod partikolari l-progress li jkun sar biex jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3;
- (c) jgħin biex jiġi identifikat fejn l-Unjoni hija dipendenti fuq pajjiżi terzi għall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża;
- (d) janalizza wkoll il-partecipazzjoni fl-azzjonijiet imwettqa skont il-Fond kif ukoll l-integrazzjoni tal-SMEs u tal-mid-caps fil-katina tal-valur globali u l-kontribut tal-Fond biex jiġu indirizzati n-nuqqasijiet identifikati fis-CDP; u
- (e) ikun fih informazzjoni dwar il-pajjiżi tal-orijini tar-riċevituri u, meta possibbli, id-distribuzzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali ġġenerati.

4. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-konklużjonijiet tal-evalwazzjonijiet, mehmużin mal-osservazzjonijiet tagħha, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regjuni.

Artikolu 30

Awditjar

L-awditjar tal-użu tal-kontribuzzjoni tal-Unjoni mwettaq minn persuni jew entitajiet, inkluż minn dawk li mhumiex inkarigati mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji jew l-aġenziji tal-Unjoni, għandu jifforma l-bażi tal-assigurazzjoni kumplessiva skont l-Artikolu 127 tar-Regolament Finanzjarju. Il-Qorti tal-Awdituri għandha teżamina l-kontijiet tad-dhul u l-ħruġ kollha tal-Unjoni f'konformità mal-Artikolu 287 TFUE.

Artikolu 31

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

Meta pajjiż terz jiehu sehem fil-Fond permezz ta' deċiżjoni adottata skont ftehim internazzjonali jew abbażi ta' kwalunkwe strument ġuridiku ieħor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess neċessarji biex l-uffiċċjal ta' awtorizzazzjoni responsabbli, l-OLAF u l-Qorti tal-Awdituri jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom b'mod komprensiv. Fil-każ tal-OLAF, dawn id-drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jwettaq investigazzjonijiet, inkluż kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013.

*Artikolu 32***Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità**

1. Ir-riċevituri ta' finanzjament mill-Unjoni għandhom jirrikonoxxu l-orijini ta' daww il-fondi u jiżguraw il-viżibilità tal-finanzjament tal-Unjoni (b'mod partikolari meta jipromwovu l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom) billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inkluż lill-media u lill-pubbliku. Il-ftehim dwar il-fondi jew finanzjament għandu jinkludi dispożizzjonijiet li jirregolaw il-possibbiltà ta' pubblikazzjoni ta' dokumenti akkademiċi abbażi tar-riżultati ta' azzjonijiet ta' riċerka

2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u komunikazzjoni relatati mal-Fond, mal-azzjonijiet meħuda skont il-Fond u mar-riżultati miksuba

Ir-riżorsi finanzjarji allokati għall-Fond għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva tal-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, sakemm daww il-prijoritajiet ikunu relatati mal-ghanijiet imsemmija fl-Artikolu 3.

3. Ir-riżorsi finanzjarji allokati għall-Fond jistgħu jikkontribwixxu wkoll għall-organizzazzjoni ta' attivitajiet ta' tixrid, avvenimenti ta' tlaqqiġ u attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni, b'mod partikolari mmirati lejn il-ftuħ ta' ktajjen ta' provvista biex titrawwem il-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs.

TITOLU V

ATTI DELEGATI, ATT TA' IMPLIMENTAZZJONI, DISPOŻIZZJONIJET TRANŻIZZJONALI U FINALI*Artikolu 33***Eżerċitar tad-delega**

1. Is-setgħa tal-adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni soġġetta għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. Il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-atti delegati msemmija fl-Artikolu 28 għal perijodu ta' żmien mhux determinat li jibda mit-12 ta' Mejju 2021.

3. Id-delega tas-setgħa msemmija fl-Artikolu 28 tista' tiġi rrevokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għandha ttejjm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha tidhol fis-seħħ fil-jum ta' wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fiha. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li diġà jkun fis-seħħ.

4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta mal-esperti nnominati minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.

5. Malli tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tgħarraf simultanjamment lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 28 għandu jidhol fis-seħħ biss jekk ma tkun saret l-ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien xahrejn wara n-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, jew jekk, qabel jiskadi dak il-perijodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex ser joġġezzjonaw. Dak il-perijodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq l-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

*Artikolu 34***Proċedura ta' Kumitat**

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

L-Aġenzija Ewropea ghad-Difiża ghandha tiġi mistiedna tagħti l-fehmiet u l-għarfien espert tagħha lill-kumitat bhala osservatur. Is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna ghandu jiġi mistieden ukoll biex jassisti fil-kumitat.

Il-kumitat ghandu wkoll jiltaqa' f'konfigurazzjonijiet speċjali, inkluż sabiex jiġu diskussi aspetti tad-difiża u s-sigurtà relatati ma' azzjonijiet imwettqa taht il-Fond.

2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, ghandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni u ghandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 35

Thassir

Ir-Regolament (UE) 2018/1092 huwa mhassar b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.

Artikolu 36

Dispożizzjonijiet transizzjonali

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa l-kontinwazzjoni jew il-modifika tal-azzjonijiet mibdija skont ir-Regolament (UE) 2018/1092 jew il-PADR, li għandhom jibqgħu japplikaw għal dawk l-azzjonijiet sal-għeluq tagħhom, kif ukoll għar-riżultati tagħhom.

2. Il-pakkett finanzjarju għall-Fond jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva mehtieġa biex tkun żgurata t-transizzjoni bejn il-Fond u l-miżuri adottati skont ir-Regolament (UE) 2018/1092 u l-PADR..

3. Jekk mehtieġ, jistgħu jiddaħħlu approprjazzjonijiet fil-baġit tal-Unjoni lil hinn mill-31 ta' Diċembru 2027 biex ikopru l-ispejjeż previsti fl-Artikolu 4, biex tkun tista' ssir il-ġestjoni tal-azzjonijiet li ma jkunux tlestew sa tmiem it-tul taż-żmien tal-Fond.

Artikolu 37

Dhul fis-seħh u applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu jidhul fis-seħh fit-tielet jum tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Ghandu japplika mill-1 ta' Jannar 2021.

Dan ir-Regolament ghandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, id-29 ta' April 2021.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
D. M. SASSOLI

Għall-Kunsill
Il-President
A. P. ZACARIAS

ANNEX

**INDIKATURI GĦAR-RAPPURTAR DWAR IL-PROGRESS TAL-FOND BIEX JINTLAHQU L-GĦANIJIET
SPEĊIFIĊI TIEGĦU**

Għan speċifiku stabbilit fil-punt (a) tal-Artikolu 3(2):

Indikatur 1: parteċipanti

Imkejjel bi: l-għadd ta' entitajiet ġuridiċi involuti (sottodiviz skont id-daqs, it-tip u l-pajjiż tal-istabbiliment)

Indikatur 2: riċerka kollaborattiva

Imkejjel bi:

2.1. l-għadd u l-valur tal-proġetti ffinanzjati

2.2. il-kollaborazzjoni transfruntiera: is-sehem ta' kuntratti mogħtija lil SMEs u mid-caps, bil-valur tal-kuntratti għal kollaborazzjoni transfruntiera

2.3. is-sehem tar-riċevituri li ma wettqux attivitajiet ta' riċerka b'applikazzjonijiet tad-difiża qabel it-12 ta' Mejju 2021.

Indikatur 3: Prodotti ta' innovazzjoni

Imkejjel bi:

3.1. l-għadd ta' privattivi godda li johorġu mill-proġetti appoġġati mill-Fond

3.2. id-distribuzzjoni aggregata ta' privattivi fost SMEs, mid-caps u entitajiet ġuridiċi li la huma SMEs u lanqas ma huma mid-caps

3.3. id-distribuzzjoni aggregata ta' privattivi għal kull Stat Membru

Għan speċifiku stabbilit fil-punt (b) tal-Artikolu 3(2):

Indikatur 4: żvilupp kollaborattiv tal-kapaċitajiet

Imkejjel bi: l-għadd u l-valur ta' azzjonijiet iffinanzjati li jindirizzaw in-nuqqasijiet tal-kapaċità identifikati fis-CDP

Indikatur 5: appoġġ kontinwu tul iċ-ċiklu sħiħ tar-R&Ż

Imkejjel bi: il-preżenza fl-isfond tad-drittijiet ta' propjetà intellettuali jew ir-riżultati ġġenerati f'azzjonijiet appoġġati preċedentement

Indikatur 6: holqien ta' impjeggi/appoġġ

Imkejjel bi: għadd ta' impjegati tar-R&Ż tad-difiża appoġġati għal kull Stat Membru

II

(Atti mhux leġiżlattivi)

DEĊIŻJONIJIET

DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL (PESK) 2021/698

tad-30 ta' April 2021

dwar is-sigurtà tas-sistemi u s-servizzi skjerati, operati u użati taht il-Programm Spazjali tal-Unjoni li jistgħu jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni, u li thassar id-Deciżjoni 2014/496/PESK

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 28 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta mir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà,

Billi

- (1) B'kunsiderazzjoni, b'mod partikolari, tad-dimensjoni strateġika, tal-kopertura reġjonali u globali u tal-użu multiplu tagħha, is-Sistema Globali Ewropea ta' Navigazzjoni bis-Satellita (GNSS, *Global Navigation Satellite System*) tikkostitwixxi infrastruttura sensitiva li l-iskjerament u l-użu tagħha huma suxxettibbli li jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha.
- (2) Fejn is-sitwazzjoni internazzjonali tirrikjedi azzjoni operattiva mill-Unjoni u fejn l-operazzjoni tal-GNSS tista' taffettwa s-sigurtà tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha, jew fil-każ ta' theddida għall-operazzjoni tal-GNSS, jenħtieġ li l-Kunsill jiddeciedi dwar il-miżuri meħtieġa li jkollhom jittiehdu.
- (3) Għal din ir-raġuni, il-Kunsill adotta d-Deciżjoni 2014/496/PESK ⁽¹⁾.
- (4) Ir-Regolament (UE) 2021/696 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾ jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni (il-"Programm") u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (l-"Aġenzija"). L-Artikolu 3 tiegħu jipprevedi li l-Programm jikkonsisti f'fames komponenti: sistema globali ta' navigazzjoni bis-satellita (Galileo); sistema reġjonali tan-navigazzjoni bis-satellita (EGNOS); sistema għall-osservazzjoni tad-Dinja (Copernicus); sistema ta' sorveljanza spazjali u ta' traċċar ikkomplementata b'parametri ta' osservazzjoni relatati mat-temp spazjali u l-oġġetti qrib id-Dinja ("għarfien tas-sitwazzjoni spazjali"); u servizz ta' komunikazzjoni bis-satellita (GOVSATCOM).
- (5) It-teknoloġija, id-data u s-servizzi spazjali saru indispensabbli għall-hajja ta' kuljum tal-Ewropej u jaqdu rwol essenzjali biex jiġu mharsa bosta interessi strateġiċi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Barra minn hekk, is-sistemi u s-servizzi relatati mal-ispazju, minnhom infushom, huma miri potenzjali għat-theddid għas-sigurtà.
- (6) Firxa ta' theddid potenzjali għall-interessi essenzjali tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha tista' tirriżulta mill-iskjerament, l-operazzjoni u l-użu ta' kull wiehed mill-komponenti tal-Programm. Għalhekk huwa xieraq li l-kamp ta' applikazzjoni tad-Deciżjoni 2014/496/PESK jiġi estż għas-sistemi u s-servizzi stabbiliti taht dawk il-komponenti

⁽¹⁾ Id-Deciżjoni tal-Kunsill 2014/496/PESK tat-22 ta' Lulju 2014 dwar aspetti tal-iskjerament, l-operazzjoni u l-użu tas-Sistema Ewropea ta' Navigazzjoni Globali bis-Satellita li jaffettwaw is-sigurtà tal-Unjoni Ewropea u li thassar l-Azzjoni Kongunta 2004/552/PESK (ĠU L 219, 25.7.2014, p. 53).

⁽²⁾ Ir-Regolament (UE) 2021/696 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm Spazjali tal-Unjoni u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 912/2010, (UE) Nru 1285/2013 u (UE) Nru 377/2014 u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE (ara l-paġna 69 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali).

li ġew determinati bhala sensitivi għas-sigurtà mill-konfigurazzjoni tas-sigurtà tal-kumitat stabbilit taht l-Artikolu 107(1)(e) tar-Regolament (UE) 2021/696 u filwaqt li jitqiesu d-differenzi bejn il-komponenti tal-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-awtorità u l-kontroll tal-Istati Membri fuq is-sensuri, is-sistemi jew kapacitajiet oħra rilevanti għall-Programm.

- (7) Kien hemm x'titgħallem mill-esperjenza miksuba fl-implimentazzjoni tad-Deciżjoni 2014/496/PESK fis-snin reċenti. Għalhekk jenhtieg li l-proċedura operazzjonali prevista fid-Deciżjoni 2014/496/PESK tiġi adattata skont dan.
- (8) Informazzjoni u għarfien espert dwar jekk avveniment relatat ma' sistema jew servizz relatati mal-ispazju jikkostitwixxux theddida għall-Unjoni, għall-Istati Membri jew għal sistemi u servizzi relatati mal-ispazju jenhtieg li jiġu pprovduti lill-Kunsill u lir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà (ir-"Rappreżentant Għoli ") mill-Aġenzija jew mill-istruttura rilevanti ddeżinjata, fejn xieraq, biex timmonitorja s-sigurtà ta' sistema stabbilita, jew ta' servizz ipprovdut, taht komponent tal-Programm skont l-Artikolu 34(4) tar-Regolament (UE) 2021/696 ("struttura nominata għall-monitoraġġ tas-sigurtà"), jew mill-Istati Membri jew mill-Kummissjoni Ewropea. Barra minn hekk, pajjiżi terzi jistgħu jipprovdut tali informazzjoni wkoll.
- (9) Jenhtieg li r-rwoli rispettivi tal-Kunsill, tar-Rappreżentant Għoli, tal-Aġenzija, ta' kwalunkwe struttura nominata għall-monitoraġġ tas-sigurtà u tal-Istati Membri jiġu cċarati fi hdan il-katina ta' responsabbiltajiet operazzjonali li għandha tiġi stabbilita sabiex ikun hemm reazzjoni għal theddida għall-Unjoni, għall-Istati Membri jew għal kwalunkwe waħda mis-sistemi u s-servizzi stabbiliti taht il-Programm.
- (10) L-Artikolu 28 tar-Regolament (UE) 2021/696 jistabbilixxi li l-Kummissjoni għandha r-responsabbiltà globali għall-implimentazzjoni tal-Programm, inkluż fil-qasam tas-sigurtà. Jenhtieg li din id-Deciżjoni tiddefinixxi r-responsabbiltajiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentant Għoli biex jiġi evitat theddid li jirriżulta mill-iskjerament, l-operazzjoni u l-użu ta' sistemi u servizzi relatati mal-ispazju, jew fil-każ ta' theddida għal dawk is-sistemi jew servizzi.
- (11) F'dan ir-rigward, ir-referenzi bażiċi għat-theddid jinsabu fid-Dikjarazzjonijiet dwar ir-Rekwiziti ta' Sigurtà Speċifiċi għal Sistema li fihom it-theddidiet ġeneriċi ewlenin li għandhom jiġu indirizzati minn kull komponent tal-Programm, u l-Pjanijiet għas-Sigurtà tas-Sistema rispettivi li jinkludu r-registri ta' riskju tas-sigurtà stabbiliti fil-proċessi ta' akkreditazzjoni tas-sigurtà għal kull komponent. Dawk ir-referenzi bażiċi se jservu bhala referenzi biex jidentifikaw it-theddidiet li għandhom jiġu ttrattati speċifikament minn din id-Deciżjoni u biex jikkompletaw il-proċeduri operazzjonali għall-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni.
- (12) F'każijiet ta' urġenza jista' jkollhom jittiehdu deciżjonijiet fi żmien ftit sigħat minn meta tasal informazzjoni dwar theddida. Jekk iċ-ċirkostanzi ma jippermettux li l-Kunsill jiehu deciżjoni sabiex tiġi evitata theddida jew biex tiġi mitigata ħsara serja għall-interessi essenzjali tal-Unjoni jew ta' wieħed jew aktar mill-Istati Membri tagħha, jew f'każ ta' theddida għas-sistemi jew servizzi relatati mal-ispazju, jenhtieg li r-Rappreżentant Għoli jkun ingħata s-setgħa li johroġ l-istruzzjonijiet proviżorji meħtieġa. Ftali ċirkostanzi, jenhtieg li l-Kunsill jiġi informat immedjatament u jirrieżamina l-istruzzjonijiet proviżorji mill-aktar fis possibbli.
- (13) F'konformità mal-Artikolu 34(5)(b) tar-Regolament (UE) 2021/696, l-Aġenzija, fil-qasam tar-responsabbiltà tagħha, għandha tiżgura l-operazzjoni taċ-Ċentru ta' Monitoraġġ tas-Sigurtà Galileo (GSMC, *Galileo Security Monitoring Centre*) skont ir-rekwiziti msemmija fil-paragrafu 2 ta' dak l-Artikolu u l-istruzzjonijiet żviluppati fl-ambitu ta' din id-Deciżjoni. F'konformità mal-Artikolu 79(1)(j) tar-Regolament (UE) 2021/696, id-Direttur Eżekuttiv tal-Aġenzija għandu jiżgura li l-Aġenzija, bhala l-operatur tal-GSMC, tkun kapaċi tirrispondi għal struzzjonijiet ipprovduti taht din id-Deciżjoni.
- (14) L-istrutturi nominati rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà jenhtieg li joperaw f'konformità mar-rekwiziti ta' sigurtà msemmija fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 34(2) tar-Regolament (UE) 2021/696 u mal-istruzzjonijiet żviluppati taht din id-Deciżjoni.

- (15) Barra minn hekk, id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ^(?) tistabbilixxi r-regoli li tahtom l-Istati Membri, il-Kunsill, il-Kummissjoni, is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna, l-aġenziji tal-Unjoni, Stati terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali jistgħu jaċċedu għas-servizz pubbliku regolat ipprovdut mis-sistema globali ta' navigazzjoni bis-satellita stabbilita taht il-programm Galileo. B'mod partikolari, skont l-Artikolu 6 tad-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE, il-GSMC jipprovdni l-interfaċċa operattiva bejn l-awtoritajiet kompetenti tas-servizz pubbliku regolat, il-Kunsill u r-Rappreżentant Għoli u ċ-ċentri ta' kontroll,

ADOTTA DIN ID-DEĊIŻJONI:

Artikolu 1

1. Din id-Deċiżjoni tistabbilixxi r-responsabbiltajiet li għandhom jiġu eżerċitati mill-Kunsill u mir-Rappreżentant Għoli:
 - (a) biex tiġi evitata theddida għas-sigurtà tal-Unjoni jew għal xi wiehed jew aktar mill-Istati Membri tagħha jew biex tiġi mitigata ħsara serja għall-interessi essenzjali tal-Unjoni jew ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri tagħha li tirriżulta mill-iskjerament, l-operazzjoni jew l-użu ta' sistemi stabbiliti, u servizzi pprovduti, taht il-komponenti tal-Programm Spazjali tal-Unjoni (il-"Programm"); jew
 - (b) fil-każ ta' theddida għall-operazzjoni ta' kwalunkwe waħda minn dawk is-sistemi jew għall-forniment ta' dawk is-servizzi.
2. Fl-implimentazzjoni ta' din id-Deċiżjoni, għandu jittiehed kont debitu tad-differenzi bejn il-komponenti tal-Programm, b'mod partikolari fir-rigward tal-awtorità, u l-kontroll, tal-Istati Membri fuq is-sensuri, is-sistemi jew kapacitajiet ohra rilevanti għall-Programm.

Artikolu 2

- (1) Fil-każ ta' tali theddida, l-Istati Membri, il-Kummissjoni, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (l-"Aġenzija") jew kwalunkwe struttura nominata għall-monitoraġġ tas-sigurtà f'konformità mal-Artikolu 34(4) tar-Regolament (UE) 2021/696 ("struttura nominata għall-monitoraġġ tas-sigurtà"), kif ikun adatt, għandhom jinfurmaw immedjatament lir-Rappreżentant Għoli bl-elementi kollha għad-dispożizzjoni tagħhom li huma jqisu rilevanti.
2. Ir-Rappreżentant Għoli għandu immedjatament jinforma lill-Kunsill bit-theddida u bl-impatt potenzjali tagħha fuq is-sigurtà tal-Unjoni jew ta' wiehed jew aktar mill-Istati Membri tagħha u dwar l-operazzjoni tas-sistemi jew il-forniment tas-servizzi kkonċernati.

Artikolu 3

1. Il-Kunsill, filwaqt li jaġixxi b'mod unanimu fuq proposta mir-Rappreżentant Għoli, għandu jiddeċiedi dwar l-istruzzjonijiet meħtieġa lill-Aġenzija jew lil kwalunkwe struttura nominata għall-monitoraġġ tas-sigurtà, kif ikun adatt.
2. L-Aġenzija jew l-istruttura nominata rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà u l-Kummissjoni għandhom jipprovdni pariri lir-Rappreżentant Għoli dwar l-impatt usa' probabbli fuq is-sistemi stabbiliti, u s-servizzi pprovduti, taht il-komponenti tal-Programm ta' kwalunkwe istruzzjoni li r-Rappreżentant Għoli jkollu l-ħsieb li jipproponi lill-Kunsill skont il-paragrafu 1.
3. Il-proposta mir-Rappreżentant Għoli msemmija fil-paragrafu 1 għandha tinkludi valutazzjoni tal-impatt tal-istruzzjonijiet proposti.
4. Il-Kumitat Politiku u ta' Sigurtà (KPS) għandu jagħti opinjoni lill-Kunsill dwar kwalunkwe istruzzjoni proposta, kif ikun adatt.

^(?) Id-Deċiżjoni Nru 1104/2011/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2011 dwar ir-regoli ta' aċċess għas-servizz pubbliku regolat offrut mis-sistema dinjija ta' navigazzjoni bis-satellita li giet stabbilita taht il-programm Galileo (GU L 287, 4.11.2011, p. 1).

Artikolu 4

1. Jekk l-urġenza tas-sitwazzjoni titlob li tittiehed azzjoni immedjata qabel ma l-Kunsill ikun ha deċiżjoni taht l-Artikolu 3(1), ir-Rappreżentant Gholi huwa awtorizzat johroġ l-istruzzjonijiet proviżorji mehtieġa lill-Aġenzija jew lill-istruttura nominata rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà. Ir-Rappreżentant Gholi jista' jinkariga lis-Segretarju Generali tas-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna biex johroġ tali istruzzjonijiet lill-Aġenzija jew lill-istruttura nominata rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà fisem ir-Rappreżentant Gholi.
2. Ir-Rappreżentant Gholi għandu minnufih jinforma lill-Kunsill u lill-Kummissjoni b'kull istruzzjoni maħruġa skont il-paragrafu 1.
3. Il-Kunsill għandu jikkonferma, jimmodifika jew jirrevoka l-istruzzjonijiet proviżorji tar-Rappreżentant Gholi kemm jista' jkun malajr.
4. Ir-Rappreżentant Gholi għandu jżomm dawk l-istruzzjonijiet proviżorji taht rieżami kostanti, jemendahom kif ikun adatt jew jirrevokahom jekk ma tkunx ghadha aktar mehtieġa azzjoni immedjata. Fi kwalunkwe każ, l-istruzzjonijiet proviżorji għandhom jiskadu erba' ġimghat wara li jinharġu, jew b'deċiżjoni mill-Kunsill skont il-paragrafu 3.

Artikolu 5

1. Fi żmien sena wara li l-konfigurazzjoni tas-sigurtà tal-kumitat stabbilit taht l-Artikolu 107(1)(e) tar-Regolament (UE) 2021/696 tkun iddeterminat, abbażi tal-analiżi tar-riskji u t-theddid li ssir mill-Kummissjoni taht l-Artikolu 34(2) tar-Regolament (UE) 2021/696, skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 107(3) tiegħu, jekk sistema stabbilita jew servizz ipprovdut, jew it-tnejn, taht komponent partikolari tal-Programm humiex sensitivi mil-lat tas-sigurtà, ir-Rappreżentant Gholi għandu jhejji, u jressaq għall-approvazzjoni lill-KPS, il-proċeduri operazzjonali mehtieġa għall-implimentazzjoni Prattika tad-dispożizzjonijiet li jinsabu f'din id-Deciżjoni fir-rigward tas-sistema jew servizz ikkonċernati, jew tat-tnejn. Għal dak il-għan, ir-Rappreżentant Gholi għandu jkun appoġġat minn esperti mill-Istati Membri, mill-Kummissjoni, mill-Aġenzija u mill-istruttura nominata rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà, kif ikun adatt.
2. Il-proċeduri operazzjonali msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jinkludu istruzzjonijiet predefiniti li għandhom jiġu implimentati mill-Aġenzija jew minn kwalunkwe struttura nominata rilevanti għall-monitoraġġ tas-sigurtà, kif ikun adatt.
3. Il-proċeduri operazzjonali għandhom jiġu rieżaminati mir-Rappreżentant Gholi mill-inqas kull sentejn, b'mod partikolari bhala riżultat ta' proċess ta' rieżami tat-tagħlimiet mehuda wara eżercizzju annwali dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni, jew fuq talba ta' Stat Membru, u għandhom jiġu ppreżentati lill-KPS għall-approvazzjoni.
4. Ir-Rappreżentant Gholi għandu jinforma lill-KPS mill-inqas darba fis-sena dwar l-attivitajiet li jkunu kurrenti u li jsiru bil-għan tal-implimentazzjoni Prattika ta' din id-Deciżjoni.

Artikolu 6

1. F'konformità ma' ftehimiet internazzjonali konklużi mill-Unjoni jew mill-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, inkluzi dawk li jagħtu aċċess għas-servizz pubbliku regolat taht l-Artikolu 3(5) tad-Deciżjoni Nru 1104/2011/UE, ir-Rappreżentant Gholi jkollu l-awtorità li jikkonkludi arrangamenti amministrattivi ma' Stati terzi dwar kooperazzjoni għall-fini tal-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni. Tali arrangamenti għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-Kunsill li jaġixxi b'mod unanimu.
2. Jekk tali arrangamenti jkunu jirrikjedu aċċess għal informazzjoni klassifikata tal-Unjoni, ir-rilaxx jew l-iskambju ta' informazzjoni klassifikata għandu jkun approvat f'konformità mar-regoli tas-sigurtà applikabbli.

Artikolu 7

Il-Kunsill għandu jirrieżamina u, kif mehtieġ, jemenda r-regoli u l-proċeduri li jinsabu f'din id-Deciżjoni mhux aktar tard minn tliet snin mid-data tad-dhul fis-sehħ tiegħu, jew fuq talba ta' Stat Membru.

Artikolu 8

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw l-implimentazzjoni ta' din id-Deciżjoni fil-qasam tar-responsabbiltà rispettiva tagħhom, f'konformità, inter alia, mal-Artikolu 34(6)(a) tar-Regolament (UE) 2021/696. Għal dak l-għan, l-Istati Membri għandhom jiddeżinjaw punt jew punti ta' kuntatt biex jassistu fil-gestjoni operazzjonali ta' theddida. Dawk il-punti ta' kuntatt jistgħu jkunu persuni fiżiċi jew ġuridici.

Artikolu 9

Id-Deciżjoni 2014/496/PESK hija b'dan imħassra.

Il-proċeduri operazzjonali żviluppatti taħt id-Deciżjoni 2014/496/PESK fir-rigward tas-sistema Galileo għandhom jibqgħu japplikaw sa meta jiġu aġġornati taħt din id-Deciżjoni.

Artikolu 10

Din id-Deciżjoni għandha tidhol fis-seħh fid-data tal-pubblikazzjoni tagħha f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Hija għandha tapplika mill-1 ta' Jannar 2021.

Magħmul fi Brussell, id-30 ta' April 2021.

Għall-Kunsill
Il-President
A. P. ZACARIAS

ISSN 1977-074X (edizzjoni elettronika)
ISSN 1725-5104 (edizzjoni stampata)